

ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

วิทยานิพนธ์

ของ

พ.ต.ท.สนองเดช เดชวัชรนนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์

ตุลาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

วิทยานิพนธ์

ของ

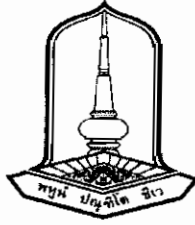
พ.ต.ท.สนองเดช เดชวัชรนนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์

ตุลาคม 2553

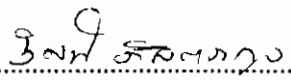
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

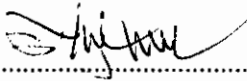

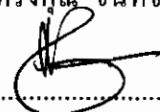

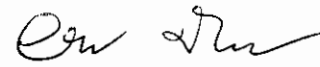
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของพันตำรวจโทสนองเดช เดชวัชรนนท์
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

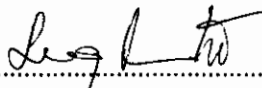
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิศนี สีลตระกูล) (อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

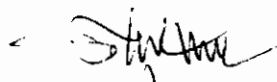

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.ทรงคุณ จันทอง) (ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ไพรัช ถิตย์ผาด) (กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อัญชลี จันทาโก) (อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.มาริสา โกเศยะ โยธิน) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ผศ.ดร.ทรงคุณ จันทอง)

นวยการสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน

.....
(รศ.ดร.ไพฑูรย์ สุขศรีงาม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 15 เดือน ๑๑ พ.ศ. ๒๕๖3

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาเอก)
งบประมาณเงินรายได้ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประจำปี 2552

และ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนสนับสนุนการวิจัยของสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน
ปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงคุณ จันทจร ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ไพรัช ฤกษ์ผาด กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขสิ่งที่บกพร่องต่าง ๆ และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งเป็นงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มาริสสา โกเศษะโยธิน กรรมการสอบ ที่ให้ข้อเสนอแนะตลอดจนคำปรึกษาเป็นอย่างดีจนงานวิจัย สำเร็จลุล่วง และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วิศนี สิตตระกูล และอาจารย์ ดร.อัญชลี จันทาโก ซึ่งได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะจนงานวิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ที่ได้กล่าวอวยนามในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ด้วยความเคารพอย่างสูง และผู้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ในการเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลในพื้นที่มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอถือโอกาสนี้ขอบพระคุณไว้ เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนาในระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาเอก) ปีการศึกษา 2552 และทุนอุดหนุนวิจัยจากสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสานปีการศึกษา 2552

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณการี ผู้ให้ชีวิต ความรัก ความอบอุ่น ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอเป็นการทำงานทดแทนบุญคุณแผ่นดินมาตุภูมิด้วยจิตสำนึกการระอย่างยิ่ง

พ.ต.ท.สนองเดช เดชวัชรนนท์

ชื่อเรื่อง	ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
ผู้วิจัย	พันตำรวจโทสนองเดช เดชวัชรนนท์
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงคุณ จันทจร และอาจารย์ ดร.ไพรัช ถิตย์ผาด
ปริญญา	ปร.ค. สาขาวิชา วัฒนธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2553

บทคัดย่อ

พัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพการบริการต่าง ๆ ในชุมชนที่สำคัญ คือ อาชีพรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกาย และอาชีพพนักงานเสิร์ฟ ชุมชนเมืองพัทยายังมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการให้บริการเหล่านี้ เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ การทำวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกาย และพนักงานเสิร์ฟในเมืองพัทยา 2) เพื่อศึกษาปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกาย และพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา และ 3) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสนทนากลุ่ม และแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 ข้อมูลภาคสนามได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ที่เมืองพัทยา จากผู้รู้ 22 คน ผู้ปฏิบัติ 50 และผู้ให้ข้อมูลทั่วไป 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธีการแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ประวัติความเป็นมาของกลุ่มอาชีพที่ทำกรวิจัยทั้ง 4 อาชีพมีพัฒนาการจากความต้องการในชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีความเจริญอย่างรวดเร็วในเมืองพัทยา วิชาชีพเหล่านี้นับเป็นวิชาชีพที่ได้มาตรฐาน มีการรวมกลุ่มและการจัดการอย่างมีส่วนร่วมของชมรม สมาคม และองค์กร หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม จัดทำมาตรฐานวิชาชีพ สร้างความน่าเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการและสร้างความเชื่อถือให้กับนักท่องเที่ยวมากขึ้น

สภาพปัญหาการประกอบอาชีพทั้ง 4 อาชีพส่วนใหญ่พบว่า ขาดแคลนแรงงาน แรงงานไม่ได้มาตรฐานโดยเฉพาะมาตรฐานด้านคุณภาพบริการ แรงงานถูกกดค่าตอบแทนและค่าตอบแทนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ แรงงานต่ำระดับ ขาดการพัฒนาตนเองด้านภาษาต่างประเทศ มีปัญหาความไม่มั่นคงในอาชีพการทำงาน มีการแข่งขันสูงในการประกอบอาชีพ ไม่มีหน่วยงานที่ให้บริการด้านการให้คำปรึกษาโดยตรง ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในท้องถิ่น ปัญหาแรงงานจบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สัญญาจ้างไม่เป็นธรรม มีการหลอกลวงโกงค่าแรง ปัญหาแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อภาวะการจ้างงานคนไทย และด้านนโยบายของรัฐไม่ถึงมือผู้ใช้บริการอย่างจริงจัง ไม่ยั่งยืนและไม่ต่อเนื่อง

รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการทั้ง 4 อาชีพ แบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่หนึ่ง ว่าด้วยแนวทางการพัฒนาอาชีพ ขั้นที่ 2 ว่าด้วยรูปแบบของการพัฒนาอาชีพ แนวทางในการพัฒนาอาชีพประกอบด้วย 1) ให้การศึกษา 2) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ 3) ให้บริการด้านสาธารณสุข อย่างทั่วถึง 4) ส่งเสริมและพัฒนาด้านคุณธรรม 5) กำหนดให้มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และ 6) กำหนดออกกฎหมายควบคุม หรือเทศบัญญัติ ขึ้นใช้ในเขตเทศบาลของท้องถิ่น ส่วนรูปแบบของการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา นั้น มี 3 รูปแบบ คือ 1) จัดทำในรูปแบบหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ หรือ แบบสหวิทยาการ 2) จัดทำในรูปแบบ งาน/ โครงการ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการประกอบอาชีพ และ 3) จัดทำในรูปแบบการจัดการความร่วมมือขององค์กรภายในชุมชน

โดยสรุป รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพบริการแต่ละสาขา ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถและขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ทั้งต้องอาศัยความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการ จากพลังขับเคลื่อนเหล่านี้จึงจะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพการให้บริการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาที่ยั่งยืน

TITLE Labors in Pattaya : Patterns of Wisdom Usage in Service Career
Development for Tourism Promotion

AUTHOR Pol.Lt.Col. Sanongdech Dechwatcharanon

ADVISORS Asst. Prof. Dr. Songkun Chantachon and Dr. Pairat Thitphad

DEGREE Ph.D. **MAJOR** Cultural Science

UNIVERSITY Maharakham University **DATE** 2010

ABSTRACT

Pattaya, a tourism city, is able to create income for various service career groups in the communities. The main careers include security guard, Thai style massage, tattoo, and pub attendant. Therefore, the Pattaya's communities need to prepare readiness on these services to fully stimulate the tourism. This qualitative study aimed at : 1) examining the history of the security guard, Thai style massage, tattoo, and pub attendant careers in Pattaya; 2) investigating the problems of the security guard, Thai style massage, tattoo, and pub attendant careers, in Pattaya; and 3) exploring the pattern for the development of service careers for tourism promotion in Pattaya. The research tools consisted of a survey form, an interview form, an observation form, a group discussion form, and a seminar workshop form. Written documents and fieldwork data were gathered between May 2008 and March 2009. Fieldwork data were collected through surveys, interviews, observations, group discussions, and seminar workshops, in Pattaya, from 22 key-informants, 50 casual informants, and 30 general informants.

The results of the study showed that the history of these 4 group-careers has been developed according to the need of the communities for the tourism promotion which had been developed very rapidly in Pattaya. These careers were regarded as of standard level, having group organizing, and the participatory management of the club, society, and organization. Government and private sectors supported the activities, setting the career standardization, establishing the confidences for the entrepreneurs, creating more confidence for the tourists.

Concerning the problems in the 4 career engaging, it was found that there were shortage of labors, un-standardized labors, lower wages and un-sufficient for the livings, under-standardized labors, no self-development in foreign languages, instability of the careers, high

competitive careers, no direct advisory division, no safety in lives and properties of the people in locality, the labors were below junior secondary school education, un-justified contracts, wage frauds, foreign labors affecting Thai labor's hiring, and the government's policies were not seriously enforced for the benefit of the labors, un-sustainable, and un-continuity.

Patterns for the development the 4 service careers could be divided into 2 steps : the first step, the ways to develop the careers; the second step, concerning the patterns for the career development. The ways to develop the careers included : 1) educating, 2) career supporting and developing, 3) providing health-care services for all, 4) morality supporting and developing, 5) putting up tourism development plan as a part of economic development plan, and 6) issuing the law or municipal's regulation for local municipals. On the patterns for the development of the service careers for tourism promotion in Pattaya, there were 3 patterns : 1) pattern in the form of integrated training or inter-disciplinary training; 2) pattern in the form of work/project to support and promote the career engagements; and 3) pattern in the form of the participatory organizing of the organizations in the communities.

In conclusion, the pattern of the wisdom usage for the development of the service careers to promote the tourism for enhancing the standardized knowledge in each service career, must be implemented in accordance with the capacity and custom of the communities, as well as, the co-operation, the participation of the government sectors, private sectors, and the entrepreneurs. From these all drives, the development of the service career to promote Pattaya as a sustainable tourism city could be successful.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
คำถามการวิจัย	9
ความสำคัญของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
กรอบแนวคิดการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
สภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยภาคตะวันออก	13
องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพแรงงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา	52
นโยบายแห่งรัฐกับการพัฒนาอาชีพ	97
บริบทด้านพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมเมืองพัทยา	118
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	140
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	153
งานวิจัยในประเทศ	153
งานวิจัยต่างประเทศ	166
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	170
ขอบเขตของการวิจัย	170
วิธีดำเนินการวิจัย	174
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	180
ตอนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย	
ตอนที่ 2 สภาพและปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย	
การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา	219
ตอนที่ 3 รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา	238

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	280
ความมุ่งหมายของการวิจัย	280
สรุปผล	280
อภิปรายผล	294
ข้อเสนอแนะ	304
บรรณานุกรม	309
ภาคผนวก	329
ภาคผนวก ก เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	330
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	341
ภาคผนวก ค ตัวอย่างภาพประกอบ	350
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย	356
ประวัติย่อของผู้วิจัย	359

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้ และรายได้ต่อนักท่องเที่ยวในระดับโลก	68
2 แผนพัฒนาสามปีของ อบจ.ชลบุรี ระหว่างปี 2551-2553	77
3 เป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	87
4 สถิติการท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว	93
5 ปฏิทินกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ปี 2551	96
6 รายงานการจบการฝึกอาชีพ หลักสูตรเสริมทักษะ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 ชลบุรี งานฝึกพิเศษ	118
7 รายงานการจบการฝึกการประกอบกร สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี	108
8 รายงานการจบการฝึกอาชีพ หลักสูตรยกระดับ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 ชลบุรี	109
9 รายงานการจบการฝึกอาชีพหลักสูตรยกระดับ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 ชลบุรี	110
10 รายงานการจบการฝึกอาชีพ งานฝึกในกิจการ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 ชลบุรี	111
11 รายงานการจบการฝึกอาชีพ รองรับการแข่งขัน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 ชลบุรี	112
12 รายงานการจบการฝึกอาชีพรองรับการแข่งขัน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 ชลบุรี	113
13 รายงานการจบการฝึกอาชีพ กิจกรรม 1 ทดสอบมาตรฐาน สถาบันพัฒนา ฝีมือแรงงาน ภาค 3 ชลบุรี	114
14 แผนสำรวจข้อมูลพื้นฐานการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ..	115
15 สถิติจำนวนประชากรในเขตเมืองพัทยา ตามทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2540 – 2550	132
16 แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของอำเภอบางละมุง ประจำปี 2550	133
17 สถิติรายรับ - รายจ่ายเมืองพัทยา พ.ศ. 2548-2549	138
18 ความแตกต่างของการนวดแบบทั่วไปและแบบราชสำนัก	192

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2 แผนผังท่าเรือแหลมฉบัง	15
3 ลายสักศิลปะไทยและศิลปะร่วมสมัย	44
4 ลายสักศิลปะไทยและศิลปะร่วมสมัยโดยคาราศิลปินนักร้อง	44
5 วงจรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	78
6 กรอบแนวคิดการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	86
7 ปัจจัยจำกัดความสามารถการรับรองด้านการท่องเที่ยว	89
8 กระบวนการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	91
9 แผนที่จังหวัดชลบุรี	121
10 แผนที่ท่องเที่ยวเมืองพัทยา	122
11 โครงสร้างการบริหารเมืองพัทยา	137
12 แผนภูมิสถิติรายรับ - รายจ่ายเมืองพัทยา ปี พ.ศ. 2548-2549	138
13 ภาพ 4 ขั้นตอนของการสร้างภูมิปัญญา ตามทฤษฎีการสร้างปัญญา	151
14 แผนภูมิสรุปขั้นตอนการวิจัย	179
15 นายกสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย	182
16 สัมภาษณ์กรรมการสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย	184
17 คาราศิลปินนักร้องในชื่อว่าเบลล์ หรือไชน่าคอลลี นิยมลายสัก	202
18 คาราศิลปินนักร้องในชื่อว่าเบลล์ หรือไชน่าคอลลี นางสาวสุกัญญา ลัทธิติโสภณ	202
19 ช่างสักจากประเทศญี่ปุ่นสักกายทั้งตัว	203
20 ช่างสักจากประเทศญี่ปุ่น แสดงภาพลายสักของประเทศญี่ปุ่น	203
21 นักท่องเที่ยวจากประเทศแคนาดา นิยมในรอยสัก	203
22 ช่างสักจากประเทศไต้หวัน	203
23 ช่างสักคนไทย	204
24 ช่างสักจากจังหวัดอุดรธานี	204
25 ช่างสักจากลอนดอนประเทศอังกฤษ	204
26 ป้ายนิทรรศการงานมหกรรมศิลปะรอยสักนานาชาติ ครั้งที่ 2 เมืองพัทยา	204

ภาพประกอบ	หน้า
27 ผังการบริการงานแผนกบาร์	215
28 นายสุรชัย ชัยตระกูลทองสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดชลบุรี	228
29 การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	245
30 การมีส่วนร่วมของชุมชน	246
31 องค์กรที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษา	250
32 แนวทางการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา	251

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เมืองพัทยาได้เจริญเติบโตมีการขยายตัวของเมืองหรือกระบวนการของความ เป็นเมือง (Urbanization) การเจริญเติบโตของเมือง (Urban Growth) ได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษ ที่ผ่านมาซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาประเทศตั้งแต่ พ.ศ. 2504 จนถึงปัจจุบันใน พ.ศ. 2551 โดยเฉพาะเมืองที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองหลักของแต่ละภูมิภาค ได้มีการก้าวกระโดดทางเศรษฐกิจอย่างมาก ความเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันในเชิงเศรษฐกิจ ที่ปราศจากการวาง แผนด้านอื่นรองรับได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมดั้งเดิมเป็นอย่างมากเนื่องจาก เมืองขยายเกินขีดความสามารถขององค์การบริหารการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะการอพยพย้ายถิ่น จากชนบทเข้าสู่เมืองพัทยา ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชากรกลุ่มเดิมและเกิดความ แปลกแยก การใช้ที่ดินเป็นไปอย่างสับสนและไม่เหมาะสมระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ไม่มีความสามารถพอที่จะรองรับการเจริญเติบโตอย่างกะทันหัน ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด การขาดแคลนที่อยู่อาศัยและการไร้ที่อยู่ ปัญหามลภาวะทางน้ำ ทางอากาศและทางสายตา รวมทั้ง ข้อขัดแย้งของการก่อสร้างอาคารสูง ในชุมชนดั้งเดิมที่ตั้งถิ่นฐานในเขตเมืองพัทยา

จากการที่เมืองพัทยามีการเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับ ความนิยมมากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ หน่วยการปกครองที่เป็นสุขาภิบาลอยู่เดิมไม่อาจ บริหารงานและการให้บริการได้ทันกับความเจริญอย่างรวดเร็วได้ รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 ขึ้น ด้วยผลแห่งพระราชบัญญัตินี้จึงได้ยุบสุขาภิบาล นาเกลือและได้จัด ตั้งเมืองพัทยาเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2521 เป็นรูปการปกครองท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ โดยมีผู้จัดการเมือง (City Manager) ตามแบบอย่างของประเทศสหรัฐอเมริกาและได้ นำมาใช้ในเมืองพัทยาเป็นครั้งแรกและให้เมืองพัทยามีฐานะเทียบเท่าเทศบาลนคร เมื่อรัฐธรรมนูญ ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีผลบังคับใช้เมืองพัทยาได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและ สภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง จึงยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 และตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 (กองวิชาการและแผนงาน. 2546 : 2)

ในอดีตเมืองพัทยาประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตรและประมงเป็นหลัก ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและมีชื่อเสียงมากแห่งหนึ่งของประเทศระดับโลก มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทาง เข้ามาเที่ยวเป็นจำนวนมาก จากการที่เมืองพัทยาเป็นเมืองที่เจริญและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงดังกล่าว ทำให้ประชากรในทุกส่วนภูมิภาคของประเทศอพยพย้ายถิ่นของชาวชนบทเข้าสู่เมืองพัทยาจาก เช่น ประชากรจากภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคเหนือ รวมทั้งชาวต่างชาติซึ่งมีภูมิภาคยุโรปจำนวนหลายประเทศซึ่งประชากรที่ย้ายถิ่นเข้ามาดังกล่าวไม่ได้มาแต่ตัวหากแต่ได้นำเอาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ วิถีชีวิต ติดตัวมาด้วยเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมต่อประชากร และชุมชนดั้งเดิม

ผลกระทบจากความเจริญ ที่ตามมาทั้งส่วนที่ดีในการพัฒนาชุมชนให้เจริญขึ้น ส่งผลให้ชุมชนส่วนใหญ่ปรับเปลี่ยนเป็นชุมชนพานิชกรรมและบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยวมากถึงร้อยละเก้าสิบของอาชีพทั้งหมด ซึ่งความต้องการที่จะประกอบธุรกิจของนักธุรกิจที่มองเมืองพัทยาเป็นแหล่งทำเงินและสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นหลายหมื่นล้านบาท ใน พ.ศ. 2550 มีจำนวน 48,698.16 ล้านบาท (สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต 3. 2550 : เว็บไซต์) ด้วยเหตุผลนี้เมืองพัทยาจึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในการมาประกอบอาชีพ และในทางด้านลบก็ส่งผลให้สภาพสังคมเสื่อมลง โดยเฉพาะด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นเพราะกระแสประชากรที่ย้ายถิ่นเข้ามาที่มีความหลากหลายเชื้อชาติหลากหลายวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ของค่านิยมมวลชนที่มีความสัมพันธ์กับผลประโยชน์ ในการประกอบอาชีพที่แทรกซึมลงไปตามพื้นที่สังคม โดยเฉพาะระบบทุนนิยมในด้านการอุตสาหกรรมพาณิชย์ รวมไปถึงการบริโภคในรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมแนวใหม่ขึ้นมา ซึ่งวัฒนธรรมที่ว่าคือ Popular Culture (เปรม สวณสมุทร. ม.ป.ป. : เว็บไซต์) หรือวัฒนธรรมประชานิยม (Popular Mass) ซึ่งมักเกี่ยวกับความบันเทิง โทรทัศน์ เพลงสมัยใหม่ (ราชบัณฑิตยสถาน. ม.ป.ป. : เว็บไซต์) การประกอบอาชีพของผู้ใช้แรงงานซึ่งมีการพลวัตเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของบริบทชุมชนที่เกิด ขึ้นในปัจจุบัน

แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่เกิดผลผลิตในทางเศรษฐกิจโดยพลังของผู้ใช้แรงงานจะแฝงอยู่ในผลผลิตทุกชิ้น ดังนั้นแรงงานย่อมมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากต่อความมั่นคง ก้าวหน้าหรือความอ่อนแอทางเศรษฐกิจแต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีผู้ใช้แรงงานถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างทั้งในด้านผลประโยชน์ค่าตอบแทนและสวัสดิการ นอกจากนี้สภาพการถูกกดขี่ของแรงงาน ยังคงมีอยู่มากในปัจจุบันแต่ยังไม่ได้รับการเยียวยาดูแลจากรัฐบาลเท่าที่ควรทำให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานถดถอยลงเป็นหนี้เป็นสิน มีรายได้ไม่พอรายจ่าย ฐานะยากจนเป็น

หนี้สินเพิ่มขึ้นและเป็นหนี้เงินกู้ยืมในระบบประมาณร้อยละ 71 ด้านการศึกษาร้อยละ 83 จบ การศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา ถือเป็นความจนทางการศึกษา ความจนในโอกาสทางสังคม การไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐได้ ส่วนความจนทางอำนาจไม่มีการรวมกลุ่มในรูปแบบ ของชมรมหรือสมาคมอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ของผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น นอกจากนี้คนเหล่านี้ยังยากจน ในเรื่องสิทธิของพลเมือง ด้วยกล่าวคือ บางส่วนถูกเวนคืนที่ดินโดยเทศบาลจนต้องไปอาศัยเช่าที่ดิน กลายเป็นชุมชนคนจนในพัทธา นอกจากนี้กลุ่มแรงงานยังเข้าไม่ถึงบริการของรัฐด้วยสาเหตุหลาย ประการ เช่น การขาดการรับรู้ข้อมูลที่เพียงพอ เงื่อนไขในการรับบริการซับซ้อน เป็นอุปสรรค ต่อการเข้าถึง เป็นต้น (จุฑามาศ ไชยรม และคณะ. 2546)

ในประเทศไทยได้เริ่มมีการจัดการบริหารแรงงานขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2475 ซึ่งเป็นการจัดสรร และพัฒนาแรงงาน กลุ่มครองดูแลสภาพการทำงาน สร้างรากฐาน กระบวนการส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ได้กำหนดวันที่ 1 พฤษภาคม ของทุกปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2432 เป็นวัน ระลึกวันแรงงานไทยและต่อมาได้เปลี่ยนเป็นวันแรงงานแห่งชาติ ในประเทศยุโรปส่วนมาก ก็กำหนดให้วันที่ 1 พฤษภาคม เป็นวันแรงงานเช่นเดียวกันและเรียกว่า “วันกรรมกรสากล” หรือ วันเมย์เดย์ ยกเว้นประเทศ สหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดาที่ถือเอาวันจันทร์แรกของเดือนกันยายน เป็นวันแรงงาน ต่อมารัฐบาลไทยขยายกิจการด้านแรงงานสัมพันธ์มากขึ้นและได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติกำหนดวิธีระงับข้อพิพาทแรงงาน พ.ศ. 2500 ได้มีพระราชบัญญัติแรงงานให้ลูกจ้าง มีสิทธิหยุดงานประจำปีในวันแรงงานแห่งชาติ คือวันที่ 1 พฤษภาคม แต่เดิมการบริหารแรงงาน ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยแต่ต่อมารัฐบาลเล็งเห็นว่างานบริหารด้านแรงงาน ควรมีการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้มีประสิทธิภาพทั่วถึงยิ่งขึ้น ดังนั้นในวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 จึงมีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้จัดตั้งกระทรวงแรงงานและสวัสดิภาพสังคมขึ้นเพื่อให้ การบริหารงานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมมีความก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่น ๆ วัตถุประสงค์ ของวันแรงงานแห่งชาติที่กำหนดขึ้นก็เพื่อเตือนใจให้ประชาชนตระหนักถึงผู้ใช้แรงงานที่ได้ทำ ประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ ความสะดวก สบายในการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกวันนี้ ผู้ใช้แรงงานมีส่วนสร้างขึ้นวันแรงงานถือเป็นเรื่องของแรงงาน โดยเฉพาะการพัฒนาประเทศ ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมาทำให้ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในหลาย ๆ ด้าน และมี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากฐานเศรษฐกิจจากภาคเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรมและภาคบริการ สูงขึ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นจะเน้นการลงทุนในชุมชนเมือง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการจ้างงานมากขึ้นทำให้มีการอพยพโยกย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่เมืองเช่นเมืองพัทธา และสถิติจากจำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพประชากรจังหวัดชลบุรีในประเภทที่ 5 พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด กับประเภทที่ 9 อาชีพขั้นพื้นฐาน ในด้าน

การขายและการให้บริการ ทั้ง 4 ไตรมาสอยู่ในเปอร์เซ็นต์ที่สูงกว่าประเภทอาชีพอื่นๆ เนื่องจากประเภทอาชีพ ที่ 5 และ 9 นั้น เป็นผลพวงมาจากการบริการนักท่องเที่ยว (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2550)

บทบาทของแรงงานต่อการพัฒนาประเทศนั้นมีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างมาก ในฐานะของผู้ฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติในยามวิกฤต โดยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศอย่างมากมายโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวเป็นรากฐานที่เข้มแข็งมั่นคงในการเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้นการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและทักษะที่เพิ่มขึ้นจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกและจากสถานการณ์นักท่องเที่ยวดังกล่าวข้างต้นนั้น สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือ พัทยามิเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเป็นจุดขายจึงทำให้เกิดกระแสเงินหมุนเวียน กระแสเศรษฐกิจเติบโต ทั้งในส่วนของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คอนโดมิเนียม ห้างสรรพสินค้าและโรงแรมใหม่ๆ รีสอร์ท ห้องเช่าเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวธุรกิจการท่องเที่ยวเหล่านี้ ยังเกี่ยวพันกับการสร้างรายได้ให้กับชุมชนกลุ่มอาชีพการบริการเป็นส่วนใหญ่ ชุมชนเมืองพัทยายังต้องเตรียมความพร้อมและหากิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบกิจกรรมแบบวัฒนธรรมดั้งเดิม หรือการผสมผสานทางวัฒนธรรมแบบตะวันตก

จากการศึกษาเบื้องต้นผู้วิจัยกำหนดประเด็นหลักในการเลือกอาชีพวิจัย 3 หัวข้อ คือ ประเด็นแรก กำหนดเน้นการใช้ภูมิปัญญาไทยมาต่อยอดเพื่อก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศและชุมชนโดยรวมและผลที่ตามมาทำให้ภูมิปัญญาไม่สูญหายไปกับตัวบุคคลแต่กลับเป็นการเพิ่มคุณค่าก่อให้เกิดรายได้ยิ่งขึ้น สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์ทั้งศาสตร์และศิลป์ ประเด็นที่สอง กำหนดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยมุ่งเน้นพัฒนาการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานมั่นคงของประเทศโดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ยึดหลัก “ภูมิสังคม” เน้นการผลิตคุณภาพการบริการเพื่อการบริโภคในชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้พัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาด และทักษะในการประกอบอาชีพ ทำให้เกิดความมั่นคงทางวิชาชีพทั้งสวัสดิการและความคุ้มครองสอดคล้องกับแผนพัฒนาแรงงาน กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2551 สำหรับเป้าหมายหลักในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแรงงาน พ.ศ. 2551 ยังคงยึดหลัก “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” สอดคล้องกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน

ภาค 3 ชลบุรี หน่วยงานสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี ซึ่งเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านช่างและมีใช้ช่างตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและการแข่งขันฝีมือแรงงานพร้อมทั้งประสานงานกับธุรกิจอุตสาหกรรมให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน ประเด็นที่สาม กำหนดให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาเนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับชาติ ฐานการคลังของเมืองพัทยามีเสถียรภาพและสามารถเลี้ยงตัวเองได้ จนได้เป็นรูปการปกครองท้องถิ่น รูปแบบพิเศษตามที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ พ.ศ. 2521 ให้เมืองพัทยามีฐานะเป็นนิติบุคคล และสอดคล้องกับความต้องการแรงงานในการประกอบอาชีพบริการ ภายใต้ประเด็นหลักดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการวิจัยในอาชีพบริการ 4 อาชีพด้วยกัน คืออาชีพการรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกายและอาชีพพนักงานเสิร์ฟ โดยมีสภาพปัญหาโดยรวมพอสังเขปดังนี้

อาชีพการรักษาความปลอดภัย เนื่องมาจากปัญหาเรื่องการก่ออาชญากรรมในปัจจุบันไม่มีที่ท่าว่าจะลดลงอันเนื่องมาจากข้อจำกัดของปัญหา เช่นงบประมาณจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ เครื่องมือ ในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรที่ดูแลทำให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างมากมาย จนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถระดมสติให้เสร็จสิ้นได้ในเวลาอันควร เมื่อสภาพสังคมมีความเจริญเติบโตทำให้อาชญากรรมและปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย พนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ ซึ่งเป็นกลไกของรัฐในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่างมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมแต่รัฐมีกำลังพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจอยู่จำกัด ปัญหาทางด้านอาชญากรรมก็พัฒนาขึ้นและเพิ่มความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอย่างมากมายมหาศาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการอาชีพนี้ เช่น องค์กรคนต่างชาตอาทิ สถานทูต โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า ต่างเรียกร้องบริษัทรักษาความปลอดภัยในการป้องกันตรวจเหตุการณ์เฝ้าระวัง ทั้งเรียกร้องให้ใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัยขั้นสูง ผ่านกล้องวงจรปิด แผ่นส่องดูวัตถุได้ทั้งรถ เครื่องสแกนตรวจจับอาวุธ และวัตถุระเบิดเพิ่มขึ้น จากที่เคยมองว่าอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสูงยังไม่มีเหมาะกับการใช้งานและความต้องการของไทย ความตื่นตัว “เพิ่มขึ้น” ทั้งนี้ อันเนื่องจากเมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับชาติจึงจำเป็นต้องรักษาชื่อเสียงโดยเฉพาะด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างสูง จากสภาพปัญหาสืบเนื่องจากคดีอาชญากรรมสาวรัสเซีย นักท่องเที่ยวสาวชาวรัสเซีย คือ นางสาวสวิตโลวา ลีบูบอฟ อายุ 25 ปี กับ นางสาวทาซิมเฟอร์ ทาเทียนา อายุ 30 ปี เสียชีวิตคาเตียงผ้าใบชายหาดนาจอมเทียน เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2550 (มติชนรายวัน, 2551 : เว็บไซค์) สร้างความหวาดกลัวให้แก่นักท่องเที่ยวและคดีกระทบต่อชื่อเสียงประเทศอันเป็น

การเสื่อมเสียเมืองแห่งการท่องเที่ยวประเทศชาติอีกด้วย สาเหตุปัญหาอีกประการคือสาเหตุปัญหาแรงงานที่ขาดแคลนในอาชีพรักษาความปลอดภัยเนื่องจากทัศนคติของแรงงานไทยยังมองว่า อาชีพนี้มีผลตอบแทนไม่สูงและไม่มั่นคง ต้องทำงานไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ผู้ที่จะยึดอาชีพนี้จึงมองเป็นตัวเล็อก “สุดท้าย” ที่จะเข้ามาทำหากต้องตกงานหรือหมดฤดูกาลเพาะปลูกเพราะยังไม่มีสวัสดิการและค่าจ้างแรงงานที่เป็นมาตรฐานสากล ดังนั้นพนักงานรักษาความปลอดภัยจะต้องเป็นผู้พิทักษ์ชีวิตและทรัพย์สิน เป็นบอดีการ์ดที่มีเกียรติน่าเกรงขาม ในการศึกษาวิจัย การพัฒนาอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นการส่งเสริมอาชีพที่เข้าไปดูแลทรัพย์สินอย่างละเอียดรอบคอบและเป็นขั้นตอนเพื่อจะไม่ประสบปัญหา และได้รับประโยชน์สูงสุดในการว่าจ้าง อีกทั้งต่อเนื่องไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองพัทยาเมืองที่ได้ชื่อว่าเมืองแห่งการท่องเที่ยวระดับชาติ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายด้วยการสร้างหลักสูตรด้านมาตรฐานวิชาชีพ ทำให้เกิดความมั่นคงทางวิชาชีพ ทั้งสวัสดิการและความคุ้มครองพร้อมๆ การพัฒนาของเครื่องมือเพื่อระบบความปลอดภัยที่ก้าวไกลด้วยเครื่องมือไฮเทคด้วยการออก พ.ร.บ.อาชีพธุรกิจรักษาความปลอดภัย คือหนทางออกที่สวยงามแห่งอาชีพนี้

อาชีพการนวดแผนไทย ในอาชีพบริการที่ทำธุรกิจเพื่อนักท่องเที่ยวได้นั้นคือ การนวดแผนไทยทั้งนี้เนื่องจากผู้คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนมากยังคงให้ความสำคัญต่อการดูแลสุขภาพตนเองด้วยวิถีภูมิปัญญาไทย ซึ่งอาศัยธรรมชาติในการบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ เป็นวิธีการรักษาที่ไม่เสี่ยงอันตรายอันเนื่องมาจากผลข้างเคียง ทำให้มองเห็นแนวทางการพัฒนาให้อุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ทำขึ้นภายในครอบครัวซึ่งสถานบริการดังกล่าวสามารถที่จะพัฒนาให้เป็นธุรกิจสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวในประเทศไทยการนวดแผนไทยกำลังเป็นที่นิยมทั้งจากคนไทยและชาวต่างชาติ ทั้งนี้การนวดแผนไทยนอกจากจะเป็นภูมิปัญญาที่สั่งสมมาจากบรรพบุรุษของไทยแล้วยังมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง (การนวดแผนโบราณเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีมาแต่โบราณกาลและกลายเป็นความรู้ที่สืบทอดกันต่อๆ มาจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งความรู้ที่ได้จึงสะสมจากลักษณะง่ายๆ ไปสู่ความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นจนกระทั่งสามารถสร้างเป็นทฤษฎีการนวดจึงกลายมาเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีบทบาทบำบัดรักษาอาการโรคภัยบางอย่างได้ (คะแนน พวงมาลัย. 2547 : 45-50) ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าการนวดแผนไทยมีศักยภาพที่จะสามารถปรับปรุงให้เป็นธุรกิจเพื่อสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสามารถที่จะบรรจุไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยวอันจะนำมาซึ่งเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวไทยที่มีบริการที่แตกต่างจากประเทศอื่นซึ่งหมายถึงเม็ดเงินจำนวนมากมหาศาลที่เข้าสู่ประเทศไทย ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่ศึกษาภูมิปัญญาการนวดแผนไทยเพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาอาชีพให้เป็นธุรกิจเพื่อสุขภาพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาให้ธุรกิจการนวด เป็นไปอย่างมีศาสตร์และศิลป์ จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ

และน่าสนใจศึกษาค้นคว้างานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อนายจ้างและลูกจ้างในการพัฒนาอาชีพให้ได้มาตรฐานสากลและขยายโอกาสการมีงานทำให้มากขึ้นต่อไป

อาชีพการสักกาย ในปัจจุบันรอยสักที่นิยมสักกันอย่างแพร่หลายคือลวดลายสักที่สวยงามเพื่อตกแต่งร่างกายหรือเพื่อผลทางใจ (คือลวดลายที่ทำให้เกิดความรู้สึกประทับใจหรือผูกมัดต่อรูปนั้น) และรอยสักที่ให้ผลทางไสยศาสตร์แต่ไม่เน้นการสักเพื่อรักษาโรค นอกจากการสักที่ใช้ปกปิดรอยแผลเป็นหรือรอยค่างของผิวหนังหรือการสักคิ้วถาวร เขียนขอบตาถาวร เป็นการรักษาทางด้านจิตใจเพื่อความสวยความงาม ในประเทศไทยมีผู้ที่นิยมการสักรอยบนร่างกายทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่จำนวนหนึ่งและได้มีการจัดสัมมนาช่างสักศิลป์นานาชาติครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 16-18 พฤษภาคม 2551 กลุ่มผู้นิยมชมชอบในศิลปะลายไทยและสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยระบุว่า ประเมินจากจำนวนร้านสักที่มีอยู่ 400-500 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งมักจะตั้งอยู่ในจุดท่องเที่ยวสำคัญ เช่น กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต พัทยา และเมืองอื่นๆ คาดว่าในช่วงปีสองปีที่ผ่านมาธุรกิจการสักของไทยมีมูลค่าเงินสะพัดจำนวน 400-500 ล้านบาท (กองสุขศึกษา. ม.ป.ป. : เว็บไซด์) ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างโอกาสอาชีพให้กับช่างสักกายโดยปรับเปลี่ยนทัศนคติทางด้านลบในการสักกายของคนไทย จากวิกฤตให้เปลี่ยนเป็นโอกาสเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากปัญหาเรื่องโรคติดต่อที่เป็นอันตรายต่างๆ การทำงานของสถานประกอบการและผู้ประกอบอาชีพช่างสักในเมืองพัทยาที่ให้บริการลูกค้าว่า ยังไม่ได้มาตรฐานโดยพัฒนาปรับปรุงสถานประกอบการและบุคลิกภาพของผู้ประกอบการให้ได้มาตรฐานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ ทั้งนี้ผู้ศึกษาเล็งเห็นว่าการสักกายมีศักยภาพที่จะสามารถปรับปรุงให้เป็นธุรกิจสำหรับนักท่องเที่ยวที่สามารถที่จะบรรจุไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยวอันจะนำมาซึ่งเอกลักษณ์การสักกายไทยที่มีลวดลายศิลปะวิจิตรบรรจงและฝีมือช่างสักของประเทศไทยนั้นมีความสามารถสูงและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลกในหมู่นักท่องเที่ยวในปัจจุบันการสร้างคามเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานมั่นคงของประเทศ

อาชีพพนักงานเสิร์ฟ ในบริบทของการเปิดเสรีการค้าและการบริการในกรอบขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization) เอเปค และอาเซียน ที่เน้นถึงกฎระเบียบ กรอบ WTO มีความตกลงทั่วไปด้านการค้าบริการ (The General Agreement on Trade in Service : GATS) ซึ่งแยกประเภทบริการไว้ 12 สาขา ได้แก่ การบริการทางธุรกิจการสื่อสารและโทรคมนาคม การเงินธนาคารและการประกันภัย การขนส่ง การก่อสร้าง การศึกษา การท่องเที่ยว การจัดจำหน่าย การบริการด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อม การบันเทิงและกีฬา และการบริการอื่นๆ สำหรับการบริการ

ในสาขาการท่องเที่ยว จำแนกเป็น 4 สาขาย่อย ได้แก่ 1) โรงแรม ภัตตาคาร และการจัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม 2) ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวและตัวแทนการท่องเที่ยว 3) มัคคุเทศก์ 4) บริการท่องเที่ยวอื่น ๆ (บุญเลิศ เล็กสมบูรณ์ และสุริรัตน์ เตชทวิวรรณ. 2545 :76) พนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม (Restaurant Attendant) หรือที่เรียกเข้าใจกันโดยทั่วไปคือ พนักงานเสิร์ฟอาหารนั้น ในต่างประเทศคู่เจรจาได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์และอินโดนีเซียได้มีมาตรฐานระดับชาติในด้านบุคลากรด้านสาขาการท่องเที่ยวแล้ว และมีแนวโน้มการเจรจาในตำแหน่งอื่น ๆ ต่อไป ดังนั้นการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจึงมีความสำคัญมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐาน คุณภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่จัดกิจกรรมบริการ เช่นพนักงานเสิร์ฟเป็นต้น ให้มีความสำคัญสำหรับการสร้างความพึงพอใจและความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาของการพำนักอยู่ในประเทศไทย ตลอดจนมีความสำคัญในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการอีกเป็นการเพิ่มโอกาสให้บุคลากรได้รับการว่าจ้างงานทั้งในและต่างประเทศ

โดยสรุป ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ พัฒนาการรู้ด้านการจัดการ การตลาดและทักษะในการประกอบอาชีพ ดังนั้นจากที่กล่าวถึงสภาพปัญหาในการศึกษาวิจัยเบื้องต้น แนวทางการแก้ปัญหาที่มีแนวโน้มเป็นไปได้คือ การจัดการกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการจ้างงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานหรือยกระดับทักษะอาชีพให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้ประชากรมีประสิทธิภาพในการทำงานและดำรงชีวิตดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา
2. เพื่อศึกษาปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกาย และพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา
3. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

คำถามการวิจัย

1. ประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การตรวจแผนไทย การสักกาย และพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา เป็นอย่างไร
2. สภาพและปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การตรวจแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยาเป็นอย่างไร
3. รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาเป็นอย่างไร

ความสำคัญของการวิจัย

1. องค์กรความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การตรวจแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยาจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าความรู้สำหรับผู้สนใจทั่วไป
2. องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทราบสภาพปัญหาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การตรวจแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยาและหาแนวทางแก้ไขได้
3. เทศบาลเมืองพัทยา กระทรวงแรงงาน องค์กรภาครัฐและเอกชน หรือหน่วยงานอื่นๆ ตลอดจนนายจ้าง สามารถนำรูปแบบนี้ไปพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เมืองพัทยา หมายถึง การปกครองท้องถิ่นพิเศษ เป็นรูปแบบหนึ่งของเขตการปกครองพิเศษของประเทศไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 จังหวัด ชลบุรี
2. การท่องเที่ยวเมืองพัทยา หมายถึง รูปแบบกิจกรรมแบบวัฒนธรรมดั้งเดิม หรือการผสมผสานทางวัฒนธรรมแบบตะวันตก เป็นจุดขายทำให้เกิดกระแสเงินหมุนเวียน กระแสเศรษฐกิจเติบโตสร้างรายได้ให้กับชุมชนกลุ่มอาชีพบริการ
3. ผู้ใช้แรงงาน หมายถึง คนงานชาย และหญิงเพศที่สาม ลูกจ้าง ซึ่งเป็นลูกจ้างทำงานไม่ว่าจะเป็นงานที่ทำด้วยมือหรือใช้สมอง เพื่อให้ได้ค่าจ้างตอบแทนตามกฎหมายกำหนด ภายใต้การควบคุมในเขตเมืองพัทยาหรือคำสั่งของนายจ้าง

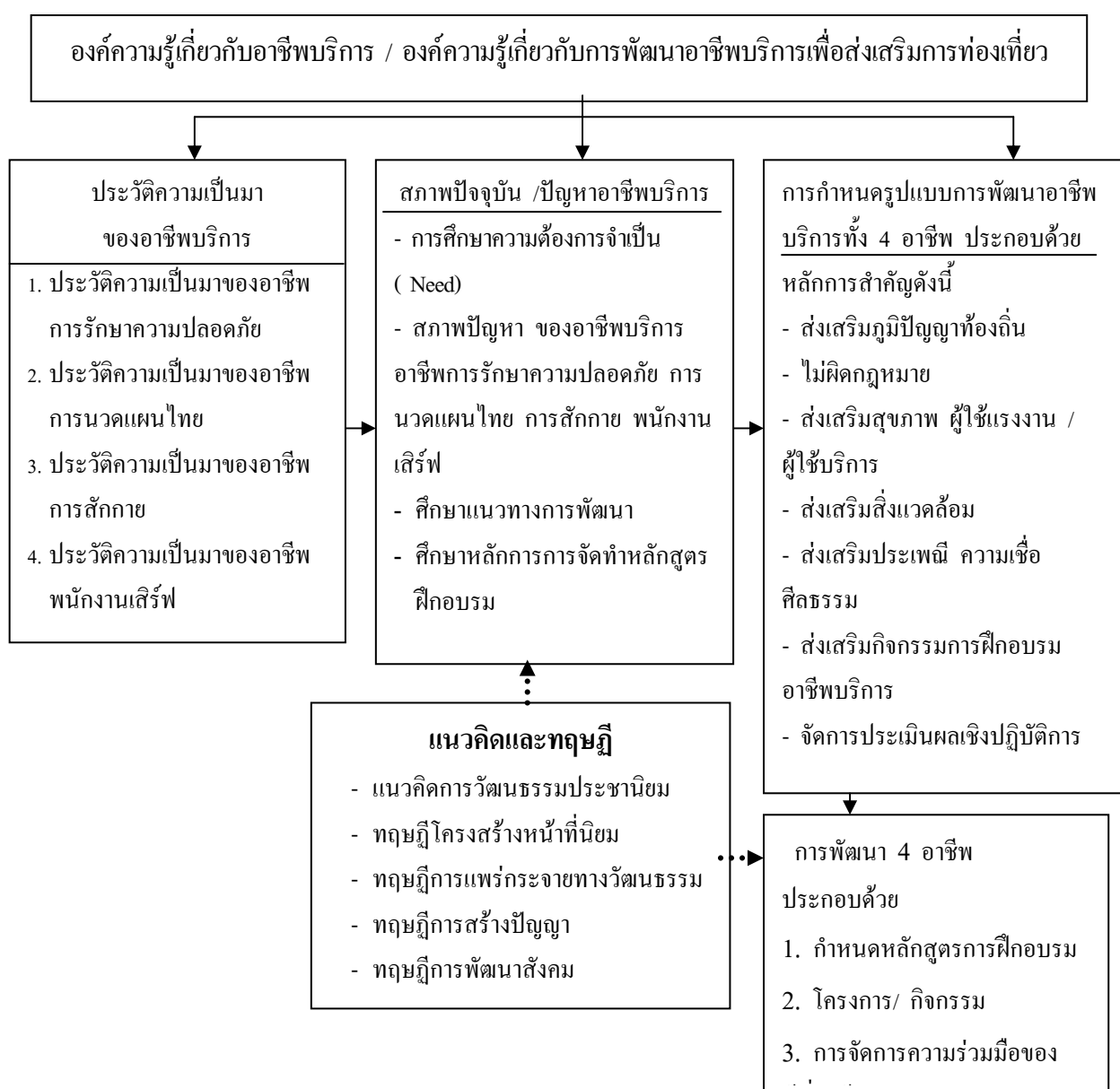

4. อาชีพบริการ หมายถึง อาชีพ 4 อาชีพ ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ได้แก่ อาชีพการรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกายและอาชีพพนักงานเสิร์ฟ
5. อาชีพการรักษาความปลอดภัย หมายถึง การดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สิน ในเขตเมืองพัทยา ของผู้ว่าจ้างตามบริษัท ห้างร้าน สำนักงาน ธนาคาร หมู่บ้านจัดสรร สถานศึกษา ศูนย์การค้า โรงภาพยนตร์ โรงแรม โรงพยาบาลหรือสถานที่ต่างๆ สถานีขนส่ง สถานที่ราชการ หรือรัฐวิสาหกิจและหมายความรวมถึงผู้ทำหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษาความปลอดภัยชีวิต และร่างกายของบุคคล โดยได้รับค่าตอบแทน
6. อาชีพการนวดแผนไทย หมายถึง การบำบัดรักษาโรคของนวดไทยในเขตเมืองพัทยา ที่เป็นธรรมชาติที่สุดตั้งแต่สมัยโบราณที่มีการสืบทอดฝึกฝน ตามแบบแผนของวัฒนธรรมท้องถิ่น
7. อาชีพการสักกาย หมายถึง การสักด้วยเครื่องสัก หรืออาจใช้เข็มเคลือบสีอยู่ แทรงผ่านตามตำแหน่งที่ต้องสักลงไปที่ผิวหนัง
8. อาชีพพนักงานเสิร์ฟ หมายถึง การบริการอาหารและเครื่องดื่มให้กับนักท่องเที่ยว ตามมาตรฐานการบริการอาหารและเครื่องดื่ม
9. รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการ หมายถึง มาตรฐานอาชีพ 4 อาชีพในการวิจัย เป็นองค์ความรู้ ทักษะและความสามารถศึกษาฝึกอบรม กำหนดเส้นทางอาชีพที่เหมาะสม วางแผน และฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในอาชีพได้อย่างยั่งยืน
10. รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาอาชีพบริการ หมายถึง การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาบูรณาการในรูปแบบสหวิทยาการ การมีส่วนร่วมในชุมชนมีการบริหารจัดการประสานความร่วมมือมุ่งประโยชน์เพื่อความเป็นอยู่ในการประกอบอาชีพทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นและส่งเสริม การท่องเที่ยว
11. การพัฒนาอาชีพ หมายถึง การทำให้ผู้ประกอบการอาชีพบริการทั้ง 4 อาชีพที่วิจัย ไปสู่ภาวะที่ดีขึ้นทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ
12. วัฒนธรรมประชาานิยม หมายถึง วิถีชีวิตในการประกอบอาชีพ ของคนส่วนใหญ่ ในเมืองพัทยา ซึ่งแพร่หลายและคนทั่วไปยอมรับ ชื่นชอบ โดยเน้นการประกอบอาชีพการรักษา ความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกายและอาชีพพนักงานเสิร์ฟ
13. สหวิทยาการ (Multi-Disciplines) หมายถึง การบูรณาการวิชาชีพทั้ง 4 อาชีพ แบบสหวิทยาการ ให้เป็นศูนย์รวมบ่อเกิดขององค์ความรู้ สามารถนำเอาความรู้ในสาขาวิชามากกว่า 1 สาขาขึ้นไป มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันผ่านการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันภายใต้หัวข้อพัฒนาอาชีพ บริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว แล้วบริหารจัดการการเรียนรู้ให้ดีและมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สังคมและวัฒนธรรมไทยภาคตะวันออก
 - 1.1 สภาพสังคมและวัฒนธรรมภาคตะวันออก
 - 1.2 สภาพสังคมและวัฒนธรรมกลุ่ม 4 จังหวัด (อีสเทิร์นซีบอร์ด)
 - 1.3 องค์ความรู้เกี่ยวกับแรงงาน
 - 1.4 กลุ่มประกอบอาชีพบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - 1.4.1 อาชีพการรักษาความปลอดภัย
 - 1.4.2 อาชีพการนวดแผนไทย
 - 1.4.3 อาชีพการสักกาย
 - 1.4.4 อาชีพพนักงานเสิร์ฟ
 2. องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพแรงงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา
 - 2.1 การพัฒนา
 - 2.2 ความหมายการพัฒนาฝีมือแรงงาน
 - 2.3 การพัฒนาอาชีพ
 - 2.4 สภาพการท่องเที่ยว
 - 2.5 แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยว แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี
 - 2.6 แนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเมืองพัทยาอย่างยั่งยืน
 - 2.7 แผนสำรวจข้อมูลพื้นฐานการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่น
- จังหวัดชลบุรี
3. นโยบายแห่งรัฐกับการพัฒนาอาชีพ
 - 3.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
 - 3.2 นโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน
 - 3.3 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี กับการพัฒนาอาชีพส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยว
 4. บริบทด้านพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมเมืองพัทยา

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมประชานิยม
 - 5.2 ทฤษฎีหลัก
 - 5.2.1 ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม
 - 5.2.2 ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม
 - 5.2.3 ทฤษฎีการสร้างปัญญา
 - 5.3 ทฤษฎีเสริม
 - 5.3.1 ทฤษฎีการพัฒนาสังคม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สังคมและวัฒนธรรมไทยภาคตะวันออก

1. สภาพสังคม และวัฒนธรรมภาคตะวันออก

ภาคตะวันออก เป็นภูมิภาคย่อยทางตะวันออกของประเทศไทย เดิมถือเป็นส่วนหนึ่งของภาคกลางอยู่ติดชายฝั่งอ่าวไทยด้านตะวันออกบเป็นอีกภูมิภาคหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นแหล่งอุตสาหกรรม ผลไม้ และอัญมณีของประเทศ มีปรากฏการณ์สำคัญของดินแดนชายฝั่งทะเลตะวันออกที่อุดมสมบูรณ์ ป้อมทางทะเลที่สำคัญของประเทศ โดยมีเนื้อหาคือ เขตพื้นที่การแบ่งภูมิภาค ลักษณะภูมิประเทศ

1.1 เขตพื้นที่

1. ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์ นครราชสีมาและนครนายก ดินแดนที่อยู่เหนือสุดอยู่ที่เขาใหญ่ อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี
2. ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศกัมพูชา โดยมีแนวเทือกเขาบรรทัดเป็นพรมแดน ดินแดนที่อยู่ทางตะวันออกสุด คือ แหลมสารพัดพิศ อำเภอคลองใหญ่ ภาคตะวันออก
3. ทิศใต้ ติดต่อกับอ่าวไทย ดินแดนที่อยู่ทางใต้สุดของภาคตะวันออก คือ แหลมสารพัดพิศ อำเภอคลองใหญ่ ภาคตะวันออก
4. ทิศตะวันตกติดต่อกับกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการและอ่าวไทยดินแดนที่อยู่ทางตะวันตกสุดอยู่ที่อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

1.2 การแบ่งภูมิภาค

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดที่แบ่งได้หลายลักษณะตามการใช้งาน การแบ่งภูมิภาคตามคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติ แบ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบไปด้วย 7 จังหวัด 1) จังหวัดจันทบุรี 2) จังหวัดชลบุรี 3) จังหวัดตราด 4) จังหวัดระยอง 5) จังหวัดฉะเชิงเทรา 6) จังหวัดปราจีนบุรี 7) จังหวัดสระแก้ว

การจัดแบ่งภูมิภาคตามคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแบ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ 1) จังหวัดจันทบุรี 2) จังหวัดชลบุรี 3) จังหวัดตราด 4) จังหวัดระยอง 5) จังหวัดฉะเชิงเทรา 6) จังหวัดปราจีนบุรี 7) จังหวัดสระแก้ว 8) จังหวัดนครนายก 9) จังหวัดสมุทรปราการ

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบสลับภูเขาสูงเตี้ยๆ บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงเหนือมีเทือกเขาจันทบุรีทอดตัวไปทางตะวันตกจดกับเทือกเขาพนมดงรักซึ่งทอดยาวจากเหนือถึงใต้เป็นเส้นแบ่งอาณาเขตระหว่างไทยกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย เป็นแนวตะเข็บของเขตแดน 3 จังหวัดคือ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และจันทบุรีเข้าสู่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดจันทบุรีที่เป็นเทือกเขาหินแกรนิตที่แข็งแกร่งแทรกตัวขึ้นมาสลับระหว่างหินชั้น นอกจากนี้ยังมีหินบะซอลต์แทรกตัวขึ้นมาเป็นหย่อมๆ ซึ่งเป็นแหล่งแร่รัตนชาติ มีแม่น้ำสายสำคัญได้แก่ แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำตราด แม่น้ำระยอง และแม่น้ำประแสร์ ซึ่งไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย ชายฝั่งทะเลที่เรียกว่ายาวโค้งเว้า ฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงเหนือไปด้วยกลุ่มเกาะน้อยใหญ่หลายแห่งที่สำคัญได้แก่ เกาะช้าง เกาะหมาก เกาะกูด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกาะเสม็ด เกาะมัน จังหวัดระยอง เกาะล้าน เกาะสีชัง ในจังหวัดชลบุรี ส่วนบริเวณปากแม่น้ำเป็นพื้นที่ป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนโคลนตมที่แม่น้ำสายต่างๆพัดพามาเป็นบริเวณที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศน์ของสิ่งมีชีวิต มีแม่น้ำบางปะกง เป็นแม่น้ำที่ยาวที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกิดจากเทือกเขาสันกำแพงและเทือกเขาจันทบุรีไหลผ่านจังหวัดสระแก้วและปราจีนบุรี เรียกว่าแม่น้ำปราจีนบุรี แล้วไหลลงสู่อ่าวไทยระหว่างอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา กับอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แม่น้ำบางปะกง ไหลผ่านจังหวัดปราจีนบุรี มีแควไหลมาบรรจบ 2 แคว คือ แควหนุมานและแควพระปรัง นับเป็นแม่น้ำที่สำคัญที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เขตที่ราบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ บริเวณที่ราบใหญ่อยู่ทางตอนเหนือของภาค ต่อเนื่องกับที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาของภาคกลาง ที่ราบนี้อยู่ระหว่างแนวเทือกเขาสันกำแพงและเทือกเขาจันทบุรี ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว นักภูมิศาสตร์ชาวต่างประเทศเรียกที่ราบนี้ว่า ฉนวนไทย หมายถึง พื้นที่ราบที่เชื่อมระหว่างที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาของภาคกลางกับที่ราบต่ำเขมรในประเทศกัมพูชา

ชายฝั่ง ทะเลด้านนี้มีสถานที่ท่องเที่ยวและหาดทราย ซึ่งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ จึงเป็นแหล่งที่ผู้คนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมมาพักผ่อนท่องเที่ยวโดยเฉพาะที่พัทยา จังหวัดชลบุรี

1.4 ด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ ในภาคนี้เศรษฐกิจก้าวหน้าไปอย่างมากเพราะได้มีการสร้างท่าเรือ น้ำลึกขึ้นที่แหลมฉบัง ซึ่งขณะนี้ก็มีโรงงานกลั่นน้ำมันขนาดใหญ่อยู่แล้ว พร้อมกันนั้นยังมีนิคมอุตสาหกรรมสำหรับผลิตสินค้าออกยังต่างประเทศและที่บริเวณมาบตาพุด จังหวัดระยอง ได้เน้นด้าน อุตสาหกรรมปิโตรเคมีโดยการนำเอาก๊าซธรรมชาติที่พบในอ่าวไทย มาแปรสภาพเป็นสารที่ใช้ในการทำพลาสติก ทำวัสดุพีวีซี การประมงทำกันตามชายฝั่งโดยทั่วไป และมีการเลี้ยงกุ้งกัน ในบางจังหวัด ส่วนการทำนา มีในจังหวัดฉะเชิงเทราและปราจีนบุรี นอกจากนี้อาชีพดังกล่าว ในจังหวัดจันทบุรีปัจจุบันแม้ว่าจำนวนพลอยดิบจะลดลงไปมาก แต่ก็ยังเป็นศูนย์กลางของการเจียรไนพลอยที่สำคัญโดยการนำเอาพลอยต่างประเทศเข้ามาเจียรไน นอกจากนี้พืชพรรณที่ปลูกทำกิน เช่น มะพร้าว เงาะ ทุเรียน มังคุด สับปะรด และเมื่อมีการส่งเสริมให้ปลูกยางพารา ที่นำพันธุ์มาจากภาคใต้

ภูมิภาคนี้ยังเป็นที่ตั้งของสนามบิน อุตะเภ่า ซึ่งเป็นสนามบินของทหาร ใช้เป็นที่จอดเครื่องบินขณะร่วมซ้อมรบระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา อีกทั้งยังใช้เป็นสนามบินสำหรับเครื่องบินเช่าเหมาของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศภาคตะวันออกยังเป็นสุดขั้วของแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมากที่สุดด้วย (จังหวัดชลบุรี. 2550 : เว็บไซต์)

ท่าเรือแหลมฉบัง

ภาพประกอบ 2 แผนผังท่าเรือแหลมฉบัง

ท่าเรือแหลมฉบังเป็นท่าเรือน้ำลึกหลักในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของประเทศไทย มีพื้นที่ขนาด 6,340 ไร่ ประกอบด้วยท่าเทียบเรือที่เปิดให้บริการแล้วดังนี้

1. ท่าเทียบเรือตู้คอนเทนเนอร์ 7 ท่า
2. ท่าเทียบเรือเอนกประสงค์ 1 ท่า
3. ท่าเทียบเรือ Ro/Ro 1 ท่า
4. ท่าเทียบเรือโดยสารและเรือ Ro/Ro 1 ท่า
5. ท่าเทียบเรือสินค้าทั่วไป ประเภทเทกอง 1 ท่า
6. อุ้งต่อและซ่อมเรือ 1 ท่า

สามารถรองรับเรือขนาดใหญ่พิเศษ (Super Post Panamax) ได้ โดยการท่าเรือแห่งประเทศไทยทำหน้าที่เป็นองค์กรบริหารท่าเรือโดยรวม ส่วนงานด้านปฏิบัติการเป็นของเอกชนที่เช่าประกอบการหรือที่เรียกว่า Landlord Port โดยเป็นท่าเทียบเรือที่มีอัตราการเติบโตของการให้บริการขนถ่ายสินค้าสูงสุดแห่งหนึ่งของโลก จากการจัดอันดับท่าเทียบเรือที่เป็น World Top Container Port โดยนิตยสารชั้นนำของโลก เช่น Loyld List เป็นต้น ท่าเรือแหลมฉบังได้เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดจากลำดับที่ 23 ในช่วงปี 2541- 2542 โดยเลื่อนขึ้นเป็นลำดับที่ 20 และ 18 ในปี 2545 และ 2546 ตามลำดับ ยิ่งไปกว่านั้นท่าเรือแหลมฉบัง มีโครงการพัฒนาในธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่นๆ เช่น สถานีจ่อรถบรรทุก (Truck Terminal) ศูนย์กระจายสินค้า และ Free Trade Area เป็นต้น รวมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกเสริมอื่นๆ เช่น คลังสินค้าอันตราย ศูนย์ฝึกป้องกันความเสียหายจากอัคคีภัยที่ได้มาตรฐานสากล ท่าเรือแหลมฉบังได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐบาลในการเป็นท่าเรือหลักของประเทศแทนท่าเรือกรุงเทพ โดยมีนโยบายจำกัดผู้สินค้าผ่านท่าเรือกรุงเทพ ไว้ไม่เกิน 1.0 ล้านทีอียู ตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมา (จังหวัดชลบุรี. 2550 : เว็บไซต์)

1.6 ด้านประชากร

ประชากรภาคตะวันออกนอกจะมีกลุ่มใหญ่ที่เป็นคนไทยมาแต่เดิมแล้ว ยังเป็นที่ตั้งของชนหลายเชื้อชาติ เช่น ชาวชอง ซึ่งเป็นชนเผ่าตระกูลมอญ-เขมร ที่อยู่ในเขตป่าเขา ใช้ชีวิตตามธรรมชาติ ประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำจากวัสดุในท้องถิ่น เช่น เครื่องจักสาน มีกระบุง ตะกร้า และของป่าเอามาแลกเปลี่ยนเสื้อผ้า และอาหารกับคนในเมือง ส่วนชาวนวนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานสมัยใดไม่ปรากฏชัดเจน อยู่ที่แถบบ้านท่าเรือจ้ง เป็นนวนที่นับถือศาสนาคริสต์ ชาวจีนเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ในสมัยอยุธยาจนถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีชาวจีนอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารกระจายอยู่ร่วมกับคนไทยอย่างสันติ มีบทบาทด้านการค้าเริ่มจากการค้าทางเรือสำเภามาตั้งแต่ในอดีต ในช่วงวันสำคัญชาวไทยเชื้อสายจีนก็ไหว้เจ้าในวันตรุษจีน

วันสารทจีน วันเซ็งเม้งรวมทั้งงานไหว้เจ้าตามศาลเจ้าต่างๆ โดยเฉพาะเจ้าแม่กวนอิมและเจ้าแม่ทับทิม ที่จังหวัดชลบุรี ชาวไทยมุสลิมอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว อันสืบเนื่องมาจากปัญหาการยึดครองอินโดจีนของฝรั่งเศส กลุ่มชนดังกล่าวมีวิถีชีวิตประสมประสานกับคนไทยพื้นถิ่นสื่อสารกันด้วยภาษา วัฒนธรรมและความเชื่อไปในแนวเดียวกัน ผสมกลมกลืน ไม่มีปัญหาขัดแย้งกันแต่อย่างใด ใช้ภาษาไทยอย่างเดียวกัน สำเนียงไทยภาคกลาง แต่จะมีเสียงเพี้ยนไปบ้าง ประชากรส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา

1.7 ประเพณี

งานประเพณี ของคนในภาคตะวันออกคือ งานบุญเช่นเดียวกับชนในภาคอื่น ที่ไปวัดทำบุญในวันสำคัญทางศาสนามีเทศกาลนมัสการหลวงพ่อโสธร ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา งานสมโภชต้นศรีมหาโพธิ์ 200 ปี ที่จังหวัดปราจีนบุรี นอกจากนี้เป็นเทศกาลส่งเสริมผลผลิตของภูมิภาคนี้ งานเทศกาลเกี่ยวกับผลไม้มีชื่อแตกต่างกันไป แต่จัดต่อเนื่องกันทั้งจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง นอกจากนี้มีประเพณีวิ่งควายและงานเทศกาลพิทยาที่จังหวัดชลบุรี ส่วนจังหวัดระยองจัดงานวันเกาะแก้วพิสดาร และงานสุนทรภู่รำลึก (วิกิพีเดีย. 2551 : เว็บไซค์)

2. สภาพสังคมและวัฒนธรรม กลุ่ม 4 จังหวัด ศูนย์กลางการบริการและท่องเที่ยวสำหรับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่ง ทะเลตะวันออก (อีสเทิร์นซีบอร์ด)

กลุ่ม 4 จังหวัดภาคตะวันออก คือ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ต่างมีเป้าหมายการพัฒนาอันชัดเจนในทุกด้าน ไปพร้อมๆกันเป็นองค์รวม เพื่อให้เกิดศักยภาพสูงสุดโดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและพลังงาน เช่นเดียวกับเป้าหมายเพื่อ “มุ่งสู่ความเป็นสากล” อันได้แก่การส่งเสริมความเป็นเมืองท่าส่งออกสินค้าระดับโลก ส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการลงทุนด้านอุตสาหกรรมและพลังงาน เช่นที่มีแผนการสร้างสนามบินพาณิชย์ และปรับปรุงทางหลวงหมายเลข 318 ในจังหวัดตราด เพื่อเปิดประตูสู่อินโดจีนและเชื่อมต่อการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติแบบครบวงจร โดยนำเสนอความหลากหลายทางด้านธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตออกมาเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมศูนย์กลางการบริการและท่องเที่ยวสำหรับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่ง ทะเลตะวันออก

เป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม เนื่องจากดินแดนแถบนี้มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน ประกอบกับเป็นเมืองท่าชายทะเลที่มีความสำคัญ จึงมีชนต่างชาติโดยเฉพาะชาวจีนเข้ามาตั้งรกรากอยู่ตั้งแต่สมัยโบราณ ส่วนทางด้านตะวันออกสุดของภาค มีชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา จึงได้รับอิทธิพลจากอาณาจักรเขมร นอกจากนี้

ยังมีชาวลาว ชาวมอญ ชาวยุโรป ชาวมุสลิมและชาวของอพยพเข้ามา เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมจนกลายเป็นเอกลักษณ์พิเศษอย่างยิ่ง เมื่อกล่าวถึงชาวจีนชลบุรีเป็นย่านชุมชนจีนที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออก คนจีนในชลบุรีส่วนใหญ่เป็นจีนแต้จิ๋วซึ่งเชี่ยวชาญการค้าและมีบทบาทสำคัญในเรื่องเศรษฐกิจ ประมง อุตสาหกรรม เกษตรกรรม เข้ามาตั้งถิ่นฐานในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 2-3) อยู่แถบชายทะเลเมืองบางปลาสร้อยทำการค้าและประมงอย่างกว้างขวางจนมีเหลือส่งออกไปยังต่างประเทศ เป็นผู้นำอ้อยเข้ามาปลูกและริเริ่มอุตสาหกรรมน้ำตาลทรายแถบอำเภอบ้านบึง อำเภอบ้านนา และอำเภอบ้านนาเดิม ส่วนคนจีนที่อพยพเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ 5 มักทำอาชีพปลูกผักและเลี้ยงเป็ดอยู่ในบริเวณเดียวกัน สำหรับชนชาวลาวนั้นอพยพเข้ามาช่วงรัชกาลที่ 3 มีอาชีพทำไร่ ทำนา มีความสามารถในการทำหัตถกรรมจักสาน ส่วนชาวมุสลิมอพยพเข้ามาตั้งแต่สมัยอยุธยา ปัจจุบันมีอาชีพทำสวนผลไม้ ไร่มันสำปะหลังและค้าขายในตลาดเป็นกลุ่มที่เคร่งครัดในประเพณีและศาสนาของตน

คนไทยพื้นเมืองดั้งเดิมของภาคตะวันออกมีอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา ทำสวน และทำการประมงมาแต่อดีต ด้วยว่าทรัพยากรธรรมชาติและภูมิประเทศเอื้ออำนวยต่อวิถีชีวิตลักษณะนี้ คนรุ่นเก่าก่อนของ 4 จังหวัดภาคตะวันออก คือ ชลบุรี ระยอง และตราด จึงมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ใกล้ชิดธรรมชาติ เมื่อมีเวลาเหลือจากทำเกษตรกรรมก็ใช้เวลาสร้างงานฝีมือ อันประณีต อาทิ งานจักสานไม้ไผ่ งานทำครกหินและสานเสื่อจันทบูร เป็นต้น จนกระทั่งชาวจีนเริ่มล่องลำเลียงเข้ามาค้าขายกับประเทศสยาม ภาคตะวันออกจึงเริ่มคึกคักในฐานะเมืองท่าชายทะเลที่มีชัยภูมิติดเชื่อมชนพื้นถิ่นบางส่วนเริ่มหันมาทำการค้าขายกับชาวต่างชาติ โดยเน้นไปที่สินค้าพวกเครื่องเทศและพริกไทยรวมถึงของป่าต่างๆอย่างหนังสัตว์และเขาสัตว์ แต่อย่างไรก็ตามอาชีพหลักของผู้คนก็ยังฝากไว้กับวิถีเกษตรและการประมงที่ต้องอาศัยธรรมชาติเป็นหลัก ชนพื้นเมืองดั้งเดิมของภาคตะวันออกมีบุคลิกโดดเด่น ขยันประหยัดและใช้ชีวิตเรียบง่าย ส่วนชาวประมงที่ต้องผจญภัยกับความไม่แน่นอนของธรรมชาติและคลื่นลมทะเลอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ทำให้ให้มีบุคลิกแบบคนน้ำเค็มที่เข้มแข็งไม่ค่อยแต่งตัวแต่มีรสนิยมในการกิน ชุมชนเหล่านี้ช่วยเหลือเกื้อกูลและพึ่งพาอาศัยกันในระบบเครือญาติที่เหนียวแน่น มีการผสมผสานวัฒนธรรมประเพณีอาหารการกินเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน ปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นๆ ตามลำดับ ทุกวันนี้ยังมีวัดที่สร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาหลงเหลืออยู่หลายแห่ง ซึ่งภายในโบสถ์ของวัดเหล่านี้ล้วนมีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่งดงามเป็นอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นที่วัดใหญ่อินทารามจังหวัดชลบุรี วัดบ้านแลงจังหวัดระยอง วัดพลับจังหวัดจันทบุรี และวัดบุปผารามจังหวัดตราด เป็นต้น

ความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติมิได้นำมาซึ่งความขัดแย้ง แต่เกิดการผสมกลมกลืนท่ามกลางกระแสแห่งเวลาที่ผันผ่าน คนไทยที่นับถือพุทธในภาคตะวันออกเฉียงก็ยังคงรักษาประเพณีวัฒนธรรมของตนเอาไว้ได้อย่างเหนียวแน่นดังจะเห็นได้จากงานประเพณีไทยหลายงานที่ยังจัดสืบเนื่องกันอยู่ เช่น งานสงกรานต์ ลอยกระทง วิ่งควาย ห่มผ้าพระเจดีย์กลางน้ำ ก่อพระเจดีย์ทราย และงานทำบุญกลางบ้าน เป็นต้น ขณะที่คนซึ่งนับถือศาสนาอิสลามและคริสต์ก็ยังคงสามารถไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของตนได้อย่างเปิดเผยและไม่ขัดเงิน เนื่องจากภูมิประเทศทางด้านทิศเหนือและทางตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงมีลักษณะเป็นภูเขาสูงชัน มีเพียงที่ราบชายฝั่งทะเลและที่ราบลุ่มแม่น้ำทางทิศตะวันตกและทิศใต้เท่านั้น ประชากรจึงไปกระจุกตัวสร้างบ้านแปลงเมืองกันอยู่ในบริเวณดังกล่าว โดยเมืองใหญ่ ๆ ทั้งชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ต่างก็ตั้งอยู่ใกล้กับแม่น้ำสายสำคัญทั้งสิ้น กล่าวคือชลบุรีตั้งอยู่ในลุ่มน้ำบางปะกง ระยองตั้งอยู่ในลุ่มน้ำระยอง จันทบุรีตั้งอยู่ในลุ่มน้ำจันทบุรี และตราดตั้งอยู่ในลุ่มน้ำตราด เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพาะปลูกและยังชีพรวมถึงยังใช้เป็นเส้นทางคมนาคมและเดินทัพในอดีตอีกด้วย โดยตามปากแม่น้ำใหญ่ๆดังกล่าว มีป่าชายเลนและชุมชนประมงท้องถิ่นลงหลักปักฐานอยู่ทุกแห่ง กลายเป็นเอกลักษณ์สำคัญอันหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียง อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าคนภาคตะวันออกเฉียงจะปรับตัวได้อย่างยอดเยี่ยมตามยุคสมัย โดยเฉพาะปัจจุบันที่ภูมิภาคนี้เริ่มพัฒนาจากเมืองเกษตรและประมงไปเป็นเมืองท่าอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวในระดับนานาชาติ ผู้คนจึงเริ่มหันเข้ามาทำงานในระบบราชการบริษัท ห้างร้านและโรงงานอุตสาหกรรมกันมากขึ้น ตามภาวะความต้องการแรงงานของตลาดที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วความพยายามในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คน ควบคู่ไปกับการเป็นเมืองอุตสาหกรรมที่สามารถรักษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้

3. องค์ความรู้เกี่ยวกับแรงงาน

3.1 ความหมายของแรงงาน

3.1.1 แรงงาน (Labor)

หมายถึง พลังมนุษย์ซึ่งประกอบด้วยกำลังกาย กำลังความคิด ฝีมือ และความรู้ความสามารถโดยทั่วไปคำว่า “แรงงาน” หมายถึง ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด แต่ในบางกรณีอาจหมายถึงเฉพาะผู้ทำงานด้วยกำลังกายเท่านั้น แรงงานโดยทั่วไปอาจแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แรงงานฝีมือ แรงงานกึ่งฝีมือและแรงงานไม่มีฝีมือ

3.1.2 กำลังคน (Manpower)

ประกอบด้วยประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน และที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ซึ่งประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานได้แก่ประชากรวัยทำงานทั้งที่มีงานทำและที่ว่างงาน ส่วนประชากรที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานได้แก่ ผู้ไม่มีงานทำ ผู้ที่ไม่ประสงค์จะทำงานและผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน

3.1.3 กำลังแรงงาน (Labor Force)

ประกอบด้วยประชากรวัยทำงานที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถทำงานได้ ซึ่งประเทศต่าง ๆ กำหนดอายุประชากรวัยทำงานของตนตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยคำนึงถึงอายุที่ควรพ้นวัยการศึกษาภาคบังคับแล้ว ประเทศส่วนใหญ่มักกำหนดอายุวัยทำงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป แต่บางประเทศอาจกำหนดอายุสูงหรือต่ำกว่านี้ได้ แต่ไม่รวมประชากรที่อยู่ในวัยทำงานแต่ไม่มีงานทำ และไม่ประสงค์จะทำงานและไม่อยู่ในกำลังแรงงาน

3.2 ขอบข่ายของแรงงาน กลุ่มแรงงาน แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มประกอบด้วย

3.2.1 กลุ่มแรงงานภาคเกษตร เลี้ยงเฉพาะสาขาเพาะปลูก ประมงและเลี้ยงสัตว์ ที่เป็นแรงงานรับจ้างและเกษตรกรพันธะสัญญา

3.2.2 กลุ่มการผลิต ได้แก่ ผู้ผลิตงานที่บ้าน (เฉพาะโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ OTOP)

3.2.3 กลุ่มธุรกิจการค้าขนาดเล็ก ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพค้าขายแผงลอยสินค้าอุปโภค

3.2.3 กลุ่มบริการขนส่ง ได้แก่ ผู้ขับรถยนต์รับจ้าง จักรยานยนต์รับจ้าง สามล้อ เครื่อง สามล้อถีบ

3.2.5 กลุ่มแรงงานรับจ้าง ได้แก่ แรงงานรับจ้างทั่วไป

3.2.6 กลุ่มบริการส่วนบุคคล ได้แก่ ลูกจ้างทำงานบ้าน

3.3 ประเภทแรงงานในระบบและนอกระบบ

จากการศึกษาสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องในบริบทเนื้อหาของอาชีพที่ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลุ่มแรงงานที่ประกอบอาชีพทั้ง 4 อาชีพ จัดอยู่ในกลุ่มประเภทแรงงานนอกระบบ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

คำจำกัดความของคำว่า “แรงงาน” เชื่อมโยงกับคำว่า “เศรษฐกิจนอกระบบ” ซึ่งตามคำจำกัดความเดิมขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ที่กำหนดบนพื้นฐานของบริบทเมือง มีว่า “เป็นการประกอบกิจการขนาดเล็ก ใช้แรงงานในครอบครัวใช้ทุนต่ำ ใช้เทคโนโลยีและทักษะในการผลิตต่ำ ใช้แรงงานเข้มข้น เปิดดำเนินการโดยง่าย การแข่งขันสูง ในกรณีของประเทศไทย วิฤตเศรษฐกิจในปี 2540 ทำให้เศรษฐกิจนอกระบบซึ่งมีความสำคัญแต่เป็นเศรษฐกิจชายขอบในสายตาของรัฐได้รับความสนใจมากขึ้นภายใต้คำจำกัดความใหม่นี้ผู้ประกอบอาชีพในเศรษฐกิจนอกระบบประกอบด้วย

1) ผู้ประกอบอาชีพอิสระ คนกลุ่มนี้ประกอบด้วยนายจ้าง ผู้จ้างงานตนเอง (Own Account Operator) และสมาชิกในครอบครัวที่ทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน (Unpaid Family Worker)

2) แรงงานที่ทำงานนอกระบบ ซึ่งอาจเป็นงานในวิสาหกิจที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ และแรงงานที่ไม่มีนายจ้างที่แน่นอน แรงงานกลุ่มนี้หมายรวมถึงแรงงานรับจ้างรายวัน แรงงานรับเหมาช่วงในภาคอุตสาหกรรม แรงงานพันธะสัญญา และแรงงานชั่วคราว แรงงานที่ทำงานไม่เต็มเวลา (Part-time Worker) ที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง และแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย

สำหรับประเทศไทย หน่วยงานสำคัญที่ให้ความหมายคำว่า “แรงงานนอกระบบ” มีดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ให้ความหมายว่า “เศรษฐกิจนอกระบบ” หมายถึงการประกอบอาชีพและธุรกิจในการผลิตสินค้าและบริการ ที่สร้างงานสร้างรายได้ ซึ่งไม่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของภาครัฐ เป็นหน่วยธุรกิจขนาดเล็กของชุมชน ธุรกิจที่ผู้ทำงานเป็นเจ้าของที่อาจมีลูกจ้าง หรือใช้แรงงานในครอบครัว สศช. จำแนก กิจกรรมในเศรษฐกิจนอกระบบออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มการผลิต เช่น เกษตรกรรายย่อย แรงงานรับจ้างภาคเกษตร ผู้รับงานมาทำที่บ้าน ผู้รับจ้างรายย่อย ธุรกิจระดับครัวเรือน ธุรกิจชุมชน ผู้ประกอบอาชีพอิสระ

1.2 กลุ่มการค้าและบริการ ได้แก่ หาบเร่แผงลอย การรับซื้อของเก่า

1.3 กลุ่มบริการขนส่ง เช่นมอเตอร์ไซค์รับจ้าง รถตู้โดยสาร รถแท็กซี่

1.4 กลุ่มกิจกรรมภาคครอบครัว เช่น การทำงานบ้าน การดูแลคนชรา

2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ ให้ความหมายแรงงานนอกระบบโดยอ้างอิงกับแรงงานในระบบ 3 กล่าวคือ แรงงานนอกระบบหมายถึง “ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมตามกลุ่มที่กำหนดในคำจำกัดความแรงงานในระบบ”

3. กระทรวงแรงงาน ใช้ฐานคิดเกี่ยวกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ และจำแนกแรงงานนอกระบบเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ ผู้รับงานไปทำที่บ้านและผู้รับจ้างทำของสหกรณ์เครดิตยูเนียน เกษตรกรและชาวประมง คนขับยานพาหนะรับจ้างนอกระบบ ผู้ประกอบอาชีพอิสระในและนอกภาคเกษตรลูกจ้างของนายจ้างที่ไม่ได้ทำงานทั้งปี และลูกจ้างทำงานบ้าน

4. สำนักงานประกันสังคมให้ความหมาย “แรงงานนอกระบบ” ว่าหมายถึง “ผู้มีการทำงาน มีรายได้ และไม่มีนายจ้าง หรือไม่อยู่ในความคุ้มครองของกฎหมายประกันสังคม” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2551 : เว็บไซต์)

3.4 ปัญหาแรงงาน ปัญหาแรงงานที่สำคัญที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ประมวลได้ดังนี้

3.4.1 ปัญหาการมีงานทำ หมายถึง ภาวะที่แรงงานผู้ประสงค์จะทำงานสามารถจะมีงานทำหรือไม่ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแยกเป็น

1. ปัญหาการว่างงาน หมายถึง การที่บุคคลที่ต้องการและพร้อมที่จะทำงาน ภาวะการว่างงานเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งยังไม่มี การพัฒนาในด้านต่างๆ มากพอที่จะมีงานให้ทำ และประชากรส่วนใหญ่ยังเป็นแรงงานประเภทไร้ฝีมือ การว่างงานในบางประเทศมีความรุนแรงมากและเป็นภาระที่รัฐบาลและสังคมต้องให้ความช่วยเหลือ

2. ปัญหาการทำงานต่ำระดับ หมายถึง การทำงานที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนค่าตอบแทนที่แรงงานควรได้รับจากการทำงาานนั้น และการที่คนงานทำงาน ไม่เต็มที่ได้ด้วย ปัญหาการทำงานต่ำระดับทำให้แรงงานมีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ และทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ญาติพี่น้อง เพื่อนของคณงานนั้น ตลอดจนสังคมและประเทศ การทำงานต่ำระดับมักปรากฏในภาคการเกษตรมาก เนื่องจากการผลิติดังกล่าวเป็นฤดูกาลที่ต้องพึ่งดินฟ้า อากาศและเกิดขึ้นเพียงบางช่วงของปีเท่านั้น

3.4.2 ปัญหาแรงงานเด็ก การที่สถานที่ประกอบการบางแห่งนิยมจ้างแรงงานเด็ก โดยให้ค่าจ้างต่ำมาก แต่ทำงานที่ไม่เหมาะสมหรือมีอันตรายมาก แรงงานเหล่านี้น่าจะได้รับการพัฒนา ให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้นมากกว่าที่ให้เข้าสู่กำลังแรงงานทันที เพราะแรงงานประเภทที่มีการ ศึกษา น้อย ไม่มีฝีมือความชำนาญและประสิทธิภาพ จึงไม่สามารถที่จะทำงานที่จ่ายค่าแรงสูงได้ นอกจากนี้การที่ขาดประสบการณ์ทั้งด้านชีวิตและการทำงาน

3.4.3 ปัญหาแรงงานสตรี ในหลายสังคมมีความเชื่อว่า แรงงานสตรีไม่สามารถ ทำงานได้ดีเท่าแรงงานชาย ดังนั้นจึงมักไม่นิยมจ้างสตรีเข้าทำงานในบางประเภท

1. ปัญหาความมั่นคงในการทำงาน การทำงานจำเป็นต้องมีความมั่นคง ในงานนั้น ซึ่งจะเป็นสิ่งจูงใจให้คนงานมีมานะที่จะทำงานให้ดีขึ้น ดังนั้นจึงควรที่จะได้มีการจัดหา สิ่งที่จะช่วยให้คนงานสามารถอยู่ได้นานที่สุด แต่ปัญหาก็คือในสถานที่ประกอบการหลายๆ แห่ง คนงานยังขาดความมั่นคงในการทำงาน เช่น การได้รับเงินทดแทนที่น้อยมากและไม่เพียงพอ ที่เกิดเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตเนื่องจากการทำงาน คนงานไม่สู้แน่ใจว่าเมื่อตนเองต้องพ้นจากการทำงาน อันเนื่องด้วยสาเหตุใดๆ ก็ตาม จะได้รับสิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการดำรงชีพต่อไป หรือไม่ เมื่อคนงานไม่มีความเชื่อมั่นในสถานที่ทำงาน ก็จะทำให้เกิดความท้อถอยและพยายาม เสาะหางานใหม่ ซึ่งทำให้เป็นปัญหาแก่นายจ้างและสังคมส่วนรวมด้วยเพราะการเปลี่ยนงาน ย่อมทำให้เกิดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียที่อาจไม่จำเป็น

2. ปัญหาสวัสดิการแรงงาน แม้ว่าคนงานส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะได้รับสวัสดิ การจากนายจ้างตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายคุ้มครองแรงงาน แต่สวัสดิการถือว่าเป็นเพียงมาตรฐาน ขั้นต่ำที่ลูกจ้างได้รับเท่านั้น

3. ปัญหาการประสบอันตรายจากการทำงาน การทำงานของคนงานในสถานประกอบการต่างๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรมที่ได้มีการนำเอาเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ มักจะประสบกับปัญหาการเกิดอันตรายจากเครื่องจักรกลเหล่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2551 : เว็บไซต์)

จากข้อความดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าแรงงานก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ ทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาค อย่างไรก็ตามปัญหาแรงงานนอกระบบมีอยู่ด้วยกันหลายประการได้แก่ สถานภาพของแรงงานที่ไม่ชัดเจน สภาพการทำงานที่ไม่มีเสถียรภาพ สภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่เหมาะสม การขาดการส่งเสริมพัฒนาเพื่อยกระดับฝีมือ การได้รับค่าจ้างค่าตอบแทนในการทำงานที่ต่ำ การไม่ได้รับสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงาน การขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและรับผิดชอบงานโดยตรง นอกจากนี้ประเด็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญและได้รับกล่าวถึงเกี่ยวกับแรงงานนอกระบบ ได้แก่ การรับงานที่เสี่ยงหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทหรือสภาพการทำงานที่มีผลต่อสุขภาพ การทำงานที่รีบเร่ง การทำงานเป็นระยะเวลายาวนาน การขาดข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพอย่างเพียงพอ การขาดหลักประกันในการคุ้มครองสวัสดิการแรงงาน

4. วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแรงงานไทย

4.1 ความหมายของวัฒนธรรม (Culture)

ความหมายของวัฒนธรรม มีผู้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับความหมายวัฒนธรรมไว้มากมายดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 : 1058) ให้ความหมายวัฒนธรรมว่าหมายถึง สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมในการแต่งกาย วิถีชีวิตของหมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา

พระยาอนุমানราชชน (2501 : 18) กล่าวถึงวัฒนธรรมว่า หมายถึงสิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้นเพื่อความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตของมนุษย์ในส่วนรวมที่ถ่ายทอดกันได้ เลียนแบบกันได้ เอาอย่างกันได้

วัฒนธรรมคือหนทางหรือวิธีการต่าง ๆ ที่มนุษย์ในสังคมต่าง ๆ สร้างขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานเพื่อมีชีวิตรอดของมนุษย์ซึ่งได้ให้แง่มุมไว้ในความหมายเชิงพรรณนา, เชิงประวัติศาสตร์เชิงบรรทัดฐาน, เชิงจิตวิทยาเชิงโครงสร้างและควาหมายเชิงประวัติความเป็นมา ความหมายของวัฒนธรรม ในมุมมองของมานุษยวิทยา คำว่าวัฒนธรรมมีความหมายกว้างขวาง ดังที่งามพิศ สัตย์สงวน ประมวลไว้ว่ามีถึง 6 แ่งมุม คือ (งามพิศ สัตย์สงวน. 2538 : 22)

1. นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงพรรณนา (Descriptive)
2. นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงประวัติศาสตร์ (Historical)

3. นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงบรรทัดฐาน (Normative)
4. นิยามวัฒนธรรมในเชิงจิตวิทยา (Psychological)
5. นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงโครงสร้าง (Structural)
6. นิยามวัฒนธรรมในความหมายเชิงประวัติความเป็นมา (Genetic)

จากความหมายวัฒนธรรมข้างต้น วัฒนธรรมหมายถึงแบบแผนพฤติกรรมของคนในสังคมใดสังคมหนึ่งที่มีการสั่งสม สืบทอด เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ผลิตหรือสร้างขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมและระหว่างคนในสังคมด้วยกันเอง จนอาจกล่าวได้ว่าอะไรก็ตามที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับมนุษย์แล้วย่อมถือเป็นวัฒนธรรมได้ทั้งสิ้น กล่าวโดยสังเขปความหมายแรกนักมนุษยวิทยามองว่ามีส่วนประกอบอะไรบ้าง เช่น ความรู้ ความเชื่อ ศาสนา กฎหมาย ประเพณี จริยธรรม เป็นต้น ในความหมายที่สองที่มองว่าวัฒนธรรมเป็นเรื่องเชิงประวัติศาสตร์ (Historical) ในแง่ที่วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมปฏิบัติกันมาเป็นเวลานาน ในแง่ที่ว่าวัฒนธรรมเป็นบรรทัดฐานทางสังคมก็คือการเป็นแบบแผนชีวิตของมนุษย์ในสังคม การมองวัฒนธรรมในเชิงจิตวิทยาหมายความว่าวัฒนธรรมเป็นเรื่องการปรับตัว การเรียนรู้ ลักษณะนิสัยต่าง ๆ และเป็นเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม นักมานุษยวิทยาบางพวกมองว่าวัฒนธรรมเป็นเรื่องโครงสร้าง (Structural) เพราะเป็นแบบแผนพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ในสังคมเป็นเรื่องประวัติความเป็นมาของสิ่งมีชีวิต

4.2 ความสำคัญของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในความเป็นชาติ ชาติใดที่ไร้เสียซึ่งวัฒนธรรมอันเป็นของตนเองแล้วชาตินั้นจะคงความเป็นชาติอยู่ไม่ได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าวัฒนธรรมมีความสำคัญดังที่ (พิสมัย ผลพฤษไพโร. 2536 : 130) ได้สรุปไว้ดังต่อไปนี้

1. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ชี้แสดงให้เห็นความแตกต่างของบุคคลกลุ่มคนหรือชุมชน
2. เป็นสิ่งที่ทำให้เห็นว่าคนมีความแตกต่างจากสัตว์
3. ช่วยให้เราเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เรามองเห็น การแปลความหมายของสิ่งที่เรามองเห็นนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของกลุ่มชน ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรม
4. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดปัจจัย 4 ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่อาศัย การรักษาโรค
5. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดการแสดงความรู้สึกลงทางอารมณ์ และการควบคุมอารมณ์
6. เป็นตัวกำหนดการกระทำบางอย่างในชุมชนว่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งการกระทำบางอย่างในสังคมหนึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเหมาะสมแต่ไม่เป็นที่ยอมรับในอีกสังคมหนึ่ง

4.3 ลักษณะของวัฒนธรรม

นักมานุษยวิทยาบอกลักษณะของวัฒนธรรมไว้หลายอย่าง อาทิ

1. วัฒนธรรม คือ สิ่งที่ต้องเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ได้มาจากกำเนิด
2. วัฒนธรรม คือ แบบแผนพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม
3. วัฒนธรรมเกิดจากการเรียนรู้
4. วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มีมนุษย์มีอยู่ร่วมกัน
5. วัฒนธรรม เป็นได้ทั้งวัฒนธรรมทั่วไป หรือวัฒนธรรมใหญ่ใช้กันทั่วทั้งสังคมและวัฒนธรรมย่อยใช้เฉพาะกลุ่มในสังคม
6. วัฒนธรรม คือ การถ่ายทอดทางสังคม
7. บูรณาการทางวัฒนธรรม (Cultural Integration)
8. วัฒนธรรม คือ ระบบการปรับตัว
9. วัฒนธรรม เป็นตัวกำหนดคุณค่าของสิ่งต่างๆ ในสังคม
10. วัฒนธรรม เป็นตัวกำหนดความพึงพอใจให้กับคนในสังคม
11. วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตของมนุษย์
12. วัฒนธรรม อาจแบ่งเป็นวัฒนธรรมในอุดมคติ และวัฒนธรรมที่เป็นจริงในสังคม
13. วัฒนธรรมหล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคล
14. วัฒนธรรมทำให้คนในสังคมแตกต่างกัน

นอกจากนั้นวัฒนธรรมยังเป็นเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ การรักษาเผ่าพันธุ์คือ การทำนุบำรุงรักษาวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นเครื่องวัดความเจริญก้าวหน้าของเผ่าพันธุ์ผ่านองค์ประกอบต่างๆ โดย นิคม มุสิกะคามะ (2545 : 5) กล่าวไว้ดังนี้

1. คุณภาพและมาตรฐานการดำรงชีพ
2. คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและวรรณกรรม
3. คุณภาพและมาตรฐานทางด้านระเบียบวินัยทางสังคม
4. คุณภาพและมาตรฐานด้านสุนทรียภาพ
5. คุณภาพและมาตรฐานด้านมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพกับระบบประชาธิปไตย

4.4 การถ่ายทอดวัฒนธรรม

เมื่อวัฒนธรรมคือระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นและมีไว้ระบบที่เกิดขึ้น โดยสัญชาตญาณก็ย่อมจะหมายความว่าวัฒนธรรมคือสิ่งที่มนุษย์จะต้องเรียนรู้และจะต้องมีการถ่ายทอดวัฒนธรรม การถ่ายทอดวัฒนธรรมที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดก็คือการที่พ่อแม่สอนลูกว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควร การถ่ายทอดวัฒนธรรมก็คือการสอนให้คนรุ่นหลังรู้ถึงระบบสัญลักษณ์ของสังคม

ซึ่งได้เคยมีการตกลงกันว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง การที่สมาชิกในสังคมเห็นพ้องต้องกันว่า ควรจะถือวิธีการประพฤติปฏิบัติแบบใด มีการตกลงกัน ข้อตกลงคือการกำหนดหลักใหญ่ๆ ที่สำคัญไว้ การถ่ายทอดทางวัฒนธรรมก็จะดำเนินไปได้อย่างไม่มีปัญหา (อมรา พงศาพิชญ์. 2537 : 20-21)

การรับวัฒนธรรมจากสังคมอื่น

นอกจากว่ามนุษย์เราจะถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกคนรุ่นหนึ่ง แล้วมนุษย์เราอาจจะรับวัฒนธรรมบางส่วนมาจากสังคมข้างเคียงได้ แต่ทั้งนี้ย่อมหมายความว่า ส่วนของวัฒนธรรมที่รับมาจากสังคมข้างเคียงนั้นไม่ขัดกับค่านิยมหลักของสังคม ส่วนของ วัฒนธรรมของสังคมข้างเคียงที่รับมาจะต้องสอดคล้องกับของเดิมที่มีอยู่ และเมื่อสอดคล้องกัน ได้ ก็จะค่อย ๆ รับกันไปและในที่สุดก็จะแยกไม่ออกว่าวัฒนธรรมส่วนใดเป็นของเดิมและวัฒนธรรม ส่วนใดรับมาจากสังคมอื่น การรับเอาวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาในระยะแรกอาจจะเรียกได้ว่าเป็น การยืมวัฒนธรรมแต่เมื่อนานๆไปเข้าการยืมก็จะกลายเป็นการรับการยืมวัฒนธรรมและการรับ วัฒนธรรม นับเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (อมรา พงศาพิชญ์. 2537 : 21)

4.5 ประเภทของวัฒนธรรม

องค์การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ. 2544 : 1) แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 5 สาขาดังนี้

1. สาขาศิลปะ ได้แก่ วรรณศิลป์ ทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ภาษาวรรณกรรม เป็นต้น

2. สาขามนุษยศาสตร์ เช่น ความเชื่อ พิธีกรรมต่างๆ

3. สาขากีฬาและนันทนาการ ได้แก่ การละเล่นต่างๆ ฟันดาบ มวยไทย กระบี่กระบอง เป็นต้น

4. สาขาช่างฝีมือ เช่น การทอผ้า การจักสาน

5. สาขาคหกรรมศิลป์ ได้แก่ การเย็บปักถักร้อย การทำอาหาร ความสามารถในการดูแลเด็ก เป็นต้น

พระยอนุমানราชชน (2501 : ม.ป.ป.) แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. คติธรรม (Moral Culture) เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักของการดำเนิน ชีวิตในสังคมและส่วนใหญ่เป็นเรื่องของจิตใจ โดยเน้นทางคุณธรรม ศีลธรรม เพราะถือว่าเป็นสิ่ง จำเป็นของชีวิตมนุษย์ เช่น ความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละ ความรักใคร่สามัคคีในกลุ่ม ความซื่อสัตย์

2. เนติธรรม (Legal Culture) เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ ของสังคมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีความสำคัญเท่าเทียมกับกฎหมาย

3. วัตถุธรรม (Material Culture) เป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับวัตถุ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต

4. สหธรรม (Social Culture) เป็นวัฒนธรรมทางสังคมซึ่งรวมถึงคุณธรรมต่าง ๆ ที่ทำให้มนุษย์เราอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก รวมทั้งระเบียบมารยาทที่พึงปฏิบัติต่อกันในสังคมทุกชนิด

นอกจากนี้ งามพิศ สัตย์สงวน (2538 : 53-54) แบ่งประเภทของวัฒนธรรมออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material Culture) ได้แก่ วัตถุอันเกิดจากมนุษย์สร้างขึ้น เช่นอาคารบ้านเรือน วัด ศิลปกรรม ประติมากรรม ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

2. วัฒนธรรมทางจิตใจหรือวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (Non-Material Culture) เป็นแบบแผนในการดำรงชีวิตและเป็นแบบอย่างของการปฏิบัติหรือแนวทางแห่งความคิด ความเชื่อ ในอุดมการณ์ศีลธรรมจรรยา ธรรมเนียม ปรัชญา กฎหมาย ภาษาและพิธีการต่างๆ

สังคมไทยมีวัฒนธรรมสืบทอดมาช้านานมีเอกลักษณ์ของตนเองและรักษาเอกลักษณ์ไว้ได้และส่วนที่เป็นฐานหรือเป็นแก่นมาแต่เดิมของวัฒนธรรมไทยก็คือวัฒนธรรมพื้นบ้านวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นโดยปราศจากสังคมไม่ได้ ดังที่ รัชนิกร เศรษฐ (2528 : 7-8) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับวัฒนธรรมไว้ว่า สังคมย่อมมีอยู่คู่กับวัฒนธรรมเสมอ เพราะเมื่อมีกลุ่มบุคคลในสังคมก็ย่อมต้องมีแบบแผนของการกระทำหรือแบบอย่างการดำเนินชีวิต เรียกว่า “วัฒนธรรม” ที่กลุ่มบุคคลสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตร่วมกันอย่างผสมผสานและถาวร ทั้งสังคมและวัฒนธรรมมักถูกใช้แทนกันได้ เพราะรวมเอาความหมายของกันและกันไว้ ถ้าแยก 2 คำนี้ออกจากกันในเชิงวิเคราะห์ “สังคม” ก็คือ “คน” และ “วัฒนธรรม” ก็คือ “ของ” ที่คนกลุ่มนั้นสร้างหรือกำหนดขึ้น จากความคิดเห็นของรัชนิกร เศรษฐ เบื้องต้นมีความสอดคล้องกับ ประดิษฐ์ มัชฌิมา ซึ่งสนับสนุนความคิดเห็นว่า สังคมต้องมีแบบแผน และแบบแผนก็เกิดจากความคิด ความเชื่อของบุคคลในสังคม ทั้งนี้ได้กล่าวถึงการแบ่งวัฒนธรรมตามแนวนักสังคมวิทยาไว้ 3 ชนิด ได้แก่ (ประดิษฐ์ มัชฌิมา. 2522 : ม.ป.ป)

1. วัฒนธรรมทางความคิด (Ideas) คือความคิดและความเชื่อถือของบุคคลในสังคม ถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเช่น ความเชื่อถือเกี่ยวกับการเกิด การตาย การทำบุญหรือเรื่องเกี่ยวกับสวรรค์เป็นต้น

2. วัฒนธรรมทางระเบียบแบบแผน (Norms) คือระเบียบแบบแผนหรือประเพณีที่บุคคลในสังคมควรถือปฏิบัติร่วมกันมา

3. วัฒนธรรมทางวัตถุ (Materials) คือวัตถุดิบของหรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มนุษย์คิดประดิษฐ์ หรือมีกรอบโครงเพื่อประโยชน์ของสังคม ได้แก่ เครื่องมือ เครื่องครัว เครื่องเรือน อาหาร เป็นต้น

การแบ่งชนิดของวัฒนธรรมที่กล่าวข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวัฒนธรรมของสังคมมนุษย์ จะช่วยให้ทราบว่าทำไมมนุษย์แต่ละสังคมจึงคิดทำและดำรงชีวิตต่างกัน ทั้งนี้เพราะอาศัยข้อเท็จจริงหรือศึกษาจากวัฒนธรรมของมนุษย์ในสังคมนั้นนั่นเอง

ทั้งสังคมและวัฒนธรรมต่างมีลักษณะกึ่งรูปธรรมและนามธรรม ในแง่ที่เป็นรูปธรรม สังคมคือกลุ่มคน ส่วนในแง่ที่เป็นนามธรรม รูปแบบของสังคมคือระบบความสัมพันธ์ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำระหว่างกันของบุคคลในสังคม รูปแบบของวัฒนธรรมในแง่ที่เป็นรูปธรรม คือพฤติกรรมตลอดจนผลิตผลทางวัตถุของคนในสังคม และในแง่นามธรรมก็คือระบบความเชื่อ ค่านิยม และบรรทัดฐานวัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่ยึดติด ฌรงค์ เล็งประชา (2532 : 88) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมว่า สังคมและวัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด และสภาพแวดล้อมก็เปลี่ยนไปเรื่อยๆ ถ้าสังคมเปลี่ยน วัฒนธรรม ก็เปลี่ยน และถ้าวัฒนธรรมเปลี่ยนสังคมก็เปลี่ยนแปลงเช่นกัน

จากการสนับสนุนเบื้องต้นถึงความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม กล่าวได้ว่า วัฒนธรรมจะต้องพัฒนาด้วยความเจริญของสังคมและของโลก ที่มาของการพัฒนาของวัฒนธรรมที่สำคัญคือ ความรู้ ความคิดจากต่างประเทศ จะต้องรับส่วนที่ก้าวหน้าของต่างประเทศไว้โดยเฉพาะความเจริญทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งเน้นคุณค่าของเสรีภาพและประชาธิปไตย ดังนั้นวัฒนธรรมไทยที่เป็นวัฒนธรรมชาวบ้านก็มีส่วนผสมเข้ามาเพิ่มเติมด้วยวัฒนธรรมตะวันตก ส่วนที่ก้าวหน้า

4.6 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ความรู้ของชาวบ้าน ซึ่งเรียนรู้มาจากพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ญาติพี่น้อง หรือผู้มีความรู้ในหมู่บ้านในท้องถิ่นต่างๆ ความรู้เหล่านี้สอนให้เด็กเคารพผู้ใหญ่ มีความกตัญญูรู้คุณพ่อแม่ และผู้มีพระคุณ มีความเอื้ออาทรต่อคนอื่น รู้จักช่วยเหลือแบ่งปันข้าวของของตนให้แก่ผู้อื่น ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่มีคุณธรรม สอนให้คนเป็นคนดี สอนให้คนเคารพธรรมชาติ รู้จักพึ่งพาอาศัยธรรมชาติโดยไม่ทำลาย ให้เคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์และคนที่ล่วงลับไปแล้ว

ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นความรู้เรื่องการทำมาหากิน เช่น การจับปลา การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การทอผ้า ทอเสื่อ การสานตระกร้าและเครื่องใช้ด้วยไม้ไผ่ ด้วยหวาย การทำเครื่องปั้นดินเผา การทำเครื่องมือทางการเกษตร นอกจากนั้น ยังมีศิลปะดนตรี การฟ้อนรำ และการละเล่นต่างๆ การรักษาโรคด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้ยาสมุนไพร การนวด เป็นต้น

ภูมิปัญญาเหล่านี้เป็นความรู้ความสามารถที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ และถ่ายทอดมาให้เรามีวิธีการหลายอย่างที่ทำให้ความรู้เหล่านี้เกิดประโยชน์แก่สังคมปัจจุบันด้วย คือ

การอนุรักษ์ คือ การบำรุงรักษาสิ่งที่ดีงามไว้

การฟื้นฟู คือ การรื้อฟื้นสิ่งที่ดีงามที่หายไป เลิกไป หรือกำลังจะเลิกให้กลับมาเป็นประโยชน์ เช่น การรื้อฟื้นดนตรีไทย

การประยุกต์ คือ การปรับ หรือการผสมผสานความรู้เก่ากับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน ให้เหมาะสมกับสมัยใหม่ เช่น การใช้ยาสมุนไพรในโรงพยาบาล ประสานกับการรักษาสมัยใหม่ การทำพิธีบวงสรวงไม้ เพื่อให้คนร่วมมือกันอนุรักษ์ป่า

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นนั้น สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือ คุณภาพและมาตรฐานการดำรงชีพ ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของวัฒนธรรมและเป็นเนติธรรม (Legal Culture) คือ เป็นประเภทหนึ่งทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคม และเป็นวิธีหนึ่งในการดำรงชีพเพื่อความอยู่รอดดำรงอยู่ในกลุ่มสังคมเดียวกันได้อย่างสงบสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้นการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาเป็นการมุ่งหวังเพื่อกำหนดรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาได้อย่างยั่งยืน

4.7 ประวัติศาสตร์แรงงานไทย

4.7.1 กรรมกรในยุคต้น

ประวัติศาสตร์แรงงานไทยได้ถือกำเนิดขึ้น นับตั้งแต่ประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายเปิดประเทศยุค รัตนโกสินทร์ตอนต้น คือใน พ.ศ. 2398 ประเทศไทย ได้ทำสัญญาทางการค้ากับประเทศอังกฤษ เรียกว่าสนธิสัญญาบาวริง ทำให้นักลงทุนนานาชาติได้เข้ามาลงทุนในราชอาณาจักรสยามสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจากข้อมูลประวัติศาสตร์เป็นที่ทราบกันว่าพลเมืองส่วนใหญ่ในขณะนั้นประอาชีพกสิกรรม ดังนั้นการลงทุนในยุคแรกๆ ก็คือการลงทุนเปิดโรงสีข้าวสารของนาย ทู่นต่างชาติ กรรมกรในยุคแรกจึงเป็นกรรมกรชาวจีน ซึ่งพยายามมาจากจีนแผ่นดินใหญ่ เพราะประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพกสิกรรมและไม่นิยมเป็นกรรมกรในโรงสีหรือโรงงานอุตสาหกรรม

4.7.1 กรรมกรในยุค พ.ศ. 2475

ภายหลังกำเนิดกรรมกรในโรงสีต่อมาเมื่อประเทศไทยได้ทำสนธิสัญญาทางการค้าเปิดประเทศ ทำให้การผลิตเพื่อเลี้ยงตนเองในอดีตกาล ก็กลายเป็นการผลิตเพื่อการค้า การส่งออกได้มีกรรมกรในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นตามมา เช่น กรรมกรโรงพิมพ์ (พ.ศ. 2415) กรรมกรเหมืองแร่ (พ.ศ. 2422) กรรมกรไฟฟ้า (พ.ศ. 2430) กรรมกรป่าไม้ (พ.ศ. 2431) กรรมกรรถไฟ (พ.ศ. 2433) กรรมกรโรงปูนซีเมนต์ (พ.ศ. 2451) กรรมกรไม้ขีด (พ.ศ. 2469) กรรมกรโรงกลั่นสุรา (พ.ศ. 2472) ร้อยละ 75 กรรมกรส่วนใหญ่เป็นกรรมกรจีน

การเคลื่อนไหวของกรรมกร

เมื่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรมเข้ามาลงทุน ทำให้สังคมเมืองเกิดการขยายตัว คือ มีคนอพยพเข้าสู่เมืองมากขึ้น ทำให้อาชีพกรรมกรใหม่เกิดขึ้นก็คือกรรมกร รถลากหรือ คน โดยทั่วไปเรียกว่า “รถเจ๊ก” และกรรมกรรกราง ในสมัยปี 2440 รัฐบาลในสมัยนั้น ได้ใช้กฎหมายควบคุมพวกอั้งยี่จึงยินยอมให้กรรมกรตั้งสมาคมได้ คนงานรถรางบริษัทไฟฟ้าสยามของชาวเดนมาร์ก จึงได้ก่อตั้งสมาคมรถรางขึ้น มีสมาชิก 300 คน มีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือด้านสวัสดิการซึ่งกันและกัน

แต่สภาพการทำงานที่มีการกดขี่ ขูดรีด สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ย่ำแย่ทำให้ภาวะเศรษฐกิจย่ำแย่ ใน พ.ศ. 2475 และเป็นฐานสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงการครองร่วมกับคณะราษฎรฝ่ายพลเรือน เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475

4.7.1 กรรมกรยุคหลัง พ.ศ. 2475

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน 2475 กรรมกรในอาชีพต่างๆ เกิดการรวมตัวในเรื่องสิทธิเสรีภาพกันเป็นอย่างมาก มีการไต่ต้อน นัดหยุดงานเพื่อเรียกร้องสวัสดิการ ค่าจ้าง กรรมกรในยุคนี้มีการพัฒนาการในการต่อสู้ทางการเมือง ด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง

หลังจากสิทธิการรวมตัวถูกยกเลิกมาเป็นเวลานาน จากที่ประชาชนอยู่ภายใต้การปกครองเผด็จการทหารอย่างต่อเนื่อง มีความล้มเหลวในการบริหารประเทศ มีการทุจริต คอร์รัปชัน มีการใช้อำนาจรัฐเกินขอบเขต จนเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516

ภายหลัง พ.ศ. 2516 เป็นช่วงประชาธิปไตยเบ่งบาน ประชาชนทุกภาคส่วน มีการขับเคลื่อนภาคสังคมอย่างคึกคัก และหลากหลาย พ.ศ. 2517 กลุ่มสมาคมลูกจ้างที่มีบทบาทคือกลุ่มรัฐวิสาหกิจ โดยนายไพศาล รัชชชัญจน์ จากการไฟฟ้านครหลวง นายอรมน พงษ์พงษ์ จากการประปาการนครหลวง ส่วนภาคเอกชนมีนายประสิทธิ์ ไชโย, นายเท็ดภูมิ ใจดี ทั้ง 2 กลุ่มดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ในนามชื่อ “กลุ่มมิตรภาพลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย” มีนายไพศาล รัชชชัญจน์ เป็นประธานกลุ่ม เพื่อเรียกร้องทวงถามสิทธิเสรีภาพของประชาชน จนรัฐบาล

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ (นายกรัฐมนตรี ที่มาจากการเลือกตั้ง) ได้ประกาศบังคับใช้ พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ทำให้สมาคมลูกจ้าง ขณะนั้นแปรเป็นสหภาพแรงงาน โดยปริยาย

4. กลุ่มประกอบอาชีพบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว

สถานการณ์การท่องเที่ยวพญา

การท่องเที่ยวลงทุนพญาเติบโตสวนกระแสเศรษฐกิจประเทศกวาดรายได้แล้วกว่า 3.3 หมื่นล้าน ตลาดนักท่องเที่ยวรัสเซียแซงหน้าเกาหลีขึ้นแทนเบอร์หนึ่ง เมืองพญาทุ่มงบประมาณ ออกโรคโง้วหัวงโกยรายได้เพิ่มอีกในช่วงไฮซีซั่นขณะที่การลงทุนอสังหาริมทรัพย์คอนโดมิเนียมหรือ ริมชายหาด ทุนต่างชาติแห่สร้างเครือข่ายแฉะเร่งทำโชนนิ่งแก้ปัญหาน้ำ จราจร อาชญากรรม

ในช่วงปี 2548-2549 สถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพญามากที่สุดได้แก่ชาวเกาหลี แต่ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา นักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเข้ามาแทนที่ มีตัวเลขสูงถึง 558,608 คน รองลงมาได้แก่ เกาหลี จีน อินเดีย เยอรมนี และฮ่องกง ตามลำดับ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น กว่าร้อยละ 11.5 โดยในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2550 มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 3,531,760 คน สร้างรายได้กว่า 33,074.86 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14 ขณะที่ในปี 2549 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 3,166,986 คน ราย ได้ 28,967.34 ล้านบาท แม้ว่าข้อดีจะทำให้เกิดกระแสเงินหมุนเวียนแต่ก็มี ผลเสียเกี่ยวกับการใช้สาธารณูปโภค ทั้งเรื่องน้ำ ไฟฟ้าและความปลอดภัย เพราะการเข้ามาของ ชาวต่างชาติเป็นที่หมายตาของขบวนการอาชญากร ทำให้รัฐบาลต้องเพิ่มงบประมาณดูแล ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น อย่างไรก็ตามพญามีเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเป็นจุดขาย แต่ปัจจุบันการพัฒนาอย่างรวดเร็วทุกภาคธุรกิจทำให้เกิดปัญหาทั้งเรื่องน้ำ การจราจรและการใช้ ทรัพยากร เช่น กรณีที่ต่างชาติแห่เข้ามาซื้อบ้าน คอนโดมิเนียมเพื่ออยู่อาศัยระยะยาว โดยมีการ จับจองพื้นที่และแบ่งเขตกันชัดเจน อาทิ บนเขาพระตำหนักขึ้นไปด้านซ้ายมือจะเป็นชาวรัสเซีย อีกฝั่งเป็นชาวอเมริกัน ถัดไปเป็นโชนเยอรมัน สำหรับสถานการณ์ท่องเที่ยวในเมืองพญา โดยภาพรวมปีนี้เชื่อว่ายังเติบโตได้ แม้จะเผชิญปัญหาหนัก กรณีฆ่าหม่มรัสเซีย 2 คน โดยในปีที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งที่มาพักค้างคืน และไม่ค้างคืนในพญาประมาณ 6 ล้านคน ทำรายได้ประมาณ 5 หมื่นล้านบาท (ประชาชาติธุรกิจ, 2551 : เว็บไซต์)

กลุ่มอาชีพ ที่ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเมืองพญา

จากสถานการณ์นักท่องเที่ยวดังกล่าวข้างต้นนั้น สอดคล้องกับการศึกษางาน วิจัยครั้งนี้ กล่าวคือ พญามีเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเป็นจุดขายจึงทำให้เกิดกระแสเงินหมุนเวียน กระแสเศรษฐกิจเติบโต ทั้งในส่วนของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คอนโดมิเนียม ห้างสรรพสินค้า และโรงแรมใหม่ๆ รีสอร์ท ห้องเช่าเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวธุรกิจการท่องเที่ยวเหล่านี้ ยังเกี่ยวพัน กับการสร้างรายได้ให้กับชุมชนกลุ่มอาชีพการบริการเป็นส่วนใหญ่ ชุมชนเมืองพญาจึงต้องเตรียม ความพร้อมและหากิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบกิจกรรมแบบ

วัฒนธรรมดั้งเดิม หรือการผสมผสานทางวัฒนธรรมแบบตะวันตก และสืบเนื่องจากในอดีตเมือง พัทธยาเคยมีภาพลบทั้งปัญหาสังคม ยาเสพติด ปัญหาโสเภณี จากหลายปัจจัยด้วยกันและปัจจัยจาก นักท่องเที่ยวที่หลั่งไหลเข้ามาในตัวเอง ในจำนวนนักท่องเที่ยวเหล่านี้ก็จะมีอาชญากรข้ามชาติ มาร์เฟียร์ ต่างชาติเข้ามาทำธุรกิจมาร์เฟียร์ ร้านอาหารค้ายาเสพติด และรวมถึงการค้าประเวณีโดยอาศัยอนิเมะ ซึ่งเป็นโสเภณีไทยเป็นผู้จดทะเบียนการค้าและบริษัท โดยมีสามีซึ่งเป็นชาวต่างชาติเป็นผู้บงการอยู่ เบื้องหลัง ชาวต่างชาติบางคนถึงกับสร้างอิทธิพลโดยเป็นเจ้าของสื่อ เช่น หนังสือพิมพ์ เคเบิลทีวี ถิ่นออกประชาสัมพันธ์ทุกวันเพื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของตนเอง และข่มขู่ทางราชการ ที่เห็นว่าฝรั่งเป็นบุพการีที่มีพระคุณต่อประเทศ พวกชาวต่างชาติประเภทนี้จะรวมตัวกันเป็นกลุ่ม แกร่งต่าง ๆ ตามสัญชาติของตน เองเช่นเยอรมัน รัสเซีย จีน เกาหลี เป็นต้น จะทำมาหากินโดยผิด กฎหมาย และหลอกลวงนักท่องเที่ยว ของประเทศที่มีสัญชาติเดียวกัน โดยการซื้อ เซ้ง ธุรกิจ และคอนโดมิเนียมที่พัก บางครั้งก็มีคดีฟ้อง ร้องกันหรือมีการฆ่ากันตามแต่กรณี สาเหตุที่โง่งกันว่ามีมูลค่าสูงหรือไม่ พฤติกรรมของชาวต่างชาติที่ทำมาหากินในเมืองไทยในการสร้างภาพลักษณ์ให้กับ ตัวเองก็คือการสมัครเป็นสมาชิกของสโมสรสังคม (Social Club) เช่นสโมสรไลออนส์ สโมสร โรตารี เป็นต้น การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของ เมืองพัททยาเมืองแห่งการท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องสำคัญ การสร้างคุณภาพและมาตรฐานการดำรงชีพ หรือการประกอบอาชีพที่มีมาตรฐานรองรับเป็นตัวค้ำประกัน เช่นประกาศนียบัตร วุฒิบัตร จากหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของวัฒนธรรม และเป็นเนติธรรม (Legal Culture) ก็คือ เป็นประเภทหนึ่งทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคม จึงเป็นสัญลักษณ์ที่สามารถ ใ้วางใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ดีที่สุดประการหนึ่ง ประการที่สองเป็นเครื่องหมายอันดับให้กับ กลุ่มอาชีพการบริการนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่งด้วยและเป็นวิธีหนึ่งในการดำรงชีพเพื่อความอยู่รอด ดำรงอยู่ในกลุ่มสังคมเดียวกันได้อย่างสงบสุขและเพื่อมีคุณภาพชีวิตที่ดี การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัททยาจึงเป็นการมุ่งหวังเพื่อกำหนดรูปแบบหรือแนว ทางการพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัททยาอย่างยั่งยืน

กลุ่มอาชีพในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากสภาพปัญหาเบื้องต้นจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 จังหวัดชลบุรี กระทรวง แรงงาน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวภาคกลางเขต 3 จังหวัดชลบุรี สำนักงาน ส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมผู้บริหารงานรักษา ความปลอดภัยแห่งประเทศไทย องค์การปกครองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี หน่วยงานสถิติจังหวัดชลบุรี สมาคมการค้าธุรกิจชลบุรี หน่วยงานองค์กรปกครองท้องถิ่นพิเศษเมืองพัททยา ดำรงท่องเที่ยวเมือง พัททยา กรมการจัดหางานเมืองพัททยา สถานประกอบการกลุ่มอาชีพการบริการในเขตเมืองพัททยาแล้ว สรุปผลการสำรวจกลุ่มอาชีพการบริการที่ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวได้ดังนี้

1. อาชีพรักษาความปลอดภัย
2. อาชีพנדแผนไทย
3. อาชีพช่างสักกาย
4. อาชีพพนักงานเสิร์ฟ

จากการสำรวจกลุ่มอาชีพที่ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ผู้วิจัยแยกแต่ละอาชีพ โดยกล่าวถึงสภาพความเป็นมา การใช้ภูมิปัญญาในการประกอบอาชีพ สภาพปัญหาการพัฒนาอาชีพ เพื่อส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยว การสร้างคุณภาพและมาตรฐานการดำรงชีพหรือการประกอบอาชีพ ที่มีมาตรฐานหรือการพัฒนาฝีมือแรงงานจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมารองรับ การนำเสนอ (ร่าง) พระราชบัญญัติเพื่อให้ความคุ้มครองและสวัสดิการที่เกี่ยวข้องในแต่ละอาชีพทั้ง 4 อาชีพ ต่อไปนี้

1. อาชีพการรักษาความปลอดภัย

1.1 ประวัติความเป็นมาของการรักษาความปลอดภัยของเอกชนในประเทศไทย

การรักษาความปลอดภัยของเอกชนในประเทศไทยได้มีวิวัฒนาการมาช้านาน โดยชาวชนบทนับแต่โบราณกาลรู้จักวิธีในการดูแลรักษาทรัพย์สินของตน การจัดเวรยามป้องกัน วัว ควาย และทรัพย์สินของมีค่าอื่นๆ ให้ปลอดภัยจากการถูกโจรกรรมหรือการปล้นสะดม (สมาคมผู้บริหารงานรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย. 2537) การรักษาความปลอดภัยในระยะแรก เป็นการดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินของตน ขณะนั้นยังไม่มีคำจำเป็นที่จะต้องจ้างยาม หรือพนักงานรักษาความปลอดภัยมาดูแลรักษาทรัพย์สินแทน เมื่อธุรกิจการค้าของประเทศ เริ่มมีความเจริญเติบโต อาชีพการรักษาความปลอดภัยก็เริ่มเป็นที่รู้จัก อย่างไรก็ตามการรักษาความปลอดภัยในอดีตยังอยู่ในรูปแบบของการจัดจ้างยามเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยร้านค้า หรือสถานที่ต่าง ๆ ในเวลากลางคืนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างยามชาวอินเดียทั้งสิ้น แต่เนื่องจาก ยามไม่มีความรู้ความสามารถ และระเบียบวินัยในการทำงาน การจ้างแขกยามให้เป็นผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยจึงไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร เมื่อเศรษฐกิจของประเทศเจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ ทำให้มีความต้องการบุคลากรด้านการรักษาความปลอดภัยเพิ่มขึ้น ธุรกิจมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วได้ ประกอบกับมีผู้เห็นว่างานรักษาความปลอดภัยที่จะทำเป็นอาชีพได้ จึงได้มีการจัดตั้ง บริษัทรักษาความปลอดภัยเอกชนขึ้นปรากฏว่าได้รับความนิยมจากผู้ใช้บริการเป็นอันมาก จึงมีผู้หันมาประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย เพิ่มมากขึ้นปัจจุบันมีบริษัทที่ดำเนินกิจการรักษาความปลอดภัยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

1.2 ความหมายของธุรกิจรักษาความปลอดภัย

ธุรกิจรักษาความปลอดภัย หมายถึง การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการ หรือการอำนวยความสะดวกด้านการรักษาความปลอดภัยให้แก่บุคคลทั่วไป นิติบุคคล หรือส่วนราชการโดยได้รับค่าตอบแทน

พนักงานรักษาความปลอดภัย หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการดูแลรักษา ความปลอดภัยทรัพย์สินของผู้ว่าจ้างตามบริษัท ห้างร้าน สำนักงาน ธนาคาร หมู่บ้านจัดสรร สถานศึกษา ศูนย์การค้า โรงภาพยนตร์ โรงแรม โรงพยาบาล หรือสถานที่ต่างๆ สถานียขนส่ง สถานที่ราชการหรือรัฐวิสาหกิจและหมายความรวมถึง ผู้ทำหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษา ความปลอดภัยชีวิตและร่างกายของบุคคลโดยได้รับค่าตอบแทน

1.3 ความรับผิดชอบของพนักงานรักษาความปลอดภัย

พนักงานรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ ผู้ว่าจ้างตามสัญญาการรักษาความปลอดภัยที่บริษัทรักษาความปลอดภัยได้ทำกับผู้ว่าจ้างพนักงาน รักษาความปลอดภัยจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ทั้งของบริษัท รักษาความปลอดภัยและของผู้ว่าจ้าง โดยเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยเป็นไปด้วย ความเรียบร้อยในการปฏิบัติงานอาจมีความเสียหายต่างๆ เกิดขึ้นจากการกระทำของพนักงานรักษา ความปลอดภัยเป็นเหตุให้ผู้ว่าจ้างบุคคลอื่นและบริษัทรักษาความปลอดภัยได้รับความเสียหาย พนักงานรักษาความปลอดภัยอาจต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้น

1.4 สภาพปัญหา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนต่างชาติอาทิ สถานทูต โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า ต่างวันวิตกกันว่า จะกลายเป็นเป้าโจมตี จึงเรียกร้องบริษัทรักษาความปลอดภัย ในการเพิ่มการป้องกัน ตรวจสอบเหตุการณ์ก่อการร้ายให้เข้มงวดกว่าเดิม ทั้งเสริมกำลังคนเฝ้าระวัง ทั้งเรียกร้องให้ใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัยขั้นสูงผ่านกล้องวงจรปิด แผ่นส่องดู วัตถุใต้ท้องรถ เครื่องสแกนตรวจจับอาวุธและวัตถุระเบิด จนต้องนำเข้าอุปกรณ์เหล่านั้นเพิ่มขึ้น จากที่เคยมองว่าอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสูงยังไม่เหมาะกับการใช้งานและความต้องการของไทย ความตื่นตัว “เพิ่มขึ้น” ทันทีเมื่อเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ “บริษัทต้องจัดอบรมคอร์สพิเศษด้าน การสังเกตและกู้ภัยจากการวางระเบิดให้กับผู้ทำหน้าที่ รปภ.ในสังกัด ขณะที่เพิ่มกำลังคนเข้ามา เสริมกำลังตรวจตราโดยเฉพาะหลังจากมีระเบิดกลางกรุง สถานประกอบการต่างต้องการเพิ่ม ความเข้มงวดด้านการดูแลขึ้นเป็นเท่าตัว ทั้งโรงแรม สถานทูต อาคารสูง ตลอดจนสายการบิน และภาคอุตสาหกรรมต้องเพิ่มความเข้มงวดขึ้น ธุรกิจรักษาความปลอดภัยกลับมีแนวโน้มที่สดใส โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยปีละร้อยละ 20 ตลอด 2-3 ปีที่ผ่านมา โดยช่วงปี 2548-2549

เกิดจากปัจจัยภาคการผลิตขยายการลงทุนใหม่ขณะที่ปี 2550 มีสัญญาณจากความหวาดหวั่นด้านความปลอดภัยของภาคธุรกิจ

ธุรกิจนี้จึงเป็นช่องทางให้กลุ่มคนที่มีเงินทุน โดยอาศัยเพียงเงินลงทุนเปิดกิจการซื้อบุคลากร หรือเทคโนโลยีบริษัทเล็กเข้ามา และใช้คอนเนกชันที่มีสายสัมพันธ์อันดีเข้าไปรับงานรักษาความปลอดภัยให้กับห้างร้านและสถานประกอบการกระทั่งผู้ประกอบการต่างชาติยังให้ความสนใจเข้ามาร่วมทุนเปิดบริษัทเพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาด โดยการเข้ามาควบรวมกิจการของบริษัทคนไทยเพื่อใช้บุคลากรและผู้บริหารคนไทย ขณะนี้มีบริษัทต่างชาติเข้ามาเปิดกิจการในไทยมากขึ้น โดยการซื้อกิจการขนาดเล็ก 3-4 ราย เพื่อทำให้เป็นกิจการขนาดใหญ่ จากนั้นจึงปรับธุรกิจให้เข้าไปรับงานทำสัญญาดูแลรักษาความปลอดภัยแม้ความต้องการจะมาก ผู้ประกอบการธุรกิจรักษาความปลอดภัยหลายบริษัทต้องพบกับอุปสรรคขยายงานได้ไม่เต็มที่เพราะขาดอัตรากำลังคน วิกฤติแรงงานในธุรกิจนี้ขาดแคลนและเรื้อรังมานาน และยังถูกลามบานปลายมากขึ้น เมื่อสถานประกอบการทุกแห่งต่างให้ความสนใจเรื่องความปลอดภัยเป็นอันดับต้น ๆ โดยตัวเลขปริมาณขาดแคลนแรงงานนั้นเฉลี่ยแล้ว ทุกบริษัทจะต้องการประมาณ 100-200 คน จากปัจจุบันที่มีบริษัทซึ่งทำธุรกิจด้านนี้จำนวน 3,287 แห่ง ตัวเลขรวมความต้องการแรงงานด้านรปภ.จึงมีไม่ต่ำกว่า 3 แสนคน จากบุคลากรที่มีอยู่ราว 3 แสนคน หมายถึงว่าความต้องการสูงขึ้นเป็น “เท่าตัว” ธุรกิจนี้จึงอยู่ในภาวะที่น่าอึดใจ คือ แทบไม่มีการแข่งขันในการแย่งชิงลูกค้าให้เห็น เพราะตลาดมีความต้องการ รปภ.สูงกว่าจำนวนคนที่มีรองรับในธุรกิจ

สภาพปัญหา สืบเนื่องจากคดีฆ่าสาวรัสเซีย

จากเหตุการณ์สะเทือนขวัญการท้องเที่ยวเมืองพัทยาไปทั่วโลกเมื่อคนร้ายใช้อาวุธปืนขนาด 9 มม. ยิง 2 นักท่องเที่ยวสาวชาวรัสเซีย คือ นางสาวสวิลโควา ลีบูบอฟ อายุ 25 ปี กับ นางสาวทาชิมเฟอร์ ทาเทียนา อายุ 30 ปี เสียชีวิตคาเตียงผ้าใบชายหาดนาจอมเทียน เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2550 ล่าสุดเมื่อเวลา 09.00 น. วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2550 ที่ห้องพิจารณาคดี 7 ชั้น 3 ศาลจังหวัดพัทยาได้มีการพิพากษาตัดสินคดีนายอนุชิต ล้ำเลิศ จำเลยเดิมอยู่บ้านเลขที่ 33/3 ม.4 ต.เขาไม้แก้ว อําเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ศาลอ่านคำพิพากษาตัดสินระบุ จำเลยที่ 1 มีความผิดที่มีโทษสูงสุดให้ประหารชีวิต โดยการฉีดยา ตามมาตรา 245 วรรค 2 ทวิอาญา

อีกคดีกระทบต่อชื่อเสียงประเทศและการท่องเที่ยว โดยคนร้ายพยายามจะข่มขืนนักท่องเที่ยวสาวชาวฝรั่งเศส บริเวณอาคารร้างหลังเจดีย์สุริโยทัย นางสาวแอนนี่ เซลล์เลอร์ อายุ 35 ปี นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ สัญชาติฝรั่งเศส เกือบจะถูกข่มขืน ขณะเดินชมเจดีย์สุริโยทัย ตำบลประจักษ์ อําเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ข่าวสด. 2550 : เว็บไซต์)

จากคดีสะเทือนขวัญฆ่าชิงทรัพย์นักท่องเที่ยวนางสาวชาวรัสเซียดังกล่าวทำให้เมืองพัทยาซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติเดินทางไปสู่เมืองท่องเที่ยวไม่น่าท่องเที่ยวและนำไปสู่เมืองท่องเที่ยวธรรมดาทำให้การท่องเที่ยวซบเซาลง มีผลกระทบนำมาซึ่งเม็ดเงินรายได้เข้าสู่เมืองพัทยาและระดับประเทศในภาพรวม ซึ่งหากมีการเฝ้าระวังการรักษาความปลอดภัยที่ดีกว่านี้ เหตุการณ์ดังกล่าวอาจจะไม่เกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเมืองพัทยาไม่หยุดชะงักและซบเซาเหมือนที่ผ่านมา

สาเหตุปัญหาแรงงาน

สาเหตุปัญหาแรงงานที่ขาดแคลนในอาชีพรักษาความปลอดภัยว่าเนื่องจากทัศนคติของแรงงานไทยยังมองว่า อาชีพนี้มีผลตอบแทนไม่สูง และไม่มั่นคง ต้องทำงานไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ผู้ที่จะยึดอาชีพนี้ จึงมองเป็นตัวเลือก “สุดท้าย” ที่จะเข้ามาทำหากต้องตกงานหรือหมดฤดูกาลเพาะปลูก เพราะยังไม่มีสวัสดิการและค่าจ้างแรงงานที่เป็นมาตรฐานสากล ธุรกิจรักษาความปลอดภัยขนาดเล็กและขนาดกลาง จึงต้องชินกับการโยกย้ายเปลี่ยนงานในธุรกิจหรือปัญหาสมองไหลจากเล็กๆ ไปยังบริษัทขนาดกลางถึงบริษัทใหญ่ มิให้เห็นอยู่ทุกๆ เดือนหรือหากไม่พอใจขอบข่ายงานที่ดูแลก็สามารถไปสมัครบริษัทที่ประมุขงานนั้นๆ ได้อย่างที่มีพฤติกรรมนี้กับงานรักษาความปลอดภัยในสถานทูตสหรัฐ โดยเมื่อบริษัทรวบรวมระสัญญาว่าจ้าง 5 ปี แรงงานเหล่านี้ก็โยกย้ายเปลี่ยนไปสมัครบริษัทใหม่ที่เข้ามารับงานรักษาความปลอดภัยรับ “ช่วงต่อ” เพราะพอใจในสวัสดิการและค่าตอบแทนที่ได้รับการโยกย้ายเปลี่ยนถ่ายงานไปอีกบริษัทหนึ่ง จึงเป็นพฤติกรรมปกติในสายงานรักษาความปลอดภัยร้อยละ 70-80 ของความมั่นคงของธุรกิจนี้

ในเมืองไทยไม่ได้กำหนดให้ต้องมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจเฉพาะรักษาความปลอดภัย ทั้งที่เป็นอาชีพต้องดูแลด้านความมั่นคงความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินของคนทั่วไปและความหลากหลายของประเภทการบริการ คุณภาพและการจ้างงานต่อ ปรก.ก็แตกต่างกันมาก เพราะระบบที่แตกต่างกัน บางบริษัทจ้างงานรักษาความปลอดภัย แต่ใช้งานเบ็ดเตล็ดตั้งแต่รดน้ำต้นไม้ ล้างรถเปิดประตูหรือแม้กระทั่งทำความสะอาดเพราะไม่มีกฎหมายเข้ามาเป็นตัวกำหนด ในต่างประเทศเขามีมาตรฐานกำหนดชัดเจนว่าอาชีพนี้เป็นผู้รักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน มีการรับรอง จึงมีเกียรติ ได้รับการยกย่องผู้พิทักษ์ หรือ Security จริงๆ ตามอาชีพที่กำหนด ขณะที่พนักงานอาชีพรักษาความปลอดภัยของไทย มีเพียงไม่กี่บริษัทเท่านั้นที่มีความมั่นคงและมักจะเป็นบริษัทต่างชาติ ส่วนบริษัทไทยส่วนใหญ่ยังจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัยในราคาที่เป็น “ผูกติด” กับค่าจ้างงานค่าแรงขั้นต่ำ ประมาณไม่ต่ำกว่า 198 บาทต่อ 8 ชั่วโมง ทั้งๆ ที่มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบดูแลชีวิตและทรัพย์สิน ความเหลื่อมล้ำและไร้มาตรฐานทำให้ผู้รักษาความปลอดภัยเป็นแค่ยามเฝ้าสังเกตการณ์

1.5 หน้าที่ของพนักงานรักษาความปลอดภัย

พนักงานรักษาความปลอดภัย ไม่ใช่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน แต่พนักงานรักษาความปลอดภัย ก็มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคล อันเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้ทางหนึ่ง พนักงานรักษาความปลอดภัย จึงต้องมีอำนาจที่จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับผู้กระทำผิดเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดทำลายความสงบเรียบร้อยของสังคม หากให้พนักงานรักษาความปลอดภัยมีหน้าที่แต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีอำนาจที่จะดำเนินการอย่างใดกับผู้กระทำผิดแล้วเมื่อมีการกระทำผิดขึ้นพนักงานรักษาความปลอดภัยของเอกชน ก็ไม่บรรลุนิติวัตถุประสงค์ในทางป้องกันสังคมได้อย่างแท้จริงดังนั้นพนักงานรักษาความปลอดภัยจึงต้องมีอำนาจตามกฎหมายที่จะดำเนินการกับผู้กระทำผิดได้

จากสาเหตุสภาพปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่างานรักษาความปลอดภัย เป็นงานที่มีความสำคัญและได้ดำเนินการอยู่ในสังคมไทย มาเป็นเวลานาน แม้แต่กระทรวงยุติธรรมเองก็ใช้บริการของธุรกิจรักษาความปลอดภัยงานด้านรักษาความปลอดภัยมีความสำคัญยิ่งโดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันที่ทำให้อาชญากรรมมีลักษณะปริมาณและรูปแบบเปลี่ยนไปมากจนทำให้มาตรการของภาครัฐและองค์กรภาครัฐที่ใช้ในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินขยายตัวตามทัน ฉะนั้นการพัฒนาธุรกิจด้านการรักษาความปลอดภัยให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมจึงเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาในกระบวนการ ยุติธรรมด้วย ปัจจุบันปัญหาหลักของธุรกิจรักษาความปลอดภัยคือ ในเรื่องแรงงานที่ขาดแคลนทั้งจำนวนและคุณภาพ ทั้งเรื่องรายได้และสวัสดิการ ขาดข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ทั้งลูกค้าผู้ว่าจ้างและตัวพนักงานรักษาความปลอดภัย รวมทั้งมาตรการในการควบคุมการลงโทษเมื่อกระทำผิดที่ผ่านมางานด้านรักษาความปลอดภัยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐน้อยมาก ทั้งที่มีความ สำคัญในเชิงของการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ป้องกันการเกิดอาชญากรรมเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่รัฐแม้ยังไม่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งหากดูพื้นที่ที่จะพบว่ามีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยดูแลอยู่ค่อนข้างมากเพราะสถานที่ต่างๆรวมทั้งหมู่บ้านชุมชนในสังคมเมืองก็ต้องใช้พนักงานรักษาความปลอดภัยซึ่งแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ได้มากรัฐควรตระหนักทั้งเรื่องการฝึกอบรมหรือการให้ความรู้ความเข้าใจให้คนเหล่านี้มีประสิทธิภาพหรือมีแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจะมีกฎหมายเกี่ยวกับงานด้านรักษาความปลอดภัยถือเป็นเรื่องที่ดีเป็นต้น

2. อาชีพการนวดแผนไทย

การนวดแผนไทยเป็นวิธีบำบัดรักษาโรคที่เป็นธรรมชาติที่สุดตั้งแต่สมัยโบราณ โดยภาพรวมธุรกิจนี้มีมูลค่าตลาดไม่น้อยจากข้อมูลของผู้อำนวยการโรงเรียนแพทย์แผนโบราณ วัดโพธิ์ พบว่าตลาดนวดแผนไทย เมื่อปี 2538 มีมูลค่ากว่าสองหมื่นล้านบาทแต่ปัจจุบันมูลค่ารวมของตลาดได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการเติบโตพร้อมๆ กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเนื่องจากการนวดเป็นบริการที่นอกเหนือจากปัจจัยสี่ ดังนั้นลูกค้าที่มาใช้บริการจึงมักอยู่ในกลุ่มของผู้มีรายได้ปานกลางและรายได้สูง ความต้องการของตลาดจะขึ้นอยู่กับทำเลสถานที่เป็นหลัก ธุรกิจนี้สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ระดับผู้ประกอบการคนเดียว รับจ้างนวดตามบ้าน เปิดบริการนวดในบ้านของตัวเองหรือเปิดบริการตามแหล่งชุมชนเช่นตลาด หมู่บ้านขนาดใหญ่ ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า ใกล้แหล่งท่องเที่ยวไปจนถึงเปิดบริการในสถานที่ค่อนข้างหรูหรา เช่น โรงแรม รีสอร์ท เป็นต้น ปัจจุบันการนวดแผนไทย ยังเป็นที่นิยมของชาวต่างชาติในแถบต่างๆ เช่น แถบเอเชีย อเมริกาและยุโรป เมื่อนักท่องเที่ยวเหล่านี้ทดลองใช้บริการแล้ว ได้เกิดความประทับใจในการนวดแผนไทย ทำให้การนวดแผนไทยโด่งดังข้ามทวีป การนวดแผนไทยจึงเป็นที่ต้องการมากในต่างประเทศ

2.1 ประวัติความเป็นมา

การนวดไทยมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ที่ประเทศอินเดีย บรมครูชีวกโกมารภักจ์ เป็นทั้งหมอยา หมอรักษา และหมอนวดประจำตัวพระพุทธเจ้า ได้รับการถ่ายทอดวิชาการนวดจากพระฤๅษีที่เป็นบรมครูนวดชื่อพระฤๅษีสมิติ เมื่อพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองผ่านมาทางประเทศจีน และเข้ามาสู่เมืองไทยโดยการนำของพระสงฆ์หลักฐานการนวดที่เก่าแก่ที่สุดคือ ศิลาจารึกที่ขุดพบที่ป่ามะม่วงในสมัยพ่อขุนรามคำแหง เมื่อถึงสมัยอยุธยาในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช การแพทย์แผนไทยรุ่งเรืองมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนวดไทย จนมีปรากฏในทำเนียบศักดินาข้าราชการฝ่ายทหารและพลเรือนที่ตราขึ้นในปี พ.ศ.1998 โปรดให้แต่งตั้งกรมหมอนวดให้บรรดาศักดิ์เป็นปลัดฝ่ายขวา มีศักดินา 300 ไร่ ฝ่ายซ้ายมีศักดินา 400 ไร่ หลักฐานจากจดหมายเหตุราชทูตลาลูแบร์ ประเทศฝรั่งเศส ในบันทึกเรื่องหมอนวดในแผ่นดินสยาม มีความว่า “ในกรุงสยามนั้นถ้ามีใครป่วยไข้ลงก็จะเริ่มทำเส้นสายยืดโดยผู้ชำนาญทางนี้ขึ้นไปบนร่างกายคนไข้แล้วใช้เท้าเหยียบ” ในสมัยรัตนโกสินทร์ การแพทย์แผนไทยได้สืบทอดมาจากสมัยอยุธยา แต่เอกสารและวิชาความรู้บางส่วนสูญหายไปในภาวะสงคราม ทั้งยังถูกจับเป็นเชลยส่วนหนึ่งเหลือหมอพระตามหัวเมืองอยู่เป็นจำนวนมาก พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงโปรดให้ระดมปั้นรูปฤๅษีดัดตน 80 ท่า และจารึกสรรพวิชาการนวดไทยลงบนแผ่นหินอ่อน 60 ภาพ แสดงถึงจุดนวดอย่างละเอียด ประดับบนผนังศาลารายและบนเสาศาภายในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ต่อมาใน พ.ศ.2397 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หลักฐานการแบ่งส่วนราชการยังมีกรม

หมอนวดเช่นเดียวกับสมัยอยุธยาและทรงโปรดให้หมอยา หมอนวด ถวายการรักษาความเจ็บป่วย ยามทรงพระประชวร แม้เสด็จประพาสแห่งใดต้องมีหมอนวดถวายงานทุกครั้งต่อมาภายหลังได้เริ่ม กระจายสู่บุคคลทั่วไปเนื่องจากที่ผู้คนต่างกล่าวอายุมากขึ้นเกษียณราชการกลับไปอยู่บ้านแล้วถ่ายทอดวิชาให้ลูกหลานให้เพื่อนบ้านใกล้เคียงสืบต่อกันมา ทำให้การนวดที่มีอยู่แต่ในวังได้กระจายไปสู่ สามัญชน

2.2 ภูมิปัญญาการประกอบอาชีพ ปัจจุบันการนวดไทยจำแนกได้ 2 แบบ

2.2.1 การนวดแผนไทยแบบราชสำนักหมายถึงการนวดที่ถวายพระ มหากษัตริย์ และเจ้านายชั้นสูงในราชสำนัก การนวดแบบราชสำนักพิจารณาคุณสมบัติของผู้เรียน อย่างประณีต ถี่ถ้วนและการสอนมีขั้นตอนจรรยาบรรณของการนวดต้องสุภาพมาก ใช้อวัยวะได้น้อยและต้อง ตรงตามจุด ต้องฝึกสมาธิ ฝึกมือเป็นการนวดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ต้องเรียนรู้เรื่องสรีระของร่างกาย แนวทางเดินของเส้น การวินิจฉัยอาการต่างๆ ที่เป็นหัวใจของการนวดคือ เรื่องของเส้นประธานสิบ และธาตุทั้งสี่ การนวดแบบราชสำนัก เป็นกระบวนการดูแลสุขภาพบำบัดความผิดปกติเพื่อรักษา ความเจ็บป่วย

2.2.2 การนวดแบบเขลยศักดิ์ หมายถึง การนวดแบบสามัญชน ที่มีการสืบทอด ฝึกฝน ตามแบบแผนของวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือพวกเขลยที่ต้องทำงานหนัก ซึ่งเหมาะสำหรับ ชาวบ้านจะนวดกันเองโดยใช้มือและอวัยวะส่วนอื่นๆ เข้ามาร่วม เช่น เท้า เข่า ศอก นิ้วเป็นที่รู้จัก แพร่ หลายในสังคมไทย

2.3 ประโยชน์ของการนวด

2.3.1 กล้ามเนื้อ เส้นเอ็น ผังยึด ทำให้ยืดคลาย ลดการเกร็งตัวของเนื้อเยื่อ การเคลื่อนไหวของร่างกายสะดวกขึ้นการไหลเวียนของโลหิต ทำให้หลอดเลือดยืดขยายการไหล เวียนของเลือดแรงขึ้น ทำให้ร่างกายสดชื่น เสริมสร้างการทำงานของอวัยวะ

2.3.2 ระบบประสาท ทำให้เกิดการกระตุ้นของระบบประสาท ความรู้สึก ตอบสนองต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อมดีขึ้น กระปรี้กระเปร่า

2.3.3 ข้อต่อกระดูก ทำให้การเคลื่อนไหวคล่องขึ้น ยืดอายุการใช้งาน

2.3.4 อารมณ์จิตใจ ทำให้ผ่อนคลาย รู้สึกอบอุ่น

2.4 บริบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การนวดและธุรกิจการนวดจัดอยู่ในกฎหมายควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ซึ่งมีกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องได้แก่ กฎหมายควบคุมวิชาชีพด้านการแพทย์ กฎหมายควบคุม การประกอบโรคศิลปะ การขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณ ทั่วไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องการจะประกอบธุรกิจด้านนวดแผนไทย

ตามพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลป์ พ.ศ. 2542 ในราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ 10 พฤษภาคม 2542 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลป์พระราชบัญญัตินี้ มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 39 มาตรา 48 และ มาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ซึ่งประกอบไปด้วย

พระราชบัญญัติ 7 มาตรา ในมาตราที่ 1 จะกล่าวถึงพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลป์ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติฉบับที่ 2 เป็นการบัญญัติบังคับใช้พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลป์ พ.ศ. 2542 โดยบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ส่วนมาตรา 3 นั้นให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลป์พุทธศักราช 2579 จนถึงพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลป์พุทธศักราช 2579 จนถึงพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลป์ (ฉบับที่ 9) พุทธศักราช 2530 ส่วนมาตรา 4 นั้น จะเป็นการจำกัดความหมายของศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย เช่น คำว่า การประกอบโรคศิลป์ หมายความว่า การประกอบวิชาชีพที่กระทำหรือมุ่งหมายจะกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การป้องกันโรค การส่งเสริมการฟื้นฟูสุขภาพ การผดุงครรภ์แต่ไม่รวมถึงการประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ และสาธารณสุขอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นๆ “การแพทย์แผนไทย” หมายความว่า การประกอบโรคศิลป์ตามความรู้หรือตำราแบบไทยที่ถ่ายทอดและพัฒนาสืบต่อกันมา หรือตามการศึกษาจากสถานศึกษาที่คณะกรรมการรับรอง “เวชกรรมไทย” หมายความว่า การตรวจ การวินิจฉัย การบำบัดหรือการป้องกันโรคด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทยเป็นต้น ส่วนในมาตรา 5 นั้นจะกล่าวถึงการแบ่งสาขาต่างๆ ของการแพทย์แผนไทยได้แก่ สาขาการแพทย์แผนไทย สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ สาขากายภาพบำบัด สาขานวดแผนไทยและสาขาอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา มาตรา 6 ได้กล่าวถึง กรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงการประกอบโรคศิลป์หรือผู้ประกอบโรคศิลป์ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้หมายความว่า เป็นการอ้างถึงการประกอบโรคศิลป์หรือผู้ประกอบโรคศิลป์ตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 7 นั้น เป็นการพูดถึงอำนาจของรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นรวมทั้งออกระเบียบและประกาศ ทั้งนี้เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ การประกอบธุรกิจด้านการนวดแผนไทยเป็นการประกอบโรคศิลป์อย่างหนึ่ง ซึ่งอยู่ในพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลป์ พ.ศ. 2542 และต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขและข้อกำหนด

อย่างเคร่งครัดดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการที่จะต้องศึกษาถึงข้อบังคับกฎหมายอย่างละเอียด เพื่อกิจการการนวดแผนไทยนั้นๆ จะได้ถูกต้องตามกฎหมาย

3. อาชีพการสักกาย

3.1 ประวัติความเป็นมาของการสัก

“รอยสัก” (Tattoo) เป็นศิลปะของการเสริมความงามอย่างหนึ่ง ซึ่งมีมา นับพันปี ตั้งแต่สมัยกรีก โรมัน อียิปต์ และจีนโบราณ และปัจจุบันก็ยังเป็นที่นิยมของคนทุกชนชาติ “รอยสัก” ตามศัพท์ภาษาอังกฤษเรียกว่า “แทตทู” หมายถึง “การตีหรือการเคาะ” ซึ่งเกิดจากการสัก ด้วยเครื่องสักหรืออาจใช้เข็มซึ่งมีด้ายร้อยเคลือบสีอยู่ แทะผ่านตามตำแหน่งที่ต้องสักลงไปทีผิวหนัง เป็นต้น การสักแบบบอร์เนียวใช้เข็มจุ่มหมึกตอกไปบนเนื้อ เป็นวิธีสักที่ให้ความละเอียด และความสวยงามของลายได้แบบวิจิตรบรรจง

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสัก

ความหมายของคำว่า “การสัก”

“การสัก” ในพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 788 ว่า “...คือการเอาของแหลมแทงลงด้วยวิธีการหรือเพื่อประโยชน์ต่างๆ กัน เช่น สักปลาไหล สักที่นอน สักหาของในน้ำ สักผิวหนังให้เป็นอักขระหรือลวดลาย สักรอยช้ำเพื่อรีดเอาเลือดที่คั่งออก ทำเครื่องหมายสักเพื่อแสดงเป็นหลักฐาน เช่น สักข้อมือ แสดงว่าได้ขึ้นทะเบียน เป็นชายฉกรรจ์ หรือเป็นเลขมีสังกัดกรมกองแล้วสักหน้าแสดงว่าเป็นผู้ที่ต้องโทษปราชิก เป็นต้น

คำว่า “สัก” หมายถึง การทำให้เกิดรอยลวดลาย สี สันบนผิวหนัง ตามส่วนต่างๆ ของร่างกายโดยมีเครื่องมือและอุปกรณ์ คือ เหล็กสักมีปลายแหลมอย่างเข็มนี รอยผ่าที่ปลายเข็มนีเหมือนปลายปากกา มีด้ามทำด้วยไม้หรือโลหะทรงกระบอกเส้นผ่าศูนย์กลางโดยประมาณครึ่งนิ้ว ความยาวโดยประมาณครึ่งนิ้ว ความยาวโดยประมาณหนึ่งฟุตหกนิ้ว พอสมควรแก่การใช้จับถือทำการสักและน้ำหมึกที่มีสีสันต่างๆ เมื่อจะสักก็ใช้เหล็กแหลมสักจุ่มลงในน้ำหมึกที่เตรียมไว้แล้วใช้เหล็กตรงปลายแหลมนั้น ทิ่มแทงลงไปบนผิวหนังส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายที่ต้องการ ส่วนที่จะสักให้มีรอยลวดลายสีสันประการใดก็ได้ตามประสงค์ สำหรับในต่างประเทศการสักคงจะไม่เหมือนของไทยเพราะใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการสัก จึงได้ภาพออกมาที่มีลวดลายสีสันงดงามมาก ซึ่งถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง

ความรู้เรื่องการสัก

พิมพรรณ รัตนวิเชียร (2540 : 40) ได้ศึกษาความเป็นมาของการสักและความนิยมในการสักขึ้นในหมู่มนุษยชาติต่างๆมาแล้วไม่ต่ำกว่า 4,000 ปี หลักฐานที่สามารถยืนยันในเรื่องนี้จากกองประวัติศาสตร์ คือการขุดพบศพของกษัตริย์ อียิปต์ ในลักษณะของมีมมีบนร่างกายของศพมีการสักสลับบลืออย่างงดงามแสดงว่าการสักมีขึ้นในมนุษย์มาตั้งแต่ก่อนยุคประวัติศาสตร์

ประเทิน มหาจันทร์ (2538 : 25) ได้ให้ความคิดเห็นว่า ยังมีคนอีกจำนวนมากเชื่อเกี่ยวกับการสักว่า เริ่มมีมาตั้งแต่เมื่อโลกมนุษย์เพียงสองคน คือ อีฟ หรืออีวา กับ อะดัม มีการตกแต่งร่างกายด้วยใบไม้ และสีเขียวเพราะมีรากฐานมาจากความเชื่อเรื่องเพศ จึงถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของความรัก มิตรภาพ ความรู้สึกและความสวยงาม คำว่า “Tattoo” ซึ่งแปลว่ารอยสัก มาจากศัพท์ว่า Tatan เป็นภาษาดาอีตี แปลว่ารอยสัก จึงสันนิษฐานได้ว่าชาวตะวันตกรู้จักการสักมาจากชาวตาฮีตีเนียนซึ่งเป็นชาวเกาะ ในยุคที่ชาวตะวันตกออกเดินทางไปยังที่ต่างๆเมื่อสมัยศตวรรษที่ 15-16 นี้เอง ในยุคประวัติศาสตร์ กลุ่มชนชาวบริตัน กอลส์ เยอรมันและกรีก ชาวยุโรปสมัยโบราณต่างนิยมประเพณีการสักด้วยกัน ทั้งนี้ เฮโรโดตัส (Herodotus) นักปราชญ์ชาวกรีกซึ่งได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งประวัติศาสตร์ ได้บันทึกไว้ว่าพวกจารบุรุษในสมัยโบราณเมื่อเข้าสืบความลับที่มีความสำคัญที่สุดของฝ่ายศัตรูได้แล้ว จะโกนศีรษะแล้วสักข้อความอันเป็นความลับนั้นลงที่กลางศีรษะแล้วทิ้งให้ผมยาวดั่งเดิมจึงลอกกลับไปหาพวกของตน การสักจึงเป็นวิธีช่วยให้จารบุรุษนำความลับผ่านแนวข้าศึกศัตรูได้อย่างสะดวก ญี่ปุ่น นับได้ว่ามีฝีมือในการสัก แต่เนื่องจากญี่ปุ่นปิดประเทศ ต่อมาเมื่อญี่ปุ่นเปิดประเทศแล้ว ฝีมือการสักของญี่ปุ่นได้เผยแพร่ไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในคริสต์ศักราช 787 มีข้อห้ามมิให้คริสต์ศาสนิกชน ในยุโรปสักอย่างเด็ดขาด โดยอ้างว่าการสักทำให้ร่างกายมัวหมองมีราเคิปราศจากความบริสุทธิ์ผุดผ่อง ไม่พึงประสงค์ของพระเจ้าเป็นยุคที่การสักในยุโรปชบเซาตั้งแต่นั้นมา ในศตวรรษที่ 15-16 นักเดินเรื่อนำความรู้เกี่ยวกับกับสักมาเผยแพร่อีกครั้ง จนศตวรรษที่ 19 การสักเป็นที่นิยมแพร่หลายทั้งในหมู่คนสามัญทั่วไปและขุนนางคนชั้นสูงรวมถึงพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 7 แห่งอังกฤษ ก็นิยมการสักเป็นอย่างยิ่ง ทำให้มีผู้นิยมตามจนมีร้านสักที่มีชื่อเสียงที่สุดได้แก่ร้านแฮมแมนในกรุงลอนดอน

3.3 ประวัติความเป็นมาการสักกายในประเทศไทย

อังคาร ปัญญาศิลป์ (2550 : 35) ได้กล่าวถึงรอยสักไว้ว่า หลักฐานทางประวัติศาสตร์บางชิ้นบ่งบอกไว้ว่า คนไทยเป็นชนชาติที่นิยมการสักมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี คือ ระยะเวลาเกือบ 700 ปีมาแล้ว ส่วนใหญ่ผู้ชายไทยทุกคนเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยหนุ่มจะนิยมสักแทบทุกคน ตั้งแต่พระมหากษัตริย์เจ้าผู้ครองเมืองลงมาจนถึงแม่ทัพ เจ้าเมือง นายกอง ขุนนาง ทหาร ไพร่และทาสทุกคนล้วนต้องมีรอยสักติดตัวทั้งสิ้น แล้วแต่ปัจจัยแวดล้อมและความเชื่อของแต่ละคนเป็นสำคัญเพื่อแสดงความเป็นชายชาติตรี

“รอยสักไทย” เป็นรอยสักประเทศเดียวในโลกที่มีเรื่องราวและตำนานความเชื่อถือมากมาย โดยเฉพาะทางด้านคาถาอาคม มนต์ ความขลัง การอยู่ยงคงกระพัน เข้ามารวมอยู่ด้วยตลอดระยะเวลาหลายร้อยปี หรืออาจจะนับพันปีที่มีรอยสักไทยถือกำเนิดขึ้นมา คนไทยกับความเชื่อถือในเรื่องเหล่านี้ผูกพันกันจนแยกไม่ออกมานั้นนานทุกยุคทุกสมัย จึงไม่เป็นเรื่องน่าแปลกใจว่าในรอยสักไทยจะมีเรื่องความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์เข้ามาผสมรวมอยู่ด้วย

อิทธิพลของการสักน่าจะจะได้มาจากพวก “ขอม” ที่เรื่องอำนาจอยู่ในแคว้นสุวรรณภูมิเมื่อประมาณ 1,500 ปีที่แล้ว เพราะอักษรและลวดลายที่ใช้สักกันนั้นเป็นแบบอักษรของและภาษาบาลี เป็นส่วนใหญ่ ผู้ชายไทยสมัยโบราณต้องสักแทบทุกคน ใครไม่มีรอยสักจะถูกสังคมตำหนิประณามว่า ไม่ใช่ผู้กล้าที่แท้จริง เพราะการสักนั้นคือความเจ็บปวดทรมานเป็นการพิสูจน์ใจและพิสูจน์ความกล้า เพราะเมื่อผ่านความเจ็บปวดนี้ไปได้แล้วก็ถือว่าคน ๆ นั้นคือชายแท้เป็นคนเต็มคน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ชายไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธยา กรุงรัตนโกสินทร์ล้วนมีรอยสักติดตัวกันแทบทั้งสิ้น วัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของการสักประกอบด้วยเหตุผลหลายประการดังนี้

1. สักตามประเพณีนิยม อาจเป็นความเชื่อถือของคนบางกลุ่ม ทั้งคนไทย และชนเผ่าต่างๆทั่วโลก อาจเพื่อแสดงถึงความเป็นคนในกลุ่มเดียวกัน สังคมเดียวกัน ทั้งหมดจึง กลายเป็นประเพณีนิยม
2. สักเพื่อแสดงถึงหมูกองที่สังกัด คนไทยสมัยก่อนต่างต้องถูกเกณฑ์ เป็นทหารแทบทุกคน การสักสังกัดไว้ที่ต้นแขนหรือหลังมือจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าตัวเองนั้น ขึ้นอยู่กับเจ้านายคนไหน ส่วนใดของกองทัพ เป็นต้น
3. การสักเพื่อประจานความผิด นักโทษหรือผู้กระทำความผิดร้ายแรง ในสมัยก่อนจะถูกสักไว้ที่ใบหน้าหรือหน้าผากด้วยเช่นกัน ถือว่าเป็นตราบาปชั่วชีวิต
4. สักเพื่อความขลังและความเชื่อมั่น ประเด็นนี้เป็นความเชื่อถือในเรื่องรอย สักที่น่าสนใจและมีอิทธิพลกับการสักของคนไทยสมัยก่อนมากที่สุด กล่าวคือนักรบไทยในสมัย โบราณนิยมสักกันมาก เพราะถือว่าเป็นเกราะคุ้มตัวให้ปลอดภัยจากคมหอกคมดาบต่าง ๆ

3.3 ประโยชน์การสัก

สำหรับประโยชน์ทางการแพทย์ในการสัก ใช้ในการกลบโรครอยต่างขา การสักลงไปในช่วงว่างระหว่างผมหลังการปลูกผมเพื่อให้ผมมีผมดกดำขึ้นหลังจากปลูกถ่ายผม หรือการสักบริเวณขอบตาและหัวคิ้วเพื่อรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหาขนร่วงบริเวณดังกล่าว เป็นต้น

3.4 ภัยที่ตามมาของการสักที่ไม่ได้มาตรฐาน

อาการเลือดไหลไม่หยุดในผู้ถูกสัก

การเจาะมีความเสี่ยงเรื่องของแผลติดเชื้อมาก มีรายงานการติดเชื้อไวรัส ตับอักเสบบี ไวรัสเอดส์ วัณโรค แบคทีเรียและปฏิกิริยาจากสีซึ่งสักลงไปปัจจุบันใช้สารที่นิยมใช้เป็น สีหลายชนิดมักเป็นโลหะหนัก เช่น สารปรอท แร่เหล็ก แร่โคบอลต์ เป็นต้น สารเหล่านี้ทำให้เกิด ปัญหาบางอย่าง โดยเฉพาะสารสีแดงของโลหะจะพบได้บ่อยที่สุด เนื่องจากผู้ให้บริการไม่ได้ฆ่าเชื้อ อุปกรณ์ การล้างด้วยแอลกอฮอล์ไม่เพียงพอต่อการฆ่าเชื้อบางชนิด วารสารการแพทย์ฉบับหนึ่งระบุ คนที่สักตามร่างกายมีอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ซี เพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่าของคนที่ไม่ได้ สัก และการเจาะจมูกต้องเสี่ยง เพราะจมูกเป็นด่านแรกของการกักเชื้อโรคและฝุ่นละอองจากอากาศ

โอกาสติดเชื้อสูง เคยพบรายงานอาการ โรคหัวใจตีบเนื่องจากเชื้อ โรคบริเวณแผลติดเชื้อที่งูมูกลามสู่หัวใจ

3.5 สภาวะ แนวโน้มผู้ชื่นชอบศิลปะรอยสัก

ในประเทศไทย มีผู้ที่นิยมการสักรอยบนร่างกายอยู่จำนวนหนึ่งและได้มีการจัดสัมมนาช่างสักศิลปินนานาชาติโดยนิยมชมชอบในศิลปะลายไทย ฝีมือช่างสักไทยหรือศิลปะร่วมสมัย ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ลายสักศิลปะไทยและศิลปะร่วมสมัย

ภาพประกอบ 4 ลายสักศิลปะไทยและศิลปะร่วมสมัย โดยคาราศิลปินนักร้องในชื่อว่าเบลล์ หรือ ไข่นาคออลด์ (สุภัชญา ลัทธิสภานกุล)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสรุปปัญหาอาชีพสักกายได้ว่า ความเชื่อของหญิงและชายในสมัยก่อน จากการเล่าขานสืบทอดต่อมาต่างเชื่อถือและศรัทธาในรอยสักกันเป็นส่วนมากถือว่าชายใดที่มีรอยสักยิ่งมากเท่าไรยิ่งเป็นคนดีมีคนโดยสมบูรณ์แบบ ผู้อื่นจะให้ความเกรงใจเคารพนับถือ ไม่มีใครกล้ารังแก คงไม่ใช่เพราะกลัวรอยสักแต่อย่างใด หากนับถือกันที่ใจมากกว่าที่สามารถทนกับความเจ็บปวดในการสักอันมากมายเหล่านั้นได้ ในปัจจุบันผู้นิยมรอยสักไทยน้อยลงไปทุกขณะ มีเหตุผลอีกหลายประการที่ล้วนแล้วแต่ทำให้รอยสักไทยค่อยๆ เสื่อมความนิยมลงไปเรื่อยๆ เหตุผลหลายๆ อย่างของคนส่วนใหญ่ที่สนับสนุนในเรื่องนี้ คือ

1. รอยสักไทยนั้นเป็นที่น่ารังเกียจ น่ากลัว
2. การมีรอยสักไทย เป็นเรื่องของความเจ็บปวดทรมาน และที่สำคัญคือมีข้อห้ามข้อปฏิบัติมากมายกว่าการสักชนิดอื่นๆ ซึ่งบางข้อในสมัยปัจจุบันสามารถกระทำได้อย่างมาก
3. บุคคลที่มีรอยสักส่วนใหญ่ที่เห็นในปัจจุบันจะเป็นนักโทษ ผู้ต้องขัง นักเลง เป็นส่วนใหญ่เมื่อมีรอยสักสังคมจะมองคนๆ นั้นในแง่ลบเสียเป็นส่วนใหญ่ซึ่งมีผลกับสังคม หน้าที่การงานและความเชื่อถือของคนที่อยู่รอบข้าง

ปัจจุบันการสักจะเป็นที่ยอมรับในบ้านเรามากขึ้น เพราะไม่ได้จำกัดแค่การสักยันต์ตามความเชื่อ แต่เป็นการสักเป็นลวดลายสวยงาม ลวดลายของรอยสักก็สามารถแบ่งแยกแฟชั่นได้เช่นกัน ในสมัยโบราณ “ไอ้เสือแผ่น” จะเน้นรอยสักบนแผ่นอกของชายออกสามศอกที่ใครๆ ก็ต่างบอกว่าสัญลักษณ์นี้เหมาะกับนักเลงหัวไม้ ยันต์คาถา สัญลักษณ์บนเรือนร่างของชายไทยในอดีต ผู้มีความเชื่อว่าจะมีโชคมีชัย คຸ້ມครองให้คุณแคล้วคลาดปลอดภัย นี่อาจจะเป็นภาพเมื่อวันวานรอยอดีตที่สังคมไทยรู้จัก สัมผัสกับศิลปะบนผิวหนังนี้มาถึงสมัยปัจจุบัน รอยสักเปรียบดั่งเทรนด์แฟชั่นของโลกสมัยใหม่ ยิ่งโลกของแฟชั่นถูกกำหนดขึ้น มีอิทธิพลจากคนดัง ทั้งดารานักกีฬาชื่อดัง ศิลปินต่างๆ และเมื่อเขาเหล่านั้นหันมานิยมรอยสักเป็นหนึ่งในวงการแสดงกาย จึงไม่แปลกนักที่ศิลปะบนเรือนกายจะพรั่งพรั่งได้รับความนิยม เดวิด แบคแฮม นักเตะซูเปอร์สตาร์ดัง สัญลักษณ์ของผู้ชายที่หล่อที่สุดในโลก มีรอยสักเต็มตัวนี้อาจจะเป็นตัวอย่างที่ดีและชัดที่สุดว่ารอยสักเป็นเทรนด์ของโลก

4. อาชีพพนักงานเสิร์ฟ

4.1 ความหมายและความเป็นมาของอาชีพพนักงานเสิร์ฟ

อาชีพพนักงานเสิร์ฟ หมายถึง การบริการอาหารแก่ผู้บริโภคโดยผู้บริโภคสามารถรับประทานอาหารภายในสถานที่ให้บริการนั้นหรืออาจนำไปรับประทานที่อื่น อาหารที่ให้บริการอาจเป็นชนิดเดียว หรือหลายชนิด เช่นอาจให้บริการอาหารว่าง หรือเป็นอาหารคาว หวาน ขนม เครื่องดื่ม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบคือ

4.1.1 ความเป็นมาของอาชีพบริการพนักงานเสิร์ฟ ในเชิงธุรกิจ การดำเนินธุรกิจอาชีพบริการอาหาร กล่าวกันว่าเกิดมาเป็นเวลาช้านานกว่าพันปี โดยเป็นลักษณะการนำอาหารที่จัดเตรียมไว้เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนกับอาหารหรือสิ่งของชนิดอื่น ดังปรากฏในประวัติศาสตร์ของหลายๆ ประเทศ เช่น จีน อินเดีย อียิปต์ และประเทศในตะวันออกกลาง ในศตวรรษที่ 18 มีเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริการอาหารเกิดขึ้นหลายอย่างที่สำคัญได้แก่ การรวมตัวของพ่อครัวและผู้ผลิตอาหารอบ การจัดตั้งร้านอาหารซึ่งเป็นต้นแบบของภัตตาคารและร้านอาหารในปัจจุบันและจัดเป็นร้านอาหารแห่งแรก จัดตั้งโดยนาย เอ บอแลนเจอร์ (A. Boulanger) ในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ในปี 1765 (พ.ศ. 2508) ร้านอาหารของนายบอแลนเจอร์เป็นร้านขนาดเล็กให้บริการอาหารประเภทซูป ที่หน้าร้านจะติดป้ายภาษาลาตินที่มีความหมายในการเชิญชวนผู้คนที่มีความหิวโหยให้มาใช้บริการเพื่อที่เขาจะได้จัดการให้กลับคืนสู่สภาพเดิม คำว่าภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีคำภาษาอังกฤษว่า เรสเตอรอง (Restanrant) มีที่มาจากคำว่า (Restore) ที่หมายถึงการทำให้กลับคืนสู่สภาพเดิม เหตุการณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการคิดค้นวิธีบรรจุอาหารในกระป๋องของนิโกลัสแอปเปิส (Nicholas Appert) แต่ยังไม่มีการใช้แพร่หลายนักจนกระทั่งนักจุลชีววิทยาชาวฝรั่งเศส ชื่อหลุยส์ ปาสเตอร์ (Louis Pasteur) แสดงให้เห็นว่าการบรรจุกระป๋องสามารถทำลายเชื้อโรคในอาหารได้ ในศตวรรษที่ 20 นับเป็นยุคที่มีการเดินทางภายในประเทศมากยิ่งขึ้น มีการใช้รถเทียมม้าบรรทุกอาหารและน้ำไปจำหน่ายยังที่ต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมาไม่นานได้เปลี่ยนมาใช้รถยนต์นอกจาก นี้มีการจัดตั้งที่พักแรมระหว่างทางและเริ่มมีการบริการอาหารสำหรับผู้พักแรม การบริการอาหารในช่วงนี้จึงมุ่งสำหรับผู้เดินทางเป็นสำคัญ

การพัฒนาธุรกิจบริการอาหารได้มีการพัฒนามากขึ้นเป็นลำดับ ในหลายรูปแบบรวมทั้งระบบการให้บริการอาหารทันใจของบริษัทเซียร์และโรบัค (Sears & Roebuck) ในเมืองวิกาโกประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถให้บริการอาหารอย่างรวดเร็วแก่พนักงานของบริษัทจำนวน 8,400 คน ภายในเวลา 1 ชั่วโมง 20 นาที และต่อมาได้มีการพัฒนาระบบแฟรนไชส์ (Franchise) ของการบริการอาหารขึ้น ซึ่งเป็นระบบของการจ่ายค่าลิขสิทธิ์ในการจำหน่ายอาหารของบริษัทแม่ หรือบริษัทที่เป็นเจ้าของเดิม โดยร้าน เอแอนด์ดับบลิว (A & W) ของนายรอย เอลเลน (Ray Allen) และนายแฟรงค์ไรท์ (Frank Wright) ซึ่งเปิดขายเครื่องดื่มรสทุทเบียร์ (Root Beer) และมีการขยายกิจการระบบแฟรนไชส์มาใช้อีกครั้งหนึ่งในร้านแมคโดนัลของนายมอริสและนายริชาร์ด แมคโดนัล (Maurice and Mc Donald) ซึ่งขายอาหารประเภทแฮมเบอร์เกอร์ (Hamburger) และมันฝรั่งทอด (French Fries)

สำหรับในประเทศไทย ประวัติการจัดบริการในเชิงธุรกิจยังไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนและด้วยวัฒนธรรมประเพณีของไทยที่ให้ความสำคัญถึงความสามารภในการประกอบอาหาร การรับประทานอาหารภายในบ้านโดยฝีมือของคนในครอบครัวจึงมีความสำคัญมากกว่าการใช้บริการ

อาหารนอกบ้าน ซึ่งแม้แต่ในระหว่างการเดินทางก็มักใช้อาศัยที่พักแรมและอาหารตามวัดวาอาราม หรือบ้านเรือนของคนที่ย้าย ในสมัยรัชกาลที่ 4 จึงได้เริ่มมีการจัดตั้งโรงแรมแบบโลกตะวันตก เพื่อใช้รองรับแขกชาวต่างประเทศและเป็นจุดเริ่มต้นของธุรกิจบริการอาหารในประเทศไทย เกิดขึ้นด้วย

4.1.2 ความเป็นมาของการบริการอาหารในสถาบัน การบริการอาหาร ให้แก่กองทัพนับเป็นการบริการอาหารในสถาบันประเภทหนึ่ง ได้มีการกล่าวถึงมาเป็นเวลาช้านาน ในสมัยโรมันและกรีก ส่วนการบริการอาหารกลางวันแก่นักเรียนได้เริ่มมีใช้ในประเทศเยอรมัน เป็นแห่งแรก และต่อมาในประเทศฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกา ในระยะแรกๆ การดำเนินการเป็น ลักษณะของอาสาสมัครจนกระทั่งประมาณปี ค.ศ. 1935 (พ.ศ. 2478) รัฐบาลอเมริกันจึงได้จัดสรร งบประมาณสำหรับโครงการอาหารกลางวันสำหรับโรงเรียนภายในประเทศ การบริการอาหาร ในมหาวิทยาลัยในระยะแรกเริ่มดำเนินการโดยคณาจารย์หรือเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน มีรูปแบบคล้าย กับการรับประทานอาหารของครอบครัวใหญ่ ทุกคนนั่งรวมกันที่โต๊ะอาหารที่มีขนาดใหญ่ ตามที่นั่ง ที่จัดไว้ อาหารถูกส่งผ่านแต่ละคนเพื่อตัดอาหารจนกระทั่งภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงเริ่ม พัฒนาระบบการบริการอาหาร ที่ผู้ใช้บริการมีอิสระในการรับประทานอาหารและเลือกที่นั่งได้ มากขึ้น ในช่วงปี ค.ศ. 1854 (พ.ศ. 2397) ได้มีการกล่าวถึงการบริการอาหารสำหรับผู้ป่วยโดย นางฟลอเรนซ์ นิงดิงเกิล (Florence Nightingale) ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญของการจัดอาหาร ที่มีคุณค่า เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยแข็งแรงและหายจากอาหารเจ็บป่วยเร็วขึ้น และถือว่างานฟลอเรนซ์ นิงดิงเกิลเป็นนักกำหนดอาหาร (Dietitian) ในสถานพยาบาลเป็นคนแรกและใน ค.ศ. 1934 (พ.ศ. 2477) ได้มีการพัฒนาระบบการจัดอาหารเพื่อให้บริการแก่ผู้ป่วยในโรงพยาบาลในเมือง ชิคาโก ซึ่งนับเป็นต้นแบบของการให้บริการอาหารให้แก่ผู้ป่วยที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับประเทศไทย ได้เริ่มต้นจัดอาหารให้แก่นักเรียนด้วยนมที่ได้รับ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ พ.ศ. 2490 แต่การดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จนัก ทั้งนี้ เป็นเพราะเด็กไทยไม่คุ้นเคยกับการดื่มนม จนกระทั่งใน พ.ศ. 2494 จึงได้เริ่มมีโครงการอาหาร กลางวันครั้งแรกในจังหวัดฉะเชิงเทรา และใน พ.ศ. 2509 รัฐบาลจึงได้ออกกฎหมายให้โรงเรียน ต่างๆ จัดอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการจำหน่ายให้แก่นักเรียนในราคาถูกลง หลังจากนั้น ได้มีการผลักดันให้เป็นนโยบายระดับชาติต่อไป

5. ธุรกิจบริการของร้านอาหาร

ภัตตาคารเป็นสถานประกอบธุรกิจการค้า ซึ่งขายทั้งเครื่องดื่มและอาหารสำเร็จ เป็นจาน ๆ และทำอย่างค่อนข้างวิจิตรบรรจง ภัตตาคารอาจประกวดประชันกันในเรื่องความหรูหรา ส่วนร้านอาหารทั่วไปนั้นมักใช้กับร้านอาหารพื้นๆ ไม่มีมากจัดหรือทำอาหารอย่างวิจิตรบรรจง

มากนัก ร้านอาหารมักแข่งขันกันด้วยรสชาติจากฝีมือการปรุง ร้านอาหารและดื่มและอาหารสำเร็จเป็นจาน ๆ และทำอย่างค่อนข้างวิจิตรบรรจง ภัตตาคารอาจประกวดประชันกันในเรื่องความหรูหรา ส่วนร้านอาหารทั่วไปนั้นมักใช้กับร้านอาหารพื้นๆ ไม่มีมากจัดหรือทำอาหารอย่างวิจิตรบรรจงมากนัก ร้านอาหารมักแข่งขันกันด้วยรสชาติจากฝีมือการปรุง ร้านอาหารและภัตตาคารจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการชักจูงใจให้นักท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นๆ สิ่งชักจูงใจอาจเป็นความหรูหราโอโถง รสอาหารหรือความแปลกพิเศษของอาหารที่มีเฉพาะแห่งเช่น บริษัทการบินส่วนมากจะชักจูงผู้โดยสารให้ใช้บริการโดยโฆษณาอาหาร ส่วนร้านอาหารและภัตตาคารก็มีการโฆษณาถ้าร้านใดขึ้นป้ายว่า “ชวนชิม” คนก็จะไปอุดหนุนกันคับคั่ง นักท่องเที่ยวในประเทศไทยมักจะได้อินโฆษณาที่คุ้นหูเกี่ยวกับก๋วยเตี๋ยวเรือที่รังสิต ชนโศกที่เชียงใหม่ ข้าวยาปัดใต้ หรือปลาเผาที่ภูเก็ต ทั้งหมดเหล่านี้ล้วนเป็นเหตุจูงใจอันหนึ่งที่จะชักชวนให้คนไปเที่ยวจะได้ไปชิมรสอาหารต่างๆ ดังกล่าว นอกจากนี้ อาหารและเครื่องดื่มของประเทศนับว่าเป็นการแสดงออกทางวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญด้วย นักท่องเที่ยวสนใจอาหารรสแปลกๆ ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองอยู่เสมอ ยิ่งถ้าเป็นอาหารที่ถูกกับรสปากแล้วก็จะพูดถึงไปนาน บางแห่งมีชื่ออาหารแปลก ๆ ในเมนูและมีวิธีประกอบอาหารให้ทราบด้วย ส่วนการแต่งหน้าร้านอาหารหรือภัตตาคารก็นับว่ามีความสำคัญที่จะต้องให้เข้ากับบรรยากาศของอาหารที่นำมาเสิร์ฟ เช่น ถ้าขายอาหารทะเลก็น่าจะจัดร้านอาหารอยู่ใกล้ท่าเรือ สามารถมองเห็นวิวที่สวยงาม เช่น ทะเลที่อาจมีเรือหาปลาลอยอยู่ เป็นต้น บางครั้งอาหารที่อร่อยมิได้ใช้เฉพาะในเรื่องการท่องเที่ยวแต่ก็สามารถทำให้ถิ่นคั่นกำเนิดของอาหารเหล่านั้นมีชื่อเสียงไปด้วย

5.1 การบริการของร้านอาหารกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย

อาหารของแต่ละประเทศนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาในประเทศเพื่อจะได้ลิ้มรสของอาหารดังกล่าวนั้น การที่ชาวต่างประเทศเดินทางไปท่องเที่ยวฮ่องกงเพราะฮ่องกงมีชื่อว่าเป็นแหล่งอาหารจีนที่ขึ้นชื่อ มีวิธีจัดการให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกตื่นตาตื่นใจเช่น ให้เลือกปลาที่จะทำอาหารในอ่างขณะที่ยังว่ายน้ำเป็นๆ เป็นต้น หรือผู้ที่ไปเที่ยวฝรั่งเศสก็เพราะต้องการจะลองอาหารที่ปรุงแบบฝรั่งเศส ซึ่งเป็นแหล่งที่มีชื่อเสียงมากในเรื่องอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น นับว่าสิ่งที่จัดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะนี้เป็นที่พอใจและสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศเป็นอย่างมากและภายในโรงแรมใหญ่ ๆ ที่มีมาตรฐานในระดับสากลควรจะมีบริการอาหารนานาชาติสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศชาติต่าง ๆ ที่เข้ามาพักซึ่งปกติแล้วก็ต้องมีการปรุงอาหารฝรั่งเพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกเหมือนอยู่บ้านของเขา ชาวต่างชาติบางคนไม่กล้าที่จะลิ้มชิมอาหารพื้นเมืองมากนัก เพราะเกรงว่าจะทำให้ท้องเสียซึ่งอาจไม่ใช่เพราะรสจัดหรือไม่สะอาดแต่เป็นเพราะความไม่เคยชินของเขา ดังนั้นถ้าไม่มีอาหารของเขาที่คุ้นเคยก็อาจจะหมดสนุก ส่วนอาหารชาติต่าง ๆ นั้นก็มักจะเป็นนโยบายของโรงแรมใหญ่ที่จะจัดเป็นห้องๆ เช่น ห้องอาหารญี่ปุ่น ห้องอาหารเกาหลี

ห้องอาหารเยอรมันเป็นต้น ไว้บริการนักท่องเที่ยวต่างประเทศและคนไทยที่ต้องการอาหารชาติต่าง ๆ ได้เลือกตามใจชอบ นับได้ว่าประเทศไทยมีร้านอาหารที่มีอาหารนานาชาติหรือเฉพาะชาติให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและในประเทศไทยได้อย่างดี

นอกจากนี้ยังมีภัตตาคารเกิดขึ้นมากมายในลักษณะ “สวนอาหาร” กันมากหลายแห่ง มีดนตรีและนักร้องคอยขับกล่อมอารมณ์ผู้มารับประทานอาหาร ภัตตาคารบางแห่งยังมีการแสดงศิลปวัฒนธรรมบางชนิดสำหรับผู้มาใช้บริการอีกด้วย ในบางประเทศมีการแสดงละครในภัตตาคาร สำหรับประชาชนในท้องถิ่นหรือนักท่องเที่ยว สำหรับในประเทศไทยมีภัตตาคารบางแห่งที่จัดแสดงทางวัฒนธรรม เช่น การฟ้อนรำ ชกมวย การแสดงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอื่น ๆ การร้องรำทำเพลง เป็นสิ่งที่จัดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

5.2 ประเภทสถานบริการอาหาร

การบริการเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวถือว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญเพราะนอกจากจะต้องคำนึงถึงความสะดวก ความปลอดภัยในการบริโภคแล้วสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติยังต้องคำนึงถึงประเภทและรสชาติของอาหารด้วย สถานบริการด้านอาหารแยกเป็น 4 ประเภทคือ

1. ที่มีอาหารเฉพาะชาติหรืออาหารนานาชาติไว้บริการ เช่น ภัตตาคารในโรงแรม ภัตตาคารอาหารต่างชาติต่างๆ
2. ภัตตาคารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ และมีการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่เรียกว่า ประเภทอ่อน (Soft Drink) อันได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติหรือ ท้องถิ่นเช่น นาฏศิลป์ การต่อสู้ป้องกันตัวโดยใช้กระบี่กระบอง ประเพณีชาบ้าน โดยมีอาหารไทย ซึ่งมีรสชาติไม่จัดเกินไปไว้บริการเป็นชุดหรือสามารถสั่งอาหารตามประสงค์ได้ด้วย
3. ภัตตาคารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและคนไทยทั่วไป อาจจะมีอาหารไทยจีน ไว้บริการหลายชนิด
4. ภัตตาคารอื่นๆ นอกจาก 3 ประเภทที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมักเป็นภัตตาคารที่ให้บริการแก่สาธารณชนทั่วไป

5.3 หลักการบริหารพนักงานเสิร์ฟ

การบริหารต้องมีการดำเนินการอย่างครบวงจรขึ้นวางแผน การดำเนินงาน การควบคุมและการประเมินผล เพราะแต่ละขั้นตอนต่างมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน เมื่อเกิดปัญหาขัดข้องในการดำเนินการขั้นตอนใดย่อมส่งผลกระทบต่อขั้นตอนอื่นด้วย รวมทั้งภาพรวมของการให้บริการ

1. การวางแผน เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการงาน ประกอบด้วย ทั้งการวางแผนระยะยาวและการวางแผนระยะสั้น การวางแผนระยะยาวเป็นการวางแผน ในเชิงนโยบายในการดำเนินการ การปรับปรุงและกลยุทธ์ต่างๆ โดยผู้บริหารระดับสูง

2. การดำเนินงาน ผู้จัดการที่ดีจำเป็นต้องเข้าใจองค์ประกอบของ การดำเนินงานที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการบริการด้วย ในการดำเนินงานผู้จัดการอาจมีเทคนิค วิธีการแตกต่างกันไปตามภัตตาคารและร้านอาหารแต่ละแห่ง ดังนี้

2.1 การจัดองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Organizing) ซึ่งรวมถึงการจัด รายงาน ขั้นตอนการดำเนิน การตรวจสอบ และการจัดระบบการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

2.2 การอำนวยความสะดวกให้งานประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ เช่น การกำหนดแผนการผลิต ตารางเวลาการทำงาน วิธีการจัดซื้อ จัดเก็บและเบิกจ่าย เป็นต้น

2.3 มีความยืดหยุ่นได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ เพราะงานบริการ เป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับความรู้สึกทางด้านจิตใจของลูกค้าที่มีความต้องการแตกต่างกัน การดำเนินงาน ควรยืดหยุ่นได้ภายในขอบเขตที่สมควร

2.4 มีเทคนิคในการบริหารงานเชิงสร้างสรรค์

5.4 การบริการอาหาร

การบริการอาหารตะวันตก (Western Food Service)

การบริการอาหารตะวันตก หรือ การเสิร์ฟอาหารฝรั่ง แบ่งออกเป็น 5 แบบ

1. การบริการแบบรัสเซีย (Russian Service)
2. การบริการแบบฝรั่งเศส (French Service)
3. การบริการแบบอังกฤษ (English Service)
4. การบริการแบบอเมริกัน (American Service)
5. การบริการแบบบุฟเฟต์ (Buffet Service)

การบริการแบบรัสเซีย (Russian Service)

สืบเนื่องมาจากราชสำนักพระเจ้าซาร์ ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นคอมมิวนิสต์ การบริการแบบนี้เป็นที่แพร่หลายมากในยุโรปตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 19 ปัจจุบัน นิยมนำมาใช้ในภัตตาคารหรูหราราคาแพง เช่น Le Normandi Grill โรงแรมโอเรียลเต็ล, Fire Place Grill โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล บางกอก, The Monti โรงแรมมณเฑียร กรุงเทพฯ และบางห้องในโรงแรมระดับ 5 ดาว เช่น โรงแรมสุโขทัย แชนกี-ล่า แกรนด์ไฮแอทเอราวัณ คุณิตธานี โฟชีชั่น กรุงเทพฯ และเชียงใหม่ เพนนินซูล่า แมนดารินโอเรียลเต็ล-คาราเทิว เชียงใหม่

Russian Service หรือ Gueridon Service (ฝรั่งเศส Gueridon = อังกฤษ Trolley) ต้องมีการตัดแบ่งอาหารเป็นชิ้นๆ จาก ปลา นก เป็ด ไก่ ทั้งตัวหรือเนื้อทั้งก้อน วัว ลูกวัว แกะ ลูกแกะ กวาง หมู บนรถเข็น (Gueridon/Trolley) หรือบนโต๊ะ ข้างโต๊ะรับประทานอาหาร ที่แขกสามารถเห็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้จากนั้นแบ่งอาหารใส่จานตกแต่งด้วยส่วนประกอบอื่นๆ เช่น ผักต่างๆ ถั่ว มันฝรั่ง เสร็จเรียบร้อยแล้วก็ไปเสิร์ฟแขก (เข้าทางซ้ายมือและถอนออกทางขวามือของแขก)

การบริการแบบฝรั่งเศส (French Service)

นิยมมากที่สุด เพราะฝรั่งเศสนั้น ทั่วโลกยอมรับว่ามีรสนิยมสูงเป็นเยี่ยมในเรื่องอาหารและเครื่องดื่ม การปรุงอาหารแบบต่างๆ ของฝรั่งเศส ตลอดจนเครื่องดื่มตั้งแต่ เหล้าองุ่นขาว เหล้าองุ่นแดง แชมเปญ บรันดีเป็นต้น ถือเป็นแบบอย่างอันงดงาม การเสิร์ฟอาหารแบบฝรั่งเศส มุ่งที่จะอำนวยความสะดวกและพยายามให้แขกมีความพอใจมากที่สุด สามารถเลือกรับประทานอาหารมากขึ้นตามความพอใจ ด้วยเหตุนี้ประเทศต่างๆ มักใช้วิธีการของฝรั่งเศส ในการเลี้ยงรับรองน้อยใหญ่ ทั้งในส่วนบุคคลและราชการบ้านเมือง ตลอดจนราชสำนักทั่วโลก จึงเรียกได้ว่า Formal Service การบริการแบบพิธีการ และ/หรือ Royal Service การบริการแบบราชสำนักอีกด้วย ก่อนเสิร์ฟพนักงานเสิร์ฟจะต้องทราบดีว่าแขกคนไหนก่อน เสิร์ฟสุภาพสตรีก่อน ถัดจากเปลอาหารด้วยมือซ้าย ซึ่งมีผ้าเช็ดมือพับรองจานไว้กันร้อน เข้าเสิร์ฟทางด้านซ้ายมือของแขก ก่อนเสิร์ฟดูด้วยว่าช้อนส้อมที่วางบนจานเปลอาหารนั้นวางถูกที่ พนักงานเสิร์ฟต้องจัดให้เข้าที่ก่อนเสิร์ฟแขกคนต่อไป เวลาเข้าเสิร์ฟพยายามถือจานเปลอาหารเข้าไปใกล้จานอาหาร ให้ขอบจานเปลอยู่เหนือและล่างของจานอาหารเล็กน้อย เพื่อป้องกันไม่ให้ซอสหยดลงผ้าปูโต๊ะเมื่อแขกตักอาหารจากจานเปล การถอนจานอาหาร เมื่อรับประทานเสร็จแล้วถอนทางขวามือของแขก การจัดเลี้ยงในงานพิธีต่างๆ เช่น งานพระราชทานเลี้ยงรับรองประมุขต่างประเทศบนพระที่นั่งจักรี (State Visit Dinner) งานเลี้ยงตอบแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยประมุขต่างประเทศที่ศาลาสหทัย ในพระบรมมหาราชวัง งานเลี้ยงรับรองที่ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงการต่างประเทศ ใช้การบริการแบบฝรั่งเศส

การบริการแบบอังกฤษ (English Service)

ประเพณีอังกฤษ หัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ตักอาหารแจก เช่น พ่อแม่ ตักอาหารให้แก่ทุกคน ดังนั้นการเสิร์ฟแบบอังกฤษผู้รับประทานหรือแขกไม่มีโอกาสเลือกอาหารตามใจชอบ เช่นเดียวกับการเสิร์ฟแบบฝรั่งเศส พนักงานเสิร์ฟถือจานเปลอาหารด้วยมือซ้าย เข้าเสิร์ฟทางด้านซ้ายมือของแขก

การบริการแบบอเมริกัน (American Service)

อาจเรียกว่า Simple Service เพราะเป็นการเสิร์ฟอาหารแบบง่ายๆ หรือ Plate Service เพราะเสิร์ฟอาหารที่ได้จัดเตรียมและตกแต่งเรียบร้อยแล้วจากครัว งานอาหารถูกใส่ถาดยกออกมาโดยผู้ช่วยพนักงานเสิร์ฟ (ฝรั่งเศส Commis = อเมริกัน Busboy) เอามาวางไว้บนโต๊ะพักอาหาร (Station หรือ Sideboard) จากนั้นพนักงานเสิร์ฟจะยกไปเสิร์ฟ โดยเข้าทางขวามือของแขก เมื่อรับประทานอาหารเสร็จจะถอนจานออกทางขวามือเช่นเดียวกัน การบริการแบบอเมริกันนิยมใช้ Coffee Shop ตามโรงแรมต่างๆ ทุกระดับ และห้องอาหารภัตตาคารธรรมดาๆ ทั่วไป การเสิร์ฟอาหารกลางวันและอาหารค่ำ (Lunch and dinner) ประจำสัปดาห์ ประจำเดือนของสมาคม สโมสรต่างๆ และงานอื่นๆ รวมทั้งงานเลี้ยงอาหารค่ำหรูหรา (Gala Dinner) สุภาพบุรุษสวมชุดราตรี (Tuxedo) ผูกโบว์ไท (Bow-tie) สุภาพสตรีสวมชุดยาว (Long Dress) อาหาร ชุด (Set Menu) ราคาหลายพันบาทก็นิยมการบริการแบบอเมริกัน (American Service) เพราะพ่อครัวสามารถ แสดงฝีมือการจัดอาหารแต่ละจานได้อย่างพิถีพิถันลงบนจานพิเศษ (รูปไข่สามเหลี่ยม สีเหลี่ยม กลมต่างๆ) แขกผู้รับประทานมีโอกาสชื่นชมอาหารที่จัดไว้ได้อย่างสวยงาม มีศิลปะ น่าดูน่ากินในงานที่วางอยู่ตรงหน้าก่อนที่จะรับประทาน

การบริการแบบบุฟเฟต์ (Buffet Service)

Buffet (บุฟเฟต์) เป็นการบริการอาหารแบบช่วยตนเอง อาหารบุฟเฟต์ มีต้นกำเนิดจากประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย (เดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน) ประกอบด้วยอาหารหลายชนิด เช่น ออเดิร์ฟ เนื้อทั้งแบบร้อนและเย็น ปลารมควัน ปลาสด เนยแข็ง สลัดและเครื่องชูรสอื่นๆ บุฟเฟต์ เป็นการบริการแบบช่วยตนเอง อาหารจะถูกจัดวางเรียงไว้บนโต๊ะต่างๆ แขกจะหยิบจานจากโต๊ะวางจานไปเลือกตักอาหารมาน้อยตามใจชอบนำไปรับประทานที่โต๊ะ ซึ่งได้จัดวางช้อนส้อม มีดและผ้าเช็ดมือ (ควรลุกไปตักอาหาร 2-3 ครั้ง) ส่วนเครื่องดัดพนักงานเสิร์ฟจะนำมาให้ที่โต๊ะรับประทานอาหาร เมื่อรับประทานเสร็จแล้วพนักงานเสิร์ฟจะมาถอนจานออกทางขวา

องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพแรงงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

1. การพัฒนา

การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างของสังคมและของสถาบันต่างๆ ทางสังคม เช่น สถาบันเศรษฐกิจ การเมือง ในหลายมิติ และต้องปลอดจากการผูกขาดของเศรษฐกิจและการเมือง การพัฒนาที่ยั่งยืนนี้จะเอื้ออำนวยต่อระบบเศรษฐกิจนั้นจะสามารถเพิ่มผลผลิตอย่างมีคุณภาพระหว่างคน สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี โดยมีการแบ่งปันผลประโยชน์

จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรมชาติ สร้างความเสมอภาคทางโอกาส บนพื้นฐานเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเกิดขึ้นเพื่อทางเลือกใหม่สำหรับการพัฒนาประเทศที่เป็นจุดหลักแตกต่างจากกรอบคิดกระแสหลัก (สันติ บางอ้อ. 2546 : 2)

การพัฒนา หมายถึง การมีคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ที่ดีขึ้น อาจวัดคุณภาพชีวิตได้หลายแบบ เช่น วัดทางการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง อนามัยหรือทางจิตใจ มีสิ่งเหล่านี้สูงขึ้นหรือมากขึ้นที่ถือว่ามีการพัฒนาสูงขึ้น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2550 : เว็บไซต์)

จากข้อความที่กล่าวไว้เบื้องต้น จึงสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสังคมซึ่งเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อโครงสร้างและหน้าที่ในสังคม โดยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม 2 ระดับคือ

1. การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล เรียกว่า “การทำให้ทันสมัย” ซึ่งเป็นกระบวนการที่แต่ละบุคคลที่อยู่ในสังคมเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเก่าเป็นแบบที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นและมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. การเปลี่ยนแปลงระดับสังคม เรียกว่า “การพัฒนา” หมายถึง การที่นำเอาความคิดใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในสังคม เพื่อทำให้รายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้นและมีชีวิตความเป็นอยู่ในระดับที่ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการผลิตที่ทันสมัยตลอดจนการมีสถาบันทางสังคมที่ดีขึ้นด้วย

1.1 หัวใจของการพัฒนา

ประวิตร ชูศิลป์ (2551 : เว็บไซต์) นำแนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงชี้แนะไว้ ตอนหนึ่งว่า

“การพัฒนาบ้างเมืองให้เจริญยิ่งขึ้นไปนั้น ย่อมต้องพัฒนาบุคคลก่อน เพราะถ้าบุคคลอันเป็นองค์ประกอบของส่วนร่วมไม่ได้รับการพัฒนาแล้ว ส่วนรวมจะเจริญและมั่นคงได้ยากยิ่ง การที่บุคคลจะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียวคือ การศึกษา การศึกษานั้นแบ่งเป็นสองส่วนคือ การศึกษาวิชาการ (Academic Learning) ส่วนหนึ่ง กับการอบรมบ่มนิสัย (Spiritual Development) ให้เป็นผู้มีจิตใจใฝ่ใฝ่เจริญ มีปกติสะอาดใจชั่วกัลวาศาสตร์ส่วนหนึ่ง การพัฒนาบุคคลจะต้องพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคลได้มีความรู้ไว้ใช้ประกอบการและมีความดีไว้เกื้อหนุนการประพฤติ ปฏิบัติทุกอย่างให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควรและอำนวยผลเป็นประโยชน์ที่พึงประสงค์”

โอกาส เสวีกุล (2551 : เว็บไซต์) ได้กล่าวถึง หัวใจในการพัฒนาในบทความรายงานพิเศษ “ช่วยยากหมากแพง” ว่าในการพัฒนาจะต้องสร้างความภูมิใจในอาชีพดังพระราชดำรัสสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ความว่า

“ประเทศไทยยืนยงอยู่ได้อย่างมีอิสระเสรี ไม่ต้องพึ่งพาใครก็เพราะพืชพันธุ์ ัญญาหารที่เรามี และผู้ที่ทำให้เรายืนอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง คือชาวบ้านคนไทยที่ภูมิใจในการทำไร่ นา นั้นเอง”

แผนบริหารจัดการกำลังคนของจังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2552-2555 (2552 : 5) ได้วางแผนการบริหารจัดการและพัฒนาคนไว้ว่า กิจกรรมของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีด้วยกัน หลาก หลายวิธีแล้วแต่หลักคิดของนักวิชาการ แต่ละท่านที่ได้ให้ความหมายไว้ Nadler (1985) ก็เป็นปรมาจารย์ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ท่านหนึ่งของอเมริกาที่ได้รับการยอมรับของโลก ได้แบ่งกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ออกเป็น 3 ประเภท ด้วยกันคือ

Training	: การฝึกอบรม	เน้นการเรียนรู้งานในปัจจุบัน
Education	: การศึกษา	เน้นการเรียนรู้งานในอนาคต
Development	: การพัฒนา	เน้นการเรียนรู้ที่ไม่เกี่ยวกับงานแต่มุ่งให้

ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลกตามความต้องการขององค์กร หรือประเทศ

จากข้อความเบื้องต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือ Human Resource Development กำลังเป็นที่สนใจและให้ความสำคัญของนานาประเทศ จึงมีผู้ให้ ความหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยกันหลากหลาย ซึ่งแตกต่างกันไปตามมุมมองตนเองถนัด และนำไปใช้ไม่ว่าจะเป็นมุมมองทางด้านนักสังคมศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ นักวิชาการหรือนักการ ศึกษาแต่โดยสรุปแล้วการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์หรือการพัฒนากำลังคน มุ่งส่งเสริมให้ “คน” เป็นผู้ที่ มีทักษะ ความรู้ความสามารถ รู้จักพัฒนาตนเอง เติมเต็มศักยภาพความเป็นคน ของตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยอาจจะเป็นการพัฒนาโดยองค์กรใดองค์กรหนึ่งจัดให้ หรือเป็นการใฝ่หาความรู้ด้วยตัวเองแต่นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าในงานและในชีวิต อีกทั้ง เป็นการส่งเสริมให้องค์กรหรือประเทศเจริญก้าวหน้าอีกด้วย

1.2 การพัฒนาคุณภาพประชากร

ประชากรเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุดของชุมชนหรือของประเทศ จึงจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ ประเทศใดก็ตามที่ประชากรมีคุณภาพจะสามารถ พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ทุก ๆ ด้าน สามารถต่อสู้ปัญหาและศัตรูได้ในทุกโอกาส และทุกวิถีทาง ประชาชนอยู่ดีกินดีมีความสุขโดยถ้วนหน้า สำหรับประเทศไทย รัฐได้ตั้งเป้าหมาย ในการพัฒนาคุณภาพประชากรไว้คือ

1. มุ่งพัฒนาคุณภาพในการดำรงชีวิต ให้ประชากรคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหา เป็นมีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความสามารถในการทำงาน เป็นหมุ่คณะ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

2. มุ่งพัฒนาคุณภาพทางร่างกาย เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีสุขภาพ และพละนาามัยสมบูรณ์ สามารถปฏิบัติตนในด้านสุขอนามัยและโภชนาการได้ถูกต้อง

3. มุ่งพัฒนาคุณภาพทางจิตใจ เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักศาสนา มีสุขภาพจิตที่ดี

1.3 วิธีการพัฒนาคุณภาพประชากร

การพัฒนาคุณภาพประชากรนั้นทำได้หลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มจำนวนประชากร สภาพแวดล้อมและอื่นๆ แนวทางในการพัฒนาที่สำคัญ คือ

1. ให้การศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพเบื้องต้นเพราะถ้าประชากรมีการศึกษา มีความรู้จะสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้อง สามารถทำงานเลี้ยงชีพของตนได้ การให้การศึกษา ที่ตรงกับความสามารถของประชากรจะช่วยให้ประชากรมีคุณภาพมากขึ้น การให้ศึกษานี้ ทำได้ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

2. ให้บริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง จะช่วยพัฒนาคุณภาพประชากรทางด้านร่างกายและสุขภาพิบาลได้มาก

3. ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาอาชีพ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ ให้เงินทุน ผลิตภัณื หาดตลาดส่งออก ส่งไปคูงาน ออกกฏหมายคุ้มครอง สร้างตลาดแรงงาน เป็นวิธีพัฒนาคุณภาพทางหนึ่ง

4. ส่งเสริมและพัฒนาด้านคุณธรรมโดยการอบรมส่งเสริมให้ประชากรมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณธรรมในทุกๆ ด้าน ประชากรที่มีการศึกษาคี ร่างกายแข็งแรงมีอาชีพ แต่ถ้าขาดคุณธรรมแล้วจะนับว่าเป็นประชากรที่มีคุณภาพไม่ได้

2. ความหมายการพัฒนาฝีมือแรงงาน

คำว่า “ฝีมือ” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นความเชี่ยวชาญในการใช้มือ การช่างทำด้วยมือ ส่วนคำว่า “แรงงาน” ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นความสามารถในการทำงานเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ กิจการที่คนงานทำในการผลิตเศรษฐกิจ ดังนั้น “ฝีมือแรงงาน” จึงหมายถึง ความเชี่ยวชาญในการลงมือ ลงแรงทำงานเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2540 : 284)

สังคมไทยปัจจุบันกำลังก้าวสู่ยุคแห่งการถ่ายทอดกำลังแรงงานจากภาคเกษตรกรรม ในชนบทเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมในเมือง ประกอบกับการเพิ่มตัวของประชากรเป็นไปอย่างรวดเร็ว ที่ดินเพื่อการเกษตรมีจำนวนจำกัด ทรัพยากรผิวดินของเราที่เคยอุดมสมบูรณ์โดยธรรมชาติเริ่มขาดแคลนลงจะต้องนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ให้มากขึ้น เช่น พัฒนาการบำรุงดิน การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืช การคัดเลือกพันธุ์ การปลูกพืชในพื้นที่น้อยๆ แต่ใช้เทคโนโลยี

เพื่อให้ได้ผลิตผลมาก ในด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมก็เช่นเดียวกัน เรามีความจำเป็นต้องพัฒนาฝีมือแรงงานในด้านต่างๆ เช่น ช่างโลหะ ช่างกล ช่างไม้ และช่างอื่นๆ ให้ทันความต้องการของตลาดตลอดจนมีคุณภาพ ประณีต สวยงามเพื่อให้สามารถผลิตผลงานให้ทัดเทียมประเทศอื่นเพื่อการแข่งขันในตลาดโลก คนที่เคยประกอบอาชีพอยู่อย่างไรถ้ายังทำอยู่อย่างนั้นไม่พัฒนา งานอาชีพ ไม่พัฒนาฝีมือของตนเองหนทางการทำงานมาหากินเพื่อให้มีการดำรงชีวิตที่ดีก็จะยากขึ้นทุกที

ปัจจุบันอิทธิพลและค่านิยมเดิมยังทำให้โรงเรียนเป็นจำนวนมากมุ่งเน้นการเรียนรู้ภาคทฤษฎีเป็นสำคัญ การฝึกทักษะอาชีพที่จัดขึ้นในโรงเรียนยังไม่ได้รับความสนใจเพียงพอ และการเรียนการสอนยังไม่ทำให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในชีวิตได้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเท่าที่ควรประกอบกับประชากรจำนวนกว่าร้อยละ 70 ของประเทศไทยเป็นประชากรภาคชนบทที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานหรือยกระดับทักษะให้สอดคล้องกับอาชีพ เพื่อให้ประชากรมีประสิทธิภาพในการทำงานและดำรงชีวิตด้วยดียิ่งขึ้น

3. การพัฒนาอาชีพ

3.1 แนวทางการพัฒนาอาชีพ

3.1.1 การฝึกอบรม

1. การฝึกอบรมแรงงานระดับพื้นฐาน เป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะฝีมือในสาขาอาชีพต่าง ๆ ขึ้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานให้กับแรงงานใหม่
2. การฝึกอบรมฝีมือควบคู่กับการเรียนวิชาสามัญ ในระยะเวลา 2 ปี ควบคู่กับการศึกษาวิชาสามัญ เมื่อสำเร็จการฝึกจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นอกกระบบ
3. การฝึกอบรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.2 การฝึกยกระดับฝีมือ เพื่อเพิ่มพูนทักษะฝีมือเฉพาะด้าน หรือเทคนิคในสาขาช่างอุตสาหกรรม ธุรกิจและบริการ ให้กับผู้ที่อยู่ในตลาดแรงงาน ผู้ที่เตรียมเข้าทำงานหรือผู้ถูกเลิกจ้างเพื่อช่วยส่งเสริมให้มีโอกาสในการหางานทำ การปรับรายได้หรือค่าจ้างให้สูงขึ้น ทำให้มีคุณภาพชีวิตและฐานะที่ดีขึ้น

3.1.3 การพัฒนาส่งเสริมบุคลากร เพิ่มศักยภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพัฒนาฝีมือแรงงานโดยเฉพาะครูฝึกอาชีพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

3.1.4 ส่งเสริมและประสานการพัฒนาฝีมือ

1) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาแรงงานระดับชาติ

โดยประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติเพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการฝึกอาชีพและประสานแผนการพัฒนาฝีมือแรงงานของหน่วยงานพัฒนาแรงงานภาครัฐและเอกชนในภาพรวมของประเทศ เพื่อให้การพัฒนาแรงงานและการประสานงานการฝึกอาชีพเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพและเอื้อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยมีระบบและรูปแบบการดำเนินงานในแนวทางเดียวกันและเป็นการกระจายการพัฒนาไปสู่จังหวัด

2) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ

โดยประสานความร่วมมือกับ 1) กระทรวงกลาโหม 2) กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 3) กระทรวงศึกษาธิการ 4) กระทรวงมหาดไทย 5) กระทรวงยุติธรรม เป็นการประสานการฝึกอบรมอาชีพให้แก่เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 6) กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นการประสานด้านการฝึกอาชีพกับการนิคมอุตสาหกรรมสนับสนุนให้มีการกระจายรายได้สู่ชนบทและลดปัญหาการอพยพแรงงานเข้าสู่เมือง 7) กระทรวงคมนาคมในการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาแรงงาน 8) ทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน และเพื่อผลิตบุคลากรระดับปริญญาตรีให้กับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานตามลำดับ

3) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน

มีการประสานความร่วมมือ การประสานความร่วมมือกับบริษัทและกลุ่ม บริษัทต่างๆ เช่น บริษัท วงศ์ไพฑูรย์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) บริษัท อีเทลไทย จำกัด บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ในการพัฒนาแรงงานในหลักสูตรต่างๆ ตามความต้องการของบริษัทนั้นๆ

การจดทะเบียนเป็นผู้ดำเนินการฝึกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537

1. กรณีนายจ้างฝึกอบรมลูกจ้างเอง สถานประกอบการสามารถดำเนินการจัดฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้างของตน (ที่มีอายุงาน ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป) ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 298) พ.ศ. 2538

2. การจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพเอกชน จัดตั้งหรือขยายกิจการสถานศึกษาและสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพสาขาที่ขาดแคลนซึ่งสถานที่ตั้งจะต้องตั้งอยู่ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมนอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 284) พ.ศ. 2538

3. กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อให้แรงงานใหม่ แรงงานที่ถูกเลิกจ้าง และแรงงานที่อยู่ในระบบการจ้างงาน สามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานในอัตราดอกเบี้ยต่ำ (ร้อยละ 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพ ทักษะและฝีมือของตนเองให้สูงขึ้น

การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. ประเภท : ได้รับความช่วยเหลือโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะด้าน ตลอดจนถ่ายทอดวิทยาการเทคโนโลยี ผ่านผู้เชี่ยวชาญ

2. ประเภท : โครงการทุนการศึกษา

3.2 การดำเนินงานพัฒนาอาชีพของกรมแรงงาน

หน่วยงานต่างๆ ของทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ตระหนักดีในปัญหาดังกล่าว จึงได้ดำเนินการฝึกอบรมเพื่อยกระดับฝีมือแรงงานกันอยู่หลายหน่วยงาน โดยกระจายการให้บริการทั้งในเมืองและชนบท และให้บริการในหลาย ๆ สาขาวิชาชีพตลอดจนมีการให้บริการที่ต่อเนื่องกัน การกำหนดหลักสูตรฝึกอบรม แต่ละหน่วยงานเป็นผู้กำหนดหลักสูตรเอง โดยคำนึงถึงความต้องการของประชากรกลุ่มเป้าหมาย และความต้องการด้านฝีมือแรงงานเป็นสำคัญ สำหรับค่าใช้จ่ายในการอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานนั้นส่วนใหญ่เป็นการฝึกอบรมให้เปล่าเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล หน่วยงานเอกชนประเภทโรงเรียนอาชีพจะเก็บค่าเข้ารับการฝึกอบรมบ้าง แต่ก็อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล หน่วยงานฝึกอบรมที่สำคัญๆ เช่น

หน่วยงานภาครัฐบาล

1. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สังกัดกรมแรงงาน จัดฝึกอบรมช่างฝีมือประเภทต่างๆ ทั้งที่เป็นการฝึกคนใหม่ ฝึกยกระดับฝีมือช่าง ฝึกอบรมครูฝึก และฝึกอบรมผู้จัดการฝึกอบรมนอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่มีใช้ช่าง เช่น วิชาเลขานุการ พนักงานต้อนรับ

2. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จัดฝึกอบรมเป็น 2 ลักษณะคือ

2.1 หลักสูตรที่เน้นด้านการพัฒนา การจัดการ การเพิ่มผลผลิต ในอุตสาหกรรมการตลาด เทคนิคการปรับปรุงโรงงาน โดยฝึกอบรมให้แก่ผู้จัดการ หัวหน้าคนงานช่างและพนักงาน

2.2 หลักสูตรที่เน้นการผลิตหัตถกรรมไทยที่ทันสมัย การออกแบบและการฝึก อุตสาหกรรมในครอบครัว สำหรับบุคคลทั่วไปที่สนใจ

3. กรมการพัฒนาชุมชน จัดฝึกอบรมในลักษณะที่เน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมในครอบครัว โครงการอาชีพตามพระราชดำริ งานช่างประเภทต่างๆ การเลี้ยงสัตว์ และการเพาะปลูก เป็นต้น

4. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท จัดบริการฝึกอบรมอาชีพ โดยแบ่งเป็น 2 งานคือ งานพัฒนานิคมและส่งเสริมอาชีพ สำหรับประชาชนทั่วไปในชนบท และงานส่งเสริมอาชีพสำหรับเยาวชนในชนบท โดยหลักสูตรจะเน้นวิชาชีพด้านหัตถกรรมและกสิกรรม

5. กรุงเทพมหานคร จัดบริการฝึกอบรมอาชีพ แยกเป็น 3 โครงการใหญ่ๆ คือ

5.1 โครงการส่งเสริมอาชีพประชาชน สวนลุ่มพินิจ เปิดอบรมในวันเสาร์และอาทิตย์ โดยเปิดสอนสาขาช่างอุตสาหกรรมและบริการ ประมาณ 24 วิชา

5.2 โครงการฝึกอาชีพเคลื่อนที่สี่มุมเมือง จัดการฝึกอบรมให้แก่เยาวชนนอกโรงเรียนและประชาชนทั่วไปในเขตกรุงเทพฯ โดยเคลื่อนย้ายไปตามสถานที่ต่างๆ หลักสูตรที่เปิดสอนคือ ช่างอุตสาหกรรม ช่างเสริมสวย ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า และ

5.3 โครงการพัฒนาอาชีพประชาชนในชุมชนแออัดจัดฝึกอบรมให้แก่ประชาชนทั่วไปในชุมชนแออัดของกรุงเทพฯ โดยเปิดสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมช่างเสริมสวย และช่างตัดเย็บเสื้อผ้า

6. กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดฝึกอบรมอาชีพเป็น 3 ลักษณะคือ งานการศึกษาสายอาชีพระยะสั้น ดำเนินการในรูปแบบเคลื่อนที่ออกสู่ชนบทและรูปแบบประจำที่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีงานกลุ่มสนใจโดยจัดร่วมกับผู้นำท้องถิ่น รวมกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันและจัดวิทยากรให้ และงานฝึกอบรมในเขตหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองใน 52 จังหวัด เน้นการฝึกในหมู่บ้านเขตชนบท

7. กรมอาชีวศึกษา จัดฝึกอบรมเป็น 2 ลักษณะคือ โรงเรียนสารพัดช่าง และศูนย์ฝึกอาชีพเน้นการฝึกอาชีพต่างๆ

หน่วยงานภาคเอกชน ภาคเอกชนจัดบริการการฝึกฝีมือแรงงานไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาครัฐบาล การดำเนินงานแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การฝึกอบรมภายในกิจการ การฝึกอบรมนี้ เจ้าของกิจการจะเป็นผู้จัดการฝึกอบรมมีการฝึกอบรมลูกจ้างทุกระดับ ตั้งแต่คนงานขึ้นไปจนถึงผู้จัดการ บางกิจการจะมีศูนย์ฝึกอบรมของตนเอง มีเครื่องมืออุปกรณ์การฝึกอย่างครบครัน มีทรัพยากรบุคคลผู้ให้การฝึกที่ชำนาญงานมีงบประมาณการฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้างเป็นจำนวนมากๆ บางกิจการลงทุนการฝึกปีละหลายล้านบาท

2. การฝึกอบรมที่จัดโดยองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร องค์กรดังกล่าวเหล่านี้ ได้แก่ สภาองค์กรนายจ้างแห่งประเทศไทย สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย จะจัดการฝึกอบรมที่เน้นหนักทางด้านจัดการ คือ มุ่งพัฒนาการจัดการโดยพัฒนาฝ่ายจัดการให้มีประสิทธิภาพ และมีการฝึกอบรมลูกจ้างของกิจการต่างๆ ด้วยบางระดับ นอกจากนี้ยังมีสมาคมและมูลนิธิต่างๆ เช่น สภาสตรีแห่งชาติ สภาสตรีอุดมศึกษา สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดฝึกอบรมสตรีและแม่บ้าน เน้นหนักด้านศิลป หัตถกรรมพื้นบ้าน เพื่อเพิ่มพูนเศรษฐกิจของครอบครัว

3. การฝึกอบรมที่จัดในรูปแบบของธุรกิจ ปัจจุบันนี้มีการฝึกอบรมที่จัดในรูปแบบของธุรกิจมากมายส่วนใหญ่อะไรจะจัดตั้งขึ้นเป็นโรงเรียนเอกชน บริษัท เช่น โรงเรียนสอนตัดเย็บโรงเรียนสอนออกแบบทรงผมและเสริมสวย และโรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์จะจัดการฝึกอบรมอาชีพใหม่ๆตามความต้องการของตลาด และรับจ้างจัดการฝึกอบรมลูกจ้างและฝ่ายจัดการในกิจการต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีการตั้งศูนย์การฝึกช่างฝีมือด้วย โดยเฉพาะบริษัทที่จัดส่งคนงานไปทำงานต่างประเทศ บางแห่งจะเปิดศูนย์ฝึกอบรมของตนเองขึ้นมา เพื่อใช้เป็นศูนย์ทดสอบฝีมือหรือศูนย์ฝึกอบรมระยะสั้น สำหรับคนที่ต้องการจะสมัครงานและยังขาดทักษะ อย่างไรก็ตามการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานนี้ส่วนใหญ่จะจัดทำในเมืองมากกว่าชนบท ในระยะเริ่มแรกของการฝึกอบรมในชนบท หน่วยงานต่าง ๆ มักมุ่งเน้นการฝึกฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มพูนด้านเศรษฐกิจและบุคลากรของหน่วยฝึก อบรมมักมีผลกระทบ อาชีพที่มีหน่วยรองรับในเมือง จึงทำให้พบปัญหาว่ากระบวนการฝึกอบรมตลอดจนทักษะอาชีพที่จัดฝึกอบรมไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่น เป็นเหตุให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าสู่ตัวเมืองกันมาก ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ตระหนักในปัญหาดังกล่าว นอก จากจะพยายามจัดการอบรมให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่นแล้วยังมุ่งเน้นพัฒนากระบวนการจัดการทางอาชีพในท้องถิ่นอีกด้วย

3.3 วิธีการและจุดเน้นของการพัฒนาอาชีพของกรมแรงงาน

การฝึกอาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงานของหน่วยงานทั้งหลายนี้ มีวิธีการและจุดเน้นที่คล้ายกันบ้างและแตกต่างกันบ้างตามแนวความคิดสภาพ ปัญหา และจุดประสงค์ของแต่ละหน่วยงาน โดยทั่วไปอาจแบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. การฝึกเตรียมเข้าทำงาน เป็นการฝึกเบื้องต้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำงาน เน้นในด้านกระบวนการการทำงาน การผลิต และกระบวนการในธุรกิจ ตลอดจนเสริมสร้างเจตคติและฝีมือขั้นพื้นฐาน จุดอ่อนของการฝึกเตรียมบุคคลเข้าทำงานมักเป็นเรื่องของหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของตลาด การคัดเลือกผู้เข้าฝึกที่ไม่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจและการมุ่งเน้นการฝึกด้านฝีมือเป็นสำคัญเพียงอย่างเดียว หลักสำคัญสำหรับพิจารณาในการฝึกบุคคลเพื่อเตรียมเข้าทำงาน ทั้งผู้ดำเนินการและผู้รับ การฝึกจะต้องสำรวจตลาดสำหรับงานที่ฝึกเตรียมเข้าทำงานนั้นมีอยู่หรือไม่เพียงใด มีการสำรวจความถนัด จุดเด่น จุดอ่อนของผู้รับการฝึกทั้งในด้านบุคลิก ลักษณะนิสัยและทรัพยากรอื่น ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่องานนั้นๆ หนึ่งตลอดเวลา ฝึกอบรมควรสอดแทรกการวางแผนทำงานและการ เริ่มงานในระหว่างผู้รับการฝึกด้วยตนเอง ครู และสถาบันนั้นๆ เป็นระยะๆ

อีกหนึ่งหลักสูตรควรสอดแทรกวิธีการวางแผนและแสวงหาช่องทางไว้ในทุกขั้นตอนของการฝึกอบรม มิฉะนั้นเมื่อฝึกสำเร็จและแยกย้ายกันไปแล้ว ผู้สำเร็จการฝึกอาจจะโดดเดี่ยว ไม่สามารถจะเริ่มงานหรือหางานที่เหมาะสมทำได้

2. การฝึกยกระดับฝีมือ เน้นการฝึกความรู้ความสามารถ เจตคติทั้งด้านทฤษฎีด้านปฏิบัติ และวิทยาการ ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่ผู้ที่ทำงานอยู่แล้ว ให้สามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การฝึกเพื่อยกระดับฝีมือนี้มีทั้งการฝึกเฉพาะกิจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

เป็นระยะเวลาสั้น ๆ และการฝึกเพื่อยกระดับฝีมือในระยะยาว การฝึกเพื่อยกระดับฝีมือนี้มักเป็นการฝึกที่ได้ผลตอบแทนสูง เพราะหน่วยงานแต่ละหน่วยงานที่ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึก และผู้เข้ารับการฝึกเองจะทราบถึงความต้องการหน่วยงานและของตนเองเป็นอย่างดี บางครั้งหน่วยฝึกอบรมและหน่วยที่ส่งคนเข้าฝึกอบรมจะมีการปรึกษาทำความเข้าใจกันในเรื่องหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการสูงสุดอีกด้วย

3. การฝึกในกิจการ เป็นการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ โดยปกตินิยมให้ผู้จบการฝึกเตรียมเข้าทำงานได้เข้าฝึกในกิจการทั้งนี้เพื่อให้มีความชำนาญมีความคุ้นเคยกับเครื่องมืออุตสาหกรรมสภาพการทำงานและการปฏิบัติตามกฎระเบียบและการเน้นชีวิตจริงของกระบวนการของสถานประกอบการนั้น การเข้าฝึกในกิจการนี้หากมีการวางแผนร่วมกันระหว่างสถานประกอบการหน่วยงานฝึกอบรมและผู้รับการฝึกอบรม ให้ฝึกงานในสภาพที่ผู้เข้าฝึกจะนำประสบการณ์ไปทำงานจริงจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการฝึกหากสามารถจัดให้ผู้รับการฝึกได้เห็นกระบวนการที่ผู้รับการฝึกอาจต้องเกี่ยวข้องในอาชีพนั้น ๆ ทุกขั้นตอนได้ก็จะเป็นการดี ส่วนที่ผู้ใดกลุ่มใดจะฝึกเน้นขั้นตอนใดหรือด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะก็อาจทำความตกลงร่วมกันเพื่อประโยชน์สูงสุดของการฝึกอบรม

4. การฝึกอาชีพที่ไม่ใช่ช่าง อาชีพที่มีใช่ช่างมีอยู่มากมาย เช่น การประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริการ ผู้ช่วยแม่บ้าน จุดอ่อนของการฝึกอาชีพที่ไม่ใช่ช่างโดยทั่วไปมักเป็นการฝึกโดยที่ผู้รับการฝึกไม่มีโอกาสได้สำรวจอาชีพอย่างกว้างขวางไม่มีการสำรวจตนเองถึงความถนัด ความชอบทรัพยากร ที่ตนมีอยู่หนึ่งการฝึกโดยทั่วไปมักเน้นที่ฝีมือในการผลิตเป็นสิ่งสำคัญ มักละเลยองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในอาชีพ เช่น เรื่องความเหมาะสมของนิสัยใจคอ ความถนัด การเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ความสามารถในการจัดการ การบริหาร งานทรัพยากร การมีแหล่งข้อมูลที่กว้างขวางและทันเหตุการณ์ การเลือกสถานที่ การรู้จักการทำบัญชี การระดมทุนการติดตามผล การประเมินผล และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

5. การฝึกอาชีพในชนบท เป็นการฝึกความรู้ความสามารถในอาชีพต่างๆ ตามความต้องการและความเหมาะสมของบุคคลกลุ่มบุคคลและท้องถิ่น ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 มีการฝึกอาชีพในชนบทในลักษณะนี้มากและค่อนข้างจะกว้างขวาง จุดอ่อนของการฝึกอาชีพในชนบทประเภท “กลุ่มสนใจ” นี้ คือ ชาวชนบทมักขาดข้อมูลทางการตลาด ทำให้ไม่แน่ใจว่าตนเองต้องการรู้ต้องการฝึกอะไร ฉะนั้นมักฝึกตามที่หน่วยงานที่จัดมีความพร้อมที่จะฝึกให้ ซึ่งอาจไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของตนเอง การฝึกอาชีพในชนบทซึ่งหลายหน่วยงานจัดอยู่มากเป็นการนำอาชีพในเมืองหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้าไปใช้ไปสอนและการเรียนการสอนมักไม่เอื้อให้ได้ใช้ข้อมูลท้องถิ่นและข้อจำกัดส่วนบุคคล

เข้ามาเป็นเครื่องตัดสติใจในการทำงาน การฝึกงานให้ได้ผลผลิตมากโดยการใช้ปุ๋ยเคมี อาจทำให้ชาวนาทำงานได้ผลผลิต คือได้ข้าวต่อไร่มากขึ้นจริง แต่เพราะต้องไปกู้หนี้ยืมสินเสียดอกเบี้ยสูง การเพิ่มผลผลิตอาจทำให้ได้กำไรน้อยกว่าที่ชาวนาจะใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่พอจะจัดทำจัดหาเองได้ แม้ผลผลิตจะไม่สูงเท่ากับการใช้ปุ๋ยเคมีก็ตาม

3.4 การส่งเสริมการประกอบอาชีพสำหรับแรงงานที่พัฒนาฝีมือแล้ว

ในการพัฒนาอาชีพของประชาชนนอกจากจะจัดให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานในลักษณะต่างๆ ดังกล่าว ซึ่งจะทำให้ผู้รับการศึกษาฝึกฝีมือดี มีเจตคติมีนิสัย มีความสามารถ และเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และสามารถประกอบอาชีพได้ดีขึ้นตามที่กล่าวแล้ว ยังอาจส่งเสริมให้การประกอบอาชีพของผู้ได้รับการฝึกประสบความสำเร็จในการใช้ความรู้ความสามารถยิ่งขึ้นได้อีกหลายประการ เช่น

1. การจัดหรือการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ การรวมกลุ่มหรือชมรม เพื่อส่งเสริมและหรือกำหนดปริมาณ คุณภาพ และมาตรฐานของการผลิต ให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของตลาด เพื่อแสวงหาตลาด กำหนดราคา และแสวงหาเงินทุน

2. การส่งเสริมให้มีหน่วยกลาง เพื่อแจกจ่ายงานให้ประชาชนโดยทั่วไป ในชนบทได้มีส่วนร่วมในการใช้ฝีมือแรงงานในช่วงเวลาที่เหมาะสมกับที่กลุ่มบุคคลหรือแต่ละบุคคล จะมีส่วนร่วมได้ซึ่งประชาชนในชุมชนอาจทำงานเต็มเวลาหรือเฉพาะช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ ตามสภาพของงานและของแต่ละบุคคลที่จะร่วมในเครือข่ายของงานหน่วยงานกลางนี้อาจเป็นทั้งผู้จัดการ ผู้สนับสนุนด้านการเงิน ผู้ช่วยเหลือทางเทคนิค ผู้กำหนดควบคุมมาตรฐาน ผู้ออกแบบ ผู้แสวงหาและจัดการด้านการตลาด และการป้องกันอุบัติเหตุพร้อมกันไปก็ได้

3. การส่งเสริมให้มีระบบการควบคุม สนับสนุน ป้องกันดูแลให้การใช้ฝีมือแรงงานเป็นไปด้วยความเชื่อมั่นสูงและยุติธรรม และป้องกันการเอารัดเอาเปรียบและการหลอกลวง ซึ่งปัจจุบันกรมแรงงานและหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานได้พยายามดำเนินการเรื่องนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4. การให้มีระบบข้อมูลเรื่องแนวโน้มของอาชีพต่างๆ ความต้องการของตลาด ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่แม่นยำตรงจับไว้ที่กระจายอย่างทั่วถึง จะทำให้ประชาชนไหวตัวปรับตัว ปรับอาชีพ ปรับฝีมือและปรับวิธีทำงานได้ทันทั่วถึง ทำให้เกิดความมั่นคงและมั่นใจในการทำงาน ปัจจุบันระบบข้อมูลด้านวิทยุมีประสิทธิภาพสูงและครอบคลุมทุกส่วนของประเทศแล้วกิจการด้านโทรทัศน์ได้รับการปรับปรุงด้านเครือข่ายไปมาก ซึ่งตามแผนจะครอบคลุมทุกพื้นที่ในอนาคตกอนไกล จะมีปัญหาอยู่บ้างในเรื่องราคาเครื่องรับวิทยุยังสูง ยกที่ชาวชนบทจะมีโดยทั่วถึงระบบข้อมูลที่ยังขาดอยู่มากในชนบทคือข้อมูลทางด้านสิ่งพิมพ์ ซึ่งจะต้องส่งเสริมกันอีกมาก การขาดระบบข้อมูลด้านสิ่งพิมพ์นี้ทำให้ชาวชนบทเสียเปรียบชาวเมืองซึ่งมีข้อมูล

จากสิ่งพิมพ์ในการพัฒนาคนและพัฒนาอาชีพเพื่อประโยชน์สุขตามระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก

3.5 แนวทางการพัฒนาแรงงาน พ.ศ. 2551 โดยกระทรวงแรงงาน

การพัฒนาแรงงาน (2550 : เว็บไซต์) ในปี 2551 กระทรวงแรงงานยังคงยึดแนวทางการดำเนินงานตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550–2554) นโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2549 และนโยบายการทำงานของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับความโปร่งใสเป็นธรรม ประหยัด และประสิทธิภาพ รวมทั้งได้นำผลการศึกษาและการประเมินสถานการณ์ด้านแรงงานของมูลนิธิสถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศในการจัดทำแผนแม่บทด้านแรงงาน (พ.ศ. 2550 – 2554) ซึ่งแผนแม่บทดังกล่าวได้ประมวลข้อคิดเห็นที่ได้ระดมสอบถามจากบุคคลทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงแรงงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

การส่งเสริมและประสานความร่วมมือการพัฒนาอาชีพโดยกระทรวงแรงงาน

การพัฒนาส่งเสริมบุคลากร

เป็นกิจกรรมที่ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้บริการการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรฝึกให้กับหน่วยงานราชการ สถานประกอบการ หน่วยงานฝึกอบรม ตลอดจนบุคคลทั่วไป เพื่อให้เป็นผู้สามารถจัดการฝึกอบรม ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสมและเป็นระบบ ในหลักสูตรต่างๆ เช่น เครื่องกล อุตสาหการไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ก่อสร้างและอุตสาหกรรมศิลป์ งานด้านการบริการ เป็นต้น นอกจากการให้บริการแล้วยังรวมถึงการพัฒนาบุคลากรฝึกของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานอีกด้วย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพของตนเองในฐานะที่มีภารกิจด้านการฝึกฝีมือแรงงาน

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาแรงงานระดับชาติและระดับจังหวัด โดย กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการที่เรียกว่า คณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ ซึ่งจะทำการกำหนดนโยบาย ทิศทางการฝึกอาชีพ และประสานแผนการพัฒนาฝีมือแรงงานของหน่วยงานพัฒนาแรงงาน ภาครัฐและเอกชนในภาพรวมของประเทศ โดยที่มีคณะอนุกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพจังหวัด สำหรับการนำระบบและรูปแบบการดำเนินงานในแนวทาง เดียวกันกับคณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพในระดับพื้นที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนที่ดำเนินการด้านการพัฒนาแรงงานมีกลไกเอื้อต่อการทำงานร่วมกันได้

การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เป็นการให้ภาครัฐและภาคเอกชนที่ดำเนินงานด้านการฝึกอบรมฝีมือ แรงงานได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกรมพัฒนา ฝีมือแรงงาน ในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน คือ กลุ่มเป้าหมาย วิทยากร สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ และวัสดุการฝึก ตลอดจนวิทยากรและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อการพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานอย่างเกิดประสิทธิภาพ

การส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานของภาคเอกชนโดยใช้มาตรการจูงใจภายใต้ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 กำหนดให้นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการซึ่งมีการจัดฝึกอบรมฝีมือแรงงาน โดยการฝึกเตรียมเข้าทำงานให้แก่แรงงานใหม่ที่จะรับเข้าทำงานหรือฝึกยกระดับฝีมือแรงงานหรือฝึกเปลี่ยนสาขาอาชีพให้แก่ลูกจ้างของตนได้รับการยกเว้น และลดหย่อนภาษีอากร รวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ และมีกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน นอกจากนี้สถานประกอบการยังสามารถขอจัดตั้งเป็นศูนย์/สถานทดสอบฝีมือแรงงาน โดยกรมฯ จะออกใบอนุญาตพร้อมเครื่องหมายการเป็นศูนย์/สถานทดสอบฝีมือแรงงานให้เพื่อเพิ่มโอกาสให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงานให้เข้าสู่มาตรฐานสากล

การส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเป็นผู้ประกอบการอาชีพอิสระเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และขยายโอกาสทางธุรกิจ จึงมีการสนับสนุนให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ดังต่อไปนี้

1. เน้นการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการอาชีพอิสระในภาคธุรกิจและบริการ จัดฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อให้ความรู้ในการประกอบอิสระในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น การเขียนแผนธุรกิจ การตลาด การทำบัญชี E-commerce การเข้าถึงแหล่งทุน และเชื่อมโยงผู้ประกอบการอิสระให้กับหน่วยงานเครือข่าย ได้แก่ ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการเริ่มประกอบธุรกิจ และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ

2. สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงานในสาขาช่างต่าง ๆ ให้เป็นผู้ประกอบการอาชีพอิสระได้ ในปัจจุบันดำเนินการใน 3 สาขาช่าง ได้แก่ ช่างซ่อมบำรุงอาคาร (ช่างก่อสร้าง) ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้านและช่างซ่อมเครื่องทำความเย็นและเครื่องปรับอากาศ สามารถบริหารจัดการและปฏิบัติงานโดยบริการเคลื่อนที่ไปหาผู้ใช้บริการพร้อมอุปกรณ์ เครื่องมือในการทำงานถึงอาคารบ้านเรือนประชาชนการประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีการประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ แบ่งเป็น
2 ประเภท ดังนี้

1. การได้รับความร่วมมือทางวิชาการจากต่างประเทศ ได้แก่ สหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมนี ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย เป็นต้น โดยเป็นความร่วมมือในรูปแบบของ
การจัดสรรทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีและโท ทุนฝึกอบรมแก่บุคลากรของกรมฯ การจัดส่ง
ผู้เชี่ยวชาญ/อาสาสมัคร มาปฏิบัติงานที่กรมฯ เพื่อถ่ายทอดความรู้และวิทยาการตลอดจนเทคโนโลยี
สมัยใหม่ให้แก่เจ้าหน้าที่และเกี่ยวข้อง การจัดสรรงบประมาณสมทบเพื่อใช้ในการฝึกอบรม/
การประชุมนานาชาติรวมทั้งการจัดส่งวิทยากรถ่ายทอด ความรู้ให้แก่ครูฝึกคั้นแบบของกรมฯ
ในสาขาต่างๆ การจัดส่งผู้เชี่ยวชาญและจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ
สถาบันพัฒนาฝีมือ แรงงานนานาชาติ และเพื่อการจัดตั้งสำนักงานประสานศูนย์ฝึกอบรมงาน
เชื่อมมาตรฐานสากล

2. การให้ความร่วมมือทางวิชาการกับ ต่างประเทศ โดยความร่วมมือ
จากกรมวิเทศสหการ และรัฐบาลกัมพูชา จัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานกัมพูชา-ไทย ซึ่งได้เปิด
ดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2543 ทั้งนี้กรมฯ ได้ให้ความร่วมมือในการจัดส่งผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำแนะนำ
ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ และการดำเนินงาน ฝึกอบรม รวมทั้งการจัดสรรทุนครูฝึก/ฝึกอบรม
ให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของกัมพูชา

กิจกรรมการให้บริการพัฒนาฝีมือแรงงาน : ด้านการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

การฝึกเตรียมเข้าทำงาน เป็นการฝึกอาชีพให้แก่แรงงานใหม่ เพื่อพัฒนา
ความรู้ ความสามารถในขั้นพื้นฐานของสาขาอาชีพต่าง ๆ ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ เพื่อเตรียม
เข้าสู่ตลาดแรงงานและให้มีความพร้อมที่จะทำงานในฐานะแรงงานฝีมือ เป็นเวลา 280 ชั่วโมง
หรือ 2 เดือนขึ้นไป และฝึกในกิจการอีก 1-4 เดือน (แล้วแต่สาขาอาชีพ)

การฝึกยกระดับฝีมือ เป็นการฝึกอาชีพให้แก่แรงงานที่มีงานทำอยู่แล้ว
ให้มีพื้นความรู้ความสามารถและทักษะเพิ่มเติมในสาขาอาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่หรือสาขาอาชีพ
ที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันกับงานที่ทำอยู่ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งอาจเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเดิมให้สูงขึ้น
หรือเพิ่มทักษะด้านการบริหารจัดการหรือความรู้เสริมอื่นๆที่เกี่ยวข้องเกี่ยวพันกับสาขาอาชีพนั้นๆ
โดยระยะ เวลาฝึกตั้งแต่ 12 ชั่วโมงขึ้นไป

การฝึกเสริมทักษะ เป็นการฝึกอาชีพให้กับแรงงานที่มีงานทำอยู่แล้ว
หรือว่างงานและมีความประสงค์จะเปลี่ยนอาชีพใหม่หรือประกอบอาชีพอื่นเพิ่มเติม เพื่อพัฒนา
แรงงานให้มีความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีเพิ่มเติมในสาขาอาชีพอื่นที่นอกเหนือจาก

งานที่ปฏิบัติอยู่ตามปกติหรืออาชีพที่ทำอยู่หรือให้สามารถทำงานในสาขาอาชีพอื่นได้ โดยระยะเวลาการฝึกตั้งแต่ 6 ชั่วโมงขึ้นไป

นอกจากนี้ยังให้คำปรึกษา/แนะนำการพัฒนาหลักสูตรแก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนฝึกอาชีพเพื่อพัฒนาศักยภาพแรงงานสตรี เยาวชน คนพิการ และกลุ่มเป้าหมายพิเศษตามนโยบายของกระทรวงแรงงาน นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เช่น ฝึกอาชีพให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ฝึกอาชีพให้แก่คนเร่ร่อน หรือกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี ครอบครัวยุติและกลุ่มเสี่ยง ฝึกอาชีพให้เข้มแข็งให้กับ ศักยภาพฝีมือแรงงานในเขตเศรษฐกิจ

คนพิการ ได้แก่ คอมพิวเตอร์กราฟฟิก การเย็บระโนพลอย รวมถึงการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อสร้างอาชีพพิเศษ เช่น เขตเศรษฐกิจภาคใต้มีการฝึกอบรมการทำผ้าคลุมหมวก การทำอาหารฮาลาล เป็นต้น

3.6 การจัดการแผนพัฒนากำลังคนของ กรมแรงงาน

3.6.1 แผนพัฒนากำลังคน

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานจัดทำแผนพัฒนาฝีมือแรงงาน ปีงบประมาณ 2550 ประกอบด้วย ผลผลิต กิจกรรม การพัฒนาฝีมือภายใต้กิจกรรมหลัก 4 ส่วนรวมเป้า หมายการพัฒนาฝีมือแรงงาน 1,224,620 คน ด้วยกัน ได้แก่ ผลผลิตที่ 1 แรงงานมีฝีมือและศักยภาพในการประกอบอาชีพ 58,200 คน มีกิจกรรม : การวางแผน, กิจกรรม : พัฒนาฝีมือเพื่อเพิ่มโอกาส ในการประกอบอาชีพ ผลผลิตที่ 2 แรงงานใหม่มีฝีมือและศักยภาพควบคู่กัน 12,680 คน มีกิจกรรมหลัก : พัฒนาฝีมือแรงงานใหม่ ได้แก่ 1) ผลิตแรงงานใหม่ในอุตสาหกรรมของประเทศ 11,725 คน 2) ผลิตแรงงานใหม่กลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 955 คน, ผลผลิตที่ 3 แรงงานมีฝีมือและศักยภาพรองรับการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม 1,131,340 คน มีกิจกรรมหลัก : ยกระดับฝีมือและศักยภาพแรงงาน 80,130 คน กิจกรรมหลัก : พัฒนาฝีมือและศักยภาพกลุ่มเครือข่ายแรงงาน นานาชาติ 470 คน กิจกรรมหลัก : พัฒนาศักยภาพเพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน 10,140 คน กิจกรรม หลัก : ส่งเสริม/พัฒนาฝีมือแรงงานในสถานประกอบการ 1,000,000 คน ผลผลิตที่ 4 แรงงานมีฝีมือและศักยภาพรองรับการแข่งขันอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการ 17,400 คน กิจกรรมหลัก : พัฒนาระดับฝีมือและศักยภาพแรงงานกลุ่มท่องเที่ยวและบริการ 17,400 คน จากแผนพัฒนาของกรมแรงงาน ในผลผลิตที่ 1-4 โดยเฉพาะผลผลิตที่ 2-4 ได้ส่งเสริมกิจกรรมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และบริการ เป็นจำนวนมาก และให้ความสำคัญในการส่งเสริมอาชีพเนื่องจากนำเงินเข้าสู่ประเทศไทยได้อย่างมหาศาล

3.6.2 การบริหารแรงงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

การบริหารแรงงาน หมายถึงการจัดสรรและพัฒนาแรงงาน คุ้มครองดูแล

สภาพการทำงาน สร้างรากฐานและขบวนการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภาระการสร้างงานประกอบอาชีพ

3.6.3 หน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

1. การจัดหางาน ด้วยการช่วยเหลือคนว่างงานให้มีงานทำ ช่วยเหลือนายจ้าง ให้คนมีคุณภาพในการทำงาน รวบรวมเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการทำงาน แหล่งงาน ภาวะตลาดแรงงาน
2. งานแนะแนวอาชีพ ให้คำปรึกษาแก่เยาวชนและผู้ประสงค์จะทำงาน เพื่อให้สามารถเลือกแนวทางประกอบอาชีพเหมาะสมตามความถนัด ความสามารถทางร่างกาย คุณสมบัติ บุคลิกภาพและความเหมาะสมแก่ความต้องการเศรษฐกิจ
3. การพัฒนาแรงงาน ส่งเสริมพัฒนาฝีมือแก่คนงานและเยาวชน ที่มีโอกาสศึกษาต่อ
4. งานคุ้มครองแรงงาน วางหลักการและวิธีการเกี่ยวกับชั่วโมงการทำงาน วันหยุดงาน ตลอดจนสวัสดิการต่างๆ
5. งานแรงงานสัมพันธ์ ทำการส่งเสริมและสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

3.6.4 ด้านกรรมกร

ได้จัดตั้งกลุ่มสหภาพแรงงานขึ้นหลายกลุ่มและรวมกันตั้งสภาองค์การลูกจ้างขึ้น ทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิให้กับผู้ใช้แรงงาน ปัจจุบันมี 3 สภา ได้แก่

1. สภาองค์การลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย
2. สภาองค์การลูกจ้างแห่งประเทศไทย
3. สภาองค์การแรงงานแห่งประเทศไทย
4. สภาพการท่องเที่ยว

4.1 สถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบัน

ประเทศไทยของเราจัดเป็นประเทศที่เรียกว่า ตลาดการท่องเที่ยวสดใสและมีชีวิต เพราะเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียที่มีตัวเลขนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากเป็นอันดับ 4 ของเอเชีย รองจากจีน ฮองกง และมาเลเซีย และมีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ในอันดับ 3 รองจากจีนและฮองกง จากตารางการจัดอันดับด้านการท่องเที่ยวของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกโดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) พบว่าประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุดในโลกเป็นลำดับที่ 21 ของโลก และมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากเป็นอันดับที่ 16 ของโลก รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 : เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้ และรายได้ต่อนักท่องเที่ยวในระดับโลก

อันดับประเทศที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด		อันดับประเทศที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุด		อันดับประเทศที่มีรายได้ต่อนักท่องเที่ยวมากที่สุด	
ประเทศ	ล้านคน	ประเทศ	พันล้าน \$US	ประเทศ	\$US
1. ฝรั่งเศส	76	1. สหรัฐอเมริกา	85	1. ออสเตรเลีย	1,705
2. สหรัฐอเมริกา	51	2. สเปน	31	2. สหรัฐอเมริกา	1,673
3. สเปน	48	3. ฝรั่งเศส	30	3. เกาหลี	1,242
4. อิตาลี	41	4. อิตาลี	27	5. อินโดนีเซีย	1,136
5. จีน	31	5. อังกฤษ	20	7. สิงคโปร์	921
14. ฮองกง	13	6. เยอรมัน	18	12. ไทย	749
18. มาเลเซีย	10	7. จีน	16		
21. ไทย	10	13. ฮองกง	8		
		16. ไทย	7		

ความน่าสนใจในตารางข้างต้น มิใช่เพียงแค่การนำเสนอภาพตัวเลขเท่านั้น หากพิจารณาให้ถ่องแท้จะพบว่า ประเทศที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวแวะเข้ามาเยือนมากที่สุดกลับไม่ใช่ประเทศ ที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุดและเมื่อพิจารณารายได้ต่อนักท่องเที่ยวหนึ่งคนที่มาเที่ยวก็ยังมีประเทศที่ได้รายได้ต่อหัวสูงที่สุด ข้อมูลในตารางสะท้อนให้เห็นว่าแนวคิด การพัฒนาการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จนั้นมิใช่การผูกขาดที่ปริมาณรายได้และจำนวน นักท่องเที่ยว หากแต่ต้องสร้างสมดุลระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยวและความสามารถในการรองรับของทรัพยากรธรรมชาติ (Host - Guest Relationship) การกำหนดจุดยืนผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่ชัดเจนจะทำให้เราสามารถ เลือกนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และมีศักยภาพทางการเงินในการใช้จ่ายในประเทศของเราได้มากกว่า โดยที่มีต้องใส่ใจกับสัดส่วนตัวเลขและ ปริมาณของนักท่องเที่ยว เพราะบางครั้งการที่มีจำนวนนัก ท่องเที่ยวมากเกินไป อาจเกิดผลกระทบ ทางด้านความเสื่อมโทรมทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวของเราเองที่ไม่สามารถสามารถรองรับ นักท่องเที่ยวในจำนวนมาก ดังนั้นการวางตำแหน่งทางการตลาดทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสม จะทำให้เรามีนักท่องเที่ยวที่คุณภาพมีค่าใช้จ่ายต่อหัวสูง มีการพำนักในพื้นที่ในระยะยาว ในขณะที่ เราอาจจะได้รับผลกระทบทางลบน้อยลง หรือไม่มีเลยก็ได้ อาจกล่าวได้ว่าเวลาที่ประเทศไทย ใช้นโยบายการเปิดตลาดท่องเที่ยวแบบใหม่ ๆ หรือเน้นการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างภาพเป็น

หลักนั้น อาจเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหลังจากที่ประเทศต้องเผชิญวิกฤติ ในหลาย ๆ ด้าน

วิลยา โอพาร์ทน์มณี และอารัญ บุญชัย (2546 : 19) ได้แสดงทัศนะในบทความ เรื่อง “ท่องเที่ยว : บทบาทการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย” ถึงประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาประกอบการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว เพื่อรักษากำลังทางเศรษฐกิจและสถานภาพขีดความสามารถ ในการแข่งขันกับเวทีการตลาดโลก โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ

1. ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและเอกลักษณ์วัฒนธรรมประจำถิ่น หรือภูมิภาค โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นเมืองหลักด้านการท่องเที่ยวของประเทศ เช่น พัทยา เชียงใหม่ เกาะสมุย และเกาะภูเก็ตแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมถึง 1,699 แห่ง จาก 2,879 แห่ง ซึ่งมีสาเหตุมาจากมนุษย์และกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกแหล่งท่องเที่ยวขาดการกำหนดมาตรฐาน สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวและการควบคุมตามมาตรฐานเพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูด การท่องเที่ยวรวมถึงการยกระดับ ขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ ทำให้ ผู้ประกอบ การส่วนใหญ่แข่งขันกันโดยตัดราคาและลดคุณภาพนำไปสู่วงจรกับดักราคาต่ำ

2. ข้อจำกัดด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยได้แก่ ข้อจำกัดด้านพิธีการเข้าเมืองข้อกำหนด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว บริการพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว และทักษะของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

3. ปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยว ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการแฝงตัวเข้ามาของอาชญากรข้ามชาติ เป็นปัญหาเรื้อรังที่ทำลายภาพพจน์ด้านการท่องเที่ยว ของประเทศไทย

4. ภาวะการแข่งขันการท่องเที่ยวในตลาดโลกทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ กลุ่มประเทศภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเนื่องจากหลายๆ ประเทศ ต่างต้องการใช้การท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์หลักในการสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศ เพื่อฟื้นฟู เศรษฐกิจของประเทศไทยในยามวิกฤติเช่นกันจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ประเทศจะต้องพยายามรักษาสถานะและส่วนแบ่งทางการตลาดไว้ให้ได้

5. กลไกการบริหารจัดการยังคงรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางหรือหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ โดยมีอำนาจหน้าที่ทั้งกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนา จัดสรรงบประมาณ และดำเนิน แผนงานหรือโครงการ ในขณะที่ภาคเอกชนองค์กรส่วนท้องถิ่น และชุมชนในพื้นที่ ยังขาดโอกาส ในการมีส่วนร่วมในกลไกการบริหารจัดการ

สรุปได้ว่าประเทศไทยของเราคงต้องถอยหลังกลับมาสักหนึ่งก้าว เพื่อให้ ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และท้ายที่สุด ต้องสร้างสมดุล ระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือนการก้าวถอยออกมา แล้วสำรวจความพร้อมของตัวเองอีกครั้ง ถอดประสบการณ์ที่เคยได้รับ ทั้งในส่วนที่เป็นบวกและส่วนที่เป็นลบ ไม่ละเลยข้อมูลรายละเอียด ที่เป็นส่วนเล็กๆ น้อยๆ เพราะมันอาจจะเป็นเพียงตัวสำคัญในอนาคตการก้าวถอยออกมาและเรียนรู้ ใหม่อหาช่องทางที่เหมาะสมแล้วก้าวเดินอย่างผู้รู้ และมีทิศทางจะทำให้การก้าวเดินไปข้างหน้า อีกครั้งจะมีความสมบูรณ์แบบและสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้

4.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญยิ่งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ก่อให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง เจ้าของบ้านและผู้มาเยือน อีกทั้งเป็นการสนับสนุนให้มีการฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไปในตัว นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังเป็นผลดีต่อสุขภาพ และเป็นการกระตุ้นให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อม

1. ด้านเศรษฐกิจ

1.1 การท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้ เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศ เป็นจำนวนมาก

1.2 รายได้ที่ได้มาในรูปแบบเงินตราทั้งในประเทศและต่างประเทศจากการ ท่องเที่ยวมีส่วนช่วยในการสร้างเสถียรภาพให้ดุลภาพของการชำระหนี้ได้

1.3 รายได้จากการท่องเที่ยวจะกระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน การท่องเที่ยวกระตุ้น ให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้น ครั้งหนึ่งในระบบเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดการใช้จ่ายต่อ ๆ กันไปอีกหลายรอบ เพราะเมื่อมีการใช้จ่าย เกิดขึ้นครั้งหนึ่งจะก่อให้เกิดรายได้แก่คนบางกลุ่มหรือกิจกรรมบางประเภท บุคคลหรือกิจกรรม ที่ได้รับรายได้นี้จะนำรายได้ส่วนหนึ่งใช้จ่ายต่อไปเรื่อย ๆ

1.4 การท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในการผลิตและการจำหน่าย เนื่องจาก การท่องเที่ยวมิได้พึ่งดินฟ้าอากาศเป็นหลักเช่นเดียวกับการเกษตร ผลผลิตที่นำเสนอต่อนักท่องเที่ยว ได้แก่ ความงดงาม ตามธรรมชาติ ความเจริญทางด้านวัฒนธรรมของชาติ ในขณะที่จำนวน นักท่องเที่ยวเพิ่มทวีมากขึ้นทุกปีอาจมาจากสาเหตุต่างๆ กัน เช่น ความสะดวกรวดเร็วของ การคมนาคม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางถูกลง

2. ด้านสังคม

2.1 การเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่อื่น ได้มีโอกาสพบปะหรือทำกิจกรรมร่วมกันมีส่วนช่วยเสริมสร้างสัมพันธไมตรีและความเข้าใจอันดีต่อกัน ก็จะเป็นการลดช่องว่างทางสังคมของประชากรได้เป็นอย่างดี ความสงบสุขย่อมเกิดขึ้นในสังคม

2.2 การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิดสันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรี และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

2.3 การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยขจัดปัญหาการหลังไหลและการเคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำในเมืองของประชาชนชนบท

3. ด้านการสนับสนุน ฟื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี

การสนับสนุนฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติ ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ชาติไทยเป็นชาติเก่าแก่ ที่มีมรดกทางวัฒนธรรมเป็นของตนเองมานานเป็นความภูมิใจและความหวงแหนการฟื้นฟูเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจึงเป็นการรักษาสืบสิ่งดีงามเหล่านี้ไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลังด้วย ดังจะเห็นได้จากงานฟื้นฟูประเพณีต่างๆ ให้มีรูปแบบที่เหมาะสมมากขึ้น โดยคงรักษาจุดมุ่งหมายเดิมไว้ เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง

4. ด้านสุขภาพ

การที่ได้มีโอกาสเดินทางพักผ่อนตามความพึงพอใจไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติอันงดงาม การไปยิมนคดกปลา หรือการได้เที่ยวชมความเจริญก้าวหน้าของเมืองใหญ่ ได้พบเห็นสิ่งที่ยังไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน ย่อมทำให้เกิดความเบิกบาน ความสบายใจจะช่วยบรรเทาความเหน็ดเหนื่อยเคร่งเครียดจากการทำงานได้ เป็นผลให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

5. ด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

เมื่อเกิดการท่องเที่ยวไปยังส่วนต่างๆ ของประเทศไปยังชนบทที่ห่างไกล ไปยังป่าเขา แม่น้ำลำธารก็จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น ทำให้เกิดการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนร่วมมือกันในการรักษาสภาพต่างๆ ไว้ไม่ให้ถูกทำลาย ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวก็จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงรักษาสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญยิ่งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมก่อให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน อีกทั้งเป็นการสนับสนุนให้มีการฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไปในตัว นอกจากนั้นการท่องเที่ยวยังเป็นผลดีต่อสุขภาพและเป็นการกระตุ้นให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมด้วย

4.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบหลักที่สำคัญในระบบการท่องเที่ยวคือ ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวและเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยว ทั้งนี้ อาจแบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรทางธรรมชาติ (Natural Tourism Resource) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามธรรมชาติซึ่งสามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำพุร้อน ถ้ำ น้ำตก ชายทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะ แก่ง เขื่อน อ่างเก็บน้ำแหล่งน้ำจืด เป็นต้น บางแห่งได้รับการจัดให้เป็นสวนรุกขชาติ สวนพฤกษศาสตร์วนอุทยาน อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สวนสัตว์เปิด เป็นต้น

2. ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man- Made Tourism Resource) นับเป็น มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage) เป็นผลงานที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ ที่อนุชนรุ่นหลังบังเกิดความหวงแหนและปฏิบัติสืบสานต่อไป ทั้งนี้ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออก 3 ชนิด ได้แก่

2.1 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Tourism Resource) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามประสงค์หรือประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกในอดีตและได้สร้างเสริมในปัจจุบัน แต่มีผลดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์กำแพงเมืองคูเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

2.2 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต (Culture and Rural Way of Life) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมซึ่งปฏิบัติ ยึดถือสืบทอดต่อกันมา เช่น ประเพณีในรอบปีทั้งประเพณีในราชสำนัก (พระราชพิธีต่างๆ) ประเพณีไทย ประเพณีท้องถิ่น ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีเข้าพรรษา ประเพณีกินเจ หรือประเพณีถือศีลอดอาหาร งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เช่น พิธีโกนจุก พิธีแต่งงาน พิธีบวช และพิธีศพ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ได้แก่ การสร้างบ้านเรือน ชุดแต่งกาย อาหารประจำถิ่น การประดิษฐ์ของใช้เพื่อการดำรงชีวิต ภาษาพูดในท้องถิ่นและวรรณคดีพื้นบ้าน เป็นต้นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อาทิ หมู่บ้านทอผ้า หมู่บ้านทำร่ม หมู่บ้านช้าง รวมถึงตลาดนัด ตลาดน้ำ เป็นต้น

2.3 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการและบันเทิง (Recreation Attraction) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการพักผ่อนที่ให้ความรื่นรมย์ บันเทิง เช่น สวนสัตว์ สวนสนุก สวนน้ำ ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์การแสดงศิลปะสมัยใหม่ แหล่งบันเทิง ศูนย์การค้า ศูนย์การประชุม เป็นต้น

4.4 การบริการการท่องเที่ยว

การบริการการท่องเที่ยว (Tourism Service) หมายถึง การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ เป็นการสร้างความสะดวกระหว่าง การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ บริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว บริการที่พักแรม บริการอาหารและบันเทิง บริการนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ รวมถึงบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก อย่างไรก็ตามไม่ปลอดภัยอาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลาซึ่งภัยต่างๆ เหล่านี้ อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวจึงควรมีมาตรการในการสร้างความปลอดภัยอย่างจริงจังและเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริการการท่องเที่ยว

5. แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยว แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี

5.1 ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี

จังหวัดชลบุรีมีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งประเด็นศักยภาพการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้ (พัทยา, 2551 : เว็บไซต์)

จุดแข็ง

1. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งประเภทธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมโดยส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในเขตอำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบและอำเภอเมือง
2. มีที่ตั้งอยู่ห่างกรุงเทพมหานครฯเพียง 81 กิโลเมตร และอยู่ห่างแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ (จังหวัดสมุทรปราการ) เพียง 75 กิโลเมตร ซึ่งการคมนาคมสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้สะดวก
3. เมืองพัทยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลกเป็นตัวดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่
4. เป็นทางผ่าน (Transient) ของนักท่องเที่ยวที่จะไปท่องเที่ยวในภาคกลาง ฝั่งตะวันออก

จุดอ่อน

1. สภาพสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะน้ำทะเลและชายหาดเสื่อมโทรม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อทางด้านลบของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ
2. อันตรายที่เกิดจากความไม่เป็นระเบียบในการท่องเที่ยว เช่น เครื่องเล่นทางน้ำชนกัน หรือชนผู้เล่นน้ำเป็นต้น
3. สภาพการพัฒนาสิ่งปลูกสร้างที่เกินขีดความเหมาะสม (Over Development) ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว
4. ปัญหาการบริหารจัดการและการกระจายรายได้ ซึ่งมีผลจากการกระจุกตัวของแหล่งท่องเที่ยว

โอกาส

1. พัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภูมิภาค โดยอาจเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลในภาคตะวันออก ศูนย์กลางการกีฬาทางน้ำของประเทศ ศูนย์กลางการแสดงของสัตว์น้ำและพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำทะเล และศูนย์กลางการท่องเที่ยวธรรมชาติที่ครบวงจร
2. พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต้นแบบและมีคุณภาพมาตรฐานโลก
3. พัฒนาอำเภอพนัสนิคมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวรอง โดยสร้างเรื่องราว Story เป็นแหล่งกำเนิดข้าวหอมมะลิที่มีชื่อเสียงและมีอุตสาหกรรมเครื่องจักสานที่ใหญ่ที่สุดในโลก

ข้อจำกัด

1. ปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภค
2. ปัญหาต่างๆ อันเนื่องมาจากการขาดการควบคุมตามกฎหมายอย่างรัดกุม เช่น ปัญหาความไม่เป็นระเบียบ ปัญหาความเสื่อมโทรมในชุมชน ปัญหาจราจร ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบของนักท่องเที่ยว
3. การขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

5.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี

เนื่องจากแผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวอนุภาคกลางฝั่งตะวันออก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดชลบุรีทั้งหมด ดังนั้น แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี จึงควรอยู่ในกรอบของวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ของแผนแม่บทระดับอนุภาคโดยมีการปรับเสริมหลักการและวิธีการพัฒนา การท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี ในการกำหนดโครงการพัฒนาจะกำหนดภาพได้แผนงานแต่ละด้าน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานในส่วนที่เป็นกลยุทธ์อื่นๆ ควรเริ่มสร้างเสริมขึ้นไปเรื่อยๆ จนกว่าจะพัฒนาเป็นระเบียบและวิธีการปฏิบัติประจำ เพื่อการดำเนินการต่อไป วิธีการของการดำเนินงานนี้ควรจะเป็นการระดมความคิดเห็นขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ทำหน้าที่

เป็นแม่ข่ายกำกับกำกับการปฏิบัติงานตามโครงการของกลยุทธ์ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ทั้งเมืองพัทยา เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยแผนพัฒนาสามปีของ อบจ.ชลบุรี
ระหว่างปี 2551-2553 ในส่วนของยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาในช่วงสามปีจังหวัดชลบุรี
ทั้งนโยบายการพัฒนาจังหวัดชลบุรี ยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนาของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างมีเป้าประสงค์ที่จะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติครบวงจร
ที่ได้คุณภาพมาตรฐาน ทั้งนี้ภายใต้การอำนวยการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่จะสนับสนุน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายด้วยเทคนิควิชาการผู้ชำนาญการและแม่กระทั่ง ค่าใช้จ่าย
เพื่อให้การดำเนินงานปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวระดับจังหวัด
ของจังหวัดชลบุรี เป็นไปตามนโยบายการพัฒนาระดับอนุภาคที่มุ่งเน้นให้มีการใช้จุดเด่นของ
แต่ละจังหวัดเป็นแนวทางประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับจังหวัดด้วยกันให้เกิดการต่อเนื่อง
ของการท่องเที่ยวเป็นวงจร นอกจากนี้ยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าวยังได้เน้นส่งเสริมอีกหลายด้าน
ดังนี้

การท่องเที่ยว

1. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ (Unseen Chonburi) ให้เป็นที่รู้จัก
ของคนทั่วไปรวมทั้งกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
โดยพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว อันก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของชุมชนเพิ่มมากขึ้น
 2. ส่งเสริมและพัฒนาเชื่อมโยงแผนการท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันออกให้เกิด
การสนับสนุนเกื้อกูลกันและสนับสนุนการท่องเที่ยวของกลุ่มทัวร์ต่างๆ ในลักษณะเป็นคณะท่องเที่ยว
(Package Tour) เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของจังหวัดชลบุรีในฐานะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติ
แห่งหนึ่งของไทย
 3. สนับสนุนและพัฒนาผู้ประกอบการด้านการบริการทั้งโรงแรม การท่องเที่ยว
และสถานบริการต่างๆ ให้มีความรู้และทักษะด้านภาษาให้สามารถสื่อสารได้ ยกกระดับมาตรฐาน
การบริการเป็นมาตรฐานสากลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก
- ด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และส่งเสริมอาชีพและรายได้
- ส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาอาชีพของประชาชนเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น
รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนชุมชนเพื่อสนับสนุนทุนในการประกอบการ
- ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (องค์การบริหารส่วนจังหวัด
ชลบุรี. 2550 : 39-55)

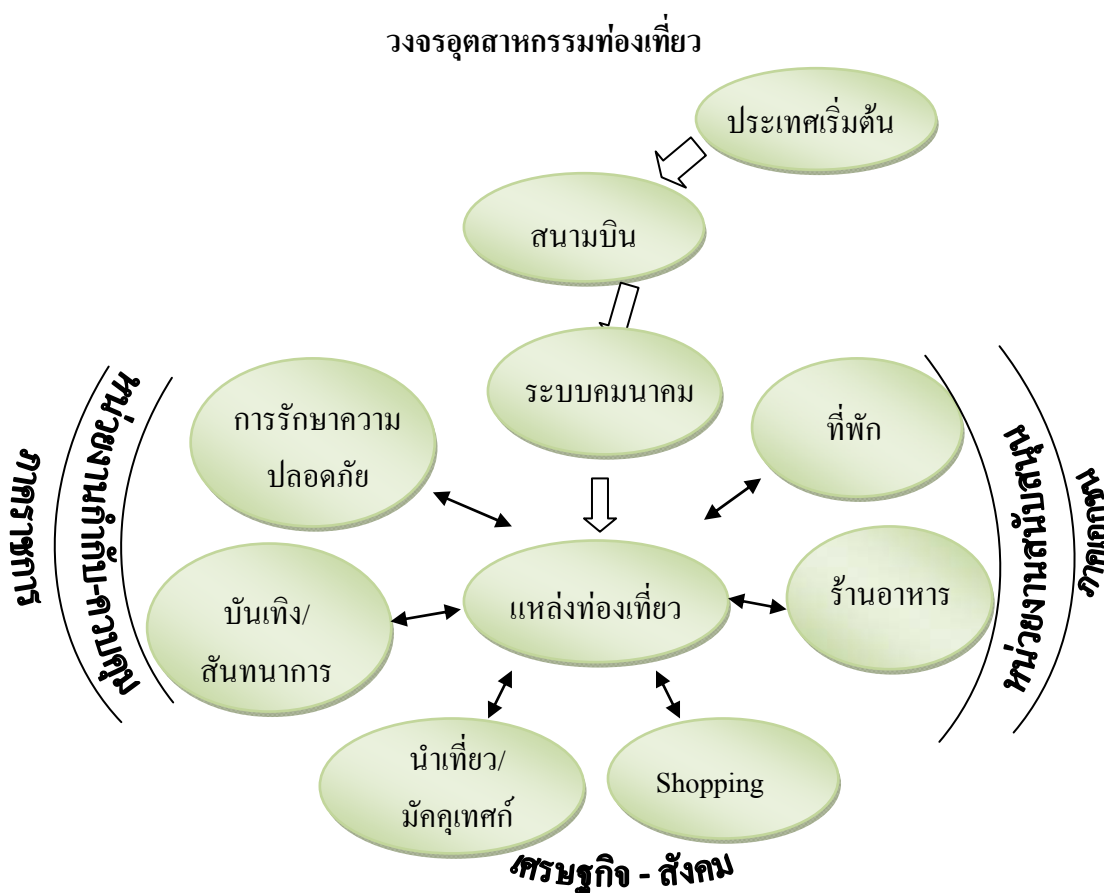
1. ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภทรวมทั้งความปลอดภัยสาธารณะและอุบัติเหตุต่าง
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมความปลอดภัยสาธารณะและอุบัติเหตุต่างๆ

ตาราง 2 แผนพัฒนาสามปีของ อบจ.ชลบุรี ระหว่างปี 2551-2553

ยุทธศาสตร์	ปี 2551		ปี 2552		ปี 2553		รวม 3 ปี	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ(บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
7) การส่งเสริมการท่องเที่ยว และการจัดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม								
แนวทางที่ 1 พัฒนาองค์การบริหารจังหวัดชลบุรีให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4	38,040,000	3	30,000,000	3	30,000,000	10	98,040,000
แนวทางที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการให้บริการทางการท่องเที่ยว	1	1,400,000	-	-	-	-	1	1,400,000
แนวทางที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปะวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน	13	223,247,437	20	206,850,000	11	207,700,000	44	637,797,437

ที่มา ชเนศ ศรีสถิต (2545 : 55)

ภาพประกอบ 5 วงจรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

5.3 การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อทางด้านวัฒนธรรมและสังคม

การรับรองนักท่องเที่ยวสามารถนำมาซึ่งทั้งประโยชน์และปัญหาให้กับสังคมท้องถิ่นได้ รวมไปถึงรูปแบบของวัฒนธรรมถึงแม้ว่าจะสามารถวัดได้ยากว่าผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์กับสิ่งแวดล้อม แต่ก็เป็นตัวหลักในการพิจารณาในการพัฒนาการรองรับนักท่องเที่ยวในที่ใดก็ตาม ซึ่งผลกระทบด้านนี้จะเป็นสิ่งที่อันตรายมากโดยเฉพาะในสังคมที่มีประเพณีที่เก่าแก่และเป็นอนุรักษ์นิยมถึงแม้ว่าผลกระทบที่เกิดจากการรับรองนักท่องเที่ยวจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง แต่ก็ควรตระหนักว่าการมีพัฒนาการก็นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอยู่แล้วและการรับรองนักท่องเที่ยวก็เป็นเพียงหนึ่งจากหลาย ๆ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ถ้าการวางแผนผังการพัฒนาและการจัดการที่ดี โดยมีความรับผิดชอบต่อสังคม มันก็สามารถนำมาซึ่งประโยชน์หลายอย่างในทางวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งมีดังนี้

1. เป็นการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนและช่วยสนับสนุนการสร้างสาธารณูปโภค และบริการต่างๆ ภายในท้องถิ่นถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวมีการกระจายอย่างดี

2. อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา ซึ่งอาจสูญหายไปเนื่องจากการพัฒนาเข้ามาแทนที่ การอนุรักษ์สถานที่ทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์นั้น ถือเป็นส่วนของผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งรูปแบบของวัฒนธรรมจะประกอบไปด้วย คนตรี การเดินรำ ละคร เครื่องแต่งกาย ศิลปะและงานฝีมือ ขนบธรรมเนียม พิธีกรรมต่างๆ รูปแบบการดำรงชีวิต กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่กระทำเป็นประจำและรูปแบบทางสถาปัตยกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยว ถ้าสิ่งเหล่านี้สูญหายไป การรับรองนักท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมก็จะไม่ได้รับความสำเร็จในพื้นที่นั้น การรับรองนักท่องเที่ยวยังช่วยในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและกระตุ้นให้มีการฟื้นฟูวัฒนธรรมที่น่าจะสูญหายไปแล้วให้กลับมีขึ้นอีกได้

3. ช่วยในการพัฒนาและบำรุงรักษาพิพิธภัณฑสถาน โรงละคร และส่วนของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอีกด้วยซึ่งสถานที่ต่างๆเหล่านี้ได้รับเงินสนับสนุนจากการรับรองนักท่องเที่ยว เพื่อให้ความเพลิดเพลินแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัย พิพิธภัณฑสถานและโรงละครใหญ่ๆ หลายแห่งของโลกได้รับเงินเพื่อการดูแลสถานที่จากการขายบัตรเข้าชมให้กับนักท่องเที่ยว

4. เพิ่มความรู้สึกภาคภูมิใจในวัฒนธรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่น เมื่อพวกเขาได้เห็นว่านักท่องเที่ยวชื่นชอบ ซึ่งเป็นความจริงที่เกิดในสังคมที่มีประเพณีซึ่งผ่านการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วและสูญเสียความรู้สึกยึดติดกับวัฒนธรรมของตนเอง และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวและประชาชนทำให้ได้รับการเรียนรู้มากขึ้น เริ่มให้ความเคารพต่อวัฒนธรรมของคนอื่น ซึ่งการแลกเปลี่ยนนี้เกิดขึ้นได้มากที่สุดจากการท่องเที่ยวประเภทเพื่อการศึกษาและ การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งสนใจพิเศษการท่องเที่ยวตามหมู่บ้านและรายการท่องเที่ยวตามบ้านซึ่งนักท่องเที่ยว สามารถเข้าไปรู้จักกับครอบครัวของคนในท้องถิ่น

การรับรองนักท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดปัญหาวัฒนธรรมและสังคมที่ไม่ได้วางแผนไว้ การพัฒนาและจัดการปัญหาที่มักเกิดขึ้นคือ ปัญหาความแออัดเกินของนักท่องเที่ยว ซึ่งทำให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยและทำให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจและต่อต้านนักท่องเที่ยว ถ้ามีนักท่องเที่ยว มากเกินไปโดยเฉพาะช่วงเทศกาลท่องเที่ยว ซึ่งทำให้สถานที่ท่องเที่ยว งานรื่นเริง ร้านอาหาร ร้านค้าและหน่วยบริการขนส่งเกิดความแออัดมากเกินไปทำให้ผู้อยู่อาศัยไม่สามารถใช้บริการของสิ่งที่กล่าวมาได้สะดวก แต่ถ้าผู้อยู่อาศัยถูกกันออกจากสถานที่ที่สวยงาม เช่น ชายหาดของโรงแรม ก็จะทำให้ผู้คนรู้สึกไม่พอใจ และจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากก็ทำให้เกิดความยุ่งยากกับชุมชนขนาดเล็กได้และความไม่พอใจอาจเกิดขึ้นได้ เมื่อประชาชนเห็นว่าตนไม่ได้รับประโยชน์จากการรับรองนักท่องเที่ยว และการรับรองนักท่องเที่ยวนั้นเป็นคนนอกพื้นที่ บางปัญหาที่นำมาซึ่งการลด และทำลายความเป็นเอกลักษณ์ของประเพณี การเสื่อมสภาพของโบราณสถานสำคัญต่างๆ ก็เกิดจากการให้นักท่องเที่ยวเข้าชมมากเกินไปและมีการทำเพื่อประโยชน์ทางการค้า และสูญเสียประเพณี พิธีกรรม คนตรี การเดินรำ งานฝีมือและรูปแบบของวัฒนธรรม

ที่แท้จริงไป ถ้ามีการแสดงอย่างไม่เหมาะสมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและยังเกิดผล “ในทางทำลาย” โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่ลอกเรียนแบบการแต่งกายของนักท่องเที่ยว และการไม่เข้าใจและเข้าใจคลาดเคลื่อน ก็อาจเกิดจากการที่มีภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ต่างกัน

ปัญหาสังคมเรื่องยาเสพติดให้โทษ สุรา อาชญากรรมและการค้าประเวณี ก็มีผลมาจากการรับรองนักท่องเที่ยวด้วยเหมือนกัน จากการค้นคว้าการเกิดปัญหานั้นไม่ได้เกิดจากการรับรองนักท่องเที่ยว โดยตรงมากนัก และมันเป็นโอกาสในการเพิ่มปัญหาเหล่านี้ที่กล่าวมาแล้ว

5.4 การป้องกันปัญหาวัฒนธรรมและสังคม

นโยบายบางอย่างด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมก็ต้องมีความเหมาะสมกับด้านวัฒนธรรมและสังคมด้วยสังคม นโยบายสำคัญที่ใช้โดยทั่วไป คือ การพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งจะทำให้สังคมมีเวลาปรับตัวและศึกษาและมีวิธีเข้ามามีส่วนร่วมในประโยชน์จากการรับรองนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังสามารถให้ทางรัฐมีเวลาในการดูถึงผลกระทบที่เกิดจากการรับรองนักท่องเที่ยว รวมถึงสามารถแก้ไขได้ก่อนที่จะกล่ามาเป็นปัญหาใหญ่โตคงที่แน่นอนแล้ว ผู้อยู่อาศัยควรจะมีส่วนร่วมในการออกแบบแนวทางการพัฒนาซึ่งทำให้พวกเขาารู้สึกว่าตนมีพลังและมีส่วนร่วมกับการรับรองนักท่องเที่ยวด้วย และเลือกรูปแบบการรับรองนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับสังคมและการเลือกสรรทางการตลาดก็เป็นการดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ สนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นอีกด้วย

การวางนโยบายที่จะใช้การต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นตัวอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีก็ถือเป็นวิธีหนึ่งที่จะลดผลเสียที่จะเกิดขึ้นทางด้านวัฒนธรรม และในเวลาเดียวกันนั้น สังคมก็อยากมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อให้เป็นทางเลือกทางวัฒนธรรมและเป็นการทำให้พวกเขาารู้สึกต้องการที่จะรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมของตนและเป็นการทำให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์พิเศษของวัฒนธรรมของตนไว้ ในขณะที่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่สบายขึ้นและน่าสนใจยิ่งขึ้น ดังนั้นในแต่ละสังคมต้องมีการตัดสินใจเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประชาชนในสังคมว่าต้องการให้รูปแบบการรับรองนักท่องเที่ยวเป็นแบบใด มีอีกหลายมาตรการที่จะใช้ควบคุม ผลกระทบที่เกิดขึ้นทางด้านวัฒนธรรมและสังคมเพื่อใช้ในพื้นที่รับรองนักท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย

1. การรักษาไว้ซึ่งการละเล่นดั้งเดิมของท้องถิ่น การเดินรำ ดนตรี ละคร ศิลปะและงานฝีมือ รวมทั้งชุดแต่งกายด้วย ถึงแม้จะมีการปรับเพื่อการแสดงให้นักท่องเที่ยวชมก็ตาม ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการฝึกมาเป็นพิเศษ เพื่อความพร้อมและเพื่อควบคุมผลงานที่ออกมา แต่อย่างไรก็ตามทางด้านพิธีกรรมทางศาสนาก็ไม่สามารถปรับเพื่อการแสดงให้นักท่องเที่ยวชมได้และยังต้องให้มีการควบคุมสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาชมอีกด้วย

2. การอนุรักษ์รูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของทางท้องถิ่น และมีการประยุกต์ ใช้ในการก่อสร้างสถานที่สำหรับรับรองนักท่องเที่ยวโดยให้มีการเพิ่มเติมเข้าไป
3. การให้ความสะดวกแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณเพื่อการเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และควบคุมไม่ให้มีนักท่องเที่ยวหนาแน่นแออัดเกินไป
4. ถ้าคนธรรมดาไม่สามารถจับจ่ายสินค้าในร้านสำหรับนักท่องเที่ยว ก็ควรจัดให้มีร้านค้าที่ราคาไม่แพงสาขาย่อยของร้านเพื่อคนธรรมดา ซึ่งการเสียดำผ่านประตูถูกกว่านักท่องเที่ยวก็ถือเป็นเรื่องธรรมดา
5. ให้การศึกษาแก่ผู้อยู่ในพื้นที่เกี่ยวกับการรับรองนักท่องเที่ยว ความคิด ประโยชน์และ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการต้อนรับนักท่องเที่ยวสำหรับพื้นที่นั้น และการจะมีส่วนร่วมในการรับรองนักท่องเที่ยวได้อย่างไร และลักษณะของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเที่ยวในพื้นที่ การระแวง ระวังโดยประชาชน ไม่ว่าจะเป็นทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และการพบปะประชาชน การให้การศึกษาถึงการรับรองนักท่องเที่ยวควรมีทั้งในสถานศึกษา ของรัฐและเอกชน
5. การให้ความรู้และข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับลักษณะของสังคม ในท้องถิ่นนั้นไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี ลักษณะการแต่งตัว พฤติกรรมที่ควรและไม่ควร ปฏิบัติในศาสนสถานและสถานที่อื่นๆ มีมารยาทในการถ่ายภาพ อุบายคุ้มครองและปัญหา อาชญากรรมเพราะถ้านักท่องเที่ยว เข้าใจแล้วก็จะทำให้ปฏิบัติตัวได้ถูกต้องมากขึ้น
6. การฝึกพนักงานเพื่อให้ทำงานด้านการรับรองนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านภาษาและการเข้าสังคม เพื่อให้การบริการได้ดีขึ้นและลดการ ไม่เข้าใจระหว่างนักท่องเที่ยวกับพนักงาน
7. มีมาตรการในการป้องกันยาเสพติดที่เข้มงวด รวมทั้งด้านอาชญากรรม และการค้าประเวณีถ้านำมาคิดพิจารณาว่าเป็นปัญหาในพื้นที่ท่องเที่ยวแต่ละชนิดของการควบคุม ก็จะเหมาะสม ต่างกันไปตามพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวต่างๆ

5.5 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การประยุกต์การวางแผนทางด้านสิ่งแวดล้อม และการร่วมมือกำหนดมาตรการ ป้องกันสิ่งแวดล้อม เข้าไปในกระบวนการวางแผน ซึ่งจะช่วยป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมอีก หลายอย่างที่จะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีความสำคัญในการที่ต้องมีการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้น (Environmental Impact Assessment) ซึ่งได้มาจากโครงการพัฒนาแต่ละโครงการ (ซึ่งเป็นโครงการ ใหญ่ๆ รูปแบบต่างๆ) และจะเป็นส่วนที่ยืนยันว่าจะไม่มีการก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เลวร้าย ถ้าพบว่าโครงการอาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ ก็จะต้องมีการปรับปรุงจนเป็นที่ยอมรับได้ เสียก่อน ระเบียบของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น สามารถใช้ได้ทั้งระดับประเทศ

และระดับพื้นที่ในหลาย ๆ ประเทศ ก็มีการออกกฎหมายว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและใช้ระเบียบของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม แต่ว่าก็ยังมีประเทศที่ยังไม่มีใช้อยู่ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมควรจะครอบคลุมผลกระทบทุกชนิด ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคม เพราะถึงแม้ว่าโครงการ โครงการหนึ่งสามารถก่อให้เกิดผลกำไรได้มหาศาล แต่ว่าผลที่เกิดกับสิ่งแวดล้อมและสังคมนั้นไม่เป็นที่ยอมรับ ก็ไม่สามารถดำเนินการได้ถ้าปราศจากการปรับปรุงแก้ไขเสียก่อน

5.6 กรอบแนวทางการปฏิบัติ (การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ)

การนำแผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับนี้ไปสู่การปฏิบัติในอนาคตเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน จะได้นำเสนอแนวทางการดำเนินการบนหลักการใหญ่ 3 ประการได้แก่

1. การใช้มาตรการด้านกฎหมายต่างๆ ที่จะช่วยในการแก้ปัญหา การป้องกัน การอนุรักษ์ การกำกับพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น โดยอาศัยพระราชบัญญัติต่างๆ และกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น
2. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรชุมชนท้องถิ่น และประชาชน ในท้องถิ่น โดยเฉพาะการพัฒนาและดูแลรับผิดชอบของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่ปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นตั้งอยู่ และองค์กรดังกล่าวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการ กฎเกณฑ์ กติกา และระเบียบปฏิบัติร่วมกันกับทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยรวมทั้งกำหนดกิจกรรมและความรับผิดชอบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่ด้วย
3. การดำเนินการด้านงบประมาณ การได้มาซึ่งงบประมาณของโครงการต่างๆ ถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ ทั้งนี้ นอกจากทางท้องถิ่นจะได้รับงบประมาณจากส่วนกลางแล้วควรมีส่วนหนึ่งที่ได้มาจากการสนับสนุนขององค์กรเอกชน องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่น

5.7 มาตรการด้านการมีส่วนร่วม

ประเด็นการมีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ แก่ประชาชนในการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยราชการแห่งรัฐ ได้รับการกำหนดไว้ให้เป็นเงื่อนไขแทบจะทุกรายการของการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการพัฒนาท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2550 ได้มีบทบัญญัติไว้หลายมาตราที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่การบริหารและการปกครองระดับประเทศไปจนถึงการบริหารและการปกครองระดับท้องถิ่น ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวได้มีการตราพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจไปยังองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มอบหมายให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งหลายอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น นอกเหนือ จากองค์กรระดับท้องถิ่นที่จะต้อง

มีส่วนร่วมในการพัฒนา การท่องเที่ยวตามโครงการต่างๆ ดังที่ได้เสนอ แล้วยัง องค์กรพัฒนา บางประเภท บางขนาด ยังอาจต้องมอบหมายให้หน่วยงานและองค์กรอื่นๆ ที่มีส่วนรับผิดชอบงาน เหล่านั้น องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอาจจำแนกเป็นองค์กรของรัฐ องค์กรธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชนและอื่นๆ ดังสรุปได้ดังนี้

1. องค์กรของรัฐ

องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยว ในระดับต่างๆ มีอยู่จำนวนมากตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดโดยกฎหมายทั้งในด้านการดูแลรักษา แหล่งท่องเที่ยวโดยตรงในด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจัดเป็นประเภท ราชการส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น ตามที่กำหนดในกฎระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายเฉพาะหน่วยงานที่บางหน่วยเกี่ยวข้องได้แก่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

กรมศิลปากร

กรมศาสนา

กรมพัฒนาชุมชน

กองทัพเรือ

ตำรวจท่องเที่ยว

ตำรวจน้ำ

ตำรวจป่าไม้

ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง

จังหวัด

2. องค์กรธุรกิจภาคเอกชน

ธุรกิจภาคเอกชนเป็นองค์กรนิติบุคคลที่มีการประกอบการในรูปของบริษัท ห้างหุ้น ส่วนจำกัด หรือร้านค้าตามกฎหมาย การประกอบการมีลักษณะเอกเทศค่อนข้างมาก แต่มีการจัดตั้งองค์กรร่วม เพื่อประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกรอบของการท่องเที่ยว และภายในกลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน เช่น

สหกรณ์

สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดต่างๆ

หอการค้าไทย และหอการค้าจังหวัด

สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพ

สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว

สมาพันธ์ธุรกิจท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย

สมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย

สมาคมพาด้าไทย

สมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวไทย

สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว

สมาคมโรงแรมไทย

3. องค์กรพัฒนาเอกชน (Non Governmental Organizations : NGO)

มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศน์ ซึ่งตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2536 ได้กำหนดเพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้องค์กรเอกชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามกฎหมายไทย กฎหมายต่างประเทศที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ มีสิทธิ์ขอจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. สถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มี 2 ประเภทคือ สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนวิชาการท่องเที่ยว และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ

5. องค์กรในรูปคณะกรรมการ

คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

คณะกรรมการฟื้นฟูทะเลไทย

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาท่องเที่ยวแห่งชาติ

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับจังหวัด

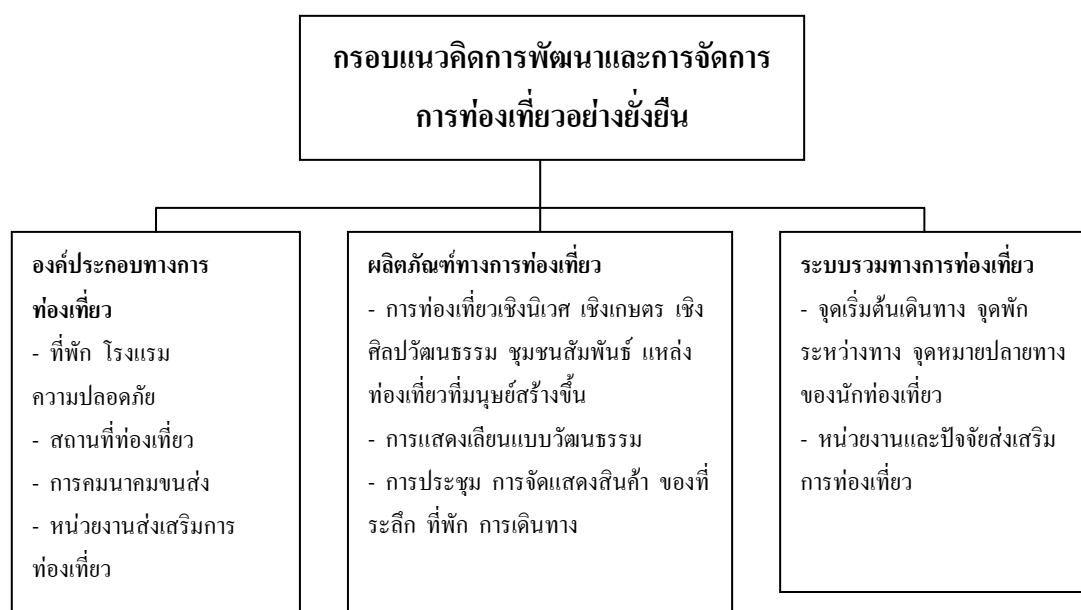

คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ
สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

6. แนวทางยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนนั้นต้องมองใน 3 ประเด็นหลัก คือ องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว (Tourism Components) ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Products) และระบบรวมทางการท่องเที่ยว (Whole Tourism System) องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวมีปัจจัยที่จะต้องพิจารณาก็คือที่พักหรือโรงแรม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก องค์ประกอบของการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดและเป็นเป้าหมายสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งที่สะดวก รวดเร็ว เพียงพอต่อความต้องการและมีความปลอดภัยสูง บริษัทที่ทำธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและมีความเป็นสากลรวมถึงหน่วยงานส่งเสริมทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคสามารถบริการได้อย่างครอบคลุม สะดวกและรวดเร็ว องค์ประกอบที่สอง ก็เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน นั่นก็คือ ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Products) ที่ประกอบไปด้วยการท่องเที่ยวแบบต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวชุมชนสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ยังประกอบไปด้วย การแสดงเลียนแบบวัฒนธรรมดั้งเดิม การประชุมทางการท่องเที่ยวระดับชาติและนานาชาติ การจัดงานแสดงสินค้าและของที่ระลึกในเทศกาลต่างๆ องค์ประกอบสุดท้ายเป็นระบบรวมทางการท่องเที่ยว (Whole Tourism System) เป็นการมองการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมตั้งแต่การเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดหรือการมองให้ครอบคลุมตลอดการท่องเที่ยวนั้นเอง โดยจะต้องมองไปที่จุดเริ่มต้นของการเดินทาง จุดแวะพักระหว่างการเดินทางจนกระทั่งถึงจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว รวมไปถึงหน่วยงานส่งเสริมทางการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว เช่น การรณรงค์ การโฆษณา หรือรูปแบบการต้อนรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น ดังแสดงในภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 กรอบแนวคิดการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ข้อมูลจากแผนภาพหมายความว่า การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวนั้นจะต้องมองให้ลึกและครอบคลุมในทุกๆ องค์ประกอบย่อย ทั้งนี้ก็เพราะว่าแต่ละองค์ประกอบย่อยก็เปรียบได้กับหนึ่งจิ๊กซอร์ที่จะทำให้การท่องเที่ยวซึ่งเป็นภาพใหญ่สมบูรณ์ได้ หากขาดจิ๊กซอร์ไปสักตัว แม้ว่าตัวนั้นจะไม่ค่อยสำคัญนัก แต่ภาพใหญ่จะสมบูรณ์ได้อย่างไร ภาพที่ได้ก็จะออกมาไม่สวย บางทีภาพนั้นอาจจะหมดค่าหมดความหมายไปเลยก็ได้

โดยภาพรวมแล้ว การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยวที่มีลักษณะสำคัญ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการการท่องเที่ยว
2. ต้องตระหนักต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการท่องเที่ยว
3. ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ

ในมุมมองของ Shirley (1993) แล้ว การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมีหลักการสำคัญหลายประการ ซึ่ง Shirley ได้เสนอไว้ดังนี้

ตาราง 3 เป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

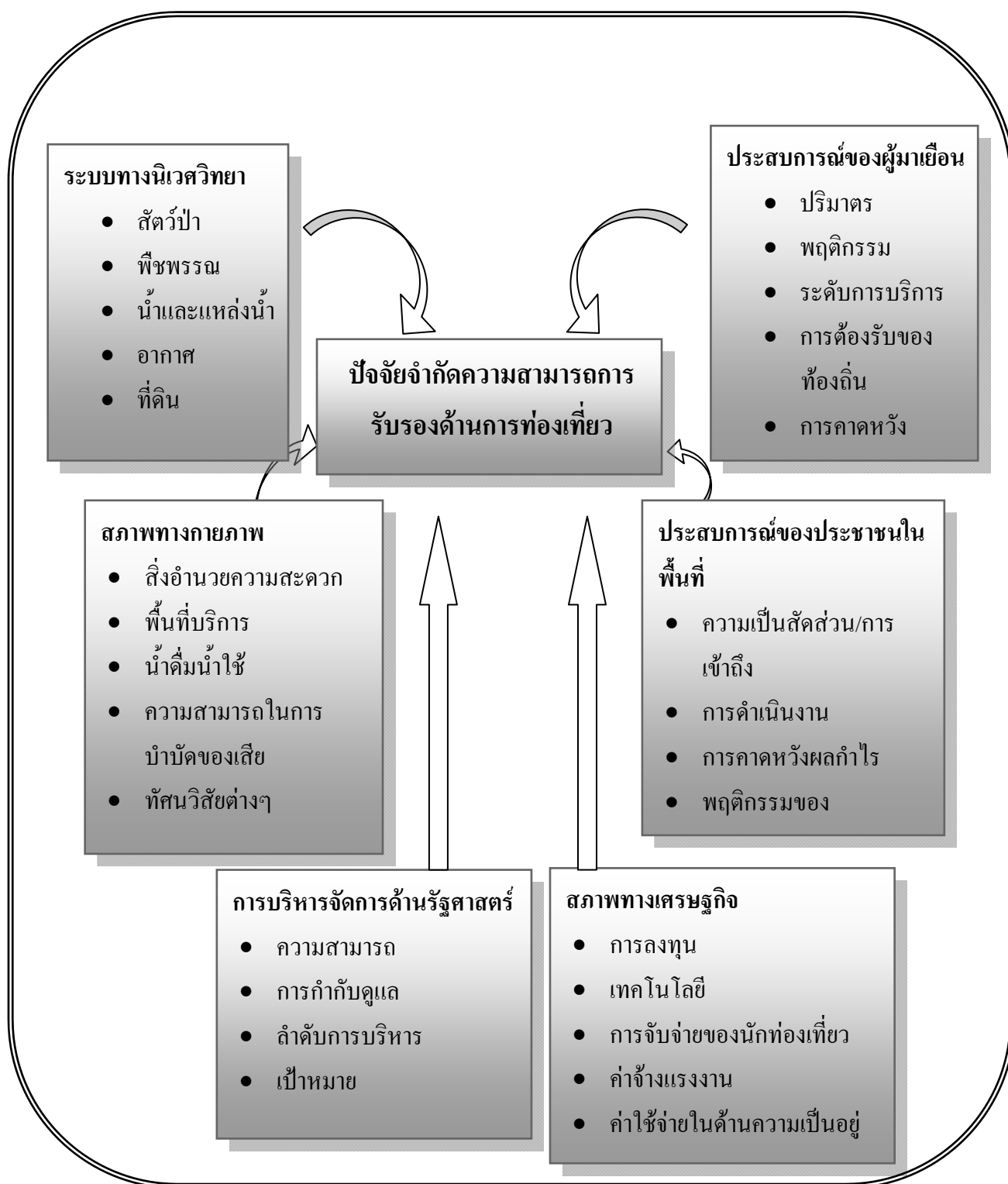
ประเด็นสาระ	รายละเอียด
การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญและเป็นแนวทางการทำธุรกิจในระยะยาว
การลดการบริโภคและลดของเสีย	การลดการบริโภคที่มากเกินไป และการลดของเสีย จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาว และเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย
การรักษาความหลากหลาย	การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาวและช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปอยู่ในแผนรวม	การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว เข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ และการพัฒนาท้องถิ่น และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว
การสนับสนุนธุรกิจชุมชน	การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยที่ได้พิจารณา ด้านราคาและคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้อีกทำลายอีกด้วย
การดำเนินการโดยท้องถิ่น	การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นในสาขาการท่องเที่ยวจะไม่เพียง แต่สร้างผลตอบแทนแก่ประชาชนและสิ่งแวดล้อมโดยรวมแต่ยังจะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวด้วย
การเสนอแนะต่อสาธารณะ	การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้ประกอบการ ประชากรท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง มีความจำเป็นในอันที่จะร่วมงานกันไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหา และลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน
การอบรมเจ้าหน้าที่	การฝึกอบรมบุคลากร โดยสอดแทรกแนวคิดและวิธีปฏิบัติ ในการพัฒนาแบบยั่งยืนต่อบุคลากรท้องถิ่นทุกประการ จะช่วยยกระดับของการบริการการท่องเที่ยว

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นสาระ	รายละเอียด
การตลาดที่ รับผิดชอบ	การตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมูล จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ และเคารพในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมของแหล่ง ท่องเที่ยว และจะช่วยยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย
การศึกษาวิจัยอย่าง ต่อเนื่อง	การวิจัยและการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต่อการช่วย แก้ปัญหา และเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และนักลงทุน

ทีมา ธเนศ ศรีสถิตย์ (2545 : 75)

ภาพประกอบ 7 ปัจจัยจำกัดความสามารถรับรองด้านการท่องเที่ยว

คุณภาพของสถานที่ท่องเที่ยว

เป็นการพิจารณาคุณภาพโดยรวมของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งในด้าน การบริหารจัดการสถานที่ (ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลรักษาความปลอดภัย) สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สถานที่จอดรถ ห้องสุขา ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สถานที่พักผ่อน บริการข้อมูลข่าวสาร/ป้ายชื่อ ประชาสัมพันธ์ต่างๆ) ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด ได้กำหนดระดับของคุณภาพเป็น 3 ระดับคือ

1. สถานที่ท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการเป็นอย่างดี สภาพบริเวณสะอาด เรียบร้อย ความเป็นระเบียบ การจัดภูมิทัศน์เหมาะสม การดูแลรักษาความปลอดภัย มีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ในปริมาณที่เหมาะสมกับสภาพของสถานที่ และเพียงพอในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวปกติ กำหนด ค่าคะแนนคุณภาพเท่ากับ 3

2. สถานที่ท่องเที่ยวที่มีคุณภาพปานกลาง หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการในระดับรองลงมา มีข้อจำกัดหรืออ่อนด้อยในบางด้าน อันอาจมีสาเหตุบางประการที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ เช่น สภาพสถานที่สะอาดแต่มีร้านค้าสิ่งก่อสร้างในบริเวณที่ดูไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อย ทำให้คุณค่าของสถานที่ลดลงเป็นต้น กล่าวคือสภาพของสถานที่ท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กำหนด ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2

3. สถานที่ท่องเที่ยวที่มีคุณภาพต่ำ หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการสถานที่น้อยมาก หรือไม่มีการบริหารจัดการใดๆ เลย เป็นผลให้สภาพโดยรวมของสถานที่ไม่น่าชื่นชม เช่น ไม่เป็นระเบียบ หรือสกปรกกรงรัง และขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น หรือควรจะมีในสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ ซึ่งอาจเป็นปัญหาแก่นักท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวประเภทนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสาธารณะที่ไม่มีชื่อเสียงมากนัก หรือสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดรับผิดชอบโดยตรง กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1

แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (Quality Destination) ตามมาตรฐานสากล (World Class Destination) ได้แก่มีแหล่งท่องเที่ยวที่งดงาม ไม่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรม หรือถูกทำลาย

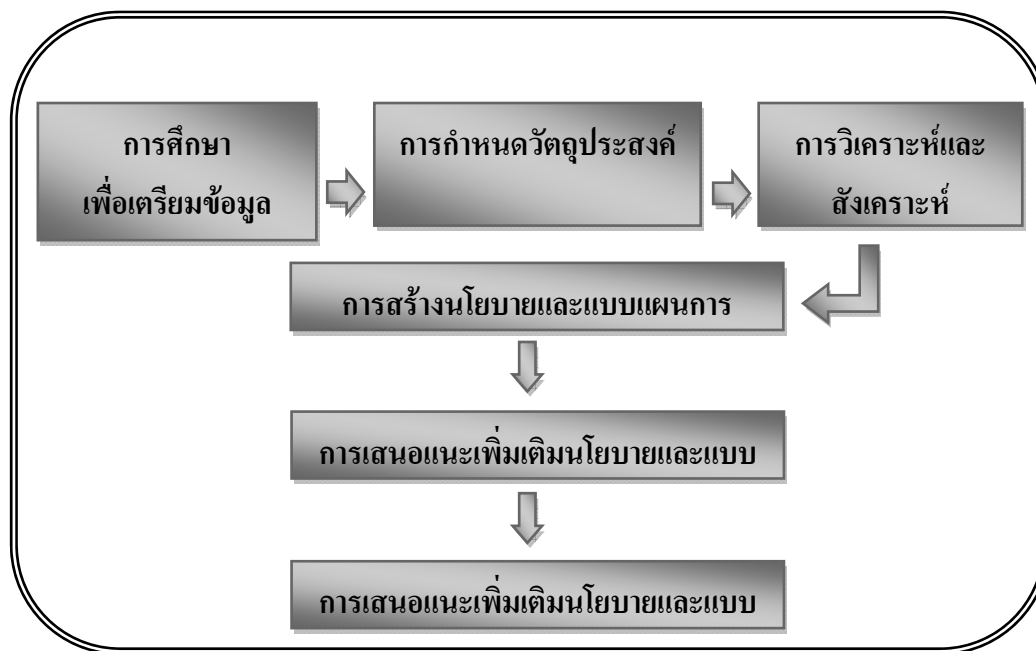
1. คงประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ดำรงเอกลักษณ์ของเชื้อชาติเป็นที่รู้จักในโลก
2. สิ่งแวดล้อมปลอดภัย
3. มีความปลอดภัยจากอาชญากรรม อุบัติเหตุและโรคภัยไข้เจ็บ
4. มีระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในปริมาณที่เหมาะสม

และบริการมีคุณภาพ

5. มีการคมนาคมที่ติดต่อถึงกันได้ทุกระบบ
6. มีระบบโทรคมนาคมสาธารณะที่ติดต่อกันทั่วโลกได้ในทุกเมืองท่องเที่ยวหลัก

กระบวนการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

ภาพประกอบ 8 กระบวนการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

1. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเมืองพัทยา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาเมืองและเศรษฐกิจแบบยั่งยืน

“เพราะพื้นฐานของเมืองที่ดีย่อมนำมาซึ่งพื้นฐานคุณภาพชีวิตที่ดี

เพราะการส่งเสริมเศรษฐกิจจากรากฐาน ย่อมนำมาซึ่งรายได้แบบยั่งยืน เมืองพัทยาก็แปลง

ยุทธศาสตร์การพัฒนานี้ 1 สู่นโยบายการพัฒนา 2 แนวทาง”

แนวทางที่ 1 การพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ส่งเสริมการใช้และพัฒนา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถสร้างรายได้ด้วยศักยภาพของตนเอง

บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง เมืองพัทยาก็ให้การสนับสนุนด้านการส่งเสริมอาชีพ

เกิดเป็นโครงการต่างๆ โดยเฉพาะโครงการส่งเสริมสินค้าชุมชน ซึ่งช่วยสร้างอาชีพ สร้างรายได้

จากความสามารถของคนในชุมชนส่งผลให้ความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามมา

นอกจากนี้ ยังมีโครงการต่างๆ เช่น โครงการชนมไทย โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยาโครงการจัดหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

แนวทางที่ 2 การพัฒนาระบบการจัดการ เพื่อยกระดับรายได้ของประชาชนและทุนของชุมชน

นอกจากจะให้การสนับสนุนด้านการสร้างอาชีพแล้ว เมืองพัทยายังเล็งเห็นความสำคัญของการมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งจะสามารถยกระดับรายได้ของประชาชนให้ดีขึ้นได้ จึงมีการดำเนินการตามโครงการต่างๆ เช่น โครงการอบรมความรู้เพิ่มประสบการณ์วิชาชีพ โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพระยะสั้นแก่ประชาชนในชุมชน ช่วยเพิ่มอาชีพ เพิ่มค่า เพิ่มรายได้แก่ประชาชนเมืองพัทยาให้ดียิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนและสังคม

“การพัฒนาเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้น ส่วนหนึ่งย่อมมาจากการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน เมื่อประชาชนแข็งแรง สังคมก็จะแข็งแรงตามมา คุณภาพชีวิตที่ดีนั้นมีความหมายครอบคลุมหลายด้าน เมืองพัทยาจึงแปลงยุทธศาสตร์ที่ 2 สู่นโยบายการพัฒนาที่สำคัญคือ”

แนวทางการสร้างความปลอดภัย และให้ความคุ้มครองในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

เนื่องจากประชากรเมืองพัทยาส่วนใหญ่เป็นประชากรแฝงจึงมักก่อเกิดปัญหาอาชญากรรมต่างๆ เมืองพัทยามีหน้าที่สร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สิน จึงมีแนวทางมีมาตรการต่างๆ เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดในพื้นที่ต่างๆ ปรับปรุงระบบสัญญาณไฟจราจร จัดหาเครื่องมือในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย อาทิ จัดหาเรือตรวจการและปฏิบัติการกู้ภัยทางทะเล ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของประชาชนมีความปลอดภัยมากขึ้น ทั้งเป็นความสร้างความมั่นใจ ลดปัญหาอาชญากรรม สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับเมืองพัทยาได้อีกด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยว

ด้วยสภาพภูมิประเทศที่เอื้อให้เมืองพัทยากลายเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสวยงามทางทะเล ซึ่งถือเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวสร้างรายได้เข้าสู่เมืองพัทยาได้เป็นจำนวนมาก นอกจากสภาพภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยแล้ว การบูรณาการให้มีความพร้อมในด้านต่างๆ ย่อมเป็นส่วนส่งเสริมเมืองพัทยาให้กลายเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้นจึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทางดังสถิติการท่องเที่ยวตาราง 4

ตาราง 4 สถิติการท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว

ปี พ.ศ.	ผู้มาเยือนพัทยา/รายได้ (นักท่องเที่ยว+ทัศนอาจร)				รวม	
	ชาวไทย (คน)	รายได้ (ล้านบาท)	ชาว ต่างประเทศ (คน)	รายได้ (ล้านบาท)	ผู้มาเยี่ยม เยือน พัทยา (คน)	รายได้ (ล้านบาท)
2547	1,062,932	9,753.49	3,245,969	38,918.23	5,010,564	48,671.72
2548	1,155,319	8,441.67	3,386,351	40,080.46	5,338,009	48,522.13
2549	1,357,253	9,289.02	3,968,390	43,955.09	6,114,947	53,244.11
2550	1,514,563	10,649.45	4,316,145	48,698.16	6,680,698	59,347.61

กลยุทธ์การดำเนินงาน และแผนงาน

เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคกลางฝั่งตะวันออก สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้ โดยไม่เกิดความตึงเครียดด้านการรองรับในแหล่งท่องเที่ยว หรือคุณภาพบริการด้อยเสื่อมลง และนำไปสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพต่ำ (Quality Destination) ตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ การดำเนินงานจึงควรเป็นไปตามกลยุทธ์กำหนดดังนี้

1. กลยุทธ์ด้านยกระดับคุณภาพ การยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวเป็นความจำเป็นทั้งเพื่อการดำรงสถานภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลกของภูมิภาคแห่งนี้ และการเพิ่มพูนรายได้ การยกระดับคุณภาพจะต้องดำเนินการทั้งคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพของการบริการด้านต่างๆ คุณภาพของการสัญจรและพักผ่อน และคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งในพื้นที่สาธารณะและในสถานที่รับรอง กลยุทธ์นี้จะต้องมีการดำเนินการใน 3 แผนงาน ดังนี้

1.1 แผนงานการแก้ปัญหาปัจจุบัน แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งในปัจจุบันยังมีปัญหาที่นักท่องเที่ยวไม่ต้องการประสบเช่น ความไม่สะอาดของห้องน้ำสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยว สุขลักษณะของร้านอาหารไม่ดีพอ บริการข้อมูลข่าวสารยังน้อยเกินไปและไม่ทั่วถึง คุณภาพของที่พักรวม การหลอกลวงนักท่องเที่ยวเป็นต้น ปัญหาแรกของความไม่สะอาดสามารถแก้ไขได้ง่ายและได้ผลเร็วไม่สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายมากนัก ที่ควรริบดำเนินการเพราะมีผลกระทบค่อนข้างรุนแรงต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวคุณภาพ เช่น ญี่ปุ่น ยุโรป

1.2 แผนงานการป้องกันปัญหาอนาคต การป้องกันปัญหามีให้เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ไม่ได้ไม่ยาก ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และได้ผลยั่งยืน แต่เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่อระบบการท่องเที่ยวและต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง การป้องกันปัญหา

เป็นความจำเป็น ต่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และยังไม่เกิดขึ้น ดังเช่นตัวอย่าง การเก็บขยะ ในสถานที่ท่องเที่ยวจะต้องมีการดำเนินการทุกวัน (หรือบางแห่งอาจหลายครั้งต่อวัน) ซึ่งถ้าได้ทำตามกฎเกณฑ์นี้ก็จะทำให้เป็นสถานที่ที่น่าไปเที่ยวชมตลอดเวลา

1.3 แผนงานการกำหนดมาตรฐานการพัฒนา มาตรฐานขององค์ประกอบ ต่างๆ ทั้งหมดของระบบการท่องเที่ยวเป็นตัวชี้วัดว่า แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งเป็น “แหล่งท่องเที่ยว คุณภาพ (Quality Destination)” แล้วหรือไม่ ทางราชการควรดำเนินการให้มีการนำระบบประเมิน ผลอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง โดยให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพ (Quality Assurance) มากขึ้น โดยกำหนดให้มีมาตรฐานของทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พักแรม ร้านอาหาร ห้องน้ำ สาธารณะ และการบริการสาขาต่างๆ เช่น การต้อนรับ การนำเที่ยว การให้บริการในสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น

2. กลยุทธ์การเพิ่มศักยภาพ การยกระดับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และการให้บริการท่องเที่ยวจะมีผลในการเพิ่มศักยภาพของการท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวในอนาคตทั้ง 4 จังหวัด มีโอกาสที่จะเพิ่มศักยภาพในเกิดมีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น ได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ต่อพื้นที่ และการชักนำความเจริญในด้านอื่นที่เป็นกิจกรรม ต่อเนื่องตามมาอีก

2. นโยบายด้านความปลอดภัยเมืองพัทยา

นโยบายด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ/ด้านสังคม/ด้านการศึกษา

“หน่วยเฉพาะกิจ ท้าพระยา 2310” เมืองปลอดภัยอาชญากรรมไร้ยาเสพติด ปลอดภัยทันสมัยอันดับต้นๆ ของประเทศ ครอบคลุมทั่วพื้นที่ทางบกและทะเลพัทยา 208.10 ตร.กม. รถ-เรือ เคลื่อนที่เร็วชายฝั่งสะเทิ้น บก-สะเทิ้นน้ำ”

ที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย “จัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ และปรับปรุงชุมชนแออัด (ที่อยู่อาศัยในที่ดินเดิม)”

แก้ปัญหาความยากจน “ส่งเสริมและสนับสนุนฝึกรอบรมอาชีพ เพิ่มรายได้”

โรงพยาบาลเมืองพัทยารักษาถึงบ้านตามมาตรฐานหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า “รับบัตร ประกันสังคม”

โรงเรียนมาตรฐานสากลเรียนฟรี 12 ปี อาหารกลางวันฟรี บริการรถรับส่ง สนับสนุนเยาวชน “ลูกหลานของเราที่ต้องสืบทอดเมืองพัทยา” สนับสนุนเยาวชน คนตรี กีฬา ภาษา แฟชั่น มัลติมีเดีย เซพและบริกรนานาชาติ คุณธรรม จริยธรรม สนับสนุน ยุวทูต วัฒนธรรม เกาหลี ญี่ปุ่น

เร่งรัดจัดตั้งสภาประชาคมเอสทูอี “โปร่งใส ร่วมคิด ร่วมทำ”
 ศาลาประชาคมบริการประชาชน
 ไฟแสงจันทร์ทั่วถึงตรอก-ซอย สะพานคนข้าม พื้นที่เสี่ยงภัย
 บริการรถ-เรือ รับส่งผู้พิการนั่งรถเข็นและผู้พิการทางสายตา ติดต่อเมืองพัทยา-
 เกาะล้าน

ศูนย์วิจัยและข้อมูลกลางเมืองพัทยา

สมุดพกความดี

นโยบายด้านการจราจรและการขนส่ง

รถไฟฟ้าระบบรางทางเลื้อกใหม่ นำร่อง 2 สาย “แก้ไขปัญหารถจร
 เพิ่มสถานะเศรษฐกิจทุกภาค ส่วน เช่น มูลค่าที่ดิน, เกิดแหล่งเศรษฐกิจใหม่ และ ROOM RATE”
 2 ปี ถนนดินต้องสิ้นไป

ยกระดับ/ปรับระบบการจราจรใหม่ 3 ระยะ แก้ไขปัญหาจราจรติด ที่จอดรถ
 รูปแบบใหม่สะดวก รวดเร็ว ไม่แพง, อุโมงค์ลอดทางแยกสุขุมวิท, ศึกษาความเหมาะสมรถไฟฟ้า
 หรือขนส่งระบบอื่น

พัฒนาระบบจราจรสำหรับผู้พิการ

นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม/สาธารณสุขโลก

พัฒนาระบบจราจรสำหรับผู้พิการ

ผลักดันเพิ่มกำลังผลิตน้ำประปากว่า 100%

โครงการถนนอุทยาน

ปลูกไม้ใหญ่ ไม้ประดับ ทั่วเมืองทั่วเกาะ เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้ได้มาตรฐาน
 ตามผังนครหลวงฉบับปรับปรุงจากเดิม 1.80 ตร.ม. ต่อคน เพิ่มเป็น 2.88 ตร.ม. ต่อคน

ยกระดับ/ปรับระบบ ป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วมซ้ำซาก

ยกระดับ/ปรับระบบ การจัดการบำบัดน้ำเสีย

ยกระดับ/ปรับระบบ การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล

ตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
 พ.ศ. 2540-2559 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และพระราชบัญญัติกำหนด
 แผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2542

นโยบายด้านการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์

สนองนโยบายปีท่องเที่ยวของภาครัฐ

รองรับการเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวธรรมชาติหาดสวย น้ำใส กินให้ทะเล
พัทยา (Good Beach)

บริการห้องน้ำสาธารณะ แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว บริเวณชายหาด
เป็นระยะตลาดพื้นที่ชุมชนทั่วไป

มหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมบันเทิงระดับโลก (World Class Tourism
and Entertainment Event)

3. ปฏิทินกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา 2008 (พัทยา. 2551 : เว็บไซต์)

ตาราง 5 ปฏิทินกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ปี 2551

เดือน	กิจกรรมประจำปี 2551/2008	
มกราคม	- 12 วันเด็กแห่งชาติ	19-22 การแข่งขันเทนนิสพัทยาโอเพ่น 2008
กุมภาพันธ์	5-7 งานเทศกาลตรุษจีนเมืองพัทยา	การแข่งขันเทนนิส พัทยา วูเมนส์ โอเพ่น 2008
	xx โครงการจับฉั้เพื่อสันติภาพ	
มีนาคม	14-16 งานเทศกาลดนตรีเมืองพัทยา	28 การประกวดมิสทิฟฟานียูนิเวิร์ส 2008
เมษายน	18 งานประเพณีวันไหลนาเกลือ	28-29 วาสลิน ฟู้ส์ ฟัน แฟร์
	19 งานประเพณีวันไหลพัทยา	xx การแข่งขันวินเซิร์ฟ พัทยา
	20 งานประเพณีกองข้าวนาเกลือ	
พฤษภาคม	1-5 การแข่งขันสุดยอดเรือใบนานาชาติ	xx มหกรรมกอล์ฟภาคตะวันออก
มิถุนายน	xx งานมหกรรมลดราคาสินค้า	
กรกฎาคม	20 การแข่งขันพัทยามาราธอน 2008	xx การแข่งขันวินเซิร์ฟพัทยา สนาม 2
สิงหาคม	6-8 Pattaya Food & Hoteliers 2008	12 บัตรเดียวพามาแม่เที่ยว
	8 มหัศจรรย์หมายเลข 888	

ตาราง 5 (ต่อ)

เดือน	กิจกรรมประจำปี 2551/2008	
กันยายน	xx การแข่งขันผสมเครื่องคืม ภาคตะวันออก	
ตุลาคม	23 ม้าโซว์วันปิยะ	xx เทศกาลกินเจเมืองพัทยา
	xx มิส อินเตอร์เนชั่นแนล คิวีน 2008	
พฤศจิกายน	12 งานประเพณีลอยกระทงพัทยา	
ธันวาคม	2-9 พิธีอุปสมบทหมู่เฉลิมพระเกียรติ	xx การแข่งขันเจสกีโลกชิงถ้วยพระราชทาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
	5 บัตรเดิยวพาพ่อเที่ยว	31 งานเทศกาลปีใหม่

นโยบายแห่งรัฐกับการพัฒนาอาชีพ

1. แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบททั้งที่เป็น โอกาส และข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์ และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 นี้ มุ่งเน้นพัฒนาการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานมั่นคงของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ และร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้พัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาด และทักษะในการประกอบอาชีพ โดยมียุทธศาสตร์หลักดังนี้ (กระทรวงแรงงาน. 2551 : เว็บไซต์)

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

2. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ

3. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

5. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศมุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน

จากข้อความเบื้องต้นสามารถสรุปได้ว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ในส่วนของพัฒนาคน พัฒนาอาชีพ ชุมชนเข้มแข็ง ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน การใช้ภูมิปัญญาในการมาจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว) ดังนี้

หลักการงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง”

ประการแรก การพัฒนาประเทศต้องมีการเตรียมความพร้อมของคน คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาให้ปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์ สร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ

ประการที่สอง ยึดหลัก “ภูมิสังคม” ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค และท้องถิ่น โดยการพัฒนาตามแนวพระราชดำริจะต้องมีกระบวนการศึกษาและวางแผนที่สอดคล้องกับ ภูมิ หรือลักษณะภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ คือสภาพธรรมชาติแวดล้อมรอบๆ ตัวคน และต้องอยู่บนพื้นฐานเดิมของสังคม หรือภูมิประเทศทางสังคมวิทยา ที่คำนึงถึงการดำเนินวิถีชีวิตของ “คน” ในสังคมหนึ่งๆ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อและศาสนา ประเพณี เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมในสังคมนั้นๆ ทรงให้ความสำคัญต่อการใช้หลักวิชาการในการ “ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ” และ “พัฒนาคน” โดยสร้างความรู้ความเข้าใจของคนในพื้นที่ ต่อหลักการและประโยชน์ของการพัฒนา รวมทั้งเข้าใจ ราชการก็ยึดหลัก “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” คือ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในสภาพภูมิสังคมของคนในพื้นที่นั้นๆ ว่ามีปัญหาเช่นไรและมีความต้องการอะไร ทั้งนี้ก็เพื่อให้การวางแผนและการดำเนินโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถแก้ปัญหาและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากที่สุด จากหลัก “ภูมิสังคม” ดังกล่าวพื้นที่ที่เมืองพัทยาซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ หากมีการวางแผนพัฒนาเป็นระบบ ใช้หลักภูมิศาสตร์ของพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์สูงสุดก็จะสามารถสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและนำเงินทำรายได้เข้าประเทศได้อย่างมหาศาล

2. นโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

2.1 แผนพัฒนาแรงงาน กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2551

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผน ของกระทรวงแรงงาน

1. เพื่อให้มีแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการด้านแรงงานประจำปีงบประมาณ 2551 ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและแนวนโยบายของรัฐบาล
2. เพื่อให้มีกรอบแนวทางการดำเนินงานที่ ชัดเจนและสามารถรองรับสถานการณ์ด้านแรงงานที่เกิดขึ้นรูปแบบต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานมีกรอบแนวทางการทำงานที่ชัดเจนและสามารถบูรณาการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

เป้าหมายของกระทรวงแรงงาน

สำหรับเป้าหมายหลักในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแรงงาน พ.ศ. 2551 ยังคงยึดหลัก “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” เช่นเดียวกับแผนพัฒนาแรงงาน พ.ศ. 2550 โดย “คน” ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนา ได้แก่

1. ผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน จะได้รับการพัฒนา เพิ่มทักษะ เพื่อให้มีศักยภาพส่งเสริมให้ทำงานที่เหมาะสม และมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ
2. ผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ จะได้รับการดูแลคุ้มครอง ทั้งในด้านสภาพการทำงาน สภาพการจ้าง ความมั่นคงในการทำงานและสวัสดิการการทำงาน
3. ผู้ที่อยู่ในระบบกองทุนประกันสังคม จะได้รับการดูแลคุ้มครองตามสิทธิต่างๆ และขยายการดูแลให้ได้รับสิทธิเพิ่มขึ้น
4. ผู้ที่อยู่กลุ่มแรงงานนอกระบบ จะได้รับการจัดระบบและการดูแลสิทธิต่างๆ เทียบเท่ากับผู้ที่อยู่ในระบบ
5. แรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ จะได้รับการคุ้มครองดูแลรักษาสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย
6. แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย จะได้รับการจัดระบบและคุ้มครองดูแลสิทธิประโยชน์ให้เท่าเทียมกับแรงงานในประเทศไทย ไม่แย่งงานคนไทยทำ ไม่ก่อปัญหาด้านสังคมและความมั่นคงของประเทศ และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย
7. แรงงานผู้สูงอายุจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะให้สามารถประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับวัยและมีรายได้รวมทั้งการขยายโอกาสในการเข้าถึงหลักประกันทางสังคมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุ

8. แรงงานผู้พิการ จะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือ การทำงาน และจัดหางานให้ทำเพื่อจะได้มีงานทำและมีรายได้ในการดำรงชีพ รวมทั้งการคุ้มครองดูแลสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย

9. ผู้ที่เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงแรงงานและในองค์กรเครือข่าย การทำงานด้านแรงงานทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานมีสมรรถนะในการทำงานสามารถปรับตัวให้เข้ากับกระแสของการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น โดยจะต้องได้รับการพัฒนาทั้งความรู้และคุณธรรม เพื่อสามารถนำหลักการทำงาน 4 ป (โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด ประสิทธิภาพ) ไปขยายผลเป็นรูปธรรม

2.2 นโยบายการพัฒนาแรงงาน

ทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญในระบบการผลิตและระบบเศรษฐกิจแผนใหม่ ของรัฐบาลในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารมีแนวทางกำหนดการพัฒนาและยกระดับแรงงาน ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะและฝีมือแรงงาน เพื่อเพิ่มคุณภาพแรงงานและยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยรัฐบาลจะสนับสนุนมาตรการด้านการเงิน และการคลัง เพื่อให้การพัฒนาทักษะและฝีมือแรงงานสามารถตอบสนองความต้องการของวิสาหกิจ ในแต่ละชุมชนได้อย่างเหมาะสม และให้แรงงานได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อลดปัญหา การว่างงาน และการอพยพเข้ามาทำงานในเมือง รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ในแต่ละท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น

2. ส่งเสริมมาตรการด้านการประกันสังคมขยายขอบข่ายการให้สวัสดิการ ด้านแรงงาน เพื่อให้มีการคุ้มครองแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบอย่างเหมาะสม และให้มี ระบบการคุ้มครองสุขภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความคุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี

3. ส่งเสริมให้เกิดระบบแรงงานสัมพันธ์ที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา พัฒนา และคุ้มครองแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

4. คุ้มครองแรงงานไทยในต่างประเทศไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายหน้า จัดหางานและนายจ้าง

5. กำหนดมาตรการที่เหมาะสมสำหรับแรงงานต่างด้าว โดยคำนึงถึง ความต้องการแรงงานของภาคเอกชนและการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาแรงงานไทยขึ้นทดแทน

2.3 บทบาทของรัฐในตลาดแรงงาน

ตามหลักของการกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจะถูกกำหนดโดยกลไกของตลาด แต่ในความเป็นจริงนั้นระบบเศรษฐกิจของทุก ๆ ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม จะอยู่ในรูปของเศรษฐกิจแบบผสมผสาน ซึ่งรัฐจะเข้ามามีบทบาทในการกำหนดหรือควบคุมเงื่อนไขบางประการร่วมกับกลไกตลาด ในการศึกษาเรื่องบทบาทของรัฐในตลาดแรงงานนี้ จะเน้นในนโยบายของรัฐในตลาดแรงงานไทยเป็นหลักโดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายที่มุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในตลาดแรงงานไทยและคาดว่า จะเกิดขึ้นในอนาคตบทบาทของรัฐที่สำคัญในตลาดแรงงาน มีดังนี้

1. การกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตลาดแรงงาน เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานสตรี กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการกำหนดอายุขั้นต่ำของแรงงานที่จะสามารถทำงานได้ กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมชั่วโมงการทำงาน กฎหมายว่าด้วยการประนีประนอมและยุติกรณีพิพาทแรงงาน เป็นต้น

ตัวอย่างของมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตลาดแรงงาน ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 86 บัญญัติให้รัฐต้องส่งเสริมให้ประชากรในวัยทำงานมีงานทำ คุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานเด็กและแรงงานหญิง จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคม รวมทั้งค่าตอบแทนแรงงานให้เป็นธรรม

การออกพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 โดยกำหนดเงื่อนไขการจ่ายเงินช่วยเหลือ การดำรงชีพของลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของค่าจ้างในกรณีนายจ้างหยุดกิจการชั่วคราว เพื่อคุ้มครองค่าตอบแทนในการทำงาน

2. รัฐในฐานะที่เป็นผู้กำหนดอัตราค่าจ้างสำหรับแรงงานในภาครัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งมีบทบาทในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในการจ้างงานของภาคเอกชนด้วย

3. รัฐในฐานะผู้รักษาระดับอุปสงค์แรงงานให้อยู่ในระดับที่สูง เพื่อให้การจ้างงานอยู่ในระดับการจ้างงานอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นการลดอัตราว่างงาน และนอกจากนี้ รัฐบาลยังมีหน้าที่ในการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังที่จะทำให้เศรษฐกิจขยายตัว อันจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของการจ้างงาน และการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งโครงการสำคัญที่อยู่ภายใต้มาตรการนี้ได้แก่

โครงการลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment Project-SIP) โครงการนี้จัดตั้งขึ้นภายใต้ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและธนาคารโลก ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) และกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โฟ้นทะเลแห่งญี่ปุ่น (OEFC) มีวงเงินทั้งสิ้นประมาณ 21,700 ล้านบาทและมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. การสร้างงานและเพิ่มโอกาสการสร้างรายได้ให้แก่บุคคลที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีรายได้น้อยและคนยากจน
2. การปฏิรูปการให้บริการทางสังคม โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานและการให้บริการขององค์กรส่วนท้องถิ่น
3. กระจายอำนาจการให้บริการทางสังคมและการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพ
4. การปรับปรุงการบริการทางสังคมให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยการส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม

โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางสังคม (Social Sector Program Loan) รัฐบาลไทยตกลงเงินกู้จำนวน 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย หรือ ADB เมื่อเดือนมีนาคม 2541 เพื่อปรับโครงสร้างทางสังคมอันเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เงินจำนวนนี้อยู่ภายใต้กรอบความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศไทยของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาผลกระทบระยะสั้นจากวิกฤติเศรษฐกิจกับการควบคู่ไปกับการดำเนินการปฏิรูปการให้บริการด้านสังคมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยเน้นเฉพาะใน 3 ด้าน คือ ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข

โครงการจ้างงานทั่วประเทศ

เป็นการจ้างงานในชนบทเพื่อรองรับแรงงานที่ถูกออกจากงานในเมืองและกลับสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะการสร้างงานด้านการชลประทาน โครงการพื้นฐานขนาดเล็ก และการสร้างงานผ่านองค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

โครงการช่วยเหลือผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส

โดยการเพิ่มสวัสดิการและงานสงเคราะห์ผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส เช่น ขยายโครงการอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียนจัดหาเครื่องแบบและอุปกรณ์การเรียนให้แก่เด็กเรียนที่ยากจน เพิ่มสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุที่ยากจนเป็นต้น ตลอดจนขยายเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ยากจน

4. รัฐในฐานะของผู้ที่จัดการและให้การศึกษแก่เยาวชนและการฝึกอบรมแก่แรงงาน เพื่อการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพต่างๆ ประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐบาลในการผลิตและพัฒนาทุนมนุษย์ มีผลอย่างมากต่อประสิทธิภาพของแรงงาน และอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ

5. รัฐในฐานะของผู้ที่มีหน้าที่ให้รายได้หรือค่าตอบแทนเสริม ในลักษณะต่างๆ กันร่วมกับภาคเอกชน ในการสร้างสวัสดิการสังคมให้แก่แรงงานและประชาชนทั่วไป ตัวอย่าง เช่น การจัดให้มีกองทุนเงินทดแทนให้แก่คนงาน หรือกองทุนสวัสดิการสังคม เป็นต้น

6. การดำเนินงานและการกำหนดนโยบายด้านตลาดแรงงานระดับจุลภาค เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน การพยากรณ์ความต้องการแรงงานทางด้านอาชีพต่างๆ การให้บริการฝึกอบรมอาชีพ การจัดระบบสำนักงานจัดหางานของรัฐ เป็นต้น

รัฐเข้ามามีบทบาทในการปรับปรุงข่าวสารตลาดแรงงาน เพื่อส่งเสริม ขบวนการหางานได้โดยวิธี ต่อไปนี้

1. รัฐตั้งเป็นเงื่อนไขว่าหน่วยธุรกิจจะต้องประกาศให้คนงานทราบ เป็นการล่วงหน้าในกรณีที่จะมีการปลดคนงานออก ทั้งนี้เพื่อคนงานจะได้มีเวลาเพียงพอที่จะเสาะแสวงหางานใหม่ทำได้ก่อนที่จะต้องออกจากงานเดิมในหลาย ๆ ประเทศได้มีการตั้งเงื่อนไขในลักษณะนี้กับหน่วยธุรกิจ เช่น ในประเทศแคนาดา สวีเดน เยอรมันตะวันตก ฯลฯ อย่างไรก็ตาม มีแรงต่อต้านจากฝ่ายหน่วยธุรกิจบางส่วนว่า การตั้งเงื่อนไขเช่นนี้ ทำให้คนงานซึ่งทราบว่าตนเองจะต้องออกจากงาน ทำงานแบบหย่อนประสิทธิภาพ เนื่องจากต้องกังวลกับการหางานใหม่ แทนการรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับนายจ้างปัจจุบัน

2. พัฒนาและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพยากรณ์อุปสงค์สำหรับแรงงานในแต่ละอาชีพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อนักเรียน นักศึกษา ในการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่อาชีพใดอาชีพหนึ่งในอนาคต อย่างไรก็ตาม การใช้ข้อมูล การพยากรณ์อุปสงค์แรงงานของแต่ละอาชีพในอนาคตมีข้อจำกัดในแง่ที่ว่า ตัวเลขพยากรณ์ เป็นตัวเลขรวมระหว่างประเทศ ในขณะที่ความแตกต่างอาจเกิดขึ้นในความต้องการระดับท้องถิ่น นอกจากนั้น การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สามารถทำให้ความต้องการทักษะในการผลิตเปลี่ยนแปลงไปได้ ซึ่งขนาดของความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยากที่จะพยากรณ์ได้ การทดแทนแรงงานที่มีทักษะสูงโดยแรงงานที่มีทักษะต่ำกว่า โดยการปรับลักษณะของงาน ในยามที่แรงงานฝีมือขาดแคลน ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่ง ซึ่งทำให้ตัวเลขพยากรณ์อาจคลาดเคลื่อนไปได้ และประเด็นสุดท้ายที่จะถูกละเลยจากการนำเข้ามาพิจารณาก็คือ การที่อุปสงค์แรงงานโดยทั่วไป จะขึ้นอยู่กับอัตราค่าจ้าง โดยเปรียบเทียบ นั่นคือ การขาดแคลนอาจเกิดขึ้นเนื่องจากอัตราค่าจ้างไม่ปรับตัวสูงขึ้นตามความต้องการของตลาด

3. การบริการจัดหางานโดยรัฐ โดยทั่ว ๆ ไปบทบาทของรัฐในส่วนนี้ก็คือ การจัดให้ผู้ซื้อและผู้ขายแรงงานได้มีโอกาสได้พบกัน หน่วยธุรกิจซึ่งมีตำแหน่งว่างอาจส่งเรื่องมายังสำนักงานจัดหางานของรัฐ โดยระบุลักษณะของงาน ลักษณะของคนงาน และคุณสมบัติที่ต้องการ ค่าจ้างและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสภาพการทำงาน ส่วนผู้ที่ว่างงานและประสงค์

จะได้งานก็อาจมาจดทะเบียนกับสำนักจัดหางานของรัฐได้ โดยให้ข้อมูลส่วนตัวที่สำคัญ รวมทั้งประสบการณ์ทำงานในอดีต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนายจ้างด้วย

ปัญหาสำคัญของการบริการจัดหางานของรัฐก็คือ ทำอย่างไรจึงจะจัดให้ตำแหน่งที่ต้องการของคณงาน กับผู้ที่มาจดทะเบียนหางาน สอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ในการปฏิบัติงานของหน่วยบริการจัดหางานของรัฐโดยทั่วไป เมื่อได้ทราบความเกี่ยวกับตำแหน่งว่างจากนายจ้างแล้วก็จะสัมภาษณ์คณงานที่มาจดทะเบียนหางานว่ามีคุณสมบัติสอดคล้องหรือไม่แล้วจึงส่งคณงานให้ไปพบกับนายจ้าง อย่งไรก็ตาม นายจ้างไม่จำเป็นต้องจ้างคณที่สำนักจัดหางานของรัฐส่งไปให้ หรือคณงานเองก็ไม่จำเป็นต้องเข้าทำงานในตำแหน่งงานที่ถูกส่งไป

3.4 แผนพัฒนากำลังคนของกระทรวงแรงงาน

1. กรอบเป้าหมายการพัฒนาฝีมือแรงงานประจำปีงบประมาณ 2550 แยก รายอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกระทรวงแรงงานส่งเสริมการพัฒนาอาชีพธุรกิจการ ท่องเที่ยว และบริการ มีผลผลิต กิจกรรม กลุ่มอุตสาหกรรม เป้าหมายรวมทุกผลผลิต 1,224,620 คน ส่วนกลาง 409,467 คน แยกภาค 3 มีเป้าหมายรวม 125,472 คน แยกกลุ่มงาน อุตสาหกรรมบริการ 2,124 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงแรงงาน. 2551 : เว็บไซต์)
 - 1 ผลผลิตที่ 1 แรงงานมีฝีมือเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ เป้าหมายรวม 4,360 คน มีกิจกรรม การวางแผนแก่งเงิน กิจกรรมพัฒนาฝีมือเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ
 - 2 ผลผลิตที่ 2 แรงงานใหม่มีฝีมือและศักยภาพควบคู่กันอุตสาหกรรม เป้าหมายรวม 12,680 คน มีกิจกรรม พัฒนาฝีมือแรงงานใหม่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว บริการ 66 คน
 - 3 ผลผลิตที่ 3 แรงงานมีฝีมือและศักยภาพรองรับการแข่งขันเป้าหมายรวม 1,131,340 คน มีกิจกรรม ยกระดับฝีมือและศักยภาพแรงงาน แยกอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บริการ 1,775 คน - กิจกรรมทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวบริการ 424 คน กิจกรรมพัฒนาฝีมือและศักยภาพตาม พ.ร.บ. 2545 ด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บริการ 23,425 คน
 - 4 ผลผลิตที่ 4 แรงงานมีฝีมือและศักยภาพรองรับการแข่งขันกลุ่ม อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการเป้าหมายรวม 17,400 คน กลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ กิจกรรม พัฒนากำลังคนสอดคล้องอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บริการ 1,586 คน
 - 5 ผลผลิตที่ 5 แรงงานมี ฝีมือและศักยภาพรองรับการแข่งขันเป้าหมายรวม 5,000 คน

จากข้อมูลแสดงถึง ผลผลิตที่ 1-4 ได้ส่งเสริมกิจกรรมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และบริการ เป็นจำนวนมากและให้ความสำคัญในการส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมภาคบริการ นักท่องเที่ยว

1. กรอบเป้าหมายการพัฒนาฝีมือแรงงานประจำปีงบประมาณ 2550

แยกรายอุตสาหกรรม ยุทธศาสตร์ แผนงาน ผลผลิต แบบนผ. 3.1 ชลบุรีภาค 3 รวมเป้าหมายทั้งสิ้น 52,894 คน

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติที่ 1 จัดความยากจน แนวทางการจัดสรรงบประมาณ จัดความยากจนระดับบุคคล เป้าหมายการให้บริการกระทรวง ประชาชนยากจนได้รับโอกาสทางเลือกในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ ยุทธศาสตร์กระทรวง จัดการวางแผนงานเพื่อให้คนมีงานทำ (กลยุทธ์ที่ 1.3.1) ผลผลิตที่ 1 แรงงานมีฝีมือและศักยภาพในการประกอบอาชีพ 948 คน

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 พัฒนาคณะและสังคมที่มีคุณภาพ แนวทางการจัดสรรงบประมาณ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคณะให้มีความรู้คุณธรรมและจริยธรรม เป้าหมายการให้บริการกระทรวง : กำลังแรงงานมีศักยภาพและฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น ยุทธศาสตร์กระทรวง : พัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานอย่างเป็นระบบ (กลยุทธ์ที่ 2.1.4) ผลผลิตที่ 2 แรงงานใหม่มีฝีมือและศักยภาพควบคู่กันอุตสาหกรรม 250 คน มีผลิตแรงงานใหม่กลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 50 คน

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้ แนวทางการจัดสรรงบประมาณ การปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม เป้าหมายการให้บริการกระทรวง ภาคอุตสาหกรรมมีความเข้มแข็งด้านแรงงานและป้องกันข้อกีดกันทางการค้าอันเนื่องมาจากมาตรฐานแรงงาน ยุทธศาสตร์กระทรวง พัฒนาศักยภาพแรงงานให้สนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กลยุทธ์หลักที่ 3.2.3) ผลผลิตที่ 3 แรงงานมีฝีมือและศักยภาพรองรับการแข่งขันภาค อุตสาหกรรม 50,762 คน (กลยุทธ์หลักที่ 3.3.3) ผลผลิตที่ 4 แรงงานมีฝีมือและศักยภาพรองรับการแข่งขันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ กิจกรรมหลัก พัฒนาระดับฝีมือและศักยภาพแรงงานกลุ่มท่องเที่ยวและบริการพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงาน ด้านการท่องเที่ยว โรงแรม เช่น ภาษา เพื่อการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ พนักงานบริการ 650 คน (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. 2550 : 19)

จากข้อมูลแสดงถึง ผลผลิตที่ 1-3 ได้ส่งเสริมกิจกรรมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการเป็น จำนวนมากและให้ความสำคัญในการส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมภาคบริการ นักท่องเที่ยว เป็นการปรับ โครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

1. การสำรวจจำนวนร้อยละของผู้มีงานทำ ประจำปีงบประมาณ 2550

จากการสำรวจจำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามอาชีพ

ยอดรวม ปี 2550 ไตรมาสที่ 1- 4 มีอาชีพพนักงานบริการและพนักงานในร้านค้า และตลาด จำนวน 159,893 คน ร้อยละ (24.1) อาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆ ในด้านการขายและการให้บริการ จำนวน 71,038 ร้อยละ (10.7) (สำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ.2550 จังหวัดชลบุรี)

3. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี กับการพัฒนาอาชีพส่งเสริมธุรกิจ การท่องเที่ยว

3.1 การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอาชีพ มีดังนี้

หน่วยงานสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี เป็นศูนย์กลางการดำเนิน กิจกรรมด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านช่างและมีช่างตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้ง การจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและการแข่งขันฝีมือแรงงานพร้อมทั้งประสานงานกับธุรกิจ อุตสาหกรรมให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการประกอบ อาชีพดังนี้

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีประสิทธิภาพก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน
- เพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของบุคคลในสถานประกอบการให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- เพื่อส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน
- เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานตามมาตรฐาน ที่กำหนดและแข่งขันฝีมือแรงงาน
- เพื่อพัฒนาแรงงานในพื้นที่ชนบทยากจน หรือมีปัญหาด้านความมั่นคง ให้มีอาชีพและรายได้สูงขึ้น
- การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน
 - เป็นการฝึกอาชีพเพื่อเพิ่มพูนความรู้และฝีมือให้ทันกับวิทยาการสมัยใหม่ แก่ผู้ที่ทำงานอยู่แล้วในตลาดแรงงานหรือผู้ที่เคยมีความรู้หรือทำงานด้านช่างมาแล้ว ซึ่งจะช่วยเสริม ให้ผู้รับการฝึกมีโอกาสยกระดับฐานะคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น
- การฝึกเตรียมเข้าทำงาน
 - เป็นการฝึกอาชีพให้แก่เยาวชนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ แรงงานใหม่ และด้อยโอกาส ซึ่งมีอายุ 15 ปีขึ้นไป ให้มีความรู้ทักษะฝีมือเบื้องต้นในสาขาอาชีพต่างๆ เพื่อนำไป ประกอบอาชีพ โดยดำเนินการฝึกภายในสถาบันฯ เป็นระยะเวลา 2-10 เดือน และฝากฝึก ในสถานประกอบการ 1-2 เดือน เมื่อสำเร็จการฝึกจะได้รับวุฒิบัตรพัฒนาฝีมือแรงงาน

การฝึกการประกอบการและฝึกพิเศษ

เป็นการฝึกอบรมความรู้และทักษะสำหรับผู้ที่มีได้ทำงานด้านช่างเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติงานและสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และรวมถึงสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

หลักสูตร

หลักการเป็นหัวหน้างาน (30 ชั่วโมง) พัฒนาหัวหน้างานระดับต้นหรือระดับกลางให้มีความสามารถในเรื่องบทบาทหน้าที่และคุณสมบัติของหัวหน้างาน การเป็นผู้นำการสั่งงาน และการสอนงาน

เทคนิคการสอนงาน (30 ชั่วโมง) พัฒนาบุคลากรผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการสอนงานให้ สามารถดำเนินการสอนอย่างเป็นระบบ

เทคนิคการต้อนรับ (24 ชั่วโมง) เพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญของการต้อนรับ เพื่อพัฒนาวิธีการทำงานอันจะเป็นผลให้การติดต่อเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและประทับใจ

พนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม (18 ชั่วโมง) ให้ความรู้และทักษะในการให้บริการ การจัดโต๊ะ อุปกรณ์ เครื่องใช้ ตลอดจนวิธีการเสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่ม

พนักงานทำความสะอาด (18 ชั่วโมง) เพื่อให้เข้าใจในหน้าที่และความสำคัญของพนักงานทำความสะอาดตลอดจนการฝึกปฏิบัติการทำงาน

การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่อุตสาหกรรม (12 ชั่วโมง) เพื่อให้ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานมีความรู้ในเรื่องการสร้างนิสัยอุตสาหกรรมแรงงานที่สถานประกอบการต้องการ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้แรงงาน การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานตลอดจนลักษณะงานของแต่ละสถานประกอบการ

การประกอบธุรกิจส่วนตัว (18 ชั่วโมง) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพได้มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ หลักการ ทำเลที่ตั้ง ตลอดจนการทำบัญชีของธุรกิจ เพื่อให้สามารถดำเนินการธุรกิจส่วนตัวได้

3.2 การดำเนินงานการฝึกอบรมหลักสูตรการประกอบอาชีพ มีดังนี้

1. รายงานการจบการฝึกอาชีพ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี พ.ศ. 2550
2. รายงานการจบการฝึกอาชีพ หลักสูตรเสริมทักษะ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี งานฝึกพิเศษ

ตาราง 6 รายงานการจบการฝึกอาชีพ หลักสูตรเสริมทักษะ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน
ภาค 3 ชลบุรี งานฝึกพิเศษ

สาขาช่าง	รุ่น ที่	ชม. ฝึก	วันเข้า ฝึก	วันจบ ฝึก	เข้าฝึก		ออกกลางคัน		จบฝึก		สถานที่ฝึก
					ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
งานฝึกพิเศษ											
การนวดคลาย ไข่มັນ	1	18	28 พ.ย. 48	30 พ.ย. 48	0	31	0	0	0	31	สพท.3 ชลบุรี
การนวดคลาย ไข่มัน	2	18	15 ม.ค. 49	29 ม.ค. 49	0	16	0	0	0	16	สพท.3 ชลบุรี
การนวดคลาย ไข่มัน	3	18	28 พ.ย. 48	30 พ.ย. 48	0	25	0	0	0	25	ศูนย์แพทย์ แผนไทย ชลบุรี

ตาราง 7 รายงานการจบการฝึกการประกอบการ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี

สาขาช่าง	รุ่น ที่	ชม. ฝึก	วันจบ ฝึก	เข้าฝึก		ออก กลางคัน		จบฝึก		สถานที่ ฝึก	หน่วยงาน ที่ขอฝึก
				ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
งานฝึกการ ประกอบการ											
การนวดแผน ไทย	1	30	11 พย. 48	2	16	0	0	2	16	สพท.3 ชลบุรี	ธนาคาร ออมสิน
การนวดแผน ไทย	2	30	11 พย. 48	1	19	0	0	1	19	สพท.3 ชลบุรี	ธนาคาร ออมสิน
การฝึกพันบอดี เซพ	1	18	9 ธ.ค. 48	0	16	0	0	0	16	สพท.3 ชลบุรี	
การนวดหน้า เสริมโหวงเฮ้ง	1	18	5 เมย. 49	0	25	0	0	0	25	สพท.3 ชลบุรี	บุคคล ทั่วไป

ตาราง 8 รายงานการจบการฝึกอาชีพ หลักสูตรระดับ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี

สาขาช่าง	รุ่น ที่	ชม. ฝึก	วันจบ ฝึก	เข้าฝึก		ออก กลางคัน		จบฝึก		สถานที่ฝึก	หน่วยงาน ที่ขอฝึก
				ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
งานฝึกพิเศษ											
การนวดแบบสัปปายะ	1	30	25 ธ.ค. 48	0	28	0	0	0	28	สพท.3 ชลบุรี	
การนวดแบบสัปปายะ	2	30	7 มี.ค. 49	0	24	0	0	0	24	สพท.3 ชลบุรี	
การนวดแบบสัปปายะ	3	30	24 ก.พ. 49	0	20	0	0	0	20	ศูนย์แพทย์ แผนไทย ชลบุรี	
การนวดแบบไทยสปา	1	30	25 ธ.ค. 48	0	30	0	0	0	30	สพท.3 ชลบุรี	
การนวดแบบไทยสปา	2	30	31 มี.ค. 49	0	36	0	0	0	36	สพท.3 ชลบุรี	บุคคล ทั่วไป
การนวดแบบไทยสปา	3	30	31 มี.ค. 49	1	19	0	0	1	19	ศูนย์แพทย์ แผนไทย ชลบุรี	
การนวดแบบไทยสปา	4	30	21 ก.ค. 49	0	63	0	0	0	63	สพท.3 ชลบุรี	บุคคล ทั่วไป
การนวดแบบไทยสปา	5	30	30 มิ.ย. 49	0	20	0	3	0	17	ศูนย์แพทย์ แผนไทย ชลบุรี	
การนวดแบบเชลยศักดิ์	1	30	24 มี.ค. 49	7	38	0	0	7	38	สพท.3 ชลบุรี	บุคคล ทั่วไป
การนวดแบบเชลยศักดิ์	2	30	7 เม.ย. 49	0	20	0	0	0	20	ศูนย์แพทย์ แผนไทย ชลบุรี	

ตาราง 8 (ต่อ)

สาขาช่าง	รุ่น ที่	ชม. ฝึก	วันจบ ฝึก	เข้าฝึก		ออก กลางคัน		จบฝึก		สถานที่ฝึก	หน่วยงาน ที่ขอฝึก
				ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
การนวดแบบราชสำนัก	1	30	17 มี.ค. 49	2	34	0	0	2	34	สพท.3 ชลบุรี	
การนวดแบบราช สำนัก	2	30	17 มี.ค. 49	4	16	0	0	4	16	ศูนย์แพทย์ แผนไทย ชลบุรี	
รวม				14	348	0	3	14	345		

ตาราง 9 รายงานการจบการฝึกอาชีพหลักสูตรระยะสั้น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี

สาขาช่าง	รุ่น ที่	ชม. ฝึก	วันเข้า ฝึก	วันจบ ฝึก	เข้าฝึก		ออก กลางคัน		จบฝึก		หน่วยงาน ที่ขอฝึก
					ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
งานฝึกพิเศษ											
การนวดสลายไขมัน	1	18	28 พ.ย. 48	30 พ.ย. 48	0	25	0	0	0	25	
การฝึกพันบอดี้เซฟ	1	18	1 ธ.ค. 48	3 ธ.ค. 48	0	25	0	0	0	25	
การฝึกพันบอดี้เซฟ	2	18	14 พ.ค. 49	26 พ.ค. 49	1	13	0	0	1	13	บุคคล ทั่วไป
การฝึกพันบอดี้เซฟ	2	18	29 พ.ค. 49	31 พ.ค. 49	2	18	0	0	2	18	
การนวดแบบกายวิภาค ศาสตร์	1	30	6 ก.พ. 49	10 ก.พ. 49	0	20	0	2	0	18	
การนวดแบบกายวิภาค ศาสตร์	2	30	3 พ.ค. 49	9 พ.ค. 49	1	18	0	0	1	18	บุคคล ทั่วไป

ตาราง 9 (ต่อ)

สาขาช่าง	รุ่น ที่	ชม. ฝึก	วันเข้า ฝึก	วันจบ ฝึก	เข้าฝึก		ออก กลางคัน		จบฝึก		หน่วยงาน ที่ขอฝึก
					ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การนวดแบบกายวิภาค ศาสตร์	3	30	18 มิ.ย. 49	16 ก.ค. 49	1	12	0	0	1	12	บุคคล ทั่วไป
การนวดแผนไทย	1	30	18 ก.ย. 49	22 ก.ย. 49	0	15	0	0	0	15	บุคคล ทั่วไป

ตาราง 10 รายงานการจบการฝึกอาชีพ งานฝึกในกิจการ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี

สาขาช่าง	รุ่น ที่	ชม. ฝึก	วันจบฝึก	เข้าฝึก		ออก กลางคัน		จบฝึก		หน่วยงานที่ขอ ฝึก
				ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
งานฝึกในกิจการ										
ภาษาอังกฤษเพื่อการ ทำงาน	1	30	12 กพ. 49	7	18	0	0	7	18	บุคคลทั่วไป
ภาษาอังกฤษเพื่อการ ทำงาน	2	30	8 ก.ย. 49	8	19	0	0	8	19	พนักงาน โรงแรม
ภาษาอังกฤษเพื่อการ ทำงาน		80	10 ก.ย. 49	4	13	0	0	4	13	พนักงาน โรงแรม
ภาษาอังกฤษเพื่อการ นวด	1	30	24 กพ. 49	2	30	0	0	2	30	บุคคลทั่วไป
ภาษาอังกฤษเพื่อการ นวด	2	30	26 พ.ค. 49	4	22	0	0	4	22	บุคคลทั่วไป
ภาษาอังกฤษเพื่อการ นวด	3	30	16 มิ.ย. 49	1	14	0	0	1	14	บุคคลทั่วไป
ภาษาอังกฤษเพื่อการ นวด	4	30	2 มี.ค. 49	4	24	0	0	4	24	บุคคลทั่วไป
รวม				30	140	0	0	30	140	

ตาราง 11 รายงานการจบการฝึกอาชีพ รองรับการแข่งขัน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี

สาขาช่าง	รุ่น ที่	ชม. ฝึก	วันจบฝึก	เข้าฝึก		ออก กลางคัน		จบฝึก		หน่วยงานที่ ขอฝึก
				ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
งานฝึกพิเศษ										
การวาดแผนไทย	1	60	26 ธ.ค. 48	3	16	0	0	3	16	บุคคลทั่วไป
การวาดแผนไทย	2	60	28 ธ.ค. 48	0	20	0	0	0	20	บุคคลทั่วไป
การวาดแผนไทย	3	60	9 เม.ย. 49	1	46	0	0	1	46	บุคคลทั่วไป
การวาดแผนไทย	2	60	9 มิ.ย. 49	3	29	0	0	3	29	บุคคลทั่วไป
การวาดแผนไทย	1	100	14 ก.พ. 49	4	32	0	0	4	32	
การวาดแผนไทย	2	100	6 ส.ค. 49	0	41	0	0	0	41	บุคคลทั่วไป
การวาดแบบเซลล์ ไลท์	1	30	23 พ.ค. 49	0	16	0	0	0	16	บุคคลทั่วไป
การวาดแบบเซลล์ ไลท์	2	30	26 พ.ค. 49	2	18	0	0	2	18	
การอบสมุนไพร	1	30	5 ก.ค. 49	0	24	0	0	0	24	บุคคลทั่วไป
การอบสมุนไพร	2	30	16 มิ.ย. 49	0	20	0	4	0	16	
รวม				13	262	0	4	13	258	

ตาราง 12 รายงานการจบการฝึกอาชีพรองรับการแข่งขัน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี

สาขาช่าง	รุ่น ที่	ชม. ฝึก	วันจบฝึก	เข้าฝึก		ออก กลางคัน		จบฝึก		หน่วยงานที่ ขอฝึก
				ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การนวดฝ่าเท้าเพื่อ สุขภาพ	1	30	15 ต.ค. 48	0	29	0	0	0	29	บุคคลทั่วไป
การนวดฝ่าเท้าเพื่อ สุขภาพ	2	30	16 พ.ค. 49	2	17	0	0	2	17	บุคคลทั่วไป
การนวดฝ่าเท้าเพื่อ สุขภาพ	3	30	1 ส.ค. 49	1	37	0	0	1	37	บุคคลทั่วไป
การนวดฝ่าเท้าเพื่อ สุขภาพ	4	30	21 เม.ย. 49	1	19	0	0	1	19	
การนวดฝ่าเท้าเพื่อ สุขภาพ	5	30	10 ก.ย. 49	2	14	0	0	2	14	บุคคลทั่วไป
การนวดฝ่าเท้าเพื่อ สุขภาพ	1	60	27 ม.ค. 49	0	20	0	3	0	17	
การนวดแบบสวีดิช	1	30	28 มิ.ย. 49	0	30	0	0	0	30	บุคคลทั่วไป
การนวดแบบสวีดิช	2	30	12 พ.ค. 49	2	18	0	1	2	17	
รวม				9	273	0	4	9	269	

ตาราง 13 รายงานการจบการฝึกอาชีพ กิจกรรม 1 ทดสอบมาตรฐาน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน
ภาค 3 ชลบุรี

รายการ	ระดับ	เข้า ทดสอบ		ไม่ผ่าน		ผ่าน		สถานที่ทดสอบ	ประเภทบุคคล
		ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ		
ธุรกิจและ บริการ									
การวางแผน ไทย	1	1	12	0	0	1	12	รพ.พนัสนิคม	
การวางแผน ไทย	1	1	10	0	0	1	10	รพ.พนัสนิคม	
การวางแผน ไทย	1	4	28	0	0	4	28	รพ.พนัสนิคม	ศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระ เกียรติฯ
การวางแผน ไทย	1	2	6	0	0	2	6	สพท.3 ชลบุรี	
การวางแผน ไทย	1	0	12	0	0	12	0	ศูนย์ทดสอบ กรพินธ์	บุคคลทั่วไป
		8	68	0	0	20	56		

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า สังคมไทยปัจจุบันกำลังก้าวสู่ยุคแห่งการถ่ายทอดกำลังแรงงานจากภาคเกษตรกรรมในชนบทเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมในเมืองประกอบกับการเพิ่มตัวของประชากรเป็นไปอย่างรวดเร็วที่ดินเพื่อการเกษตรมีจำนวนจำกัด ในด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการก็เช่นเดียว มีความจำเป็นต้องพัฒนาฝีมือแรงงานในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนไทย การนวดแบบสปาและอื่นๆ ให้ทันความต้องการของตลาด ตลอดจนมีคุณภาพเพื่อให้บริการ และภูมิปัญญาไทยสามารถทัดเทียมประเทศอื่นเพื่อการแข่งขันท่องเที่ยวในตลาดโลก คนที่เคยประกอบอาชีพอยู่อย่างไร ถ้ายังทำอยู่อย่างนั้นไม่พัฒนางานอาชีพ ไม่พัฒนาฝีมือของตนเอง หนทางการทำมาหากินเพื่อให้มีการดำรงชีวิตที่ดีก็จะยากขึ้นทุกที ปัจจุบันอิทธิพลและค่านิยมเดิมยังทำให้โรงเรียนเป็นจำนวนมากมุ่งเน้นการเรียนรู้ภาคทฤษฎีเป็นสำคัญ การฝึกทักษะอาชีพที่จัดขึ้นในโรงเรียนยังไม่ได้รับความสนใจเพียงพอ และการเรียนการสอนยังไม่ทำให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในชีวิตได้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเท่าที่ควร ภาคชนบทที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าจำเป็น ต้องได้รับการพัฒนาฝีมือ

แรงงานหรือยกระดับทักษะให้สอดคล้องกับอาชีพเพื่อให้ประชากรมีประสิทธิภาพในการทำงาน และดำรงชีวิตด้วยดียิ่งขึ้น

ตารางการจัดการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรีนั้น เป็นการฝึกอบรมความรู้และทักษะสำหรับผู้ที่มีได้ทำงานด้านช่างเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติงานและสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และรวม ถึงสามารถนำไปประกอบอาชีพในสภาวะการณ์ของสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

4. แผนสำรวจข้อมูลพื้นฐานการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี

ตาราง 14 แผนสำรวจข้อมูลพื้นฐานการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี

สรุปแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ประจำปี 2550								
ที่	อำเภอ	อาณาเขต พื้นที่ (ไร่)	หลังคา เรือน (แห่ง)	จำนวน ประชากร รวม ทั้งหมด	ประชากร แฝง (คน)	ความ หนา แน่น	อาชีพประชากร	
							เกษตรกรรม	อุตสาหกรรม
1	อำเภอเมืองชลบุรี	160,400.75	130,288	273,668	69,480	25,043.22	12,925	16,789
2	อำเภอนันทนิกม	318,995.58	28,032	111,729	1,365	8,607.61	23,224	14,024
3	อำเภอบ้านบึง	319,277.00	35,172	93,093	11,896	6,701.33	10,779	18,603
4	อำเภอพานทอง	115,403.25	17,943	49,215	15,943	3,918.99	3,664	6,838
5	อำเภอศรีราชา	471,030	116,314	216,453	125,750	7,916.65	6,115	57,575
6	อำเภอบางละมุง	400,296.00	68,849	193,357	538,955	3,735.61	4,900	5,897
7	อำเภอสัตหีบ	198,347.00	54,954	133,164	23,678	6,641.27	46,348	14,337
8	อำเภอหนองใหญ่	259,375	5,925	22,147	3,925	262.45	8,955	3,821
9	อำเภอบ่อทอง	515,246.25	11,740	45,811	4,520	868.77	11,905	6,460
10	อำเภอเกาะสีชัง	6,062.5	1,609	4,901	7,000	620.37	-	-
11	กิ่งอำเภอเกาะ จันทร์	152,032.50	9,890	35,056	2,570	1,805.99	15,393	6,295
	รวมทั้งหมด	2,916,465.83	480,716	1,178,594	805,082	66,122.26	144,208.00	150,639.00

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านเศรษฐกิจ (ต่อ)								
อำเภอ	รายได้ (คน/ปี)	บริการ น้ำมัน	ตลาด	ร้านค้า	โรงแรม	ธนาคาร	โรงงาน	สถานที่ ท่องเที่ยว
เมือง ชลบุรี	288,750	59	14	2,266	35	48	563	20
พนัส นิคม	586,045	32	6	759	8	10	69	9
บ้านบึง	345,250	23	347	1,354	1	11	219	2
พานทอง	237,171	20	4	661	-	5	96	-
ศรีราชา	475,225	35	14	3,120	20	28	418	11
บางละมุง	646,844	57	10	957	678	19	237	53
สัตหีบ	349,819	18	12	437	40	11	16	18
หนอง ใหญ่	90,000	7	1	243	-	2	33	-
บ่อทอง	236,730	17	1	364	-	2	23	7
เกาะสีชัง	4,500	2	1	50	1	1	-	19
เกาะ จันทร์	118,055	8	2	445	-	5	22	-
รวม ทั้งหมด	3,378,389	278	412	10,656	783	142	1,696	139

ตาราง 14 (ต่อ)

อำเภอ	ด้านสังคม (ต่อ)						ด้านสาธารณสุข	
	ชุมชน	วัด	สนามกีฬา	ฟุตบอล	บาสเก็ตบอล	สาธารณสุข	สาธารณสุข(แห่ง)	อสม(คน)
เมืองชลบุรี	108	48	24	33	20	16	16	2,369
พนัสนิคม	109	68	21	25	11	7	18	1,126
บ้านบึง	77	35	10	34	29	8	12	836
พานทอง	52	25	10	12	7	-	7	592
ศรีราชา	97	64	21	62	31	6	8	2,213
บางละมุง	85	40	43	24	20	18	14	2,180
สัตหีบ	49	25	7	25	20	3	5	564
หนองใหญ่	24	13	5	16	10	2	7	315
บ่อทอง	53	36	16	34	21	4	11	687
เกาะสีชัง	7	2	1	1	1	-	-	80
เกาะจันทร์	42	19	8	8	4	-	6	376
รวมทั้งหมด	703	375	166	274	174	64	104	11,338

ด้านการเมืองและการบริหาร (ต่อ)

อำเภอ	สมาชิกท้องถิ่น(คน)	ภาษีบำรุงท้องที่	ภาษีโรงเรือน	ภาษีป้าย
เมืองชลบุรี	186	2,553,289.21	72,248,050.37	11,114,236.66
พนัสนิคม	296	934,940.48	7,030,820.03	1,041,153.93
บ้านบึง	122	3,097,084.00	11,912,852.20	363,919.22
พานทอง	136	505,639.80	8,265,342.13	437,107.80
ศรีราชา	102	7,655,372.33	286,707,505.33	13,833,623.76
บางละมุง	124	4,630,302.22	162,572,672.12	27,696,159.22
สัตหีบ	112	62,366,950.52	20,815,026.03	2,358,532
หนองใหญ่	48	984,464.49	2,629,570.61	170,307
บ่อทอง	106	1,956,539.50	2,723,569.32	44,055.50

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการเมืองและการบริหาร (ต่อ)				
อำเภอ	สมาชิกท้องถิ่น (คน)	ภาษีบำรุงท้องที่	ภาษีโรงเรือน	ภาษีป้าย
เกาะสีชัง	11	41,914.95	1,133,760.38	20,321
เกาะจันทร์	81	696,011.34	2,935,340.51	248,867.40
รวมทั้งหมด	1,324	85,422,508.84	578,974,509.03	57,328,283.49

จากรายงานสามารถสรุปได้ว่า แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ประจำปี 2550 นั้น อำเภอบางละมุงอันเป็นที่ตั้งของเมืองพัทยา ซึ่งเป็นพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ จากรายงานแสดงให้เห็นถึงความเจริญของเมืองและกลุ่มสังคมอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจการท่องเที่ยว และภาคอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ เมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศและเป็นเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออกกิจกรรม ทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 87 ประกอบอาชีพด้านการค้าและการบริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ

บริบทด้านพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมเมืองพัทยา

สภาพพื้นที่การท่องเที่ยวพัทยาที่สอดคล้องและสนับสนุนกับการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยเลือกพื้นที่เมืองพัทยานี้เนื่องจากเป็นเมืองที่มีความเจริญอย่างรวดเร็วจนยกฐานะเป็นเขตการปกครองพิเศษอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานครและเนื่องจากความเจริญในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองการบริหารนี้เองส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคมได้แก่ด้านที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค ระบบบำบัดน้ำเสียและเกิดเหตุน้ำท่วมในเขตเทศบาลเป็นประจำเมื่อมีฝนตกหนักเกิดเหตุมาตกรรมปล้นชิงทรัพย์นักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง สืบเนื่องจากประชานิยมอพยพย้ายถิ่นเข้าเมืองพัทยาน้อยๆ หนาแน่นเพื่อประกอบอาชีพบริการหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวชาว ต่างชาติเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาศักยภาพและ โครงสร้างพื้นฐานเมืองพัทยานี้

พัทยา เป็นชายหาดที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ มีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำซึ่งอยู่ทางด้านตะวันออกของอ่าวไทย สถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายจึงมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ นิยมเข้ามาท่องเที่ยวที่พัทยาเป็นจำนวนมาก สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ในปี 2550 มีสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 2,199,028 คน รายได้เข้า 10,649.45 ล้านบาท ชาวต่างประเทศ 4,481,630 คน รายได้ 48,698.16 ล้านบาท รวมนักท่องเที่ยว 6,680,658 คน (สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลางเขต 3 ชลบุรี. 2550) ในอนาคตการท่องเที่ยวพัทยายังคงเจริญรุดหน้า ไปตามลำดับ จะใช้งบประมาณ 50 ล้านบาท ปรับปรุงการท่องเที่ยวเมืองพัทยาใหม่เพื่อให้บริการเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับคนทั่วโลกโดยเฉพาะเรื่องของการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคชายหาดและส่วนอื่นๆ เน้นขยายถนนจอมเทียนสาย 2 ทำ 6 เลน ส่วนการตลาดจะดึงนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่จากยุโรปเพราะขณะนี้ตลาดโตเร็วมากตามลำดับ คือ รัสเซีย จีน เกาหลีใต้ และอังกฤษ โดยภาพรวมปัจจุบันพัทยามีรายได้จากท่องเที่ยวปีละ 64,000 ล้านบาท เพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 10-15 จึงเตรียมตั้งศูนย์การศึกษาและทุนการศึกษาแก่ผู้สนใจทำงานภาคบริการมากขึ้น ดังนั้นเมืองพัทยาจึงตั้งรับการท่องเที่ยวและขณะเดียวกันสร้างกลุ่มแรงงานที่ขาดแคลนไม่เพียงพอกับความต้องการตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการไปพร้อม ๆ กัน (พัทยา. 2551 : เว็บไซต์)

จากข้อมูลดังกล่าวจึงสนับสนุนและสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ในการพัฒนาอาชีพเพื่อรองรับและส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองถึงปัจจัยความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในปัจจุบันและเป็นการรองรับสถานการณ์ความต้องการนักท่องเที่ยวในอนาคต ที่มีความพึงพอใจในกิจกรรมท่องเที่ยวภาคบริการอีกด้วย

1. ประวัติเมืองพัทยา

คำว่า “พัทยา” นั้น มีประวัติเล่ากันว่า เมื่อ พ.ศ. 2310 ก่อนที่จะเสียกรุงแก่พม่า 2 เดือน พระยาตาก (สิน) ซึ่งขณะนั้น เป็นพระยากำแพงเพชรเห็นว่าถ้าอยู่ในกรุงฯ ต่อสู้กับพม่าอ่อนแออย่างที่เป็นเช่นนี้ ก็จะต้องเสียกรุงเป็นมั่น จึงคิดหนีไปตั้งตัวใหม่หาสมัครพรรคพวกได้ประมาณ 500 คน ยกออกจากค่ายวัดพิชัย มุ่งไปทางตะวันออกเฉียงใต้ และได้รับกับพม่าที่ยกติดตามไปถึง 4 ครั้ง จนกระทั่งได้ เค้นทัพล่องหน้าไปแขวงเมืองชลบุรี พระยาตากไปพักทัพที่บริเวณหน้าวัดใหญ่อินทาราม (ปัจจุบัน) และจึงเคลื่อนทัพมุ่งไปยังจันทบุรีระหว่างทางได้พักทัพที่บ้านหนองไผ่ (ซึ่งอยู่ด้านหลังสถานีตำรวจภูธรพัทยา ริมถนนสุขุมวิทปัจจุบัน) ตำบลนาเกลือ แขวงเมืองบางละมุงพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา เล่ม 2 กล่าวไว้ว่า “ขณะนี้นายกลมเป็นนายชุมนุม คุณไพร่พลอยู่ที่นั่น คอยสกัดจะต่อรองและพระยากำแพงเพชรขึ้นจี่ช้างพลายถือปืนนกสับรางแดงพร้อมด้วยพลทหารแห่เวดล้อมหน้าหลังตรงเข้าไปในระหว่างพวกพลนายกลมซึ่งมาสกัดอยู่นั้นด้วยเดชบารมีบันดาลให้นายกลมเกรงกลัวเดชาานุภาพวางอาวุธเสียสิ้น พวกพลทัพ

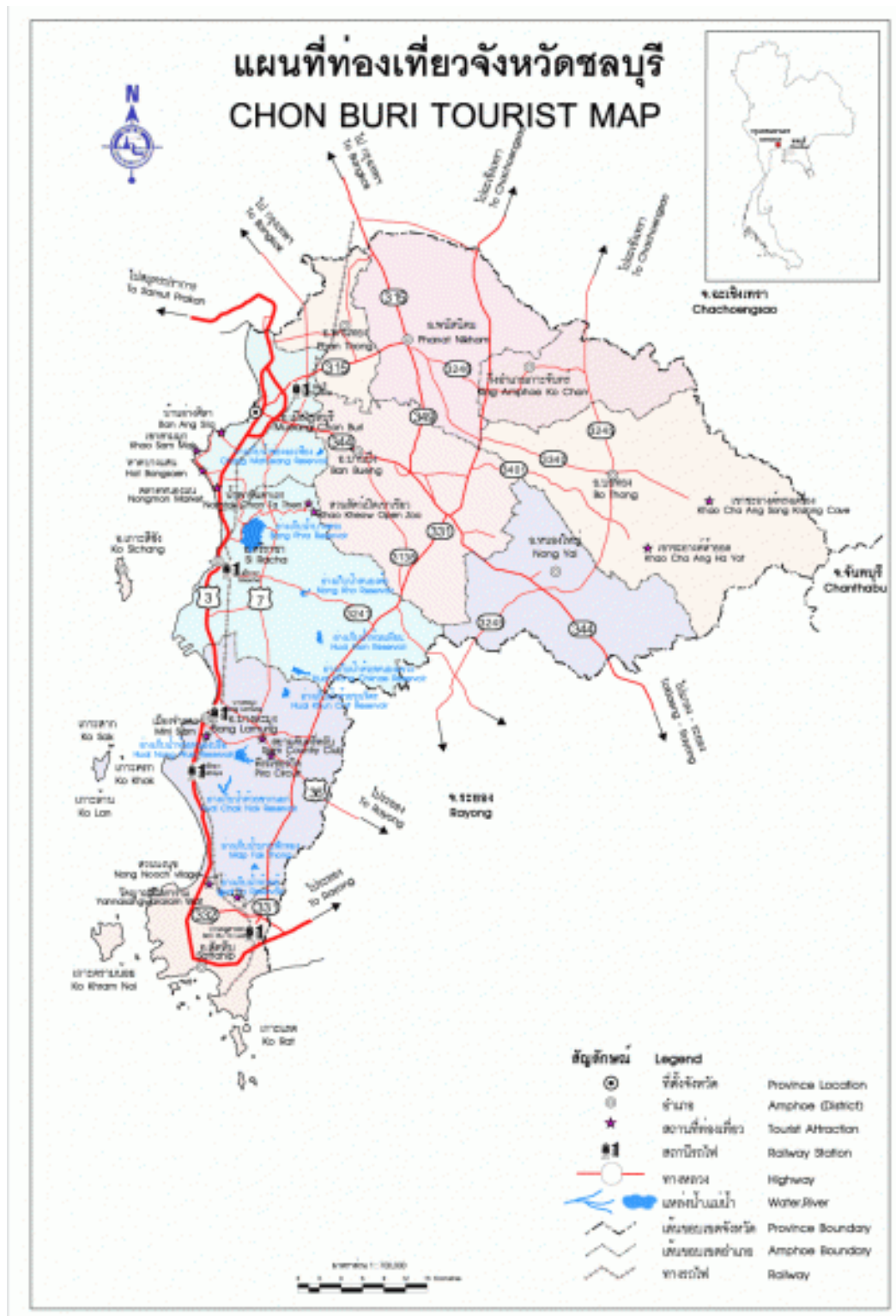

เข้าอ่อนนุ่มเป็นข้า แล้วนำทัพไปหยุดประทับ ณ ที่มีหนองน้ำครึ้นรุ่งขึ้นวันอังคาร แรม 6 ค่ำ เดือนยี่ นายกลมจึงนำไพร่พลหมื่นหนึ่ง นำทัพไปถึงตำบลแห่งหนึ่ง หยุดพักแรมเสียดินหนึ่งรุ่งขึ้น เดินทัพมาถึงจอมเทียนและทุ่งไก่อี้ สัตหีบ หยุดพักแรมแห่งละคืน ต่อมาตำบลแห่งนั้นชาวบ้าน เรียกว่า “ทัพพระยา” และต่อมาเรียกใหม่เป็น “พัทธยา” มีทั้งตัว ท.ทหาร และตัว ธ.ธง เนื่องจาก เห็นว่าตรงที่บริเวณพระยาตากมาตั้งทัพนั้นทำเลดีมีลมทะเลชื่อลมพัทธยาคือลมที่พัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือในต้นฤดูฝนจึงเรียกสถานที่แห่งนี้ว่า “หมู่บ้านพัทธยา” ต่อมาปัจจุบันได้เขียนใหม่เป็น “พัทธยา” (พัทธยา. 2551 : เว็บบไซต์)

เหตุการณ์สำคัญของเมืองพัทธยาได้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2502 เมื่อมีรถบรรทุกขนาดใหญ่ของทหารอเมริกันประมาณ 4-5 คัน ได้บรรทุกทหารเต็มคันรถ ประมาณคันละ 100 คน จากนครราชสีมา ซึ่งมีฐานทัพของทหารอเมริกันอยู่ที่นั่นมาที่หาดพัทธยา และเข้าบ้านตากอากาศของพระยาสุนทรพักอยู่เป็นประจำ บ้านดังกล่าวอยู่ทางตอนใต้ของหาดพัทธยาโดยผลัดกันพักผ่อนเป็นงวดๆ ละ 1 สัปดาห์ และพักอยู่ที่บ้านพักดังกล่าว ด้วยเหตุการณ์เช่นนี้ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการมาท่องเที่ยวพัทธยา และต่อมาพัทธยาได้เปลี่ยนจากหมู่บ้านชายทะเลที่สงบมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวตากอากาศที่ทันสมัย ดังที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน ก่อนเดือนพฤศจิกายน 2521 พัทธยา มีฐานะเป็นสุขาภิบาลนาเกลือ ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2499 มีพื้นที่เฉพาะตำบลนาเกลือ ต่อมาได้ขยายเขตไปถึงพัทธยาได้ เมื่อปี 2507 มีพื้นที่ในการปกครองดูแล ประมาณ 22.2 ตารางกิโลเมตร แต่เนื่องจากพัทธยาได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ หน่วยการปกครองที่เป็นสุขาภิบาลอยู่เดิมไม่อาจจะบริหารงาน และให้บริการได้ทันกับความเจริญอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทธยา พ.ศ. 2521 ขึ้นด้วยผลแห่งพระราชบัญญัตินี้ จึงได้ยุบสุขาภิบาลนาเกลือ และได้จัดตั้งเมืองพัทธยา เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2521 เป็นรูปการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (City Manager) ผู้จัดการเมือง และให้เมืองพัทธยา มีฐานะเทียบเท่าเทศบาลนคร กระทั่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีผลบังคับใช้ ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสภาท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้ง จึงยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทธยา พ.ศ. 2521 และตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทธยา พ.ศ. 2542 บังคับใช้ มีผลตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 (พัทธยา. 2551 : เว็บบไซต์)

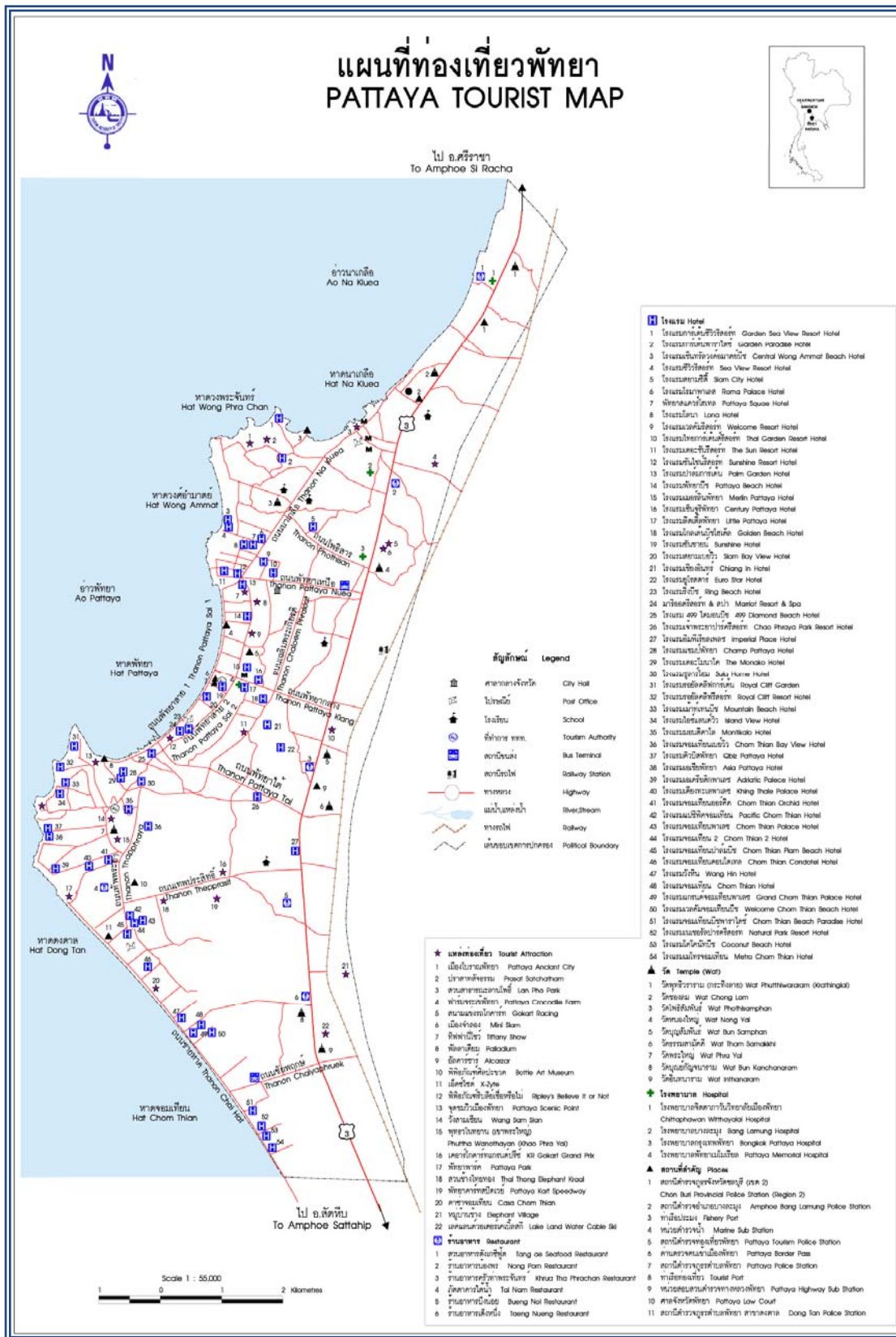
ปัจจุบันเมืองพัทธยา มีชุมชนทั้งสิ้น 22 ชุมชน การสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมเมืองพัทธยา มีกองสวัสดิการสังคมเป็นหน่วยงานประสานกับองค์กรสังคมสงเคราะห์อื่น ๆ ให้การสงเคราะห์ต่อผู้ด้อยโอกาส คนชราและเด็กในด้านต่างๆ มีการให้บริการสาธารณสุขเคลื่อนที่แก่ประชาชนในชุมชนรวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนได้ช่วยเหลือตัวเอง

ภาพประกอบ 9 แผนที่จังหวัดชลบุรี

ภาพประกอบ 11 แผนที่ท่องเที่ยวพัทยา

2. ศักยภาพเมืองพัทยา

เมืองพัทยานับได้ว่าเป็นเมืองที่มีคุณลักษณะพิเศษที่มีความแตกต่างไปจากเมืองอื่นๆ ในหลายด้าน ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบของเมืองในอันที่จะเอื้อประโยชน์ ต่อการนำไปใช้เป็นปัจจัยสำคัญ ในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหาร ซึ่งจุดเด่นอันเป็นข้อ ได้เปรียบของเมืองหรือศักยภาพของเมืองพัทยา พอจะสรุปได้ดังนี้

1. เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ธรรมชาติให้มามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยมีแนวชายหาดที่ใช้เป็นสถานที่ตากอากาศยาวติดต่อกันถึง 15 กิโลเมตร
2. เป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การธนาคาร ธุรกิจบริการและพาณิชยกรรมระดับภาค
3. เป็นศูนย์กลางการบริการ และท่องเที่ยวสำหรับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (อีสเทิร์นซีบอร์ด)
4. เป็นเมืองศูนย์กลางทางการคมนาคมและโทรคมนาคมระดับภาค
5. เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาทุกระดับ
6. เป็นเมืองที่มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่สมบูรณ์แบบอันเอื้อประโยชน์ต่อการผลิตการลงทุน และการท่องเที่ยว ของท้องถิ่น
7. เป็นเมืองที่มีระบบการบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ
8. เป็นเมืองที่มีรูปแบบและระบบการปกครองที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน
9. เมืองที่เป็นศูนย์กลางการศึกษาและศูนย์กลางการแข่งขันกีฬาทางน้ำทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

3. โครงสร้างพื้นฐาน

3.1 การคมนาคมขนส่ง ระบบคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงกับเมืองพัทยา

การคมนาคมทางรถยนต์ มีทางหลวงสายสำคัญตัดผ่านดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) (ระยะทาง กรุงเทพฯ-พัทยา 147 กิโลเมตร)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 (ระยะทาง 70 กิโลเมตร)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3135 (นาเกลือ - พัทยาใต้)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3136 เข้าสู่พัทยาเหนือ (ระยะทาง 1,982 เมตร)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3240 (ระยะทาง 17 กิโลเมตร)
- ทางหลวงพิเศษหมายเลข 7 กรุงเทพฯ-ชลบุรี (สายใหม่) ระยะทาง 81 กิโลเมตร

การคมนาคมทางรถไฟ

มีเส้นทางรถไฟที่สำคัญ ได้แก่ เส้นทางรถไฟสายฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ปัจจุบันใช้เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าระหว่างภาคตะวันออกกับกรุงเทพมหานคร

การคมนาคมทางน้ำ

มีเส้นทางการเดินทางโดยเรือระหว่างเกาะต่าง ๆ กับเมืองพัทยาและจังหวัดใกล้เคียง โดยสะพานท่าเทียบเรือท่องเที่ยว พัทยาใต้

3.2 ระบบโครงข่ายถนนในเมืองพัทยา

ระบบโครงข่ายถนนในเมืองพัทยา รวมทั้งสิ้น 136 สาย ระยะทางรวม 109.06 กิโลเมตร แยกเป็น ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 33 สาย (ระยะทาง 25.68 กิโลเมตร) และถนนลาดยางแอสฟัลท์ติก 76 สาย (ระยะทาง 67.70 กิโลเมตร) และถนนลูกรัง 27 สาย (ระยะทาง 15.68 กิโลเมตร) สรุปได้ดังนี้

ถนนสายประธาน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) เป็นถนนสายประธาน (พัทยา-อำเภอศรีราชา) (พัทยา-จังหวัดชลบุรี) (พัทยา-จังหวัดสมุทรปราการ) (พัทยา-กรุงเทพฯ) (พัทยา-สัตหีบ)

ถนนสายหลัก เป็นถนนที่ทำหน้าที่กระจายการจราจรจากถนนสุขุมวิทเข้าไปสู่ตัวเมืองพัทยาโดยผ่านย่านพาณิชย์กรรมและเขตที่อยู่อาศัยเข้าสู่ศูนย์กลางเมืองพัทยา ได้แก่

ถนนพัทยาเหนือ ถนนพัทยากลาง และถนนพัทยาใต้

ถนนพัทยา - นาเกลือ และถนนพัทยาสาย 2 ความยาวประมาณ

1,675 เมตร

ถนนพัทยาสาย 1 (ถนนเลียบชายหาดด้านอ่าวพัทยา) เป็นเส้นทางท่องเที่ยวสายหลัก เส้นทางเริ่มที่บริเวณหาดด้านเหนืออ่าวพัทยาจนถึงถนนพัทยาใต้ ซึ่งเป็นถนนเลียบชายหาด ถนนพัทยาสาย 2 ตลอดจนถึงถนนในซอยมีการจราจรแน่นมาก

ถนนเลียบชายหาดนาจอมเทียน

ถนนเทพประสิทธิ์ เป็นถนนเชื่อมระหว่างถนนสุขุมวิทกับหาดจอมเทียน

ระยะทาง 2,943 เมตร

ถนนสายย่อยและถนนซอย เป็นถนนที่รับการจราจรในแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ ถนนในเขตชุมชนท้องถิ่นนาเกลือ ถนนซอยเชื่อมชายหาดพัทยา กับถนนพัทยา สาย 2 และถนนชายหาดนาจอมเทียนกับถนนสุขุมวิท

3.3 การประปา

ในปัจจุบันทางสำนักงานประปาพัทธาได้ซื้อน้ำจาก บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) ประมาณ 2,711 ลบ.ม./ชม. ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 ซึ่งในช่วงดังกล่าวมีความต้องการใช้น้ำสูงสุดถึง 4,157 (น้ำจ่ายสุทธิ) ลบ .ม./ชม.

กำลังผลิตน้ำประปาสูงสุด 5,000 ลบ.ม./ ชม.และมีน้ำดิบผลิตน้ำประปาจริง 4,022 ลบ.ม./ชม. (คิดเป็นร้อยละ 80.44 ของกำลังผลิตน้ำประปาสูงสุด) และให้บริการครอบคลุมเมืองพัทธา ชุมชนบ้านโรงโม่ ชุมชนตลาดนาเกลือ ชุมชนนาจอมเทียน ชุมชนหน้าอำเภอชุมชนบางเสร่ รวมถึงชุมชนใกล้เคียงโดยรอบ คิดเป็นพื้นที่บริการรวมทั้งสิ้น 65.0 ตร.กม. ในปี 2549 มีพื้นที่ที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำมากที่สุด คือ เขาน้อย เขาตาโล

3.4 การไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบางละมุง อ.พัทธา – นาเกลือ โทรศัพท์ 0-3822-1463 0-3822-1007 มีการจ่ายกระแสไฟฟ้าภายในเมืองพัทธาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการไฟฟ้าย่อย 5 สถานี ได้แก่ 1) สถานีไฟฟ้าบางละมุง 2) สถานีไฟฟ้าจอมเทียน 3) สถานีไฟฟ้าพัทธาใต้ 4) สถานีเขาไม้แก้ว 5) สถานีพัทธาเหนือ และกระแสไฟฟ้าบ้านเกาะล้าน

ปัจจุบันการไฟฟ้าอำเภอบางละมุงสามารถให้ผู้ขอใช้ไฟฟ้าได้ทั่วถึงทุกครัวเรือน สำหรับเมืองพัทธาจะรับผิดชอบค่ากระแสไฟฟ้าในการส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะในเมืองพัทธา การขยายไฟฟ้าสาธารณะออกไปตามความจำเป็นและการบำรุงรักษาดวงโคมไฟฟ้าและอุปกรณ์เมื่อเกิดการชำรุดเสียหาย และด้วยเมืองพัทธาและพื้นที่ใกล้เคียง มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย แต่ยังคงขาดการดูแลและพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวติดอันดับ เมืองเร่งผลัดคัน ที่ท่องเที่ยวพัทธาเป็นเขตพื้นที่พิเศษ โดยประสานหน่วยงานต่างๆ เร่งฟื้นฟูและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่เมืองพัทธา และพื้นที่เชื่อมโยง เช่น เกาะล้าน เกาะสีชัง รวมทั้ง เกาะไผ่ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของฐานทัพเรือ เพื่อให้ติดอันดับสถานที่ท่องเที่ยวต้น ๆ ของ จังหวัดชลบุรี และส่งเรื่องคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ โดยเสนอให้องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท.ประกาศแนวเขตที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นเพื่อให้การดำเนินงานกำหนดแนวเขตพื้นที่การท่องเที่ยวบริเวณเมืองพัทธาและพื้นที่เชื่อมโยงตามขั้นตอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ ดังนั้นความจำเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องไฟฟ้า สาธารณูปโภคต่าง ๆ ของเมืองพัทธาก็ต้องเพิ่มขึ้นตามอุปสงค์ไปด้วย (พัทธา. 2551 : เว็บไซต์)

3.4 การไฟฟ้า

การสื่อสารและโทรคมนาคม

- (1) สถานีวิทยุ จำนวน 2 สถานี
- (2) โทรทัศน์ทางสาย จำนวน 2 แห่ง คือ เอสทีวี และบีทีวี (บางละมุง เคเบิล ทีวี)
- (3) ไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 4 แห่ง
- (4) โทรศัพท

4. ด้านเศรษฐกิจ

เมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ และเป็นเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออกกิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 87 ประกอบอาชีพด้านการค้าและการบริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ นอกนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การประมง และการค้าขาย ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 270,000 บาท/คน/ปี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 การอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของเมืองพัทยา ปัจจุบันมีการจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 90 ของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม โดยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โรงแรม บังกะโล ในท์คลับ เป็นต้น มีโรงงานอุตสาหกรรมร้อยละ 3 เช่น โรงงานทำคอนกรีต อิฐบล็อก แผ่นพื้นคอนกรีต วงกบประตูหน้าต่าง โรงงานแปง้ำมันสำปะหลัง โรงงานอัดมันเส้น เป็นต้น

4.2 การเกษตรกรรม

พื้นที่เกษตรกรรมของเมืองพัทยายู่ในบริเวณตำบลห้วยใหญ่ และตำบลหนองปลาไหล โดยมีการปลูกมันสำปะหลัง สับปะรดและมะพร้าว เป็นต้น ประชากรประกอบอาชีพด้านนี้ประมาณร้อยละ 3 เพราะปัจจุบัน ที่ดินมีราคาสูง ทำให้การลงทุนการเกษตรน้อย

4.3 การพาณิชย์กรรมและการบริการ

มีการประกอบการด้านพาณิชย์กรรมประมาณร้อยละ 4 เช่น การทำธุรกิจการค้าปลีก ธุรกิจนำเข้า-ส่งออก และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ประเภทขายหรือเช่าอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวก และความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว เช่น การให้เช่ารถจักรยานยนต์, เรือเจ็ทสกี, เรือนำเที่ยว, เรือลากرم, เรือลากกล้วย นอกจากนี้ยังมีโรงแรมและที่พัก จำนวน 497 แห่ง ร้านอาหาร จำนวน 687 แห่ง ธนาคารจำนวน 18 แห่ง 98 สาขา สถานีบริการน้ำมันจำนวน 23 แห่ง สถานชานาบุบาล เมืองพัทยาจำนวน 1 แห่ง ศูนย์การค้าจำนวน 16 แห่ง ตลาดสดจำนวน 9 แห่ง

ศูนย์การค้า จำนวน 16 แห่ง ดังนี้

1. เซ็นทรัล เฟสติวัล อ.พัทธาสาย 2
2. โลตัส (พญาเหนือ) อ.พญาเหนือ
3. โลตัส (พญาใต้) อ.สุขุมวิท
4. รอยัลการ์เด้นท์ พลาซ่า (พญาใต้) อ.ชายหาดพญา
5. ไมค์ดีพาร์ทเมนท์สโตร์ (พญาใต้) อ.ชายหาดพญา
6. ไมค์ชอปบิงมอลล์ (พญาใต้) อ.ชายหาดพญา
7. เบสท์ ซูเปอร์มาร์เก็ต อ.พญาเหนือ
8. เบสท์ ซูเปอร์มาร์เก็ต (สี่แยกพญากลาง) อ.พญา สาย 2
9. ฟู๊ดแลนด์ อ.พญากลาง
10. พญา ซูส์ (พญาใต้) อ.พระตำหนัก
11. เฟรนด์ชิพ ซูเปอร์มาร์เก็ต อ.พญาใต้
12. ท็อปซูเปอร์มาร์เก็ต (สี่แยกพญากลาง) อ.พัทธาสาย 2
13. เอท์เลท มอลล์ อ.สุขุมวิท
14. บิ๊กซี (พญาใต้) อ.สุขุมวิท
15. คาร์ฟู อ.พญากลาง
16. ดีคคอม (สาขาพญา) อ. พญาใต้

4.4 แหล่งท่องเที่ยวในเขตเมืองพญา

1. หาดพญา

หาดพญาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เด่นสะดุดตาของพญา เป็นหาดรูปโค้งครึ่งวงกลม มีถนนเลียบริมชายหาดตลอดสายยาวประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นหาดที่ร่มรื่นไปด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด เหมาะสำหรับการพักผ่อน นอกจากนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ เช่น อุปกรณ์การกีฬาทางบก-ทางน้ำ หลายประเภท ชายหาดพญานั้น เริ่มตั้งแต่บริเวณพญาเหนือ

ชายหาด จนถึงพญาใต้ (จรดเขาพญา) ซึ่งในบริเวณย่านนี้ทั้งหมดเป็นเขตชุมชนหนาแน่น มีโรงแรม ร้านค้า ภัตตาคาร ร้านอาหาร และธุรกิจทุกประเภทตั้งอยู่มากมาย รวมทั้งบาร์เบียร์ ไนต์คลับ คาบาเร่ต์ หลายแห่งไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวในยามราตรี

2. หาดนาจอมเทียน

เป็นสถานที่ตากอากาศชายทะเลของพญา ซึ่งมีบรรยากาศอีกแบบหนึ่งแตกต่างไปจากอ่าวพญา มีระยะห่างกันเพียง 6 กิโลเมตร สถานที่แห่งนี้เป็นชายหาดที่ต่อเนื่องจากเขาพญา มีถนนเลียบริมชายหาด เป็นระยะทางยาวประมาณ 3 กิโลเมตร หาดจอมเทียนเป็นหาดที่เงียบสงบ ปัจจุบันชายหาดนี้ได้รับการพัฒนาให้มีการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นและสวยงาม

หาดนาจอมเทียน เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวนมากที่ต้องการหาความสงบในการพักผ่อนและมีกีฬาทางน้ำอื่นๆ เช่น สกีนํ้า เจ็ทสกี วินด์เซิร์ฟ เรือลากกล้วย นอกจากนี้ยังมีบั้งกะโหลหลายแห่งรวมทั้งภัตตาคารและร้านอาหารทะเลไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว

3. หาดวงพระจันทร์

หาดวงพระจันทร์ อยู่ทางทิศเหนือของอ่าวพัทยา ซอยวงศัอำนวยการ ชายหาดมีความยาวประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นหาดที่เงียบสงบ เหมาะที่จะเล่นน้ำ และพักผ่อน

4. หมู่เกาะล้าน

สภาพทั่วไปหมู่เกาะล้านประกอบด้วย เกาะล้าน เกาะครก และเกาะสาก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเมืองพัทยา (เกาะล้านตั้งอยู่หมู่ 7 ต.นาเกลือ) จากชายหาดเมืองพัทยา จะสามารถมองเห็นเกาะล้านได้ชัดเจน เพราะอยู่ห่างจากฝั่งออกไปเพียงประมาณ 7.5 กิโลเมตร หมู่เกาะล้านแต่เดิมเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวต่างชาติ ในนามว่า “หมู่เกาะปะการัง” (Coral Islands) เพราะอุดมไปด้วยปะการังนานาชนิด เป็นแหล่งปะการังที่สมบูรณ์แห่งหนึ่งของประเทศ และใกล้กรุงเทพฯ มากที่สุด โดยมีเกาะครก และเกาะสากเป็นเกาะบริวาร

เกาะล้าน ตั้งอยู่บริเวณเส้นรุ้งที่ 12 องศา 56 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 10 องศา 47 ลิปดาตะวันออก ส่วนที่ยาวที่สุดประมาณ 4.65 กม. กว้างประมาณ 2.15 กม. รูปทรงเป็นห้าเหลี่ยมด้านไม่เท่า สภาพ ภูมิประเทศเป็นภูเขาประมาณร้อยละ 90 ของพื้นที่มีสภาพป่าค่อนข้างอุดมสมบูรณ์พืชพรรณที่ขึ้นอยู่มีความหลากหลายของชีวภาพของป่าเบญจพรรณ และสมุนไพร หายากด้านสัตว์ป่าพบกระรอกเผือกที่เป็น สัตว์ป่า หายากอาศัยอยู่จำนวนมาก

เกาะล้านมีแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยวหลายแห่ง ดังนี้

1. หาดตาแหวน อยู่ทางตอนเหนือของเกาะ เป็นหาดทรายยาวประมาณ 750 เมตร มีความงามทางธรรมชาติมากเพราะมีหาดทราย ที่ขาวสะอาดและน้ำทะเลใสเป็นสีคราม
2. หาดเทียน เป็นหาดที่สวยงามแห่งที่สองมีความยาวของหาดประมาณ 500 เมตร อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะ หาดทรายแห่งนี้มีที่สวยงามไม่แพ้หาดตาแหวน แต่เนื่องจากมีขนาดเล็กกว่าจึงมีผู้นิยมไปท่องเที่ยวพักผ่อนน้อย
3. หาดแสม อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะล้าน เป็นหาดขนาดเล็ก ความยาวของหาด ประมาณ 300 เมตร มีโขดหินและพื้นที่ป่าด้านขวา ค่อนข้างสมบูรณ์ มีความสวยงาม เงียบสงบ
4. หาดนวล อยู่ทางตอนใต้ของเกาะล้าน เป็นหาดขนาดเล็กยาวประมาณ 250 เมตร เป็นพื้นที่ มีกรรมสิทธิ์เป็นของเอกชน

พื้นที่เกาะล้าน ยังมีหาดที่มีความสวยงามและมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์อีกหลายแห่ง เช่น หาดตายาย หาดแหลมหัวโจด หาดตาพัน และหาดบริเวณหาดตาแหวน ซึ่งเป็นหาดขนาดเล็กกว่าประมาณ 50-70 เมตร ส่วนพื้นที่อื่นในเกาะล้านเป็นภูเขาและป่าไม้ ด้านตะวันออกเป็นชุมชน เกาะล้านที่ยังมีสภาพไม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากนัก นอกจากหาดทรายชายทะเลแล้ว พื้นที่บนเกาะซึ่งส่วนใหญ่เป็นภูเขาปกคลุมด้วยพืชพันธุ์ไม้ที่เขียวชอุ่มตลอดทั้งปี ซึ่งนับว่ายังคงความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมไว้ได้มาก ดังนั้นเกาะนี้จึงเป็นจุดดึงดูดที่สำคัญสำหรับการไปพักผ่อน

5. เกาะครก

เกาะครก อยู่ประมาณเส้นรุ้งที่ 12 องศา 55 ลิปดา 30 ฟลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศา 49 ลิปดา 30 ฟลิปดา ตะวันออก อยู่ห่างทิศตะวันตกของพัทยา ห่างจากชายหาด พัทยาประมาณ 8 กม. หรือ อยู่ห่างตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะล้าน เกาะครก เป็นเกาะเล็ก ๆ ตัวเกาะยาวมนทอดตัวขนานกับฝั่ง มีพื้นที่ประมาณ 0.05 ตร.กม. ส่วนที่ยาวที่สุดประมาณ 550 เมตร กว้างประมาณ 150 เมตร เกาะโดยรอบ ส่วนใหญ่เป็นโขดหิน มีหาดทรายอยู่เพียงหาดเดียว ซึ่งอยู่ตอนกลางทางตะวันออก ของ เกาะ คือ หาดเกาะครก ซึ่งหาดมีความยาวประมาณ 100 เมตร

6. เกาะสาก

อยู่ที่เส้นรุ้ง 12 องศา 5 ลิปดาเหนือ และเส้นแวง 100 ลิปดา 40 ฟลิปดา ตะวันออก เกาะสากอยู่ทางทิศตะวันตกของพัทยา ห่างจากชายหาดพัทยาประมาณ 10 กม. หรืออยู่ทางตอนเหนือของเกาะล้าน โดยอยู่ห่างจากแหลมหินโจดประมาณ 500 เมตร เกาะสาก เป็นเกาะขนาดเล็กโค้งเป็นรูปเปลือกไม้หงาย มีพื้นที่ประมาณ 0.05 ตร.กม. เกาะนี้มีหาดทรายอยู่ 2 หาด คือ หาดทรายบริเวณอ่าวเหนือ ซึ่งเป็นหาดทรายยาวประมาณ 250 เมตร ไม่พบหินหรือปะการังอยู่บริเวณหาดเลย บนหาดนี้มีที่พักและเรือทัศนจรมักจอดให้นักท่องเที่ยวลงเล่นน้ำ ดังนั้นจึงมีจักรยานน้ำ (Scooter) จำนวนมากอีกหาดหนึ่ง คือ หาดทางตอนใต้ของเกาะสาก ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับหาดแรกและมีทางเดินติดต่อกันได้ หาดนี้เป็นหาดเล็ก ๆ ยาวประมาณ 80 เมตร มีแนวปะการังอยู่บริเวณหน้าหาด ดังนั้นเรือทัศนจรจึงมักมาจอดให้นักท่องเที่ยว ลงดำน้ำแบบ Skin Diving ที่บริเวณนี้

7. อ่าวกระทิงลาย

อ่าวกระทิงลายเป็นชายหาดที่เมืองพัทยา มีโครงการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ทางธรรมชาติ โดยประกาศให้เป็นเขตปลอดภัยรับกวนนักท่องเที่ยวทำให้บริเวณชายหาดมีความสงบเหมาะสำหรับการพักผ่อน บริเวณชายหาดมีต้นไม้และหาดทรายที่สวยงาม มีความยาวประมาณ 900 เมตร กว้าง 30 เมตร

8. สวนเฉลิมพระเกียรติ

สวนเฉลิมพระเกียรติ เมืองพัทยาได้สร้างสวนสาธารณะบริเวณเชิงเขาพัทยา (ถ.พระตำหนัก) เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2531 เนื่องในมหามงคลสมัยเจริญ พระชนมพรรษา 5 รอบ และได้ตั้งชื่อสวนสาธารณะ นั้นว่า “สวนเฉลิมพระเกียรติ ร.9” มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 15 ไร่ เพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย

9. เขาพัทยา (เขาพระบาท)

นอกจากความงามของชายหาดพัทยา ถัดขึ้นไปบนเขาคันฝั่งตะวันตก มีเนินเขาขนาดเล็ก เป็นจุดชมวิวยอดนิยม ซึ่งจะมองเห็นทิวทัศน์ของหาดพัทยาทั้งหมด ซึ่งสวยงามมากเป็น อ่าวโค้งรูปครึ่งวงกลม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาพัทยานั้นจะไม่พลาดชมทัศนียภาพอันสวยงามบนเขาพัทยาแห่งนี้ เพราะนอกจากจะได้ ชม ทิวทัศน์ด้านหาดนาจอมเทียน และในขณะเดียวกันก็ถือโอกาสนมัสการพระพุทธรูป ศักดิ์สิทธิ์บนเขาและพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ประจำวันเกิดที่ประดิษฐานไว้เพื่อความเป็นสิริมงคล นอกจากนี้บริเวณเขาพัทยายังเป็นที่ตั้งของสถานีวิทย์ สทร. 5 พัทยา และพระอนุสาวรีย์ของพระบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ประดิษฐานอยู่

10. เมืองจำลอง Mini Siam

ตั้งอยู่ หมู่ 6 ถนนสุขุมวิท (ด้านซ้ายตรงหลัก กม. ที่ 143) ตำบลนาเกลือ อําเภอบางละมุง เมืองจำลองมีการจำลองสถาปัตยกรรมสำคัญต่างๆ ในประเทศและทั่วโลกไว้ เช่น พระบรมมหาราชวัง พระที่นั่งอนันตสมาคม อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ สะพานข้ามแม่น้ำแคว พระปฐมเจดีย์ ประสาทหินพิมาย หอไอเฟล ปารีส ฝรั่งเศส หอเอน ปิซา อิตาลี ประตูดัช ปารีส ฝรั่งเศส พิพิธภัณฑ์ทหารเรือ แกรนด์แคนยอนและอนุสาวรีย์เทพีเสรีภาพ นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เป็นต้น บัตรผ่านประตู นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่ 250 เด็ก 120 บาท ชาวไทย ผู้ใหญ่ 100 เด็ก 50 บาท เปิดบริการทุกวัน เวลา 07.00 น. – 22.00 น. โทร. 0-3842-1628, 727333, 727666

11. พิพิธภัณฑ์ขวด Bottle Art Museum Pattaya

อยู่ห่างจากปากทางพัทยากลางประมาณ 500 เมตร (หมู่ 9 ถนนสุขุมวิท เส้นทางไปสัตหีบ) ภายในพิพิธภัณฑ์มีขวดนานาชนิดบรรจุสถานที่จำลองต่าง ๆ ทั่วโลกไว้ อย่างสวยงาม พิพิธภัณฑ์ขวด เป็นผลงานชิ้นเอกของมิสเตอร์ปีเตอร์ เบ็คเคอเลย์ ชาวเนเธอร์แลนด์ ที่ใช้เวลาเกือบ 15 ปี ในการสร้างผลงานกว่า 300 ชิ้น เปิดบริการ ทุกวัน เวลา 11.00–20.00 น. โทร. 0-3842-2957

12. พิพิธภัณฑ์ริบลิส์ “เชื่อหรือไม่” Ripley’s Believe It or Not.

ตั้งอยู่ที่ชั้น 3 ศูนย์การค้ารอยัลการ์เด้นท์ พลาซ่า พัทยา ม.10 ถ.ชายหาด พัทยา (บริเวณพัทยาใต้) เป็นศูนย์รวมความแปลกมหัศจรรย์เหลือเชื่อจากทั่วทุกมุมโลก เช่น ม้า 3 ขา, มนุษย์ 4 ตา, ห้องยานพาหนะ แบบเหลือเชื่อ, อุโมงค์พิศวง, ห้องเครื่องมือสมัยโบราณ เป็นต้น เปิดบริการทุกวัน

13. ปราสาทสังขรรม (ปราสาทไม้หรือเมืองโบราณพัทยา) The Sanctuary of Truth.

ตั้งอยู่บริเวณแหลมราชเวช ต.นาเกลือ อ.บางละมุง มีพื้นที่คิดทะเลขนาด 60 ไร่ เริ่มก่อสร้างเมื่อปี 2524 เจ้าของเดียวกับเมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการ ปราสาทสังขรรมสร้างด้วยไม้ทั้งหลังไม่มีโลหะเข้ามาปะปน ใช้ระบบเข้าเคียวไม้แบบไทย หรือใส่สลักไม้ ไม้ที่นำมาก่อสร้างจะเป็นไม้เนื้อแข็งและหายาก คือ ไม้สัก ไม้เต็ง จากในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านนับเป็นงานสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมแห่งศตวรรษ ปราสาทไม้สร้างเป็นทรงจัตุรมุข ยอดปรางค์ สูง 105 เมตร หลังคามุข ทั้ง 4 ด้าน เป็นปราสาททรงอ่อนตามแบบอยุธยา ยอดประดับด้วยช่อฟ้า ใบระกา และสลักเทพเจ้าต่าง ๆ ตามตำนานของชาวตะวันออก เช่น จีน อินเดีย เป็นต้น) ซึ่งทั้งหมดนี้มาจากจินตนาการ ของผู้สร้างโดยนำศิลปกรรมต่าง ๆ ของเอเชีย มาปรุงแต่งตามแนวความคิดทางศาสนาปรัชญาผสมผสานกันและแนวความเชื่อว่ามีมนุษย์ได้รับ อิทธิพลและความเกื้อกูลจาก ฟ้า ดิน พ่อ แม่ พระอาทิตย์ พระจันทร์ และดวงดาว

5. ด้านสังคม

เมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวได้ส่งผลให้ชุมชนส่วนใหญ่แปรเปลี่ยนเป็นชุมชนพาณิชยกรรม และบริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว บางชุมชนยังคงมีลักษณะเป็นชุมชนเกษตรกรรม หรือชุมชนประมงในปัจจุบันมีชุมชนในเขตเมืองพัทยา 17 ชุมชน นอกจากนี้ยังพบการอพยพโยกย้ายของประชากรจากทุกภาคของประเทศและชาวต่างประเทศจากทุกภูมิภาคของโลกเข้ามาทำงานและพักอาศัยในเขตเมืองพัทยาเป็นจำนวนมาก ทำให้สภาพสังคม มีความซับซ้อนและหลากหลาย ดังนี้

5.1 ศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของเมืองพัทยา นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 80 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รองลงมานับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 16 นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 2 และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 2 โดยมีสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในเมืองพัทยา จำนวน 24 แห่ง ประกอบ ด้วยวัดในเขตเมืองพัทยา จำนวน 12 แห่ง / สำนักสงฆ์ จำนวน 2 แห่ง / มัสยิดหรือสุเหร่าในศาสนาอิสลาม จำนวน 7 แห่ง / โบสถ์คริสต์ จำนวน 3 แห่ง แบ่งเป็น 2 นิกาย 1. คาทอลิก 2. โปรเตสแตนต์

5.3 ประชากร

เป็นทรัพยากรที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และมีผลสะท้อนถึงระบบเศรษฐกิจ สังคม แรงงานการใช้ที่ดินการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสาธารณสุขปโภคต่างๆ ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเป็นส่วนสำคัญต่อการวางแผนพัฒนาในการกำหนดทิศทางการจัดระบบเศรษฐกิจ สังคม แรงงาน การใช้ที่ดิน การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ ให้ได้ผลสูงสุด ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ที่ดีในอนาคต สถิติจำนวนประชากรในเขตเมืองพัทยาตามทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2550 จำนวนประชากรรวม 104,318 คน ชาย 49,386 คน หญิง 54,932 คน จำนวนครัวเรือน 19,207 ครัวเรือน ดังตาราง 5 (งานทะเบียนราษฎรเมืองพัทยา ข้อมูล ณ เมษายน 2550)

ตาราง 15 สถิติจำนวนประชากรในเขตเมืองพัทยา ตามทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2540 – 2550

ปี	จำนวนประชากร (รวม)	ชาย(คน)	หญิง(คน)	จำนวนครัวเรือน	
2550	104,318	49,386	54,932	19,207	
สถิติประชากรในเขตเมืองพัทยา ปี 2547 – 2549					
ประชากร	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549- เม.ย.50	ประชากร เพิ่มขึ้น (คน)	เพิ่มขึ้น (ลดลง) %
ประชากรทั้งหมด	91,855	96,654	104,318	7,664	+7.93
ประชากรชาย	43,812	45,799	49,386	3,587	+7.83
ประชากรหญิง	48,043	50,855	54,932	4,077	+8.02
จำนวนครัวเรือน	16,992	17,963	19,207	1,244	+6.93

ตาราง 16 แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของอำเภอบางละมุง ประจำปี 2550

ที่	ชื่อตำบล	หลังคา เรือน (แห่ง)	จำนวนประชากร		รวม จำนวน ประชากร	ประชากร แฝง (คน)	ความ หนาแน่น (คน/ตร.กม.)
			ชาย	หญิง			
1	เทศบาลตำบลห้วยใหญ่	6,887	10,438	10,909	21,347	-	139.52
2	เทศบาลตำบลบางละมุง	5,034	4,487	4,648	9,135	3,200	1,431
3	เทศบาลเมืองหนองปรือ	24,718	21,877	27,028	48,905	25,000	1,074
4	อบต.ตะเคียนเตี้ย	5,275	6,582	6,825	13,407	2,000	231.75
5	อบต.โป่ง	3,161	3,205	3,708	6,913	3,255	87.86
6	อบต.เขาไม้แก้ว	1,098	2,565	2,638	5,203	2,000	53.09
7	เมืองพัทยา	18,436	46,828	52,164	98,992	500,000	456.91
8	อบต.หนองปลาไหล	5,341	5,133	5,669	10,802	3,500	401
	รวม	69,950	101,115	113,589	193,357	538,955	3,875.13

บทบาท/การมีส่วนร่วมของประชาชนในเมืองพัทยา

เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการเสนอแนะ และการร่วมบริหารกิจกรรม อาทิเช่น แต่งตั้งเป็นคณะทำงานในเทศบาลพัทยา คณะกรรมการ วิสามัญเกาะล้าน แต่งตั้งที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา รวมทั้งตั้งผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ และ E-mail ตลอดจนการศึกษาวิจัยทัศนคติ และความต้องการ ของประชาชนนอกจากนั้น ยังเปิดโอกาสให้ ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาและการบริหารจัดการ อีกทั้งยังมีการอบรมสัมมนา กระตุ้น เตือนให้ ประชาชนมีความตื่นตัวกับการมีส่วนร่วมในการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแสดงพลังชุมชนและสนับสนุนให้มีการรวม กลุ่มของประชาชนในพื้นที่ตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นั้น มีสมมติฐานว่าประชากรหรือแรงงาน จะเคลื่อนย้ายจากถิ่นเดิมเพราะคาดหวังโอกาสทางเศรษฐกิจทั้งรายได้ การมีงานทำและอื่นๆ ที่คิดว่า จึงปรากฏกระแสการเคลื่อนย้ายจากถิ่นที่ด้อยพัฒนามาสู่ถิ่นที่มีการพัฒนามากกว่า ซึ่งหากการ เคลื่อนย้าย เป็นแรงงานที่มีทักษะสูง มีการศึกษาหรือทักษะเฉพาะทาง จะส่งผลกระทบต่อถิ่นต้น ทางในรูปของการขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพในท้องถิ่นนั้นๆ และการที่รายได้และผลผลิต ในเขตเมืองสูงกว่าเขตชนบทเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่า การเติบโตของเขตเมืองมีความก้าวหน้า

มีโอกาสดีทางเศรษฐกิจ แม้จะมีภาวะการว่างงาน มีเศรษฐกิจและคนยากจนแต่โดยรวมแล้ว ประเทศชาติจะมีสภาพที่ดีกว่าการที่ประชากรยังอยู่ในชนบทและ มีรายได้ต่ำกว่า รวมทั้งโอกาส และความก้าวหน้า ก็มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งอาจสรุปได้ว่า ความไม่เท่าเทียมในสถานภาพและโอกาส ทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรในเขตเมืองและชนบทเป็นปรากฏการณ์สากล

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า จำนวนประชากรจากรายและสถิติเบื้องต้น เป็นข้อมูลสนับสนุนถึงการเติบโตของเมืองพัทยาได้ เมื่อจำนวนประชากรเขตเมืองมีการเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็ว โดยใช้ขนาดจำนวนประชากรในอาณาบริเวณใดอาณาบริเวณหนึ่งเป็นตัวชี้วัด โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นจากการย้ายถิ่นฐานเพื่อเข้ามาประกอบอาชีพ โดยมีแรงผลักดันหลายด้าน เช่น ความยากจน การว่างงานและการแสวงหางานทำเพื่อรายได้ที่ดีกว่าซึ่งการย้ายถิ่นฐานอาจเป็น การย้ายถิ่นฐานแบบชั่วคราว หรือย้ายถิ่นฐานเพื่อหางานทำตามฤดูกาล หรือย้ายถิ่นฐานแบบถาวร การย้ายถิ่นฐานเป็นสาเหตุหลักของการเติบโตของเมืองพัทยา

5.4 การศึกษา ในเมืองพัทยามีสถานศึกษาทั้งภาครัฐบาลและเอกชนดังนี้

1. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดและมัสยิด สังกัดกรมการศาสนา
จำนวน 2 แห่ง
2. โรงเรียนเมืองพัทยา จำนวน 10 แห่ง
3. โรงเรียนระดับอนุบาล – ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน จำนวน 16 แห่ง
4. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
จำนวน 2 แห่ง
5. โรงเรียนระดับอาชีวศึกษา จำนวน 6 แห่ง
6. โรงเรียนสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 2 แห่ง
7. โรงเรียนพาณิชย์นำวิชาการเดินเรือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน
8. สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตั้งอยู่ที่โรงเรียนอักษรเทคโนโลยีพัทยา
9. ห้องสมุด จำนวน 2 แห่ง
10. สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ (นิด้า)

แม้ว่าสถานที่ศึกษาในเมืองพัทยาค่อนข้างมีความพร้อม แต่ประชากรส่วนใหญ่ ในเมืองพัทยา ยังมีระดับการศึกษาในภาคบังคับเท่านั้น เพราะที่ผู้ปกครองจำนวนมากที่ยังไม่เข้าใจ ความสำคัญของการศึกษา ประกอบกับสภาพครอบครัวไม่เอื้ออำนวยจึงทำให้นักเรียนบางส่วน เมื่อเรียนจบการศึกษาภาคบังคับและประกอบอาชีพรายได้ช่วยเหลือครอบครัว ไม่ได้เรียนต่อ ในระดับสูงขึ้นไป รวมทั้งการที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้มีการแจ้งย้ายเข้ามาในเขตเมืองพัทยา

จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่เด็กก่อนวัยเรียน หรือเด็กวัยเรียนเป็นจำนวนมากไม่อาจเข้าเรียนในสถานศึกษาได้

5.5 ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ

ทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ 31 ธันวาคม – 1 มกราคม ประเพณีวันไหลนาเกลือ 18 เมษายน ประเพณีวันไหลพญา 19 เมษายน ประเพณีกองข้าว นาเกลือ 20 เมษายน ประเพณีกองข้าว หนองใหญ่ 20 เมษายน ทำบุญตักบาตร เวียนเทียนวันวิสาขบูชา 31 พฤษภาคม ทำบุญตักบาตร เวียนเทียนวันอาสาฬหบูชา 29 กรกฎาคม แห่เทียนพรรษา ถวายเทียนวัดต่างๆ วันเข้าพรรษา 30 กรกฎาคม จัดทำพวงมาลาถวายบังคม วันปิยมหาราช 23 ตุลาคม ทำบุญเลี้ยงพระ 9 รูป วันสถาปนาเมืองพญา 29 พฤศจิกายน งานเทศกาลพญา เดือนพฤศจิกายน, จัดทำพวงมาลาถวายบังคม วันตากสินมหาราช 28 ธันวาคม

จากการที่เมืองพญาเป็นเมืองท่องเที่ยวมานานานาชาติจึงมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมากประชากรในเมืองพญาบางส่วนจึงได้รับวัฒนธรรมตะวันตกไว้ด้วย เช่น การแต่งกาย กิริยามารยาทและภาษาพูดเป็นต้น นอกจากนี้กิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจด้านการบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวซึ่งมีการแข่งขันค่อนข้างสูงเนื่องจากการที่มีผู้ประกอบการมารายและผู้ประกอบการหรือลูกจ้างจะมาจากหลายท้องถิ่นของประเทศจึงก่อให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมใหม่เฉพาะพื้นที่นี้ขึ้นมาโดยการผสมแหล่งที่มาต่าง ๆ กัน แต่ประชากรท้องถิ่นทั่วไปหรือชุมชนดั้งเดิมยังได้พยายามรักษายาขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมพื้นบ้านเอาไว้อย่างเหนียวแน่นโดยเฉพาะ ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการศาสนา เช่น การทำบุญวันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ (วันไหล) และพิธีลอยกระทง เป็นต้น รวมทั้งยังมีงานเทศกาลพญา ซึ่งชาวเมืองพญาได้ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อให้เป็นงานประจำปีของเมืองพญา

5.6 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การป้องกันอัคคีภัยและสาธารณภัย เมืองพญามีสถานีดับเพลิง 2 แห่ง งานกู้ภัยทางทะเล มีหน้าที่ป้องกันและลดอุบัติเหตุทางทะเล รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยช่วยเหลือนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ลงเล่นน้ำหรือประสบอุบัติเหตุจากการเล่นกีฬาทางน้ำ ให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประกอบการเรือท่องเที่ยวในพื้นที่ทางน้ำเขตเมืองพญา เช่น หาดพญา หาดจอมเทียน หาดวงศ์อำมาตย์และบริเวณหมู่เกาะล้าน ตลอดจนให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นกับนักท่องเที่ยวที่ได้รับบาดเจ็บจากของมีคมหรือสัตว์ทะเลทุกชนิด มีศูนย์ปฏิบัติการกู้ภัยทางทะเล จำนวน 3 แห่ง มีอุปกรณ์เรือที่ใช้ในการปฏิบัติการกู้ภัยทางทะเล 3 ชนิด จำนวน 15 ลำ มีอุปกรณ์กู้ภัยทางทะเล อัตรากำลังเจ้าหน้าที่กู้ภัยทางทะเล จำนวน 42 คน

5.7 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ทรัพยากรน้ำ เมืองพัทลุงไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติอาศัยน้ำฝนและน้ำจากอ่างเก็บน้ำของอำเภอบางละมุงและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเพื่อให้มีน้ำพอเพียงแก่การอุปโภคบริโภค การเกษตรและอุตสาหกรรมประกอบด้วย / อ่างเก็บน้ำห้วยขุนจิต ตำบลตะเคียนเตี้ย / อ่างเก็บน้ำมาบประชัน ตำบลโป่ง / อ่างเก็บน้ำห้วยชากนอก ตำบลห้วยใหญ่ / อ่างเก็บน้ำหนองกลางดง ตำบลตะเคียนเตี้ย / เมืองพัทลุงมีคลอง 4 แห่ง
2. ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดชลบุรี มีพื้นที่ป่าที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ จำแนกเป็น เขตป่าอนุรักษ์ (ป่าโซนซี) เนื้อที่ 196,864 ไร่ เขตป่าเศรษฐกิจ (ป่าโซนอี) เนื้อที่ 705,182 ไร่ ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (ป่าโซนเอ) เนื้อที่ 4,350 ไร่ เมืองพัทลุงจัดอยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจ (โซนอี)
3. ทรัพยากรธรณี ในพื้นที่เขตเมืองพัทลุง จากการสำรวจของทรัพยากรธรณี จังหวัดชลบุรีไม่พบแร่ธาตุที่เป็นประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม
4. ระบบบำบัดน้ำเสีย เมืองพัทลุงมีน้ำเสียเกิดขึ้นประมาณ 60,000 ลบ.ม. / วัน และจะเพิ่มเป็น 85,000 ลบ.ม./ วัน ในระยะเวลาอีก 10 ปี การดำเนินการแก้ไขปัญหาปัญหาน้ำเสียของเมืองพัทลุงได้มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งปัจจุบันมีระบบบำบัดน้ำเสียเปิดดำเนินการ 2 แห่งประมาณ ร้อยละ 35 ของปริมาณน้ำเสียในพื้นที่พัทลุง
5. ขยะมูลฝอย เมืองพัทลุงมีขยะปริมาณขยะเกิดขึ้นประมาณ 250 ตัน/วัน และได้ว่าจ้างบริษัทกิจการร่วมค้าอีสเวสต์ แมนเนสเมนต์ ดำเนินการเก็บขนโดยมีกำหนดระยะเวลา 7 ปี (14 เมษายน 2546 – 31 มีนาคม 2553) ประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด สำหรับพื้นที่ที่เหลือร้อยละ 30 ซึ่งรวมถึงเกาะล้าน เมืองพัทลุงได้ดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยทั้งหมด

6. ด้านการเมือง-การบริหาร

6.1 โครงสร้างการบริหารเมืองพัทยา

ภาพประกอบ 11 โครงสร้างการบริหารเมืองพัทยา

6.2 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน

การจัดตั้งการเมืองพัทยา เมืองพัทยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอาณาเขตตามเขตเมืองพัทยาที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับและเมืองพัทยามีฐานะเป็นนิติบุคคล การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตเมืองพัทยาให้ตราเป็น พระราชกฤษฎีกา

1. การบริหารการเมืองพัทยา การบริหารเมืองพัทยาประกอบด้วย 1) สภาเมืองพัทยา 2) นายกเมืองพัทยา

2. สภาเมืองพัทยา สภาเมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา อายุของสภาเมืองพัทยามีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

นายกเมืองพัทยา

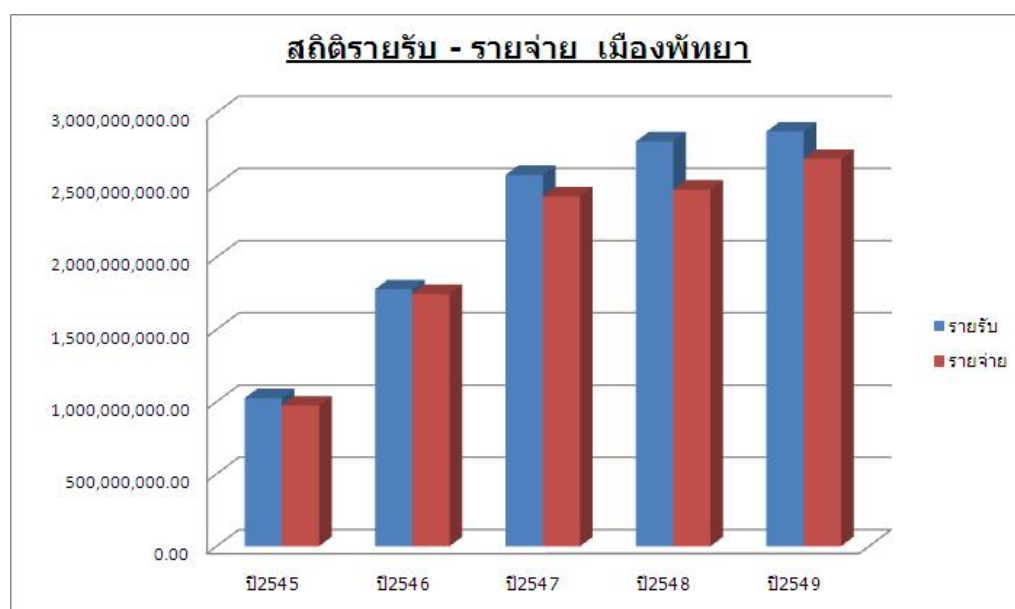
ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยาคควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเมืองพัทยาและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างเมืองพัทยา เมืองพัทยาแบ่งส่วนราชการดังต่อไปนี้ 1. สำนักปลัดเมืองพัทยา 2. ส่วนราชการอื่นตามที่นายกเมืองพัทยา ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเมืองพัทยา

ปลัดเมืองพัทยา

อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา ตามมาตรา 62 ภายใต้อำนาจแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ ในเขตเมืองพัทยา

ตาราง 17 สถิติรายรับ - รายจ่ายเมืองพัทยา พ.ศ. 2548-2549

รายการ	ปี 2548	เพิ่มขึ้น %	ปี 2549	เพิ่มขึ้น %
รายรับ	2,802,498,288.65	44.48	2,870,752,811.23	2.43
รายจ่าย	2,468,077,500.75	38.63	2,681,271,200.10	8.63

ภาพประกอบ 12 แผนภูมิสถิติรายรับ - รายจ่ายเมืองพัทยา ปี พ.ศ. 2548-2549

สำหรับขีดความสามารถและฐานะการคลังของเมืองพัทธานัน มีเสถียรภาพ และสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ซึ่งแหล่งที่มารายรับเมืองพัทธานัน มี 6 หมวดด้วยกัน คือ

1. ภาษีอากร
2. ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต
3. รายได้จากทรัพย์สิน
4. รายได้จากสาธารณูปโภคและพาณิชย์
5. รายได้เบ็ดเตล็ด
6. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) นอกจากนี้ยังมีเงินได้อื่นๆ

เช่น เงินกู้ยืมจากสมาคม เป็นต้น

6.3 การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิต / ทรัพย์สินและสวัสดิการของประชาชน

ในปีหนึ่ง ๆ เมืองพัทธานันจะมีผู้มาเที่ยวชม ปีละประมาณกว่า 3 ล้านคน และมักจะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวขึ้นบ่อยครั้ง อันเนื่องมาจากการก่ออาชญากรรม อุบัติเหตุ อุบัติภัย และสาธารณภัยเมืองพัทธานัน มีหน่วยงานต่าง ๆ ควบคุมดูแลดังต่อไปนี้

ด้านอาชญากรรม มีสถานีตำรวจอยู่ 6 แห่ง ดังนี้

1. สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทธานัน ถนนชายหาดพัทธานัน
2. หน่วยตำรวจท่องเที่ยว แผนก 3 กองกำกับการ 3 ถนนชายหาดพัทธานัน
3. หน่วยตำรวจน้ำพัทธานัน ถนนชายหาดพัทธานัน
4. หน่วยตำรวจสันติบาล เขาพระใหญ่ ถนนชายหาดพัทธานัน
5. สถานีตำรวจภูธรอำเภอบางละมุง
6. ตำรวจทางหลวง ถนนสุขุมวิท – พัทธานัน

ด้านอุบัติเหตุอุบัติภัยและสาธารณภัย มีหน่วยงานควบคุมดูแลและป้องกัน จำนวน 3 แห่ง ดังนี้

1. สถานีดับเพลิงนาเกลือ
2. สถานีดับเพลิงพัทธานัน
3. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเลเมืองพัทธานัน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture)

1. ประวัติความเป็นมา

การศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมประชานิยมเกิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 พัฒนาการทางความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture) ได้ถูกนำไปผูกติดกับการต่อสู้แข่งขันเพื่อช่วงชิงความหมายและการตีความซึ่งมีมาก่อนแล้ว และได้กลายเป็นหลักฐานสำคัญในการโต้แย้งกันต่างๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมมวลชน (Mass Culture) ผ่านกลไกทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับระบบทุนนิยม ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมประชานิยมผูกพันอยู่กับประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีอิสระที่จะเรียกร้อง ต่อรอง ต่อสู้ หรือกระทำการใด ๆ ภายใต้สิทธิอันชอบธรรม จึงเกิดการปะทะสังสรรค์ทางความคิด ตลอดจนการพยายามครอบงำ และพยายามปลดปล่อยตนเองจากการถูกครอบงำ และโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ยุคโลกาภิวัตน์ทำหน้าที่ผสมผสานวัฒนธรรมแดนทุกเขตแคว้นในสากลโลกเข้าไว้ด้วยกัน ส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ของค่านิยมมวลชนที่มีความสัมพันธ์กับผลประโยชน์ตามระบบทุนนิยม อันมีเหตุมาจากความเป็นสากลของโลกจากฝั่งตะวันตกที่แทรกซึมลงไปตามพื้นที่สังคมเปิดต่างๆ ผ่านกระแสของสื่ออันเป็นเครื่องมืออย่างดีของระบบทุนนิยม ในลักษณะการถ่ายทอด ผลิตซ้ำ แพร่กระจายโดยเฉพาะในด้านการอุตสาหกรรม การพาณิชย์รวมถึงการบริโภคในรูปแบบต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมแนวใหม่ขึ้นมาซึ่งวัฒนธรรมที่ว่าคือ Popular Culture

วัฒนธรรม Pop ที่ว่านี้ไม่ใช่ทฤษฎีที่มีระบบความคิดที่ตายตัว หากเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีการพลวัตเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไม่รู้จบตามแต่แนวโน้มของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปแต่ละยุคสมัย และได้รับการทำความเข้าใจในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามแต่มุมมองของนักวิชาการ ในแต่ละด้านไม่ว่าจะเป็นทางด้านรัฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สื่อสารมวลชน หรือมานุษยวิทยา ที่ตั้งชุดคำถามขึ้นมาวิเคราะห์ร่วมกับผลผลิตจากระบบทุนนิยมอันส่งผลกระทบสืบเนื่องมาถึงเรื่องราวเกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่ตนศึกษา ด้านที่มาของวัฒนธรรมนี้นักคิดบางกลุ่มเชื่อกันว่าวัฒนธรรมประชานิยมคือวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากประเทศอเมริกา ประเทศที่รวมเอาคนจากหลากหลายวัฒนธรรมเข้าไว้ด้วยกันและมีเสรีภาพทางความคิดสูง จนเกิดการปะทะสังสรรค์ความคิดจากแนวโน้มของคนหลายวัฒนธรรมผนวกเข้าเป็นวัฒนธรรมผสม (Hybrid Culture) แต่หากพิจารณาการเกิดขึ้นของวัฒนธรรมประชานิยมจากแนวโน้มที่ต่างกันของวัฒนธรรมแต่ละชาติแล้ว กล่าวได้ว่าอันที่จริงวัฒนธรรมประชานิยมอาจเกิดขึ้นมานานแล้วในมิติของเวลาที่ต่างกัน และถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งด้วยเหตุแห่งประสิทธิภาพของการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสนใจเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์ที่เรียกได้ว่าเป็นวัฒนธรรม

ประชานิยม มักเชื่อมโยงเข้ากับระบบทุนนิยม และระบบอุตสาหกรรมที่ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ถูกนำไปแปรรูปเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคเลือกซื้อหาได้ รวมทั้งมีสื่อเข้ามาเป็นบทบาทสำคัญในการ แพร่กระจาย ผลิตซ้ำ ก่อเกิดค่านิยม ในภาษาไทยยังไม่มีการบัญญัติคำว่า Popular Culture ที่แน่นอน จึงพบว่าในการศึกษา หรืองานวิจัยต่าง ๆ มีการใช้คำทับศัพท์ หรือบัญญัติศัพท์ Popular Culture ใช้กันอย่างหลากหลายเช่น คำว่า ป๊อป คัลเจอร์ (นันทขว้าง สิริสุนทร. 2545) วัฒนธรรม สมัยนิยม (วิริยะ สว่างโชติ. 2542) วัฒนธรรมสมัยนิยม หรือกระแสป๊อป (พัฒนา กิตติอาสา. 2547) วัฒนธรรมประชานิยม (เปรม สวนสมุทร. 2547) วัฒนธรรมป๊อป, วัฒนธรรมกระแสนิยม (จิรวุฒิ เสนาคำ. 2549) ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจที่นำมานิยามความหมายของวัฒนธรรมประชานิยมคือ วัฒนธรรมนี้ถูกตั้งไว้ในฝั่งตรงข้ามกับวัฒนธรรมชั้นสูง เพราะความยึดมั่นใน “วาทกรรม” ของวัฒนธรรมหลักที่สถาปนาขึ้น การสร้างวาทกรรมสถาปนาวัฒนธรรมหลัก และกฎเกณฑ์ขึ้นมา เป็นตัวตั้ง ทำให้วัฒนธรรมประชานิยมซึ่งเป็นวัฒนธรรมย่อยที่มีเนื้อหาไม่เกินไปตามวัฒนธรรมหลัก ถูกตัดสินว่าเป็นวัฒนธรรมชั้นต่ำ ค้อยค่า และบ่อนทำลาย หรือเรียกได้ว่าถูกกระทำผ่าน กระบวน การทางวาทกรรมให้เป็นตัวแทนความเป็นอื่นทางวัฒนธรรม (Representations of Cultural Otherness) ซึ่งความคิดนี้ถือเป็นความคับแค้นและอคติของกระบวนทัศน์วัฒนธรรม สำหรับการรับเอาวัฒนธรรมประชานิยมเข้ามาในสังคมไทยนั้น มักมีผู้ศึกษา เกี่ยวกับประเด็นนี้โดยตั้งข้อสังเกตร่วมกับบทบาทของสื่อในฐานะที่เป็นปัจจัยสำคัญในการเผยแพร่ และสร้างความนิยมให้แก่ประชาชน โดยสื่อถูกเชื่อมโยงเข้ากับระบบทุนนิยม วัฒนธรรมถูกแปรสภาพในรูปแบบของสินค้า ผ่านกระบวนการผลิตที่ไตร่ตรองโดยผู้ผลิตว่าตอบสนองอุปทาน ของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย แล้วจึงนำเสนอสินค้าทางวัฒนธรรมนั้นผ่านสื่อ ทำให้ผู้บริโภค ได้ทำความรู้สึกกับสินค้าต่างๆ ก่อเกิดทางเลือกและรสนิยมในการบริโภค จากสมมติฐาน ของนักวิชาการสายสื่อสาร มวลชนอย่างภัทร ด้านอุตรากล่าวไว้ว่า กำเนิดของสื่อที่มีลักษณะเป็น สื่อมวลชน นับเป็นปัจจัยที่แบ่ง แยกความแตกต่างระหว่าง Popular Culture กับวัฒนธรรมชาวบ้าน ดังนั้นจึงพอถือได้ว่า การตั้งโรงพิมพ์ของหมอบรัดเลย์นับเป็นการเกิดปรากฏการณ์ Popular Culture เป็นครั้งแรกในประเทศไทย นอกจากนี้ จุดเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดว่า Popular Culture ได้หยั่งรากลึก ในสังคมไทยคือ การเกิดคำว่า “เชย” อันมีที่มาจาก “ลุงเชย” ในหัตถนิยายชุดสามเกลอ ของ ป.อินทรปาลิต เพราะการยอมรับความหมายของคำใหม่อย่างคำว่า “เชย” ในช่วงปีทศวรรษ 2480 ย่อมแสดงถึงการแบ่งแยกรสนิยมทางวัฒนธรรม ข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับ Popular Culture เข้ามาในประเทศไทยก็คือ หนังสือสองเล่มของหม่อมราโชทัย อันได้แก่ “จดหมายเหตุเรื่องทูตไทย ไปประเทศอังกฤษ” และ “นิราศลอนดอน” ซึ่งเป็นที่นิยมจนเกิดการซื้อขายลิขสิทธิ์นั้น ล้วนมีนัยยะของการรับวัฒนธรรมต่างประเทศ และยังมีสื่อภาพยนตร์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ยุคนั้น เรียกว่า “Cinematograph” ที่ฉายครั้งแรกที่โรงละครหม่อมเจ้าอลังการในปี 2441 ก็เป็น

ประติมากรรมล้ายุคจากต่างประเทศ รวมทั้งภาพที่ฉายก็เป็นภาพบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ เช่นเดียวกับที่วรรณกรรมชุดสามเกลอก็มีหลายองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมและรสนิยมของชาวกรุงผู้มีอันจะกินรุ่นใหม่ซึ่งมักใช้ชีวิตอย่างชาวตะวันตก หรือได้รับการศึกษามาจากต่างประเทศเกือบทั้งสิ้น

2. ผู้นำแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมประชานิยม โดย Theodor Adorn (Popular Culture) (1903-1969)

Theodor Adorn เกิดเมื่อปี 1903 ได้เข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยแฟรงค์เฟิร์ต โดยศึกษาเกี่ยวกับปรัชญา สังคมวิทยา จิตวิทยา และดนตรี Adorno จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ในปี 1924 ขณะที่มีอายุเพียง 21 ปี ในปี 1926 ได้ร่วมงานกับสำนักแฟรงค์เฟิร์ตทำงานเกี่ยวกับการวิจัยทางสังคม ต่อมาเมื่อฮิตเลอร์ขึ้นครองอำนาจ Adorno ซึ่งมีเชื้อสายยิวจึงหลบหนีไปอยู่ที่ประเทศอังกฤษในปี 1934 ต่อมาในปี 1938 Adorno ได้กลับเข้ามาร่วมงานกับสถาบันแห่งใหม่ที่ New York ในโครงการ “Princeton Radio Research” ซึ่งมี Paul Lazarsfeld เป็นหัวหน้าโครงการ จนกระทั่งในปี 1953 ขณะนั้นอายุได้ 50 ปี Adorno ได้กลับมาร่วมงานกับสำนักแฟรงค์เฟิร์ตอีกครั้ง โดยมี Max Horkheimer เป็นผู้อำนวยการ จนถึงปี 1959 Adorno ก็ได้ขึ้นเป็นผู้บริหาร หลังจาก Horkheimer เกษียณ ต่อมาในปี 1969 Adorno ก็ถึงแก่กรรมในประเทศสวิสเซอร์แลนด์ในช่วงที่กำลังผลิตผลงานชิ้นสำคัญที่สุดของเขาคือ Aesthetic Theory

Adorno คัดค้านแนวคิดทุนนิยมเนื่องจากเห็นว่า ทุนนิยมทำให้มนุษย์ก้าวเข้าสู่ระบบการผลิตอุตสาหกรรมวัฒนธรรม (Culture Industry) ซึ่งต่างไปจากศิลปะที่แท้จริง (True Art) Adorno เห็นว่าไม่ได้แค่เป็นอันตราย และนำไปสู่ความล้มเหลวดังเช่นที่ Marx ได้เคยทำนายไว้เท่านั้น แต่ดูเหมือนจะฝังรากลึกลงไปมากกว่านั้น ทั้งนี้ Marx ได้เน้นเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่ Adorno มองลึกไปถึงบทบาทของวัฒนธรรมในการเสริมความมั่นคงให้กับสถานะดั้งเดิม (Status Quo) ของกลุ่มผู้มีอำนาจหรือนายทุน

วัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture) เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ที่สร้างความบันเทิงความเขี้ยววนให้แก่ผู้คนและทำให้ผู้คนขาดความสนใจที่จะโค่นล้มหรือต่อต้านระบบทุนนิยม Adorno เสนอแนะว่า อุตสาหกรรมวัฒนธรรมที่นำไปสู่ความวุ่นวายนั้นต้องถูกนำมาถกเถียงร่วมกัน (Debased) และสร้างผลผลิตที่ละเอียดอ่อนมาแทนที่ซึ่งน่าจะเป็นวิถีทางที่จะนำประชาชนไปสู่ชีวิตทางสังคมที่ถูกต้องแท้จริง

ความต้องการเทียม (False Needs) ที่ได้รับสั่งสมให้แก่ประชาชน โดยอุตสาหกรรม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์และสร้างความพอใจในระบบทุนนิยมให้กับประชาชนแทนที่จะสร้างความต้องการที่แท้จริงอันมีอิสรภาพและเต็มไปด้วยศักยภาพแห่งความเป็นมนุษย์ ความคิดสร้างสรรค์ และความสุขที่แท้จริง สินค้าเพื่อสร้างความเจริญมั่งคั่งด้านวัตถุ (Commodity Fetishism) ซึ่งได้รับการโปรโมทผ่านการตลาด การโฆษณาและอุตสาหกรรมสื่อ เป็นวิธีการที่สร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นด้านผลประโยชน์ในตัวเงิน ทำให้คนเราเกิดความพึงพอใจในสิ่งใดๆ เพราะว่ามันมีราคาเป็นเงินได้ ผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับดนตรีและสื่อแบบ Popular ซึ่งถูกกำหนดมาเป็นแบบมาตรฐานเดียวกัน (Standardization) และสร้างความเป็นปัจเจกบุคคลแบบเทียมๆ (Pseudo-Individualization) กล่าวคือ แสดงให้เห็นว่า มันมีความแตกต่างหลากหลายแต่ความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้นเลย ผลลัพธ์ของอุตสาหกรรม วัฒนธรรมอาจจะออกมาในรูปของการแสดงอารมณ์ (Emotional) หรือการเคลื่อนไหวของสิ่งที่ปรากฏ (Apparently Moving) แต่ Adorno มองว่ามันเป็นเสมือนแค่ยาระบาย เราอาจจะชดเชยความรู้สึกต่างๆ ได้จากเพลงหรือภาพยนตร์ชีวิต ซึ่งน่า จะช่วยให้เรารู้สึกดีขึ้นกว่านั้นก็ ได้ ส่วนโทรทัศน์ทำให้ประชาชนหลีกเลี่ยงไปจากการพูดคุยกับคนอื่นๆ หรือการตั้งคำถามเกี่ยวกับการถูกกดขี่ในชีวิตซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเข้ามาแทนที่การตื่นเช้าไปทำงานแล้วกลับบ้านหลังเลิกงานมานั่งดูโทรทัศน์ชมซีรีส์รายการอันไร้สาระจนถึงเวลาที่เข้านอนเป็นวงจรชีวิตเช่นนี้เรื่อยไป ซึ่งไม่มีอะไรดีเลย

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปพอสังเขปดังนี้ การนำแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม มาเป็นฐานกำหนดทิศทางของวัฒนธรรมไทยคือการต่อ ยอดทั้งวัฒนธรรมที่เรามีอยู่ดั้งเดิม และวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่เรานำเข้ามา โดยเพิ่มคุณค่า เพิ่มความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มทักษะ และกระทำสิ่งใหม่ๆ ให้ได้รับการยอมรับและเป็นมาตรฐานสากล ถึงแม้สิ่งเหล่านั้นอาจจะ มีผลกระทบต่อสังคมหรือวิถีชีวิตของผู้คนแต่น้อยนิด มันก็จะกลายเป็นชิ้นส่วนใหม่ของคำว่า "วัฒนธรรม" และมีบทบาทมากเกี่ยวกับเศรษฐกิจในการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ของแรงงาน เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพที่ส่งเสริม การท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

ทฤษฎีหลัก

1. ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม (Structural-Functionalism)

1.1 ความเป็นมาของทฤษฎี

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยมมีความเป็นมาจากแนวทางการศึกษาวัฒนธรรมแบบใหม่ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงกลางของศตวรรษที่ 20 หลังจากที่มีการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ของนักมานุษยวิทยารุ่นเก่าที่มักใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาช่วงเวลานั้นวิชาการ

ด้านสังคมศาสตร์ได้แตกแขนงไปอย่างมากมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านมานุษยวิทยา จึงเกิดการศึกษาวัฒนธรรมแบบใหม่ขึ้นหลายแนวเป็นการศึกษาพฤติกรรมของคนในสังคมในรูปแบบบูรณาการ (Integration) ซึ่งจะต้องศึกษา หน้าที่ของโครงสร้างของสังคมทุกๆ โครงสร้างในขณะเดียวกันให้สัมพันธ์กันก็จะเข้าใจสังคมหนึ่งๆ ได้อย่างลึกซึ้งและถ่องแท้ โครงสร้างของสังคมคือ ส่วนประกอบของสังคม ซึ่งในแต่ละสังคมจะประกอบ ด้วยโครงสร้างต่างๆ ที่ทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์กัน ถ้าขาดโครงสร้างใดโครงสร้างหนึ่งสังคมนั้นก็จะล่มสลายหรือแม้แต่โครงสร้างใด โครงสร้างหนึ่งคือคุณภาพลงก็จะส่งผลต่อโครงสร้างอื่นๆ เป็นลูกโซ่ให้สังคมนั้นล่มสลายลงได้ในที่สุด (นิยพรรณ วรณศิริ. 2540 : 108)

1.2 ผู้นำทฤษฎี

ผู้นำสำคัญของทฤษฎีโครงสร้างนิยม คือ A.R. Radcliffe-Brown ส่วนผู้นำสำคัญของทฤษฎีหน้าที่นิยม คือ Emile Durkheim, Bronislaw Malinowski เมื่อทั้งสองทฤษฎีถูกนำมารวม กันจึงกล่าวได้ว่า A.R. Radcliffe-Brown และ Bronislaw Malinowski มีส่วนสำคัญในการนำทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่มาใช้อย่างชัดเจน โดย A.R. Radcliffe-Brown นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษได้เสนอความคิดของตนไว้ในข้อเขียนชื่อ “On Social Structure” (1940) และในหนังสือชื่อ Structure and Function in Primitive Society (1964 : 181) Radcliffe-Brown กล่าวว่า สังคมเปรียบเหมือนอินทรีย์ที่มีชีวิต มีการเกิด เจริญเติบโต เจ็บป่วยได้ รักษาได้ และเมื่อหายแล้วก็ก้าวเดินต่อไปได้ ร่างกายมนุษย์มีอวัยวะเป็นส่วนประกอบเพื่อการดำรงอยู่ สังคมก็มีโครงสร้างเพื่อการดำรงอยู่ ดังนั้นทั้งอวัยวะของคนและโครงสร้างทางสังคมต่างก็มีหน้าที่ประสานสัมพันธ์กันเพื่อการดำรงอยู่ของร่างกายมนุษย์และสังคม ถ้าโครงสร้างของสังคมขัดแย้งกันในการทำหน้าที่ หรือทำหน้าที่ไม่สอดคล้องกัน สังคมนั้นก็จะเกิดการชะงักงันในการพัฒนา สังคมจึงต้องรีบไขหรือปรับเปลี่ยน โครงสร้างของตนเองเพื่อการดำรงอยู่และการพัฒนาที่ต้องก้าวไปข้างหน้าต่อไป จุดนี้เองเป็นข้อแตกต่างระหว่างร่างกายมนุษย์และสังคมเนื่องจากโครงสร้างสำคัญๆ ของร่างกายไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ เมื่อโครงสร้างนั้นชำรุดเสียหายอาจทำให้คนถึงตายได้ แต่สังคมสามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างได้ สังคมจึงไม่ตาย เมื่อมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างแล้วสังคมก็สามารถพัฒนาต่อไปได้

ส่วน Malinowski นักหน้าที่นิยมกล่าวว่า โครงสร้างก็คือ สถาบันของสังคม ที่เกิดมาจากความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์นั่นเอง Malinowski เชื่อว่ามนุษย์ในทุกสังคมวัฒนธรรมมีความต้องการพื้นฐานทางจิตใจและหน้าที่หลักของวัฒนธรรมคือการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐาน ของมนุษย์หรือเปรียบเทียบเสมือนเครื่องมือในการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน 3 ด้านของมนุษย์ คือ

1. ความต้องการด้านความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Biological and Psychological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์ เช่น ต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การเจริญเติบโต เป็นต้น

2. ความต้องการด้านสังคม (Instrumental Needs) เป็นความต้องการความร่วมมือกันทางสังคมเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานเช่น การแบ่งงานกันทำ การแจกจ่ายอาหาร การผลิตสินค้า การบริการและการควบคุมทางสังคม

3. ความต้องการทางด้านจิตใจ (Symbolic Needs) เป็นความต้องการของมนุษย์เพื่อความมั่นคงทางด้านจิตใจ โดยทั่วไปเวทมนตร์คาถาทำ หน้าที่ที่ทำให้คนรู้สึกอบอุ่นใจ เพราะงานบางอย่างที่มนุษย์ทำค่อนข้างยากลำบากและมนุษย์ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดผลอย่างไรบ้างทำให้เกิดความไม่มั่นใจ จึงต้องพึ่งเวทมนตร์คาถาให้ช่วยเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจมาก

Malinowski ย้ำว่า วัฒนธรรมทุกด้านมีหน้าที่ที่ต้องทำ คือ การตอบสนองความต้องการของมนุษย์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้ง 3 อย่างดังกล่าว ส่วนต่างๆ ของวัฒนธรรมมีหน้าที่เพื่อสนองความต้องการของปัจเจกชนในสังคมนั้นแนวความคิดดังกล่าวจึงเป็นหลักสำคัญในการนำมาใช้วิเคราะห์พฤติกรรมของคนในสังคมทั้งหมดของแต่ละวัฒนธรรม (งามพิศ สัตย์สงวน. 2538 : 32-34)

Talcott Parsons และลูกศิษย์ คือ Robert Merton เป็นนักสังคมวิทยาชาวอเมริกันที่นำเอาแนวความคิดด้านโครงสร้าง-หน้าที่มาพัฒนาในสหรัฐอเมริกา เป็นผู้ที่มีมองทุก ๆ ระบบและทุกๆ หน้าที่หลักของสังคมว่า จะเป็นตัวกระทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบและดำรงอยู่ต่อไป Merton ยังมองว่า แต่ละแบบอย่างทางสังคม หรือโครงสร้างสังคมจะมีหน้าที่หลายอย่าง และมีหน้าที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับการมองว่าจะมองจากจุดใด และกับบุคคลใด บางแบบอย่างทางสังคมหรือโครงสร้างสังคม อาจมีหน้าที่ที่ชัดเจนมากกว่าหน้าที่อื่น ซึ่งเรียกว่าหน้าที่หลัก (Manifest Functions) แบบอย่างทางสังคมหรือโครงสร้างสังคมบางส่วน อาจมีหน้าที่ที่ไม่สำคัญหรือทำหน้าที่สนับสนุนมากกว่า ซึ่งเรียกว่า หน้าที่รอง (Latent Functions) แต่บางแบบอย่างทางสังคมหรือโครงสร้างสังคมที่เกิดขึ้นมานั้นเป็นสิ่งที่สังคมไม่ต้องการจะเรียกว่าหน้าที่ที่ไม่มีประโยชน์ (Dysfunctions) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 2550 : เว็บไซต์)

จากทฤษฎีดังกล่าวผู้วิจัยเสนอผลสรุปได้ดังนี้ จากทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยมผู้วิจัยนำมาเป็นทฤษฎีหลักการ ในการนำทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยมไปใช้ในการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม ดังนี้

สังคมประกอบไปด้วยหลายส่วนประกอบกันเป็นโครงสร้างจึงจะเป็นสังคมที่สมบูรณ์ได้และแต่ละส่วนของสังคมนั้น จะต้องทำหน้าที่ของตนเองให้ดีและสมบูรณ์ สังคมนั้นๆ จึงจะดำรงอยู่ได้ด้วยดีอย่างยั่งยืน ซึ่งหากส่วนประกอบของสังคมส่วนใดส่วนหนึ่งค่อยลงไปหรือไม่สมบูรณ์หรือเสียหายก็จะทำให้สังคมนั้น ๆ ค่อยๆ ค่อยๆ ไป หรืออาจทำให้ล่มสลายลงไปได้ในที่สุด ซึ่งหากเปรียบเทียบกับเครื่องจักรแล้ว องค์ประกอบโครงสร้างของเครื่องจักรก็เหมือนโครงสร้างสังคม ซึ่งจะประกอบไปด้วยกลไกและฟันเฟืองจำนวนหลายๆ ชิ้น หากชิ้นใดชิ้นหนึ่งค่อยๆ ค่อยๆ หรือเสื่อมสลายไปใช้การไม่ได้ก็จะทำให้เครื่องจักรตัวนั้นๆ ทำงานได้ไม่ดีเท่าที่ควรหรืออาจเสียหายถึงกับไม่สามารถทำงานหรือขับเคลื่อนได้ กรณีอาชีพบริการทั้ง 4 อาชีพ คือ

1. อาชีพรักษาความปลอดภัย
2. อาชีพนวดแผนไทย
3. อาชีพช่างสักร่างกาย
4. อาชีพพนักงานเสิร์ฟ

กรณีกำหนดอาชีพบริการทั้ง 4 อาชีพนี้ ไม่ได้มีความเชื่อมโยงแต่ประการใด เพียงแต่การกำหนดอาชีพบริการที่ผู้วิจัยสนใจกำหนดประเด็นหลักในการเลือกอาชีพวิจัยมี 3 หัวข้อ คือ ประเด็นแรก กำหนดเน้นการใช้ภูมิปัญญาไทยมาต่อยอดเพื่อก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศและชุมชน โดยรวมและผลที่ตามมาทำให้ภูมิปัญญาไม่สูญหายไปกับตัวบุคคลแต่กลับเป็นการเพิ่มคุณค่า ก่อให้เกิดรายได้ยิ่งขึ้น สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์ ทั้งศาสตร์และศิลป์ ประเด็นที่สอง กำหนดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ในแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยมุ่งเน้นพัฒนาการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และสังคมให้เป็นรากฐานมั่นคงของประเทศโดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจ ชุมชนยึดหลัก “ภูมิสังคม” เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน สนับสนุน ให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรม ท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุน สร้างอาชีพและรายได้พัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาดและทักษะในการประกอบอาชีพ ทำให้เกิดความมั่นคงทางวิชาชีพทั้งสวัสดิการ และความคุ้มครอง สอดคล้องกับแผนพัฒนาแรงงาน กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2551 สำหรับเป้าหมายหลักในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแรงงาน พ.ศ. 2551 ยังคงยึดหลัก “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” สอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาฝีมือ แรงงานภาค 3 ชลบุรี หน่วยงานสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี ซึ่งเป็นศูนย์กลาง การดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานด้านช่างและมีช่างตามความต้องการของ ตลาดแรงงาน รวมทั้งการจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและการแข่งขันฝีมือแรงงาน

พร้อมทั้งประสานงานกับธุรกิจอุตสาหกรรมให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน ประเด็นที่สาม กำหนดให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาเนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับชาติ ฐานะการคลังของเมืองพัทยามีเสถียรภาพและสามารถเลี้ยงตัวเองได้ จนได้เป็นรูป การปกครองท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ ตามที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ พ.ศ. 2521 ให้เมืองพัทยามีฐานะเป็นนิติบุคคล และสอดคล้องกับความต้องการแรงงานในการประกอบอาชีพบริการ ภายใต้ประเด็นหลักดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการวิจัยในอาชีพบริการ 4 อาชีพด้วยกัน คืออาชีพการรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกายและพนักงานเสิร์ฟ

การที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาได้นั้นบุคคลหรือองค์กรในแต่ละอาชีพดังกล่าวจะต้องทำหน้าที่ของตนเองด้วยดีโดยองค์กรรักษาความปลอดภัยดังกล่าวจะต้องทำงานด้วยใจรักและมีจิตวิญญาณเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยในอาชีพของตนที่รับผิดชอบในเขตเมืองพัทยา เพื่อเติมเต็มให้กับทางเจ้าหน้าที่บ้านเมืองคือฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวในการรักษาความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศโดยเฉพาะชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวและนำเม็ดเงินรายได้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนเมืองพัทยาและในประเทศโดยรวม ด้านองค์กรนวดแผนไทย จะต้องทำหน้าที่ของตนด้วยหลักวิชาชีพที่ได้อบรมและพัฒนามาขายความรู้ด้านภูมิปัญญาไทย ด้านอัตลักษณ์ของความเป็นไทยในการนวดแผนไทยให้ใกล้เคียงกับซึ่งเคยมีคำพูดที่รู้จักกันของนานาประเทศว่า “ประเทศไทยเป็นสยามเมืองยิ้ม” ก็จะเป็นที่น่าสนใจในความเป็นไทยและสำหรับอาชีพการสักร่างกายนั้นซึ่งประเทศไทยก็มีประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาในการสักร่างกายมาแต่โบราณ ไม่แพ้ประเทศอื่น ประกอบกับปัจจุบันชาวต่างชาติซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวไม่ว่าชายหญิงหรือเพศที่สาม ดารา นักร้อง นักแสดง ศิลปินที่มีชื่อเสียงต่างสนใจในการสักร่างกาย ซึ่งหากมีการพัฒนาการสักร่างกายโดยนำเอาภูมิปัญญาไทยและลวดลายการสักของไทยและพัฒนาเรื่องภาษาของช่างสักกายไทย ผนวกเข้าด้วยหลักวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมนานาประเทศแล้ว ก็จะเป็นอาชีพที่ทำรายได้และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยได้ดีและอาชีพพนักงานเสิร์ฟหากกระทำได้ดีเทียบเท่ามาตรฐานบริการสากลเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศก็จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจและกลับมาใช้บริการใหม่อีกในภายหน้า หากทั้ง 4 อาชีพข้างต้นมีการพัฒนาแล้วและต่างทำหน้าที่ของตนได้ตัวอย่างสมบูรณ์ ก็จะประกอบกันเป็นโครงสร้างของสังคมที่สมบูรณ์ตามทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม ซึ่งจะส่งเสริมเมืองพัทยาโดยเงินรายได้เข้าประเทศและเมืองพัทยาได้อย่างมหาศาล ทำให้ประเทศไทยไม่ขาดดุลการค้าได้และที่สำคัญความเป็นไทยที่เราใช้ภูมิปัญญาไทยก็จะเป็นที่รู้จักของชนต่างชาติไปอีกไม่น้อย

2. ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (Cultural Diffusion Theory)

2.1 ความเป็นมาของทฤษฎี

ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการแพร่กระจายของวัฒนธรรมจากที่หนึ่งหรือแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่ง เกิดขึ้นตอนปลายศตวรรษที่ 19 และแพร่หลายในศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นช่วงที่ทฤษฎีวิวัฒนาการของ Edward B. Tylor และ Lewis H. Morgan กำลังได้รับความนิยม โดยเกิดจากการปฏิเสธแนวความคิดของทฤษฎีวิวัฒนาการในขณะนั้น ซึ่งมีด้วยกันหลายความคิด เช่น สำนักอังกฤษปฏิเสธแนวคิดที่ว่า วัฒนธรรมต่างเกิดได้ทุกเมื่ออย่างอิสระไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม สำนักนี้เชื่อว่า คนมีความต้องการพื้นฐานเหมือนกัน แม้จะอยู่ต่างถิ่นกัน ดังนั้นวัฒนธรรมพื้นฐานก็จะเหมือนกัน ส่วนวัฒนธรรมที่ต่างกันย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่ต่าง กันทั้งยังเชื่อว่า วัฒนธรรมที่ดีและเจริญที่สุดแล้วจะแพร่กระจายไปยังแหล่งอื่นๆ ที่ยังไม่เจริญ ส่วนสำนักเยอรมันเชื่อว่า มนุษย์มักจะหยิบยืมวัฒนธรรมจากเพื่อนบ้าน จึงเน้นในเรื่องการหยิบยืมวัฒนธรรมมากกว่าการสร้างวัฒนธรรม สำหรับสำนักอเมริกันเชื่อว่า วัฒนธรรมจะแพร่กระจายจากจุดศูนย์กลาง (จุดกำเนิด) ไปตามพื้นที่เท่าที่วัฒนธรรมนั้น จะแพร่กระจายไปได้ในเขตภูมิศาสตร์เดียวกันและยุคสมัยใกล้เคียงกัน (นิยพรรณ วรณศิริ. 2540 : 94-100)

2.2 ผู้นำทางทฤษฎี

ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมไม่ได้เกิดจากความคิดของผู้ใดโดยตรง เนื่องจากเกิดขึ้นจากหลายสำนักคิด อย่างไรก็ตามสำนักคิดต่างๆ ก็มีผู้นำของสำนักดังนี้

สำนักอังกฤษ(British School) นักทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมที่สำคัญได้แก่ Elliot Smith, William J.Perry และ W.H.R.Rivers โดย Smith เชื่อว่า วัฒนธรรมแพร่กระจายจากจุดกำเนิดซึ่งเป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมแล้วแพร่กระจายเป็นรูปวงกลมไปทั่วโลก โดยจุดศูนย์กลางอยู่ที่อียิปต์ ส่วน Rivers เชื่อว่า วัฒนธรรมถูกสร้างขึ้นเพียงคนเดียวเท่านั้นแล้วแพร่กระจายไปทั่วโลกโดยอาศัยการอพยพย้ายถิ่นของมนุษย์

สำนักเยอรมัน (German School) นำโดยบาทหลวง Wilhelm Schmidt และ Fritz Graebner ซึ่งเชื่อว่า ปกติแล้วมนุษย์ไม่ชอบสร้างวัฒนธรรมขึ้นเองแต่ชอบหยิบยืมวัฒนธรรมจากเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตามสำนักอังกฤษและสำนักเยอรมันมีแนวความคิดเหมือนกันคือเชื่อว่า วัฒนธรรมโลกมีศูนย์กลางที่อียิปต์ แพร่กระจายจากอียิปต์เป็นรูปวงกลม และการแพร่กระจายเกิดจากการอพยพย้ายถิ่นของมนุษย์

สำนักอเมริกัน (American School) นำโดย Clark Wissler และ Alfred Kroeber ซึ่งเชื่อว่า วัฒนธรรมจะแพร่กระจายจากจุดศูนย์กลาง (จุดกำเนิด) ไปตามพื้นที่เท่าที่วัฒนธรรมนั้นจะแพร่ กระจายไปได้ในเขตภูมิศาสตร์เดียวกันและยุคสมัยใกล้เคียงกัน สำนักอเมริกัน

เชื่อว่า คนสร้างวัฒนธรรมได้ทุกที่เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของคน ผู้นำทางทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมของสำนักอเมริกันที่สำคัญอีกคนหนึ่งคือ Franz Boas นักมานุษยวิทยาชาวเยอรมันซึ่งเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ประเทศสหรัฐอเมริกา (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 2550 : เว็บไซต์) และ อมรา พงศาพิชญ์. 2549 : 11) ซึ่งเชื่อว่าการที่สังคมหลายๆ สังคมมีวัฒนธรรมเหมือนกันเป็นเพราะการแพร่กระจายของวัฒนธรรม (Cultural Diffusion) จากสังคมหนึ่งไปยังสังคมหนึ่ง การยอมรับวัฒนธรรมทำให้สังคมมีวัฒนธรรมเหมือนกันโดยไม่จำเป็นว่าเพราะมีจุดกำเนิดร่วมกัน

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมนั้น จากความเห็นของนักทฤษฎีของสำนักต่างๆ ซึ่งพอสรุปได้ว่า วัฒนธรรมที่ดีและเจริญที่สุดแล้วจะแพร่ไปยังแหล่งอื่นๆ โดยอาศัยการอพยพย้ายถิ่น มนุษย์มักจะหิบบั้มวัฒนธรรมจากเพื่อนบ้าน วัฒนธรรมจะแพร่กระจายจากจุดศูนย์กลางไปตามพื้นที่เท่าที่วัฒนธรรมนั้นจะแพร่กระจายไปได้ในเขตภูมิศาสตร์เดียวกันและยุคสมัยเดียวกัน จะเห็นว่าวัฒนธรรม นั้นจะมีการแพร่กระจายอยู่ตลอดเวลา ในรูปแบบและลักษณะต่างๆ ยิ่งในปัจจุบันในโลกโลกาภิวัตน์มีการเดินทางไปไหนมาไหนได้อย่างรวดเร็วและเป็นยุคแห่งไอทีการสื่อสารข้อมูลในหลายรูปแบบ การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมจะเป็นไปได้ง่าย หากประเทศใด สังคมใดมีกระบวนการรับรู้ทางสังคมไม่ดี ไม่รู้เท่าทัน และไม่รู้จักประยุกต์นำมาใช้ไม่เกิดประโยชน์ในสภาพของยุคโลกาภิวัตน์ดังกล่าวแล้ว ก็จะไม่เกิดประโยชน์และเสียโอกาสไปในที่สุด

กรณีเมืองพัทยาซึ่งถือเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศหลายเชื้อชาติ หลายสัญชาติเข้ามาท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ นำเงินรายได้ในเชิงธุรกิจการท่องเที่ยวให้กับเมืองพัทยาและประเทศไทยเป็นเงินประมาณ 60,000 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งหากไม่มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวแล้ว ก็จะเสียโอกาสของเมืองพัทยาและประเทศไทยในการโคจรเงินตราต่างประเทศเข้ามาในไทยอย่างน่าเสียดาย จากอาชีพการรักษาความปลอดภัย การวางแผนไทย การสักรายและพนักงานเสิร์ฟ ทั้ง 4 อาชีพถือว่าเป็นอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาและเกี่ยวข้องกับการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมกล่าวคือ การปรับตัวและการยอมรับทางวัฒนธรรมของสังคมที่ต่างกันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนได้ในที่สุด ดังนั้นเมื่อสภาพการประกอบอาชีพที่ต้องดำรงชีพให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจึงเป็นหนทางออกที่ดีที่สุดสำหรับการอยู่รอดด้วยนั่นคือการพัฒนาอาชีพหรือการพัฒนาธุรกิจที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวนั่นเอง

3. ทฤษฎีการสร้างปัญญา Constructivism

3.1 ความเป็นมาของทฤษฎี

แนวคิด

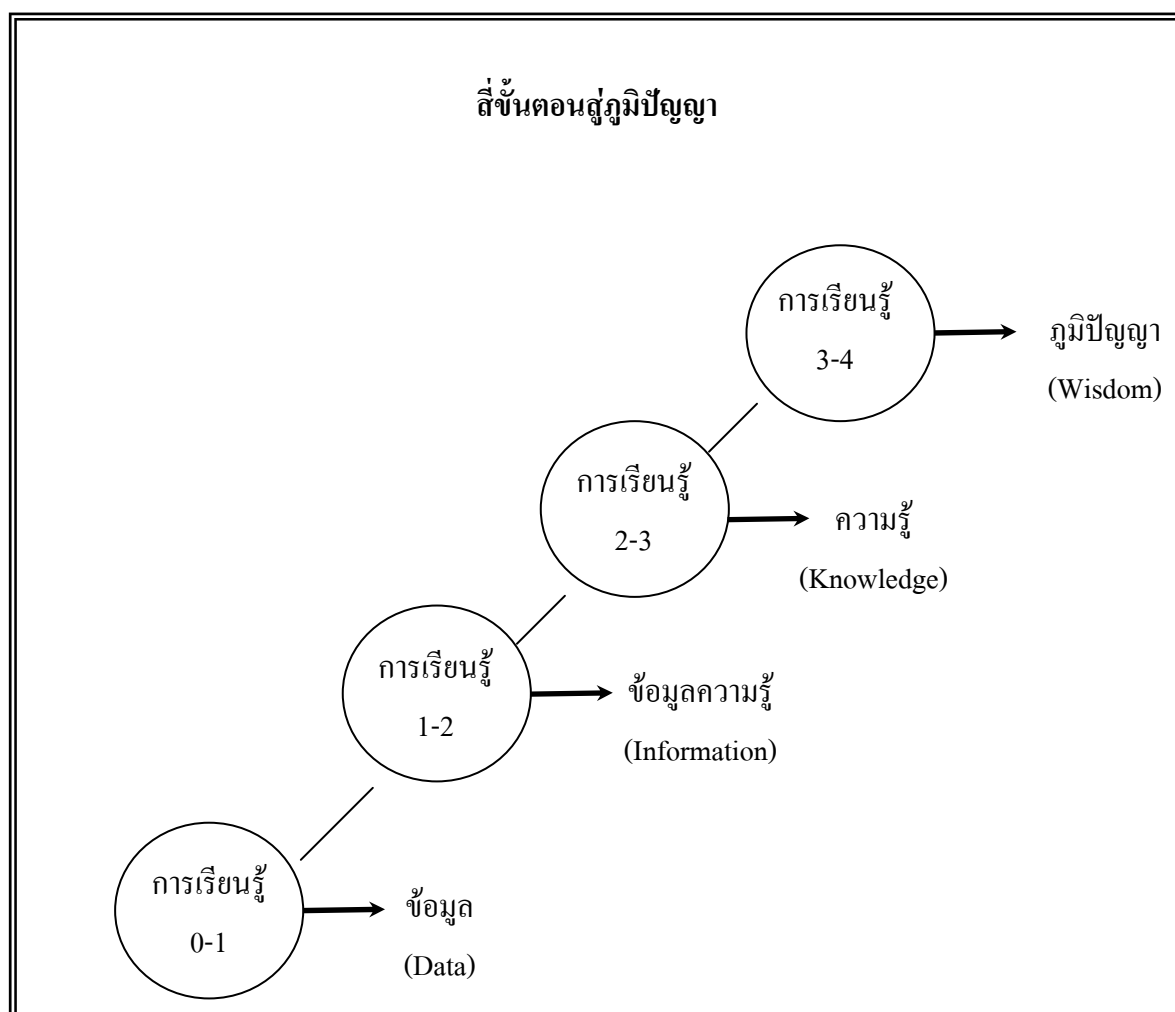
มีนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงหลายคนได้เสนอแนวคิดสนับสนุนทฤษฎีการสร้างปัญญา โดยมีหลักการว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่จะต้องเคลื่อนไหวในการสร้างความรู้เอง ไม่ใช่รับมาเพื่อเก็บเอาไว้ในสมองแล้วถอดเทคีนออกเมื่อคนหรือเหตุการณ์ภายนอกเรียกร้องให้ทำเช่นนั้น การค้นคว้าด้านระบบประสาทก็ช่วยยืนยันแนวคิดเช่นนี้อีกอย่างชัดเจนว่า เมื่อได้รับการกระตุ้นจากภายนอก ระบบประสาทจะมีความเคลื่อนไหวอย่างไร ระบบความคิดเกิดขึ้นอย่างไร

ปัญหาแห่งการสร้างความรู้แบบ Constructivism เชื่อว่า ความรู้คือสิ่งมนุษย์สร้างขึ้นมา ซึ่งมีความหมายเฉพาะตัวของบุคคลนั้นๆ มนุษย์จะสร้างความรู้ได้เองโดยการนำข้อมูลจากภายนอกผสมผสานกับสิ่งที่เขารู้อยู่แล้วแต่เดิม สร้างเป็นความรู้ใหม่ที่มีความหมายใหม่ขึ้น พิวเจต์ (Piaget) บุคคลที่มีความสำคัญในแนวคิดของปรัชญาการสร้างความรู้คนหนึ่ง เชื่อว่า ความเข้าใจของผู้เรียนจะเกิดขึ้นเป็นกระบวนการในลักษณะขั้นตอน จากการที่ผู้เรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเข้าใจด้วยตนเอง พิวเจต์เชื่อว่า “การพัฒนาจะเป็นไปตามขั้นตอนและไม่สามารถเข้าใจหลักการซึ่งอยู่เหนือขั้นตอนพัฒนาการ ทางสติปัญญาของเขาได้” และพัฒนาการทางสติปัญญาจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็น 2 ลักษณะ คือ การผสมผสานหรือการซึมซับ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างของสติปัญญาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (Accommodation) (สุนทร สุนันท์ชัย. 2540) วิกทอทสกี (L.Vygotsky 1896-1934) นักการศึกษาของรัสเซียเป็นผู้หนึ่งที่มีความเห็นสอดคล้องกับปรัชญาแห่งการสร้างความรู้ เขาเชื่อว่าผู้เรียนเรียนรู้ได้จากความขัดแย้งระหว่างความคิด ที่ได้รับเข้ามาใหม่กับความคิดเดิมที่มีอยู่ ดังนั้นในการสร้างสรรค์แนวคิดให้เป็นของตนเอง จะต้องนำแนวคิดที่คนอื่นสร้างมาเรียบร้อยล่องหน้าไปใช้ แล้วนำผลของการใช้เปรียบ เทียบกับความคิดที่มีอยู่เดิม จะทำให้เกิดความรู้ใหม่ขึ้น (สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. 2540 : 129-135)

กระบวนการสร้างความรู้

กมล สูดประเสริฐ (สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. 2540 : 12) ได้อธิบายกระบวนการสร้างความรู้ว่า เริ่มต้นจากการแสวงหาข้อมูล (Data) ต่อจากนั้นมนุษย์นำเอาข้อมูลมาปฏิสัมพันธ์กันเข้า ทำให้เกิดเป็นข้อมูลความรู้ (Information) และเอาข้อมูลมาจัดวิเคราะห์แยกแยะ หรือจำแนกเป็นหมวดหมู่ สร้างสรรค์ทำให้เกิดเป็นความรู้ (Knowledge) และในที่สุดก็เอาความรู้เหล่านั้นมาเปรียบเทียบ ทดสอบกับความรู้เดิม แล้วรับส่วนที่กลมกลืนกันเข้ากับความรู้เดิม ทำให้เกิดสติปัญญา หรือภูมิปัญญา นับเป็นกระบวนการคิดที่จะมีความยั่งยืน ดังภาพประกอบ 13 (สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. 2540 : 131)

ภาพประกอบ 13 ภาพ 4 ขั้นตอนของการสร้างภูมิปัญญา ตามทฤษฎีการสร้างปัญญา

3.2 ผู้นำทฤษฎี วิกตอทสกี (L.Vygotsky 1896-1934) นักการศึกษาของรัสเซีย จากทฤษฎีข้างต้น เป็นแนวคิดพื้นฐานไปสู่การแก้ไขปัญหา ในการสร้างมาตรฐานในการประกอบอาชีพของงานวิจัย กล่าวคือเริ่มต้นจากการแสวงหาข้อมูล (Data) คือนำภูมิปัญญาเดิมในการประกอบอาชีพ มาปฏิสัมพันธ์กับสภาพความต้องการของกลุ่มสังคมปัจจุบัน หรือค่านิยมในสังคม โดยมีหลักเกณฑ์ ทฤษฎี แบบแผน เป็นส่วนช่วยผสมผสาน จัดเกล้า และเสริมสร้างให้เกิดกระบวนการ การจัดการ การบริหาร รูปแบบการพัฒนาอาชีพแบบใหม่ เพื่อให้ทันต่อความต้องการของสังคมเมืองแห่งการท่องเที่ยวปัจจุบัน

ทฤษฎีเสริม

1. ทฤษฎีการพัฒนาสังคม (Social Development Theory)

1.1 ความเป็นมาของทฤษฎี

เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา ทุกด้านอยู่ที่การทำให้หน่วยสังคม หรือตัวสังคมเองทั้งสังคมกลายเป็นหน่วยสมบูรณ์ในตัวเอง กล่าวคือ เมื่อแต่ละหน่วยของสังคม เช่น เศรษฐกิจ ได้รับการพัฒนามาจนถึงระดับหนึ่ง ระดับที่สังคมสามารถจะผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคไว้ พอแก่ความ ต้องการแล้ว ความสามารถนั้นอยู่ตัวไม่สูญหายไปได้ และยังมีพื้นฐานเพียงพอสำหรับการที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าต่อไปได้ นักเศรษฐศาสตร์มักจะเรียกภาวะเช่นนี้ว่า Self-Sustained Growth (ความเจริญเติบโตชนิดที่ตนเองสามารถรักษาไว้ได้) ปัจจุบันผู้ได้รับการศึกษาอบรม ด้านต่าง ๆ ระดับหนึ่ง จนมีความสามารถหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ และอยู่ในฐานะพร้อม ที่จะเขิบฐานะให้สูงขึ้นไปเรื่อยๆ ก็ได้ชื่อว่า พัฒนาสมบูรณ์แล้ว (Mature) ชุมชนและสังคม ที่สมาชิกและการพัฒนาต่าง ๆ อยู่ในภาวะเช่นนั้น ก็เรียกได้ว่า พัฒนาสมบูรณ์ มักจะเรียกกันว่า Self - Generating Unit (หน่วยที่สามารถจะพัฒนาตนเองได้)

ทฤษฎีชุดนี้นับเนื่องเป็นทฤษฎีตะวันตกอีกทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า เป็นชุดหนึ่งของทฤษฎีก็ได้ เพราะมีหลายทฤษฎีด้วยกัน แต่ละทฤษฎีมักจะมีสาเหตุของการพัฒนา เพียงสาเหตุเดียว แต่บางทฤษฎีก็มีมากกว่าหนึ่งสาเหตุรวมเข้าด้วยกันแล้ว อาจเรียกว่า ทฤษฎีใหญ่ หนึ่งทฤษฎี ทฤษฎีนี้แม้จะมีชื่อ ดร.เอนสมิงเจอร์ กำกับอยู่ ท่านเองก็แจ้งว่า เป็นผู้รวบรวมมาจากการทำงานด้านนี้ในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศอินเดีย

สำหรับกรณีประเทศไทยถือเอาปี 2477 เป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนาทางการเมือง แต่เนื่องจากประเทศไทยไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงครบตามหลักเกณฑ์ จนถึงเวลาที่เขาเขียน หนังสือเล่มนี้ขึ้น จึงไม่ถือว่าประเทศมีความสมบูรณ์ในเรื่องนี้ ถ้าจะคิดจากแง่มุมงานพัฒนาชาติ ของเราก็จะต้อง สานต่อจากการเริ่มต้นของคณะราษฎรในปี 2477

2. เจ้าของทฤษฎี ดร.เอนสมิงเจอร์

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปพอสังเขปได้ดังนี้ เป้าหมายของการพัฒนา ชาติ คือ การพัฒนาคนและการพัฒนาสถาบัน การพัฒนาคนเป็นอันดับหนึ่ง ตามด้วยการพัฒนา สถาบันการพัฒนาคน คือ การทำให้เขาสามารถพึ่งตนเองได้อย่างนับถือตนเองในการพัฒนาแบบ มีส่วนร่วมผู้มี ส่วนร่วมจะต้องมีความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาของตนเอง แสวงหาเทคโนโลยี และงบประมาณจากรัฐบาลและสร้างโครงสร้างสถาบันพื้นฐาน มีคนเชื่อถือและสนองความต้องการ จำเป็นได้ เพื่อ ให้ธุรกิจที่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศดำเนินต่อไปได้ อย่างยั่งยืนสอดคล้องกับการพัฒนาเมืองพัทยาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวระดับชาติที่ยั่งยืนอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

เฉลิม บุรีภักดี และคณะ (2527 : 89) ได้วิจัยวัฒนธรรมการทำงานของคนไทยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจวิเคราะห์โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ ประชาชน และผู้ให้ข้อมูลชุมชนที่อยู่ในชุมชนลักษณะต่างๆ อันได้แก่ ชุมชนชนบทแบบดั้งเดิม ชุมชนชนบทสมัยใหม่ ชุมชนเมืองเล็ก และชุมชนเมืองใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ในภาคต่างๆ ของประเทศ ผลการวิจัยพบโดยสรุปว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวมเน้นความหมายของการทำงานด้านการทำอาชีพเพื่อการดำรงอยู่ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ และมีความคิดอยู่บ้างว่า งานรื่นเริงและงานเทศกาลประจำปีเป็นการทำงานอย่างหนึ่ง ความมุ่งหมายหลักของการทำงาน คือ เพื่อสร้างสินทรัพย์และฐานะทางเศรษฐกิจแทบไม่ปรากฏเลยว่าเป็นการแสวงหาความพอใจที่ได้แสดงออกถึงความสามารถของมนุษย์ การตั้งเป้าหมายในการทำงานไม่ปรากฏชัดเจน และไม่ใคร่มีการประเมินผลงานเทียบกับเป้าหมาย ไม่มีการจงใจเลือกใช้วิธีทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ แต่มักใช้วิธีตามที่เคยปฏิบัติกันมา มีการจัดกลุ่มทำงานในลักษณะแนวราบชั้นเดียวคือ คนจำนวนหนึ่งร่วมแรงกันปฏิบัติงานในบทบาทเหมือน ๆ กันแต่ไม่ถึงขั้นการจัดลำดับศักดิ์ของบทบาทเหมือนอย่างที่พบในองค์กรที่ซับซ้อนสมัยใหม่ มีการเน้นหนักเรื่องการพัฒนาบุคคลให้เป็นคนดี ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับปทัสถานของสังคมไทยแต่ไม่ใคร่มีความสนใจที่จะพัฒนาคนในแง่ทรัพยากรเพื่อการทำงาน และประการสุดท้ายในการทำงานมีการคำนึงว่าจะเป็นการรบกวนผู้อื่น แต่ไม่ใคร่คำนึงที่จะสร้างให้เกิดความเจริญของส่วนรวมในวงกว้างและระยะยาว แนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการทำงาน ปรากฏว่า ก่อนข้างมากในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพ แวดล้อมทางกายภาพ และวัตถุสิ่งของ ตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้ และเทคโนโลยี ซึ่งในระยะยาวคงจะมีผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านความคิด ความรู้สึก และค่านิยม อันเป็นวัฒนธรรมทางจิตใจ

ประเทิน มหาจันทร์ (2529 : 90) ได้วิจัยการสีกกับพฤติกรรมเกรของเยาวชนไทยที่มีพฤติกรรมเกรและถูกคุมประพฤติกรรมอยู่ในสถานฝึกอบรมของศาลคดีเด็กและเยาวชน พบว่า จำนวนมากกว่าครึ่งร้อยละที่มีรอยสีกตามอวัยวะต่างๆ และเยาวชนที่มีรอยสีกมีแนวโน้มจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้ที่ไม่มียรอยสีก ทั้งที่อาชญากรส่วนมากกระทำผิดกฎหมายก็อาจจะมาจากการสร้างตัวตนของตัวเอง เพราะหลังจากการสีกโดยเฉพาะผู้ที่มีรอยสีกประเภทที่เกี่ยวกับความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์ ก็จะมีคามมั่นใจในรอยสีกของตนว่ามีความอยู่ยงคงกระพันชาติ เป็นมหาอุดจึงมีความฮึกเหิมที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอันนำไปสู่การก่ออาชญากรรม

ความมั่นใจของผู้สักรในวคาลัยที่ตนเองสัก มีส่วนผลักดันให้บุคคลประกอบอาชญากรรมได้เป็นอย่างมาก เพราะเมื่อมีรูปรอยที่สักบนร่างกายที่มีคุณวิเศษที่ผู้สักเชื่อมั่นว่าสามารถบันดาลให้ตนบรรลุผลสำเร็จได้ เช่น เชื่อกันว่าเจ้าทรัพย์ไม่รู้สึกริ้วตัว เจ้าทรัพย์จับไม่ได้ ตำรวจก็จับไม่ได้เมื่อมีการต่อสู้ต้องเป็นผู้ชนะเพราะมีรอยสักที่ท่าเคล็ดไว้แล้วเป็นต้น ความเชื่อต่าง ๆ เหล่านี้ ผลักดันให้บุคคลกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทั้งทางบวกและทางลบ รอยสักมิใช่ปัจจัยเดียว หากรวมไปถึงเรื่องเครื่องรางของขลังอื่น ๆ และภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ด้วย แต่ถ้ามองในอีกด้านหนึ่งโดยส่วนมากแล้วบุคคลที่มีความเชื่ออย่างจริงจังในรอยสักยันต์ และมีความศรัทธาและเคารพต่ออาจารย์ที่สักก็จะประพฤติปฏิบัติตนให้ดีให้ถูกต้อง โดยแต่ละสำนักหรือแต่ละอาจารย์ก็จะมีข้อห้ามต่าง ๆ เพื่อคงไว้ซึ่งความขลังและความศักดิ์สิทธิ์ของรอยสักยันต์ ดังนั้นผู้ที่มีรอยสักจึงต้องสร้างตัวตนอีกตัวตนขึ้นมา ซึ่งโดยส่วนมากแล้วจะมีลักษณะที่ดี เช่น ให้ถือคำสัตย์ ไม่ประพฤติผิดศีลธรรม ไม่ลู่แก่วิถีหรือกล่าวพรูสาวาทต่อบิดามารดา

ชูเกียรติ ดังคโนภาส (2530 : 91) ได้ศึกษาปัญหาการควบคุมมาตรฐานธุรกิจการรักษามวลอดกัยเอกชนโดยกลไก พบว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องดังกล่าวโดยตรง มีแนวโน้มในการทำงานอย่างเด็ดขาดและจริงจัง แต่ปัญหาเรื่องการก่ออาชญากรรมก็ไม่มีที่ท่าว่าจะลดลงอันเนื่องมาจากข้อจำกัดของปัญหา เช่น งบประมาณจำนวน เจ้าหน้าที่ตำรวจ เครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรที่ดูแล ทำให้ปัญหา ดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างมากมาย จนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถสะสางคดีให้เสร็จสิ้นได้ในเวลาอันควร เมื่อสภาพสังคมมีความเจริญเติบโต ทำให้อาชญากรรมและปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมาก พนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ ซึ่งเป็นกลไกของรัฐในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ต่างมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม แต่รัฐมีกำลังพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจอยู่จำกัด ปัญหาทางด้านอาชญากรรมก็พัฒนาขึ้น และเพิ่มความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอย่างมากมายมหาศาลจากสถิติการโจรกรรมที่ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้บันทึกไว้มีดังนี้ ปี พ.ศ. 2543 เกิดคดีโจรกรรมรถยนต์ 3,276 ราย จับได้ 141 ราย พ.ศ. 2544 เกิดคดีโจรกรรมรถยนต์ 3,086 ราย จับได้ 294 ราย จะเห็นได้ว่าคดีที่จับไม่ได้ในแต่ละปีอีกมากมาย

สุลักษณ์ ศรีบุรี และ ทวีพงศ์ ศรีบุรี (2530 : 85) ได้ศึกษาลายสักที่พบในภาคกลางของประเทศไทย พบว่าผู้ที่ได้รับรอยสักมักเป็นผู้เลื่อมใสศรัทธาในทางไสยศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงปีที่ 6 โดยช่วงอายุ 21-25 ปี และ 31-40 ปี เป็นช่วงอายุที่ไปขอรับการสักมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ของการสักคือ ความเป็นลูกผู้ชายเต็มตัว การอยู่ยงคงกระพันชาตรี มีเมตตามหานิยม มีโชคลาภและเพื่อความสวยงาม ผลกระทบทางร่างกายที่ได้รับการสักมากที่สุดคือ ความเจ็บปวดจากการอักเสบ และบวมแดง โดยตำแหน่งที่สักได้แก่

หลัง หน้าอก ศีรษะ คอ ไหล่ แขนและขา และแรงบันดาลใจที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปสักคือ ความต้องการที่จะมีของขลังติดตัว มีใจรักและศรัทธาในการสักอย่างแท้จริง โดยที่ผู้ที่มีรอยสัก เมื่อมีอายุมากขึ้นจะต้องการที่จะลบรอยสัก

ในงานวิจัยของ สุลักษณ์ ศรีบุรี และทวิพงศ์ ศรีบุรี (2530 : 20) ได้สนับสนุน ข้อความนี้ โดยกล่าวว่าสำหรับสังคมไทยพบว่า ผู้ชายไทยในสมัยโบราณ เมื่อแตกเนื้อหนุ่ม คือ มีอายุย่างเข้า 17 จะนิยมฝากเนื้อฝากตัวเป็นลูกศิษย์วัด โดยมีความหวังว่า เมื่อพระหรืออาจารย์สัก มีความเมตตาเอ็นดูแล้ว ก็จะลบรอยสักให้กับพวกเขา ลายสักนี้พวกเขาเชื่อกันว่าเป็นเครื่องหมาย ที่แสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่ โดยอาจารย์สักจะสักเป็นรูปผีเสื้อบ้าง รูปปลาบ้าง หรือบางรายก็จะเป็น รูปทรงเรขาคณิตให้ที่บริเวณแขนท่อนล่าง เพียงนี้บรรดาหนุ่มน้อยก็มีความปิติยินดีและภาคภูมิใจ ในลวดลายสักที่เขาได้อยู่ เพราะเขาเชื่อว่าสิ่งนั้นคือ เครื่องหมายที่แสดงความเป็นลูกผู้ชายไทย ที่เป็นผู้ใหญ่ คือผู้ที่ได้เผชิญกับความเจ็บปวดมาแล้ว สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ชายส่วนมาก ถึงนิยมมีรอยสักมากกว่าผู้หญิง และเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้การสักไม่ค่อยได้รับความนิยมจากผู้หญิง อาจจะเป็นเพราะกรอบทางสังคมไทยที่มีทัศนคติแง่ลบต่อผู้หญิงที่มีรอยสักว่าเป็นผู้หญิงชั้นต่ำ (ผู้หญิงบริการ) ซึ่งจากการวิจัยก็พบว่ากลุ่มตัวอย่างบุคคลทั่วไปที่ไม่มีรอยสักได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อรอยสัก เช่น “น่ากลัว” “เหมือนคนคุก” “สกปรกเลอะเทอะ” “มีวาม” และ “ไม่ยอม ให้อีกหลานเราสัก” ซึ่งความคิดเห็นเหล่านี้แสดงถึงทัศนคติในเชิงลบที่มีต่อรอยสัก

ชวงค์ ฉายะบุตร (2536 : 11-14) ได้ศึกษาหลักการให้บริการแบบครบวงจร หรือการพัฒนาการให้บริการเชิงรุกพบว่าจะต้องเป็นไปตามหลักการซึ่งอาจเรียกง่าย ๆ ว่า หลัก Package Service ข้าราชการมีทัศนคติว่า การให้บริการจะต้องเริ่มต้นก็ต่อเมื่อมีผู้มาติดต่อ ขอรับบริการมาก กว่าที่จะมองว่า ตนมีหน้าที่ที่จะต้องจัดบริการให้แก่ราษฎรตามสิทธิประโยชน์ที่ เขาควรจะได้รับ การกำหนดระเบียบปฏิบัติและการใช้ดุลยพินิจของข้าราชการ มักเป็นไปเพื่อ สงวนอำนาจในการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานหรือการปกป้องตัวข้าราชการเองมีลักษณะที่เน้น การควบคุมมากกว่าการส่งเสริม การติดต่อราชการจึงต้องใช้หลักฐานเอกสารต่างๆเป็นจำนวนมาก และต้องผ่านการตัดสินใจหลายขั้นตอน ซึ่งบางครั้งเกินกว่าความจำเป็น ดังนั้นเป้าหมายแรกของ การจัดบริการแบบครบวงจรคือการมุ่งประโยชน์ของประชาชนผู้รับบริการ ทั้งผู้ที่มาติดต่อขอรับ บริการ และผู้ที่อยู่ในข่ายที่ควรจะได้รับบริการเป็นสำคัญซึ่งมีลักษณะคือ ข้าราชการจะต้องถือว่าการ ให้บริการเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยจะต้องพยายามจัดบริการให้ ครอบคลุมผู้ที่อยู่ในข่ายที่ควรได้รับบริการทุกคน การกำหนดระเบียบ วิธีปฏิบัติและและการใช้ ดุลยพินิจจะต้องคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของผู้รับอย่างสะดวกและรวดเร็ว ข้าราชการจะต้องมอง ผู้มารับบริการว่า มีฐานะและศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันมีสิทธิ์ที่จะรับรู้ ให้ความเห็นหรือโต้แย้งด้วยเหตุ ผลได้อย่างเต็มที่ ระบบราชการจำเป็นต้องตั้งเป้าหมายในอนาคตที่จะพัฒนาการให้บริการให้มีความ

รวดเร็วมากขึ้นซึ่งอาจ จะกระทำได้โดยการพัฒนาข้าราชการให้มีทัศนคติมีความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดความชำนาญ มีความกระตือรือร้นและกล้าตัดสินใจในเรื่องที่อยู่ในอำนาจของตนการ กระจายอำนาจหรือมอบอำนาจ ให้มากขึ้นและปรับปรุงระเบียบวิธีการทำงานให้มีขั้นตอนและใช้ เวลาในการให้บริการให้เหลือน้อยที่สุด

พรทิพย์ โพธิ์จาด (2538 : 47- 55) ได้วิจัยสมรรถนะของพนักงานอาหาร ตามที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าผู้ปฏิบัติงานครัว ของโรงแรมชั้นนำ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่ปฏิบัติงานจริงของพนักงาน ฝ่ายบริการอาหารทั้ง 6 ด้าน ที่อยู่ในระดับมากคือ ด้านการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์การประกอบ อาหาร ด้านการรีชมวัตถุดิบการปรุงอาหาร ด้านการประกอบอาหาร ด้านการตกแต่งอาหาร ด้านภาษาไทย ส่วนระดับปานกลางคือ ภาษาอังกฤษและมีความคิดเป็นอยู่ในระดับน้อยคือ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ที่อยู่ในระดับมากคือ ด้านการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์การประกอบอาหารด้านการรีชมวัตถุดิบการปรุงอาหาร ด้านการประกอบอาหาร ด้านการตกแต่งอาหาร ด้านภาษาไทย ส่วนระดับปานกลางคือ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่น

ชนิตร์ ภูกาญจน์ (2539 : 171) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างทางด้านอาชีพที่มีผลต่อ พฤติกรรมในการสัก จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพข้าราชการมีพฤติกรรมการสัก น้อยที่สุดร้อยละ 6.7 เท่านั้น ตรงนี้อาจเป็นเพราะกรอบทางสังคมเช่นเดียวกับที่ได้กล่าวไว้แล้วว่า สังคมมักจะมองผู้ที่มีรอยสักเป็นบุคคลที่ไม่ดี ดังนั้นอาชีพข้าราชการซึ่งถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของ รัฐบาลน่าจะเป็นบุคคลที่ดี สุภาพเรียบร้อย จึงไม่ควรที่นาจะมีรอยสัก โดยในยุคล จอมลพสุตยศักดิ์ ษนะรัตน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศไม่รับบุคคลที่มีรอยสักเข้ารับราชการ

นิติ ภาวกรพันธ์ (2541 : 71) ได้ศึกษารอยสักของชาวมารีและคนไต มีความหมาย ในการสร้าง “อัตลักษณ์” ทั้งอัตลักษณ์ส่วนตัวหรือปัจเจกชน (Personal or Individual Identity) ในตัวเจ้าของ รอยสัก และอัตลักษณ์ การมีรอยสักทำให้ปัจเจกชนต้องมีความสัมพันธ์กับกลุ่ม หรือสังคมที่ตนสังกัดอยู่ โดยรอยสักและตัวตนของตนเองจะขึ้นอยู่กับความหมายและอำนาจ ของรอยสัก หรือพลังของรอยสักที่ตนมีกับอดีต (โดยผ่านพิธีกรรมในการสัก) และพฤติกรรม ของคน (ข้อห้ามของรอยสักแต่ละประเภท) ดังนั้นรอยสักของชาวมารีและคนไตจึงมิใช่เป็นเพียง สัญลักษณ์ที่ปัจเจกชนแต่ละคนเลือกขึ้นมาเพื่อแทน “ตัวตน” ของตนเองเท่านั้น หากผู้ที่มีรอยสัก ยังคงต้องพยายามรักษาไว้ เสมือนการรักษาความสัมพันธ์ของเขากับสังคมที่เขาอยู่ รอยสักเป็น สัญลักษณ์ที่สะท้อนปัจเจกชนในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม หรือสังคมนั้นด้วย เช่นเดียวกัน กับชาวตาฮิติเกือบทุกคนจะต้องสักโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิง การสักของผู้หญิงซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น โดยจะแตกต่างจากผู้ชายที่จะสักเพราะความต้องการ การสักครั้งแรกของเด็กผู้หญิงมักจะสักกัน

ตั้งอายุยังน้อย และจะสักที่ด้านในแขนของพวกเขา ซึ่งมีความหมายว่าให้ปลอดภัยจาก Foodtabus และจะสักอีกครั้งเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น จะสักที่ข้อมือซ้ายเป็นรูปรอยปะสีคำ และจัดลายโค้งด้านบนเรื่อย ๆ เมื่อพวกเขาพร้อมที่จะมีคู่ครอง พวกเขาจะเปิดกระโปรงเพื่อให้เห็นรอยสัก การสักของผู้ชายชาวตาฮีติ เป็นการสักตามความต้องการไม่เหมือนผู้หญิงที่เป็นการบังคับ โดยผู้ชายจะสักตอนช่วงวัยรุ่น จะสักพร้อมๆ กันเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ข้างลำตัวหรือที่แขนด้านใน ในพิธีการสักจะมีเฉพาะผู้หญิงเท่านั้น ลวดลายเป็นลวดลายเรขาคณิตต่างๆ บริเวณเหนืออวัยวะเพศ จะเห็นได้ว่ารอยสักบอกความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองได้

ทศพล ศรีคุณ (2542 : 124) ได้ศึกษาลักษณะทั่วไปและสถานะเศรษฐกิจของผู้ใช้แรงงานพบว่า เพศชายมีความต้องการเปลี่ยนงานมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21-25 ปี มีมากที่สุด รองลงมา 26-30 ปี ผู้ที่มีอายุน้อยมีความต้องการเปลี่ยนงานและอาชีพลดลงเมื่ออายุสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้ที่ต้องดูแลรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แก่สมาชิกในครอบครัว ส่วนมากไม่ต้องการเปลี่ยนงานและอาชีพด้านที่อยู่อาศัย ส่วนมากเช่าบ้านและเช่าห้องชุดอยู่ ส่วนผู้ที่อยู่บ้านตนเองไม่ต้องการเปลี่ยนงานและอาชีพมากกว่าผู้ที่เช่าบ้านหรือห้องชุดอยู่ ด้านตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นพนักงานในระดับปฏิบัติการลูกจ้างประจำมากที่สุด ในระดับผู้บริหารไม่มีผู้ใดต้องการเปลี่ยนงานและอาชีพ อายุการทำงาน ผู้มีอายุการทำงาน 1-3 ปี มีมากที่สุด สถานะทางเศรษฐกิจของผู้ใช้แรงงาน ผู้ที่มีรายได้เท่าเดิมและลดลงมีจำนวนมากเท่าๆ กัน ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้อื่นๆ นอกเหนือจากรายได้ประจำส่วนใหญ่มีรายได้เท่าเดิมและบางส่วนไม่มีเงินออมหรือเงินออมลดลง ความเพียงพอของรายได้ส่วนใหญ่ไม่เพียงพอหรือมีเท่ากับรายจ่ายพอดี

สุดสงวน คำคุณ (2542 : 99) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการใช้บริการนวดแผนไทยในคลินิกการแพทย์ อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ทำการศึกษาจากผู้ที่มีรับและไม่มารับบริการนวดไทยในคลินิกการแพทย์แผนไทย และได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านความรู้ ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม กลุ่มผู้ใช้บริการมีความเชื่อต่อการนวดแผนไทย โดยรวมอยู่ในระดับเชื่อว่า การนวดทำให้ระบบไหลเวียนโลหิตได้ดี กล้ามเนื้ออ่อนตัว ป้องกันโรคปวดเมื่อยได้ การนวดเป็นศิลปะที่ถ่ายทอดมานานไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ส่วนกลุ่มที่ไม่มารับการนวดแผนไทยมีความเชื่อต่อการนวดแผนไทย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เชื่อว่าการนวดทำให้ระบบไหลเวียนโลหิตดีขึ้นและทำให้หายจากการเครียดได้ถ้ามีการประชาสัมพันธ์จะทำให้มีผู้ใช้บริการนวดมากขึ้น

2. ปัจจัยสนับสนุนและการยอมรับของบุคคลอื่นๆ ได้แก่ ญาติ เพื่อน บุคลากรทางการแพทย์ของกลุ่มผู้ใช้บริการและไม่ไปใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ การสนับสนุนสังคมสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มญาติ กลุ่มเพื่อนและบุคลากรทางการแพทย์มีความสำคัญต่อการสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมในการใช้บริการนวดแผนไทย

4. ปัจจัยเอื้อทางการบริการ ระยะทาง เวลา ความสะดวก วิธีการได้รับ ข้อมูล ข่าวสารของกลุ่มผู้ใช้บริการ และกลุ่มที่ไม่ใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง โดยทั้งในกลุ่มที่ไปใช้บริการและกลุ่มที่ไม่ไปใช้บริการต่างก็มีความเห็นเหมือนกันคือ ให้ความสำคัญในผู้ที่บริการ นวดต้องมีความเชื่อมั่นและทำให้ผู้ที่ไปใช้บริการเกิดความไว้วางใจ และประทับใจในบริการ

อรทัย จารุภัทรพาณิชย์ (2543 : 91) ได้สรุปผลการวิจัยเรื่องการปรับตัวของ แรงงานในชุมชนเมืองได้ดังนี้

1. การปรับตัวของกลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานในชุมชนเมืองมีลักษณะการปรับเปลี่ยนอาชีพดังนี้

การเปลี่ยนอาชีพที่ใช้แรงมากไปสู่อาชีพที่ใช้แรงที่เบากว่า และบางอาชีพ เป็นอาชีพอิสระกว่าเดิม

กลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว และเพื่อนบ้านเปลี่ยนไปคือ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันน้อยลง เพราะเวลาทำงานและสภาพ การประกอบอาชีพตามแบบสังคมเมือง ในขณะที่เดียวกันกลับเพิ่มความสัมพันธ์กับบุคคลร่วมอาชีพ และคนต่างชนชั้นมากขึ้นเพื่อการพึ่งพากัน

กลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานมีการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ โดยการหารายได้ เพิ่มขึ้นทั้งตนเองและคนในครอบครัวและมีการใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อให้อยู่ในสังคมเมืองได้ เช่น ภรรยาขายของหน้าที่พักอาศัย การรับจ้างอยู่แหว่ การทำงานก่อสร้างทำงานทั้งครอบครัว การถือ สามล้อรับจ้างหารายได้ กลุ่มผู้ใช้แรงงานมีการหาอาหารจากธรรมชาติ การใช้เสื้อผ้าราคาถูก การเช่าที่พักร่วมกันเพื่อลดค่าใช้จ่าย

กลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงาน มีการปรับตัวด้านการศึกษาโดยการเข้ารับการฝึก อบรมที่หน่วยงานของรัฐ เอกชนและนายจ้างจัดขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพ

กลุ่มผู้ใช้แรงงาน มีการปรับตัวทางการเมือง โดยการรวมกลุ่มและการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้ดูแลกฎหมายบ้านเมือง เพื่อพึ่งพาเวลาทำผิดกฎหมายเล็กๆ น้อยๆ

2. กลไกที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของกลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงาน ได้แก่ สมาชิกของครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมอาชีพ ซึ่งเป็นกลไกทางด้าน สังคม โดยใช้บทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์เป็นเครื่องมือ

นายจ้าง หัวหน้างาน ซึ่งเป็นกลไกทางเศรษฐกิจโดยใช้ กฎ ระเบียบ เป็นเครื่องมือ

นายจ้างและหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน เป็นกลไกทางด้าน การศึกษาโดยให้การฝึกอบรม

ผู้นำกลุ่มอาชีพและเจ้าหน้าที่ปกครองบ้านเมือง เป็นกลไกทางการเมือง โดยการสร้างอำนาจต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่ม

กลไกที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของกลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญ ที่สนับสนุนการพัฒนาแรงงาน ทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถปรับตัวก้าวสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ แรงงานต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอด ดังที่ อรทัย จารุกัทรพานิชย์ (2543 : 91) สรุปผลการ วิจัยได้ว่า การปรับตัวของกลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานในชุมชนเมือง มีลักษณะ การปรับเปลี่ยนอาชีพที่ใช้แรงมากไปสู่อาชีพที่ใช้แรงที่เบากว่า และบางอาชีพเป็นอาชีพอิสระกว่าเดิม มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวและเพื่อนบ้านเพราะเวลาทำงานและสภาพการประกอบ อาชีพตามแบบสังคมเมือง กลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานมีการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ โดยการหารายได้ เพิ่มขึ้นทั้งตนเองและคนในครอบครัว และมีการใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อให้อยู่ในสังคมเมืองได้ ใช้เสื้อผ้าราคาถูก การเช่าที่พักร่วมกันเพื่อลดค่าใช้จ่าย กลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานมีการปรับตัวด้าน การศึกษาโดยการเข้ารับการฝึกอบรมที่หน่วยงานของรัฐเอกชนและนายจ้างจัดขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะฝีมือ ในการประกอบอาชีพ มีการปรับตัวทางการเมืองโดยการรวมกลุ่มและการสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้ดูแลกฎหมายบ้านเมือง เพื่อพึ่งพาเวลาทำผิดกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ

สิทธิพงษ์ คงแป้น (2543 : 98) ได้ศึกษารายได้จากการทำงานของประเทศไทย ในส่วนแรกพบว่า รายได้จากการทำงานของประเทศไทยมีการขยายอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 127,801.98 ล้านบาท ในปี 2536 เป็น 323,483.96 ล้านบาท ในปี 2545 มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 10.43 ต่อปี จึงเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อรายได้ ประชาชาติของประเทศ ผลการศึกษาที่ส่วนที่ 2 พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 242,177.29 ล้านบาท ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลผลิตและการจ้างงานของประเทศด้าน การผลิตสินค้าและบริการพบว่า การท่องเที่ยวมีผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังโดยรายได้จากการ ท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 534,406.09 ล้านบาท สาขาที่มีผลผลิตทั้งหมด มากที่สุดคือ สาขาภัตตาคารและโรงแรม

วาริ ศิริระเวทย์กุล (2544 : 76) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพนักงาน ผู้ปฏิบัติงานครัวในโรงแรมในกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะพื้นฐานของบุคลากรโรงแรมควร ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ คือ 1) คุณลักษณะด้านความรู้ (Professional) หมายถึง ความรู้และ ทักษะที่ได้จากการเรียนรู้และนำไปใช้ในการทำงานให้ได้มาตรฐานของงานที่ได้ฝึกฝนมา 2) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Occupational-Related Characteristics) หมายถึง ลักษณะความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และทักษะที่สามารถคาดคะเนได้ตามความต้องการ เพื่อที่จะใช้ในการ ทำงานตามตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จ 3) คุณลักษณะ ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) หมายถึง กระบวนการจูงใจผู้ปฏิบัติงานในสถานการณ์

ที่ดำเนินอยู่อย่างได้ผล ทำให้วัตถุประสงค์ของผู้ปฏิบัติงานและวัตถุประสงค์ 4) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (Personality) ประกอบด้วย บุคลิกภาพทางกาย เป็นการกระทำหรือกระแสแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นภาพที่มองเห็นในสายตาของผู้อื่น บุคลิกภาพทางจิตใจ เป็นลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมด้านนิสัยเจตคติ ค่านิยม ความเชื่อ ความรู้สึก จริยธรรมและคุณธรรม ซึ่งเป็นลักษณะนามธรรม ลักษณะบุคลิก ภาพทางจิตใจ เช่น มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความอดทนและอดกลั้น มีน้ำใจและจริงใจ ซื่อสัตย์สุจริต มีเจตคติที่ดีต่องาน

อรทัย จิตไรสง (2544 : 97) ได้ศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านในการพึ่งพิงพยากร ธรรมชาติเชิงธุรกิจชุมชน โดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านในการพึ่งพิงพยากรธรรมชาติเชิงธุรกิจชุมชน สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือระดับ บุคคล ชุมชนและระหว่างชุมชน โดยระดับบุคคลผู้ที่มีหน้าที่ถ่ายทอดคือ ครอบครัวเครือญาติ ผู้สูง อายุและผู้เป็นภูมิปัญญา โดยใช้วิธีการทดลองปฏิบัติสอนแนะนำ และอาศัยการกล่อมเกลாதงสังคม แบบค่อยเป็นค่อยไป โดยใช้สื่อในการทำงานจริงรวมถึง การพบปะแลกเปลี่ยนพูดคุยระดับชุมชน มีการถ่ายทอดโดยอาศัยกลุ่มทางสังคม ได้แก่ กลุ่มเพื่อน กลุ่มผู้นำ กลุ่มอาชีพ โดยใช้วิธีการฝึกอบรมการประชุมและเวทีชาวบ้าน โดยไม่เน้นเนื้อหา แต่มีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้ การถ่ายทอดระหว่างชุมชนใช้วิธีการเรียนรู้จากการฝึกอบรม การศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกชุมชนรวมทั้งการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยใช้สื่อการพูดคุย แลกเปลี่ยน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

บุญเลิศ เล็กสมบุญ และสุริรัตน์ เตชะทวิวรรณ (2545 : 159) ได้วิจัยการศึกษาธุรกิจบริการอาหารเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบนพบว่า ประเภทอาหารและหรือเครื่องดื่มที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้มี คือประเภทอาหารและเครื่องดื่มมือหลัก รองลงมาคือประเภทเครื่องดื่มทั่วไป และประเภทอาหารที่เป็นของฝาก แหล่งที่ซื้อหรือเคยซื้ออาหารและเครื่องดื่มส่วนใหญ่คือร้านค้าภายนอกแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกใช้บริการธุรกิจอาหารของนักท่องเที่ยว พบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากในทุกปัจจัยได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่ายร้านการส่งเสริมการตลาด และเพิ่มเติมข้อมูลว่ายังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการธุรกิจอาหาร เช่น ควรมื่ออาหารให้เลือกหลากหลาย สดใหม่อยู่เสมอ รสชาติอร่อย ราคาไม่แพง การบริการที่รวดเร็ว มีที่จอดรถสะดวกและปลอดภัย บรรยากาศรื่นรมย์และพนักงานให้การบริการดี ส่วนปัจจัยด้านสังคมนั้นได้ให้ความคิดเห็นว่าค่านึงถึงความต้องการส่วนตัวเป็นหลัก คุณลักษณะของธุรกิจบริการอาหารที่สนับสนุนการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นดังนี้ ควรตั้งอยู่บริเวณจุดแวะพัก ระหว่างทางของการท่องเที่ยว ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นร้านอาหาร (ไม่ใช่หาบเร่

แฝงลอย) มีพนักงานให้บริการและมีองค์ประกอบคุณลักษณะอื่นๆ คือ มีลักษณะเป็นร้านอาหารที่สะอาด มีการบริการที่รวดเร็ว ตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวหรือชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก ส่วนประเภทของอาหาร นักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรเป็นประเภทอาหารพื้นเมืองอีสาน และเห็นด้วยว่าควรมีอาหารหลากหลายประเภทให้เลือก ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจบริการอาหารพบว่าอยู่ในระดับมาก คือด้านคุณภาพอาหารความสะอาดปลอดภัย ความต้องการให้มีหน่วยงานรับรองคุณภาพ ความน่าเชื่อถือของผู้ผลิตหรือเจ้าของร้านและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่มีข้อมูลร้านอาหารที่มีชื่อเสียงในแต่ละจังหวัด โอกาสทางการตลาดของธุรกิจบริการอาหารที่สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่าทุกจังหวัดมีโอกาสในระดับน้อย การสร้างโอกาสทางการตลาดสามารถทำได้โดยปรับปรุงพัฒนา รูปแบบของอาหารและเครื่องดื่ม การรักษาคุณภาพของอาหารและเครื่องดื่ม การกำหนดมาตรฐานราคา การเพิ่มชนิดของอาหารและเครื่องดื่มให้หลากหลาย และมีการให้บริการที่มีมาตรฐาน ผู้ที่มีบทบาทในการสร้างโอกาสทางการตลาดเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยคือ ผู้ประกอบการธุรกิจอาหาร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประชาชนในท้องถิ่น หน่วยงานรัฐบาลและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

วันดี สันติวุฒิเมธี (2545 : 102) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของ “รอยสัก”

ในกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของชาวไทยใหญ่ชายแดนไทย-พม่า กรณีศึกษาหมู่บ้านเปียงหลวง อำเภอ เวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการวิจัยพบว่า รอยสักบนร่างกายของผู้ชายชาวไทยใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการสัก 4 ประการคือ การสักขำมเป็นรูปสัตว์ รูปยันต์ และอักขระคาถา ก่อให้เกิดความแข็งแกร่งและคงกระพัน การสักมหานิยมเพื่อให้เกิดสิริมงคลเป็นที่รักใคร่ชอบพอ ทำมาการค้าขึ้น การสักลายแสดงถึงความอดทนเป็นผู้ชายเต็มตัวและการสักขำมเขียว เพื่อป้องกันพิษจากสัตว์ร้ายต่างๆ ส่วนการสักของผู้หญิงนั้นส่วนมากจะมีอาชีพเป็นทหารหญิงหรือเรียกว่านางพญาซึ่งโดยส่วนใหญ่จะสักบริเวณหลังและสองแขน โดยส่วนมากจะสัก “มหานิยม” เพื่อให้คนรักใคร่เอ็นดู แต่มีบางคนสักขำมเป็นรูปสัตว์ต่างๆ เช่นเดีว กับผู้ชายเพื่อความคงกระพันชาติ หนทานต่ออาวุธมีคม และเป็นเครื่องเสริมสร้างกำลังใจเวลาออกรบ

จุฑามาศ ไชยรม และคณะ (2546 : 154) ได้ศึกษาปัญหาความจนด้านเศรษฐกิจ กลุ่มผู้ใช้แรงงานสรุปไว้ดังนี้ สภาพปัญหาความจน ด้านเศรษฐกิจ กลุ่มผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มีลักษณะ “ไม่จน แต่ไม่รวย” คือ มีรายได้กับรายจ่ายค่อนข้างสมดุล อย่างไรก็ตาม พบว่าประมาณครึ่งหนึ่งมีหนี้สินเป็นหลักหมื่นและเป็นเงินกู้ยืมในระบบ ประมาณร้อยละ 71 มีอาชีพประจำอยู่แล้ว และการหาบเร่เป็นอาชีพเสริม ด้านการศึกษาร้อยละ 83 จบการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาถือเป็นความจนทางการศึกษา ความจนในโอกาสทางสังคมการไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐได้ ส่วนความจนทางอำนาจไม่มีการรวมกลุ่มในรูปแบบของชมรมหรือสมาคมอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ของผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น นอกจากนั้นคนเหล่านี้ยังยากจนในเรื่องสิทธิของพลเมืองด้วยกล่าวคือ

บางส่วนถูกเวนคืนที่ดินโดยเทศบาลจนต้องไปอาศัยเช่าที่ดิน กลายเป็นชุมชนคนจนในพัทธา
นอกจากนี้กลุ่มแรงงานยังเข้าไม่ถึงบริการของรัฐด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น การขาดการรับรู้
ข้อมูลที่เพียงพอ เงื่อนไขในการรับบริการซับซ้อน เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึง
เป็นต้น

ธนิตยา ไพบูลย์วงษ์, ภัทรภรณ์ พิมพาทอง และภาวดี แซ่ตั้ง (2546 : 120)
ได้วิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าใหม่ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในชมรมมีสาเหตุดังต่อไปนี้ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย อยากรอด ต้องการเข้ากลุ่ม
เพื่อนเพื่อชวนเพื่อแฟชั่นความโก้เก๋ และสุดท้ายเป็นความชอบส่วนตัว

เพ็ญพร วีระสวัสดิ์ (2546 : 131) ได้ศึกษาความต้องการกำลังแรงงาน
ของประเทศ สรุปได้ว่า ในช่วง 5 ปีที่ศึกษานั้น แม้ว่ากว่าร้อยละ 60 ของกำลังแรงงานของประเทศ
จะเป็นกำลังแรงงานที่ทำงานเต็มอรรถประโยชน์ แต่การทำงานต่ำระดับก็มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นทุกปี
และภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นใน พ.ศ.2540 มีผลกระทบต่อการว่างงานอย่างเด่นชัด
โดยอัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 1.09 ใน พ.ศ. 2539 เป็นร้อยละ 3.43 ใน พ.ศ. 2541
สถานะการทำงานของกำลังแรงงานเป็นรายภาค มีแบบแผนทำนองเดียวกันกับสถานการณ์ทำงาน
ของกำลังแรงงานทั่วราชอาณาจักร แบบแผนที่เด่นชัดมากที่สุดคือ กำลังแรงงานในทุกภาคมีอัตรา
การทำงานต่ำระดับด้านการศึกษาเพิ่มสูงขึ้นทุกปี (ยกเว้นกรุงเทพมหานครใน พ.ศ. 2540)
ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจมีผลต่อการว่างงานของกำลังแรงงานทุกภาค โดยเฉพาะกำลังแรงงานใน
กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง และภาคเหนือ

กรมการจัดหางาน (2548 : 5-10) ได้ศึกษาการประมาณความต้องการแรงงาน
ในประเทศ ปี 2547-2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงสภาวะการจ้างงานของประเทศไทย
ช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2542-2546) รวมทั้งการพยากรณ์ความต้องการแรงงานรายอุตสาหกรรมช่วง
5 ปี (ปี 2547-2551) ซึ่งในการศึกษานี้ได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิเพื่อทำการประมาณการความต้องการ
แรงงานโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับการมีงานทำ
และการว่างงานของประชากร (Labor Force Survey) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลผลิตภัณฑ์
มวลรวมในประเทศ (GDP) และข้อมูลการลงทุน (Capital Stock) ของสำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่าจำนวนผู้มีงานทำในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้น
อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2537-2546 และลดลงมากในปี 2541 โดยในช่วงปี 2540-2541 เป็นช่วงภาวะ
เศรษฐกิจตกต่ำ จำนวนผู้มีงานทำลดลงถึง 0.91 ล้านคน หรือลดลงร้อยละ 2.92 โครงสร้างการจ้าง
งานในช่วงก่อนและหลังภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจรูปแบบการจ้างงานระหว่างภาคเกษตรกรรมและ
นอกภาคเกษตรกรรมมีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด ซึ่งสัดส่วนการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรม

มีทิศทางเพิ่มขึ้นในช่วงหลังภาวะวิกฤต โดยในปี 2542 มีสัดส่วนการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 55.06 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 54.85 ในปี 2539 และมีสัดส่วน สูงสุดถึงร้อยละ 58.75 ในปี 2546 ในขณะที่การจ้างงานในภาคเกษตรกรรมลดลงจากร้อยละ 45.39 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 41.25 ในปี 2546 นอกจากนี้ยังพบว่าโครงสร้างการผลิตของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงจะเห็นได้จากสถานะเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวจะมีการใช้ทั้งทุนและแรงงาน เพิ่มมากขึ้นในทางกลับกันเมื่อเศรษฐกิจหดตัวทั้ง 2 ปัจจัยจะลดลงตามไปด้วย ในการประมาณ การกำหนดให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ขยายตัวร้อยละ 6.4 และสต็อกทุน (Capital Stock) ขยาย ตัวร้อยละ 0.5 จะทำให้มีการจ้างงานทั่วประเทศ ในปี 2547 ประมาณ 34.6 ล้านคน และถ้าให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ขยายตัวร้อยละ 6.0 จะทำให้มีการจ้างงาน ทั่วประเทศ ในปี 2548 ประมาณ 36.18 ล้านคน ปี 2549 ประมาณ 37.87 ล้านคน ปี 2550 ประมาณ 39.64 ล้านคน และปี 2551 ประมาณ 41.49 ล้านคน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างงาน ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประถม – มัธยมศึกษา ร้อยละ 84.43 ของผู้มีงานทำทั้งหมด เมื่อพิจารณา ในแต่ละอุตสาหกรรมจะพบว่าอุตสาหกรรมหลักๆเช่นอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมการก่อสร้าง อุตสาหกรรมการบริการ มีการใช้แรงงานในกลุ่มนี้มากกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนแรงงานที่มีในอุตสาหกรรมนั้นๆ และเมื่อพิจารณาผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา ในแต่ละอุตสาหกรรมจะได้ผลไม่แตกต่างจากภาพรวมทั้งประเทศมากนัก ยกเว้นอุตสาหกรรม ตัวกลางทางการเงิน ที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสัดส่วนมากที่สุด เนื่องจากลักษณะงานจำเป็นต้องใช้ผู้มีความรู้เฉพาะด้านจึงต้องใช้แรงงานที่สำเร็จการศึกษา ในระดับสูง

สุขสันต์ กมลสันติโรจน์ และคนอื่นๆ (2548 : 155) ได้วิจัยเรื่องการสื่อสาร และการรับรู้ความหมายของ “รอยสัก” ในสังคมปัจจุบัน การวิจัยพบว่า

1. ผู้สัคนิยมไปสักกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุดโดยวัตถุประสงค์ในการสักขึ้นกับ สถานที่ที่ไปสักกล่าวคือ ผู้ที่ไปสักตามวัดหรือสำนักอาจารย์ต่างๆ ต้องการความอยู่ยงคงกระพัน โชคลาภและเสน่ห์เมตตามหานิยม แต่สำหรับผู้ที่สักจากห้างสรรพสินค้าหรือจากสถานที่อื่น ๆ ส่วนมากสักเพื่อความสวยงามตา แฟชั่นและสมัยนิยม
2. ปัจจุบันรอยสักมีบทบาทการสื่อสารในระดับต่างๆ คือ การสื่อสารในตนเอง รอยสักช่วยสร้างความมั่นใจในเรื่องการอยู่ยงคงกระพันและนำโชคลาภมาให้ผู้สัก และเป็นเครื่องยึด เตือนความทรงจำและความประทับใจต่างๆ ส่วนในเรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคล รอยสักมีบทบาท ในการสร้างอัตลักษณ์ในตัวผู้สักทั้งในการสร้างอัตลักษณ์ที่ผู้สักต้องการให้คนอื่นรับรู้และอัตลักษณ์ ที่ผู้อื่นรับรู้ผ่านทางรอยสักที่พบเห็น นอกจากนั้นรอยสักยังมีบทบาทในการดึงดูดหรือลดความสนใจ จากเพศตรงข้ามเพิ่มหรือลดอำนาจและเป็นปัจจัยสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคในการปฏิสัมพันธ์กับ

คนอื่น สำหรับการสื่อสารในกลุ่มรอยสักทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นสมาชิกหรือพวกเดียวกัน

3. กลุ่มตัวอย่างที่มีตัวแปรทางประชากรต่างกันจะรับรู้ความหมายของรอยสักต่างกัน ทั้งในด้านการรับรู้วัตถุประสงค์การวางตำแหน่งของรอยสักและความเหมาะสมของลวดลายการสักแต่ละลวดลาย

เพลินใจ แต่เกษม (2550 : 102) ได้ศึกษารอยสักของผู้ต้องขัง ปัญหาการปรับตัวและการยอมรับจากสังคม การศึกษาวิจัยพบว่า “รอยสัก” ถือเป็นการสื่อสารในรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารอวัจนภาษา หรือการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด ซึ่งพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ในการสักจากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมในการสักของเพศชายมีแนวโน้มที่จะสักมากกว่าผู้หญิง โดยจากการวิจัยพบเพศชายร้อยละ 72.2 ที่มีรอยสัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสักจากวัดหรือสำนักต่าง ๆ พบว่าเป็นเพศชายสูงถึงร้อยละ 86.7 นอกจากนี้ ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างก็มีผลต่อพฤติกรรมในการสักเช่นกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 52.2 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะในกรุงเทพมหานครมีสถานที่ให้บริการสักมากกว่าในต่างจังหวัด เช่น ตลาดนัดจตุจักร ถนนข้าวสาร สะพานพุทธ และในห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ จึงทำให้แนวโน้มที่จะเข้าไปใช้บริการได้มากกว่า เพราะถ้าหากมองเฉพาะกลุ่มของผู้ที่ได้รับการสักจากวัดหรือสำนักต่าง ๆ พบว่าเป็นคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 66.7 ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ก็สนับสนุนข้อมูลนี้ โดยพบว่าส่วนมากอาจารย์ที่มีชื่อเสียงมักจะมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด เช่น นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี และปทุมธานี อีกทั้งคนต่างจังหวัดยังคงให้ความเชื่อถือและเลื่อมใสในเรื่องของการสักยันต์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสักยันต์ที่ส่วนมากผู้ที่สักยันต์นั้น ก็เพื่อโชคลาภ ความอยู่ยงคงกระพันและเสน่ห์เมตตามหานิยม คิดเป็นร้อยละ 29.9, 26 และ 24.7 ตามลำดับ ทางด้านวัตถุประสงค์ในการสักพบว่า ร้อยละ 23.5 สักเพื่อความทันสมัยและเป็นแฟชั่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจแรงบันดาลใจในการสักเพื่อนำตามสมัยนิยมหรือแฟชั่น คิดเป็นร้อยละ 20.5 แต่เมื่อแยกเป็นกลุ่มแล้วพบว่า กลุ่มที่ได้รับการบริการสักในวัด หรือสำนักต่างๆ ส่วนมากมีวัตถุประสงค์เพื่อโชคลาภ อยู่ยงคงกระพัน และเสน่ห์เมตตามหานิยม แต่สำหรับกลุ่มที่ได้รับการสักจากร้านบริการสักในห้างสรรพสินค้า และกลุ่มที่ได้รับการสักจากร้านบริการสักอื่นๆ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อตามสมัยนิยมและแฟชั่น คิดเป็นร้อยละ 44.2 และ 34 ตามลำดับ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ในการสักนั้นขึ้นอยู่กับสถานที่ให้บริการสักด้วย

บุญช่วย พาณิชย์กุล (2552 : 319-326) ได้ศึกษาผลกระทบของการย้ายถิ่นไปทำงานต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชุมชนย่านทางรถไฟสู่อีสานใต้ : กรณีศึกษาอำเภอห้วยแถลงจังหวัดนครราชสีมา โดยสรุป การวิจัยครั้งนี้พบลักษณะการย้ายถิ่นไปทำงาน ผลกระทบทางด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น ตลอดจนแนวทางลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และรูปแบบ

ที่เหมาะสมในการลดปัญหาการย้ายถิ่นไปทำงาน ผลของการวิจัยดังกล่าวหากมีการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะจะทำให้วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นไม่สูญหายไป

ประทีป จันทรินวล (2552 : 413-481) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านที่เหมาะสมในการทำสวนยางพาราเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภาคอีสาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาการปลูกยางพาราในชุมชนภาคอีสาน พื้นที่ปลูกเป็นที่ลุ่มและที่ราบน้ำท่วมถึง มีความขัดแย้งในพื้นที่ถือครอง ลักษณะดินที่ปลูกเสื่อมคุณภาพเกิดสภาวะการคั่งสวน การเพาะกล้าชำถุงการวางระยะแนวปลูก การขาดหลุมปลูกไม่ได้มาตรฐานไม่มีความรู้ความเข้าใจชนิดของพันธุ์ยางที่ดี เกษตรกรใช้สารเคมีและยากำจัดวัชพืชจำนวนมากการปลูกพืชแซมยางขาดการปรับเปลี่ยนปลูกพืชเชิงพาณิชย์ การผลิตปุ๋ยบำรุงยางพารา การเก็บรักษาอุปกรณ์และสุขลักษณะในสวนยางพารา การป้องกันโรคและแมลงศัตรูไม่มีการบันทึกข้อมูล ขาดแหล่งเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีในชุมชน ฝีมือแรงงานขาดทักษะการกรีดยางที่ถูกต้องวิธี กรีดยางก่อนกำหนดใช้สารเร่งน้ำยางเพื่อเพิ่มผลผลิต วิธีการทำยางแผ่นดิบไม่ผ่านกระบวนการตามขั้นตอนด้านกระบวนการทางสังคม เกษตรกรรวมกลุ่มอย่างเรียบง่ายในระบบเครือข่าย ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรมและความเชื่อขาดการต่อเนื่องการถ่ายทอดรวมทั้งการอนุรักษ์และสืบสานสู่เยาวชนจากสภาพปัจจุบันและปัญหาในการใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีพื้นบ้านในการทำสวนยางพาราของชุมชนภาคอีสาน และได้แนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านที่เหมาะสมในการทำสวนยางพาราเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภาคอีสาน โดยสรุปผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์เพื่อนำเสนอหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการทำสวนยางพารา เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภาคอีสานต่อไป

ปีทมาดี ชาญสุวรรณ (2552 : 242-253) ได้ศึกษาการพัฒนาการประดิษฐ์เครื่องประดับในการแสดงเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนอีสาน ผลการวิจัยพบว่า โดยสรุปการพัฒนาการประดิษฐ์เครื่องประดับในการแสดงในชุมชนอีสานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ใช้การบริหารและการจัดการเชิงพาณิชย์และทฤษฎีทางวัฒนธรรมเข้ามาในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างมาตรฐานในกระบวนการขั้นตอนการประดิษฐ์ การเพิ่มกำลังหรือแรงงานในการประดิษฐ์ การหาแหล่งเงิน ทุนสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน การขยายกลุ่มผู้บริโภค การพัฒนาให้เป็นเศรษฐกิจชุมชน และการโฆษณาวางแผนการตลาด ปัจจัยในการพัฒนาดังที่กล่าวมาจะสามารถทำให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจชุมชน และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจโดยใช้องค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมได้อย่างรวดเร็วและมั่นคง

สุพล ชัยทร (2552 : 332-335) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ ของกลุ่มชาติพันธุ์ ลาวเวียงและลาวโซ่ง โดยสรุป การพัฒนาารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ ของกลุ่มชาติพันธุ์ ลาวเวียงและลาวโซ่ง ทั้งสองรูปแบบมีองค์ประกอบการจัดการท่องเที่ยวคล้ายคลึงกัน แต่มีกิจกรรม การท่องเที่ยวแตกต่างกันตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ ต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชนและผู้นำท้องถิ่นเป็นเงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Tony (2005 : 97) ได้วิจัย A Tattoo Is For Sociological Study Of The Changing Significance Of Tattoos งานวิจัยได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ของรอยสักกับเพศกับเรื่องของการแฟชั่น แสดงอัตลักษณ์ของผู้ที่มีรอยสัก รวมทั้งเหตุจูงใจในการสัก โดยงานวิจัยพบว่าผู้ชายมีการสักมากกว่าผู้หญิงและเหตุจูงใจที่มาสักก็มีการตอบที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้ในงานวิจัยยังได้สรุปว่า รอยสักเปรียบเสมือนกับแฟชั่นของเสื้อผ้าที่สามารถบ่งบอกถึงความเป็นตัวของตัวเองของผู้ที่สัก บอกลักษณะของความเป็นผู้หญิงและความเป็นผู้ชายได้และจากการวิจัยพบว่า ลวดลายต่างๆ กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะเลือกให้เหมาะสมกับเพศ สภาพของตัวเอง เช่น เพศชายก็จะเลือกลวดลายที่ดูแข็งแรงเหมาะสมกับความเป็นชาย คูมิเสนห์ ลายเส้นจะหนักแน่น เช่น ลายกราฟฟิค หรือที่เรียกว่า “ทริบอล” แต่ถ้าเป็นรูปสัตว์ก็จะเป็นสัตว์ที่มีความน่ากลัว คุร่าย เช่น เสือ มังกร สิงโต หรือลายอื่นๆ ที่บ่งบอกความเป็นชายโดยส่วนมากกลุ่มตัวอย่างได้ให้เหตุผลที่เลือกลายสักเหล่านี้ เช่น เทห์ แมน สมชายชาติรี ส่วนทางด้านผู้หญิงก็จะเป็นในทางตรงกันข้าม ผู้หญิงส่วนมากจะเลือกลายที่อ่อนหวาน สวยงาม ลายเส้นมีความนุ่มนวล เหมาะสำหรับความเป็นผู้หญิง โดยลายที่พบมากที่สุดคือลายดอกกุหลาบ แต่ถ้าเป็นลายสัตว์ก็จะเป็นสัตว์ที่แสดงถึงความอ่อนหวาน น่ารัก เช่น ฝี่เสื่อ ปลาโลมา และส่วนมากจะมีขนาดเล็กเพื่อให้ดูสวยงามมากกว่า น่ากลัว สรุปว่า รอยสักเปรียบเสมือนกับแฟชั่นของเสื้อผ้าที่สามารถบ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของผู้ที่สักได้บอกลักษณะของความเป็นผู้หญิงและผู้ชายได้

Koch และคณะ (2004 : 101) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความเชื่อทางศาสนากับพฤติกรรมการสักของนักศึกษา โดยการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยทางด้านตะวันตกเฉียงใต้จำนวน 520 คน โดยกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นกลุ่มที่มีความศรัทธาและความเชื่อทางศาสนา เป็นผู้ที่ชอบเข้าโบสถ์หรือผู้ที่สวดมนต์เป็นประจำ และมีความสัมพันธ์กับการสักหรือรอยสัก มีความ สนใจในรอยสัก หรือกำลังมีความคิดที่จะสัก โดยผลการวิจัยเนื่องจากความสัมพันธ์ของความเชื่อเกี่ยวกับศาสนานั้นต่ำมากและเกือบจะไม่มี ความหมายทางค่าสถิติ ทำให้เกิดความเชื่อทางศาสนาและพฤติกรรมดูเหมือนจะไม่มีสาระสำคัญอะไรที่เกี่ยวข้องกับความคิดและพฤติกรรมในการสัก

Schutz (กิติมา สุรสนธิ. 2534 : 87 ; อ้างอิงมาจาก Schutz. n.d.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการ การในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของมนุษย์เราว่ามีอยู่ 3 ประการที่สำคัญคือ มนุษย์ทุกคนต้องการความรู้สึกในการถูกยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Inclusion) มนุษย์ต้องการควบคุมหรือ มีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น (Control) และต้องการแสดงความรู้สึกรัก และมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Affection) ผู้สัักได้พยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์กับสังคมและบุคคลอื่น โดยให้ผู้อื่นชมชอบในรอยสักนั้น ซึ่งจากการวิจัยพบว่ามีคนส่วนมาก ชื่นชอบและยอมรับ (Inclusion) และที่สำคัญผู้สัักต้องการควบคุมหรือมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น (Control) ให้ผู้อื่นหันมาสนใจตัวผู้สัักเพราะ รอยสักถือเป็นการสร้างค่าให้ตัวเอง เพราะรอยสักมี Massage ที่สามารถดึงดูความรู้สึกทางเพศได้นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bourdieu ที่มองร่างกายเป็นรูปแบบหนึ่งของต้นทางกายภาพ ฉะนั้นการพัฒนาส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จึงเป็นรูปแบบหนึ่งของต้นทุนที่ร่างกายเป็นเจ้าของซึ่งสามารถ เปลี่ยนเป็นมูลค่าจากการสร้างนิยม หรือการสร้างความหมายให้แก่ตนเองได้

Ealine (1984 : 30-40) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อนันทนาการและสวนสาธารณะของเอกชนในนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ทำการศึกษาโดยการสำรวจประชาชน ที่มาท่องเที่ยวจำนวน 980 คนโดยใช้แบบสอบถามเพื่อทราบระดับความพึงพอใจในการบริการการนันทนาการและสภาพสวนสาธารณะ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่เป็นผู้หญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 68.82 ความพึงพอใจในด้านการจัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการอยู่ระดับมากทั้งเพศหญิงและเพศชาย ใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 50 สำหรับอาชีพส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านสภาพพื้นที่และนันทนาการ รองลงมาข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา

McIntosh และ Goeldner (1986 : 124-125) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวคืออะไร ผลการศึกษาพบว่าการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประชาชนมีความหมายให้ทั้งด้านการเป็นศาสตร์ เป็นศิลป์และเป็นธุรกิจในการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การจัดการด้านที่พักและความสะดวกสบายต่างๆ เป็นต้น ตัวกระตุ้น (Motivation) ให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมี 4 ประการคือ 1) ตัวกระตุ้นทางกายภาพ (Physical Motivation) เป็นตัวกระตุ้นเพื่อผ่อนคลายทางกายภาพหรือเพื่อร่างกาย เช่น การไปพักผ่อนที่ร่างกาย กิจกรรมทางกีฬา การไปตากอากาศชายทะเล การบำบัดรักษาตามคำแนะนำของแพทย์เพื่อการรักษาสุขภาพ 2) ตัวกระตุ้นทางวัฒนธรรม (Culture Motivators) เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดการเดินทางเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะของดุริยางค์ ศิลปะ นาฏศิลป์ 3) ตัวกระตุ้นทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivations) เป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความต้องการ เพื่อเยี่ยมญาติ เพื่อน พบปะกับคนแปลกหน้า หรือคนที่มี

ความคิดใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงจากงานจำเจ 4) ตัวกระตุ้นทางด้านฐานของตนเองให้สูงขึ้นเพื่อเกียรติยศ และชื่อเสียงเป็นการเดินทางประกอบธุรกิจในประเทศ การประชุม การศึกษา

Yoon (2000 : 156) ได้ศึกษาผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการวางแผนการท่องเที่ยว เพื่อการปรับปรุงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว (A Study of Pleasure Trip Planning Behavior with Implications for Improved Tourism Promotion) ผลการศึกษาพบว่า การใช้การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ของนักการตลาดมีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการวางแผนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวชาวมิชิแกน จำนวนร้อยละ 68 มีการตัดสินใจและวางแผนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวล่วงหน้า 1 เดือน และช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการตลาดคือ ช่วงต้นเดือน ซึ่งจะได้อคติกว่าช่วงปลายเดือน

Ministry of Tourism, Republic of Maldives (2004 : 203) ได้ศึกษาโดยทำการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวประจำปี 2004 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการเดินทางท่องเที่ยวที่มัลดีฟส์ และศึกษาแบบแผนการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายในระหว่างการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ซึ่งผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวเลือกมัลดีฟส์เป็นจุดหมายปลายทางโดยมีวัตถุประสงค์นี้เป็นกลุ่มที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพักผ่อน นอกเหนือจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล สปาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพเป็นปัจจัยที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในปี 1999 ส่วนผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของนักธุรกิจท่องเที่ยวพบว่า การให้บริการของสนามบินอยู่ในระดับดี มีความพึงพอใจ ในระดับมากต่อการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเมือง Male เป็นเมืองหลวงของมัลดีฟส์ และมีความเห็นว่า บริการที่ได้รับมีความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเงินที่เสียไป โดยร้อยละ 95 จะแนะนำให้คนรู้จักทางมาเที่ยวมัลดีฟส์

Jedrzeiczak และคณะ (2004 : 179) ได้วิจัยการเชื่อมโยงความหลากหลายทางชีวภาพและนักท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาหาดทรายอย่างยั่งยืน นักท่องเที่ยวบริเวณหาดแถบทะเลบอลติกและทะเลไครเนียน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า มีความหลากหลายแต่มีนักท่องเที่ยวเพียงส่วนน้อยที่ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว ส่วนนักท่องเที่ยว ร้อยละ 80 ไม่สนใจเรื่องดังกล่าว ส่วนนักท่องเที่ยวร้อยละ 90 ที่เลือกพักอยู่ในระยะที่ไม่เกิน 20 เมตร จากลานจอดรถให้ความสำคัญกับความปลอดภัย โดยไม่ได้สนใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหาดทรายมากนัก ผลการศึกษาดังกล่าวทำให้ทราบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่สนใจความยั่งยืนของชายหาดมากนัก และไม่ได้ให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางชีวภาพแต่อย่างใด หากต้องการเพียงแค่อุณหภูมิที่สบายกับหาดทรายขาว มีนกกและเกลียวคลื่น โดยไม่ถูกรบกวนจากผู้ใดเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวไม่ได้ใส่ใจหรือเห็นความสำคัญของการร่วมพัฒนาชายหาดให้มีความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อความยั่งยืนของชายหาดในระยะยาว

ข้อสรุปจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้มองเห็นภาพรวมความสำคัญขององค์ความรู้เกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา สภาพปัญหาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกาย และพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วช่วยให้ผู้วิจัยได้มีความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการวิจัยและสามารถนำความรู้พื้นฐานเหล่านี้มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และอภิปรายผลในการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้วิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาวัฒนธรรม (Cultural Anthropological Research) เป็นกรอบแนวความคิดการวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลงานวิจัย เอกสาร ตำราต่างๆที่เกี่ยวข้องและออกปฏิบัติภาคสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมทั่วไปของเมืองพัทยา เพื่อศึกษาอาชีพผู้ใช้แรงงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว เมืองพัทยา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary) และทำการเก็บข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เรียบเรียง และเขียนเป็นรายงานการวิจัยในรูปแบบพรรณนาความ ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย
 - 1.1 ด้านเนื้อหา
 - 1.2 ด้านระยะเวลา
 - 1.3 วิธีวิจัย
 - 1.4 ด้านพื้นที่
 - 1.5 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.3 การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.4 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา
 - 1.1 เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้แก่

1.1.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การวางแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา

1.1.2 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การวางแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา

1.1.3 เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

1.2 เนื้อหาที่จะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนี้

1.2.1 ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับ สภาพสังคมและวัฒนธรรมภาคตะวันออก องค์ความรู้เกี่ยวกับแรงงาน

1.2.2 การพัฒนาอาชีพแรงงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา โดยศึกษาความต้องการจำเป็นในการประกอบอาชีพ

แนวทาง (กระบวนการ) ได้หลักสูตรทั้ง 4 อาชีพ

สัมมนารูปแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพ

โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย/แนวคิดการพัฒนา การฝึกอบรม/ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม/ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม/ทฤษฎีการสร้างปัญญา/แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม/ทฤษฎีการพัฒนาสังคม

1.3 องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา คือ 1) ได้รูปแบบการพัฒนาอาชีพในด้านรักษาความปลอดภัย 2) ได้รูปแบบการพัฒนาอาชีพในด้านการบริการการนวดแผนไทย 3) ได้รูปแบบการพัฒนาอาชีพในด้านช่างสักร่างกาย 4) ได้รูปแบบการพัฒนาอาชีพในด้านพนักงานเสิร์ฟ

2. ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย ผู้วิจัยได้วางแผนโดยการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น การสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูลภาคสนาม การรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลอภิปราย และข้อเสนอแนะ โดยกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยในช่วงเวลา 12 เดือน เริ่มจากที่ได้รับพิจารณาอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์เป็นต้น

3. วิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพทางวัฒนธรรม (Cultural Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) โดยการสำรวจ สัมภาษณ์ สังเกต การสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้

3.1 วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จำแนกตามวิธีการศึกษาในการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การสนทนากลุ่ม เป็นการจัดกลุ่มสนทนา แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น นำเสนอแนวทางการพัฒนา จัดกิจกรรมสัมมนาเชิงวิชาการแล้วหาข้อยุติ ซึ่งสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็ง ทั้งโครงสร้างและการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนและทำการพัฒนาต่อไปได้ ในการศึกษาเป็นการเรียนรู้จากกิจกรรมที่จะได้สร้างขึ้น ซึ่งเมื่อสิ้นสุดการวิจัยแล้ว ผลการวิจัยจะเป็นการระบุจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง (Empirical Evidence) ว่าเงื่อนไขอะไรบ้างจะนำไปสู่ผลที่เกิดขึ้น

4. ด้านพื้นที่

การเลือกพื้นที่วิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเลือกพื้นที่แบบเจาะจง เนื่องจากสอดคล้องและตรงตามจุดมุ่งหมายและกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยพื้นที่ที่กำหนดสามารถตอบสนองจุดมุ่งหมายการวิจัยได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การเลือกพื้นที่ไว้ดังนี้

4.1 เป็นพื้นที่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ธรรมชาติมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และเป็นเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จึงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 87 ประกอบอาชีพด้านการค้าและการบริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ นำมาซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ของเมืองพญา และเป็นศูนย์กลางการบริการและท่องเที่ยวสำหรับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (อีสเทิร์นซีบอร์ด)

4.2 เป็นพื้นที่ศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การธนาคาร ธุรกิจบริการและพาณิชยกรรมระดับภาคซึ่งสามารถตอบสนองในด้านความสะดวกสบายทางการเงิน ความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

4.3 เป็นเมืองที่มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่สมบูรณ์แบบอันเอื้อประโยชน์ต่อการผลิตการลงทุนและการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

4.4 เป็นเมืองที่มีรูปแบบและระบบการปกครองที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน

4.5 เป็นเมืองที่ให้ความร่วมมือกับการวิจัย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างของอาชีพบริการจากกลุ่มนักท่องเที่ยวจากชาวไทยและต่างประเทศ จากแผนพัฒนาฝีมือแรงงาน จากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี พ.ศ.2550 จังหวัดชลบุรี จากยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเมืองพญาสอดคล้องกับนโยบายด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จากแผนพัฒนาด้านสังคม/

ด้านการ ศึกษาเมืองพัทยาในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาต่อยอด และจากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่กรมการปกครอง ททท. ภาค 3 ชลบุรี เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จากสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจบริการ จากหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมืองพัทยา การสังเกตในพื้นที่ ผู้วิจัยจึงได้ที่มาซึ่งอาชีพบริการ จำนวน 4 อาชีพ ดังนี้

1) อาชีพการรักษาความปลอดภัย 2) อาชีพนวดแผนไทย 3) อาชีพสักกาย 4) อาชีพพนักงานเสิร์ฟ

5. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน อาชีพการรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกาย อาชีพพนักงานเสิร์ฟ นักวิชาการ บุคลากรภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคกลาง เขต 3 (พัทยา) เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา สวัสดิการคุ้มครองแรงงานจังหวัด สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานชลบุรี นายก-คณะผู้บริหารเมืองพัทยา ผู้กำกับการเมืองพัทยา ตำรวจท่องเที่ยวพัทยา นายกสมาคมนักธุรกิจและการท่องเที่ยวเมืองพัทยา สมาคมนักธุรกิจ และการท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี

5.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 102 คน ประกอบด้วย

5.2.1 กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) เป็นกลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลหลักและสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาธุรกิจบริการนักท่องเที่ยว ด้วยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกดังนี้

คัดเลือกแบบเจาะจงจำนวน 22 คน ได้แก่

1. นักวิชาการ บุคลากรภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานพัทยา. เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีภูธรเมืองพัทยา สวัสดิการคุ้มครองแรงงานจังหวัด นายก-คณะผู้บริหารเมืองพัทยา ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา สารวัตรตำรวจท่องเที่ยวพัทยา นายกสมาคมนักธุรกิจและการท่องเที่ยวเมืองพัทยา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานชลบุรี จำนวน 10 คน

2. ประธานกลุ่มผู้ใช้แรงงาน อาชีพการรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกาย หัวหน้ากลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 12 คน

5.2.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) จากผู้ประกอบการอาชีพ 4 อาชีพ ด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวน 50 คน ได้แก่

1. กลุ่มผู้ใช้แรงงาน อาชีพการรักษาความปลอดภัย 10 คน อาชีพการนวดแผนไทย 10 คน อาชีพการสักกาย 10 คน อาชีพพนักงานเสิร์ฟ 10 คน รวมจำนวน 40 คน

2. บุคลากรภาครัฐและเอกชน 10 คน

5.2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป (General Informants) จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม เลือกลงนี้

1. ประชาชนทั่วไปนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการ ความพึงพอใจ ทักษะคติ พฤติกรรมการท่องเที่ยว จากอดีตถึงปัจจุบัน และหาข้อค้นพบเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว
2. ผู้ประกอบการทั้ง 4 อาชีพ ที่ประกอบอาชีพให้บริการแก่นักท่องเที่ยว จำนวน 10 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาแนวทัศนคติเกี่ยวกับการบริการ การปรับปรุงความต้องการให้ภาครัฐมาสนับสนุนและส่งเสริมในการพัฒนารูปแบบอาชีพให้ได้มาตรฐาน
3. เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมการจัดหางาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน เพื่อให้ข้อมูลในการสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการทั้ง 4 อาชีพ ให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยวได้มากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยจากข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษางานเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

 - 1.1 แบบสำรวจเบื้องต้น (Basic Survey)
 - 1.2 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview)
 - 1.3 แนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)
 - 1.4 แบบสังเกต(Observation)เป็นแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)
 - 1.5 แนวทางสนทนากลุ่ม (Focused Group Discussion)
 - 1.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง (Key Informant) การสังเกต (Observation) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ งานวิจัยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารงานวิจัย หรือที่มีการศึกษาไว้ในประเด็นที่เกี่ยวกับอาชีพทั้ง 4 อาชีพ ตลอดจนองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม แนวคิดแนวคิดและทฤษฎีทางด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยา และวัฒนธรรม อีกทั้งเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นที่ที่ทำการศึกษา โดยค้นคว้าเอกสารทั้งที่เป็นเอกสารปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ จากหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา เอกชน ประเภทหนังสือ ตำรา รายงานการประชุม งานวิจัย ปรินต์นิพนธ์ ภาคนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ อินเทอร์เน็ตและวีดิทัศน์ โดยรวบรวมแยกประเด็นไว้ตามเนื้อหา

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยแจ้งไปยังบุคคล หน่วยงานที่เจาะจงให้ทราบความมุ่งหมายของผู้วิจัยในการให้ข้อมูลกับผู้วิจัย โดยวิธีการสำรวจเบื้องต้น (Basic Survey) สัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ (Informal Interview) และการสัมภาษณ์ที่เป็นทางการ (Formal Interview) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสนทนากลุ่ม (Focused Group) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การสำรวจเบื้องต้น โดยการขอความร่วมมือจากสำนักงานหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดชลบุรี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมืองพัทยา เทศบาลเมืองพัทยา สมาคมผู้ประกอบการ สมาคมหอการค้าชลบุรี ชมรมผู้ประกอบการหรืออาชีพทั้ง 4 อาชีพ เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถิติการประกอบอาชีพบริการที่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2.2 การสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) กับกลุ่มผู้ปฏิบัติทั้ง 4 อาชีพ เพื่อต้องการทราบถึงประวัติความเป็นมาและสภาพปัญหา ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.2.3 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มผู้รู้ นักวิชาการ บุคลากรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง กลุ่มอาชีพบริการ 4 อาชีพ ประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาชีพ รูปแบบการจัดการจัดการบริการนักท่องเที่ยว แนวทางการนำรูปแบบการพัฒนาอาชีพทั้ง 4 อาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.2.4 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มอาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกาย พนักงานเสิร์ฟ ที่มีความรู้ความชำนาญ ความเข้าใจ ผู้ที่เกี่ยวข้อง แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างถามเกี่ยวกับสภาพประวัติความเป็นมาของอาชีพ สภาพปัญหาในการประกอบอาชีพ

และความต้องการในการพัฒนาอาชีพ การบริหารจัดการ การบริการให้ได้มาตรฐานเพื่อความเป็นอย่าง
ที่ดีขึ้น และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non - Participant Observation) ผู้วิจัยใช้วิธีนี้
ในการเก็บข้อมูลช่วงแรก โดยสังเกตสภาพแวดล้อมภายในสถานประกอบการ การจัดการบริการ
นักท่องเที่ยว พฤติกรรมทางสังคม โดยทำแผนที่กายภาพ ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของประชากร
กลุ่มตัวอย่างรวมถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเพื่อใช้สังเกตกลุ่มประชาชน
นักท่องเที่ยวโดยการจดบันทึกภาคสนาม ในพื้นที่วิจัย

2.2.5 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยใช้ผู้นำกลุ่ม เพื่อตรวจสอบ
ความตรงของข้อมูล ที่ได้รับตามประเด็นที่แยกเป็นดัชนีแล้วศึกษาความเข้าใจของกลุ่มตามกรอบ
รูปแบบที่สร้างขึ้นว่ามีความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด โดยดำเนินการวางแผนการสนทนา เวลา
สถานที่ จัด เตรียม แนวคำถาม นัดหมาย เชิญสมาชิก จัดสนทนากลุ่มบันทึกเทป จดบันทึก
โดยคัดเลือกผู้สนทนากลุ่มที่มีลักษณะร่วม (Homogenous)

2.2.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ผู้วิจัยใช้วิธีการประชุม
เชิงปฏิบัติการ โดยเชิญตัวแทนที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจตัดสินใจ ตลอดจนให้ความคิดเห็น
และเสนอแนะแก่ที่ประชุม เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อสรุปของรูปแบบการพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริม
การท่องเที่ยวไปเป็นข้อมูลหรือข้อสรุป เพื่อการวิเคราะห์ที่ถูกต้องสมบูรณ์ได้ ผลการประชุม
อาจเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมหรือเติมข้อมูลจากการวิจัยที่ขาดเหลืออยู่ หรืออาจเป็นการยืนยัน
ความถูกต้องของผลการศึกษาวิจัย

3. การจัดการทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การจัดการทำข้อมูล ในการจัดการทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้มา
จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลจากภาคสนามโดยแยกตามความมุ่งหมายของการวิจัย มาจัดกระทำ
ดังต่อไปนี้

3.1.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ มาศึกษาอย่างละเอียด
พร้อมจัดระบบหมวดหมู่ ตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้

3.2.2 นำข้อมูลจากภาคสนามที่เก็บรวบรวมได้จากสำรวจเบื้องต้น การสังเกต
การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้จดบันทึกไว้และในแถบบันทึกเสียงมาถอดความ
มาแยกประเภท จัดหมวดหมู่และสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย หากมีข้อมูล
ที่จำเป็นต้องตรวจสอบใหม่จะต้องกลับไปเข้าสนามอีกครั้งเพื่อความถูกต้อง

3.2.3 นำข้อมูลทั้งที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารและข้อมูลภาคสนามที่รวบรวมได้
จากสำรวจเบื้องต้น การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม มาตรวจสอบความถูกต้อง
สมบูรณ์ ซึ่งในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล
ใช้วิธี Investigator Triangulation โดยการนำข้อมูลไปให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านหรือกลับไปสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลซ้ำอีก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง และใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) ของ Denzin (1970) คือ การแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูล จากแหล่งที่แตกต่างกันคือ (สุภางค์ จันทวานิช. 2546 : 129-130)

เพื่อให้ข้อมูลมีความแม่นยำ และครอบคลุมเนื้อหาได้มากที่สุด จากการสังเกต พฤติกรรม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ให้ข้อมูลหลัก และบุคคลทั่วไป โดยมีการตรวจสอบสามเส้าในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่า ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีตรวจสอบคือการสอบแหล่งของข้อมูล แหล่งที่มา ที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ ได้แก่ แหล่งเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ และแหล่งบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ การตรวจสอบว่า ผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกต แทนที่จะใช้ผู้วิจัย คนเดียวกันสังเกตโดยตลอด

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ การตรวจสอบว่า ถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกัน มากน้อยเพียงใด

4. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) คือการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากเอกสารและข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการ สังเกตการณ์สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ จากการสังเกต ด้วยวิธีการ จดบันทึกไว้ในลักษณะบรรยาย (Descriptive) เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เห็นกระบวนการที่สัมพันธ์กับ วิธีชีวิตการประกอบอาชีพในสังคมเมืองแห่งการท่องท่องเที่ยว การวิเคราะห์ผลการศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์ โดยอาศัยแนวคิดของสุภางค์ จันทวานิช (2546 : 131 – 144) ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือวิธีตีความสร้างข้อสรุป จากข้อมูลรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น เช่นกิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน พฤติกรรม การ บริโภค การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพเป็นอย่างไร มีเทคนิค ความเชี่ยวชาญ กลยุทธ์ในการ ดำเนินธุรกิจอย่างไรตลอดจนส่งเสริมให้เป็นธุรกิจอย่างยั่งยืนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างไร

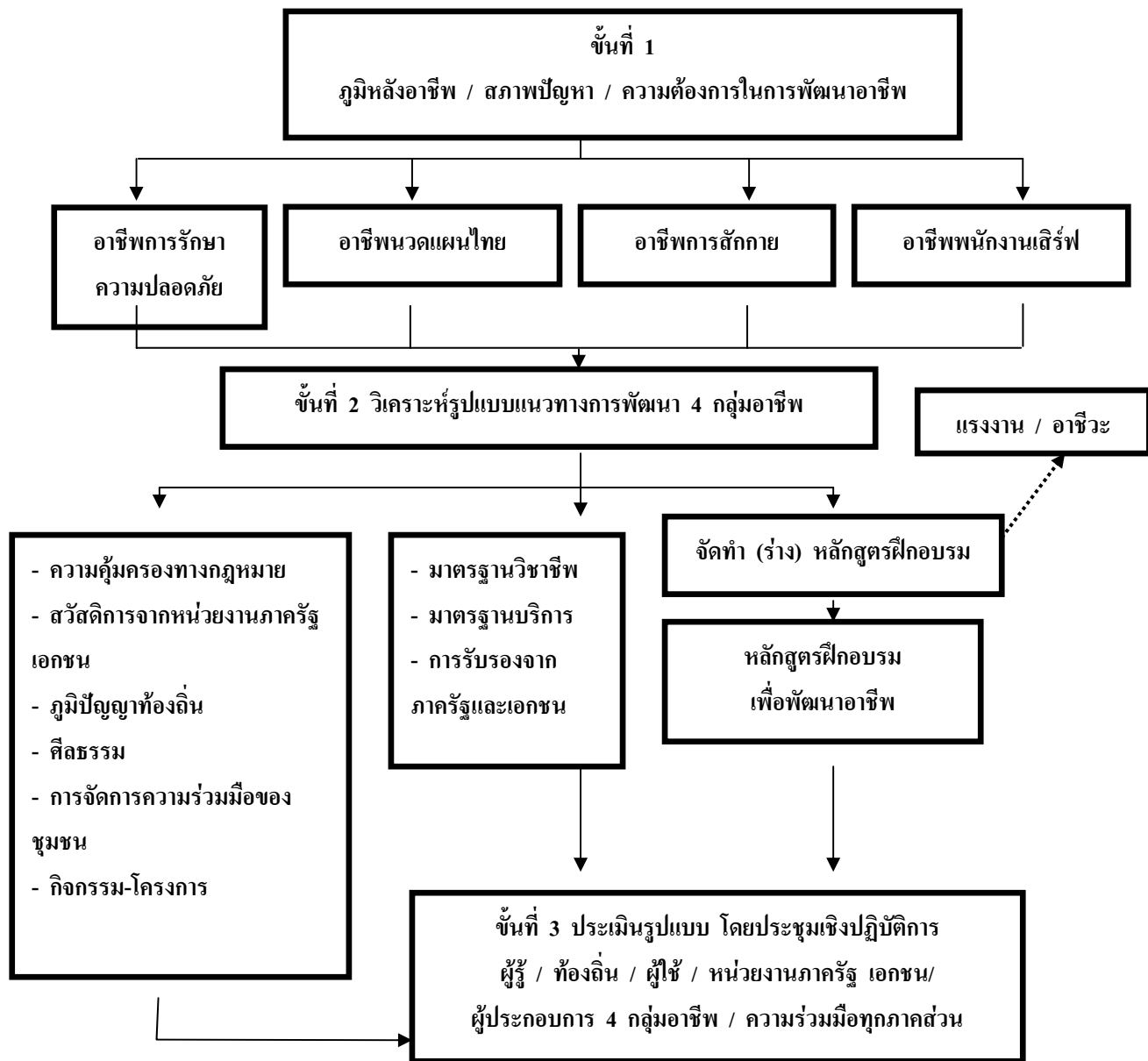
3.2.2 การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด (Typologies) ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันไป โดยใช้วัฒนธรรมวิเคราะห์ และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม (Structural-Functionalism) อธิบายกลไกทางสังคม ในการพึ่งพาอาศัยกันและกันของการประกอบอาชีพในสังคมหนึ่ง ใช้ทฤษฎีการสร้างปัญญา (Constructivism) ในการใช้ภูมิปัญญาคั้งเดิมเป็นฐานองค์ความรู้ในการพัฒนาอาชีพ ใช้แนวคิด วัฒนธรรมประชานิยมเพื่อเพิ่มมูลค่า ให้กับทรัพยากรที่มีอยู่ และใช้ทฤษฎีพัฒนาสังคมให้มีการ พึ่งพากันและอย่างมีความสุขในสังคมโดยมีกรอบดังนี้

1. การกระทำ (Acts) คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง
2. กิจกรรม (Activities) คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์หรือขนบธรรมเนียม และพิธีกรรมที่เกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่องและมีความผูกพันกับบุคคลบางคนหรือบางกลุ่ม
3. ความหมาย (Meaning) คือ การที่บุคคลอธิบายหรือสื่อสารหรือให้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำหรือกิจกรรม อาจเป็นการให้ความหมายในลักษณะเกี่ยวกับโลกทัศน์ ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน
4. ความสัมพันธ์ (Relationship) คือ ความเกี่ยวข้องระหว่างบุคคลหลาย ๆ คนในสังคมที่ศึกษาในรูปใดรูปหนึ่งอาจเป็นรูปของการเข้ากันได้หรือความขัดแย้งก็ได้
5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Participation) คือ การที่บุคคลมีความผูกพัน และเข้าร่วมกิจกรรมหรือการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
6. สภาพสังคม (Setting) คือ สถานการณ์หรือสภาพการณ์ที่การกระทำ หรือกิจกรรมที่ทำการศึกษายู่

4. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย ของการวิจัย ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยผู้วิจัยเริ่มจากการเตรียม เนื้อหาให้ครบตามความมุ่งหมายของการวิจัย วางเค้าโครงของการเขียนรายงานแล้วจึงลงมือเขียน โดยเน้นที่ความถูกต้องรัดกุม ชัดเจน มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน พร้อมตารางและ ภาพประกอบบางช่วงบางตอน และตามกระบวนการคือ การสรุปผล การอภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะ

ภาพประกอบ 14 แผนภูมิสรุปขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทำวิจัยเรื่อง “ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว” ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาซึ่งจะได้นำแสดงลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา

ตอนที่ 3 รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

ตอนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกาย และพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา

จากการศึกษาและเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ การสังเกต การสำรวจ การประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 6 มีนาคม 2552 โดยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้รู้ ตัวแทนภาครัฐและตัวแทนภาคเอกชน ตัวแทนกลุ่มอาชีพทั้ง 4 อาชีพ อาชีพการรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผู้วิจัยได้ข้อสรุปสภาพประวัติความเป็นมา ลักษณะการประกอบอาชีพได้ดังนี้

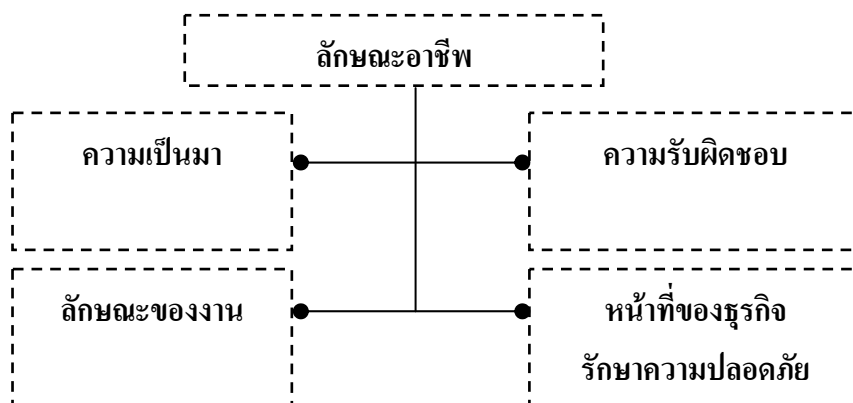
1. ประวัติความเป็นมาของอาชีพ การรักษาความปลอดภัย

จากการศึกษาและเก็บข้อมูล และการสัมภาษณ์ประวัติความเป็นมา ของอาชีพการรักษาความปลอดภัยแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาดังจะได้นำเสนอ 4 ประเด็นดังนี้

1.1 ความเป็นมา

การรักษาความปลอดภัยสามารถแบ่งองค์ประกอบ 4 ส่วนดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย ในระยะแรกเป็นการดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินของตคนขณะนั้นยังไม่มีคำจำเป็นที่ต้องจ้างยามหรือพนักงานรักษาความปลอดภัยมาดูแลรักษาทรัพย์สินแทน เมื่อธุรกิจการค้าของประเทศเริ่มมีความเจริญเติบโตอาชีพการรักษาความปลอดภัยก็เริ่มเป็นที่รู้จัก อาชีพการรักษาความปลอดภัยในอดีตยังอยู่ในรูปแบบของการจัดจ้างยาม เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยร้านค้าหรือสถานที่ต่างๆ ในเวลากลางคืน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างยามชาวอินเดียทั้งสิ้น แต่เนื่องจากยามไม่มีความรู้ความสามารถและระเบียบวินัยในการทำงานการจ้างแขกยามให้เป็นผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยจึงไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร

อาชีพรักษาความปลอดภัยได้เริ่มเป็นรูปธรรมอย่างไม่เป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2508 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ส่งกำลังทหารเข้าร่วมรบในสงครามเวียดนามซึ่งได้มีการว่าจ้างให้มีบุคคลดูแลรักษาความปลอดภัยในฐานทัพที่อุตะเถา จึงได้มีบุคคลกลุ่มหนึ่งทำการรวบรวมทหารที่ปลดประจำการแล้วให้มาทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยฐานทัพ ปรากฏว่าได้รับความนิยมจากผู้ให้บริการเป็นอันมากจึงมีผู้หันมาประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันมีบริษัทที่ดำเนินกิจการรักษาความปลอดภัยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจำนวนกว่า 1,200 บริษัท และได้รวมตัวกันตั้งสมาคมรักษาความปลอดภัยขึ้น 2 สมาคม คือ

1. สมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย (Security Services Association of Thailand) สมาชิกของสมาคมเป็นบริษัทผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัย
2. สมาคมผู้บริหารงานรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย (Security Executive Service Association of Thailand) สมาชิกสมาคมประกอบด้วยบุคคลที่อยู่ในวงการ

ธุรกิจรักษาความปลอดภัย หรือมีหน้าที่เกี่ยวกับงานรักษาความปลอดภัย ผู้ว่าจ้างใช้บริษัทงานรักษาความปลอดภัย รวมทั้งบุคคลภายนอกที่มีความสนใจในงานรักษาความปลอดภัย

ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรพล บุญมงคล นายกสมาคมสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทยกล่าวว่า สมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย การดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันนี้เกิดขึ้นจากความต้องการของกลุ่มประชาชนที่มีความต้องการให้มีกลุ่มรักษาความปลอดภัยมาดูแลชีวิตและทรัพย์สินของตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมที่มีแต่เรื่องอาชญากรรมและเหตุการณ์ที่ไม่ปกติสุขเกิดขึ้นรายวันในสังคมปัจจุบัน เมื่อมีบริษัทรักษาความปลอดภัยเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากแต่ไม่ได้มาตรฐานจึงจำเป็นต้องกำหนดออกระเบียบกฎหมายควบคุมให้มีแนวทางปฏิบัติที่ได้มาตรฐานเป็นไปในทิศทางเดียวกันทำให้เกิดสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทยขึ้น (วัชรพล บุญมงคล. 2552 : สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 15 สัมภาษณ์ นายกสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย
คุณวัชรพล บุญมงคล

การรักษาความปลอดภัยสามารถแยกออกเป็น 2 จำพวกคือ

1. การรักษาความปลอดภัย หมายถึง การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกด้านการรักษาความปลอดภัยให้แก่บุคคลทั่วไป นิติบุคคล หรือส่วนราชการ โดยได้รับค่าตอบแทน

2. พนักงานรักษาความปลอดภัย หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินของผู้ว่าจ้างตามบริษัท ห้างร้าน สำนักงาน ธนาคาร หมู่บ้านจัดสรร สถานศึกษา ศูนย์การค้า โรงภาพยนตร์ โรงแรม โรงพยาบาล หรือสถานที่ต่างๆ สถานีขนส่ง สถานีราชการหรือรัฐวิสาหกิจและหมายความรวมถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษาความปลอดภัยชีวิตและร่างกายของบุคคลโดยได้รับค่าตอบแทน

ความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ สมชาย เชนะโยธิน ประธานที่ปรึกษาสมาคมสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทยได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแรงงานที่ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัยว่า พนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นอาชีพการให้บริการอย่างหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ในการคุ้มครองดูแลรักษาความปลอดภัยชีวิตและร่างกายของบุคคลโดยได้รับค่าตอบแทน ต้องมีกรอบแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ต้องปฏิบัติภายใต้กฎหมายกำหนดใกล้เคียงกับการปฏิบัติของหน่วยงานรักษาความปลอดภัยที่เป็นหน่วยงานของภาครัฐนั่นก็คือเจ้าหน้าที่ตำรวจและข้าราชการของรัฐสภาซึ่งมีกฎหมายรองรับในปัจจุบัน (สมชาย เชนะโยธิน. 2552 : สัมภาษณ์)

จากทรรศน์ข้างต้นสอดคล้องกับ กานต์ สุมาลี เลขาธิการสมาคมสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทยสนับสนุนข้อความเบื้องต้นว่า ปัจจุบันมีรัฐวิสาหกิจหลายแห่งที่มีระบบการรักษาความปลอดภัยโดยมีกฎหมายรองรับ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ซึ่งกำหนดให้พนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น ในอดีตการไฟฟ้าฝ่ายผลิตดำเนินการด้านการรักษาความปลอดภัยเอง ต่อมาก็พัฒนาเป็นระบบจัดจ้างบริษัทภายนอก (Outsource) โดยใช้สัญญาจ้างของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตโดยให้อำนาจในการตรวจค้น ทำให้มีกรอบแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนแล้วยังลดการต่อต้านจากผู้รับบริการ สำหรับรัฐสภาในอดีตก็ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมาเป็นผู้รักษาความปลอดภัยให้ต่อมาโอนเจ้าพนักงานตำรวจเหล่านั้นมาเป็นข้าราชการ ของรัฐสภาโดยตรงแต่ปัจจุบันก็กลับมาใช้ระบบผสมระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและข้าราชการของรัฐสภาซึ่งมีกฎหมายรองรับ (กานต์ สุมาลี. 2552 : สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 16 สัมภาษณ์กรรมการสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัย แห่งประเทศไทย จากภาพขวามือ คุณกานต์ สุมาลี (เลขาธิการสมาคม) คนกลาง พล.ท.สมชาย เชนะโยธิน (ประธานที่ปรึกษา) ซ้ายมือ พันเอกพิชญ์ จำครุธ (กรรมการที่ปรึกษา)

นอกจากนี้อดีตรักษาการผู้อำนวยการสำนักงานรักษาความปลอดภัยขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ธนวั ไชยยศ ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัยโดยแตกต่างออกไปอีกว่า ความเป็นมาของสำนักงานรักษาความปลอดภัยขององค์การทหารผ่านศึกถือเป็นหน่วยกิจการพิเศษเริ่มขึ้นใน พ.ศ. 2522 โดยมีแนวคิดริเริ่มมาจากการต้องการช่วยเหลือทหารผ่านศึกรวมไปถึงบุคคลนอกราชการทหารและข้าราชการอื่นที่อยู่ในแผนปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามด้วย ในระยะเริ่มแรกได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงกลาโหมซึ่งในเบื้องต้นประสบปัญหาขาดทุนแต่ต่อมาได้มีการเปลี่ยนทีมบริหารงานใหม่ทำให้กิจการดีขึ้นตามลำดับ ถ้าไรที่ได้รับจากการให้บริการด้านรักษาความปลอดภัยจะเข้างบประมาณแผ่นดินและนำมาแบ่งจ่ายให้ทหารผ่านศึกโดยเฉพาะที่เสียชีวิตและพิการ มีสาขาขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกกระจายอยู่ทั่วประเทศไทย การฝึกอบรมพนักงานรักษาความปลอดภัยขององค์การจะทำผ่านโรงเรียนผลิตพนักงานรักษาความปลอดภัย ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนรามอินทรา สามารถฝึกอบรมพนักงานรักษาความปลอดภัยได้อาทิตย์ละ 100 คน รูปแบบการฝึกเป็นหลักสูตรของทหารและในปัจจุบันได้ขยายการฝึกไปสู่ภาคเอกชนด้วย (ธนวั ไชยยศ. 2552 : สัมภาษณ์)

2. ลักษณะของงานรักษาความปลอดภัย จากประวัติความเป็นมาของอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยเบื้องต้น ทำให้สามารถแบ่งลักษณะงานของงานรักษาความปลอดภัยได้เป็น 5 ประเภท คือ

2.1 งานรักษาความปลอดภัยอาคารและสถานที่ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่างานรักษาความปลอดภัยทางกายภาพ (Physical Security) ได้แก่ การดูแลรักษาความปลอดภัยตามบริษัท ห้างร้าน สำนักงาน อาคาร สถานที่ โรงงาน สิ่งก่อสร้าง หมู่บ้านจัดสรร ธนาคาร สถานศึกษา ศูนย์การค้า โรงภาพยนตร์ โรงแรม โรงพยาบาล สถานีขนส่ง ท่าเรือ ท่าอากาศยาน รวมทั้งส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

2.2 งานรักษาความปลอดภัยด้านการอำนวยความสะดวกและการจราจร ได้แก่ การควบคุมดูแลการจราจร รวมทั้งสถานที่ที่มีการก่อสร้างบนผิวจราจร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สัญจรที่ผ่านไปมาและยานพาหนะที่ผ่านเข้า-ออกในพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย

2.3 งานรักษาความปลอดภัยบุคคล (Personal Security) ได้แก่ การอารักขาบุคคลสำคัญ การป้องกันการก่อการร้าย การเดินขบวน การคุกคามต่อชีวิต การตรวจสอบประวัติบุคคล การสืบสวน สอบสวน การหาข่าว การตรวจหายาเสพติด และการบังคับกฎหมายความปลอดภัย เป็นต้น

2.4 งานรักษาความปลอดภัยขนส่งเงินสด ทรัพย์สินและเอกสารได้แก่ การดูแลรักษาความปลอดภัยในการขนส่งทางบก ทรัพย์สินและเอกสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยใช้นายพาหนะในการขนส่ง พนักงานรักษาความปลอดภัยที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานประเภทนี้จำเป็นต้องมีอาวุธปืนติดตัวไว้ใช้ในการป้องกันตัวและป้องกันการถูกปล้นทรัพย์สินในระหว่างเดินทาง

2.5 งานรักษาความปลอดภัยด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Security) ได้แก่ การป้องกันการจารกรรมความลับ ข้อมูลการค้า อุตสาหกรรม สิ่งประดิษฐ์คอมพิวเตอร์ และการต่อต้านการจารกรรม ดังที่เป็นประเด็นข่าวสำคัญเช่น เรื่อง เว็ปไซต์หมิ่นเบื้องสูง ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของคนไทยในขณะนี้ การตรวจตราของเจ้าพนักงานภาครัฐเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอต่อการป้องกันและปราบปรามได้ จึงต้องอาศัยความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อช่วยสอดส่องดูแล แจ้งข่าวและเป็นเบาะแสให้กับหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ได้แก่ การป้องกันการจารกรรมความลับ ข้อมูลการค้า เป็นต้น

กานต์ สุมาลี เลขาธิการสมาคมสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทยได้กล่าวสนับสนุนถึงลักษณะของงานรักษาความปลอดภัยได้ว่า งานรักษาความปลอดภัยของประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นงานรักษาความปลอดภัยด้านการอำนวยความสะดวกและการจราจร เป็นลักษณะงานรักษาความปลอดภัยประเภทรักษาประจำอยู่ที่ช่องทางเข้า-ออก

หรือด้านหน้าของบริษัท อาคาร สำนักงาน ห้างสรรพสินค้า สถานที่ที่จัดงานแสดงสินค้า โรงเรียน โรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม สถานีขนส่งต่างๆอาคารและสถานที่ ลักษณะของงานรักษาความปลอดภัยทั้งสองประเภทดังกล่าว มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับพนักงานรักษาความปลอดภัยที่ทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและควบคุมดูแลการจราจรก็จะดูแลรักษาความปลอดภัยโดยทั่วไปของอาคารและสถานที่ด้วย นอกจากนี้ทั้งห้าประเภทดังกล่าว มีบริษัทรักษาความปลอดภัยบางแห่งที่มีเงินทุนมาก มีความพร้อมในด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือในการปฏิบัติงานที่ทันสมัย ย่อมมีขีดความสามารถสูง สามารถให้บริการงานรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการได้หลายประเภท ซึ่งจะได้รับความเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับจากผู้ใช้บริการมากกว่าบริษัทรักษาความปลอดภัยที่สามารถให้บริการงานรักษาความปลอดภัยได้เพียงประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น (กานต์ สุมาลี. 2552 : สัมภาษณ์)

3. ความรับผิดชอบของพนักงานรักษาความปลอดภัย แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

3.1 ความรับผิดชอบทางระเบียบวินัย ได้แก่ การที่พนักงานรักษาความปลอดภัยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของบริษัทรักษาความปลอดภัย และของผู้ว่าจ้าง เช่น การดื่มสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ การออกเวรก่อนที่พนักงานรักษาความปลอดภัยใหม่มาเข้าเวร หรือ การไม่แต่งเครื่องแบบให้ถูกต้องตามที่กำหนด เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นความผิดทางระเบียบวินัย อาจถูกบริษัทรักษาความปลอดภัยทำโทษอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน เช่น ว่ากล่าวตักเตือน ตัดค่าจ้าง ย้ายพนักงาน หรือให้ออก เป็นต้น

3.2 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมายถึง ความรับผิดชอบที่เกิดจากการกระทำผิดกฎหมายหรือการไม่ปฏิบัติตามสัญญาเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายซึ่งต้องถูกบังคับให้ชดเชยค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทน โดยมีความสำคัญผิดอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. ความรับผิดชอบในลักษณะสัญญา ได้แก่ ความรับผิดชอบตามสัญญาจ้างแรงงาน พนักงานรักษาความปลอดภัยกับบริษัทรักษาความปลอดภัย มีนิติสัมพันธ์ในฐานะเป็นลูกจ้าง จึงมีความผูกพันตามสัญญาจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะ 6 ตั้งแต่มาตรา 575 ถึง มาตรา 586 พนักงานรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งคือการทำงานให้แก่บริษัทรักษาความปลอดภัย โดยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานและคำสั่งของนายจ้าง หากพนักงานรักษาความปลอดภัยจงใจขัดคำสั่งของนายจ้างอันชอบด้วยกฎหมายหรือละเลยไม่นำพาต่อคำสั่งเช่นว่านั้นเป็นอาชญา ละทิ้งการงานไปเสีย กระทำผิดอย่างร้ายแรงหรือทำประการอื่นอันไม่สมควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ลุกล่วงไปโดยถูกต้องและสุจริต ถือว่าเป็นการผิดสัญญาจ้างแรงงาน พนักงานรักษาความปลอดภัย อาจต้องรับผิด ชดเชยค่าเสียหายให้แก่นายจ้างและนายจ้างจะไล่ออกโดยมิต้องบอกล่วงหน้าหรือให้สินไหมทดแทนก็ได้

2. ความรับผิดชอบในลักษณะละเมิด ได้แก่ การจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่น โดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน เพื่อการนั้น ความรับผิดชอบในลักษณะละเมิดนี้ เป็นความผิดของพนักงานรักษาความปลอดภัยที่มีต่อ ผู้ว่าจ้าง หรือบุคคลอื่นที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของพนักงานรักษาความปลอดภัย หากการกระทำละเมิดนั้นอยู่ในระหว่างการปฏิบัติงานในหน้าที่ของพนักงานรักษาความปลอดภัย ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำในทางหน้าที่จ้างแล้ว บริษัทรักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นนายจ้างต้องร่วม รับผิดชอบกับพนักงานรักษาความปลอดภัยในผลแห่งละเมิดนั้นด้วย เช่น นายจ้างได้มอบอาวุธปืน ลูกซองให้ลูกจ้างไปใช้ในการอยู่ยามเพื่อการรักษาทรัพย์สินของนายจ้าง การที่ลูกจ้างใช้ปืนนั้น ลอบไปยิงโจทก์ในขณะที่ลูกจ้างปฏิบัติหน้าที่ยามเพื่อรักษาทรัพย์สินของนายจ้าง ถือว่าเป็นการ กระทำในทางหน้าที่จ้างนายจ้างจึงต้องร่วมกับลูกจ้างรับผิดชอบ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 425 เมื่อบริษัทรักษาความปลอดภัย ได้ชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดแล้ว ชอบที่จะใช้สิทธิไล่เบียดเอา กับ พนักงานรักษาความปลอดภัยได้

3.3 ความผิดทางอาญา หมายถึง การกระทำหรือละเว้นการกระทำที่กฎหมายบัญญัติ เป็นความผิด และต้องถูกลงโทษอย่างหนึ่งอย่างใด คือประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับหรือริบทรัพย์สิน อาจมีผลทำให้พนักงานรักษาความปลอดภัย ต้องรับผิดชอบทั้งในทางอาญาและทางแพ่ง พนักงาน รักษาความปลอดภัยจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ว่าจ้างอีกด้วย

สอดคล้องกับทฤษฎีของ สมชาย เชนะโยธิน ประธานที่ปรึกษาสมาคม ผู้ประกอบ การรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทยได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของพนักงานรักษา ความปลอดภัยว่า ความรับผิดชอบของพนักงานรักษาความปลอดภัยมีหน้าที่ในการดูแลรักษา ความปลอดภัยให้แก่ผู้ว่าจ้างตามสัญญาการรักษาความปลอดภัยที่บริษัทรักษาความปลอดภัยได้ทำกับ ผู้ว่าจ้าง พนักงานรักษาความปลอดภัยจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ทั้งของบริษัทรักษาความปลอดภัยและของผู้ว่าจ้างโดยเคร่งครัดทั้งนี้เพื่อให้การรักษาความปลอดภัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ในการปฏิบัติงานอาจมีความเสียหายต่างๆ เกิดขึ้นจากการกระทำของ พนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นเหตุให้ผู้ว่าจ้างบุคคลอื่นและบริษัทรักษาความปลอดภัยได้รับความ เสียหาย พนักงานรักษาความปลอดภัยอาจต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นมีความสำคัญผิด อยู่ 3 ลักษณะ คือ 1) ความรับผิดชอบทางระเบียบวินัยตามกฎหมายหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการ ทำงานของบริษัท 2) ความรับผิดชอบทางแพ่งคือความรับผิดที่เกิดจากการกระทำผิดกฎหมาย และ 3) ความรับผิดชอบทางอาญา การกระทำหรือละเว้นการกระทำที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ซึ่งเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกาย และละเมิดในทางแพ่งที่มีปัญหาเกิดขึ้นมาก (สมชาย เชนะโยธิน. 2552 : สัมภาษณ์)

3.4 หน้าที่ของธุรกิจรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่หลักอยู่ 4 ประการ คือ

1. หน้าที่ในการเฝ้ายามป้องกันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผิดปกติ เช่น การลักขโมย สำนักงาน บ้าน สถานบันเทิง สถานที่จอดรถ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
2. หน้าที่ในการเฝ้าและป้องกันการเกิดขึ้นของอุบัติเหตุ เช่น การได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย ในสถานที่ที่มีความแออัดคับคั่งของบุคคล หรือยานพาหนะ และในสถานที่ที่อาจเกิดอันตรายต่างๆ
3. หน้าที่ในการเฝ้าและป้องกันการลักทรัพย์สิน เงินสด ทองคำและงานศิลปะอื่นๆ ในระหว่างการขนส่ง
4. หน้าที่ในการคุ้มกันบุคคล เพื่อป้องกันอันตรายจากการบาดเจ็บของร่างกาย

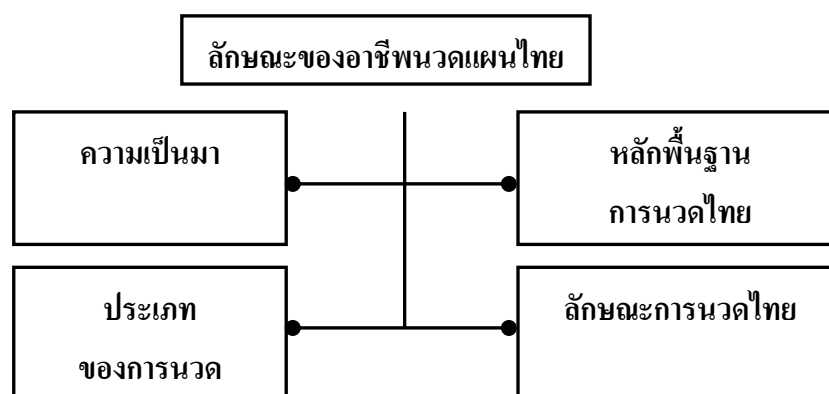
นอกจากนี้ พิษณุ ขำกรูท กรรมการที่ปรึกษาสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทยได้กล่าวถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของพนักงานรักษาความปลอดภัย โดยว่า พนักงานรักษาความปลอดภัยไม่ใช่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแต่พนักงานรักษาความปลอดภัยก็มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคล อันเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้ทางหนึ่ง พนักงานรักษาความปลอดภัยจึงต้องมีอำนาจที่จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับผู้กระทำผิด เพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดทำลายความสงบเรียบร้อยของสังคม หากให้พนักงานรักษาความปลอดภัยมีหน้าที่แต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีอำนาจที่จะดำเนินการอย่างใดกับผู้กระทำผิดแล้ว เมื่อมีการกระทำผิดขึ้นพนักงานรักษาความปลอดภัยของเอกชน ก็ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในทางป้องกันสังคมได้อย่างแท้จริง ดังนั้นพนักงานรักษาความปลอดภัยจึงต้องมีอำนาจตามกฎหมายที่จะดำเนินการกับผู้กระทำผิดได้ ซึ่งมีบัญญัติอยู่ตามประมวลกฎหมายต่างๆ ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ประการ คือ 1) อำนาจในการจับ 2) อำนาจในการค้น 3) อำนาจในการกระทำเพื่อป้องกัน และ 4) อำนาจโดยการกระทำโดยจำเป็น (พิษณุ ขำกรูท. 2552 : สัมภาษณ์)

2. ประวัติความเป็นมาของอาชีพรักษาการนวดแผนไทย

2.1 ความเป็นมา

ประวัติความเป็นมาของอาชีพรักษาการนวดแผนไทยมี 4 ลักษณะดังนี้

1. ความเป็นมา

การนวดไทยมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาลมีความเชื่อว่ารากฐานของการนวดแผนโบราณมาจากประเทศอินเดีย โดยหมอชีวกโกมารภักจแพทย์ประจำราชวงศ์ศักระและแพทย์ประจำองค์พระพุทธเจ้าเป็นผู้ริเริ่มขึ้นในสมัยพุทธกาลได้แพร่หลายเข้ามาสู่ประเทศไทยเมื่อใดนั้นไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดพบว่ามีกรนวดกันเฉพาะในวัง โดยจะนวดแต่พระเจ้าแผ่นดินหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เท่านั้นต่อมาภายหลังจึงเริ่มเผยแพร่สู่บุคคลทั่วไป จากประวัติการแพทย์ไทยการนวดแผนไทยเริ่มต้นมากกว่า 2500 ปี โดยผู้ก่อตั้งคือ จิบากะกุมารบชา หมอซึ่งมาจากอินเดียมีส่วนเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าและไม่เพียงแต่ท่านจะวางรากฐานทางจิตวิญญาณของการนวดไทยในปัจจุบันแต่ยังค้นพบสรรพคุณในการใช้สมุนไพรและแร่ธาตุ ในการนวด จิบากะ กุมาร บชา ยังคงได้รับการนับถืออย่างมากในฐานะบิดาแห่งการแพทย์และได้รับการบูชาอยู่จวบจนทุกวันนี้ สำหรับในประเทศไทยนั้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดชิ้นหนึ่งคือ ศิลาจารึกสมัยพ่อขุนรามคำแหง บนศิลาจารึกนั้นมีรอยจารึกเป็นรูปการรักษาโรคโดยการนวดและหลักฐานสำคัญอีกชิ้นหนึ่งเป็นบันทึกจดหมายเหตุของราชทูตฝรั่งเศส ไซมอน ลา ลู แบร์ ในสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจัดได้ว่า เป็นยุคทองของการแพทย์แผนไทยถึงกับขนานนามวิชาการนวดว่า “หัตถศาสตร์การนวดไทย” ซึ่งถูกจัดให้อยู่ในทำเนียบศักดิ์ดินา ทำเนียบศักดิ์ดินาเป็นทำเนียบที่ใช้สำหรับเจ้าฟ้าพระมหากษัตริย์เท่านั้น ประมาณ พ.ศ. 2300 ได้เริ่มมีการเขียนตำราเกี่ยวกับการนวดไว้ในใบลาน โดยจารึกไว้เป็นภาษาบาลี พ.ศ. 2310 กรุงศรีอยุธยาถูกพม่าเผาจนเสียหายอย่างหนัก ตำราเกี่ยวกับการนวดเหล่านี้จึงสูญหายไปด้วยเหลือเพียงบางส่วนเท่านั้นจึงได้มีการประมวลความรู้เกี่ยวกับการนวดแผนโบราณอย่างเป็น

ทางการ ต่อมาในรัชสมัยของพระบรมไตรโลกนาถมีการแบ่งส่วนที่ดินให้เป็นศักดินาแก่หมอนวด เช่นเดียวกับข้าราชการสมัยอยุธยา สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การแพทย์แผนไทยยังสืบทอดรูปแบบมาจากสมัยอยุธยาแต่ผู้มีความรู้บางส่วนหายสาบสูญไปเหลือเพียงหมอพระและหมอกกลางบ้านที่อยู่ตามหัวเมืองต่าง ๆ จึงสามารถระดมความรู้จากชนกลุ่มนี้ได้ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 ทรงโปรดให้ปั้นรูปฤๅษีตัดตนเพิ่มเติมจนครบ 80 ท่า เป็นรูปปั้นซึ่งทำด้วยศิปาก และจารึกวิชาการนวดไทยลงบนแผ่นหินอ่อน 60 ภาพ รวมถึงรายละเอียดต่างๆระดับบนผนังศาลารายและบนเสาวิคโพธิ์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) เมื่อ พ.ศ. 2374 โปรดเกล้าฯ ให้ประชุมรวบรวมตำราหมอนวด 60 ภาพ จารึกไว้ ณ ศาลาหน้าพระมหาเจดีย์ด้านเหนือเขียนเป็นแผนรูปคน บอกตำแหน่งเส้นและจุดสำคัญสำหรับแก้โรคแต่ละโรคให้ประชาชนศึกษาอีกทั้งปรับปรุงรูปปั้นฤๅษีตัดตนใหม่ให้เป็นเนื้อชิน ต่อมาในรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ชำระตำราแพทย์ใหม่เรียกว่า ตำราแพทย์หลวง หรือแพทย์ในพระราชสำนัก เมื่อการแพทย์แผนตะวันตกเข้ามาในประเทศไทยตำราแพทย์หลวงจึงหมดความสำคัญจากราชสำนักไปในสมัยรัชกาลที่ 6 ส่วนหมอนวดแบบราชสำนักเป็นการนวดแบบดั้งเดิมที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ ในรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์หลวงจัดการสังคายนาใน พ.ศ. 2449 และแปลตำราแพทย์จากภาษาบาลีสันสกฤตเป็นภาษาไทย จัดหมวดหมู่และทำเล่มเรียกว่าตำราแพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ (ฉบับหลวง) ซึ่งมีภาควิชาหัตถศาสตร์ เรียกว่าตำรานวดฉบับหลวงรวมอยู่ด้วย ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวผู้ที่มีชื่อเสียงในการนวดมาก ความรู้เกี่ยวกับการนวดแผนโบราณนั้นเริ่มแพร่หลายและเปิดกว้างสำหรับบุคคลทั่วไป ในปี 2475 ได้มีการริเริ่มจัดตั้งสถานที่ขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ในด้านการรักษาโรคโดยใช้ยาสมุนไพรและการนวดขึ้นเป็นครั้งแรกจนได้มีการจัดตั้งสมาคมแพทย์แผนโบราณแห่งประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

ธุรกิจนี้สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ระดับผู้ประกอบการคนเดียวรับจ้างนวดตามบ้านเปิดบริการนวดในบ้านของตัวเองหรือเปิดบริการตามแหล่งชุมชนเช่นตลาด หมู่บ้านขนาดใหญ่ ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า ใกล้แหล่งท่องเที่ยวไปจนถึงเปิดบริการในสถานที่ค่อนข้างหรูหรา เช่น โรงแรม รีสอร์ทเป็นต้น ปัจจุบันการนวดแผนไทยยังเป็นที่นิยมของชาวต่างชาติเมื่อนักท่องเที่ยวเหล่านี้ทดลองใช้บริการแล้วได้เกิดความประทับใจในการนวดแผนไทย ทำให้การนวดแผนไทยโด่งดังข้ามทวีป

2. การวางแผนโบราณแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การนวดแบบทั่วไป (แบบเชลยศักดิ์) คือ สายชาวบ้านไม่มีศึไม่มีตำแหน่ง มักใช้เท้าเหยียบสอกกด ดึง ดัด มีหลากหลายวิธีในการนวด มักนวดไล่จากเท้าขึ้นมาซึ่งเป็นการนวดสำหรับสามัญชนปัจจุบันมีการเรียนการสอนนวดแบบทั่วไปตามสถาบันการศึกษาโดยผู้เรียนสามารถสมัครได้โดยตรงไม่มีการสอบคัดเลือกอัตราค่าเรียนขึ้นอยู่กับแต่ละสถานศึกษาจะกำหนดซึ่งจะมีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว การเรียนการสอนโดยทั่วไปเป็นการสอนตัวต่อตัวกับครูหรือศิษย์รุ่นพี่โดยใช้การสาธิตและทดลองฝึกปฏิบัติ เนื้อหาการเรียนการสอนมักเป็นการเล่าประสบการณ์ของครูและสอนกายวิภาคศาสตร์แบบโบราณบ้างพร้อมทั้งอบรมจริยธรรมโดยถือหลักศีลธรรมเป็น สำคัญสำหรับการเริ่มต้นเรียนอาจไม่พร้อมกันแต่เมื่อครบกำหนดเวลาเรียนของศิษย์ครูผู้สอนจะทดสอบผลการเรียนด้วยตนเองโดยให้ศิษย์ทดลองนวดครูหากทำได้ดีถูกต้อง ครูจะออกใบรับรองของแพทย์แผนโบราณให้แต่ถ้ายังทำได้ไม่ดีไม่ถูกต้องก็จะให้เรียนและฝึกหัดเพิ่มเติมต่อไปโดยไม่ต้องจ่ายค่าเรียนเพิ่ม

2. การนวดแบบราชสำนัก คือ การนวดที่หมอนวดมีความรู้ด้านเส้นสายซึ่งส่วนใหญ่รับราชการเป็นคุณหลวง คุณพระจะนวดถวายกษัตริย์เจ้านายชั้นสูงเป็นหมอนที่มีบรรดาศักดิ์ มีการเรียนการสอนสืบต่อกันมาเช่นเดียวกับการนวดแบบทั่วไป แต่อาจารย์ผู้สอนจะคัดเลือกศิษย์จากผู้สมัครเข้าเรียนตั้งแต่การสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาภูมิหลังของผู้จะมาเป็นศิษย์คุณนัสนัยใจคอรูปร่างท่าทางว่าจะเรียนได้หรือไม่ถ้าเห็นว่าจะเรียนไปไม่ได้ตลอดก็จะไม่รับเข้าเรียนแต่แรกแต่หากไม่แน่ใจจะให้ผู้สมัครทดลองฝึกฝนไปพลางๆก่อนถ้าผู้เรียนขาดความอดทนก็จะเลิกไปเอง ส่วนผู้ที่ผ่านการทดสอบแล้วครูจะดำเนินการสอนเป็นขั้นตอนต่อไป วิธีการสอนจะใช้การสาธิตฝึกปฏิบัติพร้อมกับทดสอบผลการเรียนเช่นกัน เนื้อหาวิชาจะเริ่มตั้งแต่จรรยาบรรณในการเข้าหาผู้ป่วย หลักการนวดเบื้องต้นทั้งตัว กายวิภาคศาสตร์แบบโบราณ การวางมือในการนวดที่ตำแหน่งต่างๆ การใช้แรงในการนวด และระยะเวลาในการกดปล่อยมือที่นวด ความเหมาะสมกับตำแหน่งและโรคที่จะรักษารวมทั้งประสบการณ์ของครู

ตาราง 18 ความแตกต่างของการนวดแบบทั่วไปและแบบราชสำนัก

การนวดแบบทั่วไป	การนวดแบบราชสำนัก
1. ก่อนการนวด ต้องพนมมือไหว้ครูก่อน	1. ไม่ต้องไหว้ครูแต่ให้ไหว้ผู้ถูกนวดเพื่อขออภัย
2. ผู้นวดจะนั่งท่าใดก็ได้แล้วแต่ความถนัด	2. การนั่งของผู้นวดต้องนั่งพับเพียบ
3. ท่าทางผู้นวดจะมีความสุภาพน้อยกว่าแบบราชสำนัก	3. ท่าทางการนวดแบบนี้จะเน้นความสุภาพของผู้นวด (ยังแตกต่างในตำแหน่งการวางมือด้วย)
4. ผู้ถูกนวดต้องนอนบนพื้น	4. วัสดุที่รองผู้ถูกนวดมีความนุ่มกว่า
5. การนวดเพื่อรักษาโรคในลักษณะนี้จะสอบถามอาการก่อน	5. ใช้การคลำชีพจรเพื่อตรวจอาการที่ข้อมือทั้งสองข้างของร่างกาย
6. การนวดจะเริ่มจากเท้าขึ้นไปจนทั่วตัว	6. การนวดมักเริ่มจากส่วนบนของร่างกายก่อน

นอกจากนี้ ละเมียด อรุณแสง ประธานชมรมนวดแผนไทยวัดชัยมงคล เมืองพัทยา ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ที่ชมรมนวดแผนไทยวัดชัยมงคลใช้การนวดแผนไทยหลักสูตรการนวดของกระทรวงสาธารณสุขเนื่องจากอาชีพหมอนวดแผนโบราณเป็นอาชีพสุจริต เป็นการสร้างงานอีกวิธีหนึ่ง ถ้าผู้ที่เป็นหมอนวดได้รับการศึกษาวิธีการนวดอย่างถูกวิธีและได้รับการส่งเสริมอย่างเป็น ระบบก็จะสามารถพัฒนาวิชาชีพนี้ให้ก้าวหน้าได้ อนึ่งนโยบายของรัฐมีแนวโน้มที่จะขยายการตลาดการนวดแผนโบราณไปสู่ต่างประเทศจึงเห็นว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้การบริหารจัดการและทฤษฎีการนวดอย่างถูกต้องเพื่อให้ผู้รับบริการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีความประทับใจ (ละเมียด อรุณแสง. 2552 : สัมภาษณ์)

น้อย ไสยรส หมอนวดแผนไทยวัดชัยมงคลเมืองพัทยา กล่าวเสริมว่า หลักพื้นฐานการนวดแผนโบราณนั้น หมอนวดจำเป็นต้องสัมผัสกับตัวผู้มารับบริการโดยตรงดังนั้น หมอนวดจะต้องมีศีลธรรมและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ซึ่งศีลของหมอนวดมี 3 ประการ คือ (น้อย ไสยรส. 2552 : สัมภาษณ์)

1. ไม่ดื่มสุรา
2. ไม่หลอกลวง ไม่เลี้ยงใจ
3. ไม่เจ้าชู้ มีความสุภาพ ไม่แสดงกิริยาท่าทางลวนลามหรือใช้คำพูด

ทะโลม

3. หลักพื้นฐานการนวดไทย

1. ต้องรู้กายวิภาคศาสตร์ หมายถึง ต้องรู้ว่าตำแหน่งของอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย ถ้าไม่รู้อาจทำให้การนวดผิดพลาดและเป็นอันตรายได้

2. ต้องรู้สรีรวิทยา หมายถึง ต้องรู้หน้าที่ของอวัยวะต่างๆ ว่าทำงานได้แค่ไหนอย่างไร โดยเฉพาะข้อต่อและกล้ามเนื้อ การเรียนรู้ให้เข้าใจถึงสภาพและหน้าที่ของระบบต่างๆ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เราปฏิบัติต่อร่างกายตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเพื่อการศึกษา โครงสร้างและหน้าที่ของร่างกายแต่ละส่วนจำเป็นต้องแบ่งร่างกายออกเป็นระบบต่างๆ และระบบที่เกี่ยวข้องกับการนวดมากที่สุด ได้แก่ ระบบกระดูกข้อต่อและกล้ามเนื้อ ระบบประสาท ระบบไหลเวียนโลหิต และระบบการหายใจ

สอดคล้องกับทฤษฎีของ ทศนีย์ ฉุนกระโทก ตัวแทนเมืองพัทยา กองสวัสดิการสังคมกล่าวว่า ผู้ที่จะเป็นหมอนวดต้องทราบและต้องทำการศึกษาก่อนที่จะทำการนวด จะต้องมีความพร้อมและมีพื้นฐานดังนี้ (ทศนีย์ ฉุนกระโทก. 2552 : สัมภาษณ์)

1. จะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในเรื่องการนวดอย่างถูกต้องตาม ทฤษฎีอย่าง แท้จริง

2. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี มีสุขภาพอนามัย แข็งแรง
3. มีคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้มารับบริการ
4. ปฏิบัติตนต่อผู้มารับบริการด้วยใจจริงและเต็มใจ
5. เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรีอันดีต่อผู้มารับบริการ

4. ลักษณะการนวด ลักษณะและอวัยวะที่ใช้ในการนวดแผนโบราณ ซึ่งมีทั้งหมด 8 วิธีมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะการนวด มีวิธีการดังนี้

1.1 การกด มักใช้นิ้วหัวแม่มือกดลงที่ส่วนของร่างกายเพื่อช่วยให้กล้ามเนื้อคลายตัวให้เลือดถูกขับออกจากหลอดเลือดที่บริเวณนั้นและเมื่อลดแรงกดลง เลือดก็จะพุ่งมาเลี้ยงบริเวณนั้นมากขึ้น ทำให้ระบบหมุนเวียนของเลือดทำหน้าที่ได้ดี ช่วยการซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอได้ดีขึ้น

1.2 การคลึง คือ การใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วมือและสันมือ ออกแรงกดให้ลึกถึงกล้ามเนื้อให้เคลื่อนไปมาหรือคลึงเป็นลักษณะวงกลม

1.3 การบีบ เป็นการจับกล้ามเนื้อให้เต็มฝ่ามือแล้วออกแรงบีบที่กล้ามเนื้อ เป็นการเพิ่มการไหลเวียนของโลหิตมายังกล้ามเนื้อ ช่วยให้หายจากอาการเมื่อยล้า การบีบยังช่วยลดอาการเกร็งของกล้ามเนื้อด้วย

1.4 การดึงเป็นการออกแรงเพื่อที่จะยืดเส้นเอ็นของกล้ามเนื้อหรือพังศืดของข้อต่อที่หดสั้นเข้าไปให้ยืดออกเพื่อให้ส่วนนั้นทำหน้าที่ได้ตามปกติ

1.5 การบิด เป็นการออกแรงเพื่อหมุนข้อต่อหรือกล้ามเนื้อเส้นเอ็นให้ยืดออกทางด้านขวา

1.6 การดัด เป็นการออกแรงเพื่อให้ข้อต่อที่ติดขัดเคลื่อนไหวได้ตามปกติ การดัดต้องออกแรงมากและค่อนข้างรุนแรงก่อนทำการดัดควรจะศึกษาเปรียบเทียบช่วงการเคลื่อนไหวของข้อต่อที่จะทำการดัดกับข้อต่อของผู้ป่วย

1.7 การตบตีหรือการทุบ การสับ เป็นการออกแรงกระตุ้นกล้ามเนื้ออย่างเป็นจังหวะเรามักใช้วิธีการเหล่านี้กับบริเวณหลังเพื่อช่วยลดอาการปวดหลัง ปวดคอหรือช่วยในการขับเสมหะเวลาไอ

1.8 การเหยียบ เป็นวิธีที่นิยมทำกันลักษณะของการนวด คือ ให้เด็กหรือผู้อื่นขึ้นไปเหยียบหรือเดินอยู่บนหลัง

2. อวัยวะที่ใช้ในการนวด อวัยวะที่ใช้ในการนวดนั้น สามารถใช้ส่วนต่างๆของร่างกายนวดได้หลายอย่างดังนี้

1. การใช้มือ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การใช้นิ้วมือเป็นการใช้ข้อกลางนิ้วหัวแม่มือกดนวด ไม่ใช้ปลายนิ้ววางนิ้วทั้งหมดบริเวณที่จะนวดเพื่อช่วยพยุงน้ำหนักของตัวผู้นวดไว้ ส่วนใหญ่จุดที่จะนวดมักเป็นแอ่งหรือร่องที่เข้ากันได้ดีกับนิ้วหัวแม่มือ

1.2 การใช้ฝ่ามือ เป็นการใช้ฝ่ามือกดคลึงบริเวณที่มีกล้ามเนื้ออ่อนที่ไม่สามารถจะใช้นิ้วกดได้หรือใช้บีบกล้ามเนื้อโดยจับกล้ามเนื้อ

1.3 การใช้สันมือ เป็นการใช้สันมือออกแรงกดให้ลึกถึงกล้ามเนื้อให้กล้ามเนื้อเคลื่อนไปมาหรือคลึงเป็นลักษณะวงกลมใช้สันมือสำหรับการทุบการสับเป็นการออกแรงกระตุ้นกล้ามเนื้ออย่างเป็นจังหวะ

1.4 การใช้มือ เป็นการใช้อุ้งมือทั้งสองข้าง หรือข้างใดข้างหนึ่งในการดึงเพื่อยืดเส้นเอ็นของกล้ามเนื้อเพื่อให้ส่วนนั้นทำงานได้ตามปกติ การบิดเพื่อหมุนข้อต่อหรือกล้ามเนื้อเส้นเอ็นให้ยืดออกทางด้านขวา การดัดเพื่อให้ข้อต่อที่ติดกันเคลื่อนไหวได้ตามปกติ

2. การใช้ศอก เป็นการใช้ศอกกดหรือคลึงบริเวณที่นิ้วมือกดไม่ถึงหรือจุดนั้นต้องการน้ำหนักแรงกดมาก เช่น บริเวณกล้ามเนื้อบ่า ฝ่าเท้า

3. การใช้เท้า เป็นการใช้เท้าเหยียบบริเวณที่มีกล้ามเนื้อหนาๆ เช่น ต้นขา ห้ามใช้เท้าเหยียบไปด้านหลังผู้ถูกนวดอย่างเด็ดขาดเพราะอาจทำให้กระดูกสันหลังหัก หรือเกิดอันตรายต่ออวัยวะภายในได้

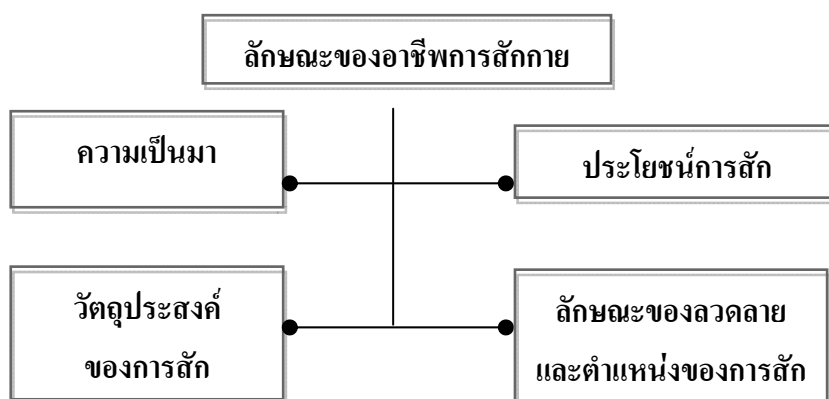

แนวคิดข้อความเบื้องต้นสอดคล้องกับพรรณนาของ น้อย ไสยรส หมอนวดแผนไทยวัดชัยมงคลเมืองพัทธยา กล่าวว่า การนวดแผนโบราณกำเนิดจากแนวคิดเรื่องเส้นพลังงานที่มีอยู่ทั่วร่างกายเส้นเหล่านี้ไม่สามารถมองเห็นได้จึงไม่สามารถยอมรับได้ตามแนวคิดกายวิภาคศาสตร์ อย่างไรก็ตามเส้นเหล่านี้มีในการแพทย์แบบอินเดียและเห็นได้ชัดว่าการนวดแผนโบราณมีรากฐานมาจากโยคะของอินเดีย (น้อย ไสยรส. 2552 : สัมภาษณ์)

3. ประวัติความเป็นมาของอาชีพ การสักกาย

3.1 ความเป็นมา ประวัติความเป็นมาของอาชีพสักกาย สามารถแบ่งองค์ประกอบได้

4 ลักษณะ

1. ความหมายของคำว่า “การสัก” ในพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 หน้า 788 ว่า การเอาของแหลมแทงลงด้วยวิธีการหรือเพื่อประโยชน์ต่างๆ กันเช่น สักปลาไหล สักที่นอน สักหาของในน้ำ สักผิวหนังให้เป็นอักขระหรือลวดลาย สักรอยชำเพื่อริดเอาเลือดที่คั่งออก ทำเครื่องหมายสักเพื่อแสดงเป็นหลักฐาน เช่น สักข้อมือ แสดงว่าได้ขึ้นทะเบียนเป็นชายฉกรรจ์ หรือเป็นเลขมีสังกัดกรมกองแล้ว สักหน้าแสดงว่าเป็นผู้ที่ต้องโทษปราชิก เป็นต้น

คำว่า “สัก” หมายถึง การทำให้เกิดรอยลวดลาย สีเส้นบนผิวหนังตามส่วนต่างๆ ของร่างกายโดยมีเครื่องมือและอุปกรณ์ คือ เหล็กสักมีปลายแหลมอย่างเข็ม มีรอยผ่าที่ปลายเข็มเหมือนปลายปากกามีด้ามทำด้วยไม้หรือโลหะทรงกระบอกเส้นผ่าศูนย์กลางโดยประมาณครึ่งนิ้ว ความยาวโดยประมาณครึ่งนิ้ว ความยาวโดยประมาณหนึ่งฟุตหกนิ้วพอสมควรแก่การใช้จับถือทำการสัก และน้ำหมึกที่มีสีสันต่างๆ เมื่อจะสักก็ใช้เหล็กแหลมสักจุ่มลงในน้ำหมึกที่เตรียมไว้แล้วใช้เหล็กตรงปลายแหลมนั้นทิ่มแทงลงไปบนผิวหนังส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายที่ต้องการ

คนไทยเป็นชนชาติที่นิยมการสักมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี คือ ระยะเวลาเกือบ 700 ปีมาแล้ว ส่วนใหญ่ผู้ชายไทยทุกคนเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยหนุ่มจะนิยมสักแทบทุกคน ตั้งแต่พระมหากษัตริย์เจ้าผู้ครองเมืองลงมาจนถึงแม่ทัพ เจ้าเมือง นายกอง ขุนนาง ทหาร ไพร่และ

ทาสทุกคนล้วนต้องมีรอยสักติดตัวทั้งสิ้น แล้วแต่ปัจจัยแวดล้อมและความเชื่อของแต่ละคนเป็นสำคัญเพื่อแสดงความเป็นชายชาติ “รอยสักไทย” เป็นรอยสักประเทศเดียวในโลกที่มีเรื่องราวและตำนานความเชื่อถือมาก โดยเฉพาะทางด้านคาถาอาคม มนต์ ความขลัง การอยู่ยงคงกระพันเข้ามารวมอยู่ด้วยตลอดระยะเวลาหลายร้อยปี คนไทยกับความเชื่อถือในเรื่องเหล่านี้ผูกพันกันจนแยกไม่ออกมาเนิ่นนานทุกยุคทุกสมัย จึงไม่เป็นเรื่องน่าแปลกใจว่าในรอยสักไทยจะมีเรื่องความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์ เข้ามาผสมรวมอยู่ด้วย อิทธิพลของการสักน่าจะได้มาจากพวก “ขอม” ที่เรืองอำนาจอยู่ในแคว้นสุวรรณภูมิเมื่อประมาณ 1,500 ปีที่แล้ว เพราะอักษรและลวดลายที่ใช้สักกันนั้นเป็นแบบอักษรของและภาษาบาลีเป็นส่วนใหญ่การสักนั้น คือความเจ็บปวดทรมานเป็นการพิสูจน์ใจและพิสูจน์ความกล้าเพราะเมื่อผ่านความเจ็บปวดนี้ไปได้แล้ว ก็ถือว่าคนๆนั้นคือชายแท้เป็นคนเต็มคน จนมาถึงช่วงระยะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 การสักกายเป็นที่นิยมมากในกลุ่มทหารชาวต่างชาติ โดยว่าจ้างให้คนไทยสักกายตามรสนิยมของพวกตน จนในที่สุดการสักกายได้ถูกหล่อหลอมเข้ากับวัฒนธรรมไทยในเขตเมืองพัทยาจนเกิดเป็นธุรกิจขนาดเล็กขึ้น รอยสักเปรียบดังทรนงค์เฟชั่นของโลกสมัยใหม่ ยิ่งโลกของเฟชั่นถูกกำหนดขึ้นมีอิทธิพลจากคนดังทั้งดารานักกีฬาชื่อดัง ศิลปินต่างๆ และเมื่อเขาเหล่านี้หันมานิยมรอยสักเป็นหนึ่งในการแต่งกายเป็นที่ยอมรับในกลุ่มคนไทยมากขึ้น การสร้างงานในธุรกิจการสักกายจะเป็นอาชีพหนึ่งที่กระตุ้นและส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

แม้ปัจจุบันยังไม่มีการวิจัยธุรกิจการสัก แต่ประมาณการจากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยระบุว่า ประเมินจากจำนวนร้านสักที่มีอยู่ 400-500 แห่งทั่วประเทศ (กองสุขศึกษา, 2551 : เว็บไซต์)

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ บัญชา ก่อสมาโกชน์ สมาชิกชมรมสักกายพัทยากล่าวว่า สำหรับการสักในเมืองพัทยาได้เริ่มขึ้นเมื่อประมาณ 30 ปี กลุ่มผู้ที่มารับการบริการการสักนั้นมีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ สถานประกอบการสักครั้งแรกกำเนิดขึ้นทั้งบริเวณแยกพัทยาใต้ติดกับสายสองติดกับ ร้านอติตยา (ร้านปักเสื้อนักเรียนและเครื่องหมาย) โดยการสักได้ใช้เครื่องมือโบราณ (สักมือ) มาจนถึงยุคที่ชาวต่างชาติลดความนิยมลงจากการสักในเมืองพัทยารวมทั้งเจ้าหน้าที่ทหารจากต่างชาติประกาศห้ามไม่ให้เจ้าหน้าที่ทหารเข้าสักในร้านสักทุกร้านในเมืองพัทยาอันเนื่องมาจากปัญหาเรื่องโรคติดต่อที่เป็นอันตรายต่างๆ ทำให้ความนิยมลดลงมากเป็นผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ต่อมาการสักจึงเห็นสมควรที่จะพัฒนาแก้ไขปรับปรุงเทคนิคการสักกายและอุปกรณ์ให้ได้มาตรฐาน ปัจจุบันการสักกายเป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้รับความนิเป็นอย่างมากในเมืองพัทยาและอันเนื่องมาจากฝีมือช่างสักของประเทศไทยนั้นมีความสามารถสูงเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลกในหมู่นักท่องเที่ยวในปัจจุบัน การสักในปัจจุบันได้พัฒนาโดยใช้วัสดุปลายติดกับเครื่องไฟฟ้าซึ่งได้พัฒนาการสักที่มีการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือสัก

สมัยใหม่โดยมีช่างสักที่ใช้อุปกรณ์คือ ช่างหมู่ ไทยแมนแทททู (ไพศาล ประเสริฐศรี) ช่างกอล์ฟแทททู ช่างไทเกอร์ แทททู (สุชาติ พิมพ์ดี / เสือ) ช่างเมฆิน แทททู (เมฆิน) สำหรับภาพรวมของธุรกิจการสักเนื่องจากปัจจุบันมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในเรื่องของการสักเยอะทำให้สักกันง่ายขึ้นแบบหรือลวดลายก็สามารถค้นหาได้จากอินเทอร์เน็ต ต่างจากอดีตแม้แต่แบบรอยสักก็ยังคงนำเข้ามาแบบละไม่ต่ำกว่าพันบาท เครื่องไม้เครื่องมือก็ค่อนข้างโบราณ ด้วยความง่ายและเร็วนี้เองทำให้หลายคนพอเขียนรูปเป็นบ้างก็หันมาเปิดร้านสักกัน และเมื่อ 10 ปีที่แล้วถือว่าเป็นจุดวิกฤติที่สุดของวงการสักในเมืองไทยมีการตัดราคากันทำให้ลดทอนคุณค่าของศิลปะแขนงนี้ลงไป และหลายรายสู้ไม่ได้ก็ต้องออกจากตลาดไป แต่ในปัจจุบันธุรกิจก็ค่อนข้างทรงตัวเพราะรอยสักถือเป็นของฟุ่มเฟือย บางคนสักครั้งเดียวบางคนสักอีกครั้งหรือสองครั้งไม่ใช่เสื้อผ้าที่จะต้องเปลี่ยนไปได้ตลอด ในช่วงหลังปัจจุบันเมื่อคนไทยเริ่มเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติมากขึ้น เห็นนักร้อง นักดนตรี ดาราในต่างประเทศเขาสักกันก็นิยมอยากจะมีรอยสักเหมือนศิลปินในดวงใจที่เค้าอยากจะเป็นตามศิลปะแขนงนี้จึงเป็นเริ่มได้รับความนิยมในหมู่คนไทยมากขึ้น (บัญชา ก่อสมาโกชนัน. 2552 : สัมภาษณ์)

2. วัตถุประสงค์ของการสัก

การสักในเขตเมืองพัทยามีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การสักเพื่อความสวยงามตามสมัยนิยมเป็นสำคัญ อันเนื่องจากสภาพท้องถิ่นเป็นสถานบันเทิง ทำให้มีนักท่องเที่ยวเป็นชาวต่างชาติส่วนใหญ่และในจำนวนลูกค้าที่เข้ามาสักกายนั้นชื่นชอบฝีมือคนไทยเพราะมีความประณีตบรรจง ประคิดประคอง บริการดีราคาไม่แพง โดยทั่วไปแล้ววัตถุประสงค์ในการสักนั้นมีด้วยกัน 9 ลักษณะคือ

1. มนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ใช้สีทาตามร่างกายให้ดูน่ากลัวเพื่อเป็นการป้องกันสัตว์ร้าย ชาวไทยเชื่อกันว่าทำให้อยู่ยงคงกระพันนิยมสักเป็นอักขระหรือรูปสัตว์ต่างๆ เช่น เสือ สิงโต พญานาค ซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ที่แสดงถึงพลังอำนาจ
2. สักเพื่อสังกัดหมู่เหล่า การสักเพื่อแสดงหมู่กองที่ไพร่สังกัด
3. การสักเพื่อแสดงการเป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นการสร้างเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของกลุ่มโดยสักเครื่องหมายบนตำแหน่งที่กำหนดของร่างกาย เช่น แก้งยาภูเขา คณะเก้ายอด คณะล็กกัก แก้งอินทรียี่ขาว แก้งโพธิ์ดำ
4. สักเพื่อเป็นการลงโทษ เพื่อประจานความผิดเช่นในสมัยรัชกาลที่ 4 มีการสักหน้าผากของผู้ที่กระทำความผิด
5. สักเพราะความเชื่อมั่น เมื่อสักลงบนร่างกายแล้วจะทำให้เป็นผู้อยู่ยงคงกระพันแคล้วคลาด เมตตามหานิยม การสักประเภทนี้ในครั้งกระโน้นจะต้องมีสำนักอาจารย์ผู้ขมัง

เวทวิทยาอันขลังมีชื่อเสียงเลื่องลือเป็นที่รู้จักกันทั่วจึงจะมีผู้คนพากันสักขอมตัวเป็นสิทธิมีทั้งฆราวาส และพระภิกษุ ในสมัยก่อนเป็นที่นิยมกันมากสำหรับลูกผู้ชายมีไว้ป้องกันตัว

6. สักเพื่อให้ดูน่าเกรงขาม เป็นการข่มขวัญผู้อื่น มีรอยสักเลขยันต์อักขระ และรูปสัตว์ ประกอบด้วยเลขยันต์อักขระเกือบทั่วร่างกาย คู่อีกheimล้าพองน่าเกรงขามอยู่ยงคงกระพัน

7. สักเพื่อความสวยงาม หรือสักเพื่อเตือนความทรงจำ รอยสักประเภทนี้ มักเป็นรูปลักษณะและมีสีสันสวยงามสะกดตา ตัวอย่าง เช่น สักรูปดอกไม้ รูปสัตว์ เสือเผ่น มังกร พันแขน รูปนกอินทรี ี ปลาฉลาม รูปผู้หญิงหรือลวดลายแปลกๆ คูเป็นศิลป์ การสักคือถาวร การเขียนขอบตาถาวร การสักสมัยใหม่นิยมลอกแบบมาจากต่างชาติ สำหรับการสักเพื่อเตือนความทรงจำสักชื่อผู้คนที่ตนรักไว้เช่นหัวใจคู่มิสรเสียบสักข้อความว่า “เจ็บแล้วต้องจำ” หรือสักคำว่า พ่อ แม่ ไว้ที่ไหล่

8. สักเพื่อปิดบังซ่อนเร้นคำหยาบที่ไม่น่าดูบนผิวหนัง เช่น คนหัวถลอก ที่เห็นหนังหัวสีขาวเป็นหย่อมๆ สักลงไว้ที่รอยถลอกเพื่อปิดบังรอยถลอก ให้ดูแล้วเป็นสีชมพูหรือ ผู้มีคำหยาบแผลเป็นหรือรอยต่างบนผิวหนัง ซึ่งมีลักษณะไม่น่าดู ก็มักชอบที่จะสักลงบนผิวหนังส่วนนั้น ด้วยรูปสักอย่างใดๆ ที่จะปกปิดกลบเกลื่อนเสียเพื่อทำให้ดูดีขึ้นกว่าเดิม

9. การสักเนื่องจากสภาพจิตวิปริต สภาพจิตของผู้สักส่งผลไปถึงรูปรอยของการสัก เช่น ผู้ที่มีความคิดจิตวิถาวร (Pervert) ผู้มีนิสัยสัปคน (Onaniat) ผู้นิยมกามวิถาวร (Homosexual) ผู้นิยมชาติสม์ (Sadism) ส่วนมากจะสักเป็นภาพลามก รอยสักในอาชญากร จะเป็นภาพแสดงถึงความ แค้น ความเสียใจ ความดุร้ายเหี้ยมโหด

3. ประโยชน์การสัก

จากการศึกษาวิจัยจึงค้นพบว่า สังคมเมืองพัทยายังคงมีมุมมองต่อผู้ที่มีรอยสัก ในเชิงลบอยู่ ซึ่งถ้าเรามองในเชิงอำนาจพบว่า ผู้ที่มีรอยสัก ส่วนมากจะไม่ค่อยได้รับโอกาสจากทาง สังคมเท่าใดนัก เช่น ทำให้มีปัญหาในการสมัครงาน แต่ทางกลับกัน รอยสักอาจจะสร้างความน่าเกรงขาม ความน่ากลัวให้กับผู้พบเห็น เช่น ผลจากการวิจัยพบว่าบุคคลที่มีลูกน้องมากจะสักยันต์ ลวดลายเพื่อให้ลูกน้องเกรงกลัวและเกรงใจ ง่ายต่อการปกครอง เป็นการสร้างอัตลักษณ์ความมีอำนาจให้กับผู้สัก เช่น ผู้ที่ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย สำหรับคารา นักร้องวัยรุ่นนศิลป์วงแคลช ในปัจจุบัน ที่นิยมสักกายเพื่อบ่งชี้ให้เห็นว่าตัวเองต้องการมีรอยสักเพื่อจะได้เท่ให้ดูเด่นเช่นเดียวกับศิลปินในดวงใจและแสดงถึงความทันสมัยของตัวเองเป็นต้นและได้ข้อสรุปประโยชน์การสัก 2 ประเด็นดังนี้

1. ประโยชน์ทางการแพทย์ในการสักใช้ในการกลบโรครอยต่างขา หรือการสักบริเวณขอบตาและหัวคิ้วเพื่อรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหาขนร่วงเป็นต้น
2. ประโยชน์ด้านศิลปะบนเรือนร่าง การสักเพื่อความสวยงามหรือแฟชั่น

3. สร้างอาชีพ สร้างรายได้ในชุมชน

การสักเพื่อความทันสมัยและเป็นแฟชั่น คือ เป็นการอยากลอง ต้องการเข้ากลุ่มเพื่อน เพื่อนชวน เพื่อแฟชั่นความโก้เก๋และสุดท้ายคือความชอบส่วนตัว ผู้หญิงส่วนมากจะเลือกลายที่อ่อนหวาน สวยงาม ลายเส้นมีความนุ่มนวลเหมาะสำหรับความเป็นผู้หญิง ซึ่งหลังจากสักแล้วก็จะรู้สึกว่าคุณเองมีเสน่ห์มากขึ้น เช่นลายดอกกุหลาบแต่ถ้าเป็นลายสัตว์ก็จะเป็นสัตว์ที่แสดงถึงความอ่อนหวาน น่ารัก เช่น ฝี่เสื้อ ปลาโลมา และส่วนมากจะมีขนาดเล็กเพื่อให้ดูสวยงามมากกว่าน่ากลัว รอยสักเปรียบเสมือนกับแฟชั่นของเสื้อผ้าที่สามารถบ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของผู้ที่สักได้บอกถึงลักษณะของความเป็นผู้หญิงและผู้ชายได้ ดังนั้นวัยรุ่นจึงพยายามที่จะสักเพราะคิดว่าจะทำให้ตัวเองมีจุดเด่นมากขึ้น สามารถดึงดูดสายตาจากเพศตรงข้ามได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้มีแนวคิดที่สนับสนุนประโยชน์ของการประกอบอาชีพธุรกิจการสัก ภายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวดังที่ บัญชา ก่อสมาโกชน์ สมาชิกชมรมสักกายพิทยา กล่าวว่า รอยสักถือเป็นการสื่อสารในรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารอวัจนภาษา หรือการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด ปัจจุบันพบว่าแรงบันดาลใจในการสักและปัจจัยในการสนับสนุนในการสัก คือ ต้องการตามสมัยนิยม/แฟชั่น พฤติกรรมในการสักของเพศชายมีแนวโน้มที่จะสักมากกว่าผู้หญิง ชายไทยจำนวนไม่น้อยที่ยังศรัทธาและเชื่อมั่นลายสักอันแสดงถึงสัญลักษณ์ความเป็นผู้ชายหนุ่มฉกรรจ์จะเห็นได้จากการสักยันต์ส่วนมากเป็นผู้ชาย เหตุผลที่สำคัญที่ทำให้การสักไม่ค่อยได้รับความนิยมจากผู้หญิงเป็นเพราะกรอบทางสังคมไทยที่มีทัศนคติแง่ลบต่อผู้หญิงที่มีรอยสักว่าเป็นผู้หญิงชั้นต่ำ (ผู้หญิงบริการ) (บัญชา ก่อสมาโกชน์. 2552 : สัมภาษณ์)

แนวคิดดังกล่าวแตกต่างกับทรรศนะของ ชูชาติ พิพิธกุล กรรมการชมรมช่างสักเมืองพิทยา กล่าวถึงประโยชน์ของการสักแตกต่างออกไปว่า “การสักถือเป็นปัทมสถานของสังคมอย่างหนึ่งเปลี่ยนสถานะจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ ถือว่าสามารถทนต่อความเจ็บปวดได้ “สมชายชาติตรี” แสดงให้เห็นว่าการสักเป็นการสร้างตัวตนความเป็นผู้ชายเต็มตัว แสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถรับผิดชอบตัวเองได้แล้วบรรดาหนุ่มน้อยก็จะมีคามยินดีและภาคภูมิใจในลวดลายสักที่เขามีอยู่” (ชูชาติ พิพิธกุล. 2552 : สัมภาษณ์)

ชัยสิทธิ์ น้อยพจนา กรรมการชมรมช่างสักเมืองพัทยา กล่าวว่า ความแตกต่างทางด้านอาชีพก็มีผลต่อพฤติกรรมในการสัก ผู้ประกอบอาชีพข้าราชการมีพฤติกรรมการสักน้อยที่สุด เป็นเพราะกรอบทางสังคมเช่นเดียวกับที่ได้กล่าวไว้แล้วว่า สังคมมักจะมองผู้ที่มีรอยสักเป็นบุคคลที่ไม่ดี ดังนั้นอาชีพข้าราชการ ซึ่งถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลน่าจะเป็นบุคคลที่ดี สุภาพเรียบร้อย จึงไม่ควรที่หน้าจะมีรอยสัก โดยปกติในการสักผู้สักมักจะเลือกสัญลักษณ์ที่แสดงคุณลักษณะที่เป็นตนเองหรือคุณลักษณะที่ตนเองต้องการ ความกล้าหาญ ความสง่างาม ความอดทน ความปกป้อง ความเมตตาตามหา นิยม ความแคล้วคลาด ความจงรักภักดี ความมั่นคง เป็นต้น (ชัยสิทธิ์ น้อยพจนา. 2552 : สัมภาษณ์)

4. ลักษณะของลวดลายและตำแหน่งของการสัก

รอยสักส่วนใหญ่เป็นความสมัครใจของผู้สักเองที่ตัดสินใจสัก ดังนั้นลวดลายที่สักผู้สักจะเป็นคนเลือกเอง พบว่ามีรอยสักลวดลายต่างๆ มากมาย ซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเภทได้ดังต่อไปนี้ โดยแบ่งตามลักษณะของลวดลายดังนี้

1. ลวดลายรูปสัตว์ ได้แก่ ปลาโลมา ปลาการ์ป มังกร เสือ สิงโต ปู ผีเสื้อ อินทรี ปีคนก หนุมาน จระเข้ หงส์ จิ้งจก และสาธิกา
2. ลวดลายดอกไม้
3. ลวดลายอักษรตัวอักษร ได้แก่ อักษรจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และอักษรขอม (ลักษณะคล้ายการสักสันต์) ยันต์ 9 ยอด ยันต์แม่ทัพ
4. ลวดลายตัวละคร สัญลักษณ์ทางศิลปะ วรรณคดี และดนตรี ได้แก่ ตัวโจ๊กเกอร์ เอลวิส ญูแจซอล วงดนตรี พระพิฆเนศ ทศกัณฐ์ และฤาษี กิตาร์
5. ลวดลายที่แสดงถึงเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติและกลุ่มสังคม ได้แก่ Old School ชนเผ่าอินเดียนแดง และเครื่องหมายนาซี
6. ลวดลายที่เกี่ยวกับท้องฟ้าและจักรวาล ได้แก่ ดวงดาวและสายฟ้า
7. ลวดลายที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและศาสนา ได้แก่ พระพุทธรูป ไม้กางเขน ยันต์และหวักะโหลก
8. ลวดลายอื่นๆ ที่ไม่สามารถจัดกลุ่มได้ ได้แก่ หัวใจ โลโก้ทีมฟุตบอล ตำแหน่งในการสัก

การเลือกตำแหน่ง ขนาดและสีของรอยสัคนั้นพบว่า ส่วนมากขึ้นอยู่กับความต้องการส่วนตัวของผู้ที่สักว่ามีความต้องการที่จะให้สักบริเวณใด ขนาดเท่าใด หรือใช้สีอะไร แต่บางครั้งช่างผู้สักจะให้คำปรึกษาความเหมาะสมของลวดลายว่า ควรจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ และเหมาะสมกับสรีระของตัวผู้สักหรือไม่ ในบางครั้งเราก็ให้คำแนะนำกับลูกค้าว่าลายไหนกำลังฮิต ลายไหนกำลังนิยม และดูว่าเหมาะกับบุคลิกของคนที่ นั้นหรือไม่

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีของ บัญชา ก่อสมาโกชน์ ช่างสักกาย เมืองพัทลุง กล่าวว่า เหตุผลในการเลือกลายสักส่วนใหญ่ “ช่างเลือกให้” ส่วนทางด้านขนาดของรอยสักนั้น ก็อย่างที่ได้ออกไปแล้วขึ้นอยู่กับลายสักนั้นเป็นรูปอะไรก็จะสักให้มีขนาดเหมาะสมกับลวดลาย บางครั้งก็เป็นความต้องการของผู้สัก ทางด้านตำแหน่งในการสักตำแหน่งที่พบมากที่สุดคือบริเวณแขนท่อนบน แขน ขา ข้อมือ ข้อเท้า คอ หน้าอก สะโพก หลัง ลำตัว ซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นบริเวณนอกร่มผ้าเป็นบริเวณที่สามารถโชว์รอยสักได้ ส่วนหมึกสีที่ใช้ในการสักพบมากที่สุดคือสีดำนอกจาก นั้นก็จะมีสีแดง น้ำเงิน เขียว เหลือง สีที่ใช้ในการสักยันต์มักจะเป็นสีดำแต่จุดที่น่าสังเกตพบว่า ผู้ที่เชื่อและศรัทธาในการสักยันต์จะต้องมีรอยสักมากกว่า 1 ตำแหน่งทุกคน ซึ่งส่วนมากจะสักลวดลายให้ครบตามวัตถุประสงค์ในการสักยันต์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของโชคลาภ การอยู่ยงคงกระพันและเมตตามหานิยม ราคาในการสักแต่ละครั้ง ช่างสักหลายคนได้ให้สัมภาษณ์เป็นแนวทางเดียวกันว่า ราคาขึ้นอยู่กับลวดลาย ความยากง่ายและขนาด ถ้าขนาดเล็กลวดลายง่ายก็จะราคาถูก ขนาดใหญ่ลวดลายก็จะมีราคาแพง โดยช่างสักแต่ละคนจะมีมาตรฐานของราคาขั้นต่ำไว้แตกต่างกันตั้งแต่หลักร้อยจนถึงหลักพันบาทโดยเรียกว่า “ค่าเปิดเข็ม” ราคาขึ้นอยู่กับความยากง่ายของลายถ้าเป็นลายที่ประณีตเสียเวลามากอาจจะคิดเป็นชั่วโมง การสักแต่ละครั้งอาจจะตกอยู่ในราคาราวพันบาท (บัญญัติ ก่อสมาโกชน์. 2552 : สัมภาษณ์)

นอกจากนี้มีทฤษฎีเพิ่มเติมในประเด็นของการส่งเสริมธุรกิจการสักกาย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวดังที่ สุภัชญา ลัทธิตุสภณกุล ดารานักร้อง กล่าวว่า อยากให้วงการสักได้ยกมาตรฐานสู่ความเป็นสากล มีการจัดระเบียบธุรกิจการประกอบอาชีพสักให้มีมาตรฐาน มีจรรยาบรรณการสักที่ถูกต้องและที่สำคัญธุรกิจประเภทนี้จะ “ออกดอกออกผล” ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางแฟชั่นการสักกายของเอเชีย (สุภัชญา ลัทธิตุสภณกุล. 2552 : สัมภาษณ์)

ผู้ซึ่งชอบรอยสักส่วนใหญ่เป็นนักเดินสายล่ารางวัล การแสดงแฟชั่นโชว์ บอดีเพนต์ การแสดงศิลปะรอยสักแบบไทยๆ เช่น ตัวหนูมาน จะทำให้ผู้เข้าร่วมงานรู้จักตัวละคร โขนมากขึ้น ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 17 คาราศิลปินนักร้องในชื่อว่าเบลล์ หรือไชน่าคอลลี นิยมลายสักและเป็นหนึ่งในคณะกรรมการการจัดงานมหกรรมศิลปะรอยสักนานาชาติ ครั้งที่ 2 ที่ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลและได้ร่วมบันทึกภาพไว้

ภาพประกอบ 18 คาราศิลปินนักร้องในชื่อว่าเบลล์ หรือไชน่าคอลลี นางสาวสุภัชญา ลัทธิ

ภาพประกอบ 19 ช่างสักจากประเทศญี่ปุ่น
สักกายทั้งตัว

ภาพประกอบ 20 ช่างสักจากประเทศญี่ปุ่น
แสดงภาพถ่ายสักของประเทศ

ภาพประกอบ 21 นักท่องเที่ยวจากประเทศแคนาดา
นิยมในรอยสัก

ภาพประกอบ 22 ช่างสักจากประเทศไต้หวัน

ภาพประกอบ 23 ช่างสักคนไทย

ภาพประกอบ 24 ช่างสักจากจังหวัด
อุดรธานี

ภาพประกอบ 25 ช่างสักจากลอนดอน
ประเทศอังกฤษ

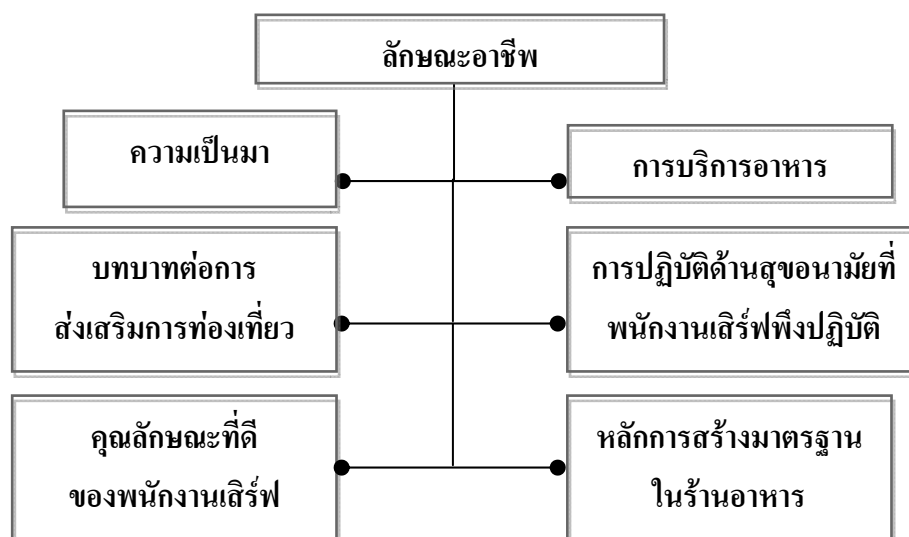
ภาพประกอบ 26 ป้ายนิทรรศการงานมหกรรม
ศิลปะรอยสักนานาชาติ ครั้งที่ 2
เมืองพัทยา

4. ประวัติความเป็นมาของอาชีพ พนักงานเสิร์ฟ (Waiter/Waitress)

4.1 ความเป็นมาของอาชีพพนักงานเสิร์ฟ

จากการศึกษาและเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์ประวัติความเป็นมาของอาชีพพนักงานเสิร์ฟแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาได้ประเด็นองค์ประกอบ 6 ส่วนดังนี้

1. ความเป็นมา

รูปแบบการบริการอาหารแก่ผู้นักท่องเที่ยวในเมืองพัทยา สามารถแบ่งออกเป็น

2 ระบบคือ

1.1 การอาชีพบริการพนักงานเสิร์ฟในเชิงธุรกิจ เป็นลักษณะการนำอาหารที่จัดเตรียมไว้เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนกับอาหารหรือสิ่งของชนิดอื่นการจัดตั้งที่พักแรมระหว่างทางและเริ่มมีการบริการอาหารสำหรับผู้พักแรม การบริการอาหารในช่วงนี้จึงมุ่งสำหรับผู้เดินทางเป็นสำคัญ

1.2 การบริการอาหารในสถาบัน

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่มแล้วจึงได้ข้อสรุปว่า อาชีพพนักงานเสิร์ฟในเมืองพัทยาคือลักษณะการบริการอาหารในระบบเชิงธุรกิจเป็นสำคัญคือระบบที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำกลุ่มอาชีพ นักวิชาการ ตัวแทนเมืองพัทยา สถาบันฝีมือแรงงานได้สรุปผลและประเมินได้จากการประกอบธุรกิจบริการอาหารได้แก่โรงแรมระดับ 5 ดาวจนถึง 3 ดาว รีสอร์ท ร้านค้า ร้านอาหาร ภัตตาคาร จำนวนมากที่ตั้งอยู่ภายในเมืองพัทยาวัยบริการนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการบริการอาหารจึงเป็นไปในรูปแบบ ตะวันตก หรือบริการฝรั่ง ชาวยุโรปเป็นสำคัญ

2. การบริการอาหาร การบริการอาหารตะวันตก หรือ การเสิร์ฟอาหารฝรั่งที่พบในเมืองพัทยามีความหลากหลายรูปแบบโดยเฉพาะโรงแรมที่มีมาตรฐาน ระดับ 5 ดาวและส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการบริการอาหารตะวันตกเนื่องจากมีความหลากหลายของประชากรชาวต่างชาติที่เข้ามาในรูปแบบของนักท่องเที่ยวและโยกย้ายถิ่นมาประกอบอาชีพธุรกิจอื่นด้วย รูปแบบที่พบแบ่งออกเป็น 7 รูปแบบได้แก่

2.1 การบริการแบบรัสเซีย (Russian Service) Modified French Service เปลี่ยนแปลงมาจากแบบ French Service เพื่อให้ง่ายและสะดวก ใช้คนเสิร์ฟคนเดียวถือถาดอาหารและตักเสิร์ฟด้วย โดยเข้าทางด้านซ้ายของแขกและคนเสิร์ฟใช้มือขวาตักอาหารให้แขก

2.2 การบริการแบบฝรั่งเศส (French Service) การเสิร์ฟแบบนี้เป็นที่หรูหราสิ้นเปลืองมาก ต้องใช้คนเสิร์ฟสองคนและคนเสิร์ฟต้องชำนาญและคล่องแคล่ว อาหารที่เสิร์ฟจัดใส่ภาชนะที่สวยงามหรือใส่รถเข็น ถ้าเป็นของร้อนจะมีคนถือถาดหรือเข็นรถคนหนึ่ง และอีกคนหนึ่งจะตักอาหารเสิร์ฟแขก โดยทางขวามือของแขกและเสิร์ฟด้วยมือขวา นอกจากขนมปัง เนย สลัดที่กินกับ ENTRÉE จะเข้าเสิร์ฟทางด้านซ้ายของแขกและเสิร์ฟด้วยมือซ้าย

2.3 การบริการแบบอังกฤษ (English Service) เจ้าของงานจะตักอาหารใส่จานและจัดไว้ให้เรียบร้อยคนเสิร์ฟมีหน้าที่ยกไปวางตามที่นั่งของแขกก่อนแขกจะมาเล็กน้อย

2.4 การบริการแบบอเมริกัน (American Service) แบบนี้เป็นการจัดรวมแบบต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้สะดวกรวดเร็ว และง่าย อาหารที่เสิร์ฟจะจัดมาให้เรียบร้อยจากในครัว การเสิร์ฟใช้มือซ้ายเข้าทางด้านซ้ายของแขก ยกเว้นเครื่องดื่มเข้าทางขวาของแขกและใช้มือขวา

2.5 การบริการแบบบุฟเฟต์ (Buffet Service) จัดอาหารวางบนโต๊ะให้แขกเลือกตักเอง

2.6 Cafeteria Service ผู้บริการจะตักอาหารใส่ภาชนะ ตั้งให้แขกเลือกหยิบเป็นจานๆ นอกจากของร้อนหรือเย็นจะมีคนช่วยตักส่งให้ตามแขกสั่งและเมื่อกินเสร็จเป็นหน้าที่ของแขกที่จะนำภาชนะมาคืนยังที่ที่กำหนด

2.7 Arms Service เป็นการบริการใน Coffee Shop ต้องการความรวดเร็ว ไม่มีพิธีรีตอง การเสิร์ฟใช้มือสองข้างยกอาหารมาครวระหลายๆ ตัวอย่างเช่น เสิร์ฟน้ำ 1 ครั้ง ได้ 4 แก้วโดยวางไว้ในมือซ้าย 3 แก้ว มือขวา 1 แก้ว เป็นต้น

ข้อสรุปดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีของ ประพร สมบัติ พนักงานเสิร์ฟ โรงแรมดุสิตธานีพัทยา กล่าวว่า ในเมืองพัทยาและโรงแรมที่มีมาตรฐานจะมีการบริการอาหารแบบตะวันตกเป็นจำนวนมากทุกรูปแบบพนักงานงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยทั่วไปต้องสามารถปฏิบัติงานเบื้องต้นได้ดังนี้ (ประพร สมบัติ. 2552 : สัมภาษณ์)

1. จัดโต๊ะอาหารประเภทต่างๆ ได้
2. ต้อนรับและพาลูกค้าไปนั่งที่โต๊ะได้
3. รับคำสั่งอาหารและเครื่องดื่มได้
4. รับอาหารและเครื่องดื่มได้
5. เสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่มได้
6. เก็บโต๊ะถอนจานได้
7. สื่อสารภาษาอังกฤษในงานบริการอาหารและเครื่องดื่มได้

3. บทบาทของอาชีพพนักงานเสิร์ฟต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา

กลุ่มอาชีพพนักงานเสิร์ฟมีบทบาทต่อภาพรวมการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา ซึ่งอยู่ในกลุ่มธุรกิจ โรงแรมร้านอาหารและการบริการเป็นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอาชีพบริการที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ความมีมาตรฐานด้านการบริการระดับสากล ซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาและให้ความรู้แก่บุคลากรของสถานประกอบการต่างๆ ในด้านงานบริการ การอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรสถานประกอบการระดับผู้จัดการ เจ้าของสถานประกอบการ หัวหน้าพนักงานและพนักงานเพื่อให้เห็นความสำคัญของงานบริการและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับและประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องตามหลักสากล โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนากลุ่มอาชีพดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบหน้าที่และความสำคัญของตำแหน่งพนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ ความสามารถและทักษะ ในการบริการอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่ม จัดโต๊ะบริการอาหารและเครื่องดื่มในวาระต่างๆ ได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานสากล
4. เพื่อสร้างเครือข่ายในการบูรณาการงานการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและบริการ

สอดคล้องกับแนวทางการฝึกอาชีพของ อำนวย วงศ์อุดมมงคล นักวิชาการฝึกอาชีพ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 จังหวัดชลบุรี กล่าวถึง แนวโน้มและความต้องการบุคลากรด้านอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวไว้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและเป็นอุตสาหกรรมหลักที่นำรายได้เข้าประเทศได้อย่างมหาศาล

สามารถสร้างรายได้เข้าประเทศมาก ขณะเดียวกันก็สร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวภายในประเทศได้สูง และเป็นที่ยอมรับกันว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ประกอบด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมมากมาย เช่น ธุรกิจบริการที่พักแรม ธุรกิจอาหาร-เครื่องดื่ม ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจบริการนำเที่ยว ธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ซึ่งธุรกิจต่างๆ เหล่านี้ ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ช่วยยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น จากการมุ่งพัฒนาความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติอารยประเทศทั่วโลกนั้นทำให้รัฐบาลไทยเปิดทำการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ในทั่วทุกภูมิภาคของโลก ธุรกิจการบริการด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็เป็นอีกหนึ่งสาขาที่ตัวแทนรัฐบาลของแต่ละประเทศได้หิยบายมาหารือและแข่งขันกันจากภาวะทางเศรษฐกิจของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้รูปแบบความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้ธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว จึงต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ ต้องมีการเตรียมบุคลากรให้เพียงพอให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในระดับสากลขณะเดียวกันต้องสร้างจิตสำนึกสร้างความตระหนักให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยพร้อมที่จะอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย เผยแผ่เอกลักษณ์ความเป็นไทยสู่สายตาชาวโลกได้ จากการแข่งขันกันในภาคธุรกิจบริการในระดับสากลดังกล่าว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องมีการเตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาบุคลิกภาพความสามารถ ในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ตลอดจนการมีความรู้อย่างแตกฉานในภาคทฤษฎี มีทักษะกระบวนการในการปฏิบัติ สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ซึ่งสิ่งต่างๆ ล้วนเป็นความมุ่งหวังในทุกองค์กรที่จะต้องพัฒนาบุคลากรของตน (อำนาจ วงศ์อุดมมงคล, 2552 : สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ มีทรรศนะที่นอกเหนือไปจากข้อความข้างต้นในเรื่องมาตรฐานการบริการ เพิ่มเติมดังที่ พัทธา คุณรัตนโชติ หัวหน้าฝ่ายฝึกการประกอบการและฝึกพิเศษ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 กล่าวว่า ร้านอาหารจะต้องมีพนักงานอยู่หนึ่งคนที่ได้รับการฝึกอบรมและมีหน้าที่ในการดูแลควบคุมคุณภาพของอาหารที่นำไปให้ลูกค้านั้นรับประทานมีความสะอาดและไม่มีสิ่งเจือปนใดๆ และเพื่อเป็นการปกป้องชื่อเสียงของอุตสาหกรรมงานด้านการบริการ การบริการของร้านอาหารไทยเป็นตามสภาพภูมิประเทศและวัฒนธรรมของแต่ละจังหวัด สำหรับกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวกับอาหารที่จัดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการจัดตามภารกิจของหน่วยงานเพื่อคนในท้องถิ่นมากกว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการให้ความเห็นว่าแต่ละจังหวัดมีอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองและมีศักยภาพที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ในระดับมากแต่การนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวยังไม่แน่นอนเท่าที่ควร นักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติมีการ

ตัดสินใจเลือกร้านอาหารเองโดยพิจารณาเรื่องความสะดวกเป็นอันดับแรก อันดับรองลงมาชนิดอาหารที่รับประทานมากได้แก่ ประเภทเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวชอบบรรยากาศรับประทานอาหารแบบธรรมชาติและบรรยากาศแบบเป็นกันเอง จุดเด่นของอาหารได้แก่ความหลากหลายของอาหารคุณภาพของอาหารโดยแต่ละจังหวัดมีจุดเด่นด้านอาหารที่แตกต่างกัน การบริการอาหารไทยสำหรับชาวต่างชาติพนักงานบริการควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประกอบของอาหาร พยายามหลีกเลี่ยงส่วนประกอบที่ชาวต่างชาติไม่นิยมรับประทานประยุกต์ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการดื่มของบางประเทศและปรับวิธีการบริการบางอย่างได้เป็นสากล ควรมีการให้ข้อมูลอาหารเด่นในท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยวรวมทั้งเจ้าหน้าที่และประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้สามารถเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวได้ด้วยการพัฒนาภาษาอังกฤษของบุคลากรในธุรกิจโรงแรมมีความจำเป็นอย่างมากและต้องการการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้มาตรฐานการให้บริการ (พัชรา คุณรัตน์ โชติ. 2552 : สัมภาษณ์)

4. การปฏิบัติด้านสุขอนามัยที่พนักงานเสิร์ฟต้องพึงปฏิบัติ

สุขอนามัยที่พนักงานเสิร์ฟต้องพึงปฏิบัติไว้ เพื่อให้ได้อาหารที่สะอาดปลอดภัยในการบริโภค ผู้สัมผัสอาหารจะต้องมีการปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี ไม่เป็นโรค จะต้องมีความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหาร โดยผ่านการอบรมหลักสูตรสุขาภิบาลอาหารสำหรับผู้สัมผัสอาหาร หรือผ่านการทดสอบความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหาร จากหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ผู้สัมผัสอาหารจะมีสุขนิสัยที่ดีในระหว่างการเตรียม การปรุงประกอบ การจำหน่าย และการเสิร์ฟอาหาร ดังนี้

1. ต้องแต่งกายให้สะอาด สวมเสื้อมีแขน ผูกผ้ากันเปื้อน
2. ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ทุกครั้งก่อนปรุงอาหารและหลังจาก

ออกจากส้วม

3. ตัดเล็บให้สั้น ไม่สวมแหวน หรือเครื่องประดับ
4. ปรุง ประกอบอาหารบนโต๊ะปรุงอาหารสูงจากพื้น
5. ไม่พูดคุย สบบุหรี่ในขณะที่ปรุง และประกอบอาหาร
6. การชิมอาหารต้องตักแบ่งใส่ถ้วย และใช้ช้อนชิมโดยเฉพาะ
7. ปรุงอาหารให้สุก สะอาดเสมอ โดยเฉพาะอาหารประเภทเนื้อสัตว์
8. ห้ามใช้มือหยิบจับอาหาร ต้องใช้อุปกรณ์ที่สะอาดหยิบจับอาหาร
9. รู้จักวิธีการเสิร์ฟอาหารที่ถูกต้องโดยเฉพาะการเสิร์ฟ งาน ชาม ช้อน

ส้อม ตะเกียบ แก้วน้ำ น้ำแข็ง

ทัศนีย์ นุณกระโทก เจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคมเมืองพัทยา กล่าวว่า สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับผู้สัมผัสอาหารก็คือ จะต้องรู้จักการให้บริการที่ดีสำหรับลูกค้าหรือผู้บริโภคที่เข้าร้าน ทั้งด้านการต้อนรับ การแนะนำรายการอาหาร การรับคำสั่ง การเสิร์ฟอาหาร การเก็บเงิน

การส่งแขก การเก็บโต๊ะ การจัดโต๊ะ และทำความสะอาดนั้นก็คือ ผู้สัมผัสอาหารที่ดีต้องมีสุขนิสัยที่ดีเพื่อปกป้องชีวิตผู้บริโภค (ทัศนีย์ นุจนกระโทก. 2552 : สัมภาษณ์)

ทรศนะที่สนับสนุนการส่งเสริมอาชีพบริการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพพนักงานเสิร์ฟดังที่ ปาณิสรา อินทรศร พนักงานเสิร์ฟโรงแรมดุสิตธานีพทยา กล่าวว่า การปฏิบัติของพนักงานเสิร์ฟที่พึงปฏิบัติได้แก่มารยาททั่วไป พวกแต่งกายสะอาดสะอ้าน ยิ้มแย้มทักทายแจ่มใส เอาใจใส่แต่พอควรแก่ลูกค้า ต้องมีความอดทนสูงและขยัน พนักงานเสิร์ฟต้องพยายามพัฒนาตนเองอยู่เสมอเช่น อันดับแรกเอาเมนูอาหารและเครื่องดื่มมาศึกษาก่อน พยายามเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารของร้านที่เราทำงาน เช่น อาหารไหนเผ็ดมาก เผ็ดน้อย อาหารอะไรขึ้นชื่อของร้าน บางร้านใช้ถาดบางร้านไม่ใช้ถาดทุกครั้งหลังเสิร์ฟอาหารแล้วทิ้งช่วงสักระยะประมาณว่าลูกค้าทานอาหารไปแล้ว 3-4 คำ เดินเข้าไปถามลูกค้าว่าอาหารโอเคมั้ยถ้าลูกค้าบอกว่าโอเคก็แล้วไป แต่ถ้าลูกค้าคิดว่าเผ็ดไป หวานไป ก็ไปบอกลูกค้าว่าจะขอเอาไปปรุงให้ใหม่อย่าแก่ถามเฉยๆแล้วเดินจากไปคอยสังเกตแก้วน้าของลูกค้าว่าใกล้หมดหรือยังอย่าลืมท้วงไว้ในใจว่าลูกค้าคือพระเจ้า สำหรับหลักสำคัญในการเสิร์ฟอาหาร มีแนวทางดังนี้หลักสำคัญในการเสิร์ฟอาหารต้องไม่ให้อาหารที่ปรุงรสสุกแล้วถูกปนเปื้อนเชื้อโรคโดยมีหลักการดังนี้ (ปาณิสรา อินทรศร. 2552 : สัมภาษณ์)

1. ไม่พูดคุย หรือโอ จามรดอาหาร
2. หยิบจับภาชนะอุปกรณ์ให้ถูกวิธี
3. การหยิบช้อน ส้อม จับที่ด้ามเท่านั้น
4. การเสิร์ฟน้ำโดยจับต่ำกว่ากึ่งกลางแก้วลงมา
5. การเสิร์ฟจาน ชามต้องไม่ให้นิ้วมือสัมผัสภาชนะส่วนที่สัมผัสอาหาร

สอดคล้องกับทรศนะของ ประพร สมบัติ พนักงานเสิร์ฟโรงแรมดุสิตธานีพทยา กล่าวถึงคุณสมบัติของงานบริการพนักงานเสิร์ฟไว้ว่า ก่อนอื่นต้องมาสำรวจตัวเองก่อนว่าพร้อมกับอาชีพนี้หรือยังในการที่จะเป็นพนักงานที่ดี องค์กรประกอบที่จะทำให้เป็นพนักงานบริการที่ดีคือ ต้องมีความสามารถเฉพาะตัวหลายอย่าง ต้องรู้จักเป็นนักการค้า ต้องมีอุปนิสัยคล้ายพยาบาลมีอาชีพ และรวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่ากิจการห้องอาหารได้เผยแผ่ไปอย่างกว้างขวางเครื่องจูงใจลูกค้าแต่ละแห่งได้ใช้วิวัฒนาการใหม่ ๆ ที่ก้าวหน้าออกไปอย่างรวดเร็วเพื่อแข่งขันกัน ให้บังเกิดผลสำเร็จในอุตสาหกรรมด้านนี้เจริญรุ่งเรืองคือ บริการมืออาชีพสำหรับเอกลักษณ์เฉพาะของการบริการอาหารที่ดีมีดังนี้ (ประพร สมบัติ. 2552 : สัมภาษณ์)

1. มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี
 - 1.1 นายจ้างกับลูกจ้าง
 - 1.2 ลูกจ้างกับลูกจ้าง

- 1.3 ลูกจ้างกับลูกค้า
2. ปัจจัยในการชักจูงลูกค้า
 - 2.1 อาหารดีมีคุณภาพ
 - 2.2 สถานที่ถูกสุขลักษณะ สะอาด และทันสมัย
 - 2.3 การบริการที่ยิ้มแย้มแจ่มใส
 - 2.4 พนักงานบริการที่มีบุคลิกดี
 - 2.5 ของใช้ทุกอย่าง เช่น ผ้า และเครื่องครัวที่พร้อม
3. คุณลักษณะที่สำคัญทั่วไป
 - 3.1 ความซื่อสัตย์สุจริต
 - 3.2 ความจงรักภักดี
 - 3.3 ความอ่อนน้อม นุ่มนวลในการปฏิบัติงาน
 - 3.4 พนักงานที่มีคุณภาพชำนาญงาน
 - 3.5 มีผู้ร่วมงานที่รู้จักหน้าที่

ธุรกิจร้านอาหารจัดเป็นธุรกิจยอดฮิตตลอดกาลอีกชนิดหนึ่งเพราะมีคนสนใจมาก และสามารถเปิดกิจการได้ด้วยทุนไม่จำกัดแต่ร้านอาหารที่ดีต้องมีมาตรฐาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอาหาร หรือกระทั่งเรื่องคุณภาพจากการบริการดังที่สมาชิกรัฐสภาจังหวัดชลบุรีกล่าวถึงมาตรฐานในการประกอบอาชีพดังที่ สุรชัย ชัยตระกูลทอง สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดชลบุรี กล่าวถึงมาตรฐานในร้านอาหารไว้ดังนี้ คำว่ามาตรฐานในร้านอาหารประกอบไปด้วย 2 ส่วนคือ เรื่องของอาหารโดยตรง กับเรื่องของระบบการจัดการซึ่งเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับร้านอาหารคือ การปฏิบัติตามกฎของหน่วยงานที่ดูแลทางด้านนี้โดยตรงซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติเพราะมีแนวทางและระบบเหมือนกัน สำหรับหลักการสร้างมาตรฐานอย่างกว้างๆ ประกอบไปด้วยหัวข้อต่อไปนี้ (สุรชัย ชัยตระกูลทอง. 2552 : สัมภาษณ์)

1. คุณภาพอาหาร สิ่งสำคัญคือเรื่องของความสะอาด ปลอดภัย และตามมาด้วยเรื่องของรสชาติ หากคิดจะเปิดสาขาในต่างประเทศนั้น ต้องศึกษาเรื่องกฎระเบียบและข้อบังคับให้ดีเพราะอาจมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันแต่หลักๆ แล้วเรื่องความสะอาดและความปลอดภัยมักจะมาเป็นอันดับหนึ่งขณะที่เรื่องรสชาติจะอยู่ในอันดับกลางๆ วิธีการควบคุมก็คือใช้วิธีครัวกลางเพื่อผลิตวัตถุดิบออกมาจากแหล่งเดียวกัน เมื่อไปถึงร้านหรือสาขาต่างๆ ก็เพียงปรุงหรืออุ่นเท่านั้น วิธีนี้ก็เพื่อให้ได้มาตรฐาน และคุณภาพ รวมถึงรสชาติแบบเดียวกัน
2. คุณภาพการบริการ ร้านอาหารที่ดีจะต้องรวดเร็วในเรื่องของการให้บริการ การรับรายการอาหาร การเสิร์ฟอาหาร ตลอดจนถึงเรื่องของการเก็บเงินที่ถูกต้องรวดเร็ว

3. คุณภาพการผลิต สำหรับการสร้างมาตรฐานในหัวข้อนี้ ขึ้นอยู่กับ การคัดเลือกว่าวัตถุดิบเป็นสำคัญ วัตถุดิบที่ดีต้องคำนึงถึงเรื่องความสด สะอาด และปลอดจาก สิ่งปลอมปน

4. คุณภาพพนักงาน พนักงานในทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับงานในร้านอาหาร จะต้อง ดูแลความสะอาดของตนเองอยู่เสมอเพราะพนักงานถือเป็นภาพลักษณ์ของร้านที่ช่วยสร้างความประทับใจให้ลูกค้า

5. คุณภาพของร้าน ร้านที่ดีต้องมีรูปแบบที่ดึงดูดใจ ต้องมีชื่อร้าน หรือโลโก้ ชัดเจน ไม่สร้างความสับสน

นอกจากนี้ยังมีทรศนะที่สนับสนุนแนวคิดข้างต้นดังที่ เกียรติทรัพย์ มาลาหอม ผู้จัดการฝ่ายพนักงานเสิร์ฟโรงแรมดุสิตธานีพทยา กล่าวว่า เรื่องของการจัดการยังมีร้านอาหาร มากสาขาการจัดการยังมีบทบาทเพิ่มขึ้น เพราะจะทำให้ทุกสาขามีมาตรฐานเหมือนกัน ดังนั้น จำเป็นต้องสร้างมาตรฐานขึ้นมา อาทิ การกำหนดราคาอาหาร สูตรอาหาร ภาพลักษณ์ของร้าน กลุ่มลูกค้าหลัก การฝึกอบรม วิธีควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ การสร้างวัฒนธรรมประจำร้าน และการนำเอาเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้เพื่อการปฏิบัติงานเป็นต้น (เกียรติทรัพย์ มาลาหอม, 2552 : สัมภาษณ์)

5. คุณลักษณะที่ดีของพนักงานเสิร์ฟ

คุณลักษณะที่ดีในการปฏิบัติงานของพนักงานเสิร์ฟโดยสรุปไว้ดังนี้ การปฏิบัติงานของพนักงานเสิร์ฟก็เหมือนกับพนักงานบริการทั่วไปของโรงแรม มีรายละเอียด บางประการเพิ่มเติม เช่น

1. มารยาทของพนักงานเสิร์ฟ

1.1 การปฏิบัติตนขณะที่ยืนรับคำสั่ง การปฏิบัติตนขณะที่ยืนรับคำสั่ง เป็นเรื่องสำคัญมาก พนักงานเสิร์ฟจะต้องยืนตัวตรง เท้าชิดกันไม่ใช่ยืนทอดหุ่นตามสบาย มือขวา ห้อยตรงตามธรรมชาติ มือซ้ายคล้องผ้าไว้ (บางแห่งใช้มือซ้ายหนีบผ้าไว้กับลำตัว) หัวหน้า พนักงานเสิร์ฟจะต้องอบรมทำพื้นฐานนี้ให้พนักงานอย่างสม่ำเสมอ พนักงานเสิร์ฟจะต้องยืน ในตำแหน่งที่กำหนดไว้ ถ้ายืนเกาะกันเป็นกลุ่มหันซ้ายหันขวาคุยกันไปมาเล่นหัวกันจะทำให้เสียบุคลิก และบรรยากาศในการทำงาน นอกจากนี้จะต้องแก้ไขนิสัยบางอย่างเช่น แคะจี้มูก เกาหัว กัดเล็บ และวิธีที่ดีที่สุดคือการให้พนักงานควบคุมซึ่งกันและกัน

1.2 วิธีเดิน โรงแรมบางแห่งไม่อนุญาตให้พนักงานสวมรองเท้าบูท หรือรองเท้าที่เกิดเสียงดังเวลาเดินและยังกำหนดให้สวมรองเท้าส้นเตี้ย พนักงานเสิร์ฟต้องเดินให้ถูกท่า สง่าผ่าเผย ควรทิ้งน้ำหนักลงที่ปลายเท้าเพื่อจะได้เดินเร็วและเบาเวลาจะหันข้างหันหลังก็จะต้องระมัด ระวังไม่ชนถูกแขก หรือเพื่อนร่วมงานไม่ทำอาหารหรือเครื่องคิมห

1.3 ต้องทำงานละเอียดและนิ่มนวล เวลาเก็บจาน ชาม แก้วน้ำและเครื่องเงินต้องพยายามไม่ให้มีเสียง เพราะหากพนักงานแต่ละคนทำเสียงดังเพียงเล็กน้อยพนักงาน 20 - 30 คนอยู่ด้วยกันก็จะเกิดเสียงดังจนหูที่เดียว พนักงานเสิร์ฟควรพยายามหลีกเลี่ยงการพูดจา นอกจากเวลาจำเป็นเท่านั้นทั้งนี้เพราะหากพูดในเวลาส่งอาหารน้ำลายจะตกลงไปในอาหาร ถือกันว่าเป็นหลักการที่พนักงานเสิร์ฟพึงยึดถือ

2. ลำดับขั้นตอนการบริหาร สำหรับห้องอาหารแบบฝรั่ง

2.1 พนักงานเสิร์ฟจะยืนรวมกันที่บริเวณประตูทางเข้าหรือในที่กำหนดเพื่อรอรับคำสั่ง

2.2 ถ้าแขกเดินตรงไปยังโต๊ะที่ตนรับผิดชอบอยู่พนักงานจะต้องรีบไปต้อนรับพร้อมกับยกเก้าอี้ให้ผู้ที่มิฐานะเป็นเจ้าภาพหรือแขกสตรี ขณะเดียวกันก็ควรยิ้มและกล่าวคำต้อนรับไปด้วย

2.3 เชิญแขกดูรายการเครื่องดื่มพร้อมกับรอรับคำสั่ง

2.4 มอบเมนูให้แขกและรับคำสั่งจากแขกสตรีก่อนหากจำเป็นก็อาจแนะนำรายละเอียดของอาหารแต่ละชนิดให้แขกทราบ

2.5 รินน้ำเย็นใส่แก้วให้แขก พนักงานอีกคนหนึ่งจะนำขนมปังและเนยมาวางบนโต๊ะอาหาร

2.6 ใบส่งอาหารโดยทั่วไปจะมี 3 สำเนา ใบบนสุดสำหรับส่งให้ห้องครัว ใบที่สองสำหรับเก็บไว้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบความถูกต้อง ใบที่สามสำหรับพนักงานที่ทำหน้าที่ในการรับเงิน

2.7 เมื่อรับคำสั่งและจัดโต๊ะเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะเริ่มต้นเสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่ม

2.8 เมื่อแขกรับประทานอาหารเสร็จแล้ว พนักงานจะต้องนำใบเสร็จมามอบให้กับแขกพร้อมกับรับเงิน

2.9 เมื่อแขกลุกขึ้นต้องช่วยยกเก้าอี้ออกโค้งคำนับและส่งแขกไปยังประตูทางออก

3. รายละเอียดของอาหารแต่ละรายการ อาหารแต่ละรายการจะมีหลายแบบให้เลือกซึ่งไม่เพียงแต่ดูจากเมนูเท่านั้นดังนั้นพนักงานเสิร์ฟจึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบและวิธีปรุงอาหารแต่ละรายการและแต่ละแบบพอสมควร เช่น ซุป ก็จะมีแบบซุบน้ำข้นหรือซุบน้ำใส หรือสลัดก็มีน้ำสลัดหลายแบบให้เลือกนอกจากนี้พนักงานเสิร์ฟยังต้องเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับไวน์ และเหล้าชนิดต่างๆรวมทั้งเบียร์และ แชมเปญที่มักใช้ในงานเลี้ยงด้วย

4. การจัดโต๊ะอาหาร พนักงานควรเชิญไปนั่งในตำแหน่งที่ผู้อื่นมองเห็นได้ถนัด เพื่อให้แขกพึงพอใจและเป็นการสร้างบรรยากาศในห้องอาหารให้สดใสขึ้น แขกที่เป็นคู่หนุ่มสาว พนักงานควรจัดให้นั่งที่มุมสงบเพื่อให้ทั้งคู่ได้อยู่ในโลกส่วนตัวของเขาเอง แขกที่มาเจรจาธุรกิจด้วยกันสามสี่คนพนักงานควรเชิญให้นั่งที่ตรงกลางหรือมุมใดมุมหนึ่งก็ได้ไม่เป็นปัญหาหากที่นั่งดีๆมีคนเต็มแล้วเหลือแต่ที่นั่งตำแหน่งไม่ดี พนักงานควรจะพูดออกตัวกับแขกก่อน “ขอโทษนะครับ มีที่ตรงนี้เท่านั้นที่ยังว่างเชิญนั่งครับ ” เช่นนี้จึงจะช่วยลดความไม่พอใจของแขกลงได้

การเชิญแขกเข้าประจำที่นั่ง พนักงานจะต้องเลื่อนเก้าอี้ออกมาให้แขกพอแขกทรุดตัวลงนั่งจึงขยับเก้าอี้เข้าไปเบาๆ การเชิญแขกเข้าประจำที่นั่งตามแบบแผนทั่วไปจะให้แขกเข้าทางด้านซ้ายของเก้าอี้

การรับคำสั่ง หลังจากส่งเมนูให้แขกแล้วพนักงานเสิร์ฟควรถอยออกไปก่อนไม่ควรยืนอยู่ข้างๆ ราวกับเร่งให้แขกรีบสั่งอาหาร หากเห็นว่าแขกต้องการจะถามรายละเอียดเกี่ยวกับอาหารเรื่องคิมจึงค่อยเข้าไปแนะนำใกล้ๆ ในการรอรับคำสั่งอย่าให้แขกรู้สึกว่าเป็นการบังคับให้สั่งอาหารเป็นอันขาด

5. การเสิร์ฟอาหาร พนักงานจะต้องบริการแขกโต๊ะที่ตนรับผิดชอบอย่างละเอียดลออ ต้องคอยสังเกตสายตาของแขกว่าต้องการอะไรเพิ่ม บางครั้งแขกอาจจะต้องการเกลือหรือเบียร์ ต้องคอยคว่ำมีช้อน ส้อม มีดตกพื้นหรือไม่ ในการเสิร์ฟอาหารแต่ละรายการจะต้องบริการเครื่องคิมพร้อมกันไปด้วย ก่อนที่จะเสิร์ฟขนมตามหลักการแล้วควรเก็บของบนโต๊ะให้เรียบร้อยก่อน เก็บจาน แก้วน้ำ ช้อน ส้อม มีด รวมทั้งเศษขนมปัง ที่เช็บบูหรี่ ไม้ขีดไฟด้วย

6. มนุษย์สัมพันธ์

6.1 ถ้าต้องสร้างความสัมพันธ์กับพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการปรุงอาหารให้ดีขึ้นเพราะหากไม่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันไว้ อาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานทำให้ไม่สามารถบริการให้ได้ดีได้

6.2 พนักงานบริการที่ทำหน้าที่ต้อนรับแขกจำเป็นต้องแต่งตัวดีเพื่อสร้างความประทับใจที่ดี พนักงานส่วนนี้จะได้รับค่าตอบแทนค่อนข้างสูง ส่วนพนักงานที่ทำงานอยู่เบื้องหลังจะได้รับค่าตอบแทนค่อนข้างต่ำ พนักงานสองส่วนนี้มักจะเกิดความขัดแย้งได้ง่าย

สอดคล้องกับแนวคิดการบริการที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวของเกียรติทรัพย์ มาลาหอม ผู้จัดการแผนกพนักงานเสิร์ฟโรงแรมดุสิตธานีพญา กล่าวไว้ว่า กิจการร้านอาหารแบบเน้นการเสิร์ฟแบบรวดเร็วเป็นกลุ่มที่มีความต้องการแตกต่างกัน ต้องการความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกลมกลืนด้านรสชาติกับอาหารแต่ละเมนูด้วยและยังเป็นการใช้ส่วนผสมของเครื่องปรุงรสหรือน้ำจิ้มที่หลากหลายผสมกันมากกว่าอย่างเดียว โดยเฉพาะอาหารที่จำหน่ายประเภทบุฟเฟต์ที่ถูกคัดเลือกอาหารตามใจชอบของตนเอง (เกียรติทรัพย์ มาลาหอม. 2552 : สัมภาษณ์)

6. หลักการสร้างมาตรฐานในร้านอาหาร ประกอบไปด้วยหัวข้อต่อไปนี้

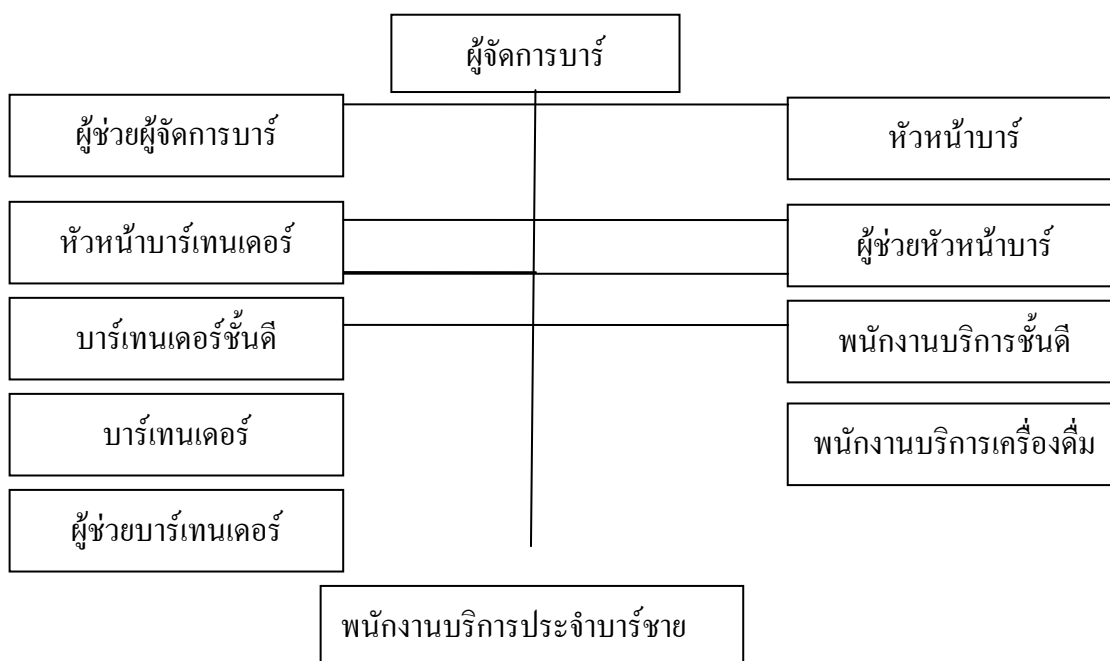
ปัจจุบันแผนกบาร์ในโรงแรมมักปรับขนาดให้ใหญ่ขึ้นมาก ยิ่งหากเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ที่มีห้องเป็นจำนวนพันจะมีการจัดผังบริหารบาร์อย่างละเอียด บาร์เป็นสถานพักผ่อนและเป็นที่พักผ่อนและเป็นที่พักปะสนทนากัน ดังนั้นบาร์จึงไม่เพียงแต่ต้องบริการด้านเครื่องดื่มเท่านั้น ยังต้องบริการด้านสถานที่โดยจัดบรรยากาศให้เหมาะสมและยังต้องมีมุมส่วนตัวที่เงียบสงบให้หนุ่มสาวด้วย จึงต่างไปจากห้องอาหาร โดยสังเขปดังนี้

1. งานบริการในบาร์

1.1 งานต้อนรับและบริการแขกที่เช่นเดียวกับที่ห้องอาหาร

1.2 ขณะทีถามแขกว่าจะรับอะไรพนักงานไม่ควรยื่นขีดแขกจนเกินไป

การรับคำสั่งและบริการจะต้องให้แขกสตรีก่อนเมื่อแขกสั่งเครื่องดื่มแล้วต้องทบทวนอีกครั้งเพื่อความแน่ใจ

ภาพประกอบ 27 ผังการบริการงานแผนกบาร์

2. งานดูแลเครื่องดื่มและของใช้ พนักงานที่ทำงานในบาร์จะต้องเอาใจใส่

ในเรื่องเกี่ยวกับจำนวนเครื่องดื่มที่มีอยู่และที่นำออกมาบริการ การรักษาเครื่องดื่ม การบริการเครื่องดื่มผู้จัด การบาร์หากทำงานได้ดีบาร์จะเป็นระเบียบเรียบร้อย ผู้จัดการบาร์ต้องดูแลด้านการบริการให้อยู่ในสภาพที่ดีเยี่ยมและต้องดูแลของใช้ไม่ให้แตกหักเสียหาย

โดยสรุปแล้วหลักการสร้างมาตรฐานในร้านอาหาร ประกอบไปด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. คุณภาพอาหาร สิ่งสำคัญคือเรื่องของความสะอาด ปลอดภัย และตามมาด้วยเรื่องของรสชาติ
2. คุณภาพการบริการ ร้านอาหารที่ดีจะต้องรวดเร็วในเรื่องของการให้บริการ การรับรายการอาหาร การเสิร์ฟอาหาร ตลอดจนเรื่องของการเก็บเงินที่ถูกต้องรวดเร็ว
3. คุณภาพการผลิต สำหรับการสร้างมาตรฐานในหัวข้อนี้ ขึ้นอยู่กับการคัดเลือกวัตถุดิบเป็นสำคัญ วัตถุดิบที่ดีต้องคำนึงถึงเรื่องความสด สะอาด และปลอดภัยจากสิ่งปลอมปน
4. คุณภาพพนักงาน พนักงานในทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับงานในร้านอาหาร จะต้องดูแลความสะอาดของตนเองอยู่เสมอเพราะพนักงานถือเป็นภาพลักษณ์ของร้านที่ช่วยสร้างความประทับใจให้ลูกค้า
5. คุณภาพของร้าน ร้านที่ดีต้องมีรูปแบบที่ดึงดูดใจ ต้องมีชื่อร้าน หรือโลโก้ชัดเจน ไม่สร้างความสับสน

สรุปผลการวิเคราะห์ประวัติความเป็นมา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยาเพื่อตอบจุดมุ่งหมายข้อที่ 1 เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาในกลุ่มอาชีพที่ทำการวิจัยทั้ง 4 อาชีพวิวัฒนาการความเป็นมาเกิดจากความต้องการในชุมชนในการประกอบอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการท่องเที่ยวมุ่งเน้นธุรกิจเพื่อความอยู่รอดเป็นหลัก ผลการวิจัยพบว่าสามารถจำแนกผลถึงวิวัฒนาการในการพัฒนาอาชีพในเมืองพัทยาโดยสรุปได้ดังนี้

1. ความเป็นมาการประกอบอาชีพทั้ง 4 อาชีพ เป็นการต่อยอดจากภูมิปัญญาดั้งเดิมด้านอัตลักษณ์ของความเป็นไทยเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะอาชีพนวดแผนไทย และอาชีพสักกาย สำหรับแรงงานที่ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย ในอดีตอยู่ในรูปแบบของการจัดจ้างยามเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยร้านค้าหรือสถานที่ต่างๆ ในเวลากลางคืน ปัจจุบันได้รับความนิยมจากผู้ใช้บริการเป็นอันมากจึงมีผู้หันมาประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ผู้ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัยในสมัยนี้ต้องเข้มงวดมีวินัยมากขึ้น จะต้องทำงานด้วยใจรักและมีจิตวิญญาณเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยในอาชีพของตนที่รับผิดชอบสังคมให้มีระเบียบ กฎเกณฑ์ สิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ให้ปฏิบัติตามและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้ประกอบอาชีพในสังคมเมืองพัทยาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว

พนักงานรักษาความปลอดภัยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ในการรักษาความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศโดยเฉพาะชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ส่วนอาชีพนวดแผนไทย พบว่า นวดแผนไทยในเขตเมืองพัทยาใช้หลักสูตรการนวดของกระทรวงสาธารณสุขซึ่งแบ่งการ นวดไทยหรือการนวดแผนโบราณเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ 1) การนวดแบบทั่วไป (แบบเชลยศักดิ์) 2) การนวดแบบราชสำนัก สำหรับสภาพของแรงงานที่นิยมประกอบอาชีพนวดแผนไทยนั้นสืบเนื่องมาจากสถานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจน บางคนก็มีหนี้สินที่ต้อง รับผิดชอบ มีหน้าที่ที่จะต้องดูแลครอบครัวของตน ส่วนใหญ่นั้นจะเคยผ่านการมีครอบครัวกันมาแล้ว สภาพโดยทั่วไปของแรงงานที่ประกอบอาชีพหมอนวดแผนไทยพบว่า หมอนวดแผนไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เป็นเพราะว่าสตรีเพศมีความเหมาะสมกว่าบุรุษเพศ ที่ในคุณลักษณะมีบุคลิกดีเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้มารับบริการ มีอัธยาศัยไมตรีอันดีใจเย็น มีสมาธิ ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและมีความต้องการใช้หมอนวดที่เป็นผู้หญิงด้วยกันมากกว่าผู้ชาย ผู้ประกอบอาชีพนวดแผนไทยส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 26-40 ปี เป็นส่วนใหญ่ จบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,000-7,500 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้คนมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและมาจากทุกภาคของประเทศไทย ส่วนใหญ่มาจากอาชีพค้าขาย อาจจะเนื่องมาจากเศรษฐกิจไม่ดี การค้าขายตกต่ำ จึงได้หันมาประกอบอาชีพนวดแผนไทยแทนอาชีพเดิม

สำหรับอาชีพการสักกาย พบว่า การสักกายนั้นประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาในการสักร่างกายมาแต่โบราณไม่แพ้ประเทศอื่นแต่สังคมเมืองพัทยายังคงมีมุมมองต่อผู้ที่มีรอยสักในเชิงลบอยู่ซึ่งถ้าเรามองในเชิงอำนาจพบว่า ผู้ที่มีรอยสักส่วนมากจะไม่ค่อยได้รับโอกาสจากทางสังคมเท่าใดนัก เช่น ทำให้มีปัญหาในการสมัครงาน แต่ทางกลับกัน รอยสักอาจจะสร้างความน่าเกรงขาม ความน่ากลัวให้กับผู้พบเห็น เช่น ผลจากการวิจัยพบว่าบุคคลที่มีลูกน้องมากจะสักยันต์ลวดลายเพื่อให้ลูกน้องเกรงกลัวและเกรงใจง่ายต่อการปกครอง เป็นการสร้าง อุดมการณ์ความมีอำนาจให้กับผู้สัก เช่น ผู้ที่ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย ลักษณะของลวดลายและตำแหน่งในการสักได้แก่ ลวดลายรูปสัตว์ ดอกไม้ อักษร ตัวอักษร ตัวละคร สัญลักษณ์ทางศิลปะ วรรณคดีและดนตรี ลวดลายที่แสดงถึงเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติและกลุ่มสังคม ลวดลายที่เกี่ยวกับท้องฟ้าและจักรวาล ได้แก่ ดวงดาวและสายฟ้า ลวดลายที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและศาสนาและลวดลายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถจัดกลุ่มได้การเลือกตำแหน่งในการสัก ส่วนใหญ่ถูกค้าเลือกสักบริเวณแขนท่อนบน แขน ขา ข้อมือ ข้อเท้า คอ หน้าอก สะโพก หลัง ลำตัว ซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นบริเวณนอกร่มผ้าเป็นบริเวณที่สามารถโชว์รอยสักได้ ประกอบกับปัจจุบันชาวต่างชาติซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวไม่ว่าชายหญิง หรือเพศที่สาม ดารา นักร้อง นักแสดง ศิลปินที่มีชื่อเสียงต่างสนใจในการสักร่างกาย นักร้องวัยรุ่นศิลปินวงแคลชในปัจจุบัน การสักกายหากนำเอาภูมิปัญญาไทยและลวดลายการสักของไทย ผสมผสานเข้าด้วยหลักวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมนานาชาติแล้วก็จะเป็นการเสริม สร้างอาชีพที่หารายได้เป็นอย่างดีอีกทั้งสามารถตอบสนอง

ความต้องการนักท่องเที่ยว ด้านจิตใจของมนุษย์ที่นิยมสักกายเพื่อบ่งชี้ให้เห็นว่าตัวเองต้องการมีรอยสัก เพื่อจะได้เท่ทำคู่คั่นเช่นเดียวกับคารา ศิลปินในดวงใจและแสดงถึงความทันสมัยของตัวเองซึ่งกำลังเป็นที่นิยมมากในวัยรุ่นและนักท่องเที่ยวขณะนี้และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยได้ดีโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากในปัจจุบันนี้

ผู้ที่ประกอบอาชีพพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยาและโรงแรมที่มีมาตรฐานจะมีการบริการอาหารแบบตะวันตกเป็นจำนวนมากทุกรูปแบบ การบริการอาหารแก่ผู้บริโภคนั้นแบ่งออกเป็น 2 ระบบคือ 1) บริการพนักงานเสิร์ฟในเชิงธุรกิจ 2) การบริการอาหารในสถาบัน สำหรับอาชีพบริการพนักงานเสิร์ฟในเชิงธุรกิจเมืองพัทยาก็เป็นลักษณะการนำอาหารที่จัดเตรียมไว้เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนระหว่างทาง ธุรกิจร้านอาหารจัดเป็นธุรกิจที่นิยมมากสามารถเปิดกิจการได้ด้วยทุนไม่จำกัดแต่ร้าน อาหารที่ดีต้องมีมาตรฐาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอาหาร หรือกระทั่งเรื่องคุณภาพจากการบริการ ปัจจุบันแนวโน้มและความต้องการบุคลากรด้านอุตสาหกรรมบริการ และการท่องเที่ยวได้เจริญอย่างรวดเร็ว ต้องมีการเตรียมบุคลากรให้เพียงพอให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล กลุ่มอาชีพพนักงานเสิร์ฟเป็นกลุ่มอาชีพที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาและเป็นอุตสาหกรรมหลักที่นำรายได้เข้าประเทศได้อย่างมหาศาล พนักงานเสิร์ฟต้องพยายามพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีแนวทางดังนี้หลักสำคัญในการเสิร์ฟอาหารคือต้องไม่ให้อาหารที่ปรุงรสสุกแล้วถูกปนเปื้อนเชื้อโรคจะต้องรู้จักการให้บริการที่ดีสำหรับลูกค้าหรือผู้บริโภคนั้นที่เข้าร้าน ทั้งด้านการต้อนรับ การแนะนำรายการอาหาร การรับคำสั่ง การเสิร์ฟอาหาร การเก็บเงิน การส่งแขก การเก็บโต๊ะ การจัดโต๊ะและทำความสะอาดนั้นก็คือผู้สัมผัสอาหารที่ดีต้องมีสุขนิสัยที่ดี

สำหรับสภาพของแรงงานที่นิยมประกอบอาชีพทั้ง 4 อาชีพดังกล่าวไว้เบื้องต้นนั้นสืบเนื่องมาจากสถานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจนบางคนก็มีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลครอบครัวของตน ส่วนใหญ่นั้นจะเคยผ่านการมีครอบครัวกันมาแล้ว แรงงานที่หันมาประกอบอาชีพนี้แทนอาชีพเดิมนั้น โดยส่วนใหญ่จะได้รับการชักชวนจากเพื่อนคนรู้จักที่เคยมาทำงานด้านนี้มาก่อนแล้วหรือผู้ที่อยู่ใกล้ชีวิตในอาชีพนี้จนเป็นที่ยอมรับ ประกอบกับรายได้ที่ดีกว่าอาชีพเดิมที่ทำอยู่ซึ่งทุกคนก็จะมองว่าเป็นทางเลือกอีกอาชีพหนึ่งในสังคมเมืองพัทยาได้เป็นอย่างดี

2. มีการพัฒนาจนแบ่งแยกออกเป็นวิชาชีพที่ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น การพัฒนาวิชาชีพทำเพื่อตอบสนองธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

3. เป็นอาชีพที่นิยมในการประกอบอาชีพ ของแรงงาน

4. หน่วยงานราชการมีการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรม เช่นการฝึกอบรม กิจกรรมโครงการสนับสนุน จัดทำมาตรฐานวิชาชีพสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ประกอบการ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา

จากการศึกษาและเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ การสังเกต การสำรวจ การประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 6 มีนาคม 2552 โดยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้รู้ ตัวแทนภาครัฐและตัวแทนภาคเอกชน ตัวแทนกลุ่มอาชีพทั้ง 4 อาชีพ อาชีพการรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผู้วิจัยได้ข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัยได้ดังนี้

1. สภาพปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย

1.1 สาเหตุปัญหาแรงงานไทย สาเหตุปัญหาแรงงานที่ขาดแคลนในอาชีพรักษาความปลอดภัยว่าเนื่องจาก ทักษะฝีมือของแรงงานไทยยังมองว่า อาชีพนี้มีผลตอบแทนไม่สูงและไม่มั่นคง ต้องทำงานไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ผู้ที่จะยึดอาชีพนี้จึงมองเป็นตัวเลือกลำสุดท้ายที่จะเข้ามาทำหากต้องตกงานหรือหมดฤดูกาลเพาะปลูก เพราะยังไม่มีสวัสดิการและค่าจ้างแรงงานที่เป็นมาตรฐาน

1.2 ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเกิดจากสาเหตุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนต่างชาติคือ ภาษี สถานทูต โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า หรือแม้แต่หมู่บ้าน ชาวบ้าน ร้านค้าเล็กต่างหว่นวิตกเกี่ยวกับการปล้นชิงทรัพย์ รวมถึงฆาตกรรมและอาชญากรรมที่เกิด ขึ้นรายวัน ส่งผลให้มีความต้องการพนักงานรักษาความปลอดภัยให้มาดูแลความปลอดภัยในกิจการ และทรัพย์สินของคนเป็นอย่างมาก

ดังที่มีข้อสนับสนุนจากหน่วยงานรักษาความปลอดภัยภาครัฐ สมชาย ชัยคณานุกูล (2552 : สัมภาษณ์) (นายตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา) กล่าวว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับแรงงานที่ประกอบอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย ปัจจุบันกำลังตำรวจไม่เพียงพอต่อการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับพนักงานรักษาความปลอดภัยในการพิทักษ์และรักษาความปลอดภัย อาสาสมัครภาคเอกชนซึ่งเป็นเครือข่ายอาสาเข้ามาช่วยเหลือในส่วนที่สามารถดูแลได้ ในเรื่องอาชญากรรม เรื่องยาเสพติดของเยาวชนในชุมชน ในการแจ้งเบาะแสข่าวสารข้อมูลจึงนับได้ว่าผู้ประกอบอาชีพนี้มีส่วนช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัยให้กับหน่วยงานภาครัฐได้เป็นอย่างมาก สมควรให้ความสำคัญในเรื่องสวัสดิการและค่าตอบแทนที่สูงขึ้นต่อการเสี่ยงภัยในการประกอบอาชีพ

สอดคล้องกับแนวคิดของ วิเชียร ตั้งธรรมสถิต (2552 : สัมภาษณ์) สมาคมคุ้มครองการทำกิน กล่าวว่า การปฏิบัติงานของพนักงานรักษาความปลอดภัยหรืออาสาสมัครสามารถช่วยแบ่งเบาภาระงานของบุคลากรภาครัฐเช่นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ช่วยเป็นหูเป็นตาช่วยเหลือ

การแจ้งเบาะแสผู้ร้ายการจับกุมผู้ร้ายได้เป็นอย่างมากควรผลักดันค่าตอบแทนค่าเสี่ยงภัยให้กับพนักงานรักษาความปลอดภัยและอาสาสมัครให้มีค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานที่สูงเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานช่วยเหลือภาครัฐต่อไป

1.3 ปัญหาความไม่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากพนักงานรักษาความปลอดภัย เกิดจากประชาชนมีความเห็นว่าอาชญากรรมที่เกิดจากพนักงานรักษาความปลอดภัย มีโอกาสเกิดขึ้นกับตน เช่น การลักเล็กขโมยน้อย กินเหล้าเมาอาละวาดชิงทรัพย์และปล้น หรือพนักงานรักษาความปลอดภัยบางคนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น การลักทรัพย์ ค้ายาเสพติด

1.4 มีการสร้างอิทธิพลในกลุ่มพนักงานรักษาความปลอดภัย เกิดจากการคุ้นเคยในสถานที่ที่ทำงานเป็นเวลานานทำให้รู้จุดอ่อน จุดบกพร่องจึงสามารถก่อเหตุร้ายได้โดยง่าย เนื่องจากมีความคุ้นเคยในพื้นที่เป็นอย่างดี

ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพัทยา นิตี คงกรุด (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวของพื้นที่ นั้นๆ เป็นการสร้างความสะดวกระหว่างนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะบริการการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญได้แก่ บริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว บริการที่พักแรม บริการอาหารและบันเทิง บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์รวมถึงบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก อย่างไรก็ตามความปลอดภัยอาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลาซึ่งภัยต่างๆเหล่านี้ นั้นอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวได้ เหล่านี้จึงหาวิธีที่แฝงอยู่ในอาชีพรักษาความปลอดภัยมักหาโอกาสก่อปัญหาอาชญากรรมเป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจากคดีอาชญากรรมซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวชื่อเสียงของจังหวัดชลบุรีและประเทศไทย เช่น สภากฎมิตส์ที่เมาะกับการก่ออาชญากรรมจึงก่อเหตุปล้น ฆ่าหรือชิงทรัพย์ได้ จึงควรมีมาตรการในการสร้างความปลอดภัยอย่างจริงจังและเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริการการท่องเที่ยวพื้นที่เขตเมืองพัทยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับต้น ๆ ของประเทศ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

1.5 ปัญหาความไม่มั่นคงในการทำงาน เกิดจากสาเหตุหลายปัจจัยเชื่อมโยง เช่น อาชีพนี้มีผลตอบแทนไม่สูง และไม่มั่นคง ต้องทำงานไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ไม่มีสวัสดิการและค่าจ้างแรงงานที่เป็นมาตรฐานสากล เป็นต้น

1.6 ปัญหาแรงงานจบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นปัญหาค้นพื้นฐานของรัฐบาลที่จะต้องพัฒนาประชากรในประเทศ โดยให้ความสำคัญต่อการศึกษามากขึ้นอีก ทั้งนี้ผู้ประกอบการอาชีพนี้ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจึงทำให้ไม่มีเงินเรียนต่อในระดับสูงได้

หากภาครัฐมีนโยบายเรียนฟรีต่อไปจนถึงระดับปริญญาตรีก็จะเป็นหนทางพัฒนามาตรฐานของผู้ประกอบอาชีพนี้ได้เทียบเท่ากับต่างประเทศได้เป็นอย่างดี

1.7 การขาดแคลนแรงงานที่มีมาตรฐาน บริษัทไม่สามารถคัดเลือกบุคคลที่จะมาทำงานให้มีมาตรฐานได้

สอดคล้องกับข้อสรุปวิจัยดังที่ กานต์ สุมาลี (2552 : สัมภาษณ์) เลขานุการสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ผู้ประกอบการธุรกิจรักษาความปลอดภัยหลายบริษัทต้องพบกับอุปสรรคขยายงานได้ไม่เต็มที่เพราะขาดอัตรากำลังคนที่เข้ามาเสริมวิกฤติแรงงานในธุรกิจนี้ขาดแคลนและเรื้อรังมานาน และยังลุกลามบานปลายมากขึ้น เมื่อสถานประกอบการทุกแห่งต่างให้ความสนใจเรื่องความปลอดภัยเป็นอันดับต้น โดยตัวเลขปริมาณขาดแคลนแรงงานนั้นเฉลี่ยแล้ว ทุกบริษัทจะต้องการประมาณ 100-200 คน จากปัจจุบันที่มีบริษัทซึ่งทำธุรกิจด้านนี้จำนวน 3,287 แห่ง ตัวเลขรวมความต้องการแรงงานด้านพนักงานรักษาความปลอดภัยจึงมีไม่ต่ำกว่า 3 แสนคน จากบุคลากรที่มีอยู่ราว 3 แสนคน หมายถึงว่า ความต้องการสูงขึ้นเป็นเพราะตลาดมีความต้องการสูงกว่าจำนวนคนที่มีการรับในธุรกิจ

1.8 ผู้ว่าจ้างทั้งภาครัฐและเอกชนกำหนดราคาจ้างต่ำเกินควร การว่าจ้างแรงงานในอาชีพนี้ผู้ประกอบการกล่าวว่าบางครั้งต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องไปลดค่าจ้างของพนักงานรักษาความปลอดภัย ลดการส่งพนักงานไปฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการรักษาความปลอดภัย ดังนั้นจึงควรกำหนดราคามาตรฐานกลางสำหรับการให้บริการรักษาความปลอดภัย

ทรงสนะที่สนับสนุนข้อสรุปวิจัยดังที่ ธวัชชัย ไสกระจำง (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า บริษัทรักษาความปลอดภัยจะจัดพนักงานที่มีความรู้ความสามารถแบบมีอาชีพมาดูแลในช่วงแรก เมื่อเวลาผ่านไปนานเข้าก็จะเปลี่ยนเอาพนักงานที่ไม่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาทำงานแทนเพราะมีค่าแรงขั้นต่ำ สภาพปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการ หากบริษัทที่มีการจัดสวัสดิการที่ดี เงินเดือนดี แรงงานก็จะแห่กันไปสมัครงาน โดยเฉพาะบริษัทที่มีเงินลงทุนเยอะและมีอำนาจต่อรอง หรือเป็นคนพื้นที่ก็จะยิ่งได้เปรียบ เช่น บริษัท ที่บริหารงานโดยตำรวจ ทหารเป็นต้น หากจะต้องการพัฒนาอาชีพด้านนี้ก็ควรพัฒนาพนักงานด้านภาษาเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้มาประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัยส่วนใหญ่มีการศึกษาค่ำ

1.9 สัญญาจ้างรักษาความปลอดภัยที่ไม่เป็นธรรม สาเหตุจากผู้ประกอบการไม่สามารถกำหนดราคาได้เองโดยเฉพาะภาครัฐที่มักอ้างสัญญาที่ผ่านการตรวจของสำนักงานอัยการสูงสุด ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถต่อรอง กำหนดราคาหรือกำหนดขอบข่ายของงานรักษาความปลอดภัยได้เอง นอกจากนี้สัญญาจ้างของผู้ว่าจ้างยังมีข้อกำหนด ข้อจำกัด ค่าปรับ ความรับผิดชอบในค่าเสียหายต่างๆ ที่เข้มงวดกับผู้ประกอบการมากเกินไป ผู้ประกอบการไม่มีโอกาส

ที่จะปฏิเสธได้เนื่องจากต้องการรายได้เข้าบริษัท ดังนั้นจึงสมควรกำหนดให้มีข้อสัญญาที่กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่เป็นมาตรฐานที่ผู้ประกอบการสามารถใช้ร่วมกันในสัญญามาตรฐานเดียวกันได้

สอดคล้องกับทฤษฎีของ วัชรพล บุษมมงคล (2552 : สัมภาษณ์) นายกสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ผู้ว่าจ้างทั้งภาครัฐและเอกชนกำหนดราคาจ้างต่ำเกินควร บางครั้งต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องไปลดค่าจ้างของพนักงานรักษาความปลอดภัย ลดการส่งพนักงานไปฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการรักษาความปลอดภัย ดังนั้นจึงควรกำหนดราคามาตรฐานกลางสำหรับการให้บริการรักษาความปลอดภัยและนอกจากนี้ยังประสบกับปัญหาการฝึกฝนหรืออบรมให้แก่พนักงานรักษาความปลอดภัยไม่สามารถทำให้มีมาตรฐานได้อีกด้วย สำหรับสัญญาจ้างรักษาความปลอดภัยที่ไม่เป็นธรรม ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถต่อรองกำหนดราคาหรือกำหนดขอบข่ายของงานรักษาความปลอดภัยได้เอง ดังนั้นจึงสมควรกำหนดให้มีข้อสัญญาที่กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่เป็นมาตรฐานที่ผู้ประกอบการสามารถใช้ร่วมกันในสัญญามาตรฐานเดียวกันได้

ความคิดเห็นเบื้องต้นสอดคล้องกับ ชันวี ไชยยศ (2552 : สัมภาษณ์) รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานรักษาความปลอดภัยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคที่สำนักงานรักษาความปลอดภัยว่า มีปัญหาจากสัญญาที่ไม่เป็นธรรมจากผู้ว่าจ้างซึ่งบางครั้งนอกจากกำหนดราคาต่ำเกินมาตรฐานแล้วยังมีการเรียกค่าเสียหายไปมากกว่าที่ควรจะเป็น เช่น หารับผิดชอบค่าเสียหายในทรัพย์สินที่สูญหายของผู้มาติดต่อ ในบางครั้งผู้ว่าจ้างภาคเอกชนอ้างข้อกำหนดในสัญญาที่ไม่เป็นธรรมมาเป็นตัวกำหนดการไม่จ่ายค่าจ้างเลยก็มีและปัญหาจากการขาดแคลนกำลังคนเนื่องจากความต้องการของผู้ว่าจ้างที่เพิ่มขึ้น

1.10 กฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจและการจ้างแรงงาน สาเหตุเกิดจากกฎหมายมีข้อกำหนดที่เคร่งครัดกับอาชีพรักษาความปลอดภัยมากเกินไป ๆ เช่นกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายภาษี การประกันสังคม ส่งผลต่อการประกอบธุรกิจด้านการรักษาความปลอดภัยเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับทฤษฎีของ วัชรพล บุษมมงคล (2552 : สัมภาษณ์) นายกสมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย กล่าวว่า สมควรมีกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายภาษี การประกันสังคม อีกทั้งภาครัฐไม่ให้การสนับสนุนและไม่ให้ความสำคัญต่ออาชีพรักษาความปลอดภัยในขณะที่ต้องการให้พนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่นภาครัฐควรให้การสนับสนุนเรื่องการฝึกอบรม การลดภาษีให้อาชีพรักษาความปลอดภัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยง การกำหนดค่าตอบแทนหรือสวัสดิการอื่นที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในอาชีพนี้

1.11 ปัญหาแรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นเพราะประชากรมีฐานะยากจนจึงต้องหางานทำที่ไม่ต้องลงทุนมากนัก การประกอบอาชีพนี้จึงเป็นทางเลือกหนึ่งซึ่งสร้างปัญหาให้กับสังคมอยู่ในปัจจุบัน

1.12 ปัญหาที่มีการหลอกลวงโกงค่าแรง สาเหตุที่มาของปัญหานี้มีพบเห็นได้ทั่วไปแทบทุกอาชีพ เนื่องจากมีแรงงานจากทั่วทิศในประเทศต่างมุ่งเข้าไปแสวงหางานทำในเมืองพัทยา เป็นเพราะมีความเจริญอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากรายได้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การแสวงหางานทำของแรงงานจึงต้องเสี่ยงโชคเอาในภายภาคหน้าโดยมีความหวังว่าจะได้งานทำที่สบายโดยขาดข้อมูลประกอบในการพิจารณาหางานทำเป็นต้น

1.13 เกิดการแข่งขันในอาชีพสูง สาเหตุเกิดจากมีความต้องการของประชากรในพื้นที่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้บริษัทรักษาความปลอดภัยเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อการยื่นเสนอราคาว่าหากบริษัทใดเสนอราคาต่ำก็จะได้รับการพิจารณาว่าจ้างจากนั้นบริษัทก็จะไปกดค่าจ้างกับพนักงานรักษาความปลอดภัยอีกทอดหนึ่ง ในยุคนี้จึงเป็นการแข่งขันที่มุ่งหวังจะประมูลราคาได้เป็นสำคัญ

1.14 สภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย เป็นปัญหาที่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แรงงานต่างชาติผิดกฎหมายลักลอบเข้าทำงานจำนวนมาก 2 ใน 3 เป็นชาวพม่าแรงงานสัญชาติพม่าที่ลักลอบอยู่ในประเทศ รวมทั้งปัญหาด้านสัญชาติ โดยเฉพาะในประเทศพม่าที่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติกันอย่างชัดเจน และมักไม่ยอมรับว่าชาวพม่าเชื้อชาติมอญหรือกะเหรี่ยงเป็นประชาชนของตนเอง ทำให้ประเทศไทยเองยังคงประสบปัญหาในการส่งกลับแรงงานต่างด้าวชาวพม่าอยู่จนปัจจุบันและเมื่อเร็ว ๆ นี้ บริษัทเอสแอลรักษาความปลอดภัยและกฎหมายจำกัด มีพนักงานรักษาความปลอดภัยที่ทำงานในห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์บางแคเป็นแรงงานต่างด้าวชาวพม่าและชาวลาวถึง 49 คน ซึ่งตามกฎหมายไทยเป็นอาชีพต้องห้ามสำหรับคนต่างด้าว ขณะนี้มีเด็กต่างชาติเข้ามาอยู่ในไทยแล้วกว่า 376,800 คน ซึ่งในจำนวนนี้เข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และมีสิทธิพักอาศัยเพียง 537 คน ส่วนเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายแต่มีการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ชั่วคราว มีสูงกว่า 320,000 คน ส่วนใหญ่จะเข้ามาเป็นแรงงานต่างด้าว มีด้วยกัน 3 สัญชาติ ได้แก่ กัมพูชา พม่าและลาว รวมทั้งยังพบกลุ่มที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน อีกกว่า 81,000 คน และเข้าเมืองผิดกฎหมาย ขึ้นดำประมาณ 54,000 คน ในที่ประชุมได้ยกตัวอย่างผลสำรวจที่จังหวัดอุดรธานี พบว่ามีการใช้แรงงานเด็กในขั้นที่เลวร้าย จากการตรวจจับแต่ละครั้งจะพบว่าเด็กเหล่านี้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี (ผู้จัดการออนไลน์, 2552 : เว็บไซต์) ข่าวแรงงานต่างด้าวมักมีให้เห็นบ่อยในข่าวหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย และยังทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

2. ปัญหาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง จะเป็นความกลัวและความหวาดระแวงของประชาชน เนื่องจากไม่ทราบแน่ชัดว่าแรงงานต่างด้าว มีจำนวนเท่าไรและอาศัยอยู่ที่ใดบ้างกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพมีความเห็นว่าอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว มีโอกาสเกิดขึ้นกับตน เช่น การลักเล็กขโมยน้อย กินเหล้าเมาอาละวาด ชิงทรัพย์ และปล้นอาจ จะมีผู้หลบหนีเข้าเมืองบางคนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น การลักทรัพย์ค้ายาเสพติด ขบวนการนำบุคคลลักลอบเข้าเมือง

3. ไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ รัศุมพอที่จะสกัดกั้นมิให้แรงงานต่างด้าวเล็ดรอดเข้ามาตามแนวเขตแดนเชื่อมต่อระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามา

4. นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวมีความไม่แน่นอนขาดความยืดหยุ่น และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของรัฐบาล

5. แรงงานถูกกดขี่แบ่งแยกกีดกันเพราะความแตกต่างของเชื้อชาติ สัญชาติ ศีลวัศานาและเพศ นโยบายการให้การศึกษาแก่เด็กในครอบครัวแรงงานต่างด้าวยังมีความขัดแย้งในแนวคิดสถานศึกษาบางแห่งยอมรับให้เข้าเรียนแต่บางแห่งยังไม่ยอมรับและมีความกังวลว่าเด็กเหล่านี้จะมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยในภายภาคหน้า

6. แรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนจะสร้างภาระให้รัฐบาลในการจัดปัจจัยพื้นฐาน ค่ารักษาพยาบาล แต่ปัจจุบันเงินที่ได้จากการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว บัตรประกันสุขภาพสามารถที่จะรองรับแรงงานต่างด้าวที่จะมารับการรักษาพยาบาลฟรีได้

1.15 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อภาวะจ้างงานคนไทย สาเหตุเพราะค่าจ้างถูกกว่าแรงงานไทย

1.16 ปัญหาจากการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ภาครัฐไม่ให้การสนับสนุนและไม่ให้ความสำคัญต่ออาชีพรักษาความปลอดภัยในขณะที่ต้องการให้พนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพด้านการรักษาความปลอดภัย โดยอาจสนับสนุนเรื่องการฝึกอบรม การลดภาษีให้อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงภัย การสนับสนุนค่าใช้จ่ายกรณีบริษัทรักษาความปลอดภัยส่งประวัติไปให้ตรวจสอบ หรือกำหนดค่าตอบแทนหรือสวัสดิการอื่นที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในอาชีพนี้ ส่งผลให้ผู้ประกอบ การต้องไปลดค่าจ้างของพนักงานรักษาความปลอดภัย ลดการส่งพนักงานไปฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการรักษาความปลอดภัย ดังนั้นจึงควรกำหนดราคามาตรฐานกลางสำหรับการให้บริการรักษาความปลอดภัย

การพัฒนาธุรกิจด้านการรักษาความปลอดภัยให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมจึงเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่ง รัฐควรตระหนักทั้งเรื่อง การฝึกอบรมหรือการให้ความรู้ความเข้าใจให้คนเหล่านี้มีประสิทธิภาพหรือมีแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจะมีกฎหมายเกี่ยวกับงานด้านรักษาความปลอดภัยถือเป็นเรื่องที่ดีของการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาในกระบวนการยุติธรรมด้วย

สอดคล้องกับทฤษฎีของ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดชลบุรี สุรัชชัย ชัยตระกูลทอง (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาอาชีพรักษาความปลอดภัยสามารถแบ่งลักษณะการปฏิบัติการของแรงงานได้เป็น 3 ระดับใหญ่ คือ

1. พนักงานระดับมืออาชีพ เช่น กลุ่มบริษัทชาวต่างชาติที่มีทุนประกอบการค้าสูงและให้ความสำคัญในการรักษาความปลอดภัยสำคัญอาคารสถานที่ เช่น โรงแรมระดับ 5 ดาว ขึ้นไป กลุ่มปฏิบัติหน้าที่อารักขาบุคคลสำคัญ กลุ่มปฏิบัติหน้าที่ในสถานกงสุล และในหน่วยงานราชการ เอกชน ที่สำคัญเกี่ยวกับการเงิน ความมั่นคงระหว่างประเทศ เป็นต้น

2. พนักงานอยู่ในระหว่างการพัฒนา คือ กลุ่มที่พร้อมสำหรับการฝึกอบรมและพัฒนาเข้าสู่มืออาชีพ

3. พนักงานด้อยคุณภาพ ไม่มีความรู้ การศึกษาต่ำ หวังค่าตอบแทนรายวันทำงาน ควบกะเพื่อค่าตอบแทนสูงส่งผลต่อสภาพร่างกายถดถอย (หลับยาม) ผู้ใช้บริการไม่ประทับใจและไม่มั่นใจในการใช้บริการและกลุ่มทหาร ตำรวจที่ปลดประจำการ ใช้อำนาจอิทธิพลในการให้บริการโดยปราศจากมาตรฐานทั้งอุปกรณ์และเครื่องมือ

โดยสรุปสภาพปัญหาของอาชีพรักษาความปลอดภัยเกิดจากปัจจัยหลายประการดังนี้

1. สาเหตุปัญหาแรงงานไทย
2. ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในท้องถิ่น
3. ปัญหาความไม่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากพนักงานรักษาความปลอดภัย
4. มีการสร้างอิทธิพลในกลุ่มพนักงานรักษาความปลอดภัย
5. ความไม่มั่นคงในการทำงาน
6. แรงงานจบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
7. การขาดแคลนแรงงานที่มีมาตรฐาน
8. ผู้ว่าจ้างทั้งภาครัฐและเอกชนกำหนดราคาจ้างต่ำเกินควร
9. สัญญาจ้างรักษาความปลอดภัยที่ไม่เป็นธรรม
10. กฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจและการจ้างแรงงาน
11. ปัญหาแรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี
12. ปัญหามีการหลอกลวงโกงค่าแรง

13. เกิดการแข่งขันในอาชีพสูง
14. สภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย
15. แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อภาวะจ้างงานคนไทย
16. ปัญหาจากการกำหนดนโยบายของรัฐบาล

2. สภาพปัญหา อาชีพการนวดแผนไทย

ในการเปิดสถานบริการนวดในแบบต่าง ๆ ทั้งแบบไทยและแบบตะวันตก ซึ่งในขณะนี้ ได้รับความนิยมนิยมอย่างแพร่หลายและก่อให้เกิดอาชีพหนึ่งขึ้นมา คือ นวดแผนไทย จะเห็นได้ว่าสถานบริการต่างๆ มักจะแบ่งพื้นที่เพื่อให้บริการด้านการนวดแทบทุกที่อาจจะเป็นการนวดฝ่าเท้า นวดตัว หรือการนวดแบบใหม่ที่รู้จักกันในนามของสปา (Spa) การนวดเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากการนวดแผนไทยทั้งสิ้น ปัจจุบันการนวดแผนไทยหรือแผนโบราณถูกนำมาประยุกต์ใช้ ก่อให้เกิดการบริการครบวงจรกับผู้มาใช้บริการ รวมทั้งบรรยากาศที่เหมาะสมกับการพักผ่อน ผ่อนคลายจากความเครียด ผู้วิจัยค้นพบสภาพปัญหาโดยสรุปดังนี้

1. ความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงแต่ขาดแคลนแรงงานที่ได้มาตรฐาน

และความต้องการในการพัฒนาตนเองของหมอนวดส่วนใหญ่ ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้โดยการเรียนรู้ตามสถานที่ฝึกอบรม บางส่วนได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษและบางส่วนเรียนด้วยตนเอง ทั้งนี้ หากเรียนรู้จากสถานที่ฝึกอบรมโดยได้รับประกาศนียบัตรจะเป็นตัวรับประกันฝีมือและความรู้ในระดับสากลให้กับหมอนวดได้ดีกว่าการพัฒนาด้วยระบบอื่นๆ

ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ ละเมียด อรุณแสง (2552 : สัมภาษณ์)

ประธานชมรมกลุ่มนวดแผนไทยวัดชัยมงคลเมืองพิทยา กล่าวถึงสภาพปัญหาอาชีพนวดแผนไทยว่า หมอนวดส่วนใหญ่ที่จัด บริการนวดตามชายหาดไม่มีมาตรฐาน ไม่มีความรู้ด้าน ศาสตร์การนวด เส้น สาย กายวิภาคศาสตร์เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อผู้นวดเกิดการบาดเจ็บตามมา เช่นมีอาการฟกช้ำ ปวดเมื่อยมากกว่าเดิม ทางชมรมนวดแผนไทยจึงอยากเปิดฝึกอบรมฟรีให้กับหมอนวดเถื่อนที่สร้างปัญหาทำให้ภาพพจน์หมอนวดไทยเสียชื่อเสียงและยังมีบริการแอบแฝงร่วมเช่นการขายบริการทางเพศเป็นต้น

2. การศึกษาดำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่เป็นผู้คนมาจาก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมาจากทุกภาคของประเทศไทย ผู้ประกอบอาชีพมักจะมีฐานะทางครอบครัวยากจน แต่ทั้งนี้ภาครัฐมีนโยบายการศึกษาเรียนฟรี 15 ปีแล้วจึงส่งผลให้สถานะการศึกษาของประชากรดีขึ้นเพราะพ่อ แม่ หรือหัวหน้าครอบครัวไม่ต้องเดือดร้อนในการหาเงินมาส่งเสียให้ลูกเรียนเป็นจำนวนมากเช่นในอดีตที่ผ่านมา

3. หมอนวดแผนไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เพราะทัศนคติต่อหมอนวดบุรุษชายยังไม่เปิดกว้างเท่าที่ควร เป็นเพราะว่าสตรีเพศมีความเหมาะสมกว่าบุรุษเพศ ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและมีความต้องการใช้หมอนวดที่เป็นผู้หญิงด้วยกันมากกว่าผู้ชาย ส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปีเป็นส่วนใหญ่ และจากที่หมอนวดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงนี้เองจึงส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาต่ออาชีพนวดแผนไทย คือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะมีทัศนคติว่ามีบริการขายบริการทางเพศควบคู่ไปด้วย

ข้อสรุปดังกล่าวสอดคล้องกับทัศนคติของผู้อำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพัทยา นิติ คงกรุด (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะมีทัศนคติว่ามีบริการนวดเสร็จแล้วก็สามารถซื้อบริการทางเพศควบคู่ไปด้วยเหมือนตามสถานบริการอาบอบนวดของสถานบันเทิงทั่วไปเป็นต้น

สอดคล้องกับทัศนคติของละเมียด อรุณแสง (2552 : สัมภาษณ์) ประธานชมรมกลุ่มนวดแผนไทยวัดชัยมงคลเมืองพัทยา กล่าวถึงสภาพปัญหาอาชีพนวดแผนไทยว่า สภาพปัญหาที่เกิดจากการสื่อสารภาษากับลูกค้าชาวต่างชาติ คือ ลูกค้าไม่เข้าใจในขั้นตอนการนวด เช่น ต้องเปลี่ยนเสื้อผ้าให้เหมาะสม กับการนวด เมื่อมีการเปลี่ยนเสื้อผ้าแบบลาลองด้วยแล้วทำให้ลูกค้าคิดว่ามีการขายบริการทางเพศร่วมไปด้วยจึงเป็นปัญหาสำคัญอย่างมากที่พบเจอได้บ่อยครั้ง

นอกจากนั้นก็มีทัศนคติที่สอดคล้องกับข้อความเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะหนทางการแก้ปัญหาครั้งที่ น้อย ไสยรส (2552 : สัมภาษณ์) หมอนวดแผนไทยวัดชัยมงคลเมืองพัทยาว่า สถานประกอบการ การนวดแผนไทยใดที่มีแผนการขายบริการทางเพศร่วมอยู่ด้วย อยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้าตรวจสอบ ควบคุม ลงโทษอย่างเข้มงวดเพื่อไม่ให้อาชีพภูมิปัญญาไทยต้องเสียเกียรติ เนื่องจากจะทำให้ชาวต่างชาติเข้าใจว่าเมื่อมีบริการนวดแผนไทยแล้วจะต้องมีบริการขายบริการทางเพศควบคู่ไปด้วยเป็นต้น

4. เกิดการแข่งขันในอาชีพนวดแผนไทยสูง ส่วนใหญ่มาจากอาชีพค้าขาย อาจจะไม่ดีเนื่องจากเศรษฐกิจไม่ดี การค้าขายตกต่ำจึงได้หันมาประกอบอาชีพนวดแผนไทยแทนอาชีพเดิม

5. ต้องการพัฒนาตนเองด้านภาษา ผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ แต่ในเขตเมืองพัทยานั้น ผู้ใช้บริการจึงเป็นชาวต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผู้ประกอบการต้องการพัฒนาความรู้ด้านภาษาเพื่อเป็นจุดขายในการเรียกลูกค้าได้ในอีกระดับหนึ่ง

ข้อสรุปวิจัยสอดคล้องกับ น้อย ไสยรส (2552 : สัมภาษณ์) หมอนวดแผนไทยวัดชัยมงคลเมืองพัทยา กล่าวว่า สภาพปัญหาอาชีพนวดแผนไทยว่า ปัญหาส่วนใหญ่คือสื่อสารด้านภาษาที่สื่อสารกันไม่เข้าใจ และลูกค้าไม่เข้าใจในการบำบัดรักษาด้วยวิธีการนวดแผนไทยที่เป็นอาชีพภูมิปัญญาไทย

6. ด้านนโยบายภาครัฐ และการดำเนินการของสมาคมแพทย์แผนไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน ประสบปัญหานานับประการ สรุปรวมนดังนี้

6.1 การทำงานภาครัฐควรกระจายอำนาจ

6.2 ควรสนับสนุนงบประมาณให้เหมาะสมและทั่วถึง

6.3 ส่งเสริมช่วยเหลืองานด้านวิชาการ รวมทั้งบุคลากร

6.4 มีแนวทางให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อคิดเห็นเสนอแนะจากสมาชิกรัฐสภาจังหวัดชลบุรี สุรชัย ชัยตระกูลทอง กล่าวถึงกลุ่มอาชีพนวดแผนไทยโดยสรุปว่า

ภาพประกอบ 28 นายสุรชัย ชัยตระกูลทองสมาชิกรัฐสภาจังหวัดชลบุรี กล่าวถึงกลุ่มอาชีพ ในการจัดโครงการประชุมสัมมนารูปแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพ วันศุกร์ที่ 6 มีนาคม 2552 เวลา 13:00-16.:00 นาฬิกา ห้องประชุม ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ เกษตรกรรมวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ภูมิปัญญาไทยเช่น อาชีพนวดแผนไทย อาชีพสักกายนั้น เป็นอาชีพที่มีหลักการทางวิชาการมีศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์และศิลปะควบคู่อยู่ในตัว มีทฤษฎี ที่ฝึกปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนานและเป็นที่ยอมรับแต่ประเทศไทยเองไม่สามารถประกาศ ตนให้เป็นผู้นำทั่วโลกว่าไทยคือเจ้าต้นตำหรับศาสตร์แห่งการนวดเพื่อการบำบัด วิธีการที่จะเป็นผู้นำ ศาสตร์แห่งการนวดเพื่อการบำบัดได้นั้นคือใช้วิธีการกำกับโดยมีมาตรฐานรองรับ เช่น โรงพยาบาล

นิคมอุตสาหกรรม สถานศึกษา สนามบินนานาชาติ ปีโตรเลียมไทย ที่มี ISO (International Organization for Standardization) เป็นข้อกำหนดที่จำเป็นในระบบบริหาร เพื่อส่งเสริม การกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจ และจัดซื้อได้แข็ง รวมถึงการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศตลอดจนการพัฒนาความร่วมมือ ระหว่างประเทศในด้านวิชาการวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (สุรัชชัย ชัยตระกูลทอง. 2552 : สัมภาษณ์)

2. ควรทลายกำแพงการกีดกันด้านภาษี โดยปลดภาษีให้กับกลุ่มอาชีพที่เป็น ภูมิปัญญาไทย

สรุปสภาพปัญหาอาชีพขนาดแผนไทยได้ดังนี้

1. ความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงแต่ขาดแคลนแรงงานที่ได้มาตรฐาน
2. การศึกษาดำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. หมอนวดแผนไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
4. เกิดการแข่งขันในอาชีพขนาดแผนไทยสูง
5. ต้องการพัฒนาตนเองด้านภาษา
6. ด้านนโยบายภาครัฐ

3. สภาพปัญหาของอาชีพ การสักกาย

จำนวนผู้นิยมรอยสักไทยน้อยลงไปทุกขณะ มีเหตุผลหลายประการที่ล้วนแล้วแต่ ทำให้รอยสักไทยค่อยๆ เสื่อมความนิยมลงไปเหตุผลหลายอย่างของคนส่วนใหญ่ที่สนับสนุนในเรื่องนี้ คือ

1. รอยสักไทยนั้นเป็นที่น่ารังเกียจ น่ากลัว บุคคลที่มีรอยสักส่วนใหญ่ที่เห็น ในปัจจุบันจะเป็นนักโทษ ผู้ต้องขัง นักเลง เป็นส่วนใหญ่เมื่อมีรอยสักสังคมจะมองคนๆ นั้น ในแง่ลบเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีผลกับสังคม หน้าทีการทำงาน และความเชื่อของคนที่อยู่รอบข้าง
2. วัยรุ่นนิยมรอยสักลดหลาดร่วมสมัยเป็นแฟชั่น เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป มีการสัก ไฟฟ้าเข้ามาแทนที่ ซึ่งสวยงามทันสมัยและเป็นที่ยอมรับในหมู่วัยรุ่น เป็นการสร้างเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของกลุ่ม รอยสักประเภทนี้มักเป็นรูปลักษณะและมีสีสันสวยงามสะดุดตา ตัวอย่าง เช่น สักรูปดอกไม้ รูปสัตว์ เสือเผ่น มังกรพันแขน รูปนกอินทรี ปลาฉลาม รูปผู้หญิงหรือลดหลาด แปลกๆ คุเป็นศิลป์ หญิงไทยสมัยใหม่ก็นิยมสักเพื่อความสวยงามเช่นการสักเพื่อความสวยงาม ในปัจจุบันที่นิยมกันมากคือการสักคิ้วถาวร การเขียนขอบตาถาวร ซึ่งการสักต่าง ๆ นั้นอาจก่อให้เกิดการติดเชื้อ วัณโรคหรือเกิดแบคทีเรียได้หากใช้วัสดุหรืออุปกรณ์ที่มีความสะอาดไม่ดีพอทั้งนี้ ยังไม่มีกฎระเบียบที่ใช้เป็นแนวปฏิบัติระดับสากลเท่าที่ควรนัก ผู้ประกอบอาชีพยังคงปฏิบัติ อย่างอิสระและไม่ยอมรับกฎระเบียบใดๆที่จะเข้ามาควบคุม

สอดคล้องกับธรรมชาติของของกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพสักกายดังที่ ชูชาติ พิพิธกุล (2552 : สัมภาษณ์) กรรมการชมรมช่างสักเมืองพัทยา กล่าวว่า วิทยุรุ่นไทยปัจจุบันไม่เพียงแต่ความต้องการตัวตนทางด้านความทันสมัยความเป็นชายหรือความต้องการทางด้าน ไซยศาสตร์เท่านั้น กลุ่มตัวอย่างบางคนได้ใช้รอยสักเพื่อแสดงตัวตนว่าเป็นบุคคลประเภทใดหรือมีลักษณะอย่างไร เช่น รอยสักรูปปลา หมายถึง ราศีมีนซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นรูปปลาและเป็นราศีประจำตัวของผู้ที่สัก เช่นเดียวกับรูปวัว รูปแมลงป่อง ส่วนรูปไก่อจะหมายถึงผู้มีรอยสักเกิดในราศีต่างๆ ซึ่งการสัก ลวดลายต่างๆ ลงบนร่างกายนั้น ผู้สักย่อมมีความมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความเชื่อ ทัศนคติและค่านิยมของแต่ละบุคคลส่วนการสักยันต์นั้นจะเห็นได้ว่ารอยสักจะถูกมองว่า เป็นสิ่งไม่ดี แต่ในมุมมองกลับกันคนที่มียันต์เองได้พยายามสื่อความหมายของรอยสักไปให้กับผู้ที่ พบเห็นโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสักเพื่อสวยงามในทัศนะของผู้สักเองจัดว่ามีความสำคัญ สำหรับตัวผู้สักเป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะรูปรอยสักที่สักลงไปบนผิวหนังนั้น แม้ว่าผู้อื่นจะเห็นว่า ไม่งามก็ตาม แต่ตัวผู้สักเองเห็นว่าสวยงามและสร้างความพึงพอใจให้แก่ตนเองซึ่งรูปรอยที่สักเพื่อ ความสวยงามส่วนใหญ่ ได้แก่ รูปดอกไม้ เช่น กุหลาบ ดอกซากุระ หรือรูปสัตว์ และลวดลาย กราฟฟิคสะดุดตาที่นิยมอยู่ในกระแสแฟชั่นปัจจุบัน

3. ต้องการพัฒนาดนเองด้านภาษาสำหรับการสักกาย ในสภาพสังคมเมืองพัทยานั้น เป็นเมืองท่องเที่ยวเต็มไปด้วยชาวต่างชาติ ผู้คนที่ประกอบอาชีพในเขตเมืองจึงจำเป็นต้องฝึกภาษา อังกฤษเป็นภาษาหลักเพื่อการยกระดับและความเป็นต่อในการประกอบอาชีพ เช่น การเชื่อเชิญ ให้คำแนะนำนำเสนออาชีพการสักกายของตนให้ชาวต่างชาติได้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้บริการได้

4. การสักมีความเสี่ยงเรื่องของแผลติดเชื้อมาก มีรายงานการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ไวรัสเอดส์ วัณโรค แบคทีเรียและปฏิกิริยาจากสีซึ่งสักลงไปปัจจุบันใช้สารที่นิยมใช้เป็นสีหลายชนิด มักเป็นโลหะหนัก เช่น สารปรอท แร่เหล็ก แร่โคบอลต์ เป็นต้น สารเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหา บางอย่างโดยเฉพาะสารสีแดงของโลหะจะพบได้บ่อยที่สุดเนื่องจากผู้ให้บริการไม่ได้ฆ่าเชื้ออุปกรณ์ การล้างด้วยแอลกอฮอล์ไม่เพียงพอต่อการฆ่าเชื้อบางชนิด วารสารการแพทย์ฉบับหนึ่งระบุคนที่สัก ตามร่างกายมีอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่าของคนที่ไม่ได้สัก และการเจาะจมูกต้องเสี่ยงเพราะจมูกเป็นด่านแรกของการกักเชื้อโรคและฝุ่นละอองจากอากาศโอกาส ติดเชื้อสูงเคยพบรายงานอาการ โรคหัวใจตีบเนื่องจากเชื้อ โรควิวเริมแผลติดเชื้อที่จมูกลามสู่หัวใจ

สอดคล้องกับธรรมชาติของ ไพโรจน์ แก้วหล้า (2552 : สัมภาษณ์) ช่างสักลาย เมืองพัทยา กล่าวว่า อุปกรณ์และเครื่องมือในการสักก็เป็นปัจจัยเสี่ยงด้านหนึ่ง ในกลุ่มคนที่ไม่ได้ เป็นสมาชิกชมรมช่างสักก็จะไม่ปฏิบัติตาม อาจมีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ สี และลวดลายที่ไม่ได้ มาตรฐานหรือไม่มีความเหมาะสมมาใช้กับลูกค้าได้ อีกประการหนึ่งคือการประกอบอาชีพช่างสักกายควรมี

ใบประกอบโรคศิลป์ด้วยเนื่องจากมีปัจจัยเสี่ยงจากการติดเชื้อสูงและมีความเสี่ยงหลังการสักด้วยซึ่งปัจจุบันร้านที่มีมาตรฐานจะมีใบประกอบโรคศิลป์

5. ความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงแต่ขาดสถานที่บริการที่ได้มาตรฐาน

6. ด้านนโยบายภาครัฐ ไม่ให้ความสำคัญในอาชีพสักกายมากนัก เนื่องจากเห็นว่าเป็นอาชีพที่ไม่เป็นที่นิยมของคนไทย อีกทั้งทัศนคติด้านการสักกายเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ แต่ในทางกลับกัน การสักกายเป็นที่นิยมมากในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและในวัยรุ่น หากมีการผลักดันให้เกิดเป็นวิชาชีพอย่างจริงจัง จะส่งผลดีต่อการสร้างรายได้ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และปลูกฝังเยาวชนที่ขาดสติยังคิดสักกายก่อนวัยอันควร

สอดคล้องกับข้อสรุปนี้ดังที่ ไพโรจน์ แก้วหล้า (2552 : สัมภาษณ์) ช่างสักลายเมืองพัทยา กล่าวว่า ร้านสักกายในพัทยาร้านมีมากกว่า 100 ร้าน มีจำนวนเยอะมากแต่ผู้ประกอบการบางร้านไม่ได้เป็นสมาชิกชม ทำให้ไม่สามารถควบคุมร้านค้าที่ไม่เป็นสมาชิกในการใช้กฎระเบียบข้อบังคับเดียวกันได้และคนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกก็จะไม่ให้ความร่วมมือไม่ว่าเรื่องใดๆ ทั้งสิ้นและปัญหาที่พบได้บ่อยของการประกอบอาชีพช่างสักคือการขออนุญาตจดทะเบียนสถานประกอบการส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้รับการอนุญาตเป็นต้น

สรุปประเด็นปัญหาในการประกอบอาชีพการสักกาย

1. รอยสักไทยนั้นเป็นที่น่ารังเกียจ น่ากลัว
2. วัยรุ่นนิยมรอยสักลวดลายร่วมสมัยเป็นแฟชั่น
3. ต้องการพัฒนาตนเองด้านภาษาสำหรับการสักกาย
4. การสักมีความเสี่ยงเรื่องของแผลติดเชื้อมาก
5. ความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงแต่ขาดสถานที่บริการที่ได้มาตรฐาน
6. ด้านนโยบายภาครัฐ ไม่ให้ความสำคัญในอาชีพสักกายมากนัก

4. สภาพปัญหา อาชีพพนักงานเสิร์ฟ

4.1 ปัญหาในการประกอบธุรกิจร้านอาหาร

4.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับแข่งขันในธุรกิจ สถานประกอบการที่ให้บริกาณักท่องเที่ยวมักมีการแข่งขันกันมากกว่าสถานบันเทิงอื่นๆ และมักจะให้ค่าตอบแทนนายหน้าแก้มักคุเทศก์ที่เป็นผู้นำพามา แล้วนำค่าใช้จ่ายไปเพิ่มค่าบริการแก่นักท่องเที่ยวเกิดความไม่เป็นธรรมเนื่องจากไม่มีราคารามาตรฐานสำหรับบริการต่างๆ

4.1.2 สภาพปัญหาอาชีพพนักงานเสิร์ฟ ในโรงแรมระดับ 2 ดาวจะมีพนักงานเสิร์ฟที่มีมาตรฐานต่ำ

ทรงสนับสนุนข้อสรุปนี้ดังที่ นิติ กงกรุต (2552 : สัมภาษณ์) ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพัทยา กล่าวว่า สภาพปัญหาอาชีพพนักงานเสิร์ฟ ในโรงแรมระดับ 2 ดาวจะมีพนักงานเสิร์ฟที่มีมาตรฐานต่ำ ไม่ค่อยให้ความสำคัญด้านการบริการเท่าไรนักเพราะสาเหตุต้องมีการลงทุนเพิ่มและมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น

4.1.3 ผู้ประกอบการไม่ต้องการให้พนักงานฝึกอบรมเพราะเป็นต้นทุนให้กับผู้ประกอบการ

ทรงสนับสนุนในส่วนของพนักงานเสิร์ฟโรงแรมคูสิตธานีเมืองพัทยา ปาณิสรา อินทรศรี (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวสนับสนุนข้อสรุปเบื้องต้นด้วยว่า หากมีการฝึกอบรมให้พนักงานมีการพูดที่สุภาพกับลูกค้ามีการแต่งเครื่องแบบในการเสิร์ฟอาหารเพื่อความเรียบร้อยและสวยงาม หากต้องการจะสร้างจุดเด่นด้านการบริการควรจะให้มีการพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของร้านหรือการแต่งตัวของพนักงานเสิร์ฟอาจจะทำให้มีความแปลกกว่าร้านอื่นๆเพื่อที่จะให้สะดุดตาลูกค้าเป็นการดึงความสนใจของลูกค้าจากร้านอื่นๆได้ อีกทั้งหากมีการจัดการระบบการทำงานที่ดีปัญหาซ้ำก็จะหมดไป ทำให้ลูกค้าพอใจในการบริการ

4.1.4 สภาพปัญหาการแข่งขันด้านธุรกิจการค้าสูง โดยเฉพาะปัญหาการซื้อตัวแรงงาน

ทรงสนับสนุนข้อสรุปเบื้องต้น ดังข้อคิดเห็นของ นิติ กงกรุต (2552 : สัมภาษณ์) ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพัทยา กล่าวว่า สภาพปัญหาการแข่งขันด้านธุรกิจการค้าสูง โดยเฉพาะปัญหาการซื้อตัวแรงงาน เมื่อสถานประกอบการที่เป็นคู่แข่งกันเห็นว่าฝ่ายตรงกันข้ามมีพนักงานบริการดีมีคุณภาพ จึงคิดที่จะซื้อตัวมาทำงานให้โดยตัดตอนเรื่องของเวลาการฝึกอบรม การจัดการผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ และเป็นการลดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการอีกด้วย

4.2 ปัญหาเกี่ยวกับขาดแรงงาน

ขาดแรงงาน การมีจำนวนไม่เพียงพอ การลาออก การเข้าทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการลาหยุดบ่อย มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเองในระหว่างพนักงาน ขาดความสุจริตและความขยันหมั่นเพียร

ปัญหาแรงงานเด็ก การที่สถานที่ประกอบการบางแห่งนิยมจ้างแรงงานเด็ก โดยให้ค่าจ้างต่ำมาก

ปัญหาแรงงานสตรี ในด้านปัญหาแฝงขายบริการทางเพศ

4.3 ความต้องการแรงงานสูงแต่ส่วนใหญ่ยังเป็นแรงงานประเภทไร้ฝีมือ การบริการที่มีมาตรฐานในระดับสากล หรือสิ่งที่จัดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ จะเป็นบริการที่พอใจ

และสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศถือว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ และเป็นภาระที่รัฐบาลและสังคมต้องให้ความช่วยเหลือ

สอดคล้องกับทฤษฎีของ เกียรติทรัพย์ มาลาหอม (2552 : สัมภาษณ์) ผู้จัดการ พนักงานเสิร์ฟโรงแรมคูสิตธานีเมืองพัทยา กล่าวว่า กรณีโรงแรมคูสิตธานีมีมาตรฐานการบริการไว้แล้วเป็นอย่างดี เช่น มีการฝึกอบรมให้กับพนักงานบริการเป็นประจำ เพื่อรักษาระดับมาตรฐานของ โรงแรม แต่สถานบริการอื่นๆ นั้นที่ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานไว้ยังคงพบเห็นได้อีกมากในเมืองพัทยา

4.4 ปัญหาต้องการพัฒนาภาษาเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับงานบริการ ในสังคมปัจจุบันนี้โดยเฉพาะเมืองพัทยา และหากผู้ประกอบการอาชีพมีความรู้มากกว่า 2 ภาษา ยิ่งเป็นผลดีต่อการประกอบอาชีพด้วย เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ที่เป็นกลุ่ม นักท่องเที่ยวชาวเอเชีย นอกเหนือจากกลุ่มตะวันตกเป็นต้น

ผู้จัดการพนักงานเสิร์ฟโรงแรมคูสิตธานีเมืองพัทยา เกียรติทรัพย์ มาลาหอม (2552 : สัมภาษณ์) แสดงทฤษฎีว่า สภาพปัญหาโดยทั่วไปแล้วคือ ความรู้ด้านภาษา ความรู้ เกี่ยวกับการเสิร์ฟอาหาร ความรู้เกี่ยวกับการบริการซึ่งต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและต้องมีใจรัก ในอาชีพด้วยจึงจะปฏิบัติได้ด้วยดีสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าเป็นต้น

4.5 ปัญหาความมั่นคงในการทำงาน เช่น การได้รับเงินทดแทนที่น้อยมาก และไม่เพียงพอที่เกิดเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตเนื่องจากการทำงาน ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมและ เพียงพอกับการดำรงชีพ เมื่อคนงานไม่มีความเชื่อมั่นในสถานที่ทำงาน ก็จะทำให้เกิดความท้อถอย และพยายามเสาะหางานใหม่ ซึ่งทำให้เป็นปัญหาแก่นายจ้างและสังคมส่วนรวมด้วย เพราะการเปลี่ยนงานย่อมทำให้เกิดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียที่อาจไม่จำเป็น

4.6 ปัญหาการทำงานต่ำระดับ คือการทำงานที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ตลอดจน ค่าตอบแทนที่แรงงานควรได้รับจากการทำงานนั้น ปัญหาการทำงานต่ำระดับทำให้แรงงาน มีรายได้ไม่เพียงพอกับการครองชีพ

สอดคล้องกับทฤษฎีของ เกียรติทรัพย์ มาลาหอม (2552 : สัมภาษณ์) ผู้จัดการ พนักงานเสิร์ฟโรงแรมคูสิตธานีเมืองพัทยา กล่าวถึง สภาพปัญหาอาชีพพนักงานเสิร์ฟว่า พนักงาน เสิร์ฟส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ที่น้อย เพราะการศึกษาต่ำ ส่งผลให้ได้รับค่าตอบแทนน้อย หวังพึ่งเพียงค่าเชอร์วิสที่นักท่องเที่ยวให้เป็นส่วนใหญ่นั้น

4.7 จบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นสภาพปัญหาสืบเนื่องจาก ฐานะครอบครัวยากจนไม่สามารถเรียนต่อในระดับสูงได้ เพราะต้องออกจากโรงเรียนเพื่อมา ประกอบอาชีพเสียก่อน แต่ในขณะนั้นนโยบายรัฐบาลสมัยคุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ปรับเปลี่ยน ให้มีการเพิ่มโอกาสได้เรียนฟรี 15 ปี จึงเป็นโอกาสดีของเยาวชนประเทศที่จะได้รับการพัฒนา ความรู้และสร้างสังคมที่ดีต่อไป

4.8 ด้านนโยบายของรัฐ ได้แก่

4.8.1 ปัญหาสวัสดิการแรงงาน แม้ว่าคนงานส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะได้รับสวัสดิการจากนายจ้างตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายคุ้มครองแรงงาน แต่สวัสดิการถือว่าเป็นเพียงมาตรฐานขั้นต่ำที่ลูกจ้างได้รับเท่านั้น

4.8.2 ปัญหาการประสบอันตรายจากการทำงาน

4.8.3 การขาดการส่งเสริมพัฒนาเพื่อยกระดับฝีมือ การได้รับค่าจ้างค่าตอบแทนในการทำงานที่ต่ำ

4.8.4 การไม่ได้รับสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงาน หรือ การขาดหลักประกันในการคุ้มครองสวัสดิการแรงงาน

4.8.5 การขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและรับผิดชอบงานโดยตรง

ในมุมมองของสภาพปัญหาจากหน่วยงานภาครัฐเองก็ยังคงมีสะท้อนให้เห็นดังทฤษฎีของ เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพัทยา อุไร มุกประดับทอง (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวถึงสภาพปัญหาในมุมมองเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวไว้โดยแยกเป็นประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็วและเริ่มกระจายตัวออกสู่แหล่งท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคมากขึ้น ก่อให้เกิดความต้องการด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งจากภาครัฐบาลและเอกชนเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่ความไม่พร้อมในเรื่องระบบและโครงสร้างการบริหาร คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ไม่เอื้อต่อการควบคุมและจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือการก่อสร้างในพื้นที่ๆ เป็นแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ หากจะดำเนินการในพื้นที่ใดก็จะต้องอาศัยอำนาจกฎหมายอื่นที่ว่าด้วยการนั้นๆ และรูปแบบขององค์กรหรือหน่วยงานที่จะดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ยังขาดความคล่องตัวในการบริหารงานรวมทั้งมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณและแผนดำเนินงานเพื่อการพัฒนาที่ชัดเจน

2. ปัญหาโครงสร้างองค์กรภาครัฐและปัญหาโครงสร้างองค์กรเอกชนด้านการท่องเที่ยว ยังไม่มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง และการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการเอกชนด้วยกันเองยังขาดลักษณะการประสานประโยชน์ระหว่างกัน เช่น การนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ ปัญหาการขาดการประสานแผนและการดำเนินการร่วมกันอย่างจริงจังระหว่างภาครัฐ ระหว่างภาครัฐกับเอกชนและระหว่างภาคเอกชนด้วยกันเอง

3. ปัญหาโครงสร้างภายในที่เรียกเก็บในกิจการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตและราคาค่าบริการไม่เอื้ออำนวยต่อการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ
4. การขาดแคลนบุคลากรทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทุกระดับทำให้มีการนำเข้าแรงงานที่มีประสบการณ์จากต่างประเทศเข้ามา
5. การขาดแคลนบุคลากรทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทุกระดับ ทำให้มีการนำเข้าแรงงานที่มีประสบการณ์จากต่างประเทศเข้ามา
6. นอกจากนี้ ยังได้รายงานไว้ว่าการบริหารของรัฐในปัจจุบันเป็นการบริหารแบบต่างคนต่างทำ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น ขาดการประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ไม่มีแผนงาน งบประมาณด้านการท่องเที่ยว ไม่มีการติดตามประเมินผล ดังนั้น เป้าหมายที่ตั้งไว้จึงมีอาจจะบรรลุได้ เป้าหมายนี้ ยังรอคอยแผนปฏิบัติการที่มีความสมบูรณ์ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

นอกจากนี้ มีทรศนะที่สอดคล้องกันในส่วนหน่วยงานดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินภาครัฐแสดงความคิดเห็นดังที่ สมชาย ชัยคณานุกูล (2552 : สัมภาษณ์) สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา กล่าวถึงสภาพปัญหาโดยรวมของการประกอบอาชีพที่จะส่งเสริมการพัฒนาเมืองพัทยาไว้โดยสรุปดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบถนนที่จะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ระบบประปา ไฟฟ้า การกำจัดของเสียและน้ำเสีย ปัญหาการเก็บและกำจัดขยะ ป้ายชี้ทาง ป้ายบอกระยะทาง ป้ายสื่อความหมาย และอธิบายแหล่งท่องเที่ยว
2. ระบบการจราจร และความเข้มงวดในการจับขี้นวดยานบนถนน และทางหลวงหย่อนประสิทธิภาพทำให้สถิติอุบัติเหตุและการบาดเจ็บล้มตายสูง
3. การก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่มีความล่าช้า ขาดท่าเทียบเรือเดินสมุทร เพื่อการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน รวมทั้ง Terminal ที่จะอำนวยความสะดวกให้ผู้โดยสาร มาตรฐานการบริการผู้โดยสารทางรถไฟยังอยู่ในระดับต่ำ ทั้งคุณภาพและมาตรฐานของรถไฟ ความรวดเร็วและระบบการจองที่ยังมีปัญหา
4. พาหนะนำเที่ยว โดยเฉพาะทางทะเลไม่มีมาตรฐาน และไม่มีการควบคุมด้านความปลอดภัยอย่างเข้มงวด เช่น อุปกรณ์ช่วยชีวิตที่ใช้งานได้ดี หรือการควบคุมปริมาณผู้โดยสารไม่ให้เกิดการบรรทุกเกินอัตรา
5. มาตรการด้านความปลอดภัย ในที่พักที่อยู่ในอาคารที่มีความสูง เช่น อคคีภัยและภัยจากแผ่นดินไหว ยังไม่มีกระบวนการป้องกันและการระงับเหตุที่เห็นเป็นรูปธรรม

พรรคณะที่สะท้อนสภาพปัญหาต่อการประกอบอาชีพทุกอาชีพโดยรวมจาก
สมาคมคุ้มครองการทำกิน วิเชียร ตั้งธรรมสถิต (2552 : สัมภาษณ์) ไว้เป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. ปัญหาน้ำเสีย น้ำท่วมขัง เมืองพัทยา มีปริมาณฝนตกลงมาติดต่อกัน
อย่างหนัก ทำให้ประสบกับปัญหาน้ำท่วมในหลายพื้นที่ เมื่อดูจากสถิติย้อนหลังทำให้ทราบได้ว่า
จะมีปริมาณฝนมากในช่วงเดือนสิงหาคม กันยายน และตุลาคม ถือเป็นช่วงตะลุยเมืองบาดาลของ
ชาวพัทยากว่าได้ ความเดือดร้อนขยายเป็นวงกว้าง ทั้งประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงบริเวณน้ำท่วม
และประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน พื้นที่ของพัทยาบางส่วนเป็นที่ลุ่ม อยู่ด้านฝั่งตะวันตกติดชายทะเล
จึงประสบปัญหาใหญ่ น้ำที่ไหลจากพื้นที่สูงจากฝั่งตะวันออกเขตหนองปรือ เป็นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้
เกิดปัญหาน้ำท่วม อีกสาเหตุคือ ความเจริญของฝั่งเมืองที่ขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบ ก็ทำให้เกิด
ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากได้เช่นกัน เหตุจากการก่อสร้างบางแห่ง ปิดกั้นทางระบายน้ำ ก่อให้เกิดปัญหา
การอันไหลไม่ทัน ต่อกระแสน้ำที่พุ่งมาอย่างรวดเร็วจากฝั่งตะวันออก

2. ปัญหาขยะมูลฝอย เน่าเหม็น กรณีดังกล่าวนอกจากจะสร้างปัญหาเรื่อง
มลพิษทางกลิ่นแล้ว ยังมีปัญหาในเรื่องของแมลงและน้ำเน่าเสียตามมา ทำให้ประชาชนที่พักอาศัย
อยู่ในชุมชนดังกล่าวได้รับความเดือดร้อน ส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวเมื่อได้พบเห็น

3. ปัญหามลภาวะเสีย

4. ปัญหาสังคมและอาชญากรรม

5. ปัญหาการจราจรติดขัด ด้วยความเจริญด้านการลงทุน ด้านเศรษฐกิจ
จะมีมากซึ่งเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม แต่ก็ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมเช่นกัน เนื่องจาก
ทำให้การจราจรติดขัดเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก โดยสาเหตุสำคัญมาจากการใช้สิทธิ์ที่ไม่ถูกต้อง

ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐงานส่งเสริมสวัสดิการสังคม กองสวัสดิการสังคม
เมืองพัทยา ทศนีย์ ชูกระโทก (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า สภาพปัญหาต่อการประกอบอาชีพ
ทุกอาชีพโดยรวมไว้เป็นประเด็นดังต่อไปนี้ ในการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวของประเทศไทย ปัจจุบันยังไม่อาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จในการ
บริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
กล่าวคือ ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่เกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวและเป้าหมายที่เกี่ยวกับรายได้
ตามที่กำหนด ขณะเดียวกันความพยายามที่จะดำเนินการตามแผนในเรื่องการอนุรักษ์และบำรุงรักษา
คุณภาพของสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างประสบความสำเร็จล้มเหลว มาตรการการควบคุม
และจัดระเบียบในธุรกิจท่องเที่ยวยังคงมีปัญหาอยู่มากในปัจจุบัน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญพอ
สังเขป ได้ดังนี้

1. การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยังมีปัญหาด้านการบริหาร และการจัดการ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในองค์รวม

2. การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังมีปัญหาด้านการประสานงานตั้งแต่นโยบายและแผน ระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาครัฐกับภาคเอกชน และระหว่างภาคเอกชนด้วยกันเอง

3. ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยว นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การดูแลควบคุม การใช้ประโยชน์ในทรัพยากรการท่องเที่ยว ทำให้เกิดปัญหาความไม่เข้าใจ ความขัดแย้ง การไม่ให้ความร่วมมือ การประท้วงหรือต่อต้าน

สรุปผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยาโดยสรุปเป็นประเด็นดังนี้

1. ปัญหาส่วนใหญ่ทั้ง 4 อาชีพ คือขาดแคลนแรงงาน
2. ปัญหาแรงงานไม่ได้มาตรฐาน
3. ปัญหาแรงงานถูกกดค่าตอบแทน
4. ปัญหาแรงงานต่ำระดับ
5. ต้องการพัฒนาตนเองด้านภาษา
6. ปัญหาความไม่มั่นคงในการทำงาน
7. จบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
8. การแข่งขันในอาชีพสูง
9. พบปัญหาค่าตอบแทนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
10. พบปัญหาแรงงานต้องการพัฒนาตนเองแต่ไม่มีหน่วยงานที่ดูแลให้บริการ

ให้คำปรึกษาโดยตรง

11. ด้านนโยบายของรัฐ ประกอบด้วย
 - 11.1 การทำงานภาครัฐควรกระจายอำนาจ
 - 11.2 การสนับสนุนงบประมาณไม่เหมาะสมและไม่ทั่วถึง
 - 11.3 ขาดการส่งเสริมช่วยเหลืองานด้านวิชาการ รวมทั้งบุคลากรอย่างจริงจัง

และการติดตามผลการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนไม่ต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

สำหรับรูปแบบการพัฒนาอาชีพผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ

1. แนวทางการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา
2. รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

1. แนวทางการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาอาชีพ การรักษาความปลอดภัย การวางแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา ผู้วิจัยค้นพบรูปแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพ ทั้ง 4 อาชีพแบบองค์รวมโดยสรุปผลและนำเสนอ ดังนี้

1.1 แนวทางการพัฒนาอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย

กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย วิชาชีพ ไส้กระจ่าง (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวเสนอแนวทางการพัฒนาอาชีพว่า แนวทางการพัฒนาอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย ควรพัฒนาพนักงานด้านภาษาเป็นสำคัญ เนื่องจากเมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยว และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้มาประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัยส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำ ไม่สามารถสนทนาภาษาต่างประเทศระดับ พื้นฐานเพื่อบริการนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ดีเท่าที่ควร

นอกจากนี้ประธานสมาคมคุ้มครองการทำกิน วิเชียร ตั้งธรรมสถิต (2552 : สัมภาษณ์) ประธานสมาคมคุ้มครองการทำกิน แสดงทรรศนะแตกต่างออกไปว่า การปฏิบัติงานของพนักงานรักษาความปลอดภัยหรืออาสาสมัครสามารถช่วยแบ่งเบาภาระงานของบุคลากรภาครัฐเช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ช่วยเป็นหูเป็นตาช่วยเหลือการแจ้งเบาะแสผู้ร้าย การจับกุมผู้ร้ายได้เป็นอย่างมาก ควรผลักดันค่าตอบแทนค่าเสี่ยงภัยให้กับพนักงานรักษาความปลอดภัยและอาสาสมัครให้มีค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานที่สูงเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานช่วยเหลือภาครัฐต่อไป

สมชาย ชัยคณานุกูล (2552 : สัมภาษณ์) (นายตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา) กล่าวว่า การปฏิบัติงานของพนักงานรักษาความปลอดภัย จะช่วยเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เป็นอย่างมากหากมีการร่วมมืออย่างเป็นระบบดังนี้

1. หารือกองทุนอาชญากรรมเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยว และลดปัญหาอาชญากรรมเมืองพัทยา
2. จัดโครงการตำรวจกับอาสาสมัครในการตรวจร่วมกัน เพื่อดูแลความเรียบร้อยของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่ในเขต พัทยาและบางละมุง ได้มีความปลอดภัยในการ

ดำเนินชีวิตประจำวันพร้อมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการการท่องเที่ยวและยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับ ประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อีกด้วย

3. จัดโครงการสายตรวจร่วมระหว่างตำรวจกับทหารในการจัดเวรยามรักษาความปลอดภัย

4. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมมือ วางแนวทางป้องกันเหตุอาชญากรรมเชิงรุกเพื่อป้องกันเหตุร้ายกับนักท่องเที่ยว

5. การสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ต้องร่วมกันป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.2 แนวทางการพัฒนาอาชีพนวดแผนไทย

สำหรับแนวทางการพัฒนาอาชีพนวดแผนไทยของเมืองพัทยา นั้น เจ้าหน้าที่เมืองพัทยา งานส่งเสริมสวัสดิการสังคม กองสวัสดิการสังคมเมืองพัทยา ทศนีย์ นุคนระโทก (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า มีการฝึกอบรมให้ฟรีร่วมกับกระทรวงแรงงาน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดชลบุรี กำกับหลักสูตรการอบรมโดยกระทรวงสาธารณสุขอยู่แล้วและหากหน่วยงานใดต้องการอบรมหรือฝึกวิชาชีพที่มีบริการอยู่ก็สามารถร้องขอใช้บริการได้

สุรัชย์ ชัยตระกูลทอง (2552 : สัมภาษณ์) สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดชลบุรี กล่าวว่า กลุ่มอาชีพที่ใช้ภูมิปัญญาไทยเช่น อาชีพนวดแผนไทย อาชีพสักกายนั้นเป็นอาชีพที่มีหลักการทางวิชาการมีศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์และศิลปะควบคู่อยู่ในตัว มีทฤษฎีที่ฝึกปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนานและเป็นที่ยอมรับแต่ประเทศไทยเองไม่สามารถประกาศตนให้เป็นผู้นำทั่วโลกว่าไทยคือเจ้าต้นตำหรับศาสตร์แห่งการนวดเพื่อการบำบัด วิธีการที่จะเป็นผู้นำศาสตร์แห่งการนวดเพื่อการบำบัดได้นั้นคือใช้วิธีการกำกับโดยมีมาตรฐานรองรับ เช่น โรงพยาบาล นิคมอุตสาหกรรม สถานศึกษา สนามบินนานาชาติ ปีโตรเลียมไทยที่มี ISO (International Organization for Standardization) เป็นข้อกำหนดที่จำเป็นในระบบบริหาร เพื่อส่งเสริมการกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจ และจัดซื้อได้แข็ง รวมถึงการคิดกันทางการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.3 แนวทางการพัฒนาอาชีพการสักกาย

ไพโรจน์ แก้วหล้า (2552 : สัมภาษณ์) สมาชิกชมรมช่างสักเมืองพัทยา กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาอาชีพช่างสักเมืองพัทยา โดยสรุปว่า หน่วยงานภาครัฐควรมีกฎหมายท้องถิ่นรองรับการประกอบอาชีพนี้โดยเฉพาะ สำหรับสถานประกอบการอื่นๆ ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมช่างสักเมืองพัทยา ควรมีการจดทะเบียนประกอบการค้าที่ถูกต้องและมีการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐานด้วย โดยมีการรับรองจากเมืองพัทยา ทั้งนี้เมืองพัทยาเองยังไม่มีหน่วยงานใดที่สามารถรับรองมาตรฐานได้

เองจึงจำเป็นต้องอาศัยมาตรฐานการสักจากชมรมช่างสักด้วย จึงอยากให้หน่วยงานภาครัฐเป็น ศูนย์กลางการประสานงานทำความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ที่เปิดกิจการกว่า 100 ร้านค้า ในเมืองพัทยาด้วย และการประกอบอาชีพช่างสักกายควรมีใบประกอบโรคศิลป์ด้วยเนื่องจากมีปัจจัยเสี่ยงจากการติดเชื้อสูง และมีความเสี่ยงหลังการสักด้วย

ทั้งนี้สอดคล้องกับทรศนะของ บัญชา ก่อสมาโกชน (2552 : สัมภาษณ์) สมาชิกชมรมช่างสักเมืองพัทยา กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาอาชีพช่างสักเมืองพัทยาว่า ชมรมช่างสักกายมีกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้ในกลุ่มสมาชิกชมรมและปฏิบัติโดยเคร่งครัดเช่น ไม่สักลายธงชาติไทย รูปพระต่ำกว่าเอว ไม่สักให้เยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นต้น

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่เมืองพัทยา งานส่งเสริมสวัสดิการสังคม กองสวัสดิการสังคมเมืองพัทยา นางทัศนีย์ คุณระโทก (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวเป็นประเด็นสำคัญว่า การกำหนดกฎระเบียบ กฎหมายท้องถิ่นหรือมาตรฐานเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในแต่ละอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น ภาครัฐมีหน้าที่เพียงรับรองมาตรฐานให้ได้เท่านั้น ในกรณีของอาชีพช่างสักหน่วยงานภาครัฐไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกับผู้ประกอบการหรือผู้ที่ประกอบอาชีพนี้โดยตรง เพราะฉะนั้นหากกลุ่มอาชีพ หรือสมาคมอาชีพ ชมรมที่ประกอบอาชีพในเมืองพัทยามีความประสงค์จะสร้างเกณฑ์ หรือมาตรฐานในวิชาชีพที่ตนมีความเชี่ยวชาญ ชำนาญการ และสอดคล้องกับนโยบาย หรือมาตรการแผนการพัฒนารส่งเสริมอาชีพท้องถิ่นเมืองพัทยาแล้วก็สามารถเข้ามาร้องขอความช่วยเหลือการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานเมืองพัทยา งานส่งเสริมสวัสดิการสังคม กองสวัสดิการสังคมเมืองพัทยาได้ตลอด

สอดคล้องกับแนวทางการฝึกอาชีพแรงงาน ดังที่ พัทธา คุณรัตนโชติ (2552 : สัมภาษณ์) หัวหน้าฝ่ายฝึกการประกอบการและฝึกพิเศษสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 จังหวัดชลบุรี กล่าวว่า การให้บริการในหลาย ๆ สาขาวิชาชีพตลอดจนมีการให้บริการที่ต่อเนื่องกันการกำหนดหลักสูตรฝึกอบรมหน่วยงานเป็นผู้กำหนดหลักสูตรเอง โดยคำนึงถึงความต้องการของประชากรกลุ่มเป้าหมาย และความต้องการด้านฝีมือแรงงานเป็นสำคัญ สำหรับค่าใช้จ่ายในการอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานนั้นส่วนใหญ่เป็นการฝึกอบรมให้เปล่าเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

สุรัชย์ ชัยตระกูลทอง (2552 : สัมภาษณ์) สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดชลบุรี กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาว่า ควรออกกฎหมายควบคุม หรือเทศบัญญัติ คือกฎหมาย ซึ่งเทศบาลได้ตราขึ้นใช้ในเขตเทศบาลของท้องถิ่นนั้นๆและจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น ๆ ที่มีลำดับศักดิ์สูงกว่า ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้ให้อำนาจเทศบาลตราเทศบัญญัติขึ้นใช้บังคับได้ในเขตเทศบาลของท้องถิ่นตน และสามารถวางโทษปรับแก่ผู้ละเมิดเทศบัญญัติได้ เช่น เทศบัญญัติ กทม. เรื่องการรักษาความสะอาด เทศบัญญัติ กทม. เรื่องการควบคุมการก่อสร้างอาคารกำหนดเทศบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง ซึ่งท้องถิ่นใด

ที่ยังไม่มีเทศบัญญัติในการก่อสร้างเป็นของตนเองก็ให้ปฏิบัติตามข้อความในข้อบัญญัตินี้เป็นหลัก แต่ท้องถิ่นใดที่สามารถออกเทศบัญญัติเองได้ก็ให้ปฏิบัติตามเทศบัญญัตินั้นเป็นต้นและพัฒนาก้าวไปสู่การยกระดับกฎหมายบังคับใช้ควบคู่กันไป อีกประการหนึ่งควรทลายกำแพงการกีดกันด้านภาษี โดยปลดภาษีให้กับกลุ่มอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาไทย

1.4 แนวทางการพัฒนาอาชีพพนักงานเสิร์ฟ

แนวทางการพัฒนาอาชีพ จากคำสัมภาษณ์ของสุรชัย ชัยตระกูลทอง สมาชิกวุฒิสภา (2552 : สัมภาษณ์) สภาจังหวัดชลบุรีกล่าวว่าต้องมีการทำมาตรฐานไว้เบื้องต้น สำหรับอาชีพพนักงานเสิร์ฟ ต้องมีระบบประกันคุณภาพเช่นกันเพื่อรักษาระดับมาตรฐานให้คงอยู่และสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวต่อไป

การพัฒนาคุณภาพเบื้องต้นของแนวทางการฝึกอาชีพแรงงาน พัชรา คุณรัตน์โชติ หัวหน้าฝ่ายฝึกการประกอบการและฝึกพิเศษสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 จังหวัดชลบุรี กล่าวว่า สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุนการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐาน
2. กำกับดูแล ควบคุมการดำเนินงานในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามมาตรฐาน
3. ให้การรับรองคุณภาพแต่ละรายวิชา มีบุคลากรได้มาตรฐาน
4. ให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐาน
5. กระตุ้นให้มีการพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง
6. ประเมินผลการปฏิบัติงาน ในการพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐาน
7. ต้องพัฒนาบุคลากรด้านภาษา
8. การให้บริการทางด้านอาหารและเครื่องดื่มในสถานประกอบการ โรงแรม รีสอร์ท ภัตตาคาร ร้านอาหารในปัจจุบัน จำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงศักยภาพการให้บริการ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้กับลูกค้าผู้มาเยือนอย่างดีที่สุด พัชรา คุณรัตน์โชติ (2552 : สัมภาษณ์)

สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาตั้งที่ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพัทยา นิติ คงกรุด (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาด้านภาษาเป็นไปในรูปแบบเรียนทางคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า E-Learning ให้ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องการพัฒนาตนเองสามารถฝึกฝนและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างไม่รู้จบ โดยมีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้รับรองและประเมินจะเป็นแนวทางการพัฒนาที่ดีสำหรับยุคสมัยปัจจุบัน ปัจจัยต่อการพัฒนาอาชีพที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือความต้องการของนักท่องเที่ยวใน

ปัจจุบันด้วยว่าเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทใด ต้องการบริการด้านการท่องเที่ยวแบบไหนเพื่อจะได้มุ่งไปสู่การพัฒนาได้ตรงเป้าหมายอย่างยั่งยืน

อุไร มุกประดับทอง (2552 : สัมภาษณ์) เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพัทยา กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา โดยสรุปได้ดังนี้

1. ควรพัฒนาและสนับสนุนด้านภาษาอื่นๆนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี รัสเซียให้เป็นภาษาทางเลือกกับผู้ประกอบการอาชีพนวดแผนไทยอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งเป็นปัญหาด้านการสื่อสารที่หน่วยงาน ททท.พบเป็นส่วนใหญ่

2. มีความจำเป็นที่จะต้องประชาสัมพันธ์ให้คนท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวจึงต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ สถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงมีส่วนช่วยเหลือได้มากในการปรับทัศนคติของผู้ที่จะเข้ามามีอาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาอาชีพบริการแบบองค์รวมจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ กลุ่มผู้ประกอบการ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนดังนี้

สุรัชย์ ชัยตระกูลทอง (2552 : สัมภาษณ์) สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดชลบุรี กล่าวถึงแนวทางการพัฒนา อาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา โดยสรุปดังประเด็นต่อไปนี้

1. มุ่งเน้นการพัฒนาเป็นไปในแบบ NGO องค์กรภาคเอกชน หรือองค์การพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organization) หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนโดยมีเป้าหมายในการทำงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในสังคม โดยเฉพาะประชาชนยากไร้ที่ประสบปัญหาความทุกข์ยาก ถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม รวมทั้งเป็นองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมโดยไม่แสวงหาผลกำไร

2. ควรมีป้ายแสดงและบ่งบอกโดยที่ผู้ได้รับบริการสามารถมองเห็น อ่านออก และเข้าใจขั้นตอนในการบริการโดยตลอด ตั้งแต่ต้นถึงจบ

3. ควรจัดทำมาตรฐานออกมาและนำเสนอให้เห็นเป็นลำดับขั้นตอน โดยมีการประเมินผลทุกๆ 6 เดือน และมีการประกันคุณภาพให้คงที่และการควบคุมคุณภาพตลอดการบริการแนวทางการพัฒนาในกลุ่มอาชีพทั้ง 4 อาชีพ ต้องมีการทำมาตรฐานดังกล่าวไว้เบื้องต้น ทั้งนี้ การจัดทำมาตรฐานรองรับนั้นต้องมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

3.1 สร้างระบบมาตรฐานตัวบุคคล ได้แก่ ตัวผู้ปฏิบัติผู้ให้บริการ เช่น ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในอาชีพมีระดับไหน

3.2 สร้างระบบมาตรฐานงาน หรือมาตรฐานอาชีพที่บริการมากกว่าไปเน้นการสร้างรูปแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เป็นนโยบายไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างทันที

3.3 สร้างระบบมาตรฐานผู้ให้บริการ ซึ่งผลที่ประเมินออกมาแล้วจะต้องไม่ต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ จึงจะถือว่าเข้าเกณฑ์ผ่าน

3.4 สร้างระบบมาตรฐานอุปกรณ์ เครื่องมือการให้บริการ

4. ควรมีการคัดแยกผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการ สถานบริการเป็นลำดับขั้น ให้มีความสามารถ หรือลำดับขั้นเช่นเดียวกับการแบ่งประเภทโรงแรมระดับ 2 3 4 หรือ 5 ดาว และควรมีการประกันคุณภาพโดยการสอบประเมินและการพัฒนาควบคู่กันไปเพื่อเป็นการได้ระดับคุณภาพให้ก้าวขึ้นสู่ระดับที่สูงขึ้นของผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการและสถานประกอบการทั้งนี้ การสร้างมาตรฐานในแต่ละระดับควรให้ผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วมในการสร้างมาตรฐานด้วยเพื่อจะได้เกิดความภาคภูมิใจในหน่วยงานและอาชีพของตนเอง

5. แนวทางการสร้างมาตรฐานอาชีพทั้ง 4 อาชีพ รวมถึงกลุ่มอาชีพขนาดเล็ก อื่นๆที่ปรากฏในสังคมเมืองพัทยาควรมีการสร้างมาตรฐานอาชีพเดียวกัน เช่น จุดผ่านแดน ในประเทศไทยมีทั้งหมด 30 จุด แต่เมื่อมาดูมาตรฐานแล้วไม่ได้ใช้แนวทางการปฏิบัติเดียวกันต่างหน่วยต่างทำ ดังนั้นควรเริ่มจากการสร้างมาตรฐานการบริการที่เป็นมาตรฐานเดียวกันให้ได้ก่อน เช่นเดียวกันกับการจัดประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน หรืออาเซียนซัมมิต - สหภาพยุโรป (อียู) ครั้งที่ 14 เพื่อความร่วมมือสร้างกฎบัตรอาเซียน เพื่อประชาชนอาเซียน ให้มีความสำคัญและสนับสนุนการลงทุนการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเกิดการพัฒนาต่อไปในอนาคต

ไพรัช ติตย์ผาด กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาไว้ว่า แนวทางการพัฒนาอาชีพบริการทั้ง 4 อาชีพ จะต้องมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้ (ไพรัช ติตย์ผาด. 2552 : สัมภาษณ์)

1. การพัฒนาทุกด้าน ได้แก่ ด้านฝีมือ ด้านมาตรฐานวิชาชีพ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านสวัสดิการทางสังคม

2. การบริหารจัดการซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วน ได้แก่ 1) เมืองพัทยา 2) สาธารณสุข 3) สมาคม หน่วยงานเอกชนและภาครัฐต่างๆ

อำนาจ วงศ์อุดมมงคล (2552 : สัมภาษณ์) นักวิชาการฝึกอาชีพ 6 ว สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 จังหวัดชลบุรี กล่าวถึงแนวทางการฝึกอาชีพแรงงานโดยสรุปไว้ว่า กระบวนการฝึกอบรมตลอดจนทักษะอาชีพที่จัดฝึกอบรมต้องมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่นด้วยมิเช่นนั้นก็จะจะเป็นเหตุให้ผู้รับการฝึกอบรมทยอยอพยพหรือย้ายถิ่นประกอบอาชีพเข้าสู่ตัวเมืองกันมากยิ่งขึ้น ดังเช่นปัญหาประชากรหนาแน่นหรือ ชุมชนสลัมในกรุงเทพมหานคร รวมถึงจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเมืองพัทยาอีกด้วย

จากการสัมภาษณ์ การสังเกตแนวทางการพัฒนาอาชีพ และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2552 โดยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้รู้ ตัวแทนภาครัฐและ ตัวแทนภาคเอกชน ตัวแทนกลุ่มอาชีพทั้ง 4 อาชีพดังกล่าวสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาอาชีพ ได้ดังนี้

1. ให้การศึกษา

เป็นการพัฒนาคุณภาพเบื้องต้นเพราะถ้าประชากรมีการศึกษามีความรู้จะสามารถ ประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้อง สามารถทำงานเลี้ยงชีพของตนได้ การให้การศึกษาที่ตรงกับ ความสามารถของประชากรจะช่วยให้ประชากรมีคุณภาพมากขึ้น การให้ศึกษานี้ทำได้ ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ เช่น แนวทางในการพัฒนาด้านภาษาเป็นไป ในรูปแบบเรียนทางคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า E-Learning ให้ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องการพัฒนาตนเอง สามารถฝึกฝนและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างไม่รู้จบ โดยมีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้รับรองและประเมิน จะเป็นแนวทาง การพัฒนาที่ดีสำหรับยุคสมัยปัจจุบัน สำหรับการศึกษานอกระบบในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวทางการพัฒนารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับ กรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนผู้วิจัยใช้ขั้นตอนในการพัฒนาดังนี้

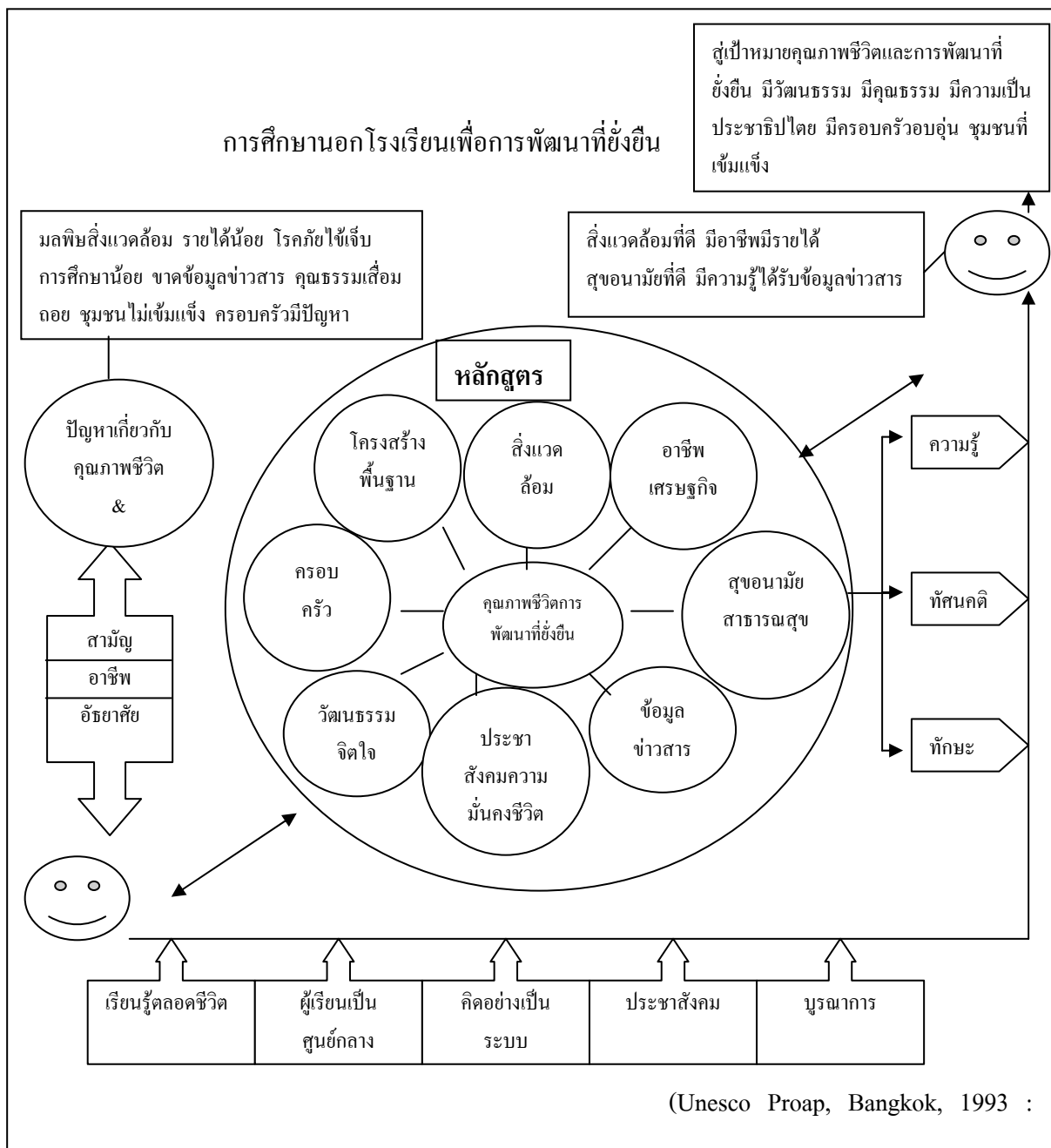
1. แนวความคิดเบื้องต้น
2. รูปแบบการจัดการศึกษา
3. วิสัยทัศน์การจัดการศึกษา
4. ข้อเสนอด้านนโยบาย
5. หลักการจัดการศึกษา
6. เป้าหมายในการจัดการศึกษา
7. กลุ่มเป้าหมาย
8. กรอบหลักสูตรเนื้อหา
9. สื่อการเรียนการสอน
10. องค์กรและการจัดการศึกษา
11. ระบบการกำกับดูแลและประเมินโครงการ

กรอบแนวคิดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีรายละเอียดดังนี้

(วิศน์ ศิลตระกุล, 2541 : 235)

1. แนวความคิดเบื้องต้น การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนและ สังคม ในการพัฒนาทักษะและความชำนาญ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคมได้
2. รูปแบบการจัดการศึกษา โดยผู้วิจัยยึดกรอบแนวคิดดังนี้

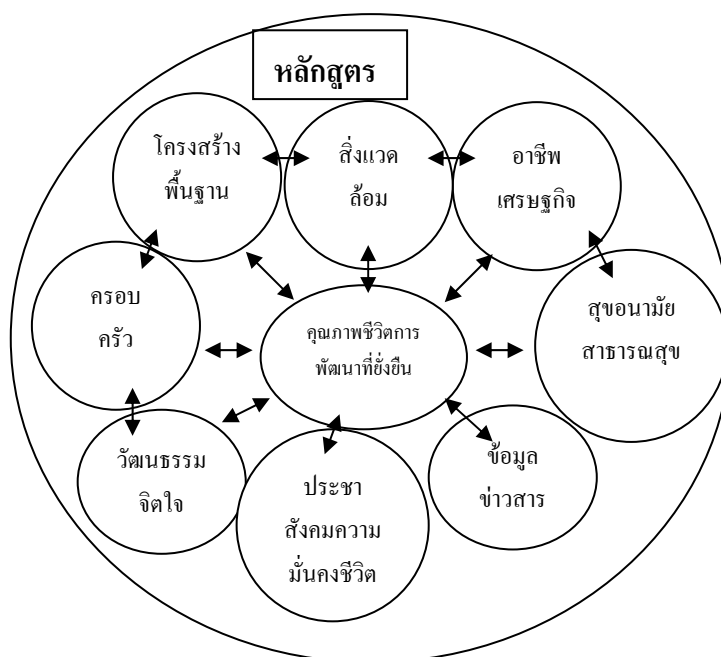

ภาพประกอบ 29 การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. วิสัยทัศน์การจัดการศึกษา โดยความร่วมมือกระทำการกับกลุ่ม/ องค์กรที่จะช่วยให้สังคมดีขึ้น
4. ข้อเสนอด้านนโยบาย เป็นหนทางออกอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีและใช้ชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม

5. หลักการจัดการศึกษา โดยตั้งอยู่บนหลักการและแนวความคิดที่สำคัญต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง
3. การคิดอย่างเป็นระบบ
4. ประชาสังคม
5. บูรณาการ

ภาพประกอบ 30 การมีส่วนร่วมของชุมชน

6. เป้าหมายในการจัดการศึกษา มุ่งหวังเพื่อให้คุณภาพชีวิตกลุ่มอาชีพบริการ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีการพัฒนา 4 ด้านได้แก่ ด้านองค์ความรู้ ด้านทักษะ ด้านทัศนคติ และด้านบุคลิกภาพ

7. กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้นำชุมชนหรือกลุ่มผู้นำอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพ ทั้ง 4 อาชีพ

8. กรอบหลักสูตรเนื้อหา ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

1. หลักการและเหตุผล
2. กลุ่มเป้าหมาย
3. วัตถุประสงค์

4. เนื้อหา
5. กระบวนการฝึกอบรม
6. หน่วยงานรับผิดชอบ
7. ระยะเวลา
8. การกำกับดูแล / ประเมินผล

โดยผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดครบเนื้อหาหลักสูตร กำหนดเกณฑ์ กรอบของหลักสูตร ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

จากการที่เมืองพัทยาเป็นเมืองที่เจริญและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก เป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ต่อประชากรผู้ย้ายถิ่นและชุมชน ส่งผลให้ชุมชนส่วนใหญ่แปรเปลี่ยนเป็นชุมชนพานิชกรรมและบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวมากถึงร้อยละเก้าสิบของอาชีพทั้งหมด ซึ่งความต้องการที่จะประกอบธุรกิจของนักธุรกิจที่มองเมืองพัทยาเป็นแหล่งทำเงินและสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น กำหนดกลุ่มอาชีพบริการมี 4 อาชีพ คือ อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย อาชีพนวดแผนไทย อาชีพสักกายและอาชีพพนักงานเสิร์ฟ ได้มาจากการกำหนดเกณฑ์ดังนี้

1. กำหนดให้สอดคล้องกับการพัฒนา “ทุนทางปัญญา” หรือ “ทุนมนุษย์” กำหนดเน้นการใช้ภูมิปัญญาไทยมาต่อยอดเพื่อก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศและชุมชน สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์ทั้งศาสตร์และศิลป์
2. กำหนดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยมุ่งเน้นพัฒนาการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม สอดคล้องกับแผนพัฒนาแรงงาน กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2551 สำหรับเป้าหมายหลักในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแรงงาน พ.ศ. 2551 ยังคงยึดหลัก “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” และสอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี
3. กำหนดให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา และสอดคล้องกับความต้องการแรงงานในการประกอบอาชีพบริการ
4. กำหนดให้มีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น
5. กำหนดให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ รักท้องถิ่น ประพฤติตนอยู่ในกฎระเบียบของสังคมและตามรัฐธรรมนูญ
6. ปลูกฝังประชาชนในชุมชน อนุรักษ์ ส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ได้อย่างยั่งยืน

2. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้นำชุมชนหรือกลุ่มผู้นำอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพทั้ง 4 อาชีพ
3. วัตถุประสงค์

เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถผู้ประกอบอาชีพบริการในสาขาวิชาสหวิทยาการ มี 4 อาชีพได้แก่ อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการทางสหวิทยาการเพื่อพัฒนาอาชีพส่งเสริมการท่องเที่ยว
2. สามารถนำความรู้จากแนวคิด ทฤษฎีไปใช้วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลมีทักษะในการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างความก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน
3. มีทักษะในการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างความก้าวหน้า และแก้ไข ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน
4. มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ รักท้องถิ่น
5. อนุรักษ์ ส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาซึ่งเป็นวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

4. เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมใช้เกณฑ์ในการกำหนดดังนี้

1. เป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
2. เป็นเนื้อหาที่เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน
3. เป็นเนื้อหาเฉพาะด้านในแต่ละกลุ่มอาชีพบริการ ทั้ง 4 อาชีพ
4. เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นอนุรักษ์ ส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาซึ่งเป็นวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น
5. เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นการบูรณาการในวิชาชีพ เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นการใช้พลวัตทางสังคม ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาบริหารจัดการ สามารถนำเอาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ มากกว่า 1 สาขาขึ้นไป มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันผ่านการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหา และแสวงหาความรู้ความเข้าใจให้เกิดประโยชน์สูงสุด
6. เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นมาตรฐานการบริการสากล เพื่อมุ่งเป้าไปสู่การบริหารจัดการในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

5. กระบวนการฝึกอบรม ประกอบด้วย

1. การให้ความรู้ ด้านทักษะ เทคนิคใหม่ มาตรฐานวิชาชีพ
2. การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กับวิทยากร
3. การใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อการสร้างการมีส่วนร่วม
4. การศึกษาดูงานอื่นๆ

6. หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ เมืองพัทยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานพัทยา ตำรวจท่องเที่ยวเมืองพัทยา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 ชลบุรี สมาคมนักธุรกิจและการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

7. ระยะเวลา กำหนด 42 ชั่วโมง

8. การกำกับดูแล / ประเมินผล ให้เป็นไปตามความร่วมมือกันระหว่างองค์กรท้องถิ่น หน่วยงานพัฒนาชุมชน หน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน และองค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

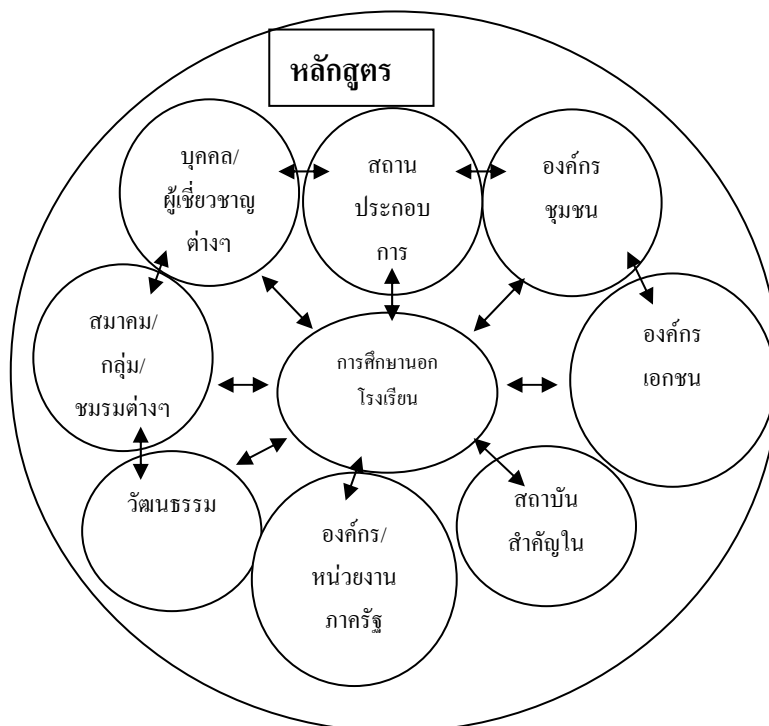
9. สื่อการเรียนการสอน

กำหนดตามกลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 อาชีพ ตามสภาพท้องถิ่น ตามเทคนิคสมัยใหม่ ตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแต่ต้องคำนึงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสำคัญ ซึ่งจะเน้นจุดขายให้กับการส่งเสริมการท่องเที่ยว และจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น ซึ่งมีกรอบปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

1. เป็นสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตน
2. เป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ จัดหาสื่อ และการพัฒนาสื่อ
4. มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในด้านภาษา ภาพประกอบ เนื้อหาไม่ติดขัดต่อข้อห้ามหรือวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น
5. ใช้สื่อที่ได้มาจากแหล่งทรัพยากรให้เป็นประโยชน์

10. องค์กรและการจัดการศึกษา ประกอบด้วยองค์กรที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาดังนี้

ภาพประกอบ 31 องค์กรที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

11. ระบบการกำกับดูแลและประเมินโครงการ

1. การประเมินมีรูปแบบจัดกระทำเป็น 3 ระยะ คือ 1) ก่อนเริ่มดำเนินการ 2) ขณะดำเนินการโครงการ 3) ประเมินช่วงสุดท้ายของการดำเนินงาน

2. หน่วยงานที่กำกับดูแลและประเมินได้แก่ เมืองพัทยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพัทยา ตำรวจท่องเที่ยวเมืองพัทยา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี สมาคมนักธุรกิจและการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

2. ส่งเสริมอาชีพ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ ให้เงินทุน ลดภาษี หาดตลาดส่งออกส่งไปดูงาน กำหนดมาตรฐานบริการ ออกกฎหมายคุ้มครองสร้างตลาดแรงงาน ก็จะเป็นวิธีพัฒนาคุณภาพทางหนึ่ง

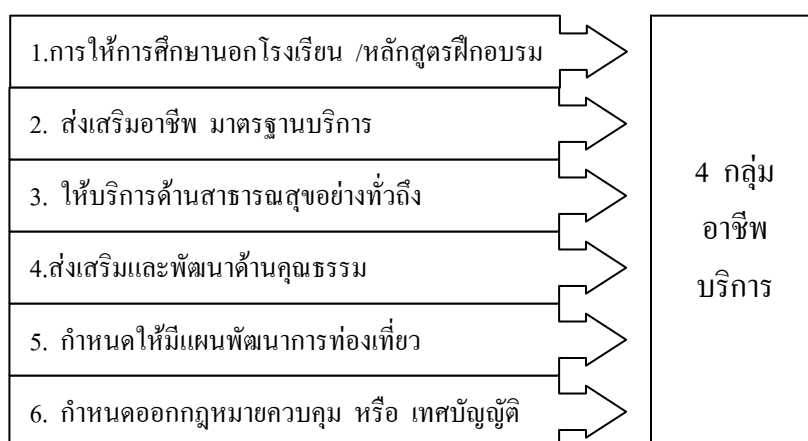
3. ให้บริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง จะช่วยพัฒนาคุณภาพประชากร ทางด้านร่างกายและสุขภาพิบาลได้มาก

4. ส่งเสริมและพัฒนาด้านคุณธรรม โดยการอบรมส่งเสริมให้ประชากรมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณธรรมในทุกๆ ด้าน ประชากรที่มีการศึกษาคี ร่างกายแข็งแรงมีอาชีพ แต่ถ้าขาดคุณธรรมแล้วจะนับว่าเป็นประชากรที่มีคุณภาพไม่ได้

5. กำหนดให้มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลกระทบที่มีต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน โดยทั่วไปแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเริ่มเสื่อมคุณค่าและตกอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม และมีโอกาสที่จะสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดทั้งในปัจจุบันและอนาคตหากมิได้มีการ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารที่มีความเหมาะสม หรือที่จะให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยมีคุณภาพและมีความยั่งยืน

6. กำหนดออกกฎหมายควบคุม หรือ เทศบัญญัติ คือกฎหมายซึ่งเทศบาลได้ตราขึ้นใช้ในเขตเทศบาลของท้องถิ่นนั้น

ภาพประกอบ 32 แนวทางการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

2. รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) งาน /โครงการ กิจกรรม 3) การจัดการความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 6 มีนาคม 2552 โดยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้รู้ ตัวแทนภาครัฐและตัวแทนภาคเอกชน ตัวแทนกลุ่มอาชีพทั้ง 4 อาชีพ ประเมินผลรูปแบบการพัฒนาอาชีพและได้ข้อสรุปดังนี้

2.1 หลักสูตรฝึกอบรม รายละเอียดหลักสูตรมีดังนี้

จากแนวทางกรอบแนวคิดในการจัดทำร่างหลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่กล่าวไว้ในตอนต้นจึงเป็นที่มาของหลักสูตรฝึกอบรมตามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบบูรณาการความรู้แบบองค์รวมระหว่าง กลุ่มอาชีพบริการทั้ง 4 อาชีพ โดยใช้คำว่า “สหวิทยาการ” ซึ่งหมายถึง การบูรณาการแบบสหวิทยาการเป็นศูนย์รวมบ่อเกิดขององค์ความรู้ สามารถนำเอาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ มากกว่า 1 สาขาขึ้นไป มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันผ่านการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้หัวข้อพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว แล้วบริหารจัดการการเรียนรู้ให้ดีและมีประสิทธิภาพ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น
สหวิทยาการยกระดับ – ท่องเที่ยว
สาขาวิชาธุรกิจและการบริการ

1. ชื่อหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น

หลักสูตรฝึกอบรม สหวิทยาการยกระดับ - ท่องเที่ยว สาขาวิชาธุรกิจและการบริการ

2. ชื่อวุฒิบัตร เอกสารแสดงความสำเร็จหรือรับรองว่าได้ผ่านการฝึก การอบรม หรือการให้การศึกษาศึกษาพิเศษ ในระยะเวลาสั้นๆ ตามข้อกำหนด ในข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา เทศบาลเมืองพัทยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมืองพัทยา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานชลบุรี สมาคมนักธุรกิจและการท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพทั้ง 4 อาชีพ

ชื่อภาษาไทย : วุฒิบัตรหลักสูตรสหวิทยาการยกระดับ – ท่องเที่ยว สาขาวิชาธุรกิจและการบริการ

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 3.1 เมืองพัทยา
- 3.2 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพัทยา
- 3.3 ตำรวจท่องเที่ยวเมืองพัทยา
- 3.4 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 ชลบุรี
- 3.5 สมาคมนักธุรกิจและการท่องเที่ยวเมืองพัทยา
- 3.6 กลุ่มสมาคมผู้ประกอบการทั้ง 4 อาชีพ

บทบาท หน้าที่ และ ความรับผิดชอบของหน่วยงาน

1. ส่งเสริม สนับสนุนการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐาน
2. กำกับดูแล ควบคุมการดำเนินงานในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามมาตรฐาน
3. ให้การรับรองคุณภาพแต่ละรายวิชา มีบุคลากรได้มาตรฐาน
4. ให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐาน
5. กระตุ้นให้มีการพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง
6. ประเมินผลการปฏิบัติงาน ในการพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐาน

การดำเนินงานของหน่วยงาน

1. การเผยแพร่มาตรฐานคุณภาพบุคลากรองค์กรให้ทราบอย่างทั่วถึงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศโดยใช้การประชาสัมพันธ์โดยตรงและการประชาสัมพันธ์ผ่านสถาบันการศึกษา องค์กรสมาคมวิชาชีพ และองค์กรสมาคมที่เกี่ยวข้อง

2. การส่งเสริม สนับสนุนการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐาน โดยการกำหนดปฏิทินการฝึกอบรม การสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาวิทยากร

3. กำกับดูแล ควบคุมการดำเนินงานของสถานฝึกอบรม ในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยการประสานงานการอบรม การประเมินคุณภาพ ตามดัชนีตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนด

4. การให้การรับรองคุณภาพแต่ละวิชาชีพที่มีบุคลากรได้มาตรฐาน โดยการให้ประกาศนียบัตรรับรอง

5. การให้คำปรึกษาแนะนำผู้รับการฝึกอบรม ในการพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐาน โดยการจัดทำรายละเอียดมาตรฐานคู่มือ แนวทาง รูปแบบหลักสูตร วิธีการพัฒนาบุคลากรที่เทียบเคียงกับมาตรฐาน

6. การกระตุ้นให้สถานประกอบการที่พักรวมมีการพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดการประกวด/แข่งขันบุคลากรดีเด่น สนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาบุคลากร

7. การประเมินผลการปฏิบัติงานของหลักสูตร ในการพัฒนาบุคลากรไปสู่มาตรฐาน โดยการพัฒนาดัชนีการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้รับการฝึก

4. หลักการและเหตุผล

การพัฒนา “ทุนทางปัญญา” หรือ “ทุนมนุษย์” โดยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน และสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ และการประกอบอาชีพของท้องถิ่นเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาประเทศให้มีความ

เจริญยิ่งขึ้น จากการที่เมืองพัทยาเป็นเมืองที่เจริญและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงดังกล่าวทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นของชาวชนบทเข้าสู่เมืองพัทยาจากประชากรในทศวรรษภูมิภาคของประเทศเช่น ประชากรจากภูมิภาคไทยอีสาน ไทยภาคกลาง ไทยภาคเหนือ ตลอดทั้งชาวต่างชาติซึ่งมีภูมิภาคยุโรป จำนวนหลายประเทศซึ่งประชากรที่ย้ายถิ่นเข้ามาดังกล่าวไม่ได้มาแต่ตัวหากแต่ได้นำเอาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ วิถีชีวิต คิดด้วมาด้วยเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ต่อประชากรผู้ย้ายถิ่นและชุมชนดั้งเดิมซึ่งอาศัยอยู่ซึ่งเดิมยังเป็นชุมชน เกษตรกรรมหรือชุมชนประมง หากแต่ต่อมาได้ส่งผลให้ชุมชนส่วนใหญ่แปรเปลี่ยนเป็นชุมชนพานิช กรรมและบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยวมากถึงร้อยละเก้าสิบของอาชีพทั้งหมด ซึ่งความต้องการที่จะประกอบธุรกิจของนักธุรกิจที่มองเมืองพัทยาเป็นแหล่งทำเงินและสร้างรายได้ ให้กับท้องถิ่นหลายหมื่นล้านบาท ด้วยเหตุผลนี้เมืองพัทยาจึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ในการมาประกอบอาชีพ

จากการศึกษาเบื้องต้นผู้วิจัยกำหนดประเด็นหลักในการเลือกอาชีพวิจัย 3 หัวข้อ คือ ประเด็นแรก กำหนดเน้นการใช้ภูมิปัญญาไทยมาต่อยอดเพื่อก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศและชุมชน โดยรวมและผลที่ตามมาทำให้ภูมิปัญญาไม่สูญหายไปกับตัวบุคคลแต่กลับเป็นการเพิ่มคุณค่าก่อให้เกิด รายได้ยิ่งขึ้น สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์ทั้งศาสตร์ และศิลป์ ประเด็นที่สอง กำหนดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยมุ่งเน้นพัฒนาการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็น รากฐานมั่นคงของประเทศโดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ยึดหลัก “ภูมิสังคม” เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวม กลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการ สร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและร่วมมือกับภาคเอกชน ในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ พัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาด และทักษะในการประกอบอาชีพทำให้เกิดความมั่นคง ทางวิชาชีพทั้งสวัสดิการและความคุ้มครอง สอดคล้องกับแผนพัฒนาแรงงาน กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2551 สำหรับเป้าหมายหลักในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแรงงาน พ.ศ. 2551 ยังคงยึดหลัก “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” สอดคล้องกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี หน่วยงาน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี ซึ่งเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนาฝีมือ แรงงาน ด้านช่างและมิใช่ช่างตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการจัดการทดสอบมาตรฐาน ฝีมือแรงงานและการแข่งขันฝีมือแรงงานพร้อมทั้งประสานงานกับธุรกิจอุตสาหกรรมให้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมทั้งการดำเนินงานวิจัยมีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ประเด็นที่สาม กำหนดให้ สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาเนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับชาติ

ฐานะการคลังของเมืองพัทยามีเสถียรภาพและสามารถเลี้ยงตัวเองได้ จนได้เป็นรูปการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ตามที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ พ.ศ. 2521 ให้เมืองพัทยามีฐานะเป็นนิติบุคคล และสอดคล้องกับความต้องการแรงงานในการประกอบอาชีพบริการ ภายใต้ประเด็นหลักดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการวิจัยในอาชีพบริการที่เป็นอาชีพประชาชนนิยม 4 อาชีพด้วยกัน คืออาชีพการรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพการสักกายและอาชีพพนักงานเสิร์ฟ โดยมีสภาพปัญหาโดยรวมพอสังเขปดังนี้

อาชีพการรักษาความปลอดภัย เนื่องมาจากปัญหาเรื่องการก่ออาชญากรรมในปัจจุบัน ไม่มีทีท่าว่าจะลดลงอันเนื่องมาจากข้อจำกัดของปัญหาเช่นงบประมาณจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ เครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรที่ดูแล ทำให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างมากมาย จนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถระดมความคิดให้เสร็จสิ้นได้ในเวลาอันควร เมื่อสภาพสังคมมีความเจริญเติบโตทำให้อาชญากรรมและปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย สาเหตุปัญหาอีกประการคือสาเหตุปัญหาแรงงานที่ขาดแคลนในอาชีพรักษาความปลอดภัยเนื่องจากทัศนคติของแรงงานไทยยังมองว่าอาชีพนี้มีผลตอบแทนไม่สูงและไม่มั่นคง ในการศึกษาวิจัยการพัฒนาอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นการส่งเสริมอาชีพที่เข้าไปดูแลทรัพย์สินอย่างละเอียดรอบคอบและเป็นขั้นตอนเพื่อจะไม่ประสบปัญหาและได้รับประโยชน์สูงสุด ในการว่าจ้าง อีกทั้งต่อเนื่องไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองพัทยามือเมืองที่ได้ชื่อว่าเมืองแห่งการท่องเที่ยวระดับชาติ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายด้วยการสร้างหลักสูตรด้านมาตรฐานวิชาชีพ ทำให้เกิดความมั่นคงทางวิชาชีพทั้งสวัสดิการและความคุ้มครอง

อาชีพการนวดแผนไทย ในอาชีพบริการที่ทำธุรกิจเพื่อนักท่องเที่ยวได้นั้นคือการนวดแผนไทยทั้งนี้เนื่องจากผู้คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนมากยังคงให้ความสำคัญต่อการดูแลสุขภาพตนเองด้วยวิถีภูมิปัญญาไทย ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าการนวดแผนไทยมีศักยภาพที่จะสามารถปรับปรุงให้เป็นธุรกิจเพื่อสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวสามารถที่จะบรรจุไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยว พัฒนาอาชีพให้เป็นธุรกิจเพื่อสุขภาพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาให้ธุรกิจการนวดเป็นไปอย่างมีศาสตร์และศิลป์ อันจะนำมาซึ่งเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวไทยที่มีบริการที่แตกต่างจากประเทศอื่นดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่ศึกษาภูมิปัญญาการนวดแผนไทยอันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือนายจ้างและลูกจ้างในการพัฒนาอาชีพให้ได้มาตรฐานสากลและขยายโอกาสการมีงานทำให้มากขึ้นต่อไป

อาชีพการสักกาย ในปัจจุบันรอยสักที่นิยมสักกันอย่างแพร่หลายสำหรับในประเทศไทย มีผู้คนที่นิยมการสักกรอบนร่างกายทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่จำนวนหนึ่งและได้มีการจัดสัมมนาช่างสักศิลปินนานาชาติครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 16-18 พฤษภาคม 2551 สำหรับกลุ่มที่มีความนิยมชมชอบในศิลปะลายไทย และสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ระบุว่า ได้ประเมินจากจำนวนร้านสักที่มีอยู่ 400-500 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งมักจะตั้งอยู่ในจุดท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น กรุงเทพฯ ภูเก็ต พัทยาและเมืองอื่นๆ ในช่วงปีสองปีที่ผ่านมาธุรกิจการสักของไทยมีมูลค่า เงินสะพัดไม่ต่ำกว่า 400-500 ล้านบาท (กองสุขศึกษา. 2551 : เว็บไซต์) ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างโอกาสอาชีพให้กับช่างสักกายโดยปรับเปลี่ยนทัศนคติทางด้านลบในการสักกายของคนไทย จากวิกฤติให้เปลี่ยนเป็นโอกาสเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ อีกทั้งการสักกายไทยมีลวดลายศิลปะวิจิตรบรรจงและมีมือช่างสักของประเทศไทยนั้นมีความสามารถสูงและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก ทั้งนี้ผู้ศึกษาเล็งเห็นว่าการสักกายมีศักยภาพที่จะสามารถปรับปรุงให้เป็นธุรกิจสำหรับนักท่องเที่ยวที่สามารถที่จะบรรจุไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยวอันจะนำมาซึ่งเอกลักษณ์ เป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานมั่นคงของประเทศต่อไป

อาชีพพนักงานเสิร์ฟ คุณภาพที่ได้มาตรฐานนับเป็นหัวใจของการค้าบริการ ในบริบทของการเปิดเสรีการค้าและการบริการในกรอบขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization) เอเชียและอาเซียน ที่เน้นถึงกฎระเบียบ กรอบ WTO มีความตกลงทั่วไปด้านการค้าบริการ (The General Agreement on Trade in Service : GATS) ซึ่งแยกประเภทบริการไว้ 12 สาขา ซึ่งมีการบริการในสาขาการท่องเที่ยวอยู่ด้วย สำหรับอาชีพพนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม (Restaurant Attendant) หรือที่เรียกเข้าใจกันโดยทั่วไปคือ พนักงานเสิร์ฟอาหาร ในต่างประเทศ คู่เจรจาได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ได้มีมาตรฐานระดับชาติในด้านบุคลากรด้านสาขาการท่องเที่ยว แล้วและมีแนวโน้มการเจรจาในตำแหน่งอื่นๆต่อไป ดังนั้นการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจึงมีความสำคัญมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐาน คุณภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่จัดกิจกรรมบริการเช่นพนักงานเสิร์ฟเป็นต้น การให้ความสำคัญสำหรับการสร้างความพึงพอใจและความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาของการพำนักอยู่ในประเทศไทยตลอดจนมีความสำคัญในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการอีกเป็นการเพิ่มโอกาสให้บุคลากรได้รับการว่าจ้างงานทั้งในและต่างประเทศต่อไป

โดยสรุป ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนเน้นการผลิตเพื่อการค้าอย่างพอเพียงภายในชุมชนสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ พัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาดและทักษะในการประกอบอาชีพ ดังนั้นจากที่กล่าวถึงสภาพปัญหาในการศึกษาวิจัยเบื้องต้น แนวทางการแก้ปัญหาที่มีแนวโน้มเป็นไปได้คือการจัดการกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการจ้างงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงานหรือยกระดับทักษะอาชีพ ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้ประชากรมีประสิทธิภาพในการทำงานและดำรง ชีวิตด้วยดียิ่งขึ้น จึงได้มีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันและ

องค์กรในท้องถิ่น จัดการ ศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรที่อยู่ในท้องถิ่นได้ศึกษาต่อในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชน ในท้องถิ่นส่วนใหญ่สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว รู้เท่าทันกระแส การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ดังนั้น การจัดการศึกษาในลักษณะหลักสูตร สหวิทยาการ

4.1 ปรัชญาของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรม สาขาวิชา สหวิทยาการ ยกระดับ – ท้องเที่ยว สาขาวิชาธุรกิจ และการบริการเป็นหลักสูตรอบรมที่มุ่งสร้างทางเลือกและขยายโอกาสทางการประกอบอาชีพบริการ แก่บุคลากร ภาคประชาชนในท้องถิ่นให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรจะต้องมีลักษณะหลอมรวมและเชื่อมโยงศาสตร์ สาขาวิชาต่างๆ ในลักษณะสหวิทยาการเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเกิดการบูรณาการองค์ความรู้ เพื่อให้มีศักยภาพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น เพื่อพัฒนาให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็น รากฐานสำคัญในการพัฒนาที่มั่นคงของประเทศชาติโดยรวม

4.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถผู้ประกอบอาชีพบริการ ในสาขาวิชาสหวิทยาการ มี 4 อาชีพได้แก่ อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการทางสหวิทยาการเพื่อพัฒนาอาชีพส่งเสริม การท่องเที่ยว
2. สามารถนำความรู้จากแนวคิด ทฤษฎี ไปใช้วางแผน ดำเนินการ และประเมินผล
3. มีทักษะในการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างความก้าวหน้าและแก้ไข ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน
4. มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ รักท้องถิ่น
5. อนุรักษ์ ส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาซึ่งเป็นวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นได้ อย่างยั่งยืน

4.3 เนื้อหา

1. เป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
2. เป็นเนื้อหาที่เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่นำไปสู่การพัฒนา คุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน
3. เป็นเนื้อหาเฉพาะด้านในแต่ละกลุ่มอาชีพบริการ ทั้ง 4 อาชีพ

4. เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นอนุรักษ์ ส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาซึ่งเป็นวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น
5. เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นการบูรณาการในวิชาชีพ เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นการใช้พลวัตทางสังคม ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาบริหารจัดการ สามารถนำเอาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ มากกว่า 1 สาขาขึ้นไป มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันผ่านการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาและแสวงหาความรู้ความเข้าใจให้เกิดประโยชน์สูงสุด
6. เป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นมาตรฐานการบริการสากล เพื่อมุ่งเป้าไปสู่การบริหารจัดการในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

5. คุณสมบัติของผู้เข้าฝึก

5.1 สำเร็จการศึกษา สูงกว่า ประถมศึกษา 6 ขึ้นไป

6. การคัดเลือกผู้เข้าฝึกอบรม

คัดเลือกโดยการคัดกรองความรู้ ความสามารถจากผู้ขอรับการฝึก

7. ระยะเวลาการฝึกอบรม จำนวน (42 ชั่วโมง)

8. การสำเร็จการฝึก

ฝึกอบรม ปฏิบัติได้ตามระยะเวลา จำนวน 42 ชั่วโมงของหลักสูตร

9. อาจารย์ประจำ

อาจารย์ประจำหลักสูตร

กลุ่มอาชีพ	ชื่อ – สกุล	หมายเหตุ
การรักษาความปลอดภัย		ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้พิจารณา
การนวดแผนไทย		
การสักกาย		
พนักงานเสิร์ฟ		

10. จำนวนกลุ่มเรียน

กลุ่มอาชีพ	จำนวนผู้รับการฝึกอบรม	หมายเหตุ
การรักษาความปลอดภัย	เป็นกลุ่มๆละ 5 คนขึ้นไป	ตัวแทนจากหน่วยงาน ภาครัฐเป็นผู้พิจารณา
การนวดแผนไทย	เป็นกลุ่มๆละ 5 คนขึ้นไป	
การสักกาย	เป็นกลุ่มๆละ 5 คนขึ้นไป	
พนักงานเสิร์ฟ	เป็นกลุ่มๆละ 5 คนขึ้นไป	

11. สถานที่และอุปกรณ์การสอน

อาคารสถานที่ สถานที่สำหรับการเรียนรู้และการพบปะกับคณาจารย์ เรียกว่า ศูนย์เรียนรู้ โดยตั้งอยู่ในท้องถิ่นของผู้เรียน โดยมีห้องสมุดและมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ หน่วยงานภาครัฐได้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานชลบุรี เทศบาลเมืองพัทยา ภาคเอกชนได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ชมรม สามาคม

อุปกรณ์การสอนและครุภัณฑ์ การเรียนการสอนใช้ สื่อการศึกษา 3 ประเภทประกอบกันดังนี้

1. สื่อบุคคล ประกอบด้วยอาจารย์เจ้าของวิชา อาจารย์ประจำวิชาและทรงคุณวุฒิ
2. วัสดุอุปกรณ์ ประกอบด้วย เอกสารประกอบการสอน ตำรา หนังสือ ซีดี คู่มือผู้เรียน และอินเทอร์เน็ต
3. กิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม รวมทั้งการศึกษาดูงาน ภายใต้งานดูแลและประเมินผลของอาจารย์ประจำวิชา

12. งบประมาณ

โดยเก็บค่าลงทะเบียนเรียนแบบเหมาจ่าย / หลักสูตรฝึกอบรมสาขาวิชา

รายการ
1. ค่าตอบแทนวิทยากร
2. ค่าบำรุงสาขาวิชา
3. ค่าบำรุงศูนย์ฝึก
4. ค่าอุปกรณ์

13. หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น สหวิทยาการยกระดับ – ท่องเที่ยว

13.1 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม (42 ชั่วโมง)

โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมออกแบบสำหรับผู้พร้อมประกอบอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ในทันที จึงเน้นทักษะ (Skill) รวมทั้งวิสัยทัศน์และทัศนคติ (Vision & Attitude) เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานอย่างยิ่ง โดยมีโครงสร้างหลักสูตรแบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย อาชีพการนวดแผนไทย อาชีพสักกาย อาชีพพนักงานเสิร์ฟ รวม 42 ชั่วโมง ดังโครงสร้างต่อไปนี้

(1) กลุ่มวิชาด้านความรู้ความเข้าใจ ในลักษณะการบูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นหมวดวิชาที่ผู้เข้ารับการอบรมต้องเรียนสามารถนำเอาความรู้ในสาขาวิชามากกว่า 1 สาขาขึ้นไป มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันผ่านการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันภายใต้หัวข้อพัฒนาอาชีพบริการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

(2) กลุ่มวิชาเพิ่มพูนทักษะ ในการประกอบอาชีพเฉพาะ ได้แก่ การดำเนินของแต่ละงาน ข้อมูลสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานในแต่ละงาน ทักษะสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานในแต่ละงาน และภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน

(3) การศึกษาดูงาน

โครงสร้างหลักสูตร	ชั่วโมง
1. กลุ่มวิชาด้านความรู้ ความเข้าใจ	18
2. กลุ่มวิชาเพิ่มพูนทักษะ	24
2.1 อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย	-
2.2 อาชีพ การนวดแผนไทย	-
2.2 อาชีพ การสักกาย	-
2.2 อาชีพ พนักงานเสิร์ฟ	-
3. การศึกษาดูงานและปฏิบัติการในการสถานประกอบการ	-

13.2 การจัดการสอน

หลักสูตรฝึกอบรม สหวิทยาการยกระดับ - ท่องเที่ยว สาขาวิชาธุรกิจและการบริการ จัดการศึกษาเป็นรายวิชา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) กลุ่มวิชาด้านความรู้ความเข้าใจ ให้เลือกเรียน จำนวน 18 ชั่วโมง ดังนี้

ชื่อวิชา	ชั่วโมง
เทคนิคการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อการบริการ	3
บุคลิกภาพและศิลปะการพูดในการบริการ	3
หัวใจพนักงานบริการ	3
ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานเบื้องต้น	3
คอมพิวเตอร์เบื้องต้น 1	3
ภาษารัสเซียเพื่อการทำงาน	3
ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการทำงาน	3
แรงงานสัมพันธ์	3
หลักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3
การบริหารจัดการอาชีพ	3
สัมมนาภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนา	3

2) กลุ่มวิชาเพิ่มพูนทักษะ ให้เลือกเรียน จำนวน 24 ชั่วโมง จากรายวิชาต่อไปนี้ ประกอบด้วย 4 อาชีพ คือ อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย อาชีพนวดแผนไทย อาชีพการสักกาย อาชีพพนักงานเสิร์ฟ ให้เลือกเรียนจากวิชาเฉพาะตามรายวิชาดังนี้

(1) อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย (24 ชั่วโมง)

ชื่อวิชา	ชั่วโมง
ระเบียบวินัย หน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานรักษาความปลอดภัย	3
กฎหมายความปลอดภัย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการกระทำผิด	3
การสังเกตจดจำและการตรวจค้น	3
ดับเพลิงขั้นต้น	3
ระเบียบวินัยงานจราจร	3
การใช้อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย	3
ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย	3
เทคนิคการผจญเพลิง	3
การควบคุมอุบัติเหตุภัยสารเคมี	3
การประเมินความเสี่ยง / การตรวจความปลอดภัย / การสอบสวนและการรายงานเหตุ	3
การฝึกช่วยชีวิต / ฝึกการจับกุม / ฝึกต่อสู้ด้วยมือเปล่า	3
มารยาทต่อลูกค้า	3
คอมพิวเตอร์เพื่อเทคโนโลยีทางการสื่อสาร	3

(2) อาชีพ การนวดแผนไทย (24 ชั่วโมง)

ชื่อวิชา	ชั่วโมง
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสรีระของคน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจรรยาบรรณของหมอนวด	3
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้อควรระวังและข้อห้ามในการนวด – นวดอย่างปลอดภัยและ ถูกวิธี	3
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเส้นประธานการนวด วิธีการนวด ทำนั้ง ทำนวด / ความรู้ ทั่วไปเกี่ยวกับ การนวดน้ำหนกมือของการนวด	3
การจัดการทางอาชีพธุรกิจนวดแผนไทย	3
การนวดเท้า	3
การนวดตัว	3
การนวดแขน	3
นวดตัวท่านอนตะแคง	3
การนวดสปา	3
การอบสมุนไพร	3
การนวดแบบเชลลูไลท์	3
การนวดแบบไทยสัปปายะ	3
การประคบหลังคลอด	3
การพันบอดีเซฟ	3
ภาษาอังกฤษเพื่อการนวด	3
การนวดขั้นสูง	3
คอมพิวเตอร์เพื่อการนวดแผนไทย	3

(3) อาชีพ การสักกาย (24 ชั่วโมง)

ชื่อวิชา	เวลาฝึก
การใช้อุปกรณ์เครื่องมือ	3
การลงเงา	3
กระบวนการในการเตรียมเจดสี	3
มารยาท จรรยาบรรณในการสัก กฎระเบียบข้อบังคับ	3
สุขอนามัย ความปลอดภัยในการสัก	3
เทคนิคลายสักรูปแบบต่างๆ การสักลายร่วมสมัย	3
ลายสักไทย	3
การปรับเปลี่ยน แก้วไข ตกแต่งลายใหม่	3

ชื่อวิชา	เวลาฝึก
การจัดการบริหารทางอาชีพ	3
ภาษาอังกฤษเพื่อการสักราย	3
คอมพิวเตอร์เพื่อการสักราย	3

(4) อาชีพพนักงานเสิร์ฟ (24 ชั่วโมง)

ชื่อวิชา	ชั่วโมง
ประเภทสถานบริการอาหาร	3
องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ร้านอาหารประสบความสำเร็จ	3
การบริการของร้านอาหารกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	3
หลักสุขาภิบาลอาหาร	3
คุณสมบัติของพนักงานเสิร์ฟที่ดี หลักการบริหารพนักงานเสิร์ฟ	3
การบริการแบบรัสเซีย (Russian Service)	3
การบริการแบบฝรั่งเศส (French Service)	3
การบริการแบบอังกฤษ (English Service)	3
การบริการแบบอเมริกัน (American Service)	3
การบริการแบบบุฟเฟต์ (Buffet Service)	3
ภาษาอังกฤษเพื่อบริการอาหาร	3
คอมพิวเตอร์เพื่อบริการอาหาร	3

(3) การศึกษาคูงาน ศึกษาคูงานและปฏิบัติงานจริงจากสถานประกอบการ

14. การประกันคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมได้กำหนดระบบและวิธีการประกันคุณภาพหลักสูตรในแต่ละประเด็น ดังนี้

- 14.1 มีการสำรวจความต้องการการใช้ผู้ฝึกอาชีพทั้งจากหน่วยงาน ที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้ใช้กลุ่มอาชีพที่มาฝึก
- 14.2 รับรองมาตรฐานวิชาชีพในวิชาชีพการศึกษามาตรฐานการบริการ
- 14.3 สำนักงานพัฒนาและรับรองมาตรฐานวิชาชีพ

15. การพัฒนาหลักสูตร

15.1 คำนึงถึงมาตรฐานสำหรับหลักสูตร

15.1.1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ

15.1.2 ทรัพยากรทางการศึกษา คณาจารย์ ผู้รับการศึกษา สื่อ แหล่งฝึกงาน

15.1.3 การบริหารจัดการ

15.1.4 ระบบการเรียนการสอน

15.1.5 การประกันคุณภาพ

15.1.6 ความพอใจ และการยอมรับของผู้ใช้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

15.1.7 สอดคล้องกับการพัฒนา “ทุนทางปัญญา” หรือ “ทุนมนุษย์” กำหนดเน้นการใช้ภูมิปัญญาไทยมาต่อยอดเพื่อก่อให้เกิดรายได้

15.1.8 สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

15.1.9 มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ รักท้องถิ่น

15.1.10 ความพอใจ และการยอมรับของผู้ใช้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

15.2 กำหนดการประเมินหลักสูตร

มีการประเมินหลักสูตรทุกๆ ระยะ 5 ปี

2.2 งาน / โครงการ กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ควรจัดให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวรายละเอียดมีดังนี้

1. งาน / โครงการ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยเพื่อการท่องเที่ยว

1.1 จัดตั้งชมรมและฝึกอบรมเพื่อการสร้างอัตลักษณ์ที่ดีในการประกอบอาชีพ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จัดตั้งกองทุน ในลักษณะของสหกรณ์เพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้ประกอบการอาชีพหลังจากไม่สามารถทำงานได้ทุกกรณี ซึ่งนอกเหนือจากประกันสังคมที่หน่วยงานภาครัฐจัดให้

1.3 จัดฝึกอบรมโดยชมรมที่จัดตั้งขึ้นรองรับ เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพมาตรฐานการบริการในวิชาชีพให้มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญมากยิ่งขึ้น และเป็นศูนย์แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์ในการทำงานได้เป็นอย่างดี และมีการประกันมาตรฐาน ประเมินผลโดยการสอบวัดระดับอย่างต่อเนื่องเป็นประจำและมีประกาศมอบให้แก่ผู้เข้าร่วม

1.4 จัดมาตรฐานการบริการให้กับสถานประกอบการหรือผู้ประกอบการอาชีพ โดยมีป้ายหรือประกาศแสดงให้เห็นชัดเจนว่ามีมาตรฐานอยู่ในระดับใด เช่นเดียวกับการจัดมาตรฐาน ISO เป็นต้น

1.5 จัดฝึกอบรมผู้ประกอบการอาชีพที่เป็นพนักงานหญิง เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่ง สำหรับกลุ่มผู้หญิงด้วยกันที่ต้องการความปลอดภัยและลดความเสี่ยงด้านฆาตกรรมข่มขืน

1.6 จัดเป็นหน่วยกำลังเสริม หรืออาสาสมัครปฏิบัติการควบคู่ไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวเพื่อเป็นการฝึกภาคสนาม ฝึกภาษาต่างประเทศ สร้างสมประสบการณ์เพื่อการท่องเที่ยว

1.7 สร้างเครือข่ายสมาคมอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย เพื่อกำหนดร่างพระราชบัญญัติอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.8 จัดฝึกอบรมร่วมกันระหว่างบริษัท เพื่อเตรียมการรองรับการจัดประชุมระดับโลกที่เกิดขึ้นบ่อยในเมืองพัทยา เพราะเป็นจุดขายและน่าสนใจในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ

1.9 ฝึกซ้อมจำลองเหตุการณ์จริงอย่างประจำและต่อเนื่องหากเกิดเหตุร้าย เพื่อเกิดความคล่องตัว และสามารถปฏิบัติการแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.10 กำหนดชุดคูนiform ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเป็นการควบคุมพื้นฐาน ซึ่งสามารถบ่งบอกว่าเป็นฟอร์มที่อยู่ในเมืองพัทยาเท่านั้น โดยสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น และเพื่อไม่ให้ใกล้เคียงเครื่องแบบตำรวจเพราะอาจสวมรอยตำรวจแล้วก่อเหตุร้ายได้

1.11 จัดฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ มากกว่า 2 ภาษา เพื่อการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะ เนื่องจากพนักงานจำเป็นต้องสนทนากับนักท่องเที่ยวเบื้องต้นในการให้บริการ เช่น การเข้าออกอาคาร การให้ข้อมูลเส้นทางนักท่องเที่ยว การตรวจค้นผู้ต้องสงสัยที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยมุ่งเน้นที่ ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีนเป็นต้น

1.12 จัดตั้งหน่วยดูแลความปลอดภัยชายฝั่ง ภายใต้การกำกับดูแลของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว

1.13 จัดให้มีหน่วยรักษาความปลอดภัยท่องเที่ยวในบริเวณจุดอันตราย เช่น หาดพัทยา

1.14 จัดศูนย์กลางหน่วยงานประสานงานระหว่างผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ สำหรับบริการในกรณีต้องการพนักงานจำนวนน้อย โดยภาครัฐเป็นผู้จัดหาให้

2. งาน / โครงการ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพนวดแผนไทย เพื่อการท่องเที่ยว

2.1 จัดตั้งชมรมและฝึกอบรมเพื่อการสร้างอัตลักษณ์ที่ดีในการประกอบอาชีพ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 จัดตั้งกองทุน ในลักษณะของสหกรณ์เพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้ประกอบการอาชีพหลังจากไม่สามารถทำงานได้ทุกกรณี ซึ่งนอกเหนือจากประกันสังคมที่หน่วยงานภาครัฐจัดให้

2.3 จัดฝึกอบรมโดยชมรมที่จัดตั้งขึ้นรองรับ เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพมาตรฐานการบริการในวิชาชีพให้มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญมากยิ่งขึ้น และเป็นศูนย์แลกเปลี่ยน

องค์ความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานได้เป็นอย่างดี และมีการประกันมาตรฐาน ประเมินผล โดยการสอบวัดระดับอย่างต่อเนื่องเป็นประจำและมีประกาศ หรืออุทฺติบัตริฝีมือแรงงานสาขา แพทย์แผนไทย ประเภทต่างๆ มอบให้แก่ผู้เข้าร่วม

2.4 จัดฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ มากกว่า 2 ภาษา เพื่อการประกอบอาชีพ นวดแผนไทยเป็นพิเศษ เนื่องจากการนวดต้องอาศัยคำอธิบายให้กับนักท่องเที่ยวเบื้องต้นด้วย เป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นที่ ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีนเป็นต้น

2.5 จัดมาตรฐานการบริการให้กับสถานประกอบการหรือผู้ประกอบการอาชีพ โดยมีป้าย หรือประกาศแสดงให้เห็นชัดเจนว่ามีมาตรฐานอยู่ในระดับใด เช่นเดียวกับการจัด มาตรฐาน ISO เป็นต้น

2.6 กำหนดชุดยูนิฟอร์มให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเป็นการควบคุมพื้นฐาน ซึ่งสามารถบ่งบอกว่าเป็นฟอร์มที่อยู่ในเมืองพัทธยาเท่านั้น โดยสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.7 จัดกิจกรรมเดินแอโรบิกโดยใช้แม่ท่าถาญีตัดคนเพื่อการออกกำลังกาย เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยและช่วยให้สุขภาพคนในสังคมดีขึ้น

2.8 จัดแสดงสินค้า นิทรรศการ ออกเ้าเกี่ยวกับแพทย์แผนไทย สาขา เกษษกรรมไทย และเวษกรรมไทย เป็นประจำทุกสัปดาห์โดยกำหนดให้เป็นถนนคนเดินใจกลาง เมืองพัทธยา จัดแสดงในรูปแบบวัฒนธรรมไทย การใช้ภูมิปัญญาไทยเพื่อการบำบัดรักษาสุขภาพ และจัดนวดแผนไทยบริการ เช่น นวดฝ่าเท้า นวดตัว นวดสปา ควบคู่ไปพร้อมกับการให้ความรู้ ว่าสามารถเข้าร่วมในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างไม่มีผลข้างเคียงดีกว่าทานยาแพทย์ปัจจุบัน หรือทานอาหารเสริมที่มีอยู่จำนวนมากในปัจจุบัน

2.9 จัดบริการเสริมให้กับผู้มาขนาด คือ มีร้านอาหารที่ตีราคาถูกคนตรีเพราะ หรือจัดการบูรณาการให้ 4 อาชีพ อยู่ในบริเวณเดียวกันสำหรับผู้มารับบริการ หรือผู้มาเป็นเพื่อน ได้นั่งพักผ่อน

2.10 ดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่ ดำเนินการสร้างอาคารสถานที่สำหรับการนวดแผนไทยที่ได้มาตรฐาน มีทั้งห้องปกติและห้องพิเศษ ภายในห้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น คาราโอเกะ ความสะอาดของห้องนวด เตียงนวดที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น โดยหน่วยงานภาครัฐ ต้องเข้มงวดในการดำเนินการก่อสร้างอาคารและสถานที่ และเข้มงวดทางด้านการบริการ แผลงพร้อมกับการนวดคือการขายบริการทางเพศเป็นพิเศษ

2.11 สร้างเครือข่ายสมาคมอาชีพนวดแผนไทย เพื่อกำหนดร่างพระราชบัญญัติ อาชีพ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.12 จัดแผนการตลาดท่องเที่ยว จัดให้มีโฆษณา สื่อประชาสัมพันธ์ไปยัง กลุ่มนักท่องเที่ยว จัดรูปแบบเพจเจอร์ร่วมกับบริษัททัวร์

2.13 จัดกิจกรรมเสริมควบคู่กับกิจกรรมเทศกาลท่องเที่ยวทั่วไทยเมืองพัทยา ตลอดปี เช่น งานลอยกระทง วันสงกรานต์ วันปีใหม่

2.14 จัดกิจกรรมประกวดฝีมือ โดยกำหนดให้มีส่วนร่วมต่อการพัฒนา ตลาดท่องเที่ยว มีการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

3. งาน / โครงการ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพสัปดาห์ เพื่อการท่องเที่ยว

3.1 จัดตั้งชมรมและฝึกอบรมเพื่อการสร้างอัตลักษณ์ที่ดีในการประกอบอาชีพ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 จัดตั้งกองทุน ในลักษณะของสหกรณ์เพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้ประกอบการ อาชีพหลังจากไม่สามารถทำงานได้ทุกกรณี ซึ่งนอกเหนือจากประกันสังคมที่หน่วยงานภาครัฐจัดให้

3.3 จัดฝึกอบรมโดยชมรมที่จัดตั้งขึ้นรองรับ เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพ มาตรฐานการบริการในวิชาชีพให้มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญมากยิ่งขึ้น และเป็นศูนย์แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานได้เป็นอย่างดี และมีการประกันมาตรฐาน ประเมินผลโดยการ สอบวัดระดับอย่างต่อเนื่องเป็นประจำและมีประกาศ หรือวุฒิบัตรฝีมือแรงงานรับรองมอบ ให้แก่ผู้เข้าร่วม

3.4 จัดฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ มากกว่า 2 ภาษา เพื่อการประกอบอาชีพ นวดแผนไทยเป็นพิเศษ เนื่องจากการนวดต้องอาศัยคำอธิบายให้กับนักท่องเที่ยวเบื้องต้นด้วย เป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นที่ ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีนเป็นต้น

3.5 จัดมาตรฐานการบริการให้กับสถานประกอบการหรือผู้ประกอบการอาชีพ โดยมีป้าย หรือประกาศแสดงให้เห็นชัดเจนว่ามีมาตรฐานอยู่ในระดับใด เช่นเดียวกับการจัด มาตรฐาน ISO เป็นต้น

3.6 จัดแสดงสินค้า นิทรรศการ ออกร้านเกี่ยวกับศิลป์ และศาสตร์แห่งการสัก เป็นประจำทุกสัปดาห์โดยกำหนดให้เป็นถนนคนเดินใจกลางเมืองพัทยา จัดแสดงในรูปแบบ วัฒนธรรมไทย การใช้ภูมิปัญญาไทยเพื่อการบำบัดรักษาสุขภาพ และจัดนวดแผนไทยบริการ เช่น นวดฝ่าเท้า นวดตัว นวดสปา ควบคู่ไปพร้อมกับการให้ความรู้ ว่าสามารถเข้าร่วมในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้อย่างไม่มีผลข้างเคียงดีกว่าทานยาแพทย์ปัจจุบันหรือทานอาหารเสริมที่มีอยู่จำนวนมากในปัจจุบัน

3.7 จัดกิจกรรมรณรงค์ และให้ความรู้กับเยาวชนไทยที่มีอายุไม่ถึง 22 ปี บริบูรณ์ ห้ามสักกาย เนื่องจากอาจขัดกับกฎระเบียบการสมัครทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ ในภายหน้าได้เช่น หน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานทางการเงินการธนาคาร ซึ่งในสังคมการทำงาน ไทยยังไม่ยอมรับในค่านิยมนี้เท่าไรนัก อีกประการคือเสี่ยงต่อการติดเชื้อถึงแม้จะมีเครื่องมือทันสมัย อุปกรณ์สะอาด ไม่ใช่เข็มร่วมแล้วก็ตาม เพราะปัจจัยในการติดเชื้อมีสูงอาจก่อให้เกิดโรคร้ายตามมาได้

3.8 จัดฝึกอบรมและกำหนดให้มีใบประกอบโรคศิลป์เช่นเดียวกับแพทย์ เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานบริการในวิชาชีพช่างสัก

3.9 จัดบริการเสริมให้กับผู้สัก คือ มีร้านอาหารที่ศิราคาราถูกคนตรีเพราะ หรือจัดการบูรณาการให้ 4 อาชีพ อยู่ในบริเวณเดียวกันสำหรับผู้มารับบริการ หรือผู้มาเป็นเพื่อนได้นั่งพักผ่อน

3.10 ดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่ ดำเนินการสร้างอาคารสถานที่สำหรับการสักภายใต้มาตรฐาน มีทั้งห้องปกติและห้องพิเศษ ภายในห้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น คาราโอเกะ ความสะอาดของอุปกรณ์เครื่องมือ สีที่ใช้ การใช้เข็มครั้งเดียวทิ้ง เตียงนอนที่ได้มาตรฐาน โดยหน่วยงานภาครัฐต้องเข้มงวดในการดำเนินการก่อสร้างอาคารและสถานที่ และเข้มงวดทางด้านใบประกอบโรคศิลป์ด้วย

3.11 สร้างเครือข่ายสมาคมอาชีพสักกาย เพื่อกำหนดร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอาชีพ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3.12 จัดแผนการตลาดท่องเที่ยว จัดให้มีโฆษณา สื่อประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว จัดรูปแบบเพจเพจร่วมกับบริษัททัวร์

3.13 จัดกิจกรรมเสริมควบคู่กับกิจกรรมเทศกาลท่องเที่ยวทั่วไทยเมืองพัทยา ตลอดปี เช่น งานลอยกระทง วันสงกรานต์ วันปีใหม่

3.14 จัดกิจกรรมประกวดฝีมือ โดยกำหนดให้มีส่วนร่วมต่อการพัฒนา ตลาดท่องเที่ยว มีการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

4. งาน / โครงการ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพพนักงานเสิร์ฟ เพื่อการท่องเที่ยว

4.1 จัดตั้งชมรมและฝึกอบรมเพื่อการสร้างอัตลักษณ์ที่ดีในการประกอบอาชีพ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 จัดตั้งกองทุน ในลักษณะของสหกรณ์เพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้ประกอบการอาชีพหลังจากไม่สามารถทำงานได้ทุกกรณี ซึ่งนอกเหนือจากประกันสังคมที่หน่วยงานภาครัฐจัดให้

4.3 จัดฝึกอบรมโดยชมรมที่จัดตั้งขึ้นรองรับ เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพมาตรฐานการบริการในวิชาชีพให้มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญมากยิ่งขึ้น และเป็นศูนย์แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานได้เป็นอย่างดี และมีการประกันมาตรฐาน ประเมินผล โดยการสอบวัดระดับอย่างต่อเนื่องเป็นประจำและมีประกาศ หรือวุฒิบัตรฝีมือแรงงาน

4.4 จัดฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ มากกว่า 2 ภาษา เพื่อการประกอบอาชีพนวดแผนไทยเป็นพิเศษ เนื่องจากการนวดต้องอาศัยคำอธิบายให้กับนักท่องเที่ยวเบื้องต้นด้วยเป็นสิ่งสำคัญ โดยมุ่งเน้นที่ ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีนเป็นต้น

4.5 จัดมาตรฐานการบริการให้กับสถานประกอบการหรือผู้ประกอบการอาชีพ โดยมีป้าย หรือประกาศแสดงให้เห็นชัดเจนว่ามีมาตรฐานอยู่ในระดับใด เช่นเดียวกับการจัดมาตรฐาน ISO เป็นต้น

4.6 กำหนดชุดยูนิฟอร์มให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเป็นการควบคุมพื้นฐาน ซึ่งสามารถบ่งบอกว่าเป็นฟอร์มที่อยู่ในเมืองพญาเท้านั้น โดยสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น

4.7 จัดบริการเสริมให้กับผู้มาใช้บริการ คือ มีร้านอาหารที่ตีราคาถูกคนตรีเพราะ หรือจัดการบูรณาการให้ 4 อาชีพ อยู่ในบริเวณเดียวกันสำหรับผู้มารับบริการ หรือผู้มาเป็นเพื่อน ได้นั่งพักผ่อนด้วยการนวดแผนไทย เป็นต้น

4.8 ดำเนินกิจกรรมการเกี่ยวกับการควบคุมสถานที่ การดำเนินการสร้างอาคารสถานที่สำหรับบริการอาหารที่ได้มาตรฐาน มีทั้งห้องปกติและห้องพิเศษ ภายในห้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น คาราโอเกะ ความสะอาดของอุปกรณ์จาน ชาม ถ้วย โต๊ะอาหาร สุขอนามัยหลักโภชนาการ ความสะอาดของอาหาร โดยหน่วยงานภาครัฐต้องเข้มงวดในการขอเปิดสถานประกอบการประเภทสถานบันเทิงที่ต้องมีพนักงานเสิร์ฟเป็นจำนวนมาก

4.9 สร้างเครือข่ายสมาคมอาชีพพนักงานเสิร์ฟ เพื่อกำหนดร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอาชีพ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4.10 จัดแผนการตลาดท่องเที่ยว จัดให้มีโฆษณา สื่อประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว จัดรูปแบบเพจร่วมกับบริษัททัวร์

4.11 จัดกิจกรรมเสริมควบคู่กับกิจกรรมเทศกาลท่องเที่ยวทั่วไทยเมืองพญาตลอดปี เช่น งานลอยกระทง วันสงกรานต์ วันปีใหม่

4.12 จัดกิจกรรมประกวดฝีมือ โดยกำหนดให้มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว มีการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

2.3 การจัดการความร่วมมือ เป็นการจัดการความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในชุมชนที่จัดให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวรายละเอียดมีดังนี้

การจัดการความร่วมมือ ในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องมองใน 3 ประเด็นหลัก คือ องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว (Tourism Components) ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Products) และระบบรวมทางการท่องเที่ยว (Whole Tourism System) องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวมีปัจจัยที่จะต้องพิจารณาคือ ที่พักหรือโรงแรม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดและเป็นเป้าหมายสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยภาพรวมแล้วการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยวที่มีลักษณะสำคัญ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติชุมชนขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการการท่องเที่ยว
2. ต้องตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการท่องเที่ยว
3. ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ

จากลักษณะสำคัญ การจัดการความร่วมมือในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 4 ประการ และจากการนำเสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการวันที่ 6 มีนาคม 2552 โดยได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ตัวแทนกลุ่มอาชีพ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจึงได้ข้อสรุป มีประเด็นการจัดการความร่วมมือในการพัฒนาอาชีพบริการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนี้

1. การจัดการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย เพื่อการท่องเที่ยว
 - 1.1 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพสนับสนุนและพัฒนาผู้ประกอบการ ให้มีความรู้และทักษะด้านภาษาให้สามารถสื่อสาร 2 ภาษา สามารถเจรจาบอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องในหน้าที่ให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติเบื้องต้นได้ เป็นการยกระดับมาตรฐานการบริการเป็นมาตรฐานสากลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก
 - 1.2 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือจัดมหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมบันเทิง ระดับโลก (World Class Tourism and Entertainment Event) เป็นงานประจำปี โดยความร่วมมือระหว่างเทศบาลเมืองพัทยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมืองพัทยา ชุมชน การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นของชุมชน สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครรักษาความปลอดภัยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เป็นอย่างดี และสร้างภาพพจน์ด้านความปลอดภัยให้กับประเทศอีกทางหนึ่งด้วย
 - 1.3 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพจัดการฝึกอบรมแรงงานระดับพื้นฐาน เป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ฝีมือ ในสาขาอาชีพขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานให้กับแรงงานใหม่
 - 1.4 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพ ฝึกอบรมฝีมือวิชาชีพควบคู่กับการเรียนวิชาสามัญ ในระยะเวลา 2 ปี

ควบคู่กับการศึกษาวิชาสามัญ เมื่อสำเร็จการฝึกจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นอกระบบ เป็นการเตรียมความพร้อมของแรงงานที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมืออาชีพ

1.5 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา จัดการฝึกอบรมวิชาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการเตรียมความพร้อมของแรงงานที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมืออาชีพ สร้างความน่าเชื่อถือ ความมีมาตรฐานการบริการ ความมีมาตรฐานในวิชาชีพได้อีกทางหนึ่ง

1.6 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา จัดการพัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อยกระดับรายได้ของกลุ่มอาชีพ โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนหรือสหกรณ์อาชีพ เพื่อสนับสนุนทุนในการประกอบอาชีพ สามารถยกระดับรายได้ของ ผู้ประกอบการให้ดีขึ้นได้โดยการดำเนินการตามโครงการต่างๆ เช่น สหกรณ์ชุมชน โครงการอบรมความรู้เพิ่มประสบการณ์วิชาชีพ โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพระยะสั้น ช่วยเพิ่มค่าเพิ่มรายได้แก่กลุ่มอาชีพให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เป็นภูมิสังคมที่ส่งเสริมให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี เพราะความสามัคคีคือพลัง ก่อให้เกิดความสุขและภาคภูมิใจในอาชีพของตน

1.7 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือการฝึกยกระดับฝีมือ ระหว่างสถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา เพื่อเพิ่มพูนทักษะฝีมือเฉพาะด้าน หรือเทคนิคในสาขาช่างอุตสาหกรรม ธุรกิจและบริการ ให้กับผู้ที่อยู่ในตลาดแรงงาน ผู้ที่เตรียมเข้าทำงาน หรือผู้ถูกเลิกจ้างเพื่อช่วยส่งเสริมให้มีโอกาสในการหางานทำ การปรับรายได้ หรือค่าจ้างให้สูงขึ้น ทำให้มีคุณภาพชีวิตและฐานะที่ดีขึ้น

1.8 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ ระหว่างสถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา ส่งเสริมมาตรฐานบริการ สำหรับการปฏิบัติงาน กำหนดเป็นกิจกรรมสำคัญไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1.8.1 การกำหนดมาตรฐานบริการ และมาตรการความปลอดภัยเมืองพัทยาคือ การจำแนกออกเป็นระดับขั้นตามความสามารถ และให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

1.8.2 การทดสอบประเมินผลมาตรฐานบริการ เป็นการทดสอบความสามารถตามมาตรฐานบริการที่กำหนดโดยคณะกรรมการส่งเสริมการฝึกอาชีพ มีวิธีการทดสอบเป็นมาตรฐานกลางเพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานให้ถือเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งภาครัฐและเอกชน

1.8.3 การแข่งขัน ประกวดมาตรฐานบริการ จัดการแข่งขันมาตรฐานบริการแห่งชาติขึ้นเป็นประจำ ทุกเดือนปี

1.9 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ โดยประสานความร่วมมือ มีกับ 1) กระทรวงกลาโหม โดยเฉพาะอาชีพรักษาความปลอดภัย 2) กระทรวงศึกษาธิการ เป็นการประสานการฝึกอบรมอาชีพให้แก่กลุ่มอาชีพ การจัดทำหลักสูตรการพัฒนาแรงงาน

เพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานบริการ และเพื่อกำหนดร่างพระราชบัญญัติอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยต่อไป

1.10 ทำข้อตกลงจัดการความร่วมมือสนับสนุนให้กลุ่มอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ความปลอดภัยสาธารณะและอุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในเมืองพัทยาได้

2. การจัดการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมอาชีพนวดแผนไทย เพื่อการท่องเที่ยว

2.1 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพสนับสนุนและพัฒนาผู้ประกอบการ ให้มีความรู้และทักษะด้านภาษาให้สามารถสื่อสาร 2 ภาษา สามารถเจรจาบอกข้อมูลความรู้ด้านการนวด ประโยชน์ของการนวด สาเหตุที่ต้องนวด ให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติเบื้องต้นได้ เป็นการยกระดับมาตรฐานการบริการเป็นมาตรฐานสากล ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

2.2 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือจัดมหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมบันเทิง ระดับโลก (World Class Tourism and Entertainment Event) เป็นงานประจำปีของเมืองพัทยา โดยความร่วมมือระหว่าง เทศบาลเมืองพัทยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมืองพัทยา การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นของชุมชน สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเข้าร่วมเป็น กิจกรรมเสริม สร้างกิจกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ สร้างสีสันให้เมืองพัทยาเป็นการสร้างความภาคภูมิใจ ให้กับเจ้าของวัฒนธรรม จัดแสดงสินค้า นิทรรศการ ออกร้านเกี่ยวกับแพทย์แผนไทย สาขาเภสัชกรรมไทย และเวชกรรมไทย และสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

2.3 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพจัดการฝึกอบรมระดับพื้นฐานถึงขั้นสูง เป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ฝีมือ ในสาขาอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน

2.4 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพ ฝึกอบรมฝีมือวิชาชีพควบคู่กับการเรียนวิชาสามัญ ในระยะเวลา 2 ปี ควบคู่กับการศึกษาวิชาสามัญ เมื่อสำเร็จการฝึกจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นอกกระบวนการ เป็นการเตรียมความพร้อมของแรงงานที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมืออาชีพ หรือเป็นการสร้างงาน เป็นอาชีพเสริม สร้างรายได้ อีกด้านหนึ่ง

2.5 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา จัดการฝึกอบรมวิชาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการเตรียมความพร้อมของแรงงาน ที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมืออาชีพ หรือแม้จะยังศึกษาอยู่ก็สามารถหารายได้ให้กับตนเองได้

2.6 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา จัดการพัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อยกระดับรายได้ของกลุ่มอาชีพ โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนหรือสหกรณ์อาชีพ เพื่อสนับสนุนทุนในการประกอบการ สามารถยกระดับรายได้ของผู้ประกอบการให้ดีขึ้นได้โดยการดำเนินการตามโครงการต่างๆ เช่น สหกรณ์ชุมชน โครงการอบรมความรู้เพิ่มประสบการณ์วิชาชีพ โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพระยะสั้น ช่วยเพิ่มค่าเพิ่มรายได้แก่กลุ่มอาชีพให้มีความเป็นอยู่ดียิ่งขึ้น เป็นภูมิสังคมที่ส่งเสริมให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคีเพราะความสามัคคีคือพลัง ก่อให้เกิดความสุขและภาคภูมิใจในอาชีพของตน

2.7 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ ระหว่างสถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและการบริการ สำหรับการปฏิบัติงาน กำหนดเป็นกิจกรรมสำคัญไว้ 3 ด้านดังนี้

2.7.1 การกำหนดมาตรฐานบริการ และมาตรฐานวิชาชีพการนวดแผนไทย คือ การจำแนกออกเป็นระดับชั้นตามความสามารถ และให้สอดคล้องกับมาตรฐานบริการสากล

2.7.2 การทดสอบประเมินผลมาตรฐานวิชาชีพการนวดแผนไทยทั้งด้านศาสตร์ และศิลปะการนวด และการบริการ เป็นการทดสอบความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพการนวดแผนไทย และการบริการที่กำหนดโดยคณะกรรมการส่งเสริมการฝึกอาชีพ มีวิธีการทดสอบเป็นมาตรฐานกลางเพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานให้ถือเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งภาครัฐและเอกชน

2.7.3 การแข่งขัน ประกวดมาตรฐานวิชาชีพการนวดแผนไทยและมาตรฐานบริการ จัดการแข่งขันมาตรฐานบริการแห่งชาติขึ้นเป็นประจำ ทุกเดือนปี

2.8 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ ส่งเสริมและพัฒนาเชื่อมโยงแผนการท่องเที่ยว ในภูมิภาคตะวันออกให้เกิดการสนับสนุนเกื้อกูลกันระหว่างกลุ่มอาชีพและสนับสนุนการท่องเที่ยว จัดบริการอยู่ในกลุ่มทัวร์ต่างๆ ในลักษณะเป็นคณะท่องเที่ยว (Package Tour) เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของเมืองพัทยาในฐานะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติแห่งหนึ่งของไทย เช่นจัดนวดแผนไทย ประจำทริปทัวร์ต่างๆ ตามโรงแรมที่พัก รีสอร์ท บนรถทัวร์ รถไฟ สำหรับผ่อนคลายให้กับนักท่องเที่ยว

2.9 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป รวมทั้งกระตุ้นให้กลุ่มอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมโดยการประกอบอาชีพในพื้นที่ใหม่เพื่อบริการนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยพัฒนาพื้นที่ ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ อันก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของชุมชนเพิ่มมากขึ้น

2.10 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ โดยประสานความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ เพื่อกำหนดร่างพระราชบัญญัติอาชีพการนวดแผนไทยต่อไป

3. การจัดการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมอาชีพสักกาย เพื่อการท่องเที่ยว

3.1 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา สนับสนุนและพัฒนาผู้ประกอบการ ให้มีความรู้และทักษะด้านภาษาให้สามารถสื่อสารในวิชาชีพเกี่ยวกับลายสักไทยได้ เป็นการยกระดับมาตรฐานการบริการเป็นมาตรฐานสากลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยความร่วมมือระหว่างสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน เทศบาลเมืองพัทยา ในการจัดกิจกรรม

3.2 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือจัดมหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมบันเทิงระดับโลก (World Class Tourism and Entertainment Event) เป็นงานประจำปีของเมืองพัทยา โดยความร่วมมือระหว่าง เทศบาลเมืองพัทยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมืองพัทยา การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นของชุมชน สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว โดยกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพสักกายเข้าร่วมเป็นกิจกรรมเสริม สร้างกิจกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ เน้นลายสักไทยประเภทต่าง ๆ ที่เป็นภูมิปัญญาของไทย พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของการสัก เน้นสร้างสีสันให้เมืองพัทยา เป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับเจ้าของวัฒนธรรม จัดแสดงสินค้า นิทรรศการ ออกร้านเกี่ยวกับคำนิยมลายสักของไทยและของต่างชาติ เน้นแสดงความรู้ของอุปกรณ์เครื่องมือที่สะอาดทันสมัยในการสัก กำหนดระเบียบควบคุมผู้ประกอบการอาชีพสักต้องมีใบประกอบโรคศิลป์เป็นมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อทางผิวหนังสูงจึงจำเป็นต้องมีกฎระเบียบควบคุม และเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

3.3 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพช่างสัก จัดการฝึกอบรมระดับพื้นฐานถึงขั้นสูง เป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะ ฝีมือ ในสาขาอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน

3.4 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพ ฝึกอบรมฝีมือวิชาชีพควบคู่กับการเรียนวิชาสามัญ ในระยะเวลา 2 ปี ควบคู่กับการศึกษาวิชาสามัญ เมื่อสำเร็จการฝึกจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นอกระบบ เป็นการเตรียมความพร้อมของแรงงานที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมืออาชีพ หรือเป็นการสร้างงาน เป็นอาชีพเสริม สร้างรายได้ อีกด้านหนึ่ง

3.5 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา จัดการฝึกอบรมวิชาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการเตรียมความพร้อมของแรงงานที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมืออาชีพ หรือแม้ขณะยังศึกษาอยู่ก็สามารถหารายได้ให้กับตนเองได้

3.6 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา จัดการพัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อยกระดับรายได้ของกลุ่มอาชีพ โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนหรือสหกรณ์อาชีพ เพื่อสนับสนุนทุนในการประกอบการ โดยเฉพาะเกี่ยวกับ อุปกรณ์เครื่องมือและสื่ที่ใช้ในการสักมีราคาสูง สามารถยกระดับรายได้ของผู้ประกอบการให้ดีขึ้นได้ โดยการดำเนิน การตามโครงการต่างๆ เช่น สหกรณ์ชุมชน โครงการอบรมความรู้เพิ่มประสบการณ์วิชาชีพโครงการ อบรมส่งเสริมอาชีพระยะสั้น ช่วยเพิ่มค่า เพิ่มรายได้แก่กลุ่มอาชีพให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เป็นภูมิสังคมที่ส่งเสริมให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคีเพราะความสามัคคีคือพลัง ก่อให้เกิดความสุขและภาคภูมิใจในอาชีพของตน

3.7 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ ระหว่างสถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและการบริการ สำหรับการปฏิบัติงาน กำหนดเป็นกิจกรรมสำคัญไว้ 3 ด้านดังนี้

3.7.1 การกำหนดมาตรฐานบริการ และมาตรฐานวิชาชีพการสัก คือการจำแนก ออกเป็นระดับชั้นตามความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญในการสักลายประเภทต่างๆ ตำแหน่งในการสัก และให้สอดคล้องกับมาตรฐานบริการสากล

3.7.2 การทดสอบประเมินผลมาตรฐานวิชาชีพการสักทั้งด้านศาสตร์ และศิลป์ระดับนานาชาติ และการบริการ เป็นการทดสอบความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพการสัก และการบริการที่กำหนดโดยคณะกรรมการส่งเสริมการฝึกอาชีพ มีวิธีการทดสอบเป็นมาตรฐานกลาง เพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานให้ถือเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งภาครัฐและเอกชน

3.7.3 การแข่งขัน ประกวดมาตรฐานวิชาชีพการสักและมาตรฐานบริการ จัดการแข่งขันมาตรฐานบริการแห่งชาติขึ้นเป็นประจำ ทุกเดือนปี

3.8 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ ส่งเสริมและพัฒนาเชื่อมโยงแผนการท่องเที่ยว ในภูมิภาคตะวันออกให้เกิดการสนับสนุนเกื้อกูลกันระหว่างกลุ่มอาชีพและสนับสนุนการท่องเที่ยว จัดบริการอยู่ในกลุ่มทัวร์ต่างๆ ในลักษณะเป็นคณะท่องเที่ยว (Package Tour) เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของเมืองพัทยาในฐานะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติแห่งหนึ่งของไทย เช่นอาจจัดทัวร์ทริป พิเศษให้กับกลุ่มที่ชื่นชอบลายสักไทย และจัดให้มีบริการแฟนท์ลายไทยแทนการสักก่อนเพื่อเป็นการทดลองและเมื่อหากตัดสินใจดีแล้วก็สามารถกลับมาใช้บริการสักได้

3.9 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป รวมทั้งกระตุ้นให้กลุ่มอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมโดยการประกอบอาชีพ ในพื้นที่ใหม่เพื่อบริการนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยพัฒนาพื้นที่ ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ อันก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของชุมชนเพิ่มมากขึ้น เช่น บริหารจัดการกลุ่มอาชีพให้มีการหมุนเวียน เข้าไปประกอบการทำให้เขตพื้นที่ท่องเที่ยวใหม่ โดยมุ่งเน้นพื้นที่ท่องเที่ยว

สถาบันเชิงเป็นส่วนใหญ่และอาจจัดบริการเสริมให้มีบริการนวดแผนไทยมานวดเพื่อผ่อนคลายความเครียดก่อนสักด้วยก็จะเกิดการบูรณาการในกลุ่มอาชีพได้

3.10 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ โดยประสานความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทาง วิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ เพื่อกำหนดร่างพระราชบัญญัติอาชีพสักกายต่อไป

4. การจัดการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมพนักงานเสิร์ฟ เพื่อการท่องเที่ยว

4.1 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา สนับสนุนและพัฒนาผู้ประกอบการ ให้มีความรู้และทักษะด้านภาษาให้สามารถสื่อสารในวิชาชีพ การบริการอาหารได้ เป็นการยกระดับมาตรฐานการบริการเป็นมาตรฐานสากลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยความร่วมมือระหว่างสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน เทศบาลเมืองพัทยา ในการจัดกิจกรรม

4.2 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือจัดมหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมบันเทิงระดับโลก (World Class Tourism and Entertainment Event) เป็นงานประจำปีของเมืองพัทยา โดยความร่วมมือระหว่าง เทศบาลเมืองพัทยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมืองพัทยา การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นของชุมชน สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว โดยกลุ่มผู้ประกอบการเสิร์ฟเข้าร่วมเป็นกิจกรรมเสริม สร้างกิจกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ เน้นวัฒนธรรมการบริการอาหารแบบไทยประเภทต่างๆ ที่เป็นภูมิปัญญาของไทย พร้อมกับให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์โภชนาการอาหารไทยที่ดีต่อร่างกายทำให้สุขภาพแข็งแรง หากไกลโรคร้ายเช่นมะเร็ง โรคมะเร็งเป็นต้น เน้นสร้างสีสันให้เมืองพัทยาเป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับเจ้าของวัฒนธรรม จัดแสดงสินค้า นิทรรศการ ออกร้านเกี่ยวกับอาหารพื้นบ้านพื้นเมืองของไทย ซึ่งเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

4.3 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพพนักงานเสิร์ฟ จัดการฝึกอบรมระดับพื้นฐานถึงขั้นสูง เป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ฝีมือ ในสาขาอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน

4.4 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา กลุ่มอาชีพ ฝึกอบรมฝีมือวิชาชีพควบคู่กับการเรียนวิชาสามัญ ในระยะเวลา 2 ปี ควบคู่กับการศึกษาวิชาสามัญ เมื่อสำเร็จการฝึกจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นอกกระบวนการเป็นการเตรียมความพร้อมของแรงงานที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมืออาชีพ หรือเป็นการสร้างงาน เป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้ อีกด้านหนึ่ง

4.5 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา จัดการฝึกอบรมวิชาชีพพระคัมภีร์มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการเตรียมความพร้อมของแรงงานที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างมืออาชีพ หรือแม้ขณะยังศึกษาอยู่ก็สามารถหารายได้ให้กับตนเองได้

4.6 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่าง สถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา จัดการพัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อยกระดับรายได้ของกลุ่มอาชีพ โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนหรือสหกรณ์อาชีพ เพื่อสนับสนุนทุนธุรกิจในการประกอบการร้านอาหาร โดยเฉพาะเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือ สามารถยกระดับรายได้ของผู้ประกอบการให้ดีขึ้นได้ โดยการดำเนินการตามโครงการต่างๆ เช่น สหกรณ์ชุมชน โครงการอบรมความรู้เพิ่มประสบการณ์วิชาชีพ โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพพระยะสัน ช่วยเพิ่มค่า เพิ่มรายได้แก่กลุ่มอาชีพให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เป็นภูมิสังคมที่ส่งเสริมให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคีเพราะความสามัคคีคือพลัง ก่อให้เกิดความสุขและภาคภูมิใจในอาชีพของตน

4.7 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันฝีมือแรงงานชลบุรี เมืองพัทยา ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและการบริการ สำหรับการปฏิบัติงาน กำหนดเป็นกิจกรรมสำคัญไว้ 3 ด้านดังนี้

4.7.1 การกำหนดมาตรฐานบริการ และมาตรฐานวิชาชีพพนักงานเสิร์ฟ คือ การจำแนกออกเป็นระดับชั้นตามความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานบริการสากล

4.7.2 การทดสอบประเมินผลมาตรฐานวิชาชีพพนักงานเสิร์ฟทั้งด้านศาสตร์และศิลป์ และการบริการ เป็นการทดสอบความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ และการบริการที่กำหนดโดยคณะกรรมการส่งเสริมการฝึกอาชีพ มีวิธีการทดสอบเป็นมาตรฐานกลางเพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานให้ถือเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งภาครัฐและเอกชน

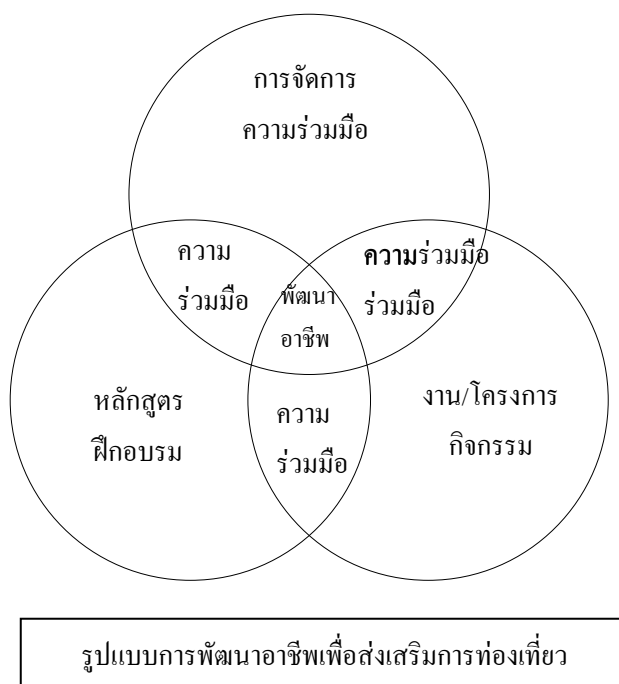
4.7.3 การแข่งขัน ประกวดมาตรฐานวิชาชีพพนักงานเสิร์ฟและมาตรฐานบริการ จัดการแข่งขันมาตรฐานบริการแห่งชาติขึ้นเป็นประจำ ทุกเดือนปี

4.8 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ ส่งเสริมและพัฒนาเชื่อมโยงแผนการท่องเที่ยว ในภูมิภาคตะวันออกให้เกิดการสนับสนุนเกื้อกูลกันระหว่างกลุ่มอาชีพและสนับสนุนการท่องเที่ยว จัดบริการอยู่ในกลุ่มทัวร์ต่างๆ ในลักษณะเป็นคณะท่องเที่ยว (Package Tour) เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของเมืองพัทยาในฐานะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติแห่งหนึ่งของไทย เช่น อาจจัดทัวร์ทริปพิเศษให้กับกลุ่มที่ชื่นชอบอาหารพื้นบ้าน พื้นเมือง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โฮมสเตย์ซึ่งจัดบริการอาหารตามพื้นที่

4.9 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป รวมทั้งกระตุ้นให้กลุ่มอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมโดยการประกอบอาชีพ ในพื้นที่ใหม่เพื่อบริการนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยพัฒนาพื้นที่ ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ อันก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของชุมชนเพิ่มมากขึ้น เช่น บริหารจัดการกลุ่มอาชีพ ให้มีการหมุนเวียนเข้าไปประกอบการทำให้เขตพื้นที่ท่องเที่ยวใหม่ โดยมุ่งเน้นพื้นที่ท่องเที่ยว สถานบันเทิงสถานประกอบการธุรกิจอาหารเป็นส่วนใหญ่และอาจจัดบริการเสริมให้มีบริการ นวดแผนไทยมาแนวคเพื่อผ่อนคลายก่อนรับประทานอาหารด้วยก็จะเกิดการบูรณาการในกลุ่มอาชีพได้

4.10 ทำข้อตกลงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ โดยประสาน ความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทาง วิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการพัฒนามาตรฐาน วิชาชีพ เพื่อกำหนด ร่างพระราชบัญญัติอาชีพพนักงานเสิร์ฟต่อไป และกำหนดบทลงโทษ ผู้ประกอบการที่ทำลายวัฒนธรรมการบริการอาหารไทยได้อีกด้วย

ภาพประกอบ 33 รูปแบบการพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการทำวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนและเสนอผลการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา
2. เพื่อศึกษาปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา
3. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

สรุปผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว สรุปผลของการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของอาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกายและพนักงานเสิร์ฟในเมืองพัทยา มีดังนี้
 - 1.1 ประวัติความเป็นมาของอาชีพ การรักษาความปลอดภัย สามารถแบ่งองค์ประกอบได้ 4 ส่วนดังนี้

1. ความเป็นมา

อาชีพการรักษาความปลอดภัยในอดีตยังอยู่ในรูปแบบของการจัดจ้างยามเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยร้านค้าหรือสถานที่ต่างๆ ในเวลากลางคืน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างยามชาวอินเดียทั้งสิ้น แต่เนื่องจากยามไม่มีความรู้ความสามารถและระเบียบวินัยในการทำงาน การจ้างแขกยามให้เป็นผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยจึงไม่ได้รับความนิยมนเท่าที่ควร อาชีพรักษาความปลอดภัยได้เริ่มอย่างไม่เป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2508 ได้มีการว่าจ้างให้มีบุคคลดูแลรักษาความปลอดภัยในฐานะทัพที่อุตะเถา จึงได้มีบุคคลกลุ่มหนึ่งทำการรวบรวมทหารที่ปลดประจำการแล้วให้มาทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยฐานทัพในชื่อของ Thai Guard หรือไทยยาม จึงนับได้ว่า Thai Guard เป็นบุคคลกลุ่มแรกที่เริ่มดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยของเอกชนในประเทศไทย ผนวกกับมีแนวคิดริเริ่มมาจากความต้องการช่วยเหลือทหารผ่านศึกรวมไปถึงบุคคลนอกราชการทหารและข้าราชการอื่นที่อยู่ในแผนปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามด้วยผู้ประกอบอาชีพนี้ในอดีตจึงเป็นทหารและตำรวจเป็นส่วนใหญ่ รวมถึงรูปแบบการฝึกเป็นหลักสูตรของทหารโดยตรง ปรากฏว่าได้รับความนิยมจากผู้ใช้บริการเป็นอันมากจึงมีผู้หันมาประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันมีบริษัทที่ดำเนินกิจการรักษาความปลอดภัยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจำนวนกว่า 1,200 บริษัท และได้รวมตัวกันตั้งสมาคมรักษาความปลอดภัยขึ้น

2 สมาคม คือ

- 1) สมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย
- 2) สมาคมผู้บริหารงานรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย

2. ลักษณะของงานรักษาความปลอดภัย ลักษณะของงานรักษาความปลอดภัยแบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ

2.1 งานรักษาความปลอดภัยอาคารและสถานที่ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่างานรักษาความปลอดภัยทางกายภาพ (Physical Security) งานรักษาความปลอดภัยด้านการอำนวยความสะดวก

2.2 และการจราจร งานรักษาความปลอดภัยของประเทศไทย ถือว่าเป็นงานรักษาความปลอดภัยด้านนี้อยู่ในประเภทเดียว ก้นกับงานรักษาความปลอดภัยอาคารและสถานที่ ลักษณะของงานรักษาความปลอดภัย ทั้งสองประเภทดังกล่าว มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับพนักงานรักษาความปลอดภัยที่ทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและควบคุมดูแลการจราจรก็จะดูแลรักษาความปลอดภัยโดยทั่วไปของอาคารและสถานที่ด้วย

2.3 งานรักษาความปลอดภัยบุคคล (Personal Security)

2.4 งานรักษาความปลอดภัยขนส่งเงินสด ทรัพย์สินและเอกสาร

2.5 งานรักษาความปลอดภัยด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Security)

จากการศึกษาลักษณะของงานรักษาความปลอดภัยทั้งห้าประเภทดังกล่าว มีบริษัทรักษาความปลอดภัยบางแห่งที่มีเงินทุนมาก มีความพร้อมในด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือในการปฏิบัติงานที่ทันสมัย ย่อมมีขีดความสามารถสูง สามารถให้บริการงานรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการได้หลายประเภท ซึ่งจะได้รับความเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับจากผู้ใช้บริการมากกว่าบริษัทรักษาความปลอดภัยที่สามารถให้บริการงานรักษาความปลอดภัยได้เพียงประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น

3. ความรับผิดชอบของพนักงานรักษาความปลอดภัยได้เป็น 3 ประเภท คือ

3.1 ความรับผิดชอบทางระเบียบวินัย ได้แก่ การที่พนักงานรักษาความปลอดภัย ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการทำงานของบริษัทรักษาความปลอดภัยและของผู้ว่าจ้าง

3.2 ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมายถึง ความรับผิดชอบที่เกิดจากการกระทำผิดกฎหมาย หรือการไม่ปฏิบัติตามสัญญาเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายซึ่งต้องถูกบังคับให้ชดเชยค่าเสียหาย หรือค่าสินไหมทดแทน

3.3 ความผิดทางอาญา การกระทำหรือละเว้นการกระทำที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด

4. หน้าที่ของธุรกิจรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่หลักอยู่ 4 ประการ คือ

- 4.1 หน้าที่ในการเฝ้ายามป้องกันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผิดปกติ
- 4.2 หน้าที่ในการเฝ้าและป้องกันการเกิดขึ้นของอุบัติเหตุ
- 4.3 หน้าที่ในการเฝ้าและป้องกันการลักทรัพย์สิน เงินสด ทองคำ และงานศิลปะอื่นๆ
- 4.4 หน้าที่ในการคุ้มกันบุคคล เพื่อป้องกันอันตรายจากการบาดเจ็บของร่างกาย

1.2 ประวัติความเป็นมาของอาชีพ การนวดแผนไทย สามารถแบ่งองค์ประกอบได้ 4 ลักษณะดังนี้

1. ความเป็นมา

การนวดจึงมีบทบาทสำคัญอย่างหนึ่งในการรักษาโรค การนวดแผนโบราณเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่เกิดจากสัญชาตญาณเบื้องต้นของการอยู่รอด เมื่อมีอาการปวดเมื่อยหรือเจ็บป่วย จึงต้องมีการลูบไล้ บีบนวดบริเวณดังกล่าวเพื่อให้อาการปวดเมื่อยคลายลง และกลายเป็นความรู้ที่สืบทอดกันต่อๆ มาหลาย ๆ คน จากรุ่นหนึ่งไปสู่ อีกรุ่นหนึ่ง กระทั่ง

สามารถสร้างขึ้นเป็นทฤษฎีการ นวดจึงกลายเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีบทบาทรักษาอาการ หรือโรคภัยบางอย่าง การนวดแผนไทยได้รับการพัฒนา การบำบัดและได้รับการรับรองจาก กระทรวงสาธารณสุขแล้วทุกวันนี้ ในปัจจุบันการนวดร่วมกับการแพทย์แบบตะวันตกได้รับการ ยอมรับเท่า ๆ กันในฐานะการแพทย์แบบใหม่ การบริหารจัดการสถานประกอบการนวดแผนไทย นั้นพบว่า สาเหตุที่ทำให้หมอนวดเปลี่ยนวิถีชีวิตมาประกอบอาชีพนี้ สืบเนื่องมาจากสถานะทาง ครอบครัวค่อนข้างยากจนบางคนก็มีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบแล้ว หมอนวดส่วนใหญ่ก็ยังมีหน้าที่ ที่จะต้องดูแลครอบครัวของตนอีกด้วย ซึ่งหมอนวดส่วนใหญ่จะเคยผ่านการมีครอบครัว กันมาแล้ว แต่ก็มีปัญหาและแยกทางกันไปเสียมาก หมอนวดที่เข้ามาทำงานนี้นั้นโดยส่วนใหญ่ จะได้รับการชักชวนจากเพื่อน คนรู้จักที่เคยมาทำงานด้านนี้มาก่อนแล้วหรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดในอาชีพนี้ จนเป็นที่ยอมรับ ประกอบกับรายได้ที่ดีกว่าอาชีพเดิมที่ทำอยู่ซึ่งทุกคนก็จะมองว่าเป็นทางเลือก อีกอาชีพหนึ่งในสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

2. ประเภทของการนวด แบ่งการนวดไทยหรือการนวดแผนโบราณเป็น

2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ 1) การนวดแบบทั่วไป (แบบเชลยศักดิ์) 2) การนวดแบบราชสำนัก

3. หลักพื้นฐานการนวดไทย

3.1 ต้องรู้กายวิภาคศาสตร์ หมายถึง ต้องรู้ว่าตำแหน่งของอวัยวะต่างๆ ในร่างกายถ้าไม่รู้ อาจทำให้การนวดผิดพลาดและเป็นอันตรายได้

3.2 ต้องรู้สรีรวิทยา หมายถึง ต้องรู้หน้าที่ของอวัยวะต่างๆ ว่าทำงาน ได้แค่ไหน อย่างไร ได้แก่ ระบบกระดูกข้อต่อและกล้ามเนื้อ ระบบประสาท ระบบไหลเวียนโลหิต และระบบการหายใจ

4. ลักษณะการนวดไทย

4.1 ลักษณะการนวด มีวิธีการ ดังนี้ 1) การกด 2) การคลึง 3) การบีบ 4) การดึง 5) การบิด 6) การตัด 7) การตบตีหรือการทุบ การสับ 8) การเหยียบ

4.2 อวัยวะที่ใช้ในการนวด ได้แก่ 1) การใช้มือ 2) การใช้ศอก 3) การใช้เท้า

1.3 ประวัติความเป็นมาของอาชีพ การสักกาย สามารถแบ่งองค์ประกอบได้ 4 ส่วนดังนี้

1. ความเป็นมา

ในประเทศไทย การสักกายในชายไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นรอยสัก ที่มีเรื่องราวและตำนานความเชื่อถือมาก โดยเฉพาะทางด้านคาถาอาคม มนต์ความขลัง การอยู่ยง คงกระพันเข้ามารวมอยู่ด้วยตลอดระยะเวลาหลายร้อยปีและเป็นรอยสักประเทศเดียวในโลกที่มี

ความเชื่อ ความศรัทธาเข้ามาเกี่ยวข้อง จนมาถึงช่วงระยะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 การสักกายเป็นที่นิยมมากในกลุ่มทหารชาวต่างชาติโดยที่จ้างให้คนไทยสักกายตามรสนิยมของพวกตน จนในที่สุดการสักกายได้ถูกหล่อหลอมเข้ากับวัฒนธรรมไทยในเขตเมืองพัทยาจนเกิดเป็นธุรกิจขนาดเล็กขึ้น กลุ่มผู้ที่มารับการบริการการสักนั้นก็มีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ สถานประกอบการสักครั้งแรกกำเนิดขึ้นทั้งบริเวณแยกพัทยาใต้ตัดกับถนนสายสองติดกับร้านอิติตยา (ร้านปักเสื้อนักเรียนและเครื่องหมาย) ซึ่งการสร้างงานในธุรกิจการสักกายจะเป็นอาชีพหนึ่งที่กระตุ้นและส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์ของการสัก การสักในเขตเมืองพัทยามีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การสักเพื่อความสวยงาม ตามสมัยนิยมเป็นสำคัญ อันเนื่องจากสภาพท้องถิ่นเป็นสถานบันเทิง ทำให้มีนักท่องเที่ยวเป็นชาวต่างชาติส่วนใหญ่ และในจำนวนลูกค้าที่เข้ามาสักกายนั้นชื่นชอบฝีมือคนไทยเพราะมีความประณีตบรรจง ประดิษฐ์ประดอย บริการดีราคาไม่แพง

3. ประโยชน์การสัก สำหรับประโยชน์ที่ได้ก็น่ามั่งนึ่ง ประโยชน์ด้านศิลปะบนเรือนร่าง การสักเพื่อความสวยงาม หรือแฟชั่น และสร้างอาชีพ สร้างรายได้ในชุมชน

4. ลักษณะของลวดลายและตำแหน่งในการสัก รอยสักส่วนใหญ่เป็นความสมัครใจของผู้สักเองที่ตัดสินใจสัก ดังนั้นลวดลายที่สักผู้สักจะเป็นคนเลือกเอง ซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้ 1) ลวดลายรูปสัตว์ 2) ลวดลายดอกไม้ 3) ลวดลายอักขระตัวอักษร 4) ลวดลายตัวละคร สัญลักษณ์ทางศิลปะ วรรณคดี และดนตรี 5) ลวดลายที่แสดงถึงเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ และกลุ่มสังคม 6) ลวดลายที่เกี่ยวกับท้องฟ้าและจักรวาล ได้แก่ ดวงดาวและสายฟ้า 7) ลวดลายที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและศาสนา 8) ลวดลายอื่นๆ ที่ไม่สามารถจัดกลุ่มได้ สำหรับการเลือกตำแหน่งในการสัก ส่วนใหญ่ลูกค้าเลือกสัก บริเวณแขนท่อนบน แขน ขา ข้อมือ ข้อเท้า คอ หน้าอก สะโพก หลัง ลำตัว ซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นบริเวณนอกร่มผ้า เป็นบริเวณที่สามารถโชว์รอยสักได้

1.4 ประวัติความเป็นมาของอาชีพ พนักงานเสิร์ฟ แบ่งองค์ประกอบได้ 6 ลักษณะ ดังนี้

1. ความเป็นมา

ประเทศไทยได้รับการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมจากทวีปตะวันตกเป็นอย่างมากแม้กระทั่งวัฒนธรรมการรับประทานอาหาร การบริการอาหารมีบทบาทสำหรับการดำรงชีวิตของประชากรในประเทศต่างๆ มีการพัฒนาในหลายรูปแบบในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น ในโอกาสวันแต่งงาน วันครบรอบวันแต่งงาน งานฉลองวันเกิด งานฉลองตำแหน่งหน้าที่การงาน การจัดเลี้ยงเพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อการเจรจาธุรกิจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบคือ

1.1 ความเป็นมาของการอาชีพบริการพนักงานเสิร์ฟในเชิงธุรกิจ เป็นลักษณะมุ่งสำหรับผู้เดินทางเป็นสำคัญ เป็นจุดเริ่มต้นของธุรกิจบริการอาหารในประเทศไทย

1.2 ความเป็นมาของการบริการอาหารในสถาบัน

2. การบริการอาหาร โรงแรมที่มีมาตรฐานจะมีการบริการอาหารแบบตะวันตก เป็นจำนวนมากทุกรูปแบบได้แก่ 1) การบริการแบบรัสเซีย (Russian Service) 2) การบริการแบบฝรั่งเศส (French Service) 3) การบริการแบบอังกฤษ (English Service) 4) การบริการแบบอเมริกัน (American Service) 5) การบริการแบบบุฟเฟ่ต์ (Buffet Service) 6) Cafeteria Service 7) Arms Service เป็นการบริการใน Coffee Shop

3. บทบาทของอาชีพพนักงานเสิร์ฟที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา รายได้จากนักท่องเที่ยวภายในประเทศได้สูง มาจากองค์ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมมากมาย เช่น ธุรกิจบริการที่พักแรม ธุรกิจอาหาร-เครื่องดื่ม ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจบริการนำเที่ยว ธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ซึ่งธุรกิจต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ช่วยยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น

4. การปฏิบัติด้านสุขอนามัยที่พนักงานเสิร์ฟต้องพึงปฏิบัติ เพื่อให้ได้อาหารที่สะอาดปลอดภัยในการบริโภค ผู้สัมผัสอาหาร จะต้องมีการปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี ไม่เป็นโรคจะต้องมีความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหาร โดยผ่านการอบรมหลักสูตรสุขาภิบาลอาหารสำหรับผู้สัมผัสอาหาร หรือ ผ่านการทดสอบความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหาร จากหน่วยงานราชการ ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ผู้สัมผัสอาหารจะมีสุขนิสัยที่ดีในระหว่างการเตรียม การปรุงประกอบ การจำหน่าย และการเสิร์ฟอาหาร

5. คุณลักษณะที่ดีของพนักงานเสิร์ฟ มีแนวทางสำคัญที่ควรปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ได้แก่ 1) มารยาทของพนักงานเสิร์ฟ 2) เอกลักษณะเฉพาะของการบริการอาหารที่ดี

6. หลักการสร้างมาตรฐานในร้านอาหาร ประกอบไปด้วยหัวข้อต่อไปนี้

6.1 คุณภาพอาหาร สิ่งสำคัญคือเรื่องของความสะอาด ปลอดภัย และตามมาด้วยเรื่องของรสชาติ

6.2 คุณภาพการบริการ ร้านอาหารที่ดีจะต้องรวดเร็วในเรื่องของการให้บริการ การรับรายการอาหาร การเสิร์ฟอาหาร ตลอดจนเรื่องของการเก็บเงินที่ถูกต้องรวดเร็ว

6.3 คุณภาพการผลิต สำหรับการสร้างมาตรฐานในหัวข้อนี้ ขึ้นอยู่กับ การคัดเลือกวัตถุดิบเป็นสำคัญ วัตถุดิบที่ดีต้องคำนึงถึงเรื่องความสด สะอาด และปลอดภัย สิ่งปลอมปน

6.4 คุณภาพพนักงาน พนักงานในทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับงานในร้านอาหาร จะต้อง ดูแลความสะอาดของตนเองอยู่เสมอเพราะพนักงานถือเป็นภาพลักษณ์ของร้านที่ช่วยสร้างความประทับใจให้ลูกค้า

6.5 คุณภาพของร้านที่ดีต้องมีรูปแบบที่ดึงดูดใจ ต้องมีชื่อร้าน หรือโลโก้ชัดเจน ไม่สร้างความสับสน

ประวัติความเป็นมาในกลุ่มอาชีพที่ทำการวิจัยทั้ง 4 อาชีพวิวัฒนาการความเป็นมาเกิดจากความต้องการในชุมชนในการพัฒนาอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการท่องเที่ยวมุ่งเน้นธุรกิจเพื่อความอยู่รอดเป็นหลัก ดังนั้น เมื่อสังเคราะห์ประวัติความเป็นมา จึงสามารถจำแนกผลถึงวิวัฒนาการในการพัฒนาอาชีพในเมืองพัทยาโดยสรุปดังนี้

1. วิวัฒนาการของอาชีพทั้ง 4 อาชีพ เป็นการต่อยอดจากภูมิปัญญาดั้งเดิมในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีความเจริญอย่างรวดเร็วในเมืองพัทยาและมีความต้องการสูงจากนักท่องเที่ยว
2. มีการพัฒนาจนแบ่งแยกออกเป็นวิชาชีพที่ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น การพัฒนาวิชาชีพทำเพื่อตอบสนองธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งสิ้น
3. เป็นอาชีพที่นิยมในการประกอบอาชีพ ของแรงงาน
4. หน่วยงานราชการมีการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรม เช่นการฝึกอบรม กิจกรรมโครงการสนับสนุน จัดทำมาตรฐานวิชาชีพสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ประกอบการอาชีพ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว

2. ศึกษาสภาพปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกาย และพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา มีดังนี้

2.1 สภาพปัญหา อาชีพการรักษาความปลอดภัย

2.1.1 สาเหตุปัญหาแรงงานไทย สาเหตุปัญหาแรงงานที่ขาดแคลนในอาชีพรักษาความปลอดภัยว่าเนื่องจาก ทักษะของแรงงานไทยยังมองว่า อาชีพนี้มีผลตอบแทนไม่สูงและไม่มั่นคง ต้องทำงานไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ผู้ที่จะยึดอาชีพนี้จึงมองเป็นตัวเลือกสุดท้ายที่จะเข้ามาทำหากต้องตกงานหรือหมดฤดูกาลเพาะปลูก เพราะยังไม่มีสวัสดิการและค่าจ้างแรงงานที่เป็นมาตรฐานสากล

2.1.2 ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเกิดจากสาเหตุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนต่างชาติอาทิ สถานทูต โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า หรือแม้แต่หมู่บ้าน ชาวบ้าน ร้านค้าเล็กต่างหวุ่นวิตกเกี่ยวกับการปล้นชิงทรัพย์ รวมถึงฆาตกรรม

และอาชญากรรมที่เกิดขึ้นรายวัน ส่งผลให้มีความต้องการพนักงานรักษาความปลอดภัย ให้มาดูแลความปลอดภัยในกิจการ และทรัพย์สินของตนเป็นอย่างมาก

2.1.3 ปัญหาความไม่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากพนักงานรักษาความปลอดภัย เกิดจากประชาชนมีความเห็นว่าอาชญากรรมที่เกิดจากพนักงานรักษาความปลอดภัย มีโอกาสเกิดขึ้นกับตน เช่น การลักเล็กขโมยน้อย กินเหล้าเมาอาละวาดชิงทรัพย์ และปล้น หรือพนักงานรักษาความปลอดภัยบางคนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น การลักทรัพย์ ค้ายาเสพติด

2.1.4 มีการสร้างอิทธิพลในกลุ่มพนักงานรักษาความปลอดภัย เกิดจากการคุ้นเคยในสถานที่ที่ทำงานเป็นเวลานานทำให้รู้จักอ่อน จุดบกพร่องจึงสามารถก่อเหตุร้ายได้โดยง่าย เนื่องจากมีความคุ้นเคยในพื้นที่เป็นอย่างดี

2.1.5 ปัญหาความไม่มั่นคงในการทำงาน เกิดจากสาเหตุหลายปัจจัยเชื่อมโยง เช่น อาชีพนี้มีผลตอบแทนไม่สูง และไม่มั่นคง ต้องทำงานไม่ต่ำกว่า 12 ชั่วโมงต่อวัน ไม่มีสวัสดิการและค่าจ้างแรงงานที่เป็นมาตรฐานสากล เป็นต้น

2.1.6 ปัญหาแรงงานจบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นปัญหาค้นพื้นฐานของรัฐบาลที่จะต้องพัฒนาประชากรในประเทศ โดยให้ความสำคัญต่อการศึกษาให้มากขึ้นอีก ทั้งนี้ผู้ประกอบการอาชีพนี้ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจึงทำให้ไม่มีเงินเรียนต่อในระดับสูงได้ หากภาครัฐมีนโยบายเรียนฟรีต่อไปจนถึงระดับปริญญาตรีก็จะเป็นหนทางพัฒนามาตรฐานของผู้ประกอบอาชีพนี้ได้เทียบเท่ากับต่างประเทศได้เป็นอย่างดี

2.1.7 การขาดแคลนแรงงานที่มีมาตรฐาน บริษัทไม่สามารถคัดเลือกบุคคลที่จะมาทำงานให้มีมาตรฐานได้

2.1.8 ผู้ว่าจ้างทั้งภาครัฐและเอกชนกำหนดราคาจ้างต่ำเกินควร การว่าจ้างแรงงานในอาชีพนี้ผู้ประกอบการกล่าวว่าบางครั้งต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องไปลดค่าจ้างของพนักงานรักษาความปลอดภัย ลดการส่งพนักงานไปฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการรักษาความปลอดภัย ดังนั้นจึงควรกำหนดราคามาตรฐานกลางสำหรับการให้บริการรักษาความปลอดภัย

2.1.9 สัญญาจ้างรักษาความปลอดภัยที่ไม่เป็นธรรม สาเหตุจากผู้ประกอบการไม่สามารถกำหนดราคาได้เองโดยเฉพาะภาครัฐที่มักอ้างสัญญาที่ผ่านการตรวจของสำนักงานอัยการสูงสุด ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถต่อรอง กำหนดราคาหรือกำหนดขอบข่ายของงานรักษาความปลอดภัยได้เอง นอกจากนี้สัญญาจ้างของผู้ว่าจ้างยังมีข้อกำหนด ข้อจำกัด ค่าปรับ

ความรับผิดชอบในค่าเสียหายต่างๆ ที่เข้มงวดกับผู้ประกอบการมากขึ้นไป ผู้ประกอบการไม่มีโอกาสที่จะปฏิเสธได้เนื่องจากต้องการรายได้เข้าบริษัท ดังนั้นจึงสมควรกำหนดให้มีข้อสัญญาที่กำหนดเงื่อนไข ในลักษณะที่เป็นมาตรฐานที่ผู้ประกอบการสามารถใช้ร่วมกันในสัญญามาตรฐานเดียวกันได้

2.1.10 กฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจและการจ้างแรงงาน สาเหตุเกิดจากกฎหมายมีข้อกำหนดที่เคร่งครัดกับอาชีพรักษาความปลอดภัยมากขึ้นไปๆ เช่นกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายภาษี การประกันสังคม

2.1.11 ปัญหาแรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นเพราะประชากรมีฐานะยากจน จึงต้องหางานทำที่ไม่ต้องลงทุนมากนัก การประกอบอาชีพนี้จึงเป็นทางเลือกหนึ่งซึ่งสร้างปัญหาให้กับสังคมอยู่ในปัจจุบัน

2.1.12 ปัญหาที่มีการหลอกลวงโกงค่าแรง สาเหตุที่มาของปัญหานี้มีพบเห็นได้ทั่วไปแทบทุกอาชีพ เนื่องจากมีแรงงานจากทั่วทิศในประเทศต่างมุ่งเข้าไปแสวงหางานทำในเมืองพัทยาเป็นเพราะมีความเจริญอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากรายได้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การแสวงหางานทำของแรงงานจึงต้องเสี่ยงโชคเอาในภายภาคหน้าโดยมีความหวังว่าจะได้งานทำที่สบายโดยขาดข้อมูลประกอบในการพิจารณาหางานทำเป็นต้น

2.1.13 เกิดการแข่งขันในอาชีพสูง สาเหตุเกิดจากมีความต้องการของประชากรในพื้นที่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้บริษัทรักษาความปลอดภัยเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อการยื่นเสนอราคาว่า หากบริษัทใดเสนอราคาต่ำก็จะได้รับการพิจารณาว่าจ้างจากนั้นบริษัทก็จะไปกดค่าจ้างกับพนักงานรักษาความปลอดภัยอีกทอดหนึ่ง ในยุคนี้จึงเป็นการแข่งขันที่มุ่งหวังจะประมูลราคาได้เป็นสำคัญ

2.1.14 สภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย เป็นปัญหาที่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) แรงงานต่างชาติผิดกฎหมายลักลอบเข้าทำงานจำนวนมาก 2 ใน 3 เป็นชาวพม่าแรงงานสัญชาติพม่าที่ลักลอบอยู่ในประเทศ รวมทั้งปัญหาด้านสัญชาติ โดยเฉพาะในประเทศพม่าที่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติกันอย่างชัดเจน และมักไม่ยอมรับว่าชาวพม่าเชื้อชาติมอญหรือกะเหรี่ยงเป็น ประชาชนของตนเอง ทำให้ประเทศไทยเองยังคงประสบปัญหาในการส่งกลับแรงงาน ต่างด้าวชาวพม่าอยู่จนปัจจุบัน

2) ปัญหาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงจะเป็นความกลัวและความหวาดระแวงของประชาชน

3) ไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ รัศุมพอที่จะสกัดกั้นมิให้แรงงานต่างด้าว เล็ดรอดเข้ามาตามแนวเขตแดนเชื่อมต่อระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่แรงงานต่างด้าวลักลอบ เข้ามา

4) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวมีความไม่แน่นอน ขาดความยืดหยุ่น และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของรัฐบาล

5) แรงงานถูกกดขี่แบ่งแยกกีดกันเพราะความแตกต่างของเชื้อชาติ สัญชาติ สรีระ ศาสนาและเพศ นโยบายการให้การศึกษาแก่เด็กในครอบครัวแรงงานต่างด้าวยังมีความขัดแย้ง

6) แรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนจะสร้างภาระให้รัฐบาลในการจัดปัจจัย พื้นฐานการรักษาพยาบาล

2.1.15 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อภาวะจ้างงานคนไทย สาเหตุ เพราะค่าจ้างถูกกว่าแรงงานไทย

2.1.16 ปัญหาจากการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ภาครัฐไม่ให้การสนับสนุน และไม่ให้ความสำคัญต่ออาชีพรักษาความปลอดภัยในขณะที่ต้องการให้พนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ ด้านการรักษาความปลอดภัย

การพัฒนาธุรกิจด้านการรักษาความปลอดภัยให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของ สังคมจึงเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่ง ภาครัฐควรตระหนักทั้งเรื่อง การฝึกอบรมหรือการให้ความรู้ความเข้าใจ ให้คนเหล่านี้มีประสิทธิภาพหรือมีแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจะมีกฎหมาย เกี่ยวกับงานด้านรักษาความปลอดภัยถือเป็นเรื่องที่ดีของการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนา ในกระบวนการยุติธรรมด้วย

2.2 สภาพปัญหา อาชีพการนวดแผนไทย มี 6 สาเหตุใหญ่โดยสรุปดังนี้

2.2.1 ความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงแต่ขาดแคลนแรงงานที่ได้มาตรฐาน และความต้องการในการพัฒนาตนเองของหมอนวดส่วนใหญ่ ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้โดยการเรียนรู้ ตามสถานที่ฝึกอบรม บางส่วนได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษและบางส่วนเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ หากเรียนรู้จากสถานที่ฝึกอบรมโดยได้รับประกาศนียบัตรจะเป็นตัวรับประกันฝีมือและความรู้ ในระดับสากลให้กับหมอนวดได้ดีกว่าการพัฒนาด้วยระบบอื่นๆ

2.2.2 การศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่เป็นผู้คนมาจาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมาจากทุกภาคของประเทศไทย

2.2.3 หมอนวดแผนไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เพราะทัศนคติต่อหมอนวดบุรุษชายยังไม่เปิดกว้างเท่าที่ควร เป็นเพราะว่าสตรีเพศมีความเหมาะสมกว่าบุรุษเพศ ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและมีความต้องการใช้หมอนวดที่เป็นผู้หญิงด้วยกันมากกว่าผู้ชาย

2.2.4 เกิดการแข่งขันในอาชีพนวดแผนไทยสูง ส่วนใหญ่มาจากอาชีพค้าขาย อาจจะเนื่องมาจากเศรษฐกิจไม่ดี การค้าขายตกต่ำจึงได้หันมาประกอบอาชีพนวดแผนไทยแทนอาชีพเดิม

2.2.5 ต้องการพัฒนาตนเองด้านภาษา ผู้ใช้บริการนวดแผนไทยมีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ แต่ในเขตเมืองพัทยา นั้น ผู้ใช้บริการจึงเป็นชาวต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผู้ประกอบการต้องพัฒนาความรู้ด้านภาษาเพื่อเป็นจุดขายในการเรียกลูกค้าได้ในอีกระดับหนึ่ง

2.2.6 ด้านนโยบายภาครัฐ และการดำเนินการของสมาคมแพทย์แผนไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน ประสบปัญหานั้นับประการ สรุปรวมนดังนี้ 1) การทำงานภาครัฐควรกระจายอำนาจ 2) ควรสนับสนุนงบประมาณให้เหมาะสมและทั่วถึง 3) ส่งเสริมช่วยเหลืองานด้านวิชาการ รวมทั้งบุคลากร 4) มีแนวทางให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2.3 สภาพปัญหา อาชีพการสักกาย มี 5 สาเหตุใหญ่โดยสรุปดังนี้

2.3.1 รอยสักไทยนั้นเป็นที่น่ารังเกียจ น่ากลัว บุคคลที่มีรอยสักส่วนใหญ่ที่เห็นในปัจจุบันจะเป็นนักโทษ ผู้ต้องขัง นักเลง เป็นส่วนใหญ่เมื่อมีรอยสักสังคมจะมองคนๆ นั้นในแง่ลบเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีผลกับสังคม หน้าที่การงาน และความเชื่อถือของคนที่อยู่รอบข้าง

2.3.2 วัยรุ่นนิยมรอยสักลดหลาดลยร่วมสมัยเป็นแฟชั่น เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปมีการสักไฟฟ้าเข้ามาแทนที่ ซึ่งสวยงามทันสมัยและเป็นที่ยอมรับในหมู่วัยรุ่น เป็นการสร้างเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของกลุ่ม รอยสักประเภทนี้มักเป็นรูปสัญลักษณ์และมีสีสันสวยงามสะดุดตา ตัวอย่าง เช่น สักรูปดอกไม้ รูปสัตว์ เสือเผ่น มังกรพันแขน รูปนกอินทรี ปลาฉลาม รูปผู้หญิงหรือลดลยแปลกๆ ดูเป็นศิลป์ หญิงไทยสมัยใหม่ก็นิยมสักเพื่อความสวยงามเช่นการสักเพื่อความสวยงามในปัจจุบันที่นิยมกันมากคือการสักคิ้วถาวร การเขียนขอบตาถาวร

2.2.3 ต้องการพัฒนาตนเองด้านภาษาสำหรับการสักกาย ในสภาพสังคมเมืองพัทยานั้น เป็นเมืองท่องเที่ยวเต็มไปด้วยชาวต่างชาติ ผู้คนที่ประกอบอาชีพในเขตเมืองจึงจำเป็นต้องฝึกภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักเพื่อการยกระดับและความเป็นต่อการประกอบอาชีพ เช่น การเชื่อเชิญ ให้คำแนะนำนำเสนออาชีพการสักกายของตนให้ชาวต่างชาติได้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้บริการได้

2.3.4 การสักมีความเสี่ยงเรื่องของแผลติดเชื้อมาก มีรายงานการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ไวรัสเอดส์ วัณโรค แบคทีเรียและปฏิกิริยาจากสีซึ่งสักลงไปปัจจุบันใช้สารที่นิยมใช้ เป็นสีหลายชนิดมักเป็นโลหะหนัก เช่น สารปรอท แร่เหล็ก แร่โคบอลต์เป็นต้น สารเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาบางอย่าง โดยเฉพาะสารสีแดงของโลหะจะพบได้บ่อยที่สุด คนที่สักตามร่างกาย มีอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี เพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่าของคนที่ไม่ได้สัก และการเจาะจุมูกต้องเสี่ยง เพราะจุมูกเป็นด่านแรกของการกักเชื้อโรคและฝุ่นละอองจากอากาศโอกาสติดเชื้อสูง

2.3.5 ด้านนโยบายภาครัฐ ไม่ให้ความสำคัญในอาชีพสักกายมากนัก เนื่องจากเห็นว่าเป็นอาชีพที่ไม่เป็นที่นิยมของคนไทย อีกทั้งทัศนคติด้านการสักกายเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ แต่ในทางกลับกัน การสักกายเป็นที่นิยมมากในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และในวัยรุ่น หากมีการผลักดันให้เกิดเป็นวิชาชีพอย่างจริงจังจะส่งผลดีต่อการสร้างรายได้ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และสามารถชี้แนะให้คำปรึกษาเยาวชนที่ขาดสติยังคิดที่จะสักกายก่อนวัยอันควรได้

2.4 สภาพปัญหา อาชีพพนักงานเสิร์ฟ มี 8 สาเหตุใหญ่โดยสรุปดังนี้

2.4.1 ปัญหาในการประกอบธุรกิจร้านอาหาร ปัญหาเกี่ยวกับแข่งขันในธุรกิจสถานประกอบการที่ให้บริการนักท่องเที่ยว สภาพปัญหาอาชีพพนักงานเสิร์ฟ ในโรงแรมระดับ 2 ดาวจะมีพนักงานเสิร์ฟที่มีมาตรฐานต่ำ ผู้ประกอบการไม่ต้องการให้พนักงานฝึกอบรม เพราะเป็นต้นทุนให้กับผู้ประกอบการสภาพปัญหาการแข่งขันด้านธุรกิจการค้าสูงโดยเฉพาะปัญหาการซื้อตัวแรงงาน

2.4.2 ปัญหาเกี่ยวกับขาดแรงงาน การมีจำนวนแรงงานไม่เพียงพอ การลาออก การเข้าทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการลาหยุดบ่อย มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเองในระหว่างพนักงานขาดความสุจริตและความขยันหมั่นเพียร นอกจากนี้มักพบปัญหาแรงงานเด็กการที่สถานที่ประกอบการบางแห่งนิยมจ้างแรงงานเด็กโดยให้ค่าจ้างต่ำมาก และยังพบปัญหาแรงงานสตรีในด้านปัญหาแผงขายบริการทางเพศ

2.4.3 ความต้องการแรงงานสูงแต่ส่วนใหญ่ยังเป็นแรงงานประเภทไร้ฝีมือ การบริการที่มีมาตรฐานในระดับสากล จะเป็นบริการที่พอใจและสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศถือว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ

2.4.4 ปัญหาต้องการพัฒนาภาษาเพื่อการประกอบอาชีพ เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย นอกเหนือจากกลุ่มตะวันตก เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับงานบริการในสังคมปัจจุบันนี้โดยเฉพาะเมืองพัทยา

2.4.5 ปัญหาความมั่นคงในการทำงาน มีค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม และไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ เมื่อคนงานไม่มีความเชื่อมั่นในสถานที่ทำงานแรงงานย่อมแสวงหางานใหม่

2.4.6 ปัญหาการทำงานต่ำระดับ ปัญหาการทำงานต่ำระดับทำให้แรงงานมีรายได้ไม่น้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ

2.4.7 จบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สภาพปัญหาสืบเนื่องจากฐานครอบครัวยากจนไม่สามารถเรียนต่อในระดับสูงได้

2.4.8 ด้านนโยบายของรัฐ สรุปปัญหาโดยรวมเกิดจาก ปัญหาสวัสดิการแรงงานไม่ครอบคลุมเพียงพอต่อความต้องการจำเป็นของแรงงาน ปัญหาการประสบอันตรายจากการทำงาน ปัญหาการขาดการส่งเสริมพัฒนาเพื่อยกระดับฝีมือ การได้รับค่าจ้างค่าตอบแทนในการทำงานที่ต่ำ ปัญหาการไม่ได้รับสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงาน หรือ การขาดหลักประกันในการคุ้มครองสวัสดิการแรงงาน ปัญหาการขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและรับผิดชอบและรับประสานงานได้ง่ายโดยตรง

3. รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

ผู้วิจัยค้นพบแนวทางการพัฒนาอาชีพ ทั้ง 4 อาชีพแบบองค์รวมโดยสรุปผล และนำเสนอ ดังนี้ รูปแบบการพัฒนาอาชีพผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ

1. แนวทางการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา
2. รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

3.1 แนวทางการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

3.1.1 ให้การศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพเบื้องต้นเพราะถ้าประชากรมีการศึกษามีความรู้จะสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้อง สามารถทำงานเลี้ยงชีพของตนได้

3.1.2 ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาอาชีพ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ ให้เงินทุน ลดภาษี หาดตลาดส่งออกส่งไปดูงาน ออกกฎหมายคุ้มครองสร้างตลาดแรงงาน ก็จะเป็นวิธีพัฒนาคุณภาพทางหนึ่ง

3.1.3 ให้บริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง จะช่วยพัฒนาคุณภาพประชากรทางด้านร่างกายและสุขภาพิบาลได้มาก

3.1.4 ส่งเสริมและพัฒนาด้านคุณธรรม โดยการอบรมส่งเสริมให้ประชากรมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณธรรมในทุก ๆ ด้าน

3.1.5 กำหนดให้มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลกระทบที่มีต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนโดยทั่วไปแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเริ่มเสื่อมคุณค่าและตกอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม และมีโอกาสที่จะสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดทั้งในปัจจุบันและอนาคตหากมิได้มีการ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารที่มีความเหมาะสม หรือที่จะให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยมีคุณภาพและมีความยั่งยืน

3.1.6 กำหนดคอกฎหมายควบคุม หรือ เทศบัญญัติ คือกฎหมายซึ่งเทศบาลได้ตราขึ้นใช้ในเขตเทศบาลของท้องถิ่นนั้น

3.2 รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาอาชีพขึ้นซึ่งประกอบด้วย 3 แนวทางหลัก ๆ ด้วยกันดังนี้

3.2.1 หลักสูตรฝึกอบรม สหวิทยาการ การยกระดับ – ท่องเที่ยว

1. งาน/ โครงการ
2. การจัดการความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง

3.2.1 หลักสูตรฝึกอบรม

จากแนวทางกรอบแนวคิดในการจัดทำร่างหลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่กล่าวไว้ในตอนต้นจึงเป็นที่มาของหลักสูตรฝึกอบรมตามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบบูรณาการความรู้แบบองค์รวมระหว่าง กลุ่มอาชีพบริการทั้ง 4 อาชีพ โดยใช้คำว่า “สหวิทยาการ” ซึ่งหมายถึง การบูรณาการแบบสหวิทยาการเป็นศูนย์กลางบ่อเกิดขององค์ความรู้ สามารถนำเอาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ มากกว่า 1 สาขาขึ้นไป มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันผ่านการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้อำนาจพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว แล้วบริหารจัดการการเรียนรู้ให้ดีและมีประสิทธิภาพ โครงสร้างหลักสูตรจำนวน 42 ชั่วโมง

3.2.2 งาน / โครงการกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ควรจัดให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวรายละเอียดมี รายละเอียดบอกกิจกรรมในแต่ละกลุ่มอาชีพทั้ง 4 อาชีพ

3.2.3 การจัดการความร่วมมือ เป็นการจัดการความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในชุมชนที่จัดให้เกิดกระแสการท่องเที่ยว การจัดการความร่วมมือ ในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องมองใน 3 ประเด็นหลัก คือ องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว (Tourism Components) ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Products) และระบบรวมทางการท่องเที่ยว (Whole Tourism System) มีลักษณะสำคัญ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติชุมชน
ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการการท่องเที่ยว
2. ต้องตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียม
ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการท่องเที่ยว
3. ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่
ท่องเที่ยวต่างๆ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนา
อาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ผลของการศึกษาวิจัยดำเนินการวิจัยตามจุดมุ่งหมาย
ของการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาในกลุ่มอาชีพ ที่ทำการวิจัยทั้ง 4 อาชีพวิวัฒนาการความเป็นมาเกิด
จากความต้องการในชุมชนในการประกอบอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการท่องเที่ยวมุ่งเน้น
ประกอบธุรกิจเพื่อความอยู่รอดเป็นหลัก ผลการวิจัยพบว่าสามารถจำแนกผลถึงวิวัฒนาการในการ
พัฒนาอาชีพ ในเมืองพัทยาโดยสรุปได้ดังนี้

- 1.1 ประวัติความเป็นมา การประกอบอาชีพทั้ง 4 อาชีพ เป็นการต่อยอดจาก
ภูมิปัญญาดั้งเดิมด้านอัตลักษณ์ของความเป็นไทยเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะอาชีพนวดแผนไทย
และอาชีพสักกาย สำหรับแรงงานที่ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย ในอดีตอยู่ในรูปแบบ
ของการจัดจ้างยามเพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยร้านค้าหรือสถานที่ต่าง ๆ ในเวลากลางคืน ปัจจุบัน
ได้รับความนิยมจากผู้ใช้บริการเป็นอันมากจึงมีผู้หันมาประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น
ผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยในสมัยนี้ต้องเข้มงวดมีวินัยมากขึ้น จะต้องทำงานด้วยใจรัก
และมีจิตวิญญาณเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยในอาชีพของตนที่รับผิดชอบสังคมให้มีระเบียบ
กฎเกณฑ์ สิทธิและหน้าที่ตลอดจนความสัมพันธ์ต่างๆที่ปฏิบัติตามและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ให้กับผู้ประกอบการในสังคมเมืองพัทยาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ส่วนใหญ่
ยังคงเป็นเพศชายในการประกอบอาชีพ การรักษาความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดึงดูด
นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ โดยเฉพาะชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวและสามารถ

ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในส่วนอาชีพนวดแผนไทย พบว่า นวดแผนไทยในเขตเมือง พยายามใช้หลักสูตรการนวดของกระทรวงสาธารณสุขซึ่งแบ่งการนวดไทยหรือการนวดแผนโบราณ เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ 1) การนวดแบบทั่วไป (แบบเชลยศักดิ์) 2) การนวดแบบราชสำนัก สำหรับแรงงานที่นิยมประกอบอาชีพนวดแผนไทยนั้นสืบเนื่องมาจากสถานะทางครอบครัว ก่อนข้างยากจน บางคนก็มีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลครอบครัวของตน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้มารับบริการ มีอัธยาศัยไมตรีอันดี ใจเย็น มีสมาธิ ผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่ เป็นผู้หญิงและมีความต้องการใช้หมคนวดที่เป็นผู้หญิงด้วยกันมากกว่าผู้ชาย จบการศึกษาต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่เป็นผู้คนมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือและมาจากทุกภาค ของประเทศไทย ส่วนใหญ่มาจากอาชีพค้าขาย อาจจะเนื่องมาจากเศรษฐกิจไม่ดี การค้าขายตกต่ำ จึงได้หันมาประกอบอาชีพนวดแผนไทยแทนอาชีพเดิม สำหรับอาชีพการสักกาย พบว่า การสักกาย นั้นประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาในการสักร่างกายมาแต่โบราณ แต่สังคมไทยยังคงมีมุมมองต่อผู้ที่มีรอยสักในเชิงลบอยู่ซึ่งถ้าเรามองในเชิงความรู้สึกต่อสภาพจิตใจ ผู้ที่มีรอยสักส่วนมากจะไม่ค่อยได้รับโอกาสจากทางสังคมเท่าใดนัก เช่น ทำให้มีปัญหาในการ สมัครงานแต่ทางกลับกันรอยสักอาจจะสร้างความน่าเกรงขาม ความน่ากลัวให้กับผู้พบเห็น เช่นบุคคลที่มีลูกน้องมากจะสักยันต์ลวดลายเพื่อให้ลูกน้องเกรงกลัวและเกรงใจง่ายต่อการปกครอง เป็นการสร้างอัตลักษณ์ความมีอำนาจให้กับผู้สักเช่นผู้ที่ประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัย ให้ดูมีความน่าเกรงขามมีความแข็งแรงอดทนเป็นต้น สอดคล้องกับผลงาน วิจัยของ สุขสันต์ กมลสันติโรจน์และคนอื่นๆ (2548 : 155) วิจัยเรื่องการสื่อสารและการรับรู้ความหมายของ “รอยสัก” ในสังคมปัจจุบันเพื่อศึกษาพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ในการสัก พบว่าสำหรับผู้สัก จากห้างสรรพสินค้าหรือจากสถานที่อื่นๆ ส่วนมากสักเพื่อความสวยงามตามแฟชั่นและสมัยนิยม สร้างอัตลักษณ์ที่ผู้สักต้องการให้คนอื่นรับรู้และอัตลักษณ์ที่ผู้อื่นรับรู้ผ่านทางรอยสักที่พบเห็น รอยสักทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นสมาชิกหรือพวกเดียวกัน และนอกจากนี้มีการวิจัย ที่สะท้อนให้เห็นว่าในกลุ่มวัยรุ่น และเยาวชนไทยเริ่มนิยมรอยสัก หรือสักกายกันมากขึ้นทั้งที่เยาวชน เหล่านี้ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นส่วนใหญ่ เช่น งานวิจัยของ ธนิตยา ไพบูลย์วงษ์, ภัทราภรณ์ พิมพาทอง และภาวดี แซ่ตั้ง (2546 : 120) ทำการวิจัยถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ สักสมัยใหม่ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าพฤติกรรมการสักส่วนใหญ่มีสาเหตุอยากลอง ต้องการเข้ากลุ่มเพื่อน เพื่อนชวนเพื่อแฟชั่นความโก้เก๋และสุดท้ายเป็นความชอบส่วนตัวซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ เพลินใจ แต่เกษม (2550 : 102) ศึกษาเรื่องรอยสักของผู้ต้องขัง ปัญหาการปรับตัว และการยอมรับจากสังคม การศึกษาวิจัยพบว่า “รอยสัก” ถือเป็น การสื่อสารในรูปแบบหนึ่งของ

การสื่อสาร อวัจนภาษา หรือการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด พฤติกรรมในการสักของเพศชายมีแนวโน้มที่จะสักมากกว่าผู้หญิง การสักเพื่อความทันสมัยและเป็นแฟชั่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจแรงบันดาลใจในการสักเพื่อนำตามสมัยนิยมหรือแฟชั่น ดังนั้นวัยรุ่นจึงพยายามที่จะสัก เพราะคิดว่าจะทำให้ตัวเองมีจุดเด่นมากขึ้น บ่งชี้ให้เห็นว่าตัวเองต้องการมีรอยสักเพื่อจะได้เท่ให้ดูเด่นเช่นเดียวกับศิลปินในดวงใจ สามารถดึงดูดสายตาจากเพศตรงข้ามได้เป็นอย่างดี และแสดงถึงความทันสมัยของตัวเอง

อย่างในปัจจุบันพบว่าการสักที่เปลือยตา โดยการสักด้วยสีเพอร์ออกไซด์ที่บริเวณเปลือกตา และขอบตาให้เป็นสีตามแฟชั่น เพื่อมีต้องใช้อายไลน์เนอร์อีกต่อไป ปัจจุบันชาวต่างชาติซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวไม่ว่าชายหญิง หรือเพศที่สาม ดารา นักร้อง นักแสดง ศิลปินที่มีชื่อเสียงต่างสนใจในการสักร่างกาย การสักกายหากนำเอาภูมิปัญญาไทยและลวดลายการสักของไทย ผสมเข้าด้วยหลักวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมนานาประเทศแล้วก็จะเป็นการเสริมสร้างอาชีพที่ทำได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสามารถตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว ด้านจิตใจของมนุษย์ที่นิยมสักกายเพื่อบ่งชี้ให้เห็นว่าตัวเองต้องการมีรอยสักเพื่อจะได้เท่ให้ดูเด่นเช่นเดียวกับดารา ศิลปินในดวงใจ และแสดงถึงความทันสมัยของตัวเองซึ่งกำลังเป็นที่นิยมมากในวัยรุ่นและนักท่องเที่ยวขณะนี้ และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยได้ดี โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากในปัจจุบันนี้ ผู้ที่ประกอบอาชีพพนักงานเสิร์ฟ ในเมืองพัทยา และโรงแรมที่มีมาตรฐานจะมีการบริการอาหารแบบตะวันตกเป็นจำนวนมากทุกรูปแบบ การบริการอาหารแก่ผู้บริโภคนในเมืองพัทยาแบ่งออกเป็น 2 ระบบคือ 1) บริการพนักงานเสิร์ฟในเชิงธุรกิจ 2) การบริการอาหารในสถาบัน สำหรับอาชีพบริการพนักงานเสิร์ฟในเชิงธุรกิจเมืองพัทยาจึงเป็นลักษณะการนำอาหารที่จัดเตรียมไว้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างทาง อาชีพพนักงานเสิร์ฟเป็นองค์ประกอบหนึ่งของธุรกิจร้านอาหารจัดเป็นธุรกิจที่นิยมมากสามารถเปิดกิจการได้ด้วยทุนไม่จำกัดแต่ร้านอาหารที่ดีต้องมีมาตรฐาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอาหาร หรือกระทั่งเรื่องคุณภาพจากการบริการ ปัจจุบันแนวโน้มและความต้องการบุคลากรด้านอุตสาหกรรมบริการ และการท่องเที่ยวได้เจริญอย่างรวดเร็วต้องมีการเตรียมบุคลากรให้เพียงพอให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล กลุ่มอาชีพพนักงานเสิร์ฟเป็นกลุ่มอาชีพที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาเพราะถือว่า การบริการเป็นหัวใจหลักที่จะสร้างความประทับใจและเรียกลูกค้ากลับมาใช้บริการได้อีกทั้งและเป็นอุตสาหกรรมหลักที่นำรายได้เข้าประเทศได้อย่างมหาศาล

พนักงานเสิร์ฟต้องพยายามพัฒนาตนเองอยู่เสมอจะต้องรู้หลักการต้อนรับ การแนะนำรายการอาหาร การรับคำสั่ง การเสิร์ฟอาหาร การเก็บเงิน การส่งแขก การเก็บโต๊ะ การจัดโต๊ะและทำความสะอาด เป็นผู้สัมผัสอาหารที่มีสุขอนามัยที่ดี สุดทำรู้จักหลักการให้ บริการที่ดีสำหรับลูกค้าหรือผู้บริโภคนที่เข้าร้าน

1.2 การพัฒนาและวิวัฒนาการในการประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพ

ทั้ง 4 อาชีพนี้มีการพัฒนาและวิวัฒนาการในการประกอบอาชีพจนแบ่งแยกออกเป็นวิชาชีพ ที่ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้นตามลำดับ ซึ่งการพัฒนาวิชาชีพทำเพื่อตอบสนองธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ความหลากหลายในการประกอบอาชีพของแรงงานในเขตเมืองพัทธานันท์ เหตุผลประการแรกส่วนหนึ่ง เกิดจากเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกรณีเมืองพัทธานันท์ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติมีนักท่องเที่ยวชาวต่าง ประเทศหลายเชื้อชาติ หลายสัญชาติเข้ามาท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ นำเงินรายได้ในเชิงธุรกิจการท่องเที่ยว เหตุผลประการต่อมาที่สืบเนื่องต่อจากเหตุผลเบื้องต้น เกิดจากการได้รับการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศไม่ว่าจะมาจากทวีปเอเชีย หรือจากทวีป ตะวันตก จากประเทศเพื่อนบ้านอาทิ การหยิบยืมความทันสมัยด้านวัฒนธรรมการสื่อสาร และเทคโนโลยีเช่นทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายขึ้นทำเรื่อง ที่ต้องใช้เวลาอันนับชั่วโมงเหลือเพียงไม่กี่นาที ทำเรื่องที่ยากสามารถสรุปใจความให้เข้าใจได้ง่ายในเวลาอันรวดเร็วและสามารถ สร้างความมั่นใจควบคู่กับมาตรฐานสากลให้กับผู้ได้ใช้บริการได้ วัฒนธรรมการแต่งกาย เช่น การหลังไหลของแฟชั่นตะวันตก แฟชั่นการแต่งกายของเยาวชนวัยรุ่นที่เลียนแบบการแต่งกายประเทศ ส่องกง เกาหลี หรือญี่ปุ่นที่มีให้พบเห็นโดยทั่วไปในสังคมไทย วัฒนธรรมด้านภาษาและการพูด รวมถึงแม้กระทั่งวัฒนธรรมการรับประทานอาหารที่กำลังนิยมในปัจจุบันเช่น อาหารญี่ปุ่น อาหาร เกาหลี อาหารบุฟเฟ่ เป็นต้น โดยสะท้อนออกมาให้เห็นประจักษ์ทางสังคมไทยได้อย่างเด่นชัด รวมถึงสะท้อนออกมาในรูปแบบของการประกอบอาชีพในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สะท้อนให้เห็น ในอาชีพการรักษาความปลอดภัยปัจจัยแรกในเรื่องของการใช้อุปกรณ์เครื่องมือ การสื่อสารและ เทคโนโลยีที่ทันสมัยปลอดภัยมีมาตรฐานกำกับ และนอกเหนือจากนี้คือ ความก้าวหน้าล้ำสมัย ด้านกฎหมายควบคุมเฉพาะอาชีพที่บังคับใช้ของต่างประเทศ ในการที่มีเหตุร้ายหรือในกรณีฉุกเฉิน กฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของประเทศฟิลิปปินส์ ได้บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายกเทศมนตรี มีอำนาจรวบรวมสมาชิกขององค์กรรักษาความปลอดภัยหรือองค์กรที่ใกล้ชิดที่สุดในพื้นที่ของความเสียหายให้ช่วยเหลือรักษาความสงบเรียบร้อยของพื้นที่ป้องกันอาชญากรรม และจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของบุคคล พนักงานรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บัญชาการหน่วยของจังหวัดหรือเทศบาล ทั้งนี้ในประเทศไทยได้มีการขับเคลื่อนพระราชบัญญัติอาชีพการรักษาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องแต่เนื่องจากสภาวะสังคม การเมืองการปกครองไม่เสถียรภาพจึงทำให้การดำเนินการขับเคลื่อนพระราชบัญญัติอาชีพรักษา ความปลอดภัยต้องหยุดชะงักลง ปัจจัยที่สองเกี่ยวกับจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจรวมถึงเครื่องมือในการ ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรที่ดูแลกำลังพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ

มีอยู่อย่างจำกัด ปัญหาทางด้านอาชญากรรมก็เกิดขึ้นและเพิ่มความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้ส่งผลให้ ความต้องการให้มีกำลังตรวจตราดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะ ในเขตเมืองพัทยาเมืองแห่งการท่องเที่ยว จนทำให้เกิดปรากฏการณ์ขาดแคลนแรงงานที่มาประกอบ อาชีพรักษาความปลอดภัย อาชีพนวดแผนไทย การนวดแผนไทยได้รับการพัฒนามาตรฐาน และได้รับการรับรองจากกระทรวงสาธารณสุขแล้วทุกวันนี้การนวดแผนไทยมีประสิทธิภาพและ ส่งผลดีต่อสุขภาพอย่างมาก เช่นในปัจจุบันการนวดร่วมกับการแพทย์แบบตะวันตกได้รับการยอมรับ เท่าๆกันในฐานะการแพทย์แบบใหม่ สำหรับผู้ที่บริการนวดต้องมีสร้างเชื่อมั่นและทำให้ ผู้ที่ไปใช้บริการเกิดความไว้วางใจ และประทับใจในบริการด้วยวิธีสร้างการสร้างความมาตรฐาน การบริการให้เป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุธสงวน คำคุณ (2542 : 99) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับการใช้บริการนวดแผนไทยในคลินิกการแพทย์ อำเภอคอดยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการวิจัยให้ความสำคัญในผู้ที่บริการนวดต้องมีความเชื่อมั่นและทำให้ ผู้ที่ไปใช้บริการเกิดความไว้วางใจและประทับใจในบริการ การนำภูมิปัญญาเดิมมาต่อยอด ในการประกอบอาชีพ โดยมีหลักเกณฑ์ ทฤษฎี แบบแผน เป็นส่วนช่วยผสมผสาน ชัดเจน และเสริมสร้างให้เกิดกระบวนการ การจัดการ การบริหาร เพิ่มคุณค่าก่อให้เกิดรายได้ เพื่อให้ทัน ต่อความต้องการของสังคมเมืองแห่งการท่องเที่ยวปัจจุบัน ปรากฏการณ์การแพร่กระจายทาง วัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นในการประกอบอาชีพการสักกายโดยการนำเอาเทคโนโลยีด้านอุปกรณ์ เครื่องมือมาใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น ในการผสมสี การลอกลาย การเจาะ การสักที่ปรากฏ ให้เห็นแทบทุกร้านและสถานประกอบการในปัจจุบันซึ่งจะปฏิเสธการใช้อุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกความปลอดภัยได้มาตรฐานไม่ได้ เป็นที่ยอมรับในบรรดานักท่องเที่ยวที่นิยมการสักกาย ว่ามีความน่าเชื่อถือ ปลอดภัยและได้มาตรฐานสากล รวมถึงคำนิยมในการสักกาย ลักษณะของ ลวดลาย ตำแหน่งสักลายที่เมื่อสักลายแล้วจะสามารถบ่งบอกถึงรสนิยม ค่านิยม แฟชั่น ความเชื่อ ความศรัทธาและบ่งบอกกลุ่มสมาชิกของผู้ที่นิยมชมชอบการสักได้เป็นอย่างดีสะท้อนให้เห็น ความต้องการด้านจิตใจแสดงให้เห็นอัตลักษณ์เฉพาะตนได้อย่างชัดเจน และทฤษฎีการแพร่กระจาย ทางวัฒนธรรมสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นให้เห็นในการประกอบอาชีพพนักงานเสิร์ฟ ได้ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นไปในรูปแบบการแต่งกายของพนักงานเสิร์ฟ การบริการ การสื่อสาร ด้านภาษา รูปแบบการบริการเช่น โต๊ะอาหาร อุปกรณ์เครื่องมือ ที่พนักงานเสิร์ฟจะต้องมีการเรียนรู้ พัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนให้เหมือนกับแม่แบบที่หยิบยืมวัฒนธรรมมา ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ที่สะท้อนออกมาในรูปแบบต่างๆนั้นหนึ่งในองค์ประกอบดังกล่าวสะท้อนออกมาในรูปแบบของ การประกอบอาชีพซึ่งสามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมของคลีท วิสเลอร์ และอัลเฟรด โคลเบอร์ (นิยพรรณ วรณศิริ. 2540 : 99-100) กล่าวว่า การแพร่กระจายทาง

วัฒนธรรมสามารถไปได้ทุกที่ไม่มีอุปสรรคทางภูมิศาสตร์ เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของคน และสอดคล้องกับความคิด ทฤษฎีการแพร่กระจาย (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2540 : 14-18) ที่ว่าการติดต่อระหว่างชุมชนระหว่างเมืองหรือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะชุมชนเมือง ประเทศที่ด้อยพัฒนาจะได้ประโยชน์จากชุมชนเมืองประเทศที่พัฒนาแล้วหรือเจริญกว่า ทั้งนี้เพราะการติดต่อเช่นนั้นทำให้เกิดการถ่ายทอด เรียนรู้ รับเอาความรู้ความชำนาญ เทคโนโลยีจากสังคมเจริญมาใช้ หรือมาผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ ทำให้สังคมด้อยพัฒนามีความเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย

2.3 เป็นอาชีพที่นิยมในการประกอบอาชีพ เนื่องจากค่าตอบแทนสามารถสร้างรายได้และสามารถเลี้ยงดูครอบครัวของตนได้ในระดับหนึ่ง สำหรับสภาพของแรงงานที่นิยมประกอบอาชีพทั้ง 4 อาชีพดังกล่าวไว้เบื้องต้นนั้นสืบเนื่องมาจากสถานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจนบางคนก็มีหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลครอบครัวของตน ส่วนใหญ่จะเคยผ่านการมีครอบครัวกันมาแล้ว แรงงานที่หันมาประกอบอาชีพนี้แทนอาชีพเดิมนั้น โดยส่วนใหญ่จะได้รับการชักชวนจากเพื่อนคนรู้จักที่เคยมาทำงานด้านนี้มาก่อนแล้วหรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดในอาชีพนี้จนเป็นที่ยอมรับ ประกอบกับรายได้ที่ดีกว่าอาชีพเดิมที่ทำอยู่ซึ่งทุกคนก็จะมองว่าเป็นทางเลือกอีกอาชีพหนึ่งในสังคมเมืองพญาได้เป็นอย่างดี การเลือกประกอบอาชีพใน 4 อาชีพเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมแนวใหม่ขึ้นมาซึ่งวัฒนธรรมที่ว่าคือ Popular Culture โดย Theodor Adorn (Popular Culture) (1903-1969) แนวคิดทฤษฎีนี้อธิบายปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อน ออกมาให้เห็นทางสังคมในการประกอบอาชีพว่า มีระบบความคิดที่ไม่ตายตัวหากเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีการพลวัตเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไม่รู้จบตามแต่แนวโน้มของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปแต่ละยุคสมัยแตกต่างกันออกไป มีเสรีภาพทางความคิดสูง จนเกิดความคิดจากแนวโน้มของคนหลายวัฒนธรรม ผสมเข้าเป็นวัฒนธรรมผสม (Hybrid Culture) ในการศึกษาหรืองานวิจัยต่าง ๆ มีการใช้คำทับศัพท์ หรือบัญญัติศัพท์ Popular Culture ใช้กันอย่างหลากหลาย เช่น คำว่า ป๊อป คัลเจอร์ วัฒนธรรมสมัยนิยม หรือกระแสป๊อป วัฒนธรรมประชานิยม วัฒนธรรมกระแสนิยม สำหรับการรับเอาวัฒนธรรมประชานิยมเข้ามาในสังคมไทยนั้น มีสาเหตุจากความบันเทิงที่สร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่มุ่งเน้นด้านผลประโยชน์ในตัวตน ทำให้เกิดความพึงพอใจ เพราะว่ามันดีราคาเป็นเงินได้ ภูมิปัญญาขนาดแผนไทย การสักกายลวดลายไทย หรือการให้บริการอาหารของพนักงานเสิร์ฟ วัฒนธรรม เหล่านี้ของไทยก็แข็งแรงอยู่มาก แต่ในขณะที่เดียวกันเราคนไทยไม่ควรที่จะหยุดนิ่งแต่ควรที่จะพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้นเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่จะกลายมาเป็นผลผลิตใหม่ทางวัฒนธรรมไทย

2.4 หน่วยงานราชการองค์กรภาครัฐให้การสนับสนุนในการประกอบอาชีพเบื้องต้น มีการรวมกลุ่มรวมตัวในการจัดการการมีส่วนร่วมในระดับหนึ่ง ได้แก่ ชมรม สมาคม กองสวัสดิการ สังคมเมืองพัทยา กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 จังหวัดชลบุรี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมืองพัทยา มีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม เช่นการฝึกอบรม กิจกรรม โครงการสนับสนุน จัดทำมาตรฐานวิชาชีพสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ประกอบการ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม (Functionalism) ของมาลินอฟสกี (Malinowsk. 1884 – 1942) (นิยพรรณ วรรณศิริ. 2540 : 108) ที่ว่าการที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาได้นั้นบุคคลชุมชนหรือองค์กรในแต่ละอาชีพดังกล่าวจะต้องทำหน้าที่ของตนเองด้วยดี จึงจะเป็นสังคมที่สมบูรณ์ สังคมจะดำรงอยู่ได้ด้วยดีอย่างยั่งยืน ซึ่งหากส่วนประกอบของสังคมส่วนใดส่วนหนึ่งด้อยลงไปหรือไม่สมบูรณ์หรือเสียหายก็จะทำให้สังคมนั้น ๆ ด้อยค่าลงไปหรืออาจทำให้ล่มสลายลงไปได้ในที่สุด มนุษย์ในทุกสังคมมีความต้องการพื้นฐานทางจิตใจ และหน้าที่หลักของวัฒนธรรมคือการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์หรือเปรียบเสมือนเครื่องมือในการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน 3 ด้านของมนุษย์ คือ ความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย ความต้องการด้านสังคม และความต้องการทางจิตใจเชิงสัญลักษณ์ เพื่อความมั่นคงทางจิตใจ หากทั้ง 4 อาชีพข้างต้น มีการพัฒนาแล้วและต่างทำหน้าที่ของตนได้ดีอย่างสมบูรณ์ ก็จะประกอบกันเป็นโครงสร้างของสังคมที่สมบูรณ์ตามทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม ซึ่งจะส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยานำเงินรายได้เข้าประเทศ

2. สภาพปัญหา ในการประกอบอาชีพ ทั้ง 4 อาชีพนั้น สรุปปัญหาโดยรวมส่วนใหญ่พบว่า ความต้องการแรงงานด้านพนักงานรักษาความปลอดภัยโดยสรุปเกิดจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ สาเหตุปัญหาแรงงานไทย ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในท้องถิ่น ปัญหาความไม่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากพนักงานรักษาความปลอดภัย มีการสร้างอิทธิพลในกลุ่มพนักงานรักษาความปลอดภัย ปัญหาความไม่มั่นคงในการทำงาน ปัญหาแรงงานจบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีมาตรฐาน ปัญหาผู้ว่าจ้างทั้งภาครัฐและเอกชนกำหนดราคาจ้างต่ำเกินควร สัญญาจ้างรักษาความปลอดภัยที่ไม่เป็นธรรม ปัญหาจากกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจและการจ้างแรงงาน ปัญหาแรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ปัญหาที่มีการหลอกลวงโกงค่าแรง เกิดการแข่งขันในอาชีพสูง สภาพปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย ปัญหาแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อภาวะจ้างงานคนไทย ปัญหาจากการกำหนดนโยบายของรัฐบาลปัญหาคือหน่วยงานภาครัฐยังไม่มียุทธศาสตร์หรือโครงการกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ พนักงานรักษาความปลอดภัยได้ดีเท่าที่ควร จึงเป็นภาระหน้าที่ให้กับกลุ่มอาชีพนี้ที่จะต้องช่วยกัน

รักษาผลประโยชน์ของกลุ่มไว้ในระดับหนึ่ง สภาพปัญหาของอาชีพการนวดแผนไทย พบว่าปัจจัยของสภาพปัญหาเกิดจาก ความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงแต่ขาดแคลนแรงงานที่ได้มาตรฐาน หรือยังมีคุณภาพฝีมือแรงงานยังไม่ดีเท่าที่ควร การศึกษาค่ากว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจึงไม่ได้รับการพัฒนาภูมิปัญญาความรู้เท่าที่ตลาดแรงงานกำหนด หมอนวดแผนไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงเนื่องจากผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและมีความต้องการใช้หมอนวดที่เป็นผู้หญิงด้วยกันมากกว่าผู้ชายจึงเป็นการตัดโอกาสการประกอบอาชีพของหมอนวดเพศชายทั้งที่เพศชายมีพลังกำลังในการนวดดีกว่าเพศหญิงและทัศนคติด้านขายบริการทางเพศของหมอนวดชายมีเปอร์เซ็นต์น้อยกว่าเป็นอย่างมากอีกด้วย เกิดการแข่งขันในอาชีพนวดแผนไทยสูงเนื่องจากมีการลงทุนน้อยประกอบกับความต้องการใช้บริการของนักท่องเที่ยวมีสูง ทั้งนี้ผู้ประกอบการอาชีพต้องการพัฒนาตนเองด้านภาษาแต่ยังขาดรายได้งบประมาณในการลงทุนให้กับตนเอง สำหรับด้านนโยบายภาครัฐขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังและการจัดงบประมาณให้ไม่ทั่วถึงกับแรงงานจริง อาชีพการสักกาย ปัญหาการประกอบอาชีพการสักกายโดยสรุปคือการสักกายในสังคมไทยนั้นเป็นที่น่ารังเกียจ นักกลัวบุคคลที่มีรอยสักส่วนใหญ่ที่เห็นในปัจจุบันจะเป็นนักโทษ ผู้ต้องขัง นักเลง เป็นส่วนใหญ่เมื่อมีรอยสักสังคมจะมองคนๆ นั้นในแง่ลบเสียเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐไม่ให้ความสำคัญและไม่สนับสนุนส่งเสริมในอาชีพสักกายอีกด้วย แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนปัจจุบันนี้วัยรุ่นนิยมรอยสักลดหลาดลยร่วมสมัยกลายเป็นแฟชั่นและเป็นที่ยอมรับในหมู่วัยรุ่น นอกจากนี้หญิงไทยสมัยใหม่ก็นิยมสักเพื่อความสวยงามเพิ่มขึ้น เช่น การสักเพื่อความสวยงามในปัจจุบันที่นิยมกันมากคือการสักคิ้วถาวร การเขียนขอบตาถาวร ทั้งนี้การสักยังคงมีความเสี่ยงเรื่องของแผลติดเชื้อ อุปกรณ์เครื่องมือไม่ได้มาตรฐานและผู้ประกอบการอาชีพยังคงต้องการพัฒนาตนเองโดยเฉพาะด้านภาษาเพื่อบริการให้คำแนะนำสำหรับการสักกายให้ชาวต่างชาติได้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้บริการได้ สภาพปัญหา อาชีพพนักงานเสิร์ฟ มีปัญหาเกี่ยวกับแข่งขันในธุรกิจสูง หากผู้ประกอบการใดมีทุนหนามากกว่าก็จะสามารถแข่งขันดำเนินกิจการได้ในยุคเศรษฐกิจปัจจุบันนี้ มีปัญหาเกี่ยวกับขาดแรงงาน เนื่องจากมีความต้องการแรงงานสูง แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นแรงงานประเภทไร้ฝีมือ การมีจำนวนแรงงานไม่เพียงพอสืบเนื่องมาจากมักพบปัญหาแรงงานเด็ก ปัญหาแฝงขายบริการทางเพศเป็นส่วนใหญ่ สิ่งจำเป็นสำหรับงานบริการในสังคมปัจจุบันนี้โดยเฉพาะเขตเมืองพัทยาคือ ตัวแรงงานเองมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านศักยภาพและด้านภาษาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากต่อการสื่อสารเพื่อบริการอาหาร และยังพบปัญหาความไม่มั่นคงในการทำงานเกิดจากได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นผนวกด้วยปัญหาการทำงานต่ำกว่าระดับการศึกษาทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพพบปัญหาด้านนโยบายของรัฐโดยรวมเกิดจากปัญหาการขาดการส่งเสริมพัฒนาเพื่อยกระดับฝีมือ

ปัญหาการไม่ได้รับสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงาน หรือ การขาดหลัก ประกันในการคุ้มครองสวัสดิการแรงงาน ปัญหาการขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและรับผิดชอบงานโดยตรง

ทั้ง 4 อาชีพถือว่าเป็นอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาและเกี่ยวข้องกับ การแพร่ กระจายทางวัฒนธรรมกล่าวคือการปรับตัวและการยอมรับทางวัฒนธรรมของสังคมที่ต่างกัน จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนได้ในที่สุด ดังนั้นเมื่อสภาพการประกอบอาชีพที่ต้องดำรงชีพให้สอดคล้องกับสภาพ แวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ดังนั้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจึงเป็นหนทางออกที่ดีที่สุดสำหรับการอยู่รอดด้วยนั้นคือการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาสังคมช่วยให้ธุรกิจที่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืนสอดคล้องกับการพัฒนาเมือง พัทยาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวระดับชาติที่ยั่งยืน สรุปได้ว่า พัฒนาการทางสติปัญญาจะก่อเกิดให้มีการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็น 2 ลักษณะ คือ การผสมผสานหรือการซึมซับ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างของสติปัญญาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (Accommodation) หลักการแนวคิดเบื้องต้นสามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีการพัฒนาสังคม (Social Development Theory) ดร.เอนสมิงเจอร์ กล่าวโดยสรุปคือ เป้าหมายของการพัฒนาชาติคือ การพัฒนาคนและการพัฒนาสถาบัน การพัฒนาคนเป็นอันดับหนึ่งตามด้วยการพัฒนาสถาบัน การพัฒนาคนคือการทำให้ เขาสามารถพึ่งตนเองได้อย่างนับถือตนเอง ในการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ผู้มีส่วนร่วมจะต้อง มีความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาของตนเอง มีความสามารถหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ และอยู่ในฐานะพร้อมที่จะเขียนฐานะให้สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ก็ได้ชื่อว่า พัฒนาสมบูรณ์แล้ว

3. รูปแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพ การรักษาความปลอดภัย การวางแผนไทย การสักราย และพนักงานเสิร์ฟ รูปแบบการพัฒนาอาชีพผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ

3.1 แนวทางการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา คือ

1) ให้การศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย จิตไชยสง (2544 : 97) ศึกษาการถ่ายทอด ภูมิปัญญาชาวบ้านในการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเชิงธุรกิจชุมชน โดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านในการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเชิงธุรกิจชุมชน สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ชุมชนและระหว่างชุมชน โดยระดับบุคคล ผู้ที่มีหน้าที่ถ่ายทอดคือครอบครัวเครือญาติ ผู้สูงอายุและผู้เป็นภูมิปัญญา โดยใช้วิธีการทดลองปฏิบัติ สอนแนะนำและอาศัยการกลมกลืนทางสังคมแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยใช้ ทฤษฎีการสร้างปัญญา (Constructivism) ของวิกทอทสกี (L.Vygotsky1896-1934) มีหลักการว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่จะต้องเคลื่อนไหว ในการสร้างความรู้เอง โดยการนำข้อมูลจากภายนอกผสมผสานกับสิ่งที่เขารู้อยู่แล้ว แต่เดิมสร้าง เป็นความรู้ให้มีความหมายใหม่ขึ้น เช่นด้วยวิธีการ ปฏิบัติสอนแนะนำโดยมีหลักเกณฑ์ ทฤษฎี

แบบแผน เป็นส่วนช่วยผสมผสานขัดเกลา และเสริมสร้างให้เกิดกระบวนการ การจัดการ การบริหาร รูปแบบการพัฒนาอาชีพแบบใหม่และอาศัยการกล่อมเกลาทางสังคมแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยใช้สื่อในการทำงานจริงรวมถึงการพบปะแลกเปลี่ยนพูดคุยระดับชุมชน มีการถ่ายทอดโดยอาศัย กลุ่มทางสังคม ได้แก่ กลุ่มเพื่อน กลุ่มผู้นำ กลุ่มอาชีพ โดยใช้วิธีการฝึกอบรมการประชุมและเวที ชาวบ้าน โดยไม่เน้นเนื้อหาแต่มีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้ การถ่ายทอดระหว่างชุมชนใช้วิธีการเรียนรู้ จากการฝึกอบรม การศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกชุมชนรวมทั้งการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยใช้สื่อการพูดคุยแลกเปลี่ยน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน เพื่อให้ทันต่อ ความต้องการของสังคมเมืองแห่งการท่องเที่ยวปัจจุบัน 2) ส่งเสริมอาชีพ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับ เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพ 3) ให้บริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง 4) ส่งเสริมและพัฒนา ด้านคุณธรรม 5) กำหนดให้มีแผน พัฒนาการท่องเที่ยวไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ของชุมชน สอดคล้องกับแผนพัฒนาแรงงาน กระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2551 สำหรับเป้าหมายหลัก ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแรงงาน พ.ศ. 2551 ยังคงยึดหลัก “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” สอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี หน่วยงานสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 ชลบุรี ซึ่งเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมทั้งการจัดการทดสอบ มาตรฐานฝีมือแรงงานและการแข่งขันฝีมือแรงงานพร้อมทั้งประสานงานให้มีการจัดการอย่างมีส่วนร่วม ในชุมชนท้องถิ่นต่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน แต่ผลกระทบในลักษณะที่ไม่พึงปรารถนาเติบโตขยายตัว ขนานกันไปด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบที่มีต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน โดยทั่วไปแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเริ่มเสื่อมคุณค่า และตกอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม ในปัจจุบันและอนาคตหากมิได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร ที่มีความเหมาะสมหรือที่จะให้การท่องเที่ยวของเมืองพัทยามีคุณภาพและมีความยั่งยืน การพัฒนา การท่องเที่ยวไม่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเดียว ควรมีการพัฒนาบุคคลด้วย 6) กำหนดออกกฎหมายควบคุม หรือ เทศบัญญัติ

3.2 รูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ผู้วิจัย ได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาอาชีพขึ้นซึ่งประกอบด้วย 3 แนวทางหลักๆด้วยกันดังนี้

3.2.1 หลักสูตรฝึกอบรม สหวิทยาการ การยกระดับ – ท่องเที่ยว

3.2.2 งาน / โครงการกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริม

การประกอบอาชีพที่ควรจัดให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวรายละเอียดมีรายละเอียดบอกกิจกรรม ในแต่ละกลุ่มอาชีพทั้ง 4 อาชีพ ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืน ต้องประกอบด้วยคนพัฒนา ชุมชนพัฒนา สิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่สมดุลและเทคโนโลยี ปัจจัยเหล่านี้เป็นทั้งปัจจัยเหตุให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ความสมดุลตามธรรมชาติและกระบวนการพัฒนาแบบองค์รวมเพื่อให้เกิดแนวคิดที่ดีต่อไป

3.2.3 การจัดการความร่วมมือ เป็นการจัดการความร่วมมือ และการมีส่วนร่วม ในชุมชนที่จัดให้เกิดกระแสการท่องเที่ยว มีลักษณะสำคัญ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติชุมชน
ชนบทธรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการการท่องเที่ยว
2. ต้องตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ชนบทธรรมนิยม
ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อกระบวนการท่องเที่ยว
3. ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่
ท่องเที่ยวอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยเฉพาะสถานบันการศึกษาโดยนำไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สำหรับการพัฒนาอาชีพ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ศักยภาพของผู้ประกอบอาชีพ รักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพในการปฏิบัติงาน โดยควรกำหนดให้มีการฝึกอบรมทั้งก่อนการปฏิบัติหน้าที่ การฝึกอบรม ต่อเนื่องเมื่อมีการปฏิบัติหน้าที่แล้ว รวมไปถึงการจัดการค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม โดยภาครัฐควรมีเข้ามามีบทบาทในการให้การสนับสนุนในส่วนนี้ด้วย

1.2 เสริมสร้างให้ผู้ประกอบธุรกิจมีความสามารถในการบริหารกิจการ เช่น การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารกิจการ ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน ด้านภาษี การบริหารจัดการ รวมไปถึงการหาแหล่งเงินทุนให้แก่ ผู้ประกอบการ การปรับปรุงระบบการส่งเงินประกันสังคมเพื่อเอื้อประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้ประกอบ ธุรกิจ ผู้ประกอบอาชีพทุกอาชีพ รวมไปถึงการกำหนดช่องทางลัดในกรณีมีข้อพิพาทเกิดขึ้น ซึ่งภาครัฐถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

1.3 ในกรณี การส่งเงินประกันสังคมของผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัย มีความเข้มงวดเกินไปและกำหนดจำนวนการส่งเงินที่สูงเกินไป หากจ่ายไม่ทันก็มีค่าปรับ รัฐควรจะมีบทบาทเข้ามาช่วยเหลือผู้ประกอบการเกี่ยวกับเงินประกันสังคม นอกจากอาชีพพนักงานรักษา

ความปลอดภัยแล้วการส่งเงินประกันสังคมของผู้ประกอบการทุกอาชีพไม่ว่าจะเป็นพนักงาน ผู้ประกอบอาชีพอิสระ รัฐควรจะมีบทบาทเข้ามาช่วยเหลือผู้ประกอบการเกี่ยวกับเงินประกันสังคม หรือเงินประกันตนให้มีความโปร่งใส การตรวจสอบ สายด่วนให้คำปรึกษารองทุกข์ ช่วยเหลือได้มากกว่านี้

1.4 ไม่มีสถาบันด้านการเงินให้การสนับสนุนธุรกิจ การประกอบอาชีพอิสระเท่าที่ควร

1.5 ควรกำหนดให้มีกองทุนประกันภัยสำหรับผู้ประกอบอาชีพ โดยกำหนดให้มีการจ่ายเงินสมทบทั้งจากพนักงานและผู้ประกอบการ

1.6 ควรกำหนดให้มีกองทุนสำหรับกลุ่มอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเมืองพัทยา

1.7 ควรพัฒนาจากอาชีพ ให้พัฒนาขึ้นเป็นวิชาชีพ

1.8 ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมมารยาท คุณธรรม จริยธรรม รวมถึงจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่นเดียวกับหน่วยงานภาครัฐที่มุ่งเน้นให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มีลักษณะเป็นองค์กรคล้ายครอบครัว ประองคอง สามัคคีกัน

1.9 ควรประยุกต์ใช้ระหว่างพนักงานและเทคโนโลยีเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป

1.10 รัฐบาลควรกำหนดให้มีหน่วยงานส่งเสริมการประกอบอาชีพที่เป็นอาชีพเด่นหรืออาชีพส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ เช่น อาชีพสักราย อาชีพนวดแผนไทย อาชีพบริการอาหาร

1.11 สำหรับสถานประกอบการ ผู้ประกอบอาชีพหรือพนักงานควรจะมีการฝึกอบรมผู้ให้บริการก่อนเพื่อที่จะได้มีการปฏิบัติต่อลูกค้าที่เหมาะสมเป็นระเบียบแบบแผนทำให้ดูไม่วุ่นวายมีการแบ่งหน้าที่กันให้เรียบร้อยเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของการทำงานมีการทำงานที่เป็นระบบรวดเร็ว พนักงานแต่ละคนรู้หน้าที่ของตนเองไม่เกี่ยงหน้าที่กัน หากต้องการเป็นที่สนใจของลูกค้าควรมีสิ่งแปลกจากที่อื่นเพื่อเป็นสิ่งล่อลูกค้าอาจจะเป็นการแต่งตัวที่แปลกการบริการที่ไม่เหมือนที่อื่น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ศึกษาการออกกฎหมายควบคุมทั้งผู้ประกอบการและผู้ประกอบอาชีพพร้อมกันทั้งสองส่วนหากไม่สามารถทำได้ทั้งสองส่วน ควรเริ่มจากผู้ประกอบการก่อน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีประสิทธิภาพและคุณภาพ เมื่อผู้ประกอบการมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะผลักดันพัฒนาคุณภาพและควบคุมการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพตามไปด้วย

2.2 ศึกษาการควบคุม การกำหนดคุณสมบัติหรือใบอนุญาตแก่พนักงาน ผู้ประกอบการผู้ประกอบการอาชีพ ควรออกเป็นระเบียบหรือประกาศแยกต่างหากจากพระราชบัญญัติ

2.3 หากกฎหมายมีผลบังคับใช้ กำหนดให้ต้องมีสัญญาขึ้นใหม่ หากผู้ว่าจ้าง ไม่ใช่สัญญาดังกล่าวมีบทลงโทษหรือไม่ อย่างไร ภาครัฐควรศึกษาสภาพปัญหาและมีศูนย์กลาง ในการให้คำปรึกษาเอาใจใส่อย่างจริงจัง อย่างยั่งยืนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการ ซึ่งในปัจจุบันส่วนใหญ่ประชากรจะไม่ให้ความไว้วางใจภาครัฐเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีความจริงจังในการให้คำปรึกษาแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน สืบเนื่องจากภาคประชาชนจัดตั้ง เป็นกลุ่มสมาคม สมาพันธ์ หรือชมรมขึ้นแทนเพื่อรวมกลุ่มกันแก้ไขปัญหาและสร้างความเข้มแข็ง ขึ้นกันเององค์กรเพื่อสำหรับไว้ต่อรองกับภาครัฐที่ไม่ให้การสนับสนุนด้านกฎหมาย หรือความคุ้มครอง การกำหนดกฎ ระเบียบ หรือเป็นกฎหมายก็ตาม ควรมีผลบังคับอย่างจริงจัง ศึกษาขั้นตอนให้ถูกต้องและเหมาะสมกับมาตรฐานอาชีพ เป็นต้น

2.4 ภาครัฐ ควรร่างพระราชบัญญัติการกำกับดูแล เช่น ควรออกกฎหมายควบคุม หรือ เทศบัญญัติ คือกฎหมายซึ่งเทศบาลได้ตราขึ้นใช้ในเขตเทศบาลของท้องถิ่นนั้น ๆ และจะต้อง ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น ๆ ที่มีลำดับศักดิ์สูงกว่า ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้ให้อำนาจเทศบาลตราเทศบัญญัติขึ้นใช้บังคับได้ในเขตเทศบาลของท้องถิ่นตน และสามารถวาง โทษปรับแก่ผู้ละเมิดเทศบัญญัติได้ เช่น เทศบัญญัติ กทม. เรื่องการรักษาความสะอาด เทศบัญญัติ กทม. เรื่องการควบคุมการก่อสร้างอาคารกำหนดเทศบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง ซึ่งท้องถิ่นใดที่ยังไม่มีเทศบัญญัติในการก่อสร้างเป็นของตนเองก็ให้ปฏิบัติตามข้อความในข้อบัญญัติ นี้เป็นหลักแต่ท้องถิ่นใดที่สามารถออกเทศบัญญัติเองได้ก็ให้ปฏิบัติตามเทศบัญญัตินั้นเป็นต้น และพัฒนาก้าวไป สู่การยกระดับกฎหมายบังคับใช้ควบคู่กันไป

2.5 ควรพัฒนาจากอาชีพ พนักงานรักษาความปลอดภัย การนวดแผนไทย การสักกาย พนักงานเสิร์ฟให้เป็นวิชาชีพมาตรฐานสากลควรศึกษาหน่วยธุรกิจให้สามารถอยู่รอด และเจริญเติบโต

2.6 ศึกษาการประยุกต์ใช้ระหว่างพนักงานและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ เพื่อยกระดับการบริการสู่มาตรฐานสากล เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

2.7 ศึกษาแนวทางการยกระดับมาตรฐานของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการอาชีพ ที่จัดตั้งขึ้นเป็นสมาคม หรือชมรมให้มากที่สุด ควรศึกษาถึงภารกิจของสมาคมต่อกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เช่น รัฐบาล ธุรกิจ สมาคม และผู้บริโภคที่ควรเน้นบทบาทและความสำคัญ แล้วให้การประกอบ อาชีพนี้ต้องผ่านการคัดเลือกคุณสมบัติจากสมาคม หรือชมรมก่อนเพื่อเป็นรับรองคุณภาพเบื้องต้น

ในส่วนของภาคประชาชนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของภาครัฐโดยหน่วยงานภาครัฐเข้ามามีส่วนตรวจสอบกฎระเบียบอีกชั้นตอนหนึ่ง การดำเนินงานภาคประชาชนสามารถดำเนินการในด้านต่าง ๆ ได้เช่น ไม่ว่าจะเป็นด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เทคนิค องค์ความรู้ การแก้ไขปัญหา การรักษาสภาพประโยชน์ของสมาชิก การลงโทษผู้ละเมิดหรือผู้กระทำผิดต่อจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพและการเปิดหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อสอนการฝึกอบรมด้วยตนเองตามสถานฝึกอบรมในกลุ่มสมาคมหรือชมรมนี้ได้อีกด้วย

2.8 ภาครัฐควรสนับสนุน สถานประกอบการ ผู้ประกอบอาชีพที่สามารถประเมินผ่านมาตรฐานแล้วได้รับเครื่องหมายมาตรฐานจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้ จะได้รับการส่งเสริมและการสนับสนุนสิทธิประโยชน์จากตราเครื่องหมาย ได้แก่ ภาครัฐสนับสนุนด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาพรวมของสถานประกอบการ การบริการ มาตรฐานของร้านผ่านสื่อต่าง ๆ อาทิได้ รับการประชาสัมพันธ์ผ่าน website ของสำนักงานส่งเสริมการค้า สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ การจัดดูหา กิจกรรมประชาสัมพันธ์ ในงานแสดงสินค้านานาชาติ การลงโฆษณาภาพรวม ในวารสารชั้นนำด้านมาตรฐานบริการโดยสำนักงานส่งเสริมการค้า สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้รับแจกจ่ายเอกสารเผยแพร่ และสื่อประชาสัมพันธ์ คู่มือเกี่ยวกับกฎระเบียบที่ควรรู้ด้านสุขอนามัยตามกฎเกณฑ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาดร่วมกับเมืองพัทยาโดยสำนักงานการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ได้แก่

1. สนับสนุนให้ร้านอาหารไทยเป็นช่องทางจำหน่ายและ ประชาสัมพันธ์สินค้า OTOP และ SMEs โดยขอความร่วมมือ ให้ใช้ผลิตภัณฑ์ของไทย
2. ให้ร้านสถานประกอบการ เป็นสัญลักษณ์ที่โดดเด่นของอุตสาหกรรมอาหาร การบริการรวมถึงแสดงออกภาพลักษณ์ประเทศไทย

ปัญหาและอุปสรรค

1. ทางสถานประกอบการ ผู้ประกอบอาชีพไม่มีเวลาให้ในการสัมภาษณ์ เพราะมีลูกค้าเข้าร้านตลอดเวลา ดังนั้นเราควรที่จะนัดเวลาในการสัมภาษณ์ว่าทางร้านพร้อมที่จะให้สัมภาษณ์เมื่อใดทางร้านไม่ให้ข้อมูลจริงเนื่องจากกลัวจะเสียภาพพจน์ของทางร้าน เราควรจะถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะไม่ทำเสียภาพพจน์ของทางร้านเพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

2. การสัมภาษณ์ภาคสนามประสบปัญหาของสภาพการเมืองที่ไม่ปกติ เช่น การจัดประชุมผู้นำอาเซียนซัมมิทเมืองพัทยา การชุมนุมของกลุ่มเสื้อแดงก่อให้เกิดเหตุการณ์ไม่สงบ

จนรัฐบาลสมัยนายกอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะต้องประกาศใช้พระราชกำหนดฉุกเฉินใช้ควบคุมสถานการณ์ และเลื่อนการประชุมเมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2552 โดยไม่มีกำหนดวันประชุมในครั้งถัดไป นักท่องเที่ยวจำนวนมากต้องยกเลิกการเข้ามาเที่ยว เพราะความไม่มั่นใจในความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้น เมืองพัทยาสวยเสียรายได้เข้าเมืองพัทยากว่า 100 ล้านบาท

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. การแพทย์แผนไทยกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก, 2538.
- . ผู้บริหารกับการแพทย์แผนไทย รายงานการประชุมวิชาการและประชุมชี้แจงแนวทางการพัฒนาและการดำเนินงานแพทย์แผนไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก, 2539.
- กรมการพัฒนาแรงงาน. แนวทางการพัฒนาแรงงาน. กรุงเทพฯ : ห้องสมุดกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, 2551.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. โครงการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจชุมชน หน่วยงานเจ้าของโครงการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์. การจดทะเบียนการค้า. 2551.
<<http://thairegistration.com>> 25 พฤษภาคม, 2551.
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. วิวัฒนาการแรงงาน. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2550.
- กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา. แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. วิวัฒนาการแรงงาน พ.ศ. 2499. กรุงเทพฯ : ห้องสมุด กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, 2500.
- กระทรวงแรงงาน. กรอบเป้าหมายการพัฒนาฝีมือแรงงานประจำปีงบประมาณ 2550. 2551.
<http://www.mol.go.th/mol_question.html> 4 มกราคม 2551.
- กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ การแพทย์แผนไทย. การนวดไทยเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส, 2540.
- กระบวนการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว. 2551. <<http://elearningspu.ac.th>> 24 กรกฎาคม 2551.
- กรุงไกล เจนพาณิชย์ และประเสริฐ คู่จินดา. “ความรู้บางประการเกี่ยวกับการนวด,” วารสารสุขภาพ. 3(4) : 83–85, 2523.
- . ผลการนวดแบบเดิมของไทยต่อระบบไหลเวียนเลือด. ม.ป.ท. : รายงานการวิจัยโครงการฟื้นฟูการนวดไทยในงานสาธารณสุขมูลฐาน, 2538.
- กฤษ เพิ่มทันจิต. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการการเกิดเมือง. กรุงเทพฯ : ศรีเอทีพีพับลิชชิง, 2536.

- กลุ่มนักกฎหมายแรงงาน. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2541.
- กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพ. เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เล่มที่ 10. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2540.
- _____. เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เล่มที่ 11 สรุปแนวทางการร่วมมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่าง ททท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540.
- กองวิจัยตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน. รายงานการศึกษาวิจัยประมาณการความต้องการการแรงงานในประเทศ ปี 2547-2551. กรุงเทพฯ : ห้องสมุดกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, 2548.
- กองสุศึกษา. ธุรกิจการสัก. 2551. <www.thaihed.com> 7 มกราคม 2552.
- กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2545. กรุงเทพฯ : เอ็ด เซเทรา, 2545.
- กองวิชาการและแผนงาน. บรรยายสรุปเมืองพัทยา. ชลบุรี : ศาลาว่าการเมืองพัทยา, 2546.
- กาญจนา แก้วเทพ. การพึ่งตนเอง : ศักยภาพในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2531.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนีวัดคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2543.
- _____. แผนปฏิบัติการการพัฒนาบริการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : คอร์ แพลนนิ่งแอนด์ ดีเวลลอปเม้นท์, ม.ป.ป.
- _____. รายงานสรุปการดำเนินงานเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540.
- _____. สหัสวรรษใหม่เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป..
- _____. เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เล่มที่ 1 สรุปแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระดับประเทศ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540.
- _____. เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เล่มที่ 10 สรุปคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านกายภาพ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540
- “การพัฒนาแรงงาน,” แนวทางการพัฒนาแรงงาน. 2550. <http://www.mol.go.th> 4 ธันวาคม 2552.

- กิจฐเขต ไกรवास และคนอื่นๆ. คุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพเก็บขยะในจังหวัดชลบุรี.
ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.
- กิติมา สุรสนธิ. ความต้องการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของมนุษย์. กรุงเทพฯ :
โครงการวิจัยเสริมหลักสูตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- เกษมสันต์ วิลาวรรณ. กฎหมายแรงงานสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2525.
- ข้อมูลการแพทย์แผนไทย. 2551. <<http://www.thaiherbclub.com/default.asp>> 4 มกราคม 2551.
- ข้อมูลการนวดแบบโบราณ. 2551.
<http://www.nwk.ac.th/inweb/student_job/message.pawad.htm> 28 มีนาคม 2552.
- ข้อมูลนวดแผนไทย (แผนโบราณ). 2551. <<http://www.wonginvention.com/massage.htm>>
7 เมษายน 2551.
- ข้อมูลนวดไทย ภูมิปัญญาจากมันสมองและสองมือ สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมพัฒนา
การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. 2551.
<<http://www.ittm.or.th/articles/index.htm>> 20 พฤษภาคม 2551.
- ข้อมูลภูมิปัญญาชาวบ้าน. 2551. <<http://www.shool.net.th/library/snet6/envi5/panya/panya.htm>>
16 พฤษภาคม 2551.
- ข่าวสด. 2550. <http://www.khaosod.co.th/view_news.php?newsid> 4 กันยายน 2551.
- คะแนน พวงมาลัย. การศึกษาการบริการสถานประกอบการนวดแผนโบราณ : กรณีศึกษาวิถีชีวิต
ของหมอนวดแผนโบราณ. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ผู้นำทฤษฎี. 2550.
<<http://www.huso.buu.ac.th/cai/sociology/>> 8 ธันวาคม 2550.
- คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม. 2550.
<<http://social.ricr.ac.th/link/Comdev/>> 8 ธันวาคม 2550.
- เครือข่ายงานวิถีสานไทย. NGOs พลังงานสร้าง ทำลายการพัฒนา. กรุงเทพฯ : เดือนตุลา, 2543.
- โครงการพัฒนาตำรา มุขนิธิการแพทย์แผนไทยพัฒนา. คู่มืออบรมการนวดไทย. กรุงเทพฯ :
สามเจริญพาณิชย์, 2544.
- . คู่มืออบรมการนวดเท้าเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ : สามเจริญพาณิชย์, 2545.
- โครงการฟื้นฟูการนวดไทย. การนวดไทยองค์ความรู้และการประยุกต์ใช้ในสังคมไทยในสถาบัน
การแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. การสัมมนาวิชาการแพทย์
แผนไทยกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2538.
- โฆษิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. การอพยพและความยากจนในชนบทไทย. กรุงเทพฯ : สมาคม
เศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

- งามพิศ สัตย์สงวน. หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬา, 2538.
- “จังหวัดชลบุรี,” แนะนำการท่องเที่ยว. 2550. <<http://www.chonburi.go.th>> 12 สิงหาคม 2551
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. การถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสาน: ทิศทางหมู่บ้านไทย. กรุงเทพฯ : หมู่บ้าน, 2536.
- จำนง สมประสงค์ และประดิษฐ์ ชาสมบัติ. เศรษฐศาสตร์แรงงาน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- จิตฤดี วีระเวสส์. “อำนาจและหน้าที่ของราษฎรในการจับกุมผู้กระทำผิด,” อัยการ. 16(6) : 5 ; กรกฎาคม, 2536.
- จริญญา เกียรติลักษณ์. “แนวโน้มสถานการณ์การท่องเที่ยวในปี 2549”. 2549. <<http://www.tat.go.th/e-jernal/travel-01.html>> 29 มีนาคม, 2551
- จุฑามาศ ไชยธรรม และคณะ. รายงานวิจัยกรณีศึกษากลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อยวิถีการดำรงชีวิตของกลุ่มคนหาบเร่ขายหาดบางแสน. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.
- จุฑารัตน์ เทพพรบริสุทธิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพความเป็นอยู่กับคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.
- จุฑ์ศน์ พลอยดี. รายงานการประชุมผู้ปฏิบัติงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น, โครงการท้องถิ่นศึกษา ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก : พิษณุโลกตีเวลโบลโปเมนต์แอนด์ ทราเวลกรุ๊ป, 2543.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ความต้องการแรงงานและการขาดแคลนแรงงาน. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ฉลองศรี พลโยธา. รูปแบบวิธีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามอักษาศักดิ์เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2544.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และคนอื่นๆ. ทฤษฎีและแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนชาวนา. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541.
- เฉลียว บุรีภักดี. วัฒนธรรมการทำงานของคนไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.
- ชรินทร์ วรกุลกิจภัทร. แนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาการนวดแผนไทยให้เป็นธุรกิจเพื่อสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- ชนิตร์ ภู่กาญจน์. “ความแตกต่างทางด้านอาชีพก็มีผลต่อพฤติกรรมในการสัก,” ศิลปวัฒนธรรม. 18(1) : 15 ; มกราคม, 2539.
- ช่อนกลิ่น วอกลาง. สวัสดิการอุตสาหกรรม : ปัจจัยสำคัญที่กำหนดขอบข่ายสวัสดิการอุตสาหกรรมไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2537.

- ชูเกียรติ ดังคโนภาส. ปัญหาการควบคุมมาตรฐานธุรกิจการรักษาความปลอดภัยเอกชนโดยกลไก.
 วิทยานิพนธ์ บธ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.
- ชูรัตน์ ยามสุข. ความก้าวหน้าในการพัฒนาระบบการแนะแนวอาชีพ ของกรมการจัดหางาน.
 กรุงเทพฯ : ห้องสมุดกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, 2548.
- ชวงศ์ ฉายะบุตร. หลักการให้บริการแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2536.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล. วิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจฐานราก.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์, 2545.
- ณรงค์ เล็งประชา. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. ธุรกิจชุมชน : เส้นทางที่เป็นไปได้. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุน
 การวิจัย (สกว), 2542.
- ณัฐวัตร มนต์เทเวศ. การศึกษายุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาคุ้มครองแรงงาน. กรุงเทพฯ :
 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2546.
- ดารณี ถวิลพิพัฒน์กุล. กระบวนการเป็นเมืองกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศกำลังพัฒนา.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ดิรก สาระวดี. “ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจชุมชน,” มติชน. 5-6 กันยายน 2539. หน้า 2.
- ทรงคุณ จันทจร. การวิจัยเชิงคุณภาพทางวัฒนธรรม. มหาสารคาม : ประสานการพิมพ์, 2549.
 ————. การศึกษาและพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม.
 มหาสารคาม : สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- ทศพล เมืองฮาม. การกลายเป็นเมืองกับความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน.
 วิทยานิพนธ์ บธ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.
- ทศพล ศรีคุณ. สภาพและความต้องการเพื่อการเตรียมตัวด้านอาชีพของผู้ใช้แรงงานในสถานะเศรษฐกิจ
 ตกต่ำ ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ. กรุงเทพฯ : ห้องสมุด
 กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, 2542.
- ทิพย์สุคนธ์ ประดับพงษ์. ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการย้ายถิ่นเข้าสู่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในปริมณฑล
 ของกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2535.
- ทิมาพร พิมพ์สุทธิ. ทฤษฎีการสร้างความสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.
- ธนกร จาตะวงษ์. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการย้ายถิ่นของสมาชิกครัวเรือนการเกษตร. วิทยานิพนธ์
 บธ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- ธนิตยา ไพบูลย์วงษ์ และคณะ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสัสมัยใหม่ของวัยรุ่น
 ในเขตกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546.

- รณศ ศรีสถิตย์. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. มหาสารคาม : คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.
- ธรรมนิตย์ วิชญ์เนติชัย. รวมกฎหมายแรงงานและศาลยุติธรรม. กรุงเทพฯ : แสงสุทธิการพิมพ์, 2523.
- นัทธี จิตสว่าง. “การศึกษาผลกระทบของระบบสังคมในเรื่องจำต่อผู้ต้องขัง”. กรุงเทพฯ : งานวิจัย สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- นายรอบรู้ นักเดินทาง. เที่ยวทั่วไทยไปกับนายรอบรู้จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ : มติชน, 2546.
- นิคม จันทร์วิฑูร. แรงงานและกฎหมาย. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2522.
- . แรงงานไทย : การเดินทางที่ยาวนาน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- นิติ ภาวกรพันธ์. รอยสักของชาวมารีและคนใต้. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- นิเทศ ดินณะกุล. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. “การศึกษาเพื่อฟื้นฟูศักยภาพของชุมชน,” ใน ทิศทางหมู่บ้านไทย. หน้า 30. กรุงเทพฯ : หมู่บ้าน, 2536.
- นิยพรรณ วรณศิริ. มนุษย์วิทยาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- บริษัทออร์เพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด. แผนปฏิบัติการกิจกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป..
- . แผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดสินค้าทางการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป..
- บริษัท เอ็กเซลเลนท์ บิซิเนส แมเนจเม้นท์ จำกัด. โครงการศึกษาวิจัยแนวทางการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ. กรุงเทพฯ : กรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน, 2547.
- บริษัท ฮิวแมน เซอร์วิซ จำกัด. ฝ่ายวิชาการและพัฒนาบุคลากร. กฎหมายแรงงานและข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน. กรุงเทพฯ : ฮิวแมน เซอร์วิซ, 2540.
- บุญช่วย พาณิชย์กุล. ผลกระทบของการย้ายถิ่นไปทำงานต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชุมชนย่านทางรถไฟสุốiสานใต้ : กรณีศึกษาอำเภอห้วยแถลงจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาตรี. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : B & B Publishing, 2534.
- บุญเลิศ เล็กสมบุญ และสุริรัตน์ เตชาทวีวรรณ. การศึกษาธุรกิจบริการอาหารเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. ขอนแก่น : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

- ประคนธ์ พันธุ์วิชาติกุล. คำอธิบายกฎหมายคุ้มครองแรงงาน. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2525.
- ประดิษฐ์ มัชฌิมา. บทบาทของการเกษตรและสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชนบทไทย. กรุงเทพฯ : ไทยแบบเรียน, 2522.
- ประทีป จันทน์นวล. แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านที่เหมาะสมในการทำสวนยางพารา เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภาคอีสาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- ประเทิน มหาจันทร์. การศึกษาการสักรับพฤติกรรมเกรงของเยาวชนไทยที่มีพฤติกรรมเกรงและถูกคุมประพฤติอยู่ในสถานฝึกอบรมของศาลคดีเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2529.
- ประธาน วัฒนวานิชย์. “บทบาทขององค์กรรักษาความปลอดภัยภาคเอกชนกับการป้องกันอาชญากรรม,” รักษาความปลอดภัย. 16 ธันวาคม 2537 – 31 มกราคม, 2538.
- ประยูร สืบสาย. บทบาทของแรงงานต่อการเติบโตของเศรษฐกิจสาขาต่าง ๆ ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- ประวิตร ชูศิลป์. บทความการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. 2551.
<<http://www.google.co.th>> 22 พฤษภาคม 2551.
- ประเวศ วะสี. การแพทย์แผนไทย : ภูมิปัญญาแห่งการพึ่งพาตนเอง. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน, 2530.
———. “การศึกษาของชาติกับภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนา,” ชุมชนพัฒนา. 1(5) : 75 ; พฤษภาคม, 2536.
———. ภูมิปัญญาและศักยภาพของชุมชนปัญหาด้านวิกฤตทางอยู่รอด. กรุงเทพฯ : มู่บ้าน, 2535.
- ปีทมาวดี ชาญสุวรรณ. การพัฒนาการประดิษฐ์เครื่องประดับในการแสดงเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชนอีสาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. การบริการงานตำรวจ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์, 2545.
- เปรม สวนสมุทร. วัฒนธรรมประชานิยม. ม.ป.ป.
<<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/2694>> 28 มกราคม 2551.
- ผ่องพันธ์ มณีรัตน์. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- แผนบริหารจัดการกำลังคนของจังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2552-2555. ราชบุรี : ม.ป.พ., 2552.
- แผนพัฒนาสามปีของ อบจ.ชลบุรี ระหว่างปี 2551-2553 ส่วนที่ 4 เรื่องยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี. ชลบุรี : องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี, 2550.

- ฝ่ายวิชาการ นิตยสาร. กฎหมายแรงงาน. กรุงเทพฯ : เทียนเจริญพานิช, 2525.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : กรมกร, 2540.
- พรทิพย์ โพธิ์จาด. สมรรถนะของพนักงานอาหารตามที่ปฏิบัติจริงและที่พึงประสงค์ตาม
ความคิดเห็นของหัวหน้าผู้ปฏิบัติงานครัวของโรงแรมชั้นนำในเขตกรุงเทพฯ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2538.
- พรเพชร วิชิตชลชัย. คำบรรยายกฎหมายแรงงาน. กรุงเทพฯ : แสงสุทธิการพิมพ์, 2523.
- พัทธา. 2551. <<http://www.pattayadailynews.com>> 27 กรกฎาคม 2552.
- พิทักษ์ รัตนบรรพต. กระทรวงแรงงานกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ.
กรุงเทพฯ : กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน, 2546.
- พิมพ์พรณ รัตนวิเชียร. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับรอยสักของผู้ต้องขัง. วิทยานิพนธ์ สค.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- เปลื้องใจ เต็มเกษม. รอยสักของผู้ต้องขัง ปัญหาการปรับตัวและการยอมรับจากสังคม. กรุงเทพฯ :
ศูนย์วิจัยและพัฒนาด้านอาชญาวิทยา สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์
กรมราชทัณฑ์, 2550.
- เพ็ญพร ชีระสวัสดิ์ และภัสสร ลิมานนท์. การย้ายถิ่นกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ :
สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- มงคล คำานานินทร์. เศรษฐกิจชุมชน: พึ่งตนเองเชิงระบบ หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
ซีอีเคยูเคชั่น, 2542.
- มติชนรายวัน. คดีอาชญากรรมสาวรัสเซีย. 2551.
<<http://www.matichon.co.th/>> 20 พฤษภาคม 2551.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. การพัฒนา. 2550. <<http://www.swu.ac.th>> 17 สิงหาคม
2550.
- มานพ ประภาษานนท์. นวดไทยสัมผัสบำบัดเพื่อสุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เฟื่องฟ้าพรินติ้ง,
2547.
- มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา. รายงานการสัมมนาวิชาการนวดไทย ครั้งที่ 1. ม.ป.ท : ม.ป.พ., 2540.
- ยศ สันติสมบัติ. มนุษย์กับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- รอยสัก. ม.ป.ป. <www.everykid.com/worldnews3/tattoo> 20 พฤษภาคม 2551.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน, 2540.
- . วัฒนธรรมประชาานิยม. 2551. <<http://www.royin.go.th/th/home/index.php>>
2 พฤษภาคม 2551.

- รัชนิกร เศรษฐโล. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2528.
- รัฐทิศา หิรัณยหาด. แนวทางเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- เรื่องการสักยันต์ในเรือนจำ. 2551. <<http://hosdoc.com>> 28 มีนาคม, 2551.
- เรื่องตำนานการสัก. 2551. <<http://everykid.com/worldnews3/tattoo>> 28 มีนาคม, 2551.
- วรรณ วลัยวานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2539.
- วันดี สันติวุฒิมณี. “รอยสัก” ใน กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของชาวไทยใหญ่ชายแดนไทย-พม่า. กรุงเทพฯ : สาละวินโพสต์, 2545.
- วัลยา โอพารัตน์มณี และอารัญ บุญชัย. “ท่องเที่ยว : บทบาทการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย,” กรุงเทพธุรกิจ. 12 สิงหาคม, 2546. หน้า 12.
- วาริ ศิริเวทย์กุล. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพนักงานผู้ปฏิบัติงานครัวในโรงแรมในกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2544.
- วิกิพีเดีย. วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. วันที่ 16 มิถุนายน 2551.
<<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B8%AD>> 18 สิงหาคม 2552.
- วิจารณ์ พานิช. การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ, 2548.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. แรงงานสัมพันธ์ : ภาวะแห่งความร่วมมือระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2544.
- วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร แผนกนวดแผนไทย. วิชานวดแผนไทยราชสำนัก ท่านวด แก้อาการ. ม.ป.ป. <http://derm_punn@hotmail.com>. 25 พฤษภาคม, 2551.
- วิรัตน์ ธรรมนารถสกุล. ทฤษฎีสังคมในองค์ความคิดเรื่อง ความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาดัชนีความเข้มแข็งของชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.
- วิศนี ศิลตระกูล. การพัฒนารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและสังคมตามแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในเขตอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- วิสุทธิ จำรัสพันธุ์. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการการศึกษาระบบความรู้พื้นบ้านในปัจจุบัน : การดูแลสุขภาพพื้นบ้านในชนบทอีสาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2534.

- ศิริพงษ์ สุทธิโยธิน. การยอมรับบทบาทของหน่วยงานรักษาความปลอดภัยในการป้องกันอาชญากรรม
ในหมู่บ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ บช.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล,
2539.
- ศิริวฤทธิ์ พงศ์กร-รังศิลป์. “ธุรกิจชุมชน : ศักยภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่น,” จุฬาลงกรณ์ ธีว.
13(51) : 12-15 ; มีนาคม, 2544.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาด้านอาชญาวิทยา. เบื้องหลังชีวิตของอาชญากรมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์,
2549.
- ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน). การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย Niche Market.
<<http://www.krungsri.com>>. 20 กันยายน, 2003.
- ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย. พัฒนาศิลปชีพกรมการศึกษานอกโรงเรียน : การนวดเท้าเพื่อ
สุขภาพและรักษาโรค. กรุงเทพฯ : เอกพิมพ์ไทย, 2544.
- ศูนย์ SMEs ภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การฝึกอบรม
การนวดไทย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. การศึกษากฎมปัญญาของพื้นบ้าน
ไทย พ่อใหญ่อาจารย์เคน ลวงค์. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก, 2539.
- สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย. แผนหลักการขนส่ง พ.ศ.2540-2544. ม.ป.ท. : ม.ป.พ., 2540.
- . แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนา
ประเทศไทย, 2540.
- สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนโตร์, 2545.
- สนิท สัมกรการ. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาการของสังคม. กรุงเทพฯ :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2542.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2547.
- สัมพันธ์ เตชะอริก. “การวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน,” ใน เอกสารประกอบการเสวนา
วิชาการเรื่อง การวิจัยเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น : ภาคเหนือ. หน้า 14-15. พิษณุโลก :
คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาเศรษฐศาสตร์และสำนักงานคณะกรรมการการวิจัย
แห่งชาติ ร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2545.
- . ชุมชนเข้มแข็ง : บทเรียนภาคปฏิบัติ. ขอนแก่น : ธรรมมจันต์, 2540.
- สัมพันธ์ เตชะอริก และคณะ. การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์
การพิมพ์, 2541.

- สมภพ ปราบณรงค์. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 19. กรุงเทพฯ : ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน, 2501.
- สมาคมผู้บริหารงานรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย. เอกสารประกอบการประชุม เรื่องการประชุมงานรักษาความปลอดภัยนานาชาติ ครั้งที่ 1. 12 มีนาคม 2537.
- สามารถ จันทร์สุรย์. ภูมิปัญญาชาวบ้าน, ใน ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิปัญญา, 2536.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (เล่ม 9). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2545.
- . สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (เล่ม 19). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. แนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2541.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. 2551. <<http://www.nesdb.go.th>> 25 มีนาคม 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. การนวดไทยสำหรับชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. สถิติคดีที่น่าสนใจที่วราขอาณัติกร เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2543 กับปี พ.ศ. 2544. 2551. <<http://www.police.go.th>> 25 มีนาคม 2552.
- สำนักงาน ททท. ภาคกลางเขต 3 ชลบุรี. รายได้ท้องถิ่นพทยา 2550. 2550. <<http://www.tat.or.th/central03/hotnewsdet.asp>> 25 มีนาคม 2551.
- สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559. กรุงเทพฯ : สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2540.
- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก, 2541.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2550 จังหวัดชลบุรี. 2550. <<http://chonburi.nso.go.th/main.jsp>> 25 มีนาคม 2551.
- สำนักงานกฤษฎมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2541.
- สิทธิพงษ์ คงเป็น. ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อรายได้ประชาชาติและการจ้างงาน. กรุงเทพฯ : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2543.
- สุขสันต์ กมลสันติโรจน์. การสื่อสารและการรับรู้ความหมายของ “รอยสัก” ในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : ลิขสิทธิ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

- สุดสงวน คำคุณ. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการใช้บริการนวดแผนไทยในคลินิกการแพทย์แผนไทย
อำเภอค้อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2542.
- สุดาศิริ วศวงศ์. คำบรรยาย กฎหมายแรงงานสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : แสงสุทธิการพิมพ์, 2535.
- สุนทร โพธิสาร. ความรู้เรื่องการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. ม.ป.ท. : ม.ป.พ., 2549.
- สุพล ชัยทร. การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบโฮมสเตย์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาว
เวียงและลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ค. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- สุภางค์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- . วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2546.
- สุมาลี สันติพลวุฒิ. การย้ายถิ่นเข้า ปัจจัยที่กำหนดและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2537.
กรุงเทพฯ : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541
- สุมาลี สันติพลวุฒิ และคนอื่นๆ. โครงการศึกษาแนวทางการคุ้มครองและพัฒนาแรงงานหญิง
ในสถานประกอบการ ผู้การแข่งขันทางการค้า. กรุงเทพฯ : กรมสวัสดิการและคุ้มครอง
แรงงาน, 2545.
- สุรเชษฐ์ เวชชพิทักษ์. รากฐานแห่งชีวิต วัฒนธรรมชนบทกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์,
2533.
- สุรเทพ อภัยจิตร. ศิลปการนวด. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, ม.ป.ป..
- สุลักษณ์ ศรีบุรี และ ทวีพงษ์ ศรีบุรี. ลายสักที่พบในภาคกลางของประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุวิทย์ วัฒนผลประเสริฐ และคณะ. การแพทย์แผนไทยภูมิปัญญาแห่งการพึ่งตนเอง. กรุงเทพฯ :
หมอชาวบ้าน, 2533.
- เสถียร วิชัยลักษณ์ และสีบวงส์ วิชัยลักษณ์. ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517.
กรุงเทพฯ : นิตีเวชช์, 2536.
- เสน่ห์ จามริก. ฐานคิดสู่ทางเลือกใหม่ของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โครงการวิถิทรศน์ มูลนิธิภูมิปัญญา
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2541.
- เสมอ พลิววงแก้ว. การแพทย์พื้นบ้านในกระแสโลกาภิวัตน์ในสถาบันการแพทย์แผนไทย : การสัมมนา
วิชาการแพทย์แผนไทยกับสังคมไทย, กรมการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2538.

- เสรี พงศ์พิศ. ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : มูลนิธิหมู่บ้านและมูลนิธิภูมิปัญญา, 2536.
- เหม ทองชัย. วิถีไทย : กลุ่มสถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : ธีรต์เวฟ, 2542.
- อนรรักษ์ ปัญญาวัฒน์. ผลกระทบของการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเชิงธุรกิจต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.
- อบเชย แก้วสุข. รายงานผลการดำเนินงานประชุมปฏิบัติการการถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเผยแพร่ ความรู้ของสื่อมวลชน. อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2543.
- อภิชาติ แจ่มจันทร์. ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจรับใช้ประชาชนในชนบท. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.
- อภินันท์ ไม้งาม. คุณลักษณะของแรงงานตามความต้องการของผู้ประกอบการโรงงาน. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.
- อภิรมย์ พรหมจรรยา และชุติมา ต่อเจริญ. งานวิจัยเรื่องการดำเนินการร้านฝ้ายและภัตตาคารจังหวัดภูเก็ต. สงขลา : คณะอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2540.
- อรทัย จารุกัทรพานิชย์. การปรับตัวของกลุ่มอาชีพผู้ใช้แรงงานในชุมชนเมืองอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.
- อรทัย จิตไรสง. การถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านในการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเชิงธุรกิจชุมชน : กรณีศึกษาน้ำส้มสมบูรณ ตำบลหนองเต่า จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- อวย เกตุสิงห์. อายุรเวทวิทยาลัยก้าวหน้าใหม่ของการแพทย์แบบไทยเดิมในยากกลางบ้านที่ใช้ได้ผล โครงการสมุนไพรเพื่อการพึ่งพาตนเอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- อังคาร ปัญญาศิลป์. รอยสักไทย. กรุงเทพฯ : วิ.ที.เอส.บุ๊กเซ็นเตอร์, 2550.
- . รอยสักเอเชีย ญี่ปุ่น-ยุโรป. กรุงเทพฯ : วิ.ที.เอส.บุ๊กเซ็นเตอร์, 2550.
- อาชญากรรม. ASTVผู้จัดการออนไลน์. 2552. <<http://www.manager.co.th>> 16 มกราคม, 2552.
- อาชญากรรม. ASTVผู้จัดการออนไลน์. 2552. <<http://www.manager.co.th>> 19 มกราคม, 2552.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. การเปลี่ยนแปลงสังคมกับศักยภาพของชุมชนไทย วิพากษ์สังคมไทย. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยและอมรินทร์, 2538.

- อุทัย คุลยเกษม. ในปาฐกถาการสัมมนาเตรียมข้อเสนอต่อการประชุม สหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและศูนย์เศรษฐศาสตร์นิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
16 สิงหาคม 2545.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. วิถีทรรศน์ ชุด ภูมิปัญญา 33 : ศักยภาพในไทยวิถี. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง, 2545.
- โอภาส เสวกุล. หัวใจในการพัฒนา. ม.ป.ป. <<http://www.stks.or.th>> 15 มีนาคม 2551.
- Australian Council of Trade Unions, Superannuation : Unions and Super. n.d.
<http://www.actu.asn.au/super/about/super_history.html> March 18, 2008.
- Australia Legal Data Base, Superannuation Regulations (Amendment). 1991. n.d.
<<http://www.austlii.edu.au/egi-bin/download/au/legis/cth/num-reg>> March 18, 2008.
- Becker, M.H. The Health Belief Model and Personal Health Behavior. Charles B. :
Stock Inc, 1979.
- Benjamin, Jules R. A Student's Guide to History. New York : St.Martin's Press, 1991.
- Brin, John A. and Spain, David H. Research Design in Anthropology. New York :
Preager, 1974.
- Butler, R. W. "The Concept of a Tourist Area Cycle of Evolution: Implication for
Management of Resources," The Canadian Geographers. 14 : 5-12, 1980.
- Calatone, Rojer J. and Mazane, Josef A. "Marketing Management and Tourism,"
Annals of Tourism Research. 18 : 1991.
- Canada Website. "Labour Unions," n.d.
<http://www.142.206.72.67/02/02e/02e_011_e.htm,Canada> March 18, 2008.
- CES (Conseil économique et social). "Avis et Rapports du Conseil économique et Social:
Le Travail à Temps Partiel," Journal Officiel de la République Française.
45(1) : 59-65 ; October, 1997.
- Chapman, Elwood N., Supervising Part-time Employees. United States of America : Crisp
Publications, 1994.
- Churchill, Gilbert A. Jr. Marketing Research: Methodological Foundations. Hinsdale, IL :
Dryden Press, 1990.
- Contingent Workers Center. EU Directives Regulating Atypical Work and the Change of
Labour Law in Member Countries : A Review of Recent Legislation in German,
France and United Kingdom, 2004.

- Cornish, Edward. The Student of the Suture. Washington,D.C. : The World Future Society, 1997.
- D'Amore, L. J. "Guidelines to Planning in Harmony with the Host Community" in Tourism in Canada: Selected Issues and Option. Edited by P.E.Murphy.Victoria, BC. : Univercit of Victoria, 1983.
- Dessler, G. Management : Leading People and Organization in the 12st Century. P. 56. New Jersey : Prentice–Hall, 1998.
- Doxey, G. "A Causation Theory of Visitor-Resident Irritants: Methodology and Research Inferences" in Proceeding of the Travel Research Association Sixth Annual Conference. p.78-79. San Diego : California, 1975.
- Enst E & Matrai A. "Massage Causechange in Blood Fluidity," Physiotherapy. 73, 1987.
- Emory, William L. Business Research Methods. Homewood,IL : Richard D. Irwin, 1980.
- Employment and Social Affairs. Working Time : Research and Development 1995-1997. Belgium : Uropean Communities, 1998.
- Fagence, Michael. "Geographically-Referenced Planning Strategies to Resolve Potential Conflict between Envirromental Values and Commercial Interests in Tourism Development in Evironmentally Sensitive Areas," Journal of Envirromental Management. 5(3) : 36-40 ; October, 1990.
- Gearing, Charl E, Swart William W. and Var, Turgot. Planning for Tourism Development. New York : Preager, 1976.
- Getz, D. "A Rational and Methodology for Assessing Capacity to Absorb Tourism," Ontario Geography. 19, 1982.
- . "Models in Tourism Planning : Towards Integration of Theory and Practice," Tourism Management. 7 : 21-32, 1968.
- Godbey, Geoffrey. The Future of Leisure Service : Thriving on Chagne. State College. P. A : Venture, 1989.
- Gunn, Clare A. Vacationscape : Designing Tourist Regions. Austin : University of Texas, 1972.
- Graburn, Nelson H.H. and Jafari Jafar. "Tourism Social Science," Annals of Tourism Research. 18, 1991.

- International Labour Office. The Scope of the Employment Relationship (Report V.1). Geneva : International Labour Conference 80th Session, 1993.
- International Labour Office. C175 Part-Time Work Convention. 1994.
<<http://www.ilo.org/ilolex/cgi-lex/convde.pl?C175>> March 13, 2008.
- International Labour Office. Working Time Issues in Industrialized Countries. Geneva : International Labour Organisation, 1998.
- Japan Institute of Workers Evolution. Laws and Guidelines. n.d.
<<http://www.jiwe.or.jp/english/law/laws-3html>> March 13 , 2008.
- Koch, JR. Roberts, AE; M. L. Armstrong and D.C.Owen. “Tattooing, Body Piercing, and Permanent Cosmetic State Regulations: A Historical and Current View of State Regulations with Continuing Concerns,” Journal of Environmental Health. 67(8) : 101, 2004.
- Kotlor, Philip. “Social Support and Health,” Mecial Care. 15(5) : 50-51, 1997.
- Lawrence, Tony. A Tattoo Is For Sociological Study Of The Changing Significance of Tattoos. London : Longman, 2005.
- Lewis, Helen. Part-time Work : Trends and Issues. Australia : Labor Research Centre, Department of Employee Education and Training, Australian Government Publishing Service, Canberra, 1990.
- Legal Department. Caw Law Report. n.d.
<<http://www.collections.ie.ge.ca/caw/lawrt 3.htm>> 21 May 2008.
- Mathieson, A. and G. Wall. Tourism : Economic. Physical and Social Impack. London : Longman, 1982.
- Matthews, Harry G. and Linda K. Ritcher. “Political Science and Tourism,” Annals of Tourism Research. 18 : 120-35, 1991.
- Ministry of Tourism, Republic of Maldives. 2004. <<http://www.ndmc.gov.mv>>
21 May 2008.
- McIntosh and Goeldner. Tourism Principles, Practices. New York : Philosophies, 1986.
- Mitchell, Lisle S. and Peter E. Morphy. “Geography and Tourism,” Annals of Tourism Research. 18 : 57-70, 1991.
- Meek, S. “Effects of Slow Stroke Back Massage on Relaxation in Hospices Clients,” Image Journal of Nursing Scholarship. 25 : 17-21, 1993.

- Morphy, Peter E. "Tourism and Sustainable Development" in Global Tourism: The Next Decade. edited by William F. Theobald. p. 247-90. Wellington : Butterworth-Heinemann, 1994.
- Munn, N. L. Psychology : The Fundamentals of Human Adjustment. 5th ed. Boston : Houghton, 1996.
- Nash, Dennison and Valene L. Smith. "Anthropology and Tourism" Annals of Tourism Research. 18 : 12-25, 1991.
- OECD. Work and Family Life : How do They Balance Out,? in Employment Outlook. Paris : Longman, 2001.
- Ogburn, William F. Social Change. New York : McGraw-Hill Book Co, 1963.
- O'Reilly, A M. "Tourism Carrying Capacity," Tourism Management. 7, 1996.
- Pearce, Douglas. Tourism Today-A Geographical Analysis. London : Longman, 1986.
- Pearce, Phillip L.J. and Stringer, Peter F. "Psychology and Tourism," Annals of Tourism Research. 18 : 136-54, 1991.
- Pigram, J. J. "Sustainable Tourism-Policy Considerations," Journal of Tourism Studies. 1 : 2-8; 1990.
- Rittichainuwat Ngamsom Bongkosh. "One Year in the Memory of Tsunami : A Case Study of Thailand's Tourism," Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly. 47(4) : 2006.
- Sales, H. Pearce. Travel and Tourism Encyclopedia. London : Blandford, 1959.
- Smith, Stephen and Godbey C. "Leisure, Recreation, Tourism," Annals of Tourism Research. 18 : 85-100, 1991.
- Smith, Valene L. "Anthropology and Tourism" Annals of Tourism Research. 7 : 13-33, 1980.
- . "Managing Tourism in the 1990s and Beyond," Practicing Anthropology. 14 : 3-4, 1992.
- So, Frank S. The Practices of Local Government Planning. Washington, D.C. : International City Management Association, 1988.
- Taddei D. Reduction in Working Time (A Literature Review). Ireland : European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 1998.

- Theobald, William F. "The Context, Meaning, and Scope of Tourism," in Global Tourism : The Next Decade. edited by W.F. Theobald. p.3-19.
Oxford : Butteyworth-Heinemann, 1994.
- Tuckman, Brace W. Conducting Educational Research. New York : Harcourt Brace Jovanavich, 1992.
- Turner, John and Wall, Geoffery. "History and Tourism," Annals of Tourism Research. 18 : 71-83, 1991.
- United Nations. Human Resource Information : Core Document-Australia. 1998.
<<http://www,hri.ca/fortherecord1998/documentation/cored:16-35>> March 13, 2008.
- Union of Industrial and Employers. Confederation of Europe, 2003 Report on the Plementation of Council Directive 97/81/ EC of 17 December 1997 Concerning the Framework Agreement on Part-time. 1997.
<<http://www.gov.ns.ca/legi/lega/pubsersa.html>> 15 March 2008.
- Unesco. Quality of life Improgrammes. Bangkok : Unesco-Prooap, 1993.
- Van, Bastelaer and Team. The Definition of Part-Time Work for the Purpose of International Comparisons. Labour Market and Social Policy, Occasional Papers–No.22. Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, 1997.
- Van, Doren C. S. and Larry Gustke. "Spatial Analysis of the US Lodging Industry," Annals of Tourism Research. 9 : 543-63, 1982.
- Welford, Richard. "Environmental Issues and Corporate Environmental management," in Corporate Environmental Management: Systems and Strategies. Edited by Richard Welford. p.1-12. London : Earthscan, 1996.
- Wentz, Walter B. Marketing Research : Management and Methods. New York : Harper & Row, 1972.
- William, Peter W. and Gill, Alison. "Tourism Carrying Capacity Management Issues," in Global Tourism : The Next Decade. Edited by W.F. Theobald. p.174-87.
Oxford : Butterworth-Heinemann, 1994.
- Witt, Christine and Stephen F. Witt. "Appraising an Econometric Forecasting Model," Journal of Travel Research. 28 : 30-4, 1990.

- Witt, Stephen F., Z. Michael and Buckley Peter J. The Management of International Tourism. New York : Routledge, 1995.
- WTO. National and Regional Tourism Planning : Methodologies and Case Studies. New York : Routledge, 1994.
- Yamane, T. Statistics and Introductory Analysis. 3rd ed.. New York : Haper and Row, 1973.
- Yoon, Semok. A Study of Pleasure Trip Planning Behavior with Implications for Improved Tourism Promotion. Recreation : Michigan State University, 2000.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง : กลุ่มผู้ปฏิบัติ

คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อ / สถานที่ตั้ง

ชื่อสถานประกอบการ.....

ตำบล/แขวงอำเภอ/เขต.....จังหวัด

ประเภทของหน่วยงาน

1. ภาครัฐ 2. ภาครัฐวิสาหกิจ 3. ภาคเอกชน

งานบริการ

1. อาชีพรักษาความปลอดภัย 2. อาชีพนวดแผนโบราณ
 3. อาชีพสักร่างกาย 4. อาชีพพนักงานเสิร์ฟ

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สิ้นสุด
การสัมภาษณ์.....รวมเวลาที่สัมภาษณ์.....ชั่วโมง
ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
ชื่อผู้ควบคุมสนาม.....วัน.....เดือน.....ปี.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อ - นามสกุล เพศ ที่อยู่ สถานภาพ
- 1.2 การศึกษา
- 1.3 อาชีพหลัก/ ตำแหน่งการทำงาน/ ฐานะทางเศรษฐกิจ / บทบาททางสังคมนอกเหนือจากอาชีพหลัก
- 1.4 ระยะเวลาในการทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพลักษณะการประกอบอาชีพและปัญหา

- 2.1 หน่วยงานของท่านมีการจ้าง/ถูกจ้างประเภทใดบ้าง
 - 2.1.1 เต็มเวลา
 - 2.1.2 เหมาค่าแรงมาทำในสถานประกอบการ
 - 2.1.3 จ้างตามผลงาน
 - 2.1.4 จ้างคนนอก/บริษัทหน่วยงานอื่นซึ่งไม่ใช่กิจการหลักของผู้ประกอบการ

- 2.1.5 อื่นๆระบุ (เช่นจ้างตามฤดูกาล)
- 2.2 ประเภทการจ้างงาน ท่านคิดว่ารัฐบาลควรจะดูแลหรือไม่ดังประเด็นต่อไปนี้
- 2.2.1 วิธีการจ่ายค่าจ้าง
- 2.2.2 อัตราค่าจ้าง
- 2.2.3 วันทำงาน
- 2.2.4 เวลาทำงาน
- 2.2.5 เวลาพัก
- 2.2.6 การทำงานล่วงเวลา, วันปกติ, วันหยุด
- 2.2.7 การจ่ายค่าล่วงเวลา, วันทำงาน, วันหยุด
- 2.2.8 วันหยุด, ประจําสัปดาห์, ตามประเพณี, พักผ่อนประจำปี
- 2.2.9 วันลา/ ลาป่วย/ลาภิก/ลาคลอด/ลาเพื่อฝึกอบรม/ อื่นๆ
- 2.2.10 ประกันสังคม
- 2.2.11 หลักฐานเกี่ยวกับการทำงาน, มีสัญญาจ้างที่ชัดเจน, มีเอกสารที่ระบุเงื่อนไขบางประการ, ข้อบังคับในการทำงาน
- 2.2.12 สวัสดิการ, หอพัก ที่พัก, อาหาร/ข้าว, เสื้อผ้า, รถรับ – ส่ง, น้ำดื่ม, ห้องน้ำแยกเพศ, ห้องพยาบาล มีแพทย์ มีพยาบาล, ปัจจัยในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (ตู้ยา), โบนัส และอื่นๆ, สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ
- 2.3 แหล่งที่มาพนักงาน
- 2.4 วิธีการรับสมัคร
- ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรม**
- 3.1 หน่วยงานของท่านมีการพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรมพนักงานหรือไม่ อย่างไร
- 3.1.1 อบรมทักษะและความรู้ในการทำงาน
- 3.1.2 อบรมกฎระเบียบในการทำงาน
- 3.1.3 อบรมหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้/ทักษะเฉพาะ
- 3.2 การบริหารจัดการ การอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนา
- ตอนที่ 4 แนวโน้มของการประกอบอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว**
- 4.1 ท่านคิดว่าแนวโน้มในอนาคตของการประกอบอาชีพเป็นอย่างไร
- 4.2 การจ้างงานในสถานประกอบการของท่าน สามารถตอบสนองความต้องการของคนกลุ่มนักท่องเที่ยวได้มากน้อยแค่ไหน
- 4.3 ตามความคิดเห็นของท่าน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานเพศใด
- 4.4 ตามความคิดเห็นของท่าน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานวัยใด

4.5 ตามความคิดเห็นของท่าน การประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานในกลุ่มคนสัญชาติใด

4.6 ในความเห็นของท่าน ท่านคิดว่าควรมีการส่งเสริม การประกอบอาชีพในงานประเภทนี้หรือไม่ เพราะอะไร

4.7 ในความเห็นของท่าน ท่านจะมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับรัฐบาลในการดูแลผู้ประกอบการกลุ่มนี้หรือไม่ เพราะอะไร

การวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง : กลุ่มผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มอาชีพ

คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อ / สถานที่ตั้ง

ชื่อสถานประกอบการ.....

ตำบล/แขวงอำเภอ/เขต.....จังหวัด

ประเภทของหน่วยงาน

1. ภาครัฐ 2. ภาครัฐวิสาหกิจ 3. ภาคเอกชน

งานบริการ

1. อาชีพรักษาความปลอดภัย 2. อาชีพนวดแผนโบราณ
 3. อาชีพสักร่างกาย 4. อาชีพพนักงานเสิร์ฟ

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สิ้นสุด
การสัมภาษณ์.....รวมเวลาที่สัมภาษณ์.....ชั่วโมง
ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
ชื่อผู้ควบคุมสนาม.....วัน.....เดือน.....ปี.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อ - นามสกุล เพศ ที่อยู่ สถานภาพ
- 1.2 การศึกษา
- 1.3 อาชีพหลัก/ ตำแหน่งการทำงาน/ ฐานะทางเศรษฐกิจ /บทบาททางสังคมนอกเหนือจาก
อาชีพหลัก
- 1.4 ระยะเวลาในการทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพลักษณะการประกอบอาชีพและปัญหา

- 2.1 หน่วยงานของท่านมีการจ้าง/ถูกจ้างประเภทใดบ้าง
 - 2.1.1 เต็มเวลา
 - 2.1.2 เหมาะค่าแรงมาทำในสถานประกอบการ
 - 2.1.3 จ้างตามผลงาน
 - 2.1.4 จ้างคนนอก/บริษัทหน่วยงานอื่นซึ่งไม่ใช่กิจการหลักของผู้ประกอบการ

2.1.5 อื่นๆระบุ (เช่นจ้างตามฤดูกาลฯ

2.2 ประเภทการจ้างงาน ท่านคิดว่ารัฐบาลควรจะดูแลหรือไม่ดังประเด็นต่อไปนี้

2.2.1 วิธีการจ่ายค่าจ้าง

2.2.2 อัตราค่าจ้าง

2.2.3 วันทำงาน

2.2.4 เวลาทำงาน

2.2.5 เวลาพัก

2.2.6 การทำงานล่วงเวลา, วันปกติ, วันหยุด

2.2.7 การจ่ายค่าล่วงเวลา, วันทำงาน, วันหยุด

2.2.8 วันหยุด, ประจําสัปดาห์, ตามประเพณี, พักผ่อนประจำปี

2.2.9 วันลา/ ลาป่วย/ลาภิก/ลาคลอด/ลาเพื่อฝึกอบรม/ อื่นๆ

2.2.10 ประกันสังคม

2.2.11 หลักฐานเกี่ยวกับการทำงาน, มีสัญญาจ้างที่ชัดเจน, มีเอกสารที่ระบุเงื่อนไข

บางประการ, ข้อบังคับในการทำงาน

2.2.12 สวัสดิการ, หอพัก ที่พัก, อาหาร/ข้าว, เสื้อผ้า, รถรับ – ส่ง, น้ำดื่ม, ห้องน้ำแยกเพศ, ห้องพยาบาล มีแพทย์ มีพยาบาล, ปัจจัยในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (ตู้ยา), โบนัส และอื่นๆ, สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

2.3 แหล่งที่มาพนักงาน

2.4 วิธีการรับสมัคร

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรม

3.1 หน่วยงานของท่านมีการพัฒนาบุคลากร/ฝึกอบรมพนักงานหรือไม่ อย่างไร

3.1.1 อบรมทักษะและความรู้ในการทำงาน

3.1.2 อบรมกฎระเบียบในการทำงาน

3.1.3 อบรมหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้/ทักษะเฉพาะ

3.2 การบริหารจัดการ การอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนา

ตอนที่ 4 แนวโน้มของการประกอบอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

4.1 ท่านคิดว่าแนวโน้มในอนาคตของการประกอบอาชีพเป็นอย่างไร

4.2 การจ้างงานในสถานประกอบการของท่าน สามารถตอบสนองความต้องการของคน
กลุ่มนักท่องเที่ยวได้มากน้อยแค่ไหน

4.3 ตามความคิดเห็นของท่าน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานเพศใด

4.4 ตามความคิดเห็นของท่าน การประกอบอาชีพส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานวัยใด

4.5 ตามความคิดเห็นของท่าน การประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่จะจ้างแรงงาน

ในกลุ่มคนสัญชาติใด

4.6 ในความเห็นของท่าน ท่านคิดว่าควรมีการส่งเสริม การประกอบอาชีพในงานประเภทนี้หรือไม่ เพราะอะไร

4.7 ในความเห็นของท่าน ท่านจะมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับรัฐบาลในการดูแลผู้ประกอบอาชีพกลุ่มนี้หรือไม่ เพราะอะไร

การวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ชุดที่ 3 แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก การทำสนทนากลุ่ม
การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 สภาพลักษณะการประกอบอาชีพและปัญหาการจ้างงาน

ตอนที่ 3 การพัฒนา/ฝึกอบรม

ตอนที่ 4 แนวโน้มของการประกอบอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

- สรุปประเด็นในการสนทนากลุ่ม

- อื่นๆ

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สิ้นสุด
การสัมภาษณ์.....รวมเวลาที่สัมภาษณ์.....ชั่วโมง
ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
ชื่อผู้ควบคุมสนาม.....วัน.....เดือน.....ปี.....

การวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ชุดที่ 4 แนวคำถามทั่วไป : กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป
ประชากร และกลุ่มตัวอย่างจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบอาชีพในเมืองพัทยา

ตอนที่ 2 สภาพลักษณะการประกอบอาชีพและปัญหาการจ้างงาน

ตอนที่ 3 การพัฒนา / ฝึกอบรม

ตอนที่ 4 แนวโน้มของการประกอบอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา

- อื่นๆ

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สิ้นสุด
การสัมภาษณ์.....รวมเวลาที่สัมภาษณ์.....ชั่วโมง
ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
ชื่อผู้ควบคุมสนาม.....วัน.....เดือน.....ปี.....

การวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ชุดที่ 5 แนวคำถามทั่วไป : แบบสำรวจเบื้องต้น

การศึกษาเอกสาร งานวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน

1. บริบทพื้นที่วิจัย

- 1.1 ในบริบทด้านพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมเมืองพัทยา
- 1.2 ประวัติเมืองพัทยา
- 1.3 ศักยภาพเมืองพัทยา
- 1.4 โครงสร้างพื้นฐาน
- 1.5 ด้านเศรษฐกิจ
- 1.6 แหล่งท่องเที่ยวในเขตเมืองพัทยา
- 1.7 ด้านสังคม
- 1.8 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.9 ด้านการเมือง-การบริหาร

2. บริบทกลุ่มอาชีพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

- 2.1 แผนพัฒนากำลังคนของประเทศไทย
- 2.2 การพัฒนาอาชีพ
- 2.3 แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยว
- 2.4 ความสำคัญของการท่องเที่ยว
- 2.5 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย
- 2.6 แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี
- 2.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเมืองพัทยา

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สิ้นสุด
การสัมภาษณ์.....รวมเวลาที่สัมภาษณ์.....ชั่วโมง
ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
ชื่อผู้ควบคุมสนาม.....วัน.....เดือน.....ปี.....

การวิจัยเรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาในการพัฒนาอาชีพบริการ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ชุดที่ 6 แบบสังเกต ชนิดไม่มีส่วนร่วม/ มีส่วนร่วม

1. กิจกรรมที่สังเกต
2. วัน เวลา สถานที่
3. บุคลากร (ผู้ร่วม)
4. เนื้อหาสาระจากการสังเกต
5. กิจกรรมประกอบการสังเกต
 - 5.1 ถ่ายภาพ
 - 5.2 ถ่ายวิดีโอ
 - 5.3 สัมภาษณ์
 - 5.4 จดบันทึก
6. อื่นๆ

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สัมภาษณ์.....เวลาที่สิ้นสุด
การสัมภาษณ์.....รวมเวลาที่สัมภาษณ์.....ชั่วโมง
ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
ชื่อผู้ควบคุมสนาม.....วัน.....เดือน.....ปี.....

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

- กานต์ สุมาลี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สมาคมผู้ประกอบการ
รักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย 88/125-126 ม.7 ถนนคลังชั้น-สุพรรณบุรี ตำบล
บางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ วันที่ 20 มกราคม 2552.
- กรกช ครุทานั่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ชมรมช่างสักเมือง
พัทธา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม
2551.
- กฤตภาส วรรณทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ชมรมช่างสัก
เมืองพัทธา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16
พฤษภาคม 2551.
- กฤษดา พิมพา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ชมรมช่างสักเมือง
พัทธา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม
2551.
- กังวาล นามวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ชมรมช่างสักเมือง
พัทธา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม
2551.
- กิตติกร จิระดิวานนท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ชมรมช่างสัก
เมืองพัทธา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16
พฤษภาคม 2551.
- เกียรติทรัพย์ มาลาหอม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, พนักงาน
เสิร์ฟโรงแรมดุสิตธานีพัทธา 240 ถนนชายหาดพัทธา พัทธาเหนือ อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี 20150 เมื่อวันที่ 6 มีนาคม, 2552.
- ไกล่รุ่ง ชลธาร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ชมรมช่างสักเมือง
พัทธา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม
2551.
- คทาอุทธิ์ สกุลประยูงค์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมือง
พัทธา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม
2551.

- คมน์ วัชรแพทย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- แคนณรงค์ ฉิมงาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- จรัส แคนแก้วมุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาชีพพนักงาน รักษาความปลอดภัย โรงแรมคูสิตธานีพัทยา 240 ถนนชายหาดพัทยา พัทยาเหนือ อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551.
- จรัญ นกคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- จรัญวิทย์ สกุลแพทย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมือง พัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- จามร พุ่มพ้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ชมรมช่างสักเมือง พัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- จุฑามณี จอมเกษม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ชัยเดช จินดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ชัยพร ลาจำปา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ชัยสิทธิ์ น้อยพจนา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, กรรมการชมรม ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ชาติริ งาม เสถียม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ชูชาติ พิพิธกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สอนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, กรรมการชมรม ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.

- เชาวฤทธิ์ จิตร ประพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมือง
 พัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม
 2551.
- โชคชัย งาม สาลี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ณรงค์ชัย น้ำขาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ถาวร ประทุมลัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ทองพุด ไชย สิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ทัศนีย์ ฉุนกระโทก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ตัวแทนเมือง
 พัทยาของสวัสดิการสังคม ศาลาว่าการเมืองพัทยา ถนนพัทยาเหนือ ตำบลหนองปรือ
 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551.
- เทอดชัย น้ำขาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ธนศักดิ์ วรรณวัลย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาชีพพนักงาน
 รักษาความปลอดภัย โรงแรมคูสิตธานีพัทยา 240 ถนนชายหาดพัทยา พัทยาเหนือ
 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551.
- ธราดล แก้วกล้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ธันว์ ไชยยศ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานรักษา
 ความปลอดภัย องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก 131 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน
 พญาไท กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2551.
- ธวัชชัย ไสกระจ่าง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ผู้จัดการพนักงาน
 รักษาความปลอดภัย โรงแรมคูสิตธานีเมืองพัทยา 240 ถนนชายหาดพัทยา พัทยาเหนือ
 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551.
- น้อย ไสยรส เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, หมอนวดชมรมนวด
 แผนไทยวัดชัยมงคล หมู่ 10 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260
 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2552.

- นิติ กงกรุต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)เมืองพัทยา 609 หมู่ 10 ถนนพระตำหนัก ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- นิรันดร์ ศิลาปัญญาเลิศ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- นุพงคค์คี่ น้อยศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- บัญชา ก่อสมาโกษณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, สมาชิกชมรมช่างสักเมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2552.
- บูรณพงษ์ เรืองศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, กรรมการชมรมช่างสักเมืองพัทยา 80/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551.
- ประพร สมบัติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, พนักงานเสิร์ฟโรงแรมดุสิตธานีพัทยา 240 ถนนชายหาดพัทยา พัทยาเหนือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150 เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2552.
- ประพินพร โกมารกุล ณ นคร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)เมืองพัทยา 609 หมู่ 10 ถนนพระตำหนัก ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- ปาณิสรา อินทรศร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, พนักงานเสิร์ฟโรงแรมดุสิตธานีพัทยา 240 ถนนชายหาดพัทยา พัทยาเหนือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150 เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2552.
- ปรียา เสรีวัลย์สถิตย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานจัดงานจังหวัด ชลบุรี 199 หมู่ 3 ตำบลเสม็ด อำเภอมือเมือง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2551.

- พิมพ์ฟ้า โขckerพิณภัสร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, เจ้าหน้าที่
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)เมืองพัทยา 609 หมู่ 10 ถนนพระตำหนัก ตำบล
หนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- ปรียากร น้ำขาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ปัญญา ขัตติบุญญา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- ปัญญา นุชสา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- พัชรา คุณรัตน์โชติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, หัวหน้าฝ่ายฝึก
การประกอบการและฝึกพิเศษ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 3 จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่
26 พฤศจิกายน 2551.
- พัศลินทร์ เสวตรรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, เจ้าหน้าที่
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)เมืองพัทยา 609 หมู่ 10 ถนนพระตำหนัก
ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- พิชญ์ จำครุฑ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, สมาคมผู้ประกอบการ
รักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย 88/125-126 ม.7 ถนนดลิ่งชัน-สุพรรณบุรี ตำบล
บางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2552.
- ไพโรจน์ แก้วหล้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- รณฤทธิ์ สีใส เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, กรรมการชมรมช่างสัก
เมืองพัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16
พฤษภาคม 2551.
- ละเมียด อรุณแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ประธานชมรม
นวดแผนไทยวัดชัยมงคล หมู่ 10 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
20260 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551.
- วัชรพล บุษมมงคล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, สมาคมผู้ประกอบ
การรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย 88/125-126 ม.7 ถนนดลิ่งชัน-สุพรรณบุรี
ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2552.

- วิเชียร ตั้งธรรมสถิต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, สมาคมคุ้มครอง
การทำกิน ร้านวิเชียรคัตเลอร์แล็ป บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2552.
- วิชัย จันทรพิพัฒน์ผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมือง
พทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม
2551.
- วิทยา บุญเสริมเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาสาสมัครช่วยเหลือ
นักท่องเที่ยวสถานีตำรวจท่องเที่ยวพทยา เลขที่ 609/1 หมู่ที่ 10 ถนนพระตำหนัก
เมืองพทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- วินิตย์ คงระหารเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาสาสมัครช่วยเหลือ
นักท่องเที่ยวสถานีตำรวจท่องเที่ยวพทยา เลขที่ 609/1 หมู่ที่ 10 ถนนพระตำหนัก เมือง
พทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- วิรัชฐา แสงสว่าง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, เจ้าหน้าที่
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)เมืองพทยา 609 หมู่ 10 ถนนพระตำหนัก
ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- วิสัย สร้างนาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาสาสมัครช่วยเหลือ
นักท่องเที่ยวสถานีตำรวจท่องเที่ยวพทยา เลขที่ 609/1 หมู่ที่ 10 ถนนพระตำหนัก
เมืองพทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- วิไล เพิ่มพูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพทยา 609 หมู่ 10 ถนนพระตำหนัก ตำบลหนอง
ปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- สมคิด ควรสนิท เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, หมอนวดชมรม
นวดแผนไทยวัดชัยมงคล หมู่ 10 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260
เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551.
- สมชาย ชัยคณานุกูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, รองสารวัตร
ปราบปราม สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองพทยาจังหวัดชลบุรี ซอย 9 ถนนเลียบชายหาด
เลขที่ 304 หมู่ 10 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 20 มกราคม
2552.

- สมชาย เชนะโยธิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, สมาคม
ผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย 88/125-126 ม.7 ถนนคลังชั้น-
สุพรรณบุรี ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 20 มกราคม
2552.
- สุรราช กาลรา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาสาสมัครช่วยเหลือ
นักท่องเที่ยวสถานีตำรวจท่องเที่ยวพัทยา เลขที่ 609/1 หมู่ที่ 10 ถนนพระตำหนัก
เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- สุนันท์ กระจวารี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาสาสมัครช่วยเหลือ
นักท่องเที่ยวสถานีตำรวจท่องเที่ยวพัทยา เลขที่ 609/1 หมู่ที่ 10 ถนนพระตำหนัก
เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- สุรพล แก้วบุญเรือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมือง
พัทยา 180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม
2551.
- สภาราญ แผล่ป่อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาสาสมัคร
ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวสถานีตำรวจท่องเที่ยวพัทยา เลขที่ 609/1 หมู่ที่ 10 ถนนพระตำหนัก
เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- สมใจ มิ่งชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาสาสมัครช่วยเหลือ
นักท่องเที่ยวสถานีตำรวจท่องเที่ยวพัทยา เลขที่ 609/1 หมู่ที่ 10 ถนนพระตำหนัก
เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- สมปอง ยอดพรหม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาสาสมัคร
ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวสถานีตำรวจท่องเที่ยวพัทยา เลขที่ 609/1 หมู่ที่ 10 ถนนพระตำหนัก
เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.
- สายฝน อินทะเล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.
- สุทัศน์ สาลีวิเศษกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, สมาคม
ผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย 88/125-126 ม.7 ถนนคลังชั้น-
สุพรรณบุรี ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 20 มกราคม
2552.
- สุภัชญา ลัทธินิโสกณกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คารานักวิ่ง
เบลล์ ไซน่า คอลล์ โรงแรมมานิตาพัทยา 561/1 หมู่ที่ 10 ตำบลหนองปรือ
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150 เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.

สุรัชย์ ชัยตระกูลทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, สมาชิกวุฒิสภา
จังหวัดชลบุรี 15/19 หมู่.4 ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี 20110 เมื่อวันที่
6 มีนาคม 2552.

สุวรรณ อุ่นอนันต์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, สว.ส.ทท.4 กก.2
บก.ทท. สถานีตำรวจท่องเที่ยว 4 กองกำกับการ 2 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวพัทยา
เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.

อุไร มุกประดับทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, เจ้าหน้าที่
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)เมืองพัทยา 609 หมู่ 10 ถนนพระตำหนัก
ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.

อำนวยการ วงศ์อุดมมงคล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, นักวิชาการ
ฝึกอาชีพ 6 ว. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค 3 จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 26
พฤศจิกายน 2551.

อักรวิชัย เทพาสิต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, เจ้าหน้าที่
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพัทยา 609 หมู่ 10 ถนนพระตำหนัก
ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.

โอ นาคโตน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ช่างสักเมืองพัทยา
180/51 บางละมุง 13 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2551.

แอน แซ่เหลียม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สนองเดช เดชวัชรนนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, อาสาสมัครช่วยเหลือ
นักท่องเที่ยวสถานีตำรวจท่องเที่ยวพัทยา เลขที่ 609/1 หมู่ที่ 10 ถนนพระตำหนัก
เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551.

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างภาพประกอบ

นายสุรชัย ชัยตระกูลทองสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดชลบุรี
กล่าวถึงกลุ่มอาชีพในการจัดโครงการประชุมสัมมนา
รูปแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพ วันศุกร์ที่ 6 มีนาคม,
2552 เวลา 13:00-16.:00 นาฬิกา
ณ. ห้องประชุม ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม
วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

การสัมมนา

เรื่อง รูปแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา
อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย อาชีพนวดแผนไทย อาชีพสักกาย อาชีพพนักงานเสิร์ฟ
วันศุกร์ที่ 6 มีนาคม, 2552 เวลา 13:00-16.:00 นาฬิกา ห้องประชุม ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ
เกษตรกรรม วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประธานเปิดการประชุม โดย
ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม
(ดร.มารีสา โกเศยะ โยธิน)

นายนิติ คงกรุด ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เมืองพัทยา

นางอุไร มุกประดับทอง เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)เมืองพัทยา

ชมรมช่างสักเมืองพัทยา

ร้อยตำรวจโท สมชาย ชัยคณานุกูล (ตัวแทนผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา)

นางละเมียด อรุณแสง
(ประธานชมรมกลุ่มนวดแผนไทย
วัดชัยมงคลเมืองพัทยา)

ทัศนีย์ จุณกระโทก
ตัวแทนเมืองพัทยา
งานส่งเสริมสวัสดิการสังคม
กองสวัสดิการสังคมเมืองพัทยา

นางสมคิด คารสนิท
หมอนวดชมรมกลุ่มนวดแผนไทย
วัดชัยมงคลเมืองพัทยา

นายเกียรติทรัพย์ มาลาหอม
พนักงานเสิร์ฟโรงแรมคูสิตธานี

นายประพร สมบัติ
กลุ่มอาชีพรักษาความปลอดภัย

จ.ส.อ.ธวัชชัย ไสกระจำง ตัวแทนผู้ประกอบการอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย

คนกลางนายสุรชัย ชัยตระกูลทอง สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดชลบุรี

ถือไมค์นายวิเชียร ตั้งธรรมสถิต ตัวแทนสมาคมคุ้มครองการทำกิน

จากซ้าย ดร.ไพรัช ถิตย์ผาด และดร.มารีตา โกเศยะโยธิน
วิทยากรร่วมอภิปราย

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย

ที่ ศช 0530

สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลตลาด
ตำบลเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง เชิญประชุมสัมมนาแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพบริการ และขอความอนุเคราะห์สถานที่ประชุม
เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมวัดญาณสังวราราม (ดร.มาริสา โกเศษโยธิน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) โครงการประชุมสัมมนาวิชาการ
2) หัวข้อประชุม
3) กำหนดการประชุม

ด้วย พันตำรวจโท สนองเดช เดชวัชรนนท์ นิสิตระดับปริญญาเอก รหัส 50185560006 รุ่นที่ 4 สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หน่วยงานบริการวิชาการภายนอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : การศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงคุณ จันทจร เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.ไพรัช ฤทธิยผาด เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักวิจัยมีความประสงค์จัดประชุมสัมมนาแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพเชิงวิชาการ เพื่อนำองค์ความรู้ไปประกอบการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ถูกต้องต่อไป จึงขอเรียนเชิญท่าน หรือตัวแทนเข้าร่วมประชุมเพื่องานวิจัยดังกล่าวจะได้เป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไปในอนาคต และขอความอนุเคราะห์สถานที่ประชุมซึ่งมีผู้เข้าร่วมประมาณจำนวน 30 คน ในวันศุกร์ที่ 6 มีนาคม, พ.ศ. 2552 เวลา 13:00-16:00 นาฬิกา โดยผู้วิจัยยินดีรับผิชอบค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ประสานงานโดยตรงได้ที่ พันตำรวจโทสนองเดช เดชวัชรนนท์ โทร 08-6366-2828 หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงคุณ จันทจร)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา โทร. 043-742827

ที่ ศช 0530.7(2)/0461

สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลตลาด
ตำบลเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลภาคสนาม

เรียน

ด้วย พันตำรวจโท สนองเดช เดชวัชรนนท์ นิสิตระดับปริญญาเอก รหัส 50185560006 รุ่นที่ 4 สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หน่วยบริการวิชาการภายนอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผู้ใช้แรงงานเมืองพัทยา : การศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ มีกุลศล เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์และ อาจารย์ ดร.ไพรัช ถิตย์ผาด เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน พิจารณาเห็นว่าเขตพื้นที่ของท่านมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิต ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตดังกล่าวเข้าพื้นที่เก็บข้อมูลเพื่อนำไปประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ถูกต้องต่อไป ทั้งนี้ประสานงานโดยตรงที่ พันตำรวจโทสนองเดช เดชวัชรนนท์ โทร 08-6366-2828

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงคุณ จันทจร)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา โทร. 043-742827

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	พ.ต.ท.สนองเดช เดชวัชรนนท์
วันเกิด	วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2504
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 20170 E-mail : tiger_3284@hotmail.com
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	รองผู้กำกับการสืบสวนสอบสวน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถานีตำรวจภูธรบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 20170
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบึง (อานาจคุณภักดิ์) อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2530	ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต (น.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2548	ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต (น.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2553	ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

